

O P R O E P I N G
voor de op woensdag 4 december 2024 vanaf 19.30 uur
te houden vergadering
van de Raad der gemeente Hengelo

AGENDA:

		zaak- nummer	port. houder
A	Algemeen		
A01	Opening		
A02	Vaststellen agenda		
A03	Moties n.a.v. de Ideeënmarkt		
A03-M01	Motie 'Verbeteren van voorzieningen in Het Glazen Huis'	3841046	
A03-M02	Motie 'Samenspelen door buddybankjes'	3841249	
A03-M03	Motie 'Samen koken en eten tegen eenzaamheid'	3841246	
A03-M04	Motie 'Vergroening en verfraaiing Berfloplein'	3841240	
A03-M05	Motie 'Buitenspelen voor iedereen'	3840962	
A03-M06	Motie 'Een veilige speelplek'	3840926	
A03-M07	Motie 'Verbetering repetitieruimte grote zaal De Klankkast'	3841253	
A03-M08	Motie 'Klauterkunstwerk Hengelo'	3841243	
A03-M09	Motie 'Steun voor een Boksbalmachine bij Skilzz'	3841081	
A03-M10	Motie 'Ontmoetingsdag Saterslostraat, Weleveldstraat, Havezatenlaan en Herinckhavestraat'	3841251	
A03-M11	Motie 'Ontmoetingsruimte Elisahof'	3840955	
A03-M12	Motie 'Vergroening Hortensiastraat'	3841051	
A03-M13	Motie 'Omheind hondenspeelveld Slangenbeek-Vossenbeltvijver'	3840905	
A03-M14	Motie 'Zonne- en infrarood panelen + thuisbatterij voor Natuurcentrum Weusthag'	3841265	
A03-M15	Motie 'Fit en Gezond Wijkmiddag 18 mei 2025 Hengelose Es'	3841058	
A03-M16	Motie 'Realisatie van een natuurlijke speeltuin en ontmoetingsplek op het grasveld bij Goudenregenstraat 188'	3841247	
A03-M17	Motie 'Gedichtencyclus Breyten Breytenbach permanent in de Binnenstad'	3841108	
A03-M18	Motie 'GlassRoom Hengelo Beautifies and socialize'	3841032	
A03-M19	Motie 'Wijkvoetbaltoernooi'	3841039	
A03-M20	Motie 'Aankoop stadsjournaals periode 2000-2004'	3841071	
A03-M21	Motie 'Omheind honden uitlaatterrein Bartelinkshoek'	3841101	
A04	Vragenkwartier (zie art. 46 Reglement van Orde voor de gemeenteraad)		
A05	Bestuurlijke actualiteiten (van het college)		

B Hamerstukken

C Voorstellen met tussenkomst van de Politieke Markt

C01	Nota Gezondheid	3816957	Luttikholt
-----	-----------------	---------	------------

De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op **woensdag 18 december 2024**,
Aanvang 19.30 uur

D Voorstellen zonder tussenkomst van de Politieke Markt

D01	Omgevingsplan (BOPA) voor realiseren laadplein elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult)	3828117	Gerrits/Steen
D02	Kredietaanvraag herinrichting Bataafse Kamp	3742607	Gerrits
D03	Reactie gemeente raad op de Energiestrategie Twente (EST) 2.0	3815203	Bruggink
D04	Onttrekking openbaarheid parallelweg Zwavertsweg langs Kasbah	3814538	Steen
D05	Benoeming lid gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit	3826130	Gerrits
D06	7e Wijziging APV 2019	3778058	Schelberg
D07	Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling van SWB Midden Twente	3821881	Gerrits
D08	Havengeldenverordening 2025	3823606	Steen

Hengelo, 20 november 2024

De voorzitter van de raad,

De heer S.W.J.G. Schelberg

P.S. Zie de volgende pagina voor een behandelvoorstel voor deze vergadering

Behandelvoorstel raadsvergadering 4 december

19.00 uur: Inloop

19.30 uur: Begin raadsvergadering met opening A01, Vaststellen agenda A02 en daarna overgaan naar agendapunt A03 Moties n.a.v. de Ideeënmarkt

A03: Moties n.a.v. de Ideeën markt

- De voorzitter constateert dat de raad toestemming geeft om bij dit agendapunt anderen dan raadsleden deel te laten nemen aan de vergadering
- De voorzitter verklaart dat alle 21 moties bij deze als ingediend worden beschouwd
- Volgorde van behandeling: in volgorde van score door de fracties, de moties met de meeste steun eerst:
- Iedere motie wordt toegelicht door een raadslid en/of een inwoner die het idee heeft aangebracht, gedurende maximaal 2 minuten:
- Voor de leden van de raad kort gelegenheid tot stellen van vragen of weergeven van standpunt:
- Stemming over de moties: in dezelfde volgorde als de behandeling van de moties: stemverklaringen van de raad mogelijk na afloop van alle stemmingen.

----**Schorsing van 20 minuten** om samen na te praten op de vide ----

Hervatting raadsvergadering:

- **De voorzitter inventariseert** het aantal sprekers bij de agendapunten **A04 (Vragenkwartier), C01 en D01 tot en met D08:**
- Afhankelijk van de inventarisatie en van het tijdstip doet de voorzitter ter vergadering een voorstel om:
 - a. agendapunten direct in stemming te brengen
 - b. agendapunten nog te bespreken
 - c. agendapunten door te schuiven naar de volgende raadsvergadering

**De eerstvolgende raadsvergadering is gepland op woensdag 18 december 2024,
Aanvang 19.30 uur**

Gemeente Hengelo

Voorstel naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Verbeteren van voorzieningen in Het Glazen Huis

Indiener(s): Initiatiefnemer: Simone (Buurtmoeder van Klein Driene/Elsbeek/De Noork)
Raadslid: Jeffrey Scholten en Tonny Noordman

Inhoud voorstel

Beschrijving van het initiatief:

Het Glazen Huis is een ontmoetingsplek in de wijk Klein Driene/Elsbeek/De Noork waar buurtmoeders, onder leiding van Simone, laagdrempelige activiteiten organiseren voor kinderen, jonge gezinnen en andere buurtbewoners. Denk aan knutselmiddagen, wandelgroepen, opruimacties en het Soepbuurtje. De buurtmoeders bereiken hiermee veel jonge gezinnen in de wijk en creëren een veilige en gezellige omgeving waar mensen elkaar kunnen ontmoeten en ondersteunen.

Momenteel moeten de vrijwilligers echter veel spullen zelf van huis meenemen of bewaren, zoals kookgerei, eten en andere benodigdheden. Ze willen daarom graag dat Het Glazen Huis wordt opgeknapt en voorzien van basismaterialen, zodat ze meer en diverse activiteiten kunnen aanbieden zonder deze praktische beperkingen. De verbetering van de voorzieningen zou een grote bijdrage leveren aan de sociale cohesie in de wijk en de toegankelijkheid voor bewoners vergroten.

Wat we willen bereiken en hoe we dat willen doen:

Het doel is om Het Glazen Huis functioneler en uitnodigender te maken, zodat het nog beter kan dienen als ontmoetingsplek voor de buurt. De buurtmoeders willen de ruimte zo inrichten dat ze makkelijker activiteiten kunnen organiseren en nieuwe groepen kunnen bereiken. Hiervoor zijn aanpassingen nodig in de inrichting en facilitaire voorzieningen. Deze verbeteringen maken Het Glazen Huis ook geschikt voor andere doeleinden, wat het gebruik en de impact voor de buurt verder vergroot. Bovendien kunnen de aanpassingen een aanjaagfunctie vervullen, waardoor niet alleen meer activiteiten ontstaan maar ook meer vrijwilligers zich willen inzetten voor de buurt.

Wat we nodig hebben van de gemeente:

Een eenmalige investering voor het opknappen van Het Glazen Huis, zoals uitgewerkt in dit voorstel.

Tijdens de uitwerking van dit idee hebben we al contact gehad met de Stadsdeelregisseur om de mogelijkheden voor aanvullende structurele financiering van activiteiten te verkennen. Deze financiering voor activiteiten staat los van de eenmalige investering die we via de Ideeënmarkt aanvragen. Met deze extra middelen kunnen we een breder aanbod aan activiteiten realiseren.

Gemeente Hengelo

Financiën

Totale kosten en benodigde bijdrage

Voor de verbetering van Het Glazen Huis is een eenmalige bijdrage van €10.000 nodig. Dit bedrag wordt ingezet voor de volgende aanpassingen:

Omschrijving	Kosten (€)
Keukenblok met kook- en bakfaciliteiten	3.500
Vervanging van gedateerde en defecte voorwerpen	2.000
Facilitaire voorzieningen (koffiezetapparaat, koelkast)	1.500
Nieuwe stoelen en tafels	1.000
Opbergmogelijkheden (stellingskasten en bakken)	1.000
Informatievoorziening en zichtbaarheid	1.000

Onderbouwing van kosten

Keukenblok (€3.500)

Vernieuwing van de keuken om kookactiviteiten mogelijk te maken. Vrijwilligers kunnen dan kookworkshops organiseren, iets wat nu niet mogelijk is vanwege gebrek aan voorzieningen.

Vervanging van gedateerde en defecte voorwerpen (€2.000)

Veel gebruikte voorwerpen, zoals speelgoed en verlichting, zijn verouderd en aan vervanging toe. Duurzame keuzes, zoals houten speelgoed en LED-verlichting, worden overwogen als het budget dit toelaat.

Facilitaire voorzieningen (€1.500)

Aanschaf van koffiezetapparaat, waterkoker, koelkast, vriezer, en kookgerei. Vrijwilligers hoeven dan niet langer spullen van thuis mee te nemen of in eigen koelkasten te bewaren.

Nieuwe stoelen en tafels (€1.000)

Verbetering van de inrichting met passend meubilair om meer mensen comfortabel te kunnen ontvangen.

Opbergmogelijkheden (€1.000)

Extra opbergruimte in de vorm van kasten en bakken, zodat materialen zoals knutselspullen en kledingruil-artikelen efficiënt kunnen worden opgeborgen.

Informatievoorziening en zichtbaarheid (€1.000)

Verlicht informatiebord en belettering aan de buitenkant om activiteiten en belangrijke informatie duidelijk te communiceren aan buurtbewoners.

Andere financiering en structurele middelen

We onderzoeken mogelijke andere financieringsopties, zoals budgetten voor wijkactiviteiten of sponsoring door lokale bedrijven voor extra activiteiten.

Gemeente Hengelo

Bijlagen

Locatie: Cesar Frankstraat 36A

Maps: <https://maps.app.goo.gl/woZ9f7xXCj9PPJVz7>

Motie 'Samen spelen door buddybankjes'

De raad in vergadering bijeen op 4 december 2024

Constaterende dat:

- Binnen elke klas kinderen zijn die het moeilijk vinden contact te maken en aansluiting te vinden;
- Eenzaamheid, pesten en uitsluiting al op jonge leeftijd beginnen en hun sporen nalaten in iemands verdere leven;
- Door de grootte van klassen, invallers en het lerarentekort leerkrachten er niet altijd in slagen signalen van uitsluiting en pesten op te pikken'
- Veiligheid, gezien worden en mee mogen doen de basis is voor iemands verdere leven, welzijn en welbevinden;

Overwegende dat:

- Uit onderzoek en recente publicaties is gebleken dat een buddybank een laagdrempelige manier is voor kinderen om aan te geven dat het hulp of ondersteuning nodig heeft bij het samen spelen en contact maken;
- een buddybank op het schoolplein bijdraagt aan het welzijn en welbevinden van kinderen mits goed geïntroduceerd en begeleid door leerkrachten;
- Ouderraad, directie en leerkrachten van de school het idee ondersteunen en dit breed gedragen wordt;
- De gemeente Hengelo een inclusieve stad wil zijn waarin naar elkaar wordt omgezien en het welzijn en de gezondheid van jong en oud een speerpunt is;
- De buddybankjes geproduceerd worden in een sociale werkplaats, duurzaam en circulair;

Verzoekt de raad om € 3605,80 beschikbaar te stellen voor de aanschaf van 4 buddybankjes door IKC het Berflo

En gaat over tot de orde van de dag.

Chantal Toren

<https://www.stoppestennu.nl/kinderen-worden-vaker-gepest-dan-we-weten-1-op-de-3-vertelt-er-nooit-over>

www.buddybankjes.nl

<https://www.rtl.nl/nieuws/artikel/5467673/wat-een-buddybank-schoolplein-kinderen-pesten>

Gemeente Hengelo

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Samen spelen door buddybankjes

Indiener(s): Annemieke Keur, ouderraad van IKC Berflo en Chantal Toren, PvdA Hengelo

Omschrijving voorstel 'Samen spelen door buddybankjes'

De ouderraad van IKC het Berflo vraagt een bijdrage van aan de gemeenteraad uit het budget voor de ideeënmarkt 2024 van 3605,80 voor het plaatsen van vier buddybankjes (<https://buddybank.nl>) op het schoolplein rondom de school. Een buddybank voor elke leeftijdsgroep (peuterspeelzaal, onderbouw, middenbouw, bovenbouw)

Motivatie indiener:

Basisschool IKC 't Berflo is door de samenvoeging van twee scholen, één school geworden. Komende tijd willen we naar elkaar toegroeien tot één gemeenschap waar we naar elkaar omzien en waar dus niet gepest of buitengesloten wordt.

Wij, kinderen, leerkrachten en ouders, zijn een mini-samenleving die samen aan een mooie toekomst bouwen. Helaas komt het, ook bij ons op school, voor dat kinderen zich buitengesloten voelen of graag samen willen spelen, maar het moeilijk vinden om te vragen of ze mee mogen doen. Het komt ook voor dat kinderen het niet in de gaten hebben dat er een kind graag mee wil spelen. Om hier iets aan te doen willen wij buddybanken op het schoolplein en in het park erom heen plaatsen. Het idee is simpel: een kind dat op de buddybank gaat zitten, geeft daarmee aan zich alleen te voelen en graag te willen spelen. Gaan zitten op een bankje zou makkelijker en laagdrempeliger zijn dan iemand aanspreken. Andere kinderen kunnen erop reageren door het kind op de bank uit te nodigen om te spelen. Voor de leerkrachten is het ook handig, omdat een buddybank kinderen helpt om aan te geven wanneer zij zich alleen voelen, waardoor leerkrachten dit vaker en eerder in de gaten krijgen.

De buddybanken zijn nadrukkelijk niet alleen voor tijdens schooltijd, maar ook voor de vele kinderen die buiten schooltijd op het plein komen spelen, waaronder de kinderen van de BSO en de peuterspeelzaal. De buddybanken zijn een leuke en vrolijke manier om samenspelen te stimuleren en buitensluiting te voorkomen, wij vragen steun van de gemeenteraad om hiermee onze school en onze wijk een fijnere plek te maken voor alle kinderen. Onze school heeft zelf niet de middelen om in deze kosten te kunnen voorzien.

Zie voor meer info over de buddybank: <https://buddybank.nl>

Wij ondersteunen dit idee van harte. De buddybank kan dienen als instrument ter bevordering van inclusie en samenspel op het schoolplein. Meedoen, samen spelen, eenzaamheid, uitsluiting en pesten tegengaan en al vanaf jonge leeftijd samen leren spelen, verbinding maken en zorgen voor een veilige basis. Kinderen leren op een makkelijke en laagdrempelige manier kenbaar te maken dat zij zich alleen voelen en hulp nodig hebben waardoor leerkrachten en andere kinderen kunnen helpen.

Financiën

- De kosten per buddybank bedragen € 745,00 excl BTW (21% - € 156,45 euro). In totaal € 901,45 per bank, die duurzaam en vanuit een sociale werkplaats geproduceerd wordt (MVO – SROI, zie [De werkplaats - Rock Projects](#))
- De initiatiefnemer, ouderraad IKC het Berflo, wil graag per leeftijdsgroep een buddybank plaatsen, daar zij elk hun eigen speelplaats hebben op het plein. Peuters – onderbouw – middenbouw – bovenbouw, in totaal wordt de gemeenteraad verzocht om een eenmalige bijdrage van € 3605,80 voor de aanschaf van 4 banken.
- Er is intern gekeken maar mogelijkheden om een bijdrage te kunnen leveren maar helaas ontbreekt het IKC het Berflo aan middelen.

Bijlagen:

- Plattegrond IKC Berflo
- Informatie Buddybanken + beeldmateriaal

Plattegrond IKC het Berflo

Gemeente Hengelo

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Samen koken en eten tegen eenzaamheid

Indiener(s): De heer H. Freericks/mevrouw B. Morskieft

Inhoud voorstel/ Motie

→ Voorstel motie

Eenzaamheid is en blijft een groot maatschappelijk probleem. Het is voor menigene die in eenzaamheid verkeert heel moeilijk om uit zichzelf (nieuwe) contacten te leggen terwijl het bestrijden van eenzaamheid bijdraagt aan het welzijn van mensen.

Dit initiatief helpt mee met de bestrijding van eenzaamheid en heeft een signalerende functie en daardoor dus ook een preventieve werking.

Binnen onze gemeentegrenzen zijn er verschillende initiatieven om mensen, jong en oud, uit hun isolement te halen en dat dit idee veel problemen in het kader van eenzaamheid onderschept.

Jaren geleden is een soortgelijk project opgestart in Beckum (Wat de pot schaft). Dit is buiten de gemeente om geïnitieerd en uitgewerkt en lijkt in grote mate op dit idee van de heer Freericks. Ook in Beckum voorziet dit in een grote behoefte en de frequentie is al snel van 1x naar 2x in de maand gegaan.

Door dit initiatief kunnen mensen, eenzaam of niet, nieuwe sociale contacten aangaan of oude nieuw leven inblazen. Dit zorgt voor saamhorigheid in de wijk (in dit geval in de Sterrenbuurt) en men is voornemens om hier ook mensen als vrijwilligers te vragen die in een isolement zitten doordat ze bijvoorbeeld in de bijstand zitten. Verder is Wijkkracht hier op de achtergrond bij betrokken om het te coördineren.

Alle ingrediënten voor een succesvol idee, om mee te koken en om zo'n project op te starten, zijn dus aanwezig.

→ Financiën

- 26x zaalhuur van de Sterrentuin:
26 x € 11,50 = € 299
- 26x onkosten van het eten voor 20 personen:
26 x 20 x 5 = € 2.600
- Eenmalig startbudget voor aanschaffen van keukengerel en standaard kookbenodigdheden zoals olie, kruiden; € 200
- Totaal: € 3.099

De raad wordt voorgesteld om eenmalig € 3.100 beschikbaar te stellen voor dit idee.

Bernadette Morskieft

Motie: Vergroening en verfraaiing Berfloplein

Vergroening/verfraaiing van Berfloplein n.a.v. idee bewoners op Ideeënmarkt 2 oktober 2024

De raad van Hengelo in vergadering bijeen op 4 december 2024

Constaterende dat:

- Gemeente Hengelo op 2 oktober jl. de ideeënmarkt voor inwoners heeft georganiseerd waarbij het idee 'vergroening/verfraaiing Berfloplein' in positieve zin opviel;
- Dit idee is ingediend door de Stichting Bewonersbedrijf Berflo Es welke is ontstaan op initiatief van bewoners, in bezit is van bewoners en wordt bestuurd door en voor bewoners;
- Deze stichting gericht is op samenwerking met bewonersverenigingen, lokale overheid, instellingen en bedrijven;
- Het Berfloplein momenteel erg grijs en versteend is en zich slecht leent voor sociale ontmoeting.
- De indieners in hun idee de wens hebben geuit voor meer vergroening en meer ruimte voor sociale ontmoeting van het Berfloplein tegenover de Lodewijkstraat in de vorm van het toevoegen van twee bankjes, enkele boompjes en plantenbakken.

Overwegende dat:

- Gemeente Hengelo 'grijze' verharding in de openbare ruimte wil vervangen door extra groen;
- Dit door Stichting Bewonersbedrijf Berflo Es ingediende idee naadloos past in die ambitie;
- Door de Stichting Bewonersbedrijf Berflo Es is aangegeven dat er breed draagvlak in de wijk is voor dit vergroeningsidee;
- Er naast breed draagvlak ook brede bereidwilligheid is onder buurtbewoners om de handen zelf uit de mouwen te steken en in uren bij te dragen aan de uitvoering van dit idee om eventuele arbeidskosten te kunnen drukken;
- Dit idee concreet is, bijdraagt aan vergroening, wooncomfort en sociale interactie in de wijk.

Draagt het college op om:

- Om vanuit de voor de ideeënmarkt beschikbaar gestelde middelen €10.000 vrij te maken ter ondersteuning van dit idee 'vergroening/verfraaiing Berfloplein'.
- Met de indieners van dit idee ambtelijk het gesprek aan te knopen over de exacte mogelijkheden op deze locatie en in samenspraak met hen tot concrete uitwerking van planvorming en planning te komen;
- Hierbij waar mogelijk aan te haken op bestaande initiatieven en bestaande momenten van gepland onderhoud.

En gaat over tot de orde van de dag.

dhr. L.A.M. Lensink

Motie: Buitenspelen voor iedereen

Ondertitel: Speelvoorzieningen voor kinderen met en zonder beperking

De raad van Hengelo in vergadering bijeen op 4 december 2024

Constaterende dat:

- Steeds meer gemeenten investeren in inclusieve speeltuinen;
- Dit, om kinderen met en zonder beperking samen te laten (buiten)spelen¹;
- Er in 2017 door bezuinigingen de opheffing en samenvoeging van speelplekken over een periode van 4 jaar werd uitgevoerd²;
- De meeste speelplekken en toestellen niet geschikt zijn voor kinderen met een beperking³;
- Er verschillende toegankelijke speeltoestellen in verschillende prijsklassen beschikbaar zijn⁴;
- Er landelijke initiatieven⁵ zijn, die zowel inhoudelijke als financiële ondersteuning kunnen bieden;
- Gemeente Hengelo graag een voor iedereen leefbare gemeente wil zijn.

Overwegende dat:

- Meer buiten bewegen, ontdekken en ontmoeten ook voor kinderen met een beperking belangrijk is;
- Spelen goed is voor de ontwikkeling van alle kinderen en dus ook voor kinderen met een beperking bij afwezigheid van geschikte speelvoorzieningen;
- Speeltuinen van levensbelang zijn voor een inclusieve samenleving;
- Kinderen met een handicap nu in ontoegankelijke speeltuinen en kinderboerderijen vooral meekijken in plaats van kunnen meespelen;
- Er in onze gemeente tenminste één samenspeelplek zou moeten zijn waar alle kinderen zich welkom voelen.

Draagt het College op om:

- 1 of 2 speeltoestellen (voorbeeld een draaimolen of een schommel) die ook geschikt zijn voor kinderen met een beperking in gemeente Hengelo te realiseren;
- Hierbij ouders van kinderen met een beperking, maar ook de kinderen zelf, te betrekken;
- Hierbij rekening houden met een locatie waar kinderen met een beperking wonen/zijn;
- Voor de realisatie budget vanuit de Ideeënmarkt te gebruiken⁶ en aanvullende financiering uit beschikbare fondsen te dekken en hierdoor samen spelen mogelijk te maken.

En gaat over tot de orde van de dag.

Susanne van den Beukel & Melanie de Hilster

¹ <https://www.kekmama.nl/artikel/kind/7x-leuke-speeltuinen-voor-kinderen-met-en-zonder-beperking>

² 2016-06-22 GR vaststelling Kadernota Spelen 2016 en Plan van Aanpak Participatie 'Duurzaam spelen' en 2027_09_17 PM Meerjarenplan uitvoering project Duurzaam spelen Heeft Hengelo überhaupt een Wijkspelplan of meerjarenplan speelruimte? (check)

³ Op de Yalp Sona Speelboog in de Hasseler Es na

⁴ Zie bijlage 1

⁵ SamenSpeelakkoord, Jantje Beton, Stichting Het Gehandicapte Kind

⁶ Indicatie investering ca. € 2.500,00 – € 7.000,00

Bijlage & Onderbouwing motie

Voorbeelden van toegankelijke speeltoestellen:

Schommels: Schommels met een brede kuipvorm of een beugel zodat een rolstoel erin kan rijden.

Draaimolens: Draaimolens waarbij een rolstoel direct kan oprijden en stevig vastgezet kan worden.

Speelpanelen: Activiteitenpanelen met spellen, puzzels of muziek, die op een lage hoogte zijn geïnstalleerd.

Glijbanen met oprijhellingen: Toestellen met toegang via een helling of lift naar een platform, vanwaar een kind veilig kan glijden.

Zand- en watertafels: Tafels die op rolstoelhoogte zijn geplaatst, zodat kinderen gemakkelijk mee kunnen doen.

Voorbeeld aanbieders:

Kompan: Aanbieder van diverse inclusieve speeltoestellen.

Yalp: Heeft interactieve speeloplossingen voor kinderen met beperkingen.

Playdale: Gespecialiseerd in duurzame en toegankelijke speelstructuren.

Kostenoverzicht per type speeltoestel

1. Schommels voor rolstoelen:

Eenvoudige rolstoelschommel met oprijplaat: **€2.000 - €5.000.**

Geavanceerde schommels met extra veiligheidssystemen: **€5.000 - €10.000.**

2. Draaimolens (rolstoeltoegankelijk):

Basisdraaimolens voor rolstoelen: **€6.000 - €12.000.**

Luxe draaimolens met interactieve functies: **€10.000 - €20.000.**

3. Speelpanelen:

Eenvoudige sensorische panelen: €500 - €1.500 per stuk.

Interactieve panelen met geluid en beweging: €2.000 - €5.000.

4. Zand- en watertafels:

Standaard toegankelijke tafels: €1.000 - €3.000.

Tafels met extra speelfuncties of grotere afmetingen: €3.000 - €6.000.

5. Glijbanen met toegankelijke platforms:

Kleine glijbanen met oprijhellingen: €5.000 - €10.000.

Grote, modulaire speelstructuren inclusief hellingen en platforms: €15.000 - €30.000+.

Mogelijke extra kosten

1. Installatie:

Installatiekosten bedragen vaak 10-20% van de toestelprijs, afhankelijk van de complexiteit.

2. Ondergrond en toegankelijkheid:

Toegankelijke ondergronden (zoals rubbertegels of kunstgras): €50 - €100 per m².

3. Onderhoud:

Jaarlijks onderhoud is essentieel voor veiligheid en kan variëren tussen €300 - €1.000 per toestel.

Kostenschatting voor 1 rolstoelschommel of 1 basisdraaimolen:

Eenvoudige rolstoelschommel met oprijplaat	€ 2.000,00	
Basisdraaimolens voor rolstoelen		€ 6.000,00
Installatie (10-20%)	€ 200,00	€ 600,00
Ondergrond (€50 - €100 per m ²)		
Onderhoud (varieert per toestel)	Vanaf € 300,00	Vanaf € 300,00
Schatting investering	Min. € 2.500,00	Min. € 6.900,00

Financiering en subsidies: Gemeentes, scholen, of buurtverenigingen kunnen aanspraak maken op subsidies voor inclusieve speelplekken, zoals via: Fonds Gehandicaptensport⁷, NSGK (Nederlandse Stichting voor het Gehandicapte Kind) of de SamenSpeelFonds⁸.

⁷ <https://gehandicaptekind.nl/wat-we-doen/werken-aan-inclusieve-speelplekken-met-het-samenspeelfonds>

⁸ <https://www.samenspeelnetwerk.nl/samenspeelfonds>

Motie: Een veilige speelplek

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op 4 december 2024

Constaterende dat

- De huidige Jongeren Ontmoetings Plek (JOP) niet meer voldoet voor jongeren;
- De huidige JOP niet veilig voelt voor jongeren en ouders;
- Er niet veel activiteiten en ontmoetingsplekken zijn voor de jongeren in de wijk Groot-Driene;
- Er al enkele jaren overlast wordt ervaren door buurtbewoners en school. Veroorzaakt door een grote groep jongeren bij de JOP, naast de gymzaal en pannakooi aan de Staringstraat/ P.C. Hoofdstraat;
- Er verstoringen zijn tijdens en na schooluren, zoals geluidsoverlast, afsteken van vuurwerk en ongewenste sociale interacties met andere vaak jongere buurtkinderen;
- De school heeft geconstateerd dat er gebruikte condooms, wietzakjes en drug restanten worden gevonden in en om de JOP;
- School in hun beleid heeft dat de JOP en pannakooi eerst door een medewerker moet worden gecontroleerd alvorens daar kinderen te laten spelen;
- Een JOP naast de onderbouw van een basisschool geen goede combinatie is;
- Dat de huidige locatie maakt dat politie en buitengewoon opsporingsambtenaar (BOA's) de jongeren niet kunnen aanspreken op gedrag bij ongeregelde heden, aangezien de jongeren meer zicht hebben op de straat dan de straat op de JOP.

Overwegende dat

- Jongeren een plek verdienen in de buurt om elkaar te ontmoeten maar de huidige JOP wel erg ongelukkig is geplaatst;
- Door het hoge groen er geen zicht is vanaf de straat op zowel de JOP alsook de pannakooi. Ook betrokken buurtbewoners en ouders van de kinderen kunnen momenteel erg slecht sociale controle uitvoeren en een oogje in het zeil houden;
- De gelden uit de ideeënmarkt benut dienen te worden voor een breed scala aan wijkbewoners. In de wijk Groot-Driene draagt deze motie bij aan een sterkere sociale cohesie, meer speelplezier en meer veiligheid;
- Door te investeren in verbeteringen en te participeren met betrokken inwoners verhoogt de gemeente de kwaliteit en leefbaarheid van de openbare ruimte in Groot-Driene;
- De wijk steeds meer jonge gezinnen met kinderen verwelkomt. Het creëren van een veilige en aantrekkelijke leefomgeving deze gezinnen stimuleert om te blijven, wat bijdraagt aan de vitaliteit van de wijk;
- Het verplaatsen van de JOP en het verbeteren van de huidige locatie rondom de pannakooi voorkomt escalatie en vermindert kosten op de lange termijn zoals handhaving en herstel.

Draagt het college op:

- Over te gaan tot het realiseren van een nieuwe veilige en fijne JOP ter waarde van €10.000 – €15.000, ter hoogte van de nieuwe rotonde van de Laan van Driene en P.C. Hooftlaan en naast de moestuintjes, of naar een locatie die men beter acht. Dit in goede samenspraak met de jongeren en met Skillz;
- Over te gaan tot nieuwe lage aanplant rondom het grasveld en de pannakooi, of het groen dat er nu is laag te houden. Daarbij het verwijderen van graffiti en onkruid zodat de plek weer ordelijk en net er uit ziet en uitnodigt om te spelen.

En gaat over tot de orde van de dag

Frank Peters & Gerrit Jan Leussink

Gemeente Hengelo

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Verbetering akoestiek repetitieruimte grote zaal De Klankkast

Indiener(s): Dhr. Rick Wasser Stichting Klankkast Han Daals BurgerBelangen Hengelo

Inhoud voorstel / Motie

➔ Voorstel

- Stichting Klankkast aan de Weustagstraat 1 in Hengelo heeft het initiatief genomen een idee in te dienen dat de akoestiek van het gebouw aanzienlijk gaat verbeteren. In dit gebouw, dat eigendom is van stichting Klankkast, repeteren wekelijks de muziekverenigingen Armonia (5 orkesten waarvan 3 jeugdorkesten), Concordia, Belzona en de bigbands Hengelo en Exposure. Verder maken koren van de Hengelose korenkoepel en Oyfo gebruik van het gebouw om te oefenen. Tussen de 300 – 400 amateurmuzikanten zijn wekelijks bezig met het maken van muziek.
- Het aanbrengen van akoestische panelen in de grote zaal brengt de sterke nagalm terug tot hanteerbare waarden.
- Met een eenmalige gemeentelijke bijdrage van € 7.500,-- kan stichting Klankkast de noodzakelijke akoestische panelen voor de grote zaal aanschaffen. De stichting Klankkast brengt de panelen zelf aan.
- Het gebouw van stichting Klankkast (een voormalige basisschool) heeft een geluidsisolerende buitengevel om geluidsoverlast naar de burens te voorkomen. De binnenzijden van de oefenruimten kennen echter nauwelijks akoestische aanpassingen. Wanden en plafonds bestaan uit harde materialen die een hoge nagalm geven wat als zeer belastend wordt ervaren door de muzikanten. Veel muzikanten spelen al noodgedwongen met oordoppen in. Met name bij jeugdige muzikanten is deze harde nagalm een risicofactor. Door de sterke groei van het aantal muzikanten de laatste 2 jaar (plus 25%) zit de grote zaal dagelijks vol.
- Muziekverenigingen zorgen voor een belangrijke culturele bijdrage in de gemeente Hengelo. Zij brengen het plezier en de waarde van met elkaar muziek maken bij. De vele muzikale uitvoeringen in Hengelo door muziekverenigingen hebben een belangrijke maatschappelijke meerwaarde voor ons als gemeente en verrijken de samenleving. Het oefenen dient echter wel in een veilige en verantwoorde omgeving plaats te vinden en dat staat door de harde nagalm steeds meer onder druk.

➔ Financiën

- Stichting Klankkast wil 50 m2 akoestische panelen aanschaffen à € 150 per m2 excl. B.T.W.. Inclusief B.T.W. is dit een bedrag van € 9.075,--. Vrijwilligers van de muziekverenigingen brengen de panelen onder deskundige begeleiding zelf aan.
- De vrijwillige inzet, aanschaf van klein materiaal, huur van steigermateriaal en de B.T.W. is begroot op € 5.075,--. Dit neemt stichting Klankkast voor haar rekening.
- De stichting Klankkast vraagt de gemeente Hengelo een eenmalige bijdrage van € 7.500,--. Hiermee draagt de gemeente Hengelo voor 60% bij aan de totale investering en 40% komt voor rekening van stichting de Klankkast (zie bijlage).

Gemeente Hengelo

- Bijlagen
- Akoestisch onderzoek Armonia
 - Offerte Mulder Verweg
 - Begroting Stichting Klankkast
 - Steunbetuiging verenigingen die gebruik maken van de grote zaal in gebouw de Klankkast.

NB: Verder alle relevante informatie toevoegen, waarvan u denkt dat nuttig en nodig is !

Akoestisch onderzoek Armonia

Uitgevoerd door:

Datum veldwerk:

4 april 2024

Inleiding

Op verzoek van Armonia heb ik een akoestisch onderzoek uitgevoerd voor het geluid in de oefenruimtes van het gebouw "De Klankkast". Het gebouw "de Klankkast" is gevestigd aan de Weusthagstraat 1 te Hengelo. Vanuit de vereniging en huurders zijn klachten ontvangen ten aanzien van het akoestische klimaat in de oefenruimtes. Om tot een plan van aanpak te komen zijn er berekeningen en metingen ten aanzien van de nagalmtijd uitgevoerd.

Binnen het gebouw zijn drie oefenruimtes waar geoefend wordt zijn er nagalmtijdmetingen uitgevoerd om een indruk te krijgen van de akoestische eigenschappen van de ruimtes. Er zijn metingen uitgevoerd in de volgende ruimtes:

- Allozaal, afmetingen 15,0 x 7,8 x 3,5 meter
- Grote zaal, afmetingen 16,3 x 10,2 x 5,3 meter
- Astor, afmetingen 7,4 x 6,3 x 3,3 meter

Uitgangspunten

Het gebouw is gebouwd in de jaren 70 en heeft eerst dienst gedaan als school voor het basisonderwijs. Sindsdien zijn er wel verbouwingen geweest, maar deze zijn voornamelijk cosmetisch van aard aan de buitenzijde. Sinds het gebouw is overgenomen door de muziekvereniging Armonia en gebruikt wordt als zijnde een verenigingsgebouw voor het oefenen en het geven van muziekvoorstellingen.

Tijdens het bedrijfsbezoek is geconstateerd dat er in de drie oefenruimtes getracht is het akoestische klimaat te verbeteren. Per ruimte zijn hieronder de reeds getroffen maatregelen gegeven:

- In de Allozaal liggen tapijttegels op de vloer en zijn er gordijnen voor de ramen aanwezig. Wel is het wenselijk dat de gordijnen geopend zijn voor de lichttoetreding. Daarnaast zijn er op een gedeelte van de muur "akoestische tegels" geplaatst op circa 10 cm van de muur (aantal m²?)
- In de grote zaal is er aan schrootjes plafond aanwezig met daarop minerale wol en een luchtsponw van XXX cm. Tevens zijn er gordijnen aanwezig, maar het gebruik ervan is onwenselijk in verband met de lichttoetreding. Daarnaast is er op één van de gevels "akoestische platen" op een regelwerk aangebracht (XXX m² en materiaal?)
- In de Astor is op de wand vloerbedekking gespannen op een plaat aangebracht (aantal m²?). De overige wanden zijn hard uitgevoerd

Uit de literatuur ([D.64 Conservatorium, Muziekschool \(nijsnet.nl\)](#)) blijkt dat de ideale nagalmtijd afhankelijk is van de grootte van de ruimte en het type instrument. Voor oefenruimtes in muziekscholen wordt bij het ontwerp geadviseerd om tamelijk korte nagalmtijden te hanteren om foute tonen beter hoorbaar te maken en de luidheid in de ruimte af te laten nemen. De gewenste nagalmtijd voor de onderzochte ruimtes bedraagt:

- Allozaal, tussen 0,6 en 0,7 seconden
- Grote zaal, tussen 0,6 en 0,8 seconden
- Astor, 0,5 seconden

Uitgevoerde metingen

Tijdens een bezoek zijn er metingen aan de nagalmtijd in de verschillende ruimtes uitgevoerd. De meetapparatuur is voor en na de metingen gekalibreerd, hierbij zijn geen afwijkingen geconstateerd. De metingen zijn uitgevoerd met de volgende meetapparatuur:

- Rion NL-52 klasse 1 geluidanalyser, serienummer 943350
- Rion NH-25 voorversterker, serienummer 43366
- Rion UC-59 microfoon, serienummer 7139

In de Allozaal en Grote zaal zijn er nagalmtijdmetingen uitgevoerd op 4 posities en met de bedrijfssituatie dat de gordijnen geopend en gesloten zijn. In de ruimte Astor zijn er nagalmtijdmetingen uitgevoerd op 2 posities. De resultaten van de gemiddelde nagalmtijd staan hieronder weergegeven.

Ruimte	Gordijnen	Gemeten nagalmtijd (T60) in seconden in de Octaafbanden						Gemiddelde nagalmtijd	
		125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Gemiddeld	Gewenst
Allozaal	Geopend	1,2	1,3	1,2	0,9	0,8	0,7	1,0	0,6/0,7
Allozaal	Gesloten	1,3	1,2	1,0	0,8	0,7	0,6	0,9	0,6/0,7
Grote zaal	Geopend	1,2	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,6/0,8
Grote zaal	Gesloten	1,1	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,6/0,8
Astor	n.v.t.	0,6	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,5

Uit de meetresultaten blijkt dat de er voor alle onderzochte ruimtes niet voldaan wordt aan de gewenste nagalmtijd en dat maatregelen om de nagalmtijd te verbeteren wenselijk zijn. Voor de grotere ruimtes is het met name wenselijk om maatregelen te treffen welke ook invloed hebben op het lagere frequentiebereik.

Maatregelen

Het is niet op dit moment niet de bedoeling om ruimtes geheel te strippen en zodanig te ontwerpen dat de optimaal dienst kunnen doen als oefenruimtes. Derhalve is onderzocht hoeveel aanvullende m² aan absorptie nodig is om de akoestiek in de ruimte adequaat te verbeteren en geschikter te maken voor het gebruikdoeleinde. Daarnaast zijn de berekeningen uitgevoerd met geopende gordijnen in verband met de gewenste lichtinval. Uit de literatuur blijkt

Per ruimte zijn maatregelen onderzocht en berekend wat het verwachte effect op de nagalmtijd zal zijn. Voor eventueel te gebruiken materialen en de bijbehorende absorptie is gebruik gemaakt van de website van producent Nevima (<https://www.nevima.nl>)

Allozaal

In de Allozaal zijn voornamelijk maatregelen nodig om de nagalmtijd in de lagere frequentiebereik te verkleinen. Om dit te bewerkstelligen is een dik absorptiepakket benodigd. Voor de berekeningen is uitgegaan van IVI-Akoestiek basis plaat met een spouw van 200 mm met daarin IVI-Absorptiewol. De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de formule van Sabine. In de bijlage is de productinformatie gegeven.

Voor de berekening is eerst de bestaande situatie bepaald zodat deze overeen komt met de gemeten nagalmtijden. Vervolgens is het benodigde aantal m^2 aan absorptieoppervlak bepaald om tot een gewenste nagalmtijd te komen.

Uit de berekening blijkt dat er circa $30 m^2$ aan aanvullend absorptiemateriaal nodig is om tot een gewenste nagalmtijd te bereiken. De resultaten van de berekeningen zijn gegeven in de bijlagen

Ruimte	Situatie	Gemeten nagalmtijd (T60) in seconden in de Octaafbanden						Gemiddelde nagalmtijd	
		125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Gemiddeld	Gewenst
Allozaal	Huidig	1,2	1,3	1,2	0,9	0,8	0,7	1,0	0,6/0,7
Allozaal	Maatregel	0,8	0,9	0,8	0,6	0,6	0,5	0,7	0,6/0,7

Ook na het toepassen van $30 m^2$ is de nagalmtijd niet geheel evenredig verdeeld en is de nagalmtijd in de langere frequenties hoger dan misschien wenselijk is. Een aanvullende 10 meter aan absorptiemateriaal verlaagd de nagalmtijd met 0,1 seconden en zorgt voor een gebalanceerder geheel. Het absorptiemateriaal dient zo goed mogelijk te worden verdeeld over de verschillende wanden om het beste effect te bereiken.

Grote zaal

In de Grote zaal zijn voornamelijk maatregelen nodig om de nagalmtijd in de lagere frequentiebereik te verkleinen. Om dit te bewerkstelligen is een dik absorptiepakket benodigd. Voor de berekeningen is uitgegaan van IVI-Akoestiek basis plaat met een spouw van 200 mm met daarin IVI-Absorptiewol. De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de formule van Sabine. In de bijlage is de productinformatie gegeven.

Voor de berekening is eerst de bestaande situatie bepaald zodat deze overeen komt met de gemeten nagalmtijden. Vervolgens is het benodigde aantal m^2 aan absorptieoppervlak bepaald om tot een acceptabele nagalmtijd te komen.

Uit de berekening blijkt dat er circa $50 m^2$ aan aanvullend absorptiemateriaal nodig is om tot een gewenste nagalmtijd te bereiken. De resultaten van de berekeningen zijn gegeven in de bijlagen

Ruimte	Situatie	Gemeten nagalmtijd (T60) in seconden in de Octaafbanden						Gemiddelde nagalmtijd	
		125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Gemiddeld	Gewenst
Grote zaal	Huidig	1,2	1,0	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	0,6/0,8
Grote zaal	Maatregel	0,9	0,8	0,7	0,7	0,7	0,8	0,8	0,6/0,8

Het absorptiemateriaal dient zo goed mogelijk te worden verdeeld over de verschillende wanden om het beste effect te bereiken.

Astor

In de Allozaal zijn voornamelijk maatregelen nodig om de nagalmtijd in de frequentiebereik 250 Hz tot 4 KHz te verkleinen. Om dit te bewerkstelligen is een absorptiepakket benodigd. Voor de berekeningen is uitgegaan van IVI-Akoestiek basis plaat met een spouw van 100 mm met daarin IVI-Absorptiewol en met IVI akoestiek basic 9 mm op de kasten. De berekeningen zijn uitgevoerd met behulp van de formules van Sabine. In de bijlage is de productinformatie gegeven.

In verband met de beperkte ruimte ligt het voor de hand om bestaande absorptie (vloerkleed op de wand) te vervangen. Voor de berekening is eerst de bestaande situatie bepaald zodat deze overeen komt met de gemeten nagalmtijden. Vervolgens is het benodigde aantal m² aan absorptieoppervlak bepaald om tot een acceptabele nagalmtijd te komen.

Uit de berekening blijkt dat er circa 12 m² aan aanvullend absorptiemateriaal met een spouw van 100 mm en 25 m² aan beklede kasten met IVI-akoestiek basis plaat nodig is om tot een gewenste nagalmtijd te bereiken. De resultaten van de berekeningen zijn gegeven in de bijlagen

Ruimte	Situatie	Gemeten nagalmtijd (T60) in seconden in de Octaafbanden						Gemiddelde nagalmtijd	
		125 Hz	250 Hz	500 Hz	1 kHz	2 kHz	4 kHz	Gemiddeld	Gewenst
Astor	Huidig	0,6	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,8	0,5
Astor	Maatregel	0,5	0,7	0,6	0,5	0,5	0,4	0,5	0,5

Het absorptiemateriaal dient zo goed mogelijk te worden verdeeld over de verschillende wanden om het beste effect te bereiken.

Globale begroting Stichting Klankkast - acoustiek muziekruimte grote zaal

Ruimte	M2	Bedrag/m2	Eur/ex BTW	inc BTW
Grote zaal				
- absorptie, incl inbouw	50	150	7.500	9.075,00
Totaal	50		7.500	9.075,00

Eigen bijdrage	Uren eigen inzet	Bedr/uur	Totaal
Aanbrengen materialen	96	25	2.400
Klein materiaal, hout			600
Huur steiger- en veiligheidsmateriaal			250
Gereedschappen			250
Totaal			3.500
Eigen bijdrage Stichting Klankkast			1.575
Tegenprestatie Klankkast (eigen bijdrage)			5.075
Gevraagd bedrag Gemeente Hengelo			7.500
TOTALE projectbegroting			12.575

40%

60%

Steunbetuiging

Ondergetekenden,

- Muziekvereniging Concordia
- Bigband Hengelo
- Bigband Exposure
- Muziekvereniging Armonia

Zijn allen huurders van de Klankkast (Weusthagstraat 1 te Hengelo) en gebruikers van de grote zaal van het gebouw.

Wij spreken hierbij onze steun uit voor de aanvraag van de Stichting Klankkast voor een bijdrage van de Gemeente Hengelo van € 7.500,-- in het kader van de Ideeënmarkt, voor het treffen van maatregelen ter verbetering van de akoestiek in de grote zaal van het gebouw.

Wij zijn ervan overtuigd dat de voorgestelde maatregelen en daarmee de bijdrage van de gemeenteraad van Hengelo, in hoge mate bij zullen dragen tot een gezondere geluidsomgeving en tot meer speelplezier van onze leden-muzikanten!

Met muzikale groet!

Namens de verenigingen:

Mark van Aarsen
Voorzitter
Muziekvereniging
Concordia

Jan Jonquière
Voorzitter Bigband
Hengelo

Hennie Scheggetman
Voorzitter Bigband
Exposure

Manon Jonquière
Voorzitter
Muziekvereniging
Armonia

Motie: Klauterkunstwerk Hengelo

De raad van Hengelo in vergadering bijeen op 4 december 2024

Deze motie gaat over fase 1 tot en met 3.

Tijdens de looptijd van deze fasen gaat het college op zoek naar geld en medefinanciering voor fase 4.

Voor de uitvoering van de motie is nodig:

- Een plan voor de uitwerking van fase 1 (jury, wedstrijdtraject, etc) € **8000** euro
 - Een (aanbestedings)traject om in fase 4 tot uitvoering en plaatsing te komen.
- Hierbij moet ook gedacht worden aan veiligheidscriteria ihkv spelen.

Toelichting:

Fase 1

De Hengelose kunstenaar en wiskundige Rinus Roelofs ontwierp twee platte elementen van triplex (zie foto) waarmee de meest wonderlijke bouwsels in elkaar gezet kunnen worden. Letterlijk in elkaar: de elementen worden via sleuven aan elkaar verbonden (zie foto).

Uit een aantal reeds gerealiseerde schaalmodellen (zie foto's) bleek dat je van deze elementen intrigerende, oogstrelende kunstwerken kunt maken, die tevens kunnen dienen als klimtoestellen. Vandaar dat de gedachte naar boven kwam om een **klauterkunstwerk** te ontwerpen en te realiseren.

In het bijgestelde plan worden bij de totstandkoming van het klauterkunstwerk op ware grootte alle dertig basisscholen in Hengelo betrokken in de ontwerpfase.

Elke basisschool krijgt in het voorjaar van 2025 een bouwdoos (Bouwen met Rinus) met steeds hetzelfde aantal elementen, en kinderen kunnen, na een korte, schriftelijke instructie, hun creativiteit erop loslaten om uiteindelijk per school tot één voorstel voor een klauterkunstwerk te komen. Zo ontstaan nog voor de zomervakantie van 2025 maximaal dertig schaalmodellen, waaruit er één gekozen zal worden dat als basis zal gaan dienen voor het definitieve ontwerp.

Deze fase zou ook via workshops bij het Techniekmuseum Oyfo kunnen worden gerealiseerd, uit het oogpunt van verkeersveiligheid is dit misschien toch minder gewenst.

Fase 2

Rinus Roelofs werkt het uitgekozen ontwerp verder uit, en vervaardigt een groter schaalmodel in metaal (herfst 2025). Dit model wordt getoetst op veiligheid.

Fase 3

In overleg met Gemeente Hengelo wordt een plek gekozen waar het klauterkunstwerk zal komen te staan (Hart van Zuid, nieuwe park?, Prins Bernhardplantsoen?, Bataafse Kamp?)

Fase 4

Het Hengelose bedrijf Strobos Metaal realiseert een echt klauterkunstwerk op ware grootte.

Begroting

Fase 1

Geschatte kosten: een doos met veertig ruitvormige elementen plus 68 gebogen elementen plus handleiding gaat naar schatting 150 euro (in eigen beheer met de hand gemaakt) kosten. Voor dertig scholen samen wordt dat 4500 euro.

Fase 2

Ontwikkelen uitgekozen ontwerp tot definitief ontwerp: 500 euro.

Realiseren schaalmodel: 3000 euro.

Fase 3

Niet van toepassing

Fase 4

Klauterkunstwerk op ware grootte: 50.000 euro
(meerdere fondsen nodig)

Plaatsing: 1000 euro

Onderhoud: per jaar 200 euro

*Lowie Gilissen en Rinus Roelofs, november 2024,
Na overleg met raadslid Elske Mooijman.*

Motie: Steun voor een Boksbalmachine bij Skilzz

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 4 december 2024,

Constaterende dat:

- Skilzz een plek is waar jongeren zich kunnen ontwikkelen op het gebied van sport en welzijn en waar gewerkt wordt aan sociale vaardigheden, gezondheid en zelfvertrouwen.
- Sport en beweging een bewezen positief effect hebben op zowel de fysieke als mentale gezondheid van jongeren.
- Skilzz voornemens is om een boksbalmachine aan te schaffen als onderdeel van hun sportaanbod, die kan bijdragen aan de fysieke ontwikkeling, coördinatie en stressverlichting voor jongeren.
- Een boksbalmachine een laagdrempelige manier biedt voor jongeren om met sport en krachttraining in aanraking te komen en kan bijdragen aan het vergroten van hun zelfvertrouwen.

Overwegende dat:

- Steun vanuit de gemeente bijdraagt aan het versterken van de sociale infrastructuur en de sportieve mogelijkheden voor jongeren in Hengelo.
- Het bevorderen van sportinitiatieven bijdraagt aan het tegengaan van verveling en het verminderen van ongewenst gedrag onder jongeren.
- Een boksbalmachine een nieuwe en aantrekkelijke toevoeging zou zijn voor het aanbod van Skilzz, en mogelijk ook meer jongeren zou kunnen aantrekken om deel te nemen aan sportactiviteiten.

Verzoekt het college:

1. Om eenmalig een bedrag van €1000,00 te doneren aan Skilzz voor de aanschaf van een boksbalmachine.
2. Dit bedrag te halen uit het budget dat beschikbaar is gesteld voor de ideeënmarkt.
3. Skilzz te ondersteunen in de communicatie richting jongeren over dit nieuwe aanbod om zo een grotere participatie te stimuleren.

En gaat over tot de orde van de dag.

Nuri Akfidan

Motie: Ontmoetingsdag Saterslostraat, Weleveldstraat, Havezatenlaan en Herinckhavestraat

Constaterende dat:

- De inwoners van de Saterslostraat, Weleveldstraat, Havezatenlaan en Herinckhavestraat aangeven dat er onderling weinig contact is, ondanks dat sommigen al jarenlang in de buurt wonen;
- Eenzaamheid in alle lagen van de bevolking een steeds grotere uitdaging vormt;
- Zwerfafval een van de meest genoemde ergernissen is in deze buurt;
- De inwoners positief zouden staan tegenover een initiatief om samen te komen en de sociale cohesie in de wijk te vergroten.

Overwegende dat:

- Een gezamenlijke ontmoetingsdag, met onder andere een opruimactie en een gezellig samenzijn, kan bijdragen aan het versterken van de onderlinge banden tussen buurtbewoners;
- Door bewoners actief te betrekken bij de organisatie en uitvoering van de dag, er een grotere betrokkenheid en gemeenschapsgevoel ontstaat;
- Het verbeteren van de buurtomgeving zowel op sociaal als op ecologisch vlak bijdraagt aan de leefbaarheid in de wijk.

Roept het college op:

- € 2000 tot 3000 euro beschikbaar te stellen voor de organisatie van een ontmoetingsdag voor de inwoners van de Saterslostraat, Weleveldstraat, Havezatenlaan en Herinckhavestraat, met als doel een gezamenlijke opruimactie van de wijk en een gezellig samenzijn om de sociale cohesie te vergroten.

En gaat over tot de orde van de dag.

Sebastiaan van der Pal

Motie ontmoetingsruimte Elisahof

De raad van de gemeente Hengelo in vergadering bijeen op 4 december 2024

constaterende dat

- het Hengelose college onder andere als beleidsdoelen stelt dat meer inwoners zich inzetten voor de lokale samenleving en minder inwoners eenzaam zijn;
- er vier jaar geleden aan de Victoriastraat het wooncomplex Elisahof voor 65 Plussers is gerealiseerd met 22 woningen waar momenteel 28 ouderen wonen;
- zij als ouderengemeenschap dagelijks blijf geven van veel omzien naar elkaar en een grote behoefte bestaat aan mogelijkheden tot meer gemeenschappelijkheid;
- er als een soort weeffout bij de realisatie van dit complex destijds geen gemeenschappelijke ontmoetingsruimte in dit complex is gerealiseerd;
- het ministerie van volkshuisvesting in de afgelopen jaren herhaaldelijk aandringt op het voorzien van meer ontmoetingsruimten bij ouderencomplexen;
- deze adviezen vanuit het ministerie een duidelijke reactie waren op het destijds wegbezuinigen van verzorgingshuizen welke wel ruim in gemeenschappelijke ruimten voorzien waren;
- de bewonerscommissie van de Elisahof een eigen initiatief in gang heeft gezet om een bouw-unit (12 bij 3 m) te willen plaatsen die als ontmoetingsruimte voor bewoners gebruikt kan worden; zij dit initiatief bij de ideeënmarkt jl. gepresenteerd heeft;

overwegende dat

- de bewonerscommissie zelf de aanschaf, het plaatsen en het beheer van een dergelijke bouw-unit wil begeleiden, mits de middelen voor de aanschaf en de vergunning voor het plaatsen door de gemeente gefaciliteerd kan worden;
- zij daar een bedrag van € 10.000 voor nodig hebben (aanschaf en plaatsing);

draagt het college op om

- de bewonerscommissie Elisahof te faciliteren in haar wens een dergelijke ontmoetingsruimte te creëren door eenmalig een bedrag van € 10.000 beschikbaar te stellen;
- dit bedrag uit de beschikbaar gestelde € 100.000 voor de ideeënmarkt te bekostigen, mits er geen andere voorziening hiervoor aangesproken kan worden.

En gaat over tot de orde van de dag

Vincent Mulder

Ria Rouwet

Toelichting bewonerscommissie tbv ideeënmarkt:

Geachte leden van de Gemeenteraad Hengelo, Met veel belangstelling hebben wij uw bericht gelezen over het budget dat beschikbaar is gesteld voor "goede ideeën van inwoners". Als wooncommissie van de Elisahof (Victoriastraat Hengelo) willen wij graag een beroep doen op dit budget voor de realisatie van een aanbouw of buitengebouw voor onze activiteiten. De Elisahof wordt bewoond door 65-plussers die veel waarde hechten aan onderlinge contacten. Deze ontmoetingen vinden momenteel vaak vluchtig plaats in de gangen van het gebouw, bijvoorbeeld wanneer men naar de brievenbus of de fietsenkelder loopt. Ondanks dat de gangen breed genoeg zijn voor een zitje, staan brandweervoorschriften dit helaas niet toe. Hierdoor blijft het bij korte gesprekjes, wat afbreuk doet aan de diepere sociale verbinding die men vroeger in de tuin "over de heg" met burens had. Het ontbreken van een geschikte ontmoetingsruimte beperkt de mogelijkheid tot sociaal contact en draagt bij aan gevoelens van isolatie en eenzaamheid onder de bewoners. Wij vinden het cruciaal om deze negatieve trend te keren en de sociale cohesie binnen onze gemeenschap te versterken. Een buitengebouw zou hierbij een ideale oplossing bieden. Wij als commissie willen graag een ontmoetingsruimte voor onze bewoners. Dit zou een plek kunnen zijn waar men gezellig een kopje koffie kan drinken, een spelletje kan doen zoals kaarten of sjoelen, en samen kan genieten van buffetten zoals een stampotavond of een barbecue. Daarnaast willen wij workshops organiseren, zoals bloemschikken, schilderen en handwerken. Dit alles om te voorkomen dat onze bewoners achter hun deur blijven zitten en minimale sociale contacten hebben. Gezien het feit dat de meesten van ons alleen zijn, is er juist een grote behoefte aan deze activiteiten. In ons appartement is helaas geen ruimte beschikbaar en de bouwvereniging heeft hier destijds niet over nagedacht. Onze gedachte is om een unit van 12 meter bij 3 meter te plaatsen op de parkeerplaats bij ons appartement. Wij als bewonerscommissie zijn bereid om het beheer en onderhoud van deze unit op ons te nemen. Andere opties, zoals buurthuizen in de Nijverheid of Tuindorpbad, zijn helaas te duur (70 euro per dagdeel), en de Kloksteeg mogen wij als commissie niet exclusief gebruiken voor activiteiten voor de Elisahof. De Kloksteeg is namelijk een wijkcentrum dat voor iedereen toegankelijk is. Wij hopen dat u als gemeente dit voor ons kunt realiseren, zodat wij nog lang zelfstandig en actief kunnen blijven. Wij zijn van mening dat dit een uitstekend idee is voor het welzijn van de bewoners van het appartementencomplex Elisahof. Wij doen graag een beroep op u en hopen dat u ons uitnodigt voor een gesprek om de mogelijkheden voor de Elisahof te bespreken. Uw steun kan een wereld van verschil maken voor de kwaliteit van leven van de oudere inwoners van Hengelo.

Met vriendelijke groet,

De wooncommissie Elisahof

Hoeveel geld vraagt u als éénmalige bijdrage van de gemeente?

Het project zou 10.000 euro kosten (tweede hands bouwunit en aanleg van leidingen), tenzij de gemeente zelf units beschikbaar heeft die ze beschikbaar kunnen stellen.

Heeft u eventueel nog andere inkomsten of subsidies voor uw idee?

Voor ons idee hebben wij momenteel geen andere inkomsten of subsidies beschikbaar. Wij willen echter benadrukken dat het onderhoud van de unit door onszelf zal worden gedaan, waardoor de gemeente geen extra kosten hoeft te maken voor het beheer en onderhoud van de ontmoetingsruimte. Hierdoor blijft het project kostenefficiënt en duurzaam.

Waarom moet uw idee uitgevoerd worden en wat draagt uw idee bij aan (een deel van de) de Hengelose samenleving?

Ons idee moet uitgevoerd worden omdat het een directe en positieve impact heeft op het welzijn van de oudere bewoners van de Elisahof. Door het creëren van een ontmoetingsruimte kunnen deze 65-plussers regelmatig samenkomen voor sociale interactie, wat essentieel is voor het voorkomen en het bevorderen van een actieve levensstijl. Het plaatsen van een unit van 12 meter bij 3 meter op de parkeerplaats biedt een toegankelijke en veilige ruimte voor activiteiten zoals koffieochtenden, spelletjesavonden, en creatieve workshops. Deze ontmoetingsruimte draagt bij aan de Hengelose samenleving door de sociale cohesie binnen de gemeenschap te versterken. Het bevordert onderlinge steun en betrokkenheid, wat niet alleen het welzijn van de oudere bewoners verbetert, maar ook een positieve invloed heeft op de bredere gemeenschap. Door een plek te bieden waar ouderen zich kunnen verzamelen en actief kunnen blijven, draagt ons idee bij aan een inclusieve en zorgzame samenleving in Hengelo.

Motie vergroening Hortensiastraat

De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 4 december 2024

Constaterende dat:

- De woningen met huisnummers 12 tot en met 37 gebouwd zijn op een parkeergarage van de voormalige Hazemeijer;
- De bewoners hierdoor aan de straatkant tussen de woningen geen mogelijkheden voor groen zoals bomen, planten, struiken en gras in de grond hebben;
- Zij hierdoor gebruik maken van plantenbakken sinds 2004 maar deze versleten zijn (zie foto);
- De Hortensiastraat erg versteend is (zie foto);
- De inwoners zich al eens hebben opgegeven voor 12 straten groen;
- De inwoners zelf al 10.000 euro hebben gespaard voor vergroening;
- De inwoners op de Ideeënmarkt 10.000 euro vragen om de straat te vergroenen;
- De inwoners zelf het groen en andere zaken in Hortensiastraat zelf onderhouden;
- De Hortensiastraat een openbare weg is, waar de inwoners zelf onderhoud aan bijvoorbeeld lantaarnpalen moeten betalen en hierdoor plantenbakken zo positioneren als bescherming van deze lantaarnpalen.

Overwegende dat:

- Uit onderzoek van milieuorganisatie Natuur & Milieu blijkt dat gemeenten te weinig ruimte maken voor groen;
- Meer groen in de Hortensiastraat het milieu verbetert, zorgt voor meer biodiversiteit, minder luchtvervuiling en meer verkoeling in warme periodes;
- De inwoners graag groene ideeën uit de binnenstad willen overnemen zoals de perkjes met Cortenstaal bijvoorbeeld;
- Meer groen zorgt voor een mooiere aanblik waar de inwoners liever verblijven dan nu in de versteende omgeving;
- De inwoners graag met ambtenaren van de gemeente willen kijken naar bijvoorbeeld de veiligheid van hun straat.

Verzoekt de raad om voor dit idee vanuit het budget van de Ideeënmarkt 10.000 euro beschikbaar te stellen om de Hortensiastraat te vergroenen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Remko Lulof

Gemeente Hengelo

Voorstel n.a.v. Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Omheind hondenspeelveld Slangenbeek/Vossenbeltvijver

Indieners:

Initiatiefnemers: Valeska Hemmelder, Annemarie Bonhof (Tevens omwonenden van de vijver)

Raadslid: Geert Wieffer

Wijkraad Slangenbeek: Joris Bertens, bestuurslid

Inhoud voorstel

Beschrijving van het initiatief:

Het aanleggen van een omheind hondenspeelveld Slangenbeek/Vossenbelt-vijver.

De wijk Slangenbeek is zeer hondenrijk en het eiland van de Vossenbeltvijver wordt door hondenbezitters veel gebruikt om hun hond aangelijnd uit te laten en elkaar te ontmoeten. De wens is al jaren; een omheind hondenspeelveld, waar honden los kunnen lopen, met elkaar kunnen spelen en dat tevens een ontmoetingsplek voor hondenbezitters kan vormen. Een omheind hondenveld levert naast een hoger welzijn voor honden, ook een grote bijdrage aan de cohesie in de wijk en voorkomt loslopende honden, daar waar het niet is toegestaan.

Draagvlak

Er is breed draagvlak voor een omheind hondenspeelveld bij de vijver. Er is een enquête gehouden onder de bezoekers van de Vossenbeltvijver en bewoners in Slangenbeek. Daarvoor zijn zeer veel steunbetuigingen opgehaald (meer dan 200, zie bijlage). De initiatiefnemers hebben ook draagvlak van de direct-omwonenden voor een hondenveld. De wijkraad ondersteunt het initiatief en wil ook, zo nodig, de zelfwerkzaamheid coördineren. Er is een reconstructie van de Vossenbeltvijver gepland. Een hondenspeelveld past hier binnen, (na overleg met stadsdeelregisseur), maar er is geen budget voor de aanleg van een omheining.

Overlast.

Van het speelveld wordt geen extra (geluids-) overlast verwacht. Voor zover; niet meer dan nu. De hondenpoep moet net als op andere plekken door de hondenbezitters worden opgeruimd. De ingang van het hondenveld is gepland dicht bij het fietspad, waardoor er minder honden op het resterende kinderspeelveld komen. De bestaande poepbak kan ook dicht bij het brede fietspad worden geplaatst, zodat Gildebos-auto's deze makkelijk kunnen bereiken/leggen

Benodigd van de gemeente:

De omheining van ca 1,0 m hoog, beslaat ca 40 m lengte en ca 25 m diepte van het huidige grasveld op het eiland. Er is ca 130 m afrastering nodig met een zelfsluitende looppoort, die ook rolstoeltoegankelijk is en een afsluitbare ingang voor een grasmaaimachine. Er ligt een offerte voor een hoogwaardig dubbelstaaf hekwerk met solide poorten. Binnen de afrastering zijn 2 zitbanken gewenst en bij de loopingang een bak voor de poepzakjes

Gemeente Hengelo

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Zonne- en infrarood panelen + thuisbatterij voor Natuurcentrum Weusthag

Indiener(s): Stichting Heemtuin en Natuurcentrum Hengelo & Lokaal Hengelo-Anders! Glenn Dedecker

Inhoud voorstel / Motie

VOORSTEL:

- Financiële steun, **€12.300**, voor het realiseren van de elektriciteits- en verwarmingsvoorziening in het in **aanbouw zijnde Natuurcentrum Weusthag**;
 - **12 tweedehands zonnepanelen (€4.600)** voor de elektriciteitsopwekking,
 - **Infraroodpanelen (€5.800)** voor de verwarming van het gebouw,
 - **Thuisbatterij (€1.900)** voor de opslag van elektriciteit, hier is al in het leidingplan rekening mee gehouden.
- Het gebouw wordt gerealiseerd aan het eind van de Van Alphenstraat, waar de stichting in samenwerking met het IVN een Heemtuin en het Beleefbos beheert.
- Het IVN is een natuur- en milieuorganisatie welke wil bijdragen aan een duurzame samenleving door mensen te betrekken bij natuur, milieu en landschap. Het IVN richt zich hierbij met name op educatieve activiteiten, voor zowel jongeren als ouderen.
- Met ca. 60 actieve vrijwilligers op een aantal van ca. 140 leden kent het IVN al een relatief hoge betrokkenheid van de leden bij haar activiteiten.
- IVN Hengelo is een vereniging waar plezier en gezelligheid bij de activiteiten voorop staat. Een groot deel van de vrijwilligers kent elkaar al jaren.
- Voor de vereniging heeft sinds de verhuizing naar Stadspark Weusthag in 2014/2015 de realisatie van de Heemtuin en het Beleefbos in de afgelopen jaren altijd de grootste prioriteit gehad. Nu beide voorzieningen op goed niveau zijn gekomen en prima ondersteunend zijn in de activiteiten van de vereniging kan te samen met de realisatie van het Natuurcentrum Weusthag de aandacht in de komende jaren naar de versterking van haar educatieve taak komen te liggen.
- Het gebouw is om de volgende redenen voor de Hengelose samenleving van belang:
 - het vormt een centrale plek in de gemeente waar groene en duurzame organisaties kennis kunnen delen en activiteiten kunnen ontwikkelen;
 - het vormt de uitvalsbasis voor de werkgroep Landschapsonderhoud Weusthag, die werkt aan het vergroten van de biodiversiteit van het park en de noodzakelijke onderhoudsmaatregelen uitvoert;
 - het biedt een sociaal onderkomen aan de IVN-vrijwilligers die de Heemtuin en het Beleefbos onderhouden en die in het nieuwe gebouw groepen en schoolklassen kunnen ontvangen voor excursies, cursussen, rondwandelingen, exposities en dergelijke;
 - het gebouw biedt ruimte aan leerlingen uit het speciaal onderwijs om praktijkervaring op te doen met het werken in natuur en landschap. VSO-school 't Korhoen maakt nu reeds twee dagdelen in de week gebruik van de locatie. De bedoeling is dit uit te breiden naar drie a vijf dagdelen;
 - het gebouw biedt onderdak aan o.a. de Vrienden van het Weusthag voor kooklessen t.b.v. mensen uit de buurt (project Good Ett'n) en voor het ontvangen van bezoekers aan - en voor de vrijwilligers van het naastgelegen in ontwikkeling zijnde voedselbos. Ook is er belangstelling van andere maatschappelijke organisaties voor gedeeltelijke huisvesting en of activiteiten te organiseren;
 - er is belangstelling vanuit de BSO om vanuit het gebouw in deze groene omgeving buitenschoolse activiteiten te ontwikkelen.

Gemeente Hengelo

FINANCIEN:

- **De investering** in de bouw van het centrum vergt een bedrag van ongeveer **€180.000**.
- Dit bedrag kan relatief beperkt gehouden worden omdat we de bouw grotendeels op eigen kracht met vrijwilligers wordt gerealiseerd.
- De investering is inmiddels tot een bedrag van ongeveer **€150.000 gedekt**, omdat we van verschillende clubs, bedrijven en instanties uit de Hengelose samenleving mooie bijdragen ontvangen via o.a. giften, subsidies, crowdfunding.
- Er **rest nog een tekort op de begroting van €30.000**, waarvan dit voorstel een deel dekt en dan o.a. nog €15.000 nodig is voor de inrichting en educatieve materialen, waarvoor subsidie aangevraagd kan worden. Ook kan er eventueel beroep gedaan worden op b.v. het Houtmaatfonds, kleinere geldwerfacties en desnoods een beperkte lening.
- De fundering en wanden van het gebouw zijn inmiddels geplaatst, momenteel wordt gewerkt aan de dakconstructie. Het gebouw is voorzien aan het eind van dit jaar wind en waterdicht te zijn.
- Begin 2025 begint dan de afwerking en inrichting. **Voor dit deel van de bouw, (fase 4) moet dan ook de elektriciteits- en verwarmingsvoorziening geregeld en gefinancierd zijn. Er wordt in dit voorstel hiervoor een bijdrage uit de ideeënmarkt gevraagd van €12.300**

Gelet bovenstaande, verzoekt het college, in de raadsvergadering, woensdag 4 december 2024 :

- Financiële steun te verlenen ter hoogte van €12.300, voor het realiseren van de elektriciteits- en verwarmingsvoorziening in het in aanbouw zijnde Natuurcentrum Weusthag;
 - ✓ 12 tweedehands zonnepanelen (€4.600) voor de elektriciteitsopwekking,
 - ✓ Infraroodpanelen (€5.800) voor de verwarming van het gebouw,
 - ✓ Thuisbatterij (€1.900) voor de opslag van elektriciteit.
- Hier **eenmalig een bedrag van € 12.300,00** voor beschikbaar te stellen uit het budget van de middelen Ideeënmarkt.

En gaat over tot de orde van de dag,

Glenn Dedecker, Raadslid, namens Lokaal Hengelo-Anders! &

Rewert Wolthoff, Voorzitter Stichting Heemtuin en Natuur-Centrum Hengelo

BIJLAGEN:

- Offertes voor de tweedehands zonnepanelen, infrarood panelen en thuisbatterij.
- Impressie "Wij bouwen aan ons natuurcentrum "

Gemeente Hengelo

Offerte overzicht behorende bij uitwerking Motie Ideeënmarkt

Infraroodpanelen (bijlage LAVA Basic-DM/Etherma)

Via Etherma Infraroodverwarming Hengelo hebben we een prijsoverzicht ontvangen voor de infraroodpanelen:

- 4x Lava Basic 1000 DM + draadloze ontvanger en draadloze kamerthermostaat t.b.v. de grote gemeenschappelijke ruimte
- 2x Lava Basic 500 DM + draadloze ontvanger en draadloze kamerthermostaat t.b.v. detechniek/gereedschapsruimte
- kosten begroot € 5400,-- ex btw (conform overzicht Etherma)

Via onze relatie Zwienenberg Installatietechniek die meer zaken voor ons regelt kunnen we 10% relatiekorting verkrijgen waardoor het bedrag incl. btw op € 5800 uitkomt.

Zonnepanelen/Thuisbatterij (bijlage Accubunker/mail Marc Weber)

Via Accubunker Hengelo hebben we een offerte voor de zonnepanelen en de thuisbatterij. De aanschaf van de thuisbatterij vereist een ander duurder type 3 Fase omvormer dan bij uitsluitend aanschaf van zonnepanelen sec. De kosten van de aanschaf van de 12 "tweede hands" zonnepanelen komt daarmee uit op € 4615 incl. btw. De aanvullende kosten voor de thuisbatterij € 1865.

Totale kosten energievoorzieningen Natuurcentrum Weusthag

- infraroodpanelen	€ 5800
- zonnepanelen	€ 4600
- thuisbatterij	€ 1900

- totaal	€ 12300

Hengelo, 15 november 2024

ACCUBUNKER

HEY VAN ETHERIAA: [Platz.at.bildungsberatung](mailto:Platz.at.bildungsberatung@platz.at) oder bei APCAMMIS bei ETHERIAA bei: www.etheriaa.at/bildungsberatung

Gemeente Hengelo

WIJ BOUWEN AAN ONS NATUURCENTRUM!

HET IS BEGONNEN!

Na bijna een half jaar bouwstop (de bouwprijzen overstegen ons budget begin 2023; een crowdfundingactie bracht gelukkig soelaas) zijn we in oktober verder gegaan met bouwen. De fundering hadden we al in de loop van februari klaar.

Fundering Natuurcentrum

De panelen voor de bouw van ons Natuurcentrum Weusthag zijn aangekomen uit Bulgarije. Snel uitladen (tijd is geld in de vervoerswereld), doorvoeren naar onze bouwplek en daarna met het bouwteam en onze geweldige helpers aan de koffie.

November: het betonijzer voor de verankering van de wanden is geplaatst. Het frame voor het schoren van de wanden en het dak ligt klaar om opgezet te worden. De panelen maken we op maat met een styroporcutter (een zeer hete draad). Maandag 27 november versterken we het frame en zetten het rechtop.

Gemeente Hengelo

Luchtopname van de bouw van het Natuurcentrum Weusthag (en Heemtuin Weusthag), 27 december 2023

We hadden de spanten en de gordingen midden begin 2024 eindelijk mooi staan; alleen nog stempels regelen om alles goed te stabiliseren; toen kwam de januaristorm... precies van de verkeerde kant; alle spanten 150 cm uit het lood en drie staanders geknapt.

Half februari: inmiddels staan alle dragende buiten- en binnenwanden stabiel en zeker. Met het aanbrengen van de infra (water, elektriciteit, riool etc.) beginnen we binnenkort. Daarna kan de eerste cement spuitlaag op de wanden.

Gemeente Hengelo

Eind maart: wanden zijn geplaatst en geschoord. De afgelopen twee weken is hard aan de infrastructuur gewerkt. Donderdag 28 maart zijn de muren met de eerste laag cementpasta gespoten. De basis van het Natuurcentrum staat nu steviger dan ooit. Even pauze en na Pasen verder!

Bekisting randbalken maken en storten; wanden dak optrekken, panelen verlengen

In overleg met gemeente/constructeur wordt dakconstructie nog iets aangepast
Eind Oktober/begin November: gestart met het aanbrengen van de dakpanelen; op naar een wind- en waterdicht gebouw!

Artist impression:

Motie: Fit & Gezond Wijkmiddag 18 mei 2025 Hengelose Es.

De Gemeenteraad van Hengelo in vergadering bijeen op woensdag 4 december 2024,

Constaterende dat:

- De stuurgroep Hengelose Es jaarlijks een grootschalig evenement organiseert voor alle wijkbewoners.
- Grote groep van ± 750 bewoners deelnemen.
- Van alle leeftijden; jong en oud.
- Gratis toegang met fruit.
- Veel nieuwe wijkbewoners van verschillende culturele achtergronden.
- Kinderrijke wijk.
- Breed aanbod van activiteiten; sport, beweging, cultuur, muziek, dans ect.
- Laagdrempelig en ongedwongen elkaar ontmoeten.

Overwegende dat:

1. In een ongedwongen sfeer elkaar ontmoeten bijdraagt aan verbinding en cohesie in de wijk Hengelose Es.
2. De wijkmiddag Fit & Gezond inmiddels voor de 6de keer wordt georganiseerd en naamsbekendheid genereert.
3. De Gemeente in zijn collegeprogramma vitaliteit van zijn bewoners als prioriteit heeft staan.
4. Ruim 70 vrijwilligers actief zijn in de organisatie.
5. Betrokkenheid en deelname is van winkeliers, verenigingen, ondernemers en verschillende zorgaanbieders.
6. De stuurgroep Hengelose Es verbreding van de activiteiten nastreeft.
7. Een familie-uitje is met gezond eten en drinken.
8. De kinderen voor hun prestatie een medaille ontvangen.
9. De stuurgroep Hengelose Es met deze wijkmiddag een fitte en gezonde levensstijl wil stimuleren en bijdraagt aan verbinding in de community.

Draagt het college op:

- De wijkmiddag 'Fit & Gezond' te faciliteren.
- De gemeente financiële belemmeringen; zoals huur van veld op Sportpark Achilles niet in rekening te brengen.
- Hier eenmalig een bedrag van € 5.750,00 voor beschikbaar te stellen uit het budget van de middelen Motiemarkt.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bernadette Morskiet raadslid

Alice Stortelder fractievertegenwoordiger

Gemeente Hengelo

Natuurlijke ontmoetingsplek voor het vergeten deel van Veldwijk

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: Realisatie van een natuurlijke speeltuin en ontmoetingsplek op het grasveld bij Goudenregenstraat 188

Indiener(s): Buurtbewoners van Veldwijk-zuid/Goudenregestraat, via betrokken bewoonster door Emine Gozel en raadslid Abby Gomez

De raad van de gemeente Hengelo, in vergadering bijeen op 4 december, gehoord de beraadslaging,

Constaterende dat:

- Buurtbewoners van Veldwijk-Zuid, in het bijzonder de bewoners aan de Goudenregenstraat, hebben aangegeven behoefte te hebben aan een natuurlijke speeltuin en ontmoetingsplek op het grasveld voor de woningen aan de Goudenregenstraat 188;
- Dit initiatief gericht is op het creëren van een veilige en inclusieve ruimte voor jong en oud, met een nadruk op natuurlijke en duurzame elementen;
- Ondanks de huidige verwaarlozing van het gebied in dit deel van de wijk een kleine, natuurlijke multiculturele gemeenschap is ontstaan;
- Vooral in de Goudenregenstraat bewoners samenkomen, waar wekelijks ongeveer 20 kinderen – voornamelijk basisschoolleerlingen, peuters en kleuters – spelen, zonder dat jongeren van de nabijgelegen middelbare school 't Genseler de plek gebruiken;
- Na schooltijd dagelijks gemiddeld 10 kinderen samen buiten spelen en de plek daarnaast ook een ontmoetingsplek is voor volwassenen;
- Zo speelt een Syrische buurman, die weinig Nederlands spreekt, regelmatig domino met buurtgenoten, zoekt een buurvrouw zonder kleine kinderen er dagelijks gezelschap, en vindt een zwangere vrouw die nieuw in de flat is komen wonen aansluiting;
- 's Avonds bewoners samen Turkse thee drinken, vaak verzorgd door de initiatiefnemers, en feestdagen zoals Oud en Nieuw en kinderfeestjes op het pleintje worden gevierd;
- Zelfs na bedtijd volwassenen vaak napraten en ouders overdag, na het naar school brengen van hun kinderen, de plek gebruiken om bij te praten;
- De gemeenschap meer biedt dan gezelligheid, zoals praktische hulp bij vervoer naar de dokter, het ophalen van kinderen van school, opvoedtips,

het doorgeven van kinderkleding en hulp bij brieven lezen voor wie moeite heeft met de Nederlandse taal;

- Deze gemeenschap divers is, met bewoners van Antilliaanse, Poolse, Turkse, Syrische en Nederlandse achtergronden, wat bijdraagt aan een sterke sociale cohesie;
- De gemeente Hengelo heeft een ideeënmarkt georganiseerd voor initiatieven die Hengelo mooier, sportiever, socialer, veiliger, groener of cultureler kunnen maken, en dit idee sluit daar goed bij aan.

Minimale gewenste benodigdheden:

1. Verwijderen van de betonnen bak en vervangen door natuurlijke grond met houtsnippers, wat vooral arbeidsuren zal kosten;
2. Plaatsing van een natuurlijk speelhuis met een glijbaan en klimelementen ca. €8.000-€9.000 excl. montage;
3. Installatie van een eenvoudige waterpomp, aangesloten op een gesloten systeem dat het nabijgelegen beekje benut ca. €2.000 excl. montage;
4. Plaatsing van houten picknicktafels en bankjes ca. €200-€300, waarbij bewoners bereid zijn deze zelf te monteren en te plaatsen;

Optionele toevoegingen:

- Boomstammen als stap-elementen voor kinderen;
- Een insectenhotel om de biodiversiteit te bevorderen;
- Een kabelbaan over het beekje voor extra speelplezier;
- Bloembakken met klimplanten, ter vervanging van traditionele heggen;
- Een picknicktafel met ingebouwde schaakmat.

Overwegende dat:

- Buurtbewoners in Veldwijk-Zuid, met name rond de Goudenregenstraat, hun woonomgeving ervaren als "het vergeten deel van Veldwijk," waar nauwelijks onderhoud wordt gepleegd aan groenvoorzieningen en speelplaatsen;
- In andere delen van Veldwijk woningen zijn gerenoveerd en nieuwe speelelementen zijn aangelegd, terwijl in dit deel van Veldwijk-Zuid dergelijke verbeteringen zijn uitgebleven;
- Het huidige speelveld een verwaarloosde betonnen plantenbak bevat, een dode boom en een verweerd bruin bankje, **deze situatie en locatie ook bekend is bij gemeente Hengelo (afdeling Openbare Ruimte);**

- In dit deel van de wijk een multiculturele gemeenschap is ontstaan, waarin dagelijks gemiddeld 10 kinderen samen spelen en waar volwassenen samenkomen om te praten, domino te spelen, of thee te drinken;
- De plek een veilige en praktische speelplek is vanwege de centrale ligging en het zicht vanuit omliggende woningen, wat essentieel is voor jonge gezinnen in de buurt;
- Bewoners zelf initiatieven hebben genomen om de plek op te knappen, zoals het plaatsen van extra bankjes en tafels en het planten van groen in de verwaarloosde bak;
- De bewoners zich bereid hebben verklaard onderhoudswerkzaamheden uit te voeren en te helpen met de installatie van nieuwe elementen, zoals picknicktafels;
- Het doel van de buurtbewoners gaat verder dan alleen het realiseren van een speeltuin. Zij willen een ontmoetingsplek creëren waar zowel kinderen als volwassenen samen kunnen komen. Een plek die niet alleen de leefbaarheid van de wijk verbetert, maar ook de sociale verbinding tussen bewoners versterkt;

Verzoekt het college:

1. Een eenmalige investering van €15.000 beschikbaar te stellen voor:
 - Het verwijderen van de betonnen bak en vervangen door natuurlijke grond met houtsnippers;
 - De plaatsing van een natuurlijk speelhuis met glijbaan en klimelementen;
 - De installatie van een eenvoudige waterpomp op een gesloten systeem dat gebruik maakt van het beekje;
 - De plaatsing van houten picknicktafels en bankjes;
2. In samenwerking met Welbions en de afdeling Beheer Openbare Ruimte de benodigde afstemming en uitvoering van dit initiatief te realiseren;
3. Te zorgen dat de voorgestelde verbeteringen bijdragen aan een veilige, groene en leefbare omgeving voor zowel kinderen als volwassenen;
4. De betrokkenheid en inbreng van de bewoners actief te faciliteren bij de inrichting en het onderhoud van de speeltuin en ontmoetingsplek.

Financiën:

- De gevraagde eenmalige investering van €15.000 stellen uit het budget van de Motiemarkt wordt gebruikt om het gebied een broodnodige impuls te geven.
- Bewoners hebben aangegeven verantwoordelijk te willen zijn voor het onderhoud van de plek, waardoor structurele onderhoudskosten voor de gemeente worden beperkt.
- Welbions, als eigenaar van het gebied, heeft aangegeven bereid te zijn mee te werken aan het initiatief, op voorwaarde dat wordt voorkomen dat de plek wordt gedomineerd door hangjongeren. De indieners hebben toegezegd hier actief aandacht aan te besteden.
- Mocht het echter niet binnen het beschikbare budget passen, dan zijn de indieners bereid akkoord te gaan met een lager bedrag.

Bijlage:

- Een plattegrond met de exacte locatie van het initiatief op het grasveld bij de woningen aan de Goudenregenstraat 180 is toegevoegd ter verduidelijking.
- Foto's huidige situatie, betonnen plantenbak en onverzorgde houten bankje
- Foto's van de verbeterde woningen in veldwijk- zuid ter vergelijking, zodat duidelijk is dat er een gedeelte in deze wijk goed is onderhouden en opgeknapt en het gedeelte waar deze motie over gaat niet.

En gaat over tot de orde van de dag.

Bijlagen:

Recente Foto's Goudenregenstraat 188. Deze betonnen bak en houten bruine bankje willen de indieners graag laten vervangen door een leuk speeltuintje.

Plattegrond Veldwijk-zuid

De rode lijn markeert de harde grens. Aan de rechterkant van deze grens zijn de woningen en de omgeving niet drastisch opgeknapt, zoals de rest van de wijk (linkerkant van de grens).

Het rode vakje geeft de locatie aan waar nu de oude betonnen plantenbak staat. Dit is de plek waar de indianers graag een speeltuintje willen realiseren. Hier ligt ook het beekje, waar een gesloten waterpomp op aangesloten zou kunnen worden. Voor het beekje bevindt zich een groot grasveld, een ideale locatie voor bijvoorbeeld een kabelbaan.

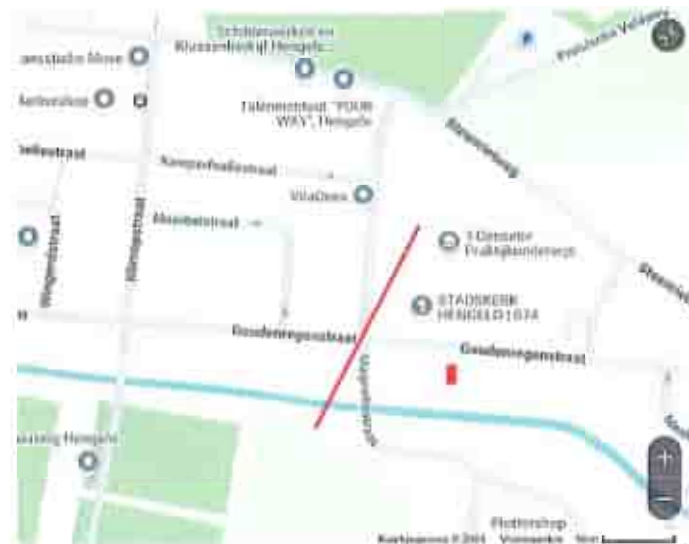

Foto van speelhuis welke de indianers graag zouden willen

Bijlage: on-opgeknapte gedeelte Veldwijk-Zuid vs. de opgeknapte gedeelte Veldwijk-Zuid

- Goudenregestraat 188, niet opgeknapte woningen. Voor deze huizen staan een verwaarloosde betonnen plantenbak en een verweerd bruin houten bankje.

Foto's verbeterde gedeelte Veldwijk-Zuid

- Goudenregenstraat, opgeknapte woning.
- Nieuwe woningen veldwijk-zuid

Motie: Gedichtencyclus Breyten Breytenbach permanent in de binnenstad

De Gemeenteraad van Hengelo bijeen op 4 december 2024,

Constaterende dat:

- Door een wonderbaarlijk toeval in de zomer van 2009 de zeventigste verjaardag van de internationaal befaamde Zuid-Afrikaanse schrijver en kunstenaar Breyten Breytenbach in Hengelo werd gevierd op zeer stijlvolle wijze met een bijzondere manifestatie: *Raakruimtes*.
- Uit dankbaarheid voor alle Hengelose aandacht Breytenbach een gedichtencyclus schreef, die hij de titel *Veertien sonnette vir 'n engel in Hengelo* gaf. Hij het daarbij niet liet bij enkel de tekst: elk van de veertien gedichten kreeg van hem ook een passend illustratief jasje.
- Nimmer een stad, waar ook ter wereld, een vergelijkbaar poëtisch geschenk van deze omvang ten deel is gevallen.

Overwegende dat:

- Deze unieke, aan Hengelo opgedragen gedichtencyclus een permanente plek in Hengelo verdient.
- De gemeente Hengelo deelname aan kunst en cultuur wil bevorderen door kunst en cultuur in de openbare ruimte voor iedereen toegankelijk en zichtbaar te maken.
- Nu de gemeente Hengelo de aantrekkelijkheid van de binnenstad op lovende wijze aan het verbeteren is, een permanente expositie van de veertien sonnetten van Breytenbach, passend in de nieuwe huisstijl, die binnenstad nog meer allure zou geven en de kunst hiermee ook meer toegankelijk en zichtbaar zou maken.
- De speciaal voor dit initiatief opgerichte werkgroep heeft gekozen voor een duurzaam ontwerp, passend bij de herinrichting van de binnenstad, dat bovendien vrij is van onderhoud en vandalismebestendig.

Draagt het college op om:

- In het kader van de voor de Ideeënmarkt beschikbaar gestelde gelden € 10.500,= te bestemmen voor de uitwerking van dit mooie initiatief vanuit de Hengelose bevolking, zijnde de helft van de geschatte kosten van dit project.
- Mocht dit idee en dit bedrag beter passen in de beschikbare reserves van de Aantrekkelijke Binnenstad, dan dit in zijn geheel hieruit beschikbaar te stellen.

En gaat over tot de orde van de dag.

Gerard Vennegoor

Motie GlassRoom Hengelo Beautifies and socialize. Indiener: Maurice Younan

Constaterende dat:

- In verschillende beleidsdocumenten gesproken wordt over het aantrekken en behouden van jongeren en studenten in de gemeente en regio;
- De nieuwe generatie jongeren op een andere manier samenkomt en communiceert;
- Hengelo een maakstad is en haar best doet te anticiperen op deze nieuwe behoeftes en innovatieve ideeën.
- De huidige plekken van ontmoeten en studeren niet altijd volstaan met wat jongeren zoeken;
- De waarderingscijfers voor Hengelo onder deze groep groeit.

Overwegende dat:

- Nieuwe concepten en ideeën ruimte moeten krijgen om aan te sluiten bij deze doelgroep;
- Een Glass Room kan bijdragen aan educatie, ontwikkeling en sociale cohesie onder deze groep;
- Een Glass Room niet uitsluitend voor jongeren hoeft te zijn;

Draagt het college op:

- In gesprek te treden met de centrummanager en ondernemers om te kijken naar een geschikte locaties in de binnenstad en Hart van Zuid voor een Glass Room;
- Om in een locatieonderzoek de onderzijde van de Brinktoren mee te nemen als mogelijke optie, mocht de eigenaar er open voor staan;
- Voor de huur en inrichting een budget vast te stellen van maximaal 10.000,-;
- De raad te informeren over de voortgang van dit project.

En gaat over tot de order van de dag.

Brigiet Schoemaker

Toelichting: De indiener van het idee is bij ons in de fractie gekomen om te spreken over het voorliggende idee. Uit de discussie kwam naar voren dat voor de indiener twee onderdelen belangrijk waren. Aan de ene kant een open en transparant gebouw wat mensen uitnodigt om samen te komen. Aan de andere kant de sociale invulling van het pand. De indiener gaf mee dat het mooi zou zijn als dit project samen met andere belanghebbende kan worden ingevuld. Denk hierbij aan ondernemers, verenigingen en anderen. In de discussie hebben we gesproken over andere plekken van ontmoeting voor deze doelgroep, zoals de bibliotheek. De indiener gaf mee dat deze plekken niet altijd meer aansluiten bij de sociale component dat de nieuwe generatie vraagt.

Voorstel/Motie naar aanleiding van de Ideeënmarkt 2024

Onderwerp: wijkvoetbaltoernooi

Indiener(s): Joshua Banis en Susanne van den Beukel (CU)

Inhoud voorstel / Motie

Het organiseren van een jaarlijks terugkerend Hengelo-breed wijk-voetbaltoernooi. Hierbij spelen teams 5x5 op buurniveau tegen elkaar om kampioen van de wijk te worden. De wijken spelen vervolgens tegen elkaar om te bepalen wie kampioen van Hengelo wordt.

De wedstrijden vinden plaats op trapveldjes in de wijk zelf in eerste instantie. De wijk finales worden op velden van voetbalclubs in die wijk gespeeld. Uiteindelijk wordt het winnende team gekroond tot kampioen van Hengelo.

De prijs is een Hengelo-bokaal in de vorm van stadhuistoren. Uiteraard uitgereikt door de burgemeester.

Doelstelling

De doelstelling is drieledig :

- 1 Meer Hengeloërs in beweging krijgen.
- 2 Zoveel mogelijk gebruik maken van de openbare ruimte in de wijk en hier bekend mee raken. Enthousiasme voor de goede faciliteiten in de wijk.
- 3 Onderlinge ontmoeting faciliteren. Jongeren in verbinding brengen met elkaar, maar ook met Jeugdwerk in Hengelo zoals Skillz.

Benodigheden/ van het college wordt gevraagd:

- 1 Budget voor Materiele kosten, zoals prijzen, sportmaterialen, catering, flyers posters etc. .
Indicatie : 10.000 euro.
- 2 Facilitering in communicatie, PR vanuit gemeente
- 3 Kennis en expertise voor de voorbereiding en uitvoering door Hengelo Sport; eventueel aangevuld met ondersteuning door studenten sport en beweging van het ROC Hengelo
- 4 Aanwezigheid Jongerenwerk tijdens activiteit

Motivering

Zorgen voor een laagdrempelige manier om met een relatief eenvoudig middel meerdere gemeentelijke doelstellingen na te streven. Het is goed voor de binding met de wijk en elkaar. Het initiatief is verbindend. Het is voor heel Hengelo, dus het verdient een kans!

Het budget is in eerste instantie incidenteel, ook om eerst een pilot te draaien. Naar aanleiding van bewezen succes kan een voorstel voor structurele middelen volgen.

Voor dit voorstel wordt dus een bijdrage gevraagd van 10.000 euro uit het budget van de Ideeënmarkt, plus aanvullende inzet van uren tbv communicatie / voorbereiding en uitvoering etc van dit initiatief .

Motie: Aankoop stadsjournals periode 2000 - 2004**De gemeenteraad van Hengelo, in vergadering bijeen op woensdag 4 december 2024****Constaterende dat:**

- al sinds 1969 alle belangrijke gebeurtenissen, veranderingen en evenementen in Hengelo worden vastgelegd door stadsfilmer Frans Rientjes in stadsjournals;
- De Hengeloër Frans Rientjes inmiddels 260 stadsjournals over de periode van 1969 – 2024 heeft geproduceerd en dit doet op vrijwillige basis zonder enige financiële ondersteuning; met onbezoldigde vrijwilligers/medewerkers.
- in 2010 stichting Oald Hengel namens museum Hengelo met financiële ondersteuning van de gemeente Hengelo 55 stadsjournals over de periode 1969 – 1999 heeft aangekocht en gepubliceerd op haar website
- de stadsarchivaris van de gemeente Hengelo deze 55 stadsjournals beheert;
- beeldmateriaal uit de Stadsjournals door Hengelo Promotie, Museum Hengelo, bibliotheek Hengelo, 1Twente en Carint Reggeland regelmatig wordt gebruikt voor hun websites en cliënten; men heeft interesse in gebruik van de stadsjournals vanaf 2000.

Overwegende dat:

- de UNESCO jaarlijks op 27 oktober stil staat bij het belang van audiovisueel erfgoed. (World Day for Audiovisual Heritage).
- audiovisuele documenten volgens de UNESCO de belangrijkste en meest voorkomende informatiedragers van de 20e en 21e eeuw zijn en een belangrijke aanvulling vormen op traditionele geschreven documenten;
- de stadsjournals tot het audiovisuele erfgoed van de gemeente Hengelo behoren;
- dit erfgoed niet verloren mag gaan;
- het beheer van audiovisueel erfgoed het beste wordt gewaarborgd in het publieke domein (gemeente, bibliotheek of museum);
- een volgende stap gezet kan worden in de verwerving van de stadsjournals door de stadsjournals over de periode 2000 – 2004 (nrs 56 – 67) aan te kopen.
- -het voorstel onderdeel was en gepresenteerd is op de Hengelose ideeënmarkt van 2 oktober jl.

Spreekt uit met de opdracht aan dit college:

- Het idee voor het aankopen en openbaar beschikbaar maken van de stadsjournaals van de jaren 2000 t/m 2004 (i.e. 12 uur compleet materiaal, aangevuld met 4 uur documentaires of verslagen over Hengelose veranderingen als renovatie Bornsestraat Thiemsbrug, Oldenzaalsestraat) te adopteren en deze voor 9.000 euro te bekostigen uit het beschikbaar gestelde bedrag van 100.000 euro.
- -Deze aankoop via de stadsarchivaris en Museum Hengelo openbaar beschikbaar te stellen.

Vincent Mulder

Motie omheind honden uitlaatterrein Bartelinkshoek

Idee ingebracht door dhr. Igno Freriksen voor de ideeënmarkt op 2 oktober 2024

Overwegende dat

- de hondenlosloopvelden beperkt en veelal niet omheind zijn
- hondeneigenaren en weggebruikers moeten geen hinder van elkaar ondervinden
- een omheind honden uitlaatterrein draagt bij aan de veiligheid
- een omheind honden uitlaatterrein draagt bij aan de sociale contacten

Constaterende dat

- er overwegend veel behoefte is voor omheinde losloopvelden voor honden (enquête van Hengelo Panel)
- de verkeersintensiteit de afgelopen jaren enorm is toegenomen en kan zorgen voor onveilige situaties bij niet omheinde hondenlosloopvelden

Verzoekt het college van B&W

- het hondenuitlaat terrein aan het Bartelinkslaantje te voorzien van een omheining, kosten hiervoor zullen ca. 12.500 euro zijn waarvoor aanspraak gemaakt wordt op een deel van het beschikbaar gestelde budget voor de ideeënmarkt.
- in kaart te brengen waar honden uitlaat terreinen zijn in Hengelo en de uitkomst per brief aan de raad te doen toekomen

En gaat over tot de orde van de dag

Raadslid Jeanet Nijhof

fractievoortwoordiger Jorrit Griesen

Behandelvoorstel

Onderwerp	Nota Gezondheid		
Zaaknummer	3816957	Portefeuillehouder	Marie-José Luttikholt
Belangrijkste beslis/-bespreekpunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: 1. De nota gezondheid vast te stellen; 2. De beleidsindicatoren vast te stellen; 3. Hiermee de motie Uitvoeren 'Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis' als afgehandeld te beschouwen.		
Historie	De opzet van de nota gezondheid is anders dan voorgaande jaren. Door de komst van de Omgevingswet, ligt de basis niet meer alleen in het sociaal domein, maar heeft de fysieke leefomgeving een grotere rol gekregen. Beleid op gezondheid vraagt om een integrale aanpak over en door de verschillende domeinen heen. Dit vraagt niet om nieuw gezondheidsbeleid, maar om een andere manier van werken. De nota opgebouwd in drie thema's: de Gezonde stad, Prettig wonen en Gezond voor iedereen. Op 10 september 2024 is de concept nota gezondheid besproken in een beeldvormende politieke markt. In deze politieke markt heeft de raad input kunnen geven op de thema's en de ambities. De input is verwerkt in de voorliggende nota gezondheid. Daarnaast hebben de raadsleden aangegeven welke indicatoren zij verwerkt willen zien om de voortgang van het gezondheidsbeleid te kunnen volgen. De gemeenteraad heeft op 17 juli 2024 de motie 'Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis' aanvaard. Door de aanpak van eenzaamheid op te nemen in de nota gezondheid wordt gehoor gegeven aan de motie.		

Politieke Markt	19 november 2024			
Voorzitter	Griffiemedewerker	Zaal	Domein	Duur
Vincent Mulder	Anke Haarhuis	Raadzaal	Sociaal	75 min
Doel van de sessie	Oordeelsvorming			
Behandeladvies	Na een korte inleiding vanuit de portefeuillehouder wordt de raad gevraagd hun oordeel te geven over de voorliggende Nota Gezondheid.			
Spreekrecht publiek	ja ☒		Duur: maximaal 5 minuten	

Raad		
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies		
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3816957	Mels, Carlijn	MSO-MP	Marie-José Luttikholt
ONDERWERP			
3816957 - Nota gezondheid: Iedereen gezond(er)!			

BESLUIT

1. De nota gezondheid vast te stellen;
2. De beleidsindicatoren vast te stellen;
3. Hiermee de motie Uitvoeren 'Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis' als afgehandeld te beschouwen.

INLEIDING

Op 10 september 2024 is de concept nota gezondheid besproken in een beeldvormende politieke markt. In deze politieke markt heeft de raad input kunnen geven op de thema's en de ambities. De input is verwerkt in de nota gezondheid. Daarnaast hebben de raadsleden aangegeven welke indicatoren zij verwerkt willen zien om de voortgang van het gezondheidsbeleid te kunnen volgen.

De komende 4 jaar gaan we inzetten op:

Thema gezonde stad:

- Onze ambitie is te werken aan een leefomgeving die een positieve bijdrage levert aan de gezondheid van Hengeloërs
- Onze ambitie is de ervaren gezondheid van Hengeloërs met een minimuminkomen te verbeteren.
- Onze ambitie is kinderen in Hengelo een kansrijke start bieden.
- Onze ambitie is om voorwaarden te scheppen, zodat Hengeloërs zelf de regie kunnen pakken op hun gezondheid.

Thema prettig wonen:

- Onze ambitie is dat Hengeloërs meedoen in de samenleving op hun eigen manier en Hengeloërs ervaren dat ze erbij horen en ertoe doen.
- Onze ambitie is dat Hengeloërs worden uitgenodigd tot ontmoeten, ontdekken, spelen en gezond gedrag door de leefomgeving, waardoor hun gezondheid verbetert.
- Onze ambitie is de leefomgeving zo in te richten dat oudere Hengeloërs langer zelfstandig kunnen blijven wonen

Gezondheid voor iedereen:

- Rookvrij opgroeien is vanzelfsprekend.
- Bewegen en gezonde voeding is onderdeel van de routine van Hengeloërs.
- Geen alcohol drinken en NX18 is voor meer Hengeloërs de norm.
- Onze ambitie is dat Hengelose jongeren en jongvolwassenen beter in hun vel zitten.
- Onze ambitie is dat het aantal Hengeloërs dat zich eenzaam voelt en het taboe rondom eenzaamheid afnemen.
- Onze ambitie is dat onbegrepen gedrag vroegtijdig wordt gesignaleerd, herkend en passende zorg en ondersteuning wordt geboden.

De voortgang van het gezondheidsbeleid wordt inzichtelijk gemaakt aan de hand van de volgende indicatoren:

6.1.1 Meer inwoners zetten zich in voor de (lokale) samenleving: indicatoren laten het percentage Hengelose inwoners zien wat aangeeft mantelzorg en vrijwilligerswerk te verlenen opgesplitst naar leeftijdscategorie (bron: Twentse gezondheidsverkenning)

6.1.2 Minder inwoners zijn eenzaam: indicatoren laat percentage van Hengelose inwoners zien dat aangeeft niet eenzaam te zijn opgesplitst in leeftijdscategorie (bron: Twentse gezondheidsverkenning).

7.3.1 Hengeloërs hebben een gezondere levensstijl: indicatoren geven inzicht in gezond gewicht bij volwassenen (BMI van 18,5 tot 25) en percentage jongeren dat ooit gerookt, gevapet heeft en soft- en harddrugsgebruik onder jongeren (bron: Twentse gezondheidsverkenning).

7.3.2 Het verschil in ervaren gezondheid tussen inwoners met een theoretische en praktische opleiding (bron: Hengelo Panel).

7.3.3 Hengeloërs zitten goed in hun vel. Indicatoren zijn het percentage van Hengelose inwoners met psychische klachten en die veel stress ervaren, opgesplitst naar leeftijdscategorie (bron: Twentse gezondheidsverkenning).

Motie: Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis

De gemeenteraad heeft op 17 juli 2024 het college opgeroepen om:

- De aanpak eenzaamheid stevig en toekomstbestendig te verankeren in het nieuwe beleid ter versterking van de sociale basis binnen de transformatie van het sociaal domein.
- Hiervoor de beleidsdoelstellingen en indicatoren zo nodig aan te passen.
- Hierbij de behoefte vanuit verschillende wijken mee te nemen.
- Dit te rapporteren richting de gemeenteraad.

ARGUMENTEN

1.1 Het opstellen van een nota gemeentelijk gezondheidsbeleid is een wettelijke verplichting.

Dit staat in artikel 13 van de Wet publieke gezondheid. De gemeenteraad dient bij het vaststellen van de nota gezondheid in ieder geval de landelijke prioriteiten in acht te nemen, zoals opgenomen in de landelijke nota gezondheidsbeleid. Met de nieuwe nota gemeentelijk gezondheidsbeleid worden de prioriteiten voor de komende jaren gelegd. Het beleid sluit aan op het eerdere gezondheidsbeleid.

1.2 De gezondheidsnota kan zowel worden gezien als het gemeentelijk gezondheidsbeleid als het omgevingsprogramma gezonde leefomgeving.

Binnen de Omgevingswet heeft gezondheid een prominenter plek gekregen bij de afwegingen van de fysieke inrichting van de leefomgeving. Dit maakt dat sociale en fysieke leefomgeving met elkaar worden verbonden in deze gezondheidsnota. Vanuit de Wet publieke gezondheid kan dit document worden gezien als de gemeentelijke gezondheidsnota. Vanuit de Omgevingswet kan dit document worden gezien als een programma Gezonde Leefomgeving, waarbij de ruimtelijke inrichting ons mogelijkheden biedt om een meer gezondere - sociale en fysieke - leefomgeving te realiseren.

2.1 De gemeenteraad heeft in de beeldvormende politieke markt aan geven op welke thema's zij graag wil sturen.

Met het voorleggen van de beleidsindicatoren wordt hier aan tegemoet gekomen. Door de beleidsindicatoren vast te laten stellen door de raad, worden deze vanaf 2026 meegenomen worden in de beleidsbegroting en maken daarmee onderdeel uit van de planning en control cyclus zodat de gemeenteraad inzicht heeft in het verloop van het beleid.

3.1 Door de aanpak van eenzaamheid op te nemen in de nota gezondheid wordt gehoor gegeven aan de motie.

De gezondheidsnota sluit aan op de transformatie waarmee de aanpak bijdraagt aan het verankeren van een toekomstbestendig nieuw beleid ter versterking van de sociale basis binnen de transformatie van het sociaal domein. De hiervoor aangepaste beleidsdoelstellingen en indicatoren maken onderdeel uit van de nieuwe gezondheidsnota.

KANTTEKENINGEN

1.1 Advies vragen bij de Adviesraad Sociaal Domein is op verzoek van de adviesraad op dit moment niet mogelijk.

Momenteel kan er geen advies gevraagd worden bij de Adviesraad Sociaal Domein. Bij het aanpassen van het gezondheidsbeleid wordt normaliter de Adviesraad Sociaal Domein om advies gevraagd. De Adviesraad heeft besloten een tijdelijke pauze te hanteren in het uitvoeren van hun taken en activiteiten omtrent gevraagd en ongevraagd advies over het huidige beleid van het Sociaal Domein. De Adviesraad stelt dat zij hun capaciteit nodig hebben om uitvoering te kunnen geven aan de herijking Adviesraad 2.0. Om deze reden is er kan er geen advies gevraagd worden de Adviesraad Sociaal Domein voor deze nota

gezondheid.

Het is wel van belang mee te nemen hoe inwoners en (maatschappelijke) partners aankijken tegen gezondheid en de leefomgeving. De nota gezondheid valt als omgevingsprogramma onder de omgevingsvisie. De participatie die hierbij tot stand is gekomen, hebben wij als input gebruikt voor deze nota gezondheid. Uit een stakeholderbijeenkomst over het thema gezondheidszorg in 2022 kwamen verschillende thema's naar voren, zoals hittestress, ontmoeten, verbinden, basisvaardigheden, mobiliteit, luchtkwaliteit, groene omgeving en toegankelijkheid. Bij een stakeholderbijeenkomst over jeugd en jongeren kwam de mentale gezondheid van jongeren ter sprake. Deze thema's zijn verwerkt in deze nota gezondheid.

Daarnaast is er in het participatie traject gesproken met inwoners over de groene gezonde stad en de sociale en betrokken woonstad. Hier is gesproken over het anders inrichten van de openbare ruimte, het toevoegen van groen, het stimuleren van sport en bewegen, ontmoeten en toegankelijkheid. Ook deze thema's hebben wij een plek gegeven in de nota gezondheid.

2.1 De indicatoren die als bron de Twentse gezondheidsverkenning hebben, worden niet jaarlijks gemeten. De gezondheidsmonitor wordt per doelgroep elke vier jaar uitgevraagd. Dit betekent dat er voor de beleidsindicator elke vier jaar nieuwe cijfers beschikbaar zijn.

VERVOLG

Financiën

Uitvoering van de nota gezondheid past binnen de bestaande begroting.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Nota gezondheid – Iedereen gezond(er)!

Bijlage 2: Streefwaarden beleidsindicatoren

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3816957	Mels, Carlijn	MSO-MP	Marie-José Luttikholt
ONDERWERP			
3816957 - Nota gezondheid			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

1. De nota gezondheid vast te stellen;
2. De beleidsindicatoren vast te stellen;
3. Hiermee de motie Uitvoeren 'Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis' als afgehandeld te beschouwen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Elke 4 jaar moet de gemeenteraad het lokaal gezondheidsbeleid vaststellen. De leefomgeving heeft zowel fysieke als sociale aspecten. Deze kan ziekmakend zijn, maar ook de gezondheid bevorderen. Dit maakt dat wij gezondheidsvraagstukken breed en vanuit meerdere disciplines benaderen. Naast de Wet publieke gezondheid voor de gezondheidsbescherming geeft de Omgevingswet ons de mogelijkheid om met elkaar te werken aan een gezonde leefomgeving. De komende 4 jaar wordt ingezet op de thema's gezonde stad, prettig wonen en gezondheid voor iedereen! De hoofdambitie is om ervoor te zorgen dat in 2040 meer inwoners een goede gezondheid ervaren en dat de gezondheidsverschillen tussen groepen kleiner worden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

Nota gezondheid

Iedereen gezond(er)!

Definitieve versie
oktober 2024

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Inhoud

Voorwoord	pag. 3
1. Inleiding	pag. 4
1.1 Waarom deze nota	pag. 4
1.2 Publieke gezondheid	pag. 4
1.3 Omgevingswet	pag. 4
1.4 Breed, preventief en positief	pag. 4
1.5 Verbindingen staan centraal	pag. 4
1.6 Vooruitblik	pag. 5
2. Kaders	pag. 6
3. Thema's	pag. 7
4. Aanpak	pag. 8
4.1 Normaliseren	pag. 8
4.2 Preventie	pag. 8
4.3 Wijkgerichte aanpak	pag. 8
5. Gezonde stad	pag. 9
5.1 Gezondheidsbescherming	pag. 9
5.2 Bestaanszekerheid	pag. 9
5.3 GRIP	pag. 10
6. Prettig wonen	pag. 11
6.1 Sociale basis	pag. 11
6.2 Fysieke leefomgeving	pag. 11
7. Gezondheid voor iedereen	pag. 13
7.1 Leefgewoonten	pag. 13
7.2 Mentale gezondheid	pag. 13
8. Monitoring en financiën	pag. 15
8.1 Financiën	pag. 15
8.2 Monitoring	pag. 15
Bijlage 1	pag. 16
Bijlage 2	pag. 17
Bijlage 3	pag. 19

Voorwoord

Gezondheid is meer dan niet ziek zijn. Het is ook je niet ziek voelen, een gevoel van zingeving en in verbinding zijn met de mensen om je heen. Het is deel uitmaken van de samenleving en voelen dat je er niet alleen voor staat. Gezondheid is van en voor iedereen!

Het gaat goed met de gezondheid van de meeste Hengeloërs. Maar we weten dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Soms moeten we iets extra's organiseren om die zekerheid te bieden.

Onze ambitie is meer gezonde jaren voor iedereen. We zetten ons met dit gezondheidsbeleid in om ervoor te zorgen dat in 2040 meer inwoners een goede gezondheid ervaren en dat de gezondheidsverschillen tussen groepen kleiner worden.

Marie-José Luttikholt

Wethouder gemeente Hengelo

1. Inleiding

1.1 Waarom deze nota?

“...Gezondheid doet ertoe, daar is iedereen het over eens. Wie gezond is, kan deelnemen aan de samenleving, werken of een opleiding volgen en zorgen voor zichzelf en anderen...”

Naast medische oorzaken hebben omstandigheden waarin mensen leven een grote invloed op hoe gezond zij zijn en hoe gezond zij zich voelen. Denk hierbij aan factoren zoals armoede, schulden, woonomstandigheden, vereenzaming, werkloosheid, beperkingen, opleidingsniveau en de kwaliteit en inrichting van de leef- en woonomgeving.

De leefomgeving en gezondheid zijn onlosmakelijk met elkaar verbonden. Ongeveer 5 tot 6% van alle ziekte- en sterfgevallen in Nederland komt door omgevingsfactoren zoals luchtvervuiling en lawaai. De landelijke gezondheidsnota¹ heeft het niet voor niets over ‘health in all policies’. Dat wil zeggen dat gezondheid op alle beleidsterreinen aandacht krijgt, want al het beleid heeft invloed op gezondheid.

Dit is wat wij nastreven in Hengelo. Gezondheid zou - meer dan nu - betrokken moeten worden in al het beleid van de gemeente. Een integrale aanpak en samenhang tussen beleidsterreinen is van groot belang om gezondheid positief te beïnvloeden.

1.2 Publieke gezondheid

De wet publieke gezondheid (Wpg) is het wettelijke kader voor maatregelen om de gezondheid te beschermen en te bevorderen. De Wpg biedt de gemeente ruimte om bij te dragen aan een gemeente waarin elke Hengeloër een langer en gezonder leven leidt. Ook bieden we inwoners de kans hun eigen leven te sturen, met gelijke mogelijkheden en kansen voor iedereen.

Binnen de Wpg is ook bepaald dat de GGD (GGD Twente) verantwoordelijk is voor een deel van de publieke gezondheid. Denk hierbij aan de jeugdgezondheidszorg, medische milieukunde, infectieziektebestrijding, gezondheidsmonitoren en gezondheidsvoorlichting.

1.3 Omgevingswet

De leefomgeving wordt meestal bekeken vanuit een ruimtelijke blik. Leefomgeving en gezondheid zijn met elkaar verbonden. De leefomgeving heeft zowel fysieke als sociale aspecten; deze kan zowel ziekmakend zijn als de gezondheid bevorderen. Dit maakt dat wij gezondheidsvraagstukken breed en vanuit meerdere disciplines benaderen. De Omgevingswet geeft ons de mogelijkheid om met elkaar te werken aan een gezonde leefomgeving.

Een gezonde leefomgeving is een omgeving waarin de leefkwaliteit centraal staat: die de mentale en fysieke gezondheid waarborgt, gezond gedrag bevordert, groen en veilig is en waarbij aandacht is voor milieukwaliteit en ontmoeting.²

1.4 Breed, preventief en positief

Vroeg of laat krijgen we allemaal te maken met gezondheidszorg. We willen dat de zorg op dat moment toegankelijk, betaalbaar en beschikbaar is. Daarom zetten we in op het beter organiseren van de zorg. Het sociale domein³ vormt een steeds belangrijkere schakel in de zorgketen om de zorg toegankelijk en betaalbaar te houden. Belangrijk daarbij is dat de zorgvraag vraag wordt afgeremd, door in te zetten op een stevig preventief beleid⁴. Dit vergt een verschuiving van de focus: van het behandelen van ziektes naar het voorkomen ervan.

Met de benadering vanuit positieve gezondheid dragen wij (preventief) bij aan het vermogen van mensen om met fysieke, emotionele en sociale uitdagingen in het leven om te gaan. Hierbij gaan we niet uit van afwezigheid van ziekte en beperkingen, maar naar het vermogen om je aan te passen en je eigen regie te voeren. Wij kijken wat inwoners willen en kunnen. We praten niet over de inwoner, maar kijken samen met de inwoner wat voor de inwoner past. Hierdoor doen we recht aan de verschillen tussen mensen en hun behoeften. Samen met inwoners en maatschappelijke partners (publiek en privaat) kijken we wat nodig is voor een gezonde(re) leefomgeving.

1.5 Verbindingen staan centraal

Met het gezondheidsbeleid streven we ernaar de gezondheid van onze inwoners te bevorderen door een nauwere verbinding te leggen tussen leefstijl en leefomgeving. Gezondheid is van iedereen. Beleid op gezondheid vraagt een integrale aanpak over en door de verschillende domeinen heen, waarbij de inwoner een centrale rol speelt. In de leefomgeving komen veel aspecten samen. Naast gezondheid, kennen we ook andere urgente opgaven, zoals de energietransitie, de woningbouwopgave, klimaatadaptatie en nieuwe mobiliteitsvormen. Ze vragen allemaal om een plek in de schaarse fysieke ruimte die we hebben. Daarom moeten we slim handelen en opgaven en kansen met elkaar verbinden.

Het is daarom van groot belang dat we onze krachten gaan bundelen. Niet alleen op bestuurlijk en ambtelijk niveau, maar zeker ook met de inwoners van Hengelo en partners in de gemeente en in de regio. Samen kunnen we een wezenlijk verschil maken.

¹ Ministerie van VWS. De Landelijke nota gezondheidsbeleid 2020-2024 - Gezondheid breed op de agenda. 2020.

² Position paper – Samen werken aan de gezonde leefomgeving (VNG)

³ Het sociaal domein omvat de wettelijke taken belegd bij de gemeente vanuit de Wet maatschappelijke ondersteuning 2015, Jeugdwet en Participatiewet en de verbinding met sport- en cultuurbeleid.

⁴ Met programma's zoals het Integraal Zorgakkoord (IZA), het programma Wonen, Ondersteuning en Zorg voor Ouderen, de Nationale Dementiestrategie, JOGG, het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA) en het Nationaal preventieakkoord.

1.6 Vooruitblik

Koers voor 2040

In 2040 wil Hengelo - net als nu - een aangename stad zijn om te wonen, werken en leven. Een gezellige, inclusieve, duurzame en gezonde stad die bruist van het leven, waar mensen bij elkaar betrokken zijn en onze historie zichtbaar is verbonden met de toekomst.

Hengelo wil een gemeente zijn met vitale, leefbare wijken, waarin de kwaliteit van leven voor onze inwoners groot is. Hengelo kent een hoog voorzieningenniveau en inwoners ervaren een brede welvaart, wat zich uit in het bruto Twents geluk⁵. In woonwijken komt veel samen. We streven ook op de wat langere termijn naar een goede sociale balans, een gedeeld Hengelo waarin iedereen een volwaardige plek heeft⁶.

Hengelo verandert

Een prettige gemeente vraagt naast een woning en werk ook dat je gezond kan zijn je veilig voelt, kansen tot opleiding hebt, sociale contacten kunt onderhouden, ruimte hebt voor persoonlijke ontplooiing en vrije tijd. Het gaat verder dan enkel Hengelo. Het dagelijks leven speelt zich groten-deels af op regionaal niveau. Waar mensen, wonen, wat die regio te bieden heeft aan bijvoorbeeld werk en onderwijs.

Om een aantrekkelijke gemeente te blijven voor onze huidige en nieuwe inwoners is het nodig dat een aantal randvoorwaarden op orde zijn. Zo hebben we voldoende, gevarieerde, goed opgeleide en ondernemende beroepsbevolking nodig met voldoende instroom en doorstroom van studenten en arbeidskrachten met de juiste kennis en kunde. Ook is het belangrijk dat we goed bereikbaar zijn en het vestigingsklimaat voor bedrijven gunstig is. Daarnaast speelt een aantrekkelijke woon- en leefomgeving een cruciale rol bij het welbevinden en het gevoel van geluk.

Vanuit het oogpunt van gezondheidszorg moeten we zorgen dat onze basis(zorg)infrastructuur op orde is en blijft. Dit is op de langere termijn niet vanzelfsprekend. Diverse trends en ontwikkelingen zoals vergrijzing, de forse krapte op de arbeidsmarkt in de zorg, het aantal jongeren en jongvolwassenen dat kampt met mentale problemen, de ingezette daling van het mantelzorgpotentieel, de gevolgen voor de gezondheid van onze inwoners door klimaatverandering, achterblijvende financiering voor preventie en dergelijke, zetten de kwaliteit van onze gemeente en de gezondheid van onze inwoners onder druk⁷.

De zorg voor morgen begint vandaag

De zorg en de gezondheidszorg kent 3 grote uitdagingen, namelijk:

- de impact van klimaat op de gezondheid en leefomgeving,
- het verbeteren van de gezondheid van al onze inwoners
- en het mogelijk maken en houden van goede zorg en ondersteuning⁸.

Met deze nota sluiten wij aan bij de klimaatadaptatiestrategie Hengelo (2022)⁹ en proberen wij de gezondheidseffecten van klimaatverandering zoveel mogelijk te beperken. Daarnaast zetten we in op gezondheid voor iedereen, om zo de gezondheid van onze inwoners te verbeteren. Voor het op orde hebben van de basiszorg en ondersteuningsstructuur werken wij op strategisch niveau samen met andere gemeenten en zijn we samen met de 14 Twentse gemeenten, Provincie Overijssel, SamenTwente, Menzis zorgverzekeraar en zorgkantoor partner in de Twentse Koers. Vanuit de Twentse Koers werken we regionaal samen met Twente Beter (netwerksamenwerking van alle zorg- en welzijnspar-tijen in Twente) en ROAZ (Regionaal overleg acute zorgketen). Gezamenlijk hebben we een regioplan¹⁰ opgesteld van waaruit we werken aan de verbeteringen in Twente. De kaders hiervoor is het landelijke opgestelde Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (GALA).

⁵ [Twente Board | Strategisch plan](#)

⁶ [Zomernota \(hengelo.nl\)](#)

⁷ Voor een verdere beschrijving van deze ontwikkelingen verwijzen wij u naar de bijlage bij deze nota: 9-tal ontwikkelingen in onze omgeving met impact op de kwaliteit van onze gemeente.

⁸ RIVM. Volksgezondheid Toekomstverkenning 2024 (VTV-2024).

⁹ [Groen Blauw Hengelo Klimaatadaptatiestrategie 2022](#)

¹⁰ [Regioplan Twente | Twentse Koers](#)

2. Kaders

2.1 Wettelijke kaders

De Wet publieke gezondheid stelt als verplichting dat de gemeentes een lokale gezondheidsnota hebben. De lokale gezondheidsnota moet voldoen aan de prioriteiten genoemd in de landelijke gezondheidsnota. Daarnaast moet de gezondheidsnota binnen 2 jaar na vaststelling van de landelijke nota worden vastgesteld. De gemeente Hengelo stelt elke vier jaar deze nota vast. In 2025 wordt een nieuwe nota verwacht. Daarom zal medio 2026/2027 de gemeentelijke nota worden geactualiseerd aan de dan geldende uitgangspunten¹¹. Sinds de invoering van de Omgevingswet is er een nieuw wettelijk kader bijgekomen. Gezondheid heeft in de Omgevingswet een prominenter plek gekregen bij het inrichten van de leefomgeving. Daarom verbinden we de sociale en fysieke leefomgeving met elkaar in deze gezondheidsnota. Vanuit de Wpg kan dit document worden gezien als de gemeentelijke gezondheidsnota. Vanuit de Omgevingswet is dit een programma Gezonde Leefomgeving: de ruimtelijke inrichting biedt ons mogelijkheden om een gezondere - sociale en fysieke - leefomgeving te realiseren.

2.2 Beleidskaders

Deze lokale gezondheidsnota sluit aan op de landelijke nota gezondheid en de regionale nota Gezonde Generaties in Twente (GGD Twente). In het Nationale Preventieakkoord (een gezonde generatie in 2040), Integraal Zorg Akkoord (verlagen van de druk op de zorgverzekeringswet) en het Gezond en Actief Leven Akkoord (preventie, gezondheid en een sociale basis) is landelijk afgesproken hoe gemeenten in samenwerking met onder andere de GGD Twente, zorgverzekeraars¹² en -aanbieders aan de slag gaan om de gezondheid van inwoners te verbeteren. Het Integraal Zorgakkoord (IZA) en het Gezond & Actief Leven Akkoord (GALA) passen in een beweging van 'zorg naar gezondheid' die onze gemeente al heeft ingezet. Het IZA bevat afspraken tussen 15 partijen¹³ over het toegankelijk en beheersbaar houden van de zorg. In het GALA hebben Gemeenten, GGD's, Zorgverzekeraars en het Rijk afspraken gemaakt over drie thema's: preventie, versterking van de sociale basis en sport & bewegen.

We hebben de afgelopen jaren al ervaring opgedaan met het integraal aanpakken van gezondheidsbeleid. Uitgangspunt daarbij is het terugdringen van gezondheidsachterstanden en 'gezond leven makkelijk maken'. Beide akkoorden bieden ons de mogelijkheid om de opgedane ervaringen breder in te zetten en de samenwerking met zorgpartijen (Twente Beter)¹⁴, de Twentse Koers en de GGD Twente lokaal en regionaal effectiever en minder vrijblijvend te organiseren. Gemeente Hengelo heeft een specifieke uitkering gekregen om uitvoering te geven aan de volgende onderdelen vanuit het Gezond Actief Leven Akkoord.

- Terugdringen gezondheidsachterstanden (waaronder Kansrijke Start).
- Een gezonde fysieke leefomgeving die uitnodigt tot bewegen en ontmoeten.
- Het versterken van (de verbinding met) de sociale basis.
- Een gezonde leefstijl.
- Versterking van de mentale weerbaarheid en mentale gezondheid.
- Vitaal ouder worden.
- Domein-overstijgende inzet vanuit een regionale preventie infrastructuur.

De Twentse Koers zet zich in voor

- Het aantoonbaar verbeteren van de gezondheid en kwaliteit van leven van de oudere Twentenaar.
- Het verhogen van de kwaliteit van leven, zelfredzaamheid en welzijn van onze inwoners vanuit een integrale kijk op mentale gezondheid.
- Een gezonde leefstijl.
- Meer bestaanszekerheid.

Andere instrumenten om gezondheid en een gezonde leefomgeving handen en voeten geven, zijn de prestatieafspraken met Welbions, het beheer en inrichting van de openbare ruimte, bestemmingsplannen, parkeerbeleid en woon(zorg)beleid. Hoewel deze instrumenten beschikbaar zijn, blijkt het in de praktijk vaak lastig om de instrumenten en het beleid uit het ruimtelijk domein, sociaal domein en gezondheid te combineren.

¹² Met Menzis als preferente zorgverzekeraar.

¹³ ActiZ; De Nederlandse ggz Federatie; Medisch Specialisten; InEen; Nederlandse Federatie van Universitair Medische Centra; Nederlandse Vereniging van Ziekenhuizen; Nederlandse Zorgautoriteit; Patiëntenfederatie Nederland; Vereniging van Nederlandse Gemeenten; Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland; Zelfstandige Klinieken Nederland; Zorginstituut Nederland; Zorgthuis.nl; Zorgverzekeraars Nederland; Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport

¹⁴ Twente Beter is een netwerk van zorgorganisaties, gemeenten, Menzis en het zorgkantoor. De ambitie van Twente Beter is het komen tot meer kwaliteit van leven voor en door de Twentenaar door verdergaande samenwerking tussen inwoners, zorgaanbieders, verzekeraars, zorgkantoren en gemeenten.

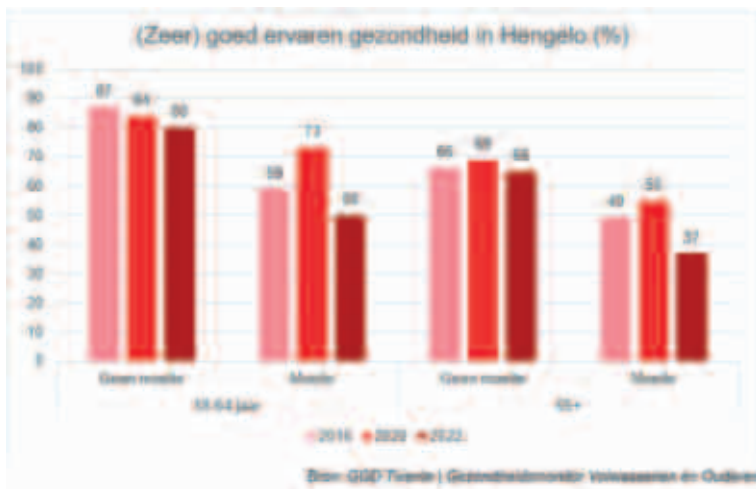
3. Thema's

Hoofdamiitie

In 2040 ervaren meer inwoners een goede gezondheid en zijn de gezondheidsverschillen tussen groepen inwoners kleiner geworden.

Het gaat goed met de gezondheid van de meeste Hengeloërs. Maar we weten dat dit niet voor iedereen vanzelfsprekend is. Dit komt in de onderstaande grafiek duidelijk naar voren. Inwoners die moeite hebben met rondkomen ervaren een minder goede gezondheid dan inwoners die geen moeite

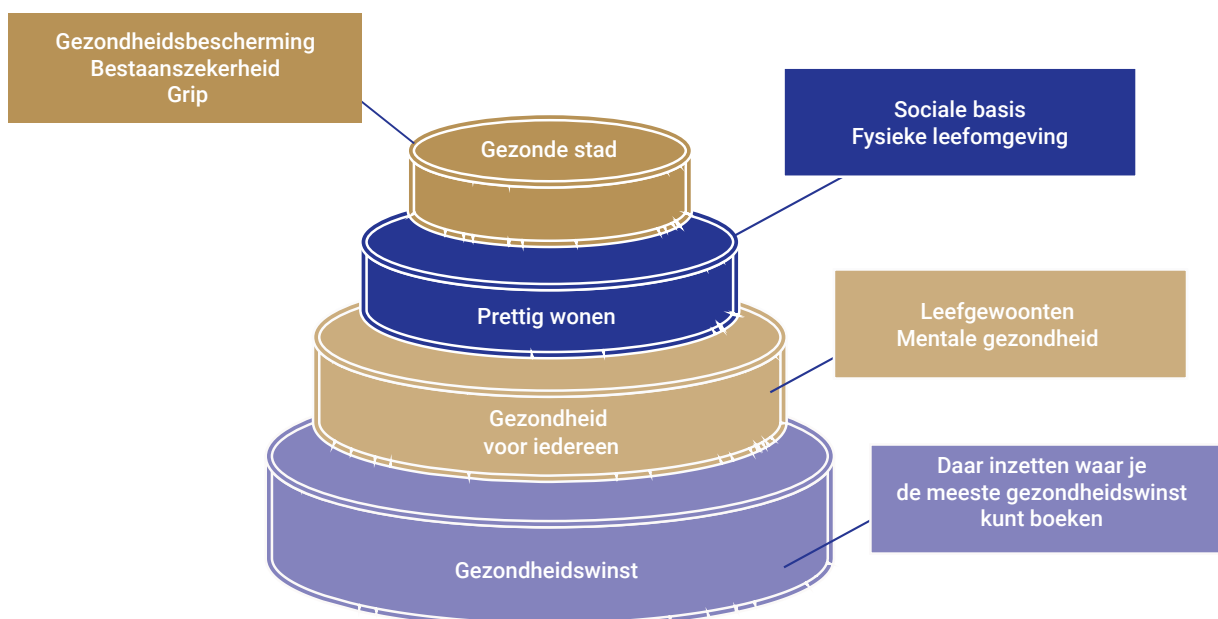
hebben met rondkomen. Bij alles wat we in het kader van gezondheidspreventie doen, zoeken we naar gezondheidsmaximalisatie. Dat betekent dat wij kijken waar de meeste gezondheidswinst te behalen valt, om zo de gezondheidsverschillen te verkleinen.

Bron: GGD Twente, 2022. Dit is een verdiepende analyse op de cijfers van de Twentse Gezondheidsverkenning.

Om de hoofdamiitie te behalen, zetten we in op drie thema's. Binnen een gezonde stad scheppen wij de randvoorwaarden die nodig zijn om gezond te zijn. Hiervoor kijken wij naar gezondheidsbescherming, bestaanszekerheid en

grip¹⁵. Bij prettig wonen hoort een goede sociale basis en een gezonde fysieke leefomgeving. Bij gezondheid voor iedereen gaat het over leefgewoonten en mentale gezondheid.

¹⁵ Grip is de mate waarin mensen in staat zijn door eigen handelen gewenste uitkomsten te bereiken en ongewenste uitkomsten te voorkomen en wordt verder toegelicht in hoofdstuk 5.3..

4. Aanpak

We sluiten zoveel mogelijk aan bij de uitgangspunten van het Transformatieplan Sociaal domein. Dit zorgt ervoor dat we zoveel mogelijk op basis van dezelfde principes handelen.

4.1 Normaliseren

Iedereen heeft weleens tegenslagen, dat hoort bij het leven. Deze tegenslagen willen wij niet problematiseren door er gelijk een etiket op te plakken. Dagelijkse problemen worden opgelost in het dagelijks leven. Hierbij zoeken Hengeloërs eerst naar hulp en oplossingen in hun eigen omgeving. We richten ons hierbij op het vergroten van de veerkracht en wat het leven van de inwoner betekenisvol maakt (positieve gezondheid).

4.2 Preventie

Voorkomen is beter dan genezen. Daarom verdient preventie aandacht in alle levensfasen. Preventie gaat over vraagstukken in alle leefdomeinen. Dus zowel het voorkomen van ziekten en gezondheidsproblemen als vragen over dagelijks functioneren, meedoen, kwaliteit van leven, zingeving, mentaliteit en lichamelijk welbevinden.

4.3 Wijkgerichte aanpak

Wijkgericht werken omschrijven wij als "... het organiseren van gemeentelijke taken op wijk- of buurtniveau...". Wijkgericht werken heeft als belangrijkste doel ontwikkelingen beter

te laten aansluiten op de leef- en beleefwereld en behoefte van de inwoner. Elke wijk heeft zijn eigen karakteristieken en heeft daarom een passende, wijkgerichte aanpak nodig.

Deze wijkgerichte aanpak houdt in dat wij gebruik maken van wat er al in de wijk is. Waar nodig versterken we de sociale basis. De behoefte en de identiteit van de wijken zijn hierbij het uitgangspunt. Ondersteuning wordt dichtbij huis, in een vertrouwde omgeving en in aansluiting op het gewone leven van de Hengeloër georganiseerd.

Vanuit de koers voor 2040 willen we de komende jaren blijven inzetten op het behouden en versterken van leefbare en vitale wijken. We werken vanuit een lange termijn blik, met het oog op prognoses bevolkingsomvang en -samenstelling, ontwikkelkansen in de wijken en de bijbehorende opgaven voor de toekomst. Dit vraagt om een scherp begrip van wat een leefbare en vitale wijk is en welk kwaliteitsniveau daarbij hoort.

4.4 Nieuw zakelijk partnerschap

Met nieuw zakelijk partnerschap geven we organisaties meer ruimte om hun eigen keuzes te maken. Dit betekent ook dat wij ze meer verantwoordelijkheid geven. We rekenen minder af op individuele trajecten, maar kijken meer naar het resultaat als geheel.

5. Gezonde stad

Gezondheidsproblemen gaan vaak samen met andere problematiek, zoals schulden, armoede, laaggeletterdheid of werkloosheid. Hier ligt een taak voor de overheid, zowel landelijk, provinciaal als lokaal. Wij kijken waar we lokaal kunnen bijdragen aan een goede basis voor een gezonde stad. Dit betekent dat wij de komende jaren gaan inzetten op gezondheidsbescherming, bestaanszekerheid en grip.

5.1 Gezondheidsbescherming

Een ongezonde leefomgeving is een belangrijke factor voor een vermijdbare ziektelast. Daarom hebben wij aandacht voor gezondheidsbescherming op het gebied van bijvoorbeeld luchtkwaliteit en hittestress, maar ook infectiepreventie.

Onze ambitie is te werken aan een leefomgeving die een positieve bijdrage levert aan de gezondheid van Hengeloërs.

Van oorsprong zagen we gezondheid van inwoners binnen de ruimtelijke ordening en het fysieke domein als iets dat beschermd moet worden. Daarom stelden we normen en grenzen op (milieunormen), bijvoorbeeld voor gevaarlijke stoffen, lucht en geluid. De laatste jaren is er steeds meer aandacht voor gezondheidsbevordering: de mate waarin de leefomgeving mensen kan aansporen tot gezond gedrag. We vinden het belangrijk dat er aandacht blijft voor gezondheidsbescherming, maar ook voor gezondheidsbevordering via de gezonde leefomgeving. Ze vragen allebei om een andere uitwerking.

Wat gaan we doen?

- We gaan gezondheidsbeschermende maatregelen nemen tegen hittestress.
- We houden de vaccinatiegraad in Hengelo goed in de gaten¹⁶.
- We dragen bij aan de afspraken van het Schone Lucht Akkoord¹⁷.
- Bij gebiedsontwikkeling houden wij rekening met ruimte voor gezondheidsvoorzieningen, bijvoorbeeld huisartsenzorg.

Verbindingen

- Mobiliteitsplan 2040 Heel Hengelo in beweging (2023)
- Omgevingsvisie Hengeloos buiten (2020)
- Omgevingsvisie Het Hart van Hengelo (2022)
- Groenplan Hengelo (2015)
- Bomenverordening + beleidsregels (2018*)
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024).
- Nota bodembeheer regio Twente, Twents beleid veur oale grond 2.0 (2018)

- Regionale bodemkwaliteitskaart gemeente Hengelo (2018)
- Beleidsregels PFAS regiogemeenten Twente (2020)
- Twente bodemkwaliteitskaart PFAS (2020)
- Visie Bodem en Ondergrond Hengelo (2021)
- Nota geluid, herziening 2015
- Klimaatadaptatiestrategie Hengelo (2022)
- Duurzaam Hengelo, koers richting 2050
- Schone Lucht Akkoord (2020)

5.2 Bestaanszekerheid

Bestaanszekerheid is een breder vraagstuk dan inkomen. Het gaat ook over betaalbare woningen, werk dat loont, een zinvol leven, gezonde sociale relaties, toegang tot zorgvoorzieningen en een goede gezondheid¹⁸. Gezondheid en bestaanszekerheid versterken elkaar. Daarbij blijkt dat mensen die bestaanszekerheid ervaren beter in staat zijn om naar elkaar om te kijken en zich in te zetten voor iets of iemand¹⁹.

Onze ambitie is de ervaren gezondheid van Hengeloërs met een minimuminkomen te verbeteren.

Een kansrijke en gezonde start staat in onze gemeente in het teken van bestaanszekerheid. Als we gezondheidsverschillen in onze gemeente echt willen terugdringen, moeten we inzetten op een kansrijke start voor de kinderen van onze gemeente. Samen met de partners uit de geboortezorgketen gaan we na wat nodig is om de bestaanszekerheid - zoals armoede, schulden, stress, discriminatie, onveiligheid en minder (gezonde) voeding - aan het begin van het leven te versterken. Een goede start van een kind is bepalend voor zijn of haar gezondheid als volwassene. En zelfs voor de gezondheid van volgende generaties.

Onze ambitie is kinderen in Hengelo een kansrijke start bieden.

Wat gaan we doen?

Ervaren gezondheid minima

- Bij de herijking van het armoedebeleid zorgen we dat gezondheid wordt meegenomen.
- We laten Hengeloërs hun andere talenten ontdekken.
- We bevorderen de sociale inclusie van Hengeloërs.

¹⁶ De GGD Twente is verantwoordelijk voor de uitvoering van het Rijksvaccinatieprogramma. Gezien de landelijk dalende trend van de vaccinatiegraad, vinden wij het noodzakelijk om hier goed een vinger aan de pols te houden.

¹⁷ Met het ondertekenen van het Schone Lucht Akkoord hebben we afgesproken om: 1) te streven naar een permanente verbetering van de luchtkwaliteit om gezondheidswinst voor iedereen in Nederland te realiseren. 2) de uitstoot van vervuilende stoffen in alle relevante sectoren te beperken om zo in 2030 minimaal 50% gezondheidswinst (landelijk gemiddelde) te behalen ten opzichte van 2016. Het gaat hierbij om gezondheidseffecten door blootstelling aan de uitstoot van Nederlandse bronnen.

¹⁸ Een zeker bestaan - Naar een toekomstbestendig stelsel van het sociaal minimum (overheid.nl)

¹⁹ De sociale basis versterken, investeren in de toekomst (Movisie)

Kansrijke start

- We gaan verder met het programma Nu Niet Zwanger, om onbedoelde zwangerschappen te voorkomen.
- We gaan verder met het programma Kansrijke Start, om (aanstaande) ouders te helpen, zodat kinderen hun leven zo gezond mogelijk starten.
- We werken integraal samen met kinderopvang en onderwijs om gezamenlijk de kansengelijkheid voor Hengelose kinderen en jongeren te vergroten.

Verbindingen

- Detailhandelsvisie (2012)
- Nota Vrijtijds economie Hengelo (2011-2021) Twente Werkt (2011-2021)
- Twente werkt (2014)
- Werk maken van werk (2017)
- Twentse Belofte (2020)
- Regioplan Twentse Koers, themalijnen bestaanszekerheid en preventie en gezondheid (2023)
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024)
- Kwaliteitskader Hengelose Voorschool (2021)
- Regionaal plan van aanpak tegengaan dak- en thuisloosheid centrumgemeente Enschede
- Beleidskader Armoede en Schulden 2021-2024 'Het taboe doorbreken'
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024)
- Lokale Educatie Agenda (LEA) (2024-2027)
- Samen kom je verder, Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord Hengelo 2024 - 2027
- Beleidsagenda Nieuwkomers Hengelo (2024)

Het is belangrijk dat inwoners ervaren dat zij zelf invloed hebben op hun gezondheid. Hierbij is het van belang dat inwoners de kennis en vaardigheden bezitten om de weg te vinden in het landschap van regelingen, voorzieningen en zorg. Dit begint met de basisvaardigheden, zoals taal, rekenen en digitale vaardigheden. We begrijpen dat het landschap niet voor iedereen even gemakkelijk is, waar nodig kunnen inwoners hierbij geholpen worden.

Onze ambitie is om voorwaarden te scheppen, zodat Hengeloërs zelf de regie kunnen pakken op hun gezondheid.

Wat gaan we doen?

- We versterken de basis-, en gezondheidsvaardigheden van Hengeloërs.
- We trainen professionals in het signaleren van beperkte basis- en gezondheidsvaardigheden.
- We zorgen ervoor dat onafhankelijke cliëntondersteuning beschikbaar en goed vindbaar is voor onze inwoners.
- We zorgen voor zelf- en samenredzame wijken en buurten.

Verbindingen

- Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo (2022)
- Beleidsprogramma sociaal 2021 - 2025
- Samen kom je verder, Plan van aanpak vanuit GALA 2024 - 2027
- Regioplan Twentse Koers, themalijnen bestaanszekerheid en ouderen
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024).

5.3 GRIP

Grip is de mate waarin mensen in staat zijn door eigen handelen gewenste uitkomsten te bereiken en ongewenste uitkomsten te voorkomen. Uit onderzoek blijkt dat een gevoel van weinig grip samenhangt met mentale en lichamelijke gezondheidsklachten²⁰.

Kansrijke Start

Het welzijn en de gezonde ontwikkeling van (aanstaande) ouders en jonge kinderen is van groot belang binnen de gemeente Hengelo. Gelukkig zijn er veel professionals die zich inzetten voor de ondersteuning en ontwikkeling van deze kwetsbare doelgroep. Binnen de gemeente Hengelo zijn er veel verschillende disciplines en veel verschillende doelgroepen die vallen binnen Kansrijke Start. Eenieder heeft zijn of haar eigen achtergrond en referentiekader. Het werken met dezelfde doelgroep betekent niet automatisch dat je op dezelfde manier denkt en kijkt naar een gezin. Het is dus de kunst om naar elkaar toe te bewegen, elkaar te vinden en samen te werken. Het helpt dan om vanuit een gezamenlijke visie te werken, hier draagt Kansrijke Start aan bij. Geen enkel gezin is hetzelfde en dit vraagt om maatwerk en afstemming met elkaar. Gemeente Hengelo heeft oog voor deze kwetsbare doelgroepen en maakt het met de middelen van Positieve Gezondheid, Kansrijke Start, Nu Niet Zwanger en het Transformatieplan mogelijk dat we samen bouwen aan een sluitende keten en een fijne start voor elk gezin.

Coördinator Kansrijke Start, IMH Hengelo

²⁰ Grip - Het maatschappelijk belang van persoonlijke controle. WRR

6. Prettig wonen

Wij willen dat onze inwoners prettig wonen in hun wijk. Hierbij is niet alleen de fysieke, maar ook de sociale leefomgeving van invloed. Wij willen de sociale en fysieke leefomgeving zodanig inrichten dat deze de gezondheid van inwoners positief beïnvloedt.

6.1 Sociale basis

Voor de sociale leefomgeving is een sterke sociale basis nodig. Het gaat hierbij om het geheel van informele sociale verbanden, aangevuld en ondersteund vanuit de lokale overheid, organisaties, geloofsgemeenschappen, diensten en voorzieningen. Met een sterke sociale basis ontmoeten inwoners elkaar en ondernemen zij samen activiteiten, ze staan voor elkaar klaar. Door voorzieningen zoveel mogelijk in de wijken of buurten te organiseren ontmoeten buurtbewoners elkaar vaker.

Onze ambitie is dat Hengeloërs meedoen in de samenleving op hun eigen manier en Hengeloërs ervaren dat ze erbij horen en ertoe doen.

Het is belangrijk dat initiatieven aansluiten bij de behoefte van de wijk.

Wat gaan we doen?

- We gaan samen met Wijkkracht Hengelo de sociale basis versterken.
- We investeren in sociale (wijk)netwerken, bijvoorbeeld met de gezonde wijkaanpak.
- We faciliteren en stimuleren bewoners-, en leefbaarheidsinitiatieven.
- We stimuleren zelfredzaamheid.
- We hebben speciale aandacht voor ouders en kinderen die betrokken zijn in een (problematische) echtscheidingssituatie
- In samenspraak met bewoners ontwikkelen en bieden we wijkactiviteiten aan op het gebied van sport, spel, cultuur, bewegen, ontmoeten en ontspannen. We maken hierbij de verbinding met de combinatiefunctionarissen sport en cultuur.

Verbindingen

- Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo (2022)
- Samen meer voor kunst en cultuur Cultuurnota (2021-2024)
- Omgevingsvisie Hengeloos buiten (2020)
- Omgevingsvisie Het Hart van Hengelo (2022)
- Actieplan toegankelijkheid Hengelo (2020)
- Voorbij de Regenboog, LHBTI+-beleidsnotitie 2023-2026
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024).
- Samen kom je verder, Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord Hengelo 2024 – 2027
- Sport- en beweegvisie Hengelo (2023-2030)
- Veiligheidsbeleid (2024-2026)
- Regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023-2026

6.2 Fysieke leefomgeving

De inrichting van een wijk kan gezond gedrag stimuleren, bijvoorbeeld om te bewegen of om elkaar te ontmoeten. Zo zijn inwoners in een groene omgeving eerder geneigd tot lopen of fietsen. Fysieke elementen, zoals bankjes op pleinen, in parkjes en speeltuinen kunnen ontmoeting stimuleren. Ook voorzieningen in de wijk, zoals een buurthuis of wijkcentrum stimuleren ontmoeting.

Onze ambitie is dat Hengeloërs worden uitgenodigd tot ontmoeten, ontdekken, spelen en gezond gedrag door de leefomgeving, waardoor hun gezondheid verbetert.

Een belangrijk aandachtspunt is een toegankelijke leefomgeving. Hierbij focussen wij ons met name op ouderen. Als we nu inzetten op een toegankelijke leefomgeving voor ouderen, helpt ons dit in de komende jaren van toenemende vergrijzing.

Onze ambitie is de leefomgeving zo in te richten dat oudere Hengeloërs langer zelfstandig kunnen blijven wonen.

Wat gaan we doen?

Uitnodigingen leefomgeving

- We maken openbaar groen (meer) beschikbaar voor inwonersinitiatieven, bijvoorbeeld een buurt-, of stoeptuin.
- Bij de inrichting van de leefomgeving bieden wij voorzieningen aan, zoals plekken om te zitten, om elkaar te ontmoeten.
- Het STOMP-principe²¹ is leidend bij de inrichting van de openbare ruimte: we geven voorrang aan wandelaars, fietsers en het OV.
- We betrekken kinderen bij de (her)inrichting van de leefomgeving, bijvoorbeeld bij speelvoorzieningen of gezonde schoolpleinen.
- We stellen een Gebied en Accommodatie-voorzieningen Plan (GAP) op, waarin we een perspectief voor alle sport-, beweeg-, en speelvoorzieningen met een doorkijk van 20 jaar opnemen.

Ouderen langer zelfstandig thuis

- We betrekken ouderen bij de (her)inrichting van de leefomgeving, bijvoorbeeld via een wijkschouw.
- We zorgen voor aantrekkelijke en veilige routes met voldoende rustplekken.
- Waar mogelijk organiseren we voorzieningen zoveel mogelijk in de wijk.
- In het nog op te stellen programma Volkshuisvesting kijken we naar de woonbehoefte van inwoners en specifieke doelgroepen.

Verbindingen

- Mobiliteitsplan 2040 Heel Hengelo in beweging (2023)
- Sport- en beweegvisie Hengelo (2023-2030)
- Lokaal Sportakkoord (2023-2026)
- Kadernota Spelen (2016)
- Omgevingsvisie Hengeloos buiten (2020)

²¹ STOMP – principe staat voor Stappen, trappen, Openbaar Vervoer en Mobility as Service (MaaS) en tenslotte de Privéauto.

- Omgevingsvisie Het Hart van Hengelo (2022)
- Groenplan Hengelo (2015)
- Bomenverordening + beleidsregels (2018*)
- Bijzondere Bomen Hengelo
- 'Wonen en zorg in Hengelo', Opgaven voor 2019 -2025
- Actieplan toegankelijkheid Hengelo (2020)
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024).
- Regioplan Twentse Koers, themalijn ouderen (2023).
- Klimaatadaptatiestrategie Hengelo (2022)
- Duurzaam Hengelo, koers richting 2050
- Samen kom je verder, Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord Hengelo 2024 - 2027
- Veiligheidsbeleid (2024-2026)

Buurtmoeders Klein Driene

In augustus 2023 kwam via de Gezonde Wijkaanpak in de wijk Klein Driene de groep 'Buurtmoeders' in beeld. Dit zijn moeders uit de buurt, die dagelijks naschoolse activiteiten voor buurtkinderen organiseren. Veel buurtkinderen doen met veel plezier mee aan deze buurtactiviteiten. Buurtmoeders zijn voor kinderen en hun ouders echte 'parels'.

De buurtmoeders van toen - in 2023 - waren wel kwetsbaar. Ze deden alles op vrijwillige basis zonder budget en ondersteuning. Waar konden de buurtkinderen bijvoorbeeld terecht als een buurtmoeder ziek was? Wij, Wijkkracht, zijn deze buurtmoeders gaan ondersteunen. Er staat nu een mooi jaarprogramma met een aantal nieuwe, maar ook al langer georganiseerde, succesvolle activiteiten met een nog groter bereik onder kinderen (en indirect ook hun ouders) en ontlasting van de buurtmoeders zelf. Een mooi voorbeeld is dat tijdens NL Doet-campagne afgelopen maart, een groep vrijwilligers van Lions Enschede het glazen huis van de buurtmoeders heeft opgeknapt.

Sociaal makelaar, Wijkkracht

Groen Gezond Hengelo

In 2024 is het project Groen Gezond Hengelo gestart. Dit project richt zich op het verbeteren van het welzijn van inwoners, doormiddel van vergroening en groene activiteiten. Het project vindt plaats in de wijken Klein Driene en Slangenbeek.

Voor dit project wordt de Buurtaanpak van IVN gebruikt. Binnen de Buurtaanpak worden bewoners van de wijk uitgenodigd om zelf ideeën aan te dragen en mee te helpen in de realisatie van deze initiatieven. Ook kinderen worden bij het proces betrokken. Deze aanpak geeft buurtbewoners de kans om op basis van hun eigen concrete behoeftes aan het project mee te werken en geeft de buurt mogelijkheden om eigenaarschap te nemen over een stukje van hun eigen leefomgeving.

Naast buurtbewoners worden ook lokale stakeholders zoals bijvoorbeeld welzijnswerk, jongerenwerk, lokale IVN-afdeling en scholen actief betrokken. Zij vormen de verbinding tussen de gemeente en de bewoners en spelen een belangrijke rol in het bereiken van buurtbewoners en het begeleiden en borgen van de initiatieven.

Een leuk onderdeel van deze aanpak is de Buurtsafari. Samen met inwoners wordt er een wandeling gemaakt door de wijk om te kijken naar mogelijke plekken om te vergroenen of groene activiteiten die opgestart zouden kunnen worden. Naast de ideeën vanuit de buurtbewoners, levert de buurtsafari veel interessante input op voor de gemeente over welke zaken er in de buurt spelen en welke wensen en behoeftes buurtbewoners hebben over hun directe leefomgeving.

7. Gezondheid voor iedereen

Het maken van gezonde keuzes is vaak moeilijker dan het op het eerste gezicht lijkt. Gezondheidsproblemen zijn vaak onderdeel van achterliggende problematiek. Binnen de thema's Gezonde Stad en Prettig Wonen zorgen wij dat inwoners beter in staat zijn om gezonde keuzes te maken. We bevorderen de leefstijl van kinderen als JOGG (jongeren op gezond gewicht) gemeente. Het hoofddoel is het terugdringen van overgewicht bij kinderen door een omgeving te creëren waarin het makkelijker wordt om gezonde keuzes te maken.

7.1 Leefgewoonten

Mensen met een gezonde leefstijl leven langer in goede gezondheid²². Daarnaast wordt gezond gedrag doorgegeven van generatie op generatie. Dit betekent dat kinderen van ouders met een ongezonde leefstijl een grotere kans hebben op bijvoorbeeld overgewicht. Met onze ambities sluiten wij aan bij het Lokaal Preventie Akkoord. Dit betekent dat wij inzetten op het verminderen van roken en vaperen, het stimuleren van gezonde leefgewoonten en het verminderen van alcohol- en middelengebruik. Hierbij sluiten wij aan bij andere beleidsterreinen, bijvoorbeeld jeugd, sport en cultuur. Onze ambities zijn:

Rookvrij opgroeien is vanzelfsprekend.
Bewegen en gezonde voeding is onderdeel van de routine van Hengeloërs. Geen alcohol drinken en NIX 18 is voor meer Hengeloërs de norm.

Wat gaan we doen?

Roken en vaperen

- We zetten in op meer rookvrije plekken, met name waar veel kinderen komen.
- We bieden (bij voorkeur) erkende interventies aan die voorkomen dat niet-rokende jongeren gaan beginnen met roken of vaperen op school.
- We gaan na op welke wijze we inwoners kunnen stimuleren om te stoppen met roken of vaperen. We hebben hierbij extra aandacht voor aanstaande ouders.

Bewegen en voeding

- We richten onze leefomgeving zo in dat een actieve leefstijl (zoals, fietsen, lopen of buitenspelen) wordt gestimuleerd.
- We richten onze leefomgeving zo in dat gezonde voeding de makkelijke en logische keuze is.
- We zetten meer in op het verbinden van het gezondheidsbeleid met het beleid op het gebied van sport, bewegen en cultuur. We maken hierbij de verbinding met de combinatiefunctionarissen sport en cultuur.
- We werken aan een gezonde schoolomgeving met de JOGG-aanpak.
- Practice what you preach: de gemeente geeft het goede voorbeeld!

Geen alcohol en andere middelen

- We gaan met jongeren en ouderen in gesprek over NIX18 en geen alcohol=normaal!

- We zetten actief in op het voorkomen en vroegsignaleren van middelengebruik.
- Wij werken in regionaal verband samen aan het terugdringen van problematisch alcoholgebruik.
- Practice what you preach: de gemeente geeft het goede voorbeeld!

Verbindingen

- Actieplan Preventie Jeugd (2020)
- Lokaal plan van aanpak JOGG (2023)
- Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo (2022)
- Kadernota Sport en Bewegen (2017)
- Lokaal Sportakkoord (2023-2026)
- Kadernota Spelen (2016)
- Lokaal Preventieakkoord (2022)
- Samen meer voor kunst en cultuur Cultuurnota (2021-2024)
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024)
- Regioplan Twentse Koers, themalijn preventie en gezondheid (2023).
- Samen kom je verder, Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord Hengelo 2024 – 2027
- Sport- en beweegvisie Hengelo (2023-2030)
- Veiligheidsbeleid (2024-2026)
- Beleidsagenda Nieuwkomers Hengelo (2024)

7.2 Mentale gezondheid

De mentale gezondheid staat al langer onder druk. De Volks Gezondheid Toekomstverkenning (VTV) 2020 noemde mentale gezondheid als één van de grootste gezondheidsrisico's voor de toekomst. Ook in de VTV 2024 is er aandacht voor deze problematiek onder jeugdigen in de leeftijd van 12 tot 24 jaar. Er is een link tussen mentale gezondheidsproblemen en criminaliteit. Mensen met onbehandelde mentale gezondheidsproblemen kunnen eerder betrokken raken bij criminele activiteiten. Daarnaast kunnen slachtoffers van misdaad ook mentale gezondheidsproblemen ontwikkelen, zoals angst, depressie of een verslaving.

Mentale problemen in de adolescentie hangen samen met een grotere kans op mentale problemen op latere leeftijd.

Onze ambitie is dat Hengelose jongeren en jongvolwassenen beter in hun vel zitten.

Prestatiedruk, pestgedrag, blootstelling aan verleidingen zoals alcohol, drugs, gokken, problematisch gebruik van social media en een hoge geluksnorm, het heeft allemaal invloed op de mentale gezondheid van onze jongeren. Mentale problemen kunnen ook leiden tot een verhoogde kans op suicide. Dit willen we zoveel mogelijk voorkomen. Daarom heeft het Rijk op 21 juni 2024 de wet integrale suicidepreventie vastgesteld. Hierin krijgen gemeenten ook een belangrijke taak. Op het moment van opstellen van deze

²² [Mensen stimuleren tot gezond gedrag | Loketgezondleven.nl](#)

²³ [Gevolgen van eenzaamheid | Over eenzaamheid | Alles over eenzaamheid](#)

gezondheidsnota worden de uitvoeringstoetsen gedaan. Op basis van de uitkomst hiervan kunnen gemeenten aan de slag met het opstellen van het beleid. Dit beleid zal apart van deze nota worden opgesteld en in de toekomst onderdeel uitmaken van de opvolger van deze gezondheidsnota.

Eenzaamheid kan leiden tot gezondheidsrisico's, een verminderd welzijn en tot minder meedoen in de samenleving. Eenzaamheid kan ook leiden tot lichamelijke klachten en ongezonde leefgewoonten. Dit vergroot de kans op overgewicht, hoge bloeddruk en hart-, en vaatziekten²³.

Onze ambitie is dat het aantal Hengeloërs dat zich eenzaam voelt en het taboe rondom eenzaamheid afnemen.

Met het Actieplan Eenzaamheid geven we hier invulling aan. Dit is een aanzet voor de uitvoering van de motie "Aanpak eenzaamheid stevig verankeren in sociale basis".

Het aantal meldingen van inwoners met onbegrepen gedrag stijgt al jaren. We zetten samen met partners in om deze inwoners passende zorg en ondersteuning te bieden. Dit om de veiligheid en het welzijn van zowel de betrokken persoon als de omgeving te waarborgen. Ook als het gaat om mensen die zorg mijden en/of mensen die dak- of thuisloos zijn.

Onze ambitie is dat onbegrepen gedrag vroegtijdig wordt gesignaleerd, herkend en passende zorg en ondersteuning wordt geboden.

Wat gaan we doen?

Jongeren

- We hebben aandacht voor mentale gezondheid binnen de gezonde schoolaanpak.
- Samen met scholen en jeugdgezondheidszorg zetten we meer in op mentale gezondheid onder jongeren, bijvoorbeeld via de schoolaanwezigheid.
- We gaan met jongeren in gesprek over stress en prestatiedruk en hoe wij hen daarin kunnen helpen en ondersteunen.
- We kijken naar de mogelijkheden om weerbaarheidstrainingen voor jongeren op te starten.

Eenzaamheid

- We geven uitvoering aan het Actieplan Eenzaamheid.
- Binnen de gezonde wijkaanpak hebben we aandacht voor inclusie en Binnen de gezonde wijkaanpak hebben we aandacht voor inclusie en meedoen.

Onbegrepen gedrag.

- We werken zowel lokaal als regionaal nauw samen met relevante partijen zoals de politie, ggz, ervaringsdeskundigen, welzijn en de GGD binnen de aanpak van onbegrepen gedrag.
- We faciliteren samen met de 13 andere Twentse gemeenten de regionale streettriage.
- We faciliteren laagdrempelige inloopvoorzieningen voor inwoners met ggz problematiek.
- We zijn een dementie vriendelijke gemeente, en we willen dat blijven.

Verbindingen

- Actieplan Preventie Jeugd (2020)
- Lokaal plan van aanpak JOGG (2023)
- Transformatieplan, voor een toekomstbestendig sociaal domein voor Hengelo (2022)
- Lokaal Preventieakkoord (2022)
- Samen meer voor kunst en cultuur Cultuurnota (2021-2024)
- Uitvoeringsplan 'Eenzaamheid is iets om te delen' (2020)
- Gezonde generaties in Twente. Een visie op de publieke gezondheid in Twente (GGD Twente, 2024)
- Samen kom je verder, Plan van aanpak Gezond en Actief Leven Akkoord Hengelo 2024 – 2027
- Veiligheidsbeleid (2024-2026)
- Regionaal plan domein overstijgend samenwerken Onbegrepen Gedrag (2023)
- Beleidsagenda Nieuwkomers Hengelo (2024)
- Regiovisie Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling 2023-2026

Gezond Hengelo: Valpreventie, Overgewicht en Bewegen en Sporten

In Hengelo werken we met inwoners, professionals en organisaties aan een Positief Gezond Hengelo. We leggen de nadruk op het voorkomen van ziekte en gezondheidsklachten. Wat wil en kan je vanuit je eigen motivatie, kracht en zelf doen aan je gezondheid? We werken vanuit het gedachtegoed Positieve Gezondheid.

In 2024 voert Wijkkracht samen met (keten-) partners en inwoners programma's uit gericht op het voorkomen van vallen (senioren), overgewicht en het begeleiden naar beweeg- en sportaanbod. Ongeveer een derde van de senioren in Hengelo hebben een verhoogd risico op vallen en de helft van de Hengelose bevolking heeft overgewicht. Dit zijn cijfers waar we wat aan gaan doen. Minimaal 1000 inwoners komen in aanmerking voor een programma en kunnen indien wenselijk begeleid en geadviseerd worden door beweegcoördinatoren.

Adviseur ketenaanpak Valpreventie en Overgewicht, Wijkkracht

8 Monitoring en financiën

8.1 Financiën

Het Rijk financiert een deel van de gezondheidsopgaven via een specifieke uitkering voor het gezond actief leven akkoord (GALA) en het Integraal Zorg Akkoord (IZA). De specifieke uitkering voor het GALA bevat 15 regelingen, waarvan een aantal incidenteel en een aantal structureel van aard zijn. De specifieke uitkering voor GALA is tot 2027 middelen beschikbaar om acties uit te voeren. Vanaf 2027 en verder is het onduidelijk welke middelen er zijn voor de uitvoering van het gezondheidsbeleid. Dit kan betekenen dat we moeten kiezen waar we verder op inzetten en wat we loslaten. Dit doen we in samenspraak met de gemeenteraad.

De IZA gelden worden voornamelijk landelijk en over de samenwerkingsregio's verdeeld. Deze middelen komen dus niet bij individuele gemeenten terecht.

Gemeenten krijgen wel jaarlijks middelen via het de algemene uitkering van het gemeentefonds voor de uitvoer van de Wet publieke gezondheid. Deze worden met name ingezet voor de bekostiging van de taken die bij de GGD Twente (Samen-Twente) zijn belegd.

Naast de acties vanuit het GALA voeren we gezondheidsbeleid uit binnen de reguliere programma's van verschillende beleidsterreinen. De financiële kaders van deze programma's zijn vastgesteld door de gemeenteraad in de gemeentebegroting.

8.2 Monitoring

Voor het algemeen monitoren van de gezondheidssituatie in Hengelo gebruiken wij de Twentse Gezondheidsverkenning van de GGD Twente. De GGD Twente doet onderzoek onder verschillende doelgroepen²⁴. Elke 4 jaar komt er een nieuw onderzoek uit per doelgroep. Het Kennispunt Twente ontwikkelde voor de gemeente Hengelo een Wijk- en buurtmonitor. Daarin wij kunnen monitoren op welke plekken bepaalde thema's in de gemeente het meest urgent zijn. Deze data geven een algemeen beeld van de situatie in Hengelo.

Naast een algemeen beeld is het belangrijk om te weten of interventies het verwachte effect hebben. We bekijken per interventie wat de beste methode is om dit te meten.

Met de beleidsindicatoren in de beleidsbegroting monitoren we de voortgang van de beleidsdoelen.

²⁴ Kind (0 t/m 12 jaar), jeugd (13 t/m 16 jaar), jongvolwassenen (16 t/m 25 jaar), Volwassen en ouderen (18+ jaar)

Bijlage 1

9-tal ontwikkelingen in onze omgeving met grote impact op onze manier van werken

Toekomstbestendig werken

Vergrijzing De komende jaren neemt het aantal ouderen in onze gemeente sterk toe. Tot 2040 zal het aantal 80-plussers in de gemeente bijna verdubbelen. Door deze toename neemt ook het aantal ouderdom gerelateerde (gezondheids)problemen toe. Ook neemt het aantal complexe zorgvragen, zoals mensen met meerdere gezondheidsproblemen tegelijk, toe.	Minder mantelzorgers Er wordt een steeds groter beroep gedaan op mantelzorgers, ook door de vergrijzing. Maar het aantal potentiële mantelzorgers daalt. In Twente zakt het mantelzorgpotentieel van 8,5 in 2023 naar 3,6 in 2040. Hierdoor wordt de druk op mantelzorgers steeds groter. De mantelzorgers van de toekomst zijn 75+.	Forse krapte op de arbeidsmarkt in de zorg Het tekort aan gekwalificeerd personeel in de zorg is een groeiend probleem. Ondertussen neemt de vraag naar zorg toe. Dit zal de komende jaren niet veranderen. De kwaliteit en de toegankelijkheid van de zorg staan hierdoor steeds meer onder druk. Ook met maatregelen in onder andere het Integraal Zorgakkoord (IZA) loopt het tekort de komende jaren steeds verderop.
Mentale gezondheidsproblemen Het aantal jongeren dat kampt met mentale problemen neemt toe. Mentale problemen op jongere leeftijd vergroot de kans op mentale problemen op latere leeftijd. Psychosociale druk bij jongeren is hoog. Onder andere door toename van het aantal echtscheidingen, prestatiedruk en problematisch sociale mediagebruik. Er is ook een hoge geluksnorm, gewone obstakels worden benaderd als een probleem, er is veel aandacht voor allerlei risicofactoren en beschermende factoren blijven onderbelicht.	Klimaatverandering Door klimaatverandering veranderd de leefomgeving. Het weer wordt extremer. Zomers worden warmer, er valt meer neerslag en er is sprake van toenemende droogte. Dit brengt verschillende risico's met zich mee, zoals hittestress, opkomst van infectieziekten, door bijvoorbeeld teken en muggen, en meer inwoners krijgen last van allergieën zoals hooikoorts. Door aanpassingen in de leefomgeving aan te brengen, kunnen deze negatieve effecten verminderd worden.	Overgewicht In 2022 had 51% van de volwassenen in Hengelo overgewicht. In 2040 stijgt dit naar 62%. Ook onder jongeren is er een stijging in overgewicht te zien. Dit brengt gezondheidsrisico's met zich mee. Daarbij wordt leefstijlgedrag dat leidt tot overgewicht overgegeven van generatie op generatie.
Integraal werken Gezondheid wordt steeds belangrijker. Het vraagt om een andere manier van werken. Zowel binnen als buiten de organisatie en op allerlei niveaus.	Verbreding kijk op gezondheid en toename gezondheidsverschillen Gezondheid wordt meer gezien als een keuze en er is meer aandacht voor leefstijlfactoren als stress, voeding en beweging. Leefstijl hangt echter nauw samen met sociale en fysieke omstandigheden, welke in Hengelo enorm verschillen. Voor gelijke kansen moet er ongelijk geïnvesteerd worden.	De roep om preventie groeit, maar financiering is niet passend De houdbaarheid van onze zorg staat in brede zin onder druk. De roep om preventie wordt steeds groter. Inzetten op preventie is een belangrijke maatregel. De financiering voor preventie is echter niet passend. Preventie vraagt om een structurele investering op de langere termijn.

Bijlage 2

Terugblik:

Stand van zaken speerpunten Meerjarenplan gezondheid gemeente Hengelo 2019 – 2023: Gezondheid op de agenda

 Ambitie: Kwetsbare ouders eerder te herkennen en bereiken, zodat passende (laagdrempelige) ondersteuning aangeboden kan worden. Speerpunt: Samenwerking tussen verloskundigen en de JGZ verbeteren. Resultaten: • De gemeente Hengelo neemt deel aan het programma Nu Niet Zwanger (NNZ), waarbij hulpverleners met inwoners in een kwetsbare situatie in gesprek gaan over een eventuele kinderwens zodat die bewust kunnen kiezen voor zwanger- en ouderschap. • Door deelname aan het programma Kansrijke Start en het vormen van een coalitie met partners uit de geboortezorg bieden we (aanstaande) ouders ondersteuning om hun kind de beste start te geven. • Vanaf 1 juli 2022 worden zwangere vrouwen in een kwetsbare situatie bezocht door de JGZ voor een prenataal huisbezoek. Verloskundigen zijn getraind om vroeg te signaleren en toe te leiden naar het prenataal huisbezoek. • Met initiatieven zoals Loes, Baby's en Bitterballen, het ouder- en kind café, wordt voorlichting gegeven aan aanstaande ouders.	 Ambitie: We zetten in op het maken van gezonde keuzes. Speerpunt: Inzet van gecombineerde leefstijlinterventies (GLI) Resultaten: • In 2022 hebben we een sterktezwakte analyse verricht naar de inzet van de ketenaanpak GLI in Hengelo. De resultaten van deze studie vormen de ingrediënten van een plan van aanpak GLI 2023 e.v. • De beweegmakelaar van Wijkkracht zet in op een betere afstemming en samenwerking tussen verschillende leefstijlcoaches. • Tijdens de uitvoering van de ketenaanpak GLI geeft Wijkkracht voorlichting aan de deelnemers van de GLI. • De Twentse Koers ondersteunt Wijkkracht bij het opzetten van een ketenaanpak GLI. • Op dit moment wordt voorrang gegeven aan de inrichting van de ketenaanpak voor valpreventie. Later volgt de inrichting van de ketenaanpak overgewicht (GLI).	 Ambitie: Meer inwoners ervaren een (goede) gezondheid. Speerpunt: Ontwikkelen en uitvoeren van het actieplan eenzaamheid. Resultaten: • In 2020 is het uitvoeringsplan Eenzaamheid is iets om te delen vastgesteld door het college. • Met diverse pilots waaronder het project "Wij Samen Hengelo" werkte en werkt Wijkkracht samen met de gemeente Hengelo, inwoners, ondernemers, vrijwilligers en professionals aan meer welzijn voor iedereen • We zetten in op het versterken van de sociale basis. Dit doen we op een manier dat iedereen - dus ook de kwetsbare en daardoor vaak eenzame inwoner - 'gewoon' kan meedoen en prettig kan samenleven in de wijk en de stad. Voorbeelden hiervan zijn de gezonde wijkaanpak, dagactiviteiten voor thuiswonende inwoners met dementie (bijvoorbeeld het Odensehuys) en de activiteiten in de wijkhuizen.
---	--	---

Ambitie: We gaan vroeg signaleren. En: duurdere zorg verminderen door een betere verbinding zorg en sociaal domein.

Speerpunt:

We starten met een pilot positieve gezondheid op recept.

Resultaten:

- De pilot Welzijn op Recept (WOR) is met goed resultaat uitgevoerd.
- De pilot is uitgegroeid van een samenwerkingsverband in een huisartsenpraktijk naar één voor de hele wijk: de gezonde wijkaanpak/ wijkgericht werken. De wijken Slangenbeek, Klein Driene, de Berflo Es zijn gezonde wijken en in de wijk Hengelose Es wordt gestart met de gezonde wijkaanpak.
- Op initiatief van de huisartsen is Welzijn op Recept uitgerold naar alle huisartsenpraktijken in onze gemeente. Alle huisartsengroepen (HAGRO's) hebben een WOR-consulent van Wijkkracht.
- In 2022 hebben wij – gemeente Hengelo – en de huisartsen in onze gemeente meegedaan het project SamSAM van de Twente Koers (gefinancierd door de provincie Overijssel). De bedoeling van dit project was te starten met een lokale ketenaanpak WOR.
- De nieuwe manier van werken volgens het concept positieve gezondheid is verworven tot een belangrijk uitgangspunt van beleid.

Ambitie: We zetten in op het maken van gezonde keuzes.

Speerpunt:

Verminderen problematisch alcohol-gebruik

Resultaten:

- In Hengelo is er een inloopsprekkuur georganiseerd van Tactus op scholen van het voortgezet onderwijs.
- Met initiatieven zoals "Oudercursus Help mijn kind kan niet zonder" van Tactus en de informatieavond "let's talk about it" in de huisartsenpraktijk Respons en LOES worden ouders geïnformeerd over middelengebruik onder jongeren.
- Er is gestart in onze gemeente met een pilot gedraaid met het project CRAFT (Community Reinforcement and Family Training) om familieleden van mensen die verslaafd zijn te leren in gesprek te gaan over deze verslaving en ze te bewegen in behandeling daarvoor te gaan.
- Jongerenwerkers zijn in gesprek gegaan met jongeren over de verleiding en gevaren van middelen.
- In regionaal verband hebben we samen met de GGD Twente en Tactus gewerkt aan een regionaal plan voor en informatiedossier over interventies op het gebied van alcoholontmoediging.
- We hebben deelgenomen aan een landelijk project van het RIVM over alcoholontmoediging met als doelgroep de ouders.
- In de Gezonde Schoolaanpak is er aandacht voor dit thema.

Ambitie: Gezondheid maakt integraal onderdeel uit van de belangenafweging in het fysieke domein.

Speerpunt:

Ontmoedigen van roken op plekken waar veel kinderen en jongeren zijn

Resultaten:

- Tactus heeft specifiek aandacht besteed aan het vaperen.
- Tactus heeft met docenten meegedacht over individuele casuïstiek of met het rookbeleid van de school.
- In de Gezonde Schoolaanpak is er aandacht voor dit thema.
- De GGD Twente heeft scholen ondersteund bij het realiseren van een rookvrije school.
- De GGD Twente heeft scholen ondersteund bij het aanvragen van subsidie voor voorlichtingsprojecten in het kader van de gezonde school.
- Met JOGG zetten we in op dit thema.
- Samen met sportbeleid en preventief jeugdbeleid zetten we in op een rookvrije school- en sportomgeving.

Bijlage 3

Ervaren gezondheid

68% van de mensen in Hengelo (18+) ervaart in 2022 de gezondheid als (zeer) goed. In 2020 lag dit percentage op 79%.

Leefgewoonten

Roken

19% van de inwoners geeft aan een roker te zijn (2022). Mannen roken vaker dan vrouwen; volwassenen vaker dan ouderen.

Alcohol

Van alle volwassen inwoners dronk in 2022 12% minstens 1 keer per week 6 (man) of 4 (vrouw) glazen alcohol per week (zware drinker). Bij ouderen lag dit percentage in 2022 op 6%.

Overgewicht

In 2022 had 53% van de volwassenen in onze gemeente overgewicht (MBI ≥ 25). Ouderen (57%) hebben vaker overgewicht dan volwassenen.

Voldoet aan beweegrichtlijn

Van alle volwassenen in onze gemeente voldoet iets meer dan de helft aan de beweegrichtlijn (51%). Ouderen scoren iets 'slechter': 48% van de ouderen voldoet aan de beweegrichtlijn.

Mentaal welbevinden

In 2022 gaf 25% van de volwassenen aan in de afgelopen 4 weken (heel) veel stress ervaren te hebben. Bij ouderen ligt dit percentage op 7%.

Eenzaamheid

In 2022 gaf 53% van de volwassenen aan zich niet eenzaam te voelen. 7% gaf aan zich zeer sterk eenzaam te voelen. Onder ouderen voelde 48% niet eenzaam en 4% zich sterk eenzaam.

Moeite met rondkomen van het huisinkomen

In onze gemeente hadden in 2022:

44% geen moeite, 37% geen moeite maar moet wel opletten, 16% enige moeite met rondkomen en 3% grote moeite met rondkomen.

Grip

Regie

10% van de volwassenen gaven in 2022 veel regie te hebben over het eigen leven. 11% vond dat zij onvoldoende regie hadden. Ouderen scoren beter. 12% van de ouderen vond in 2022 dat zij veel regie hadden op het eigen leven; 16% vond dat zij onvoldoende regie hadden.

Niveau gezondheidsvaardigheden

Van de inwoners in Hengelo heeft 58% van de volwassenen gezondheidsvaardigheden op voldoende niveau. Voor ouderen ligt dit lager, namelijk 39% (2020).

Jongeren en jongvolwassenen

Ervaren gezondheid

In 2021 ervaarden 97% van de kinderen in de leeftijd van 4-12 jaar 97% hun gezondheid als zeer goed. Voor jongeren tussen de 13 en 17 jaar ligt dit percentage op 81% (2023).

Mentaal welbevinden

In 2023 voelde 54% van de Hengelose jongeren zich (zeer) vaak gestrest.

14% van Hengelose jongeren (13-17 jaar) gaf in 2021 aan de laatste 12 maanden zich vaak tot altijd eenzaam te voelen.

Leefgewoonten

Roken of vaperen

Slechts 7% van de jongeren in de leeftijd 13 tot 17 jaar rookte in 2023 dagelijks. 5% van deze jongeren deed dit wekelijks. Er is voor het eerst ook onderzoek gedaan naar vaperen onder jongeren tussen de 13 en 17 jaar. In 2023 geeft 38% aan ooit een vape te hebben gebruikt. Van de jongeren vaped 10% dagelijks en 16% wekelijks.

Alcohol

28% van de Hengelose jongeren (13-17 jaar) gaf in 2023 aan de laatste 4 weken alcohol te hebben gedronken.

Overgewicht

In 2022 had 9% van de kinderen van 2 jaar en 6% van de kinderen van 3 jaar overgewicht. Voor kinderen van 5 jaar was dit 11% en voor kinderen uit groep 7 23%. In klas 2 van het voortgezet onderwijs vond 21% van de jongeren zichzelf te zwaar en 4% veel te zwaar.

Bewegen

In 2021 voldeed 42% van de kinderen in de leeftijd van 4 tot 12 jaar aan de beweegrichtlijn. Slechts 15% van alle Hengelose jongeren (13-17 jaar) voldeed in 2023 aan deze richtlijn.

Voeding

83% van de kinderen uit Hengelo at in 2021 minstens 6 dagen per week fruit. Voor groente kwam dit percentage uit op 73%. Eenzaamheid

Bezoekadres stadhuis
Burgemeester van der Dussenplein 1

Postadres
Postbus 18, 7550 AA Hengelo

Telefoonnummer
14-074

E-mail
Gemeente@hengelo.nl

www.hengelo.nl

Gemeente
Hengelo

Streefwaarden beleidsindicatoren

Programma 6 Sociaal domein

6.1 Meer inwoners doen mee in de Hengelose samenleving en voelen zich verbonden met (mensen in) hun omgeving.

6.1.1 Meer inwoners zetten zich in voor de (lokale) samenleving

Beleidsindicator	Streefwaarde				Bron
	2025	2026	2027	2028	
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	15%	15%	15%	15%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose kinderen (8-12 jaar) dat aangeeft mantelzorg te verlenen (%)	7%	7%	7%	7%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose jongeren (13 – 18 jaar) dat aangeeft nu mantelzorg te verlenen (%)	13%	13%	13%	13%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose volwassenen (18+) dat aangeeft vrijwilligerswerk te doen (%)	30%	30%	30%	30%	Twentse gezondheidsverkenning

6.1.2 Minder inwoners zijn eenzaam

Beleidsindicator	Streefwaarde				Bron
	2025	2026	2027	2028	
Percentage van de Hengelose jongvolwassenen (tot 18 jaar) dat aangeeft niet eenzaam te zijn (%)	41%	41%	45%	45%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage van de Hengelose volwassenen (18 jaar en ouder) dat aangeeft niet eenzaam te zijn (%)	55%	56%	56%	56%	Twentse gezondheidsverkenning

Programma 7

7.3 Inwoners van Hengelo leven in betere gezondheid

7.3.1 Hengeloërs hebben een gezondere levensstijl

Beleidsindicator	Streefwaarde				Bron
	2025	2026	2027	2028	
Percentage Hengelose volwassenen met een gezond gewicht, ofwel een BMI van 18,5 tot 25	44%	44%	42%	42%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage jongeren dat ooit gerookt heeft (alleen trekjes, hele sigaretten of meer)	24%	24%	20%	20%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage jongeren dat ooit gevapet heeft.	38%	38%	38%	36%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage jongeren dat ooit softdrugs gebruik heeft (wiet of hasj)	14%	14%	14%	14%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage jongeren dat ooit harddrugs gebruikt heeft (XTC, cocaïne, paddos, lachgas etc.)	5%	5%	5%	5%	Twentse gezondheidsverkenning

7.3.2 Het verschil in ervaren gezondheid tussen inwoners met een theoretische en praktische opleiding is kleiner geworden.

Beleidsindicator	Streefwaarde				Bron
	2025	2026	2027	2028	
Het rapportcijfer dat theoretisch opgeleiden geven voor hun gezondheid.	7,8	7,8	7,8	7,8	Hengelo Panel
Het rapportcijfer dat praktisch opgeleiden geven voor hun gezondheid.	7,8	7,8	7,8	7,8	Hengelo Panel

7.3.3 Hengeloërs zitten goed in hun vel.

Beleidsindicator	Streefwaarde				Bron
	2025	2026	2027	2028	
Percentage Hengelose jongeren dat psychische klachten heeft	29%	29%	29%	29%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose volwassenen dat psychische klachten heeft	22%	22%	22%	22%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose jongeren die zich (zeer) vaak gestrest voelt door 1 of meer factoren	54%	54%	54%	54%	Twentse gezondheidsverkenning
Percentage Hengelose volwassenen die in de afgelopen 4 weken (heel) veel stress heeft ervaren	20%	20%	20%	20%	Twentse gezondheidsverkenning

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3828117	Prinsen, Sandra	RL-VTH	Gerard Gerrits / Hanneke Steen
ONDERWERP			
3828117 - Advies voor afwijken van regels in het omgevingsplan (BOPA) voor realiseren laadplein elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult)			

BESLUIT

- Op grond van artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet en artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit een positief advies te geven met betrekking tot de omgevingsvergunning voor het afwijken van de regels in het omgevingsplan voor het realiseren van een laadplein voor elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult).

INLEIDING

Op 10 augustus 2024 is een aanvraag omgevingsvergunning ontvangen voor het realiseren van een laadplein voor elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570, naast Frans op den Bult.

De ontwikkeling van de plannen bij Frans op den Bult bestaat uit enerzijds het uitbreiden van het bestaande tankstation tot een multifuel tankstation, een zogeheten Clean Energy Hub. Daarnaast is een plan opgesteld voor de realisatie van een e-truck laadplein aansluitend aan dit tankstation. De ontwikkeling van het e-truck laadplein is eerder te realiseren dan de CleanEnergy Hub. Vandaar dat deze nu voorligt.

Het gaat om een locatie voor 8 laadplekken (snelladers) voor elektrische vrachtwagens. Het realiseren van het E-trucklaadstation is momenteel niet mogelijk op basis van het omgevingsplan, meer specifiek het voormalig bestemmingsplan A1-zone 2019. Binnen dit bestemmingsplan heeft de locatie de bestemming 'agrarisch'. Hierin is een laadstation en ook bebouwing niet toegestaan. Om medewerking aan het plan te verlenen is een afwijking van het omgevingsplan noodzakelijk. Het gaat daarbij om Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA).

Het bevoegd gezag mag een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit alleen verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) zie artikel 8.0a, lid 2, Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). In bijgevoegde Onderbouwing ETFAL is gemotiveerd waarom het plan niet in strijd is met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Op 5 oktober 2022 heeft de gemeenteraad op grond van artikel 16.15a, lid b onder 1 Ow en artikel 4.21 Ob categorieën aangewezen van gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor de gemeenteraad advies wil uitbrengen.

Omdat er sprake is van (het mogelijk maken van) een voorziening voor het wegverkeer groter dan 200 m² of aanpassing van een parkeervoorziening niet beperkt van omvang is, is om dit initiatief mogelijk te maken is advies nodig van de gemeenteraad.

ARGUMENTEN

1.1 De omgevingsvergunning kan alleen worden verleend als er sprake is van een Evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL)

De aanvraag is ingediend op 10 augustus 2024 en is voorzien van een onderbouwing van de gevolgen op de fysieke leefomgeving. De aanvraag is beoordeeld op o.a. de aspecten verkeer, externe veiligheid, brandweer en bouwtechnische eisen. De gevraagde vergunning kan alleen worden verleend als deze aspecten inhoudelijk akkoord worden bevonden en er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Dit is echter nog onderhanden werk, maar naar verwachting zal het plan overal aan voldoen.

Het plan past daarnaast in het door de raad vastgestelde Mobiliteitsplan 2040 "Heel Hengelo in Beweging". Daarin is namelijk opgenomen:

Laden op bedrijventerreinen': Het (snel)laden van elektrische en/of waterstofvoertuigen, met name op de bedrijventerreinen, is een opgave, met het oog op verduurzaming van de logistieke sector. De gemeente ziet hier voor zichzelf vooral een faciliterende rol, het initiatief hiervoor ligt bij de markt. Daarnaast zijn we onderdeel van de regionale aanpak laadinfrastructuur.

1.2 *De omgeving is geïnformeerd, gemeente Dinkelland akkoord.*

De bewoners van de dichtstbijzijnde woning aan de Weijinksweg zijn geïnformeerd en akkoord met de plannen. Daarnaast is in het voortraject ook overleg geweest met de gemeente Dinkelland, omdat de inrit van het terrein in de gemeente Dinkelland ligt. De gemeente Dinkelland is akkoord met de plannen.

1.3 *Om de gevraagde omgevingsvergunning te kunnen verlenen is advies benodigd van de Raad.*

Het adviesrecht is wettelijk geregeld in artikel 16.15a van de Omgevingswet (Ow) en artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit (Ob). Op 5 oktober 2022 heeft de gemeenteraad op grond van artikel 16.15a, lid b onder 1 Ow en artikel 4.21 Ob categorieën aangewezen van gevallen van een buitenplanse omgevingsplanactiviteit waarvoor de gemeenteraad advies wil uitbrengen. Omdat er sprake is van (het mogelijk maken van) een voorziening voor het wegverkeer groter dan 200 m² of aanpassing van een parkeervoorziening niet beperkt van omvang is, is om dit initiatief mogelijk te maken advies nodig van de gemeenteraad.

KANTTEKENINGEN

1.1 *Het kan zijn dat het plan nog op kleine onderdelen moet worden aangepast.*

Dat is het geval als blijkt dat er nog geen sprake is van ETFAL of als uit de verdere beoordeling blijkt dat nog niet alles akkoord is. In dat geval moet het plan worden aangepast. Dit kan ook het geval zijn ondanks dat de gemeenteraad een positief advies heeft afgegeven. In het voortraject is echter al veel vooronderzoek gedaan en de meeste onderdelen zijn inmiddels ook beoordeeld. De verwachting is daarom dat het plan kan voldoen aan de eisen.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Na het uitbrengen van het advies van de raad, eventuele verwerking daarvan, en verdere beoordeling van de vergunningaanvraag, wordt een besluit genomen op de aanvraag. Daartegen kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen. Het college neemt, na een advies van de Commissie Bezwaarschriften, een besluit op de bezwaarschriften. Daarna kunnen belanghebbenden eventueel beroep indienen bij de Rechtbank Overijssel en hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Het college biedt de gemeenteraad aan over de Bopa-procedure een technisch beraad te organiseren. Hierin kan ook nader worden ingegaan op het thema 'participatie'. ---à Ik betwijfel of dit ook nog in het raadsvoorstel moet.

Financiën

De kosten voor de vergunningprocedure worden middels een legesfactuur verhaald op de aanvrager. De Legesverordening voorziet hierin. De kosten voor de realisatie van het plan zelf komen voor rekening van de aanvrager.

Communicatie

Het besluit wordt gepubliceerd in het Hengelo's Weekblad en het Gemeenteblad. Gedurende zes weken kan bezwaar worden ingediend.

BIJLAGEN

Bijlage 1: BOPA- onderbouwing ETFAL laadstation Frans op den Bult incl. Bijlagen

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3828117	Prinsen, Sandra	RL-VTH	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3828117 - Advies voor afwijken van regels in het omgevingsplan (BOPA) voor realiseren laadplein elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult)			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Op grond van artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet en artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit een positief advies te geven met betrekking tot de omgevingsvergunning voor het afwijken van de regels in het omgevingsplan voor het realiseren van een laadplein voor elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult).

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op grond van artikel 16.15a, lid b onder 1 van de Omgevingswet en artikel 4.21 van het Omgevingsbesluit een positief advies te geven met betrekking tot de omgevingsvergunning voor het afwijken van de regels in het omgevingsplan voor het realiseren van een laadplein voor elektrische vrachtwagens aan de Oldenzaalsestraat nabij 570 (Frans op den Bult).

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

BOPA

E-TRUCKLAADSTATION
NABIJ OLDENZAALSESTRAAT 570 HENGELO

ad fontem
RUIMTELIJK ADVIES

Plangegevens

Naam	E-Trucklaadstation, nabij Oldenzaalsestraat 570 Hengelo
Plantype	BOPA
Status	concept
Datum	9 augustus 2024
Projectnummer	20AF207
Opdrachtgever	Frans op den Bult Hengelsestraat 6 7561 RT Deurningen
Opsteller	Ad Fontem Ruimtelijk Advies Stationsstraat 37 7622 LW Borne

074 255 7020

info@ad-fontem.nl

www.ad-fontem.nl

Inhoudsopgave

01	AANLEIDING EN DOEL	1
01.1	Aanleiding	1
01.2	Ligging en begrenzing projectgebied	1
01.3	Geldend Omgevingsplan	3
01.4	Vorbereiding	4
01.5	Leeswijzer	5
02	BESCHRIJVING VAN HET PLAN	6
02.1	Ruimtelijke karakteristiek	6
02.2	Toekomstige situatie	8
02.3	Verkeer en infrastructuur	10
02.4	Groen	11
02.5	Duurzaamheid	12
03	BELEID EN REGELGEVING	14
03.1	Europees beleid	14
03.2	Rijksbeleid	14
03.3	Provinciaal beleid (Overijssel)	21
03.4	Waterschap beleid	30
03.5	Gemeentelijk beleid	33
04	RANDVOORWAARDEN	39
04.1	Watertoets	39
04.2	Natuurwetgeving	39
04.3	Beschermen van de gezondheid	46
04.4	Duurzaamheid en klimaatadaptatie	47

04.5 Archeologie en cultuurhistorie	47
05 FYSIEKE LEEFOMGEVING	52
05.1 Milieubelastende activiteiten	52
05.2 Bodem	54
05.3 Geluid	56
05.4 Luchtkwaliteit	58
05.5 Geur	61
05.6 Infrastructuur	61
05.7 Omgevingsveiligheid	62
05.8 Mobiliteit en parkeren	65
05.9 Gezondheid	66
05.10 Windhinder	66
05.11 m.e.r. -beoordeling	67
06 UITVOERBAARHEID	70
06.1 Economische uitvoerbaarheid	70
06.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid	70
07 EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES	72
07.1 Belangenafweging en conclusie	72
08 BIJLAGEN	73

01 AANLEIDING EN DOEL

01.1 Aanleiding

Initiatiefnemer is eigenaar van Frans op den Bult. Een bedrijf bestaande uit een restaurant, hotel en een truckstop met een grote overnachtingsparkeerplaats voor vrachtwagens. Deze locatie bevindt zich nabij Oldenzaalsestraat 570 in Hengelo en is een belangrijke truckstop voordat de vrachtwagens de grens naar Duitsland over gaan, liggend langs de vervoerscorridor van west naar oost, Europa in. Inspelend op de veranderende wereld van de brandstoffen, heeft initiatiefnemer het plan opgevat om een E-trucklaadstation te realiseren met 8 laadplekken (snelladers) voor elektrische vrachtwagens. Het realiseren van het E-trucklaadstation is momenteel niet mogelijk op basis van het omgevingsplan van de gemeente Hengelo. Door middel van een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit kan medewerking verleend worden aan de voorgenomen ontwikkeling.

Het bevoegd gezag mag een omgevingsvergunning voor een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit alleen verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, lid 2 Bkl). Voorliggende onderbouwing voorziet hierin.

01.2 Ligging en begrenzing projectgebied

Ligging

Het projectgebied ligt aan de Oldenzaalsestraat nabij nummer 570 in Hengelo en betreft een terrein dat een agrarische functie heeft. Het projectgebied bevindt zich aan de rand van bedrijventerrein Oosterveld aan de noordoostzijde van de kern Hengelo. Kadastraal staat het plangebied bekend als gemeente Hengelo sectie T, perceelnummer 9446. In figuur 1 is de ligging van het projectgebied globaal weergegeven (rode ster).

FIGUUR 1: GLOBALE LIGGING PROJECTGEBIED (BRON: PDOKVIEWER)

Begrenzing

De begrenzing van het plangebied is in figuur 2 weergegeven met een rode omkadering.

Het projectgebied ligt tussen het hotel/ restaurant/ parkeerplaats Frans op den Bult (oostzijde), bedrijventerrein Oosterveld (west- en zuidzijde) en de Oldenzaalsestraat (N342) aan de noordzijde.

De toegang tot het E-trucklaadstation vindt plaats via de bestaande ontsluiting van het parkeerterrein. Vrachtwagens rijden het terrein op via de Oldenzaalsestraat en verlaten het terrein via een ontsluiting op de bedrijventerrein Oosterveld. De ontsluiting heeft in het geldende omgevingsplan reeds een verkeersfunctie en behoren tot de gemeente Dinkelland. De entree van het laadstation past binnen deze verkeersfunctie. Derhalve is besloten om deze gronden buiten de projectbegrenzing te laten.

FIGUUR 2: BEGRENZING PROJECTGEBIED (BRON: PDOKVIEWER)

01.3 Geldend Omgevingsplan

Het projectgebied ligt in het plangebied van het omgevingsplan Hengelo, onderdeel tijdelijk omgevingsplan “A1-Zone 2019”. Het projectgebied heeft de functie ‘Agrarisch’ en ‘Waarde-Archeologie Middel’. Daarnaast is de aanduiding milieuzone-intrekgebied opgenomen. In figuur 3 is een fragment van dit omgevingsplan opgenomen.

FIGUUR 3: FRAGMENT GELDEND OMGEVINGSPLAN (BRON: OMGEVINGSLOKET)

Het realiseren van een E-trucklaadstation met 8 laadpalen voor het snelladen van vrachtwagens past niet binnen de agrarische functie. Om dit laadstation te kunnen realiseren is een afwijking van het omgevingsplan nodig. Dit kan planologisch geregeld worden via een Buitenplanse Omgevingsplanactiviteit (BOPA). De onderbouwing voor de afwijking waarbij wordt onderbouwd dat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies wordt in de volgende hoofdstukken omschreven.

01.4 Voorbereiding

01.4.1 Vooroverleg / advies ruimtelijke tafel gemeente

Over dit project heeft diverse keren ambtelijk overleg plaatsgevonden met de gemeente Hengelo. In eerste instantie ging het over het een project van een grotere omvang. Daarbij werd het bestaande tankstation uitgebreid met duurzame energiebronnen en een laadstation gerealiseerd op de plek waar de woonfunctie ligt. Voor dit project is in september 2023 een principeverzoek ingediend. Het college van B&W van Hengelo heeft op 3 oktober ingestemd om mee te werken aan het onderzoeken van de mogelijkheden om dit plan te realiseren.

Het contact met de gemeente Hengelo is voortgezet na aanpassing van het plan.

01.4.2 Participatie omgeving

De initiatiefnemer heeft de plannen kenbaar gemaakt in de buurt. De dichtstbijzijnde woning ligt aan de Weijinksweg 7, aan de overzijde van de straat. De bewoners van deze woning hebben geen bezwaar tegen de voorgenomen ontwikkeling.

01.5 Leeswijzer

Deze onderbouwing kent de volgende opbouw. In hoofdstuk 1 zijn de aanleiding, ligging en begrenzing van het projectgebied omschreven. In hoofdstuk 2 worden de huidige situatie en de toekomstige situatie beschreven. Hoofdstuk 3 schetst het beleidskader en de toetsing hieraan. In hoofdstuk 4 worden alle omgevingsaspecten behandeld die invloed hebben op de fysieke leefomgeving alsmede de daarbij behorende onderzoeken. Hoofdstuk 5 laat zien of het project economisch en maatschappelijk uitvoerbaar is. In hoofdstuk 6 wordt geconcludeerd of sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL).

02 BESCHRIJVING VAN HET PLAN

02.1 Ruimtelijke karakteristiek

Het projectgebied ligt aan de oostzijde van de wijk Hasseler Es in Hengelo. Aan de zuidzijde wordt het projectgebied begrenst door de rijksweg A1 en ten wesen van het projectgebied ligt bedrijventerrein Oosterveld. Ten westen van het projectgebied ligt de truckparking van Frans op den Bult. Deze truckparking is een belangrijke stop langs corridorverbinding van Amsterdam naar Berlijn. Onderdeel van het bedrijf zijn het restaurant en een hotel, die via een voetgangerstunnel verbonden zijn met de truckparking. Aan de westkant van het parkingterrein ligt een tankstation. Het beoogde E-trucklaadstation zal hiernaast worden gerealiseerd.

Het terrein waarop het E-trucklaadstation zal worden gerealiseerd is momenteel grotendeels een agrarische functie, waarbij tevens wat opslag van materialen plaatsvindt ten behoeve van het bedrijf. De toegang tot het E-trucklaadstation zal plaatsvinden via grondgebied van de gemeente Dinkelland. Deze gronden zijn reeds verhard ten behoeve van de ontsluiting van het bestaande parkeerterrein en tankstation. De beoogde ontsluiting is reeds passend binnen de geldende planologische kaders en kunnen derhalve buiten dit project gelaten worden.

FIGUUR 4: LUCHTFOTO PROJECTGEBIED (BRON: GOOGLEMAPS)

FIGUUR 5: STRAATBEELD VANAF OLDENZAALSESTRAAT (BRON: GOOGLESTREETVIEW)

02.2 Toekomstige situatie

Het voornemen omvat het realiseren van een E-trucklaadstation met 8 laadplekken (snelladers) voor vrachtwagens. Er worden 4 laadpalen gerealiseerd, waarbij aan weerszijde van de paal geladen kan worden. Bij de laadpalen worden canopy's/overkappingen geplaatst van circa 5,6 meter hoog.

Ten behoeve van dit laadstation worden drie kleine bouwwerken gerealiseerd: een Battery Energy Storage System (BESS), een inkoopstation van de netbeheerder (DSO) en een klein gebouw dat dienst doet als 'primary substation'.

Het BESS is een batterij-systeem dat de mogelijkheid geeft om bij te springen, wanneer de vraag groter is dan het beschikbaar vermogen. Het zijn in feite een aantal technische kasten die zijn gegroepeerd. Het vermogen dat beschikbaar is, betreft 1,3 MW. Daarop worden 4 laders van 400 kW aangesloten. Als er 8 trucks tegelijk op vol vermogen laden, dan is er 1,6 MW nodig. Het verschil kan worden opgevangen door BESS. Het is niet de intentie om deze te gebruiken, maar betreft een backup voor bijzondere situaties. Het BESS heeft een omvang van circa. 15 m² (2,5 x 6,1) en een hoogte van circa 3 meter.

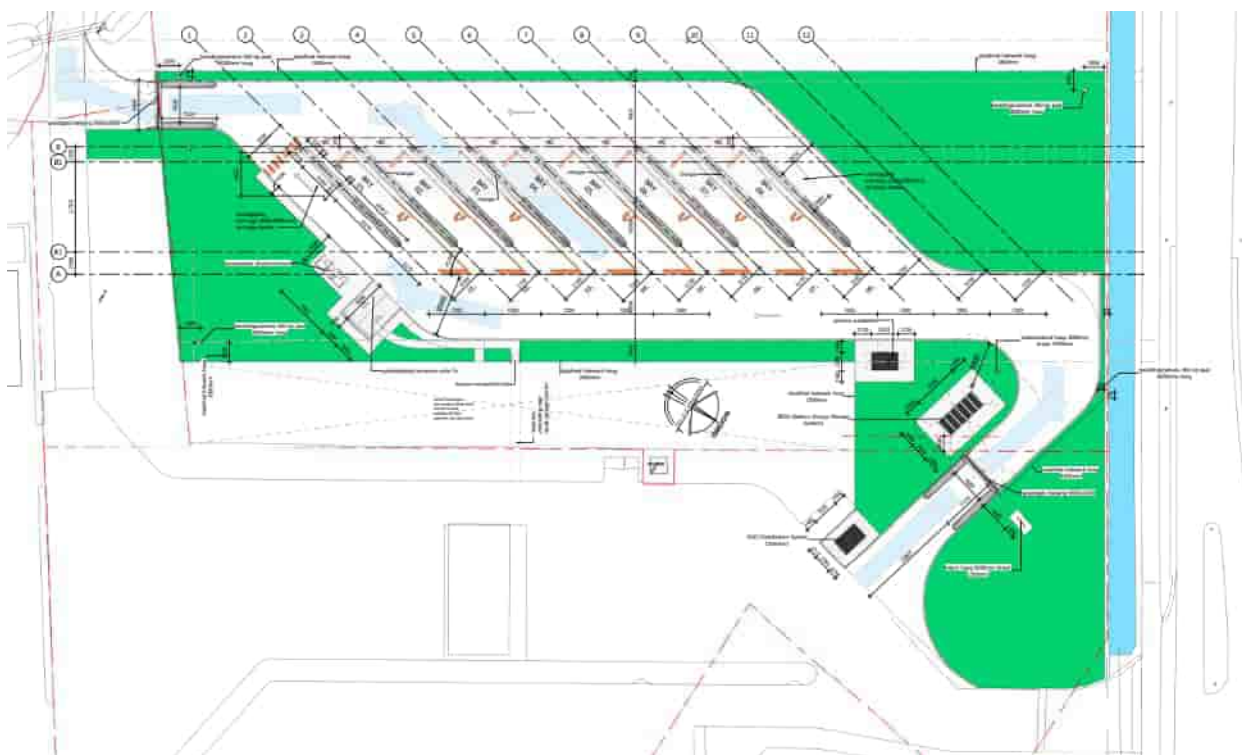
Met een energy management systeem (EMS) wordt geregeld dat wanneer er geen trucks geladen worden, de batterij wordt geladen. De batterij wordt ontladen wanneer de vraag voor energie groter is dan de netaansluiting op dat moment kan leveren. Wanneer de energievraag langdurig groter is dan de netaansluiting kan leveren en de batterij leeg is, dan regelt het energy managementsysteem dat er

met minder dan het maximale vermogen geladen wordt. De batterij zal opgeladen worden als de vraag bij de laders kleiner is dan het vermogen van de netaansluiting.

Het DSO is het inkoopstation van de netbeheerder en is verbonden met het net. In dit station zitten ook twee schakelaars, om het vermogen te splitsen in een deel voor het laadstation en een deel voor de bestaande truckstop. Dit station ziet er uit als een standaardstation met een omvang van circa 9 m² (2,4 x 3,5) en een hoogte van circa 3 meter.

Het primary substation is verbonden met het inkoopstation, waar de spanning wordt getransformeerd naar laagspanning. Dit station heeft dezelfde omvang als het DSO (circa 9 m² met een hoogte van 3 meter). Het projectgebied wordt omsloten met een hekwerk van 1,80 m hoog.

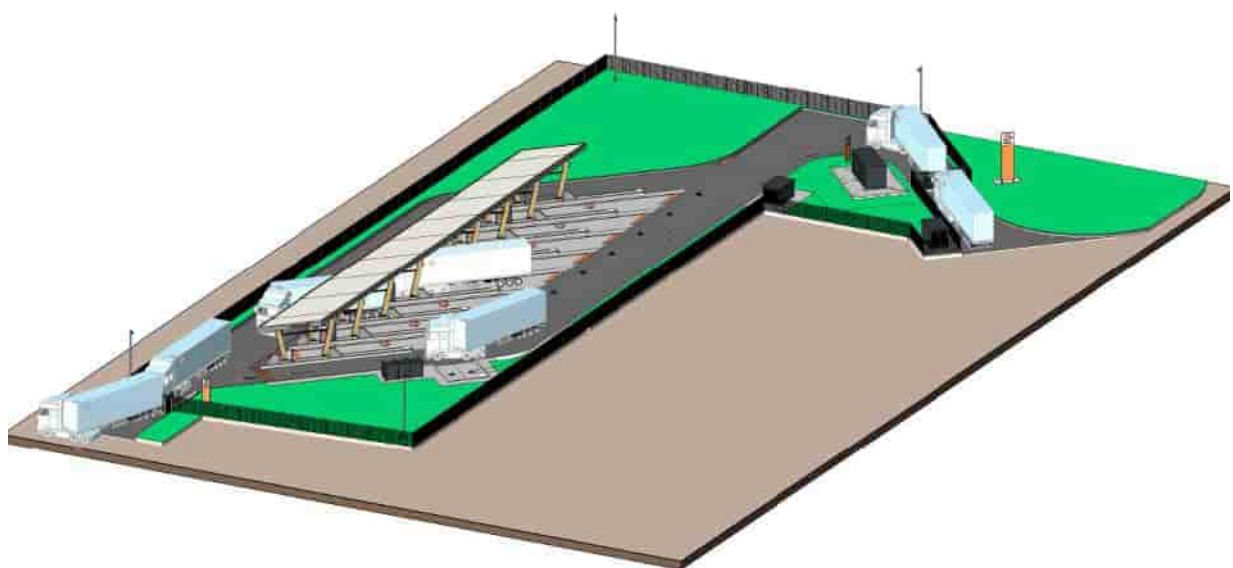
De toegang tot het laadstation is via bestaande ontsluiting vanaf de Oldenzaalsestraat en de vrachtwagens zullen na het laden het terrein verlaten aan de zuidzijde via de Oosterveldsingel. In figuur 6 is de toekomstige situering weergegeven. Op deze afbeelding is ook aangegeven wat de route is van de vrachtauto's.

FIGUUR 6: TOEKOMSTIGE SITUATIE (BRON: BA32; MILENCE)

FIGUUR 7 – GEVELAANZICHTEN VAN HET LAADSTATION (BRON: BA32; MILENCE)

FIGUUR 8: IMPRESSIE VAN LAADSTATION ANDERE LOCATIE (BRON: MILENCE)

02.3 Verkeer en infrastructuur

Het E-trucklaadstation is een laadstation voor het snelladen van vrachtwagens (en andere grote voertuigen zoals bussen). Het laadstation omvat 8 laadplekken. De vrachtwagens kunnen het laadstation bereiken vanaf de Oldenzaalsestraat (N342) via de bestaande ontsluiting voor de

truckparking en het tankstation. Nadat de vrachtwagens zijn geladen, vertrekken ze via de bestaande ontsluiting naar de Oosterveldsingel en zijn ze na enkele honderden meters weer op de N342.

Het aantal verkeersbewegingen vanwege het laadstation is een afweging tussen de hoeveelheid verkeer bij de locatie en de mate van elektrificatie. De verwachting is dat de aantallen in de komende jaren gaan oplopen. Uitgegaan wordt van het volgende overzicht:

Overzicht aantal	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Trucks per day	3	6	11	20	30	41	55	76	108
Max trucks simultaneous	1	1	2	3	4	5	6	8	11

FIGUUR 9 – VERWACHTING AANTAL TRUCKS, 1 TRUCK IN 2025 OPLOPEND NAAR 100 TRUCKS IN 2033

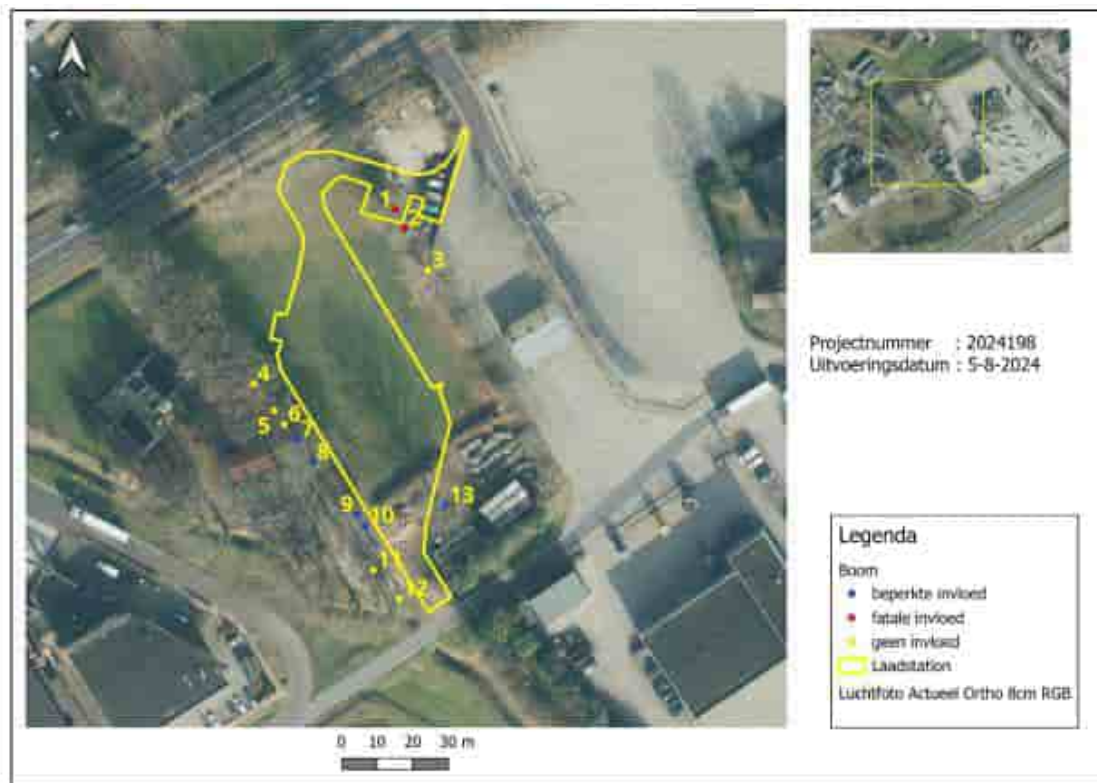
02.4 Groen

Direct naast het projectgebied (oostzijde) bevindt zich een laan met aan weerszijden eikenbomen. Deze bomen worden beschouwd als een waardevolle bomenrij. Bij de totstandkoming van deze ontwikkeling is rekening gehouden met het behouden van deze bomenrij. Hiervoor is een Bomen Effect Analyse uitgevoerd. Dit rapport is opgenomen in de bijlage. De belangrijkste conclusies uit dit onderzoek zijn als volgt:

In de bomenanalyse zijn in totaal 13 bomen meegenomen. Het betreft tien zomereiken in de laanstructuur en twee Canadese populieren en een schietwilg in de windhaag ten oosten van het plangebied. De bomen zijn weergegeven in figuur 10.

- De boomnummers 3 t/m 13 kunnen duurzaam in stand worden gehouden (10 eiken en een Canadese populier). Door het toepassen van een drukverspreidingssysteem in de vorm van een sandwichconstructie, kan de huidige groeiplaats van de bomen (boomnummers 9, 10 en 13) ontzien worden. Dit systeem verspreidt de belasting van voertuigen rond het wortelgebied van de boom en elimineert/vermindert de bodemverdichting. Bij bestaande bomen met toepassing van deze (lage) constructie, betekent dit dat er minder wortels verwijderd behoeven te worden om de constructie te kunnen toepassen zonder noemenswaardige maaiveld verhoging. De sandwichconstructie vervangt de fundering laag en verhoogt het beschikbare wortelvolumen.
- Boomnummers 1 en 2 kunnen bij uitvoering van het voorgenomen projectplan niet duurzaam in stand worden gehouden. Beide bomen staan binnen de directe invloedssfeer van de aan te leggen inrit en de verharding. Vanwege de diameter, hoogte en omvang van de bomen en daarbij boomnummer 2 met een matige mechanische kwaliteit van de boom, is verplanten niet mogelijk. Bij uitvoering van de voorbereidende grond- en sloopwerken en bouwwerkzaamheden kan er schade ontstaan aan de bovengrondse en ondergrondse (kroon) delen en/of verdichting van de groeiplaats. Bij een ontgraving binnen de kwetsbare

boomzone (kroonprojectie +1,5m) kan dit leiden tot wortelschade. Binnen de 70 centimeter onder het maaiveld bevinden zich doorgaans de meeste wortels/beworteling. Wortelschade bij bomen kan gevolgen hebben voor de conditie en stabiliteit.

FIGUUR 10 - ONDERZOCHE BOMEN EN DE MATE VAN INVLOED (BRON: JANSEN BOOMADVIES)

Tijdens de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden zal een boomtechnisch toezichthouder worden aangesteld. Deze zal toezien op naleving van de randvoorwaarden en zal, indien nodig, advies geven. Voor de twee te kappen bomen zal een separate kapvergunning aangevraagd worden. In overleg met de gemeente Hengelo of Dinkelland (de bomen liggen op de gemeentegrens) zullen de te kappen bomen gecompenseerd worden. In eerste instantie zal gekeken worden of dit mogelijk is op eigen terrein. Als dit niet mogelijk is wordt gekeken naar het storten van een bedrag in het compensatiefonds.

02.5 Duurzaamheid

De wereld van de vrachtwagens en de brandstoffen bevindt zich in een snel veranderende omgeving, een omgeving waarin wordt gezocht naar nieuwe, duurzame brandstoffen/energievoorzieningen. De verwachting is dat het vrachtverkeer op elektriciteit zal overgaan, maar dat deze transitie nog wel een aantal jaren zal duren. Met het realiseren van het voorliggende project ontstaat er een locatie, waar de reeds bestaande brandstoffen (diesel/HVO en Ad Blue) aanwezig zijn en wordt ingespeeld op de toekomst van het elektrisch vrachtverkeer.

Het voorliggende plan levert een bijdrage aan het realiseren van een duurzame transportsector voor het vrachtverkeer. Dit is in lijn met het overheidsbeleid op alle niveaus (zie ook hoofdstuk 3). Daarbij is de voorliggende locatie aan de Europese oost-westcorridor, een strategische plek waar het vrachtverkeer kan opladen en daarna verder Europa in kan of omgekeerd.

03 BELEID EN REGELGEVING

03.1 Europees beleid

03.1.1 Europese Green Deal

De Europese Green Deal is op 11 december 2019 in Brussel vastgesteld door de Europese Commissie. Deze is opgesteld om nader invulling te geven aan de doelstellingen die gesteld zijn in het Klimaatakkoord van Parijs in 2015. Deze Green Deal beschrijft dat de productie en het gebruik van duurzame alternatieve vervoersbrandstoffen vergroot moet worden. Tegen 2025 zullen ongeveer 1 miljoen openbaren oplaad- en tankstations nodig zijn voor de verwachte 13 miljoen emissievrije en emissiearme voertuigen op de Europese wegen.

Op 23 maart 2023 is er een overeenkomst gesloten om de overgang naar emissievrij vervoer mogelijk te maken en bij te dragen aan de doelstelling om de netto-uitstoot van broeikasgassen tegen 2030 met tenminste 55% te verminderen. Dit akkoord wordt omgezet in regels. In dit akkoord staat dat laadstations van minimaal 350 kW om de 60 km op het TEN-T-kernnetwerk¹ worden geïnstalleerd en vanaf 2025 om de 100 km op het grotere uitgebreide TEN-T-netwerk met een volledige dekking van het netwerk tegen 2030. Bovendien moeten de laadstations worden geïnstalleerd op veilige en beveiligde parkeerplaatsen voor nachtelijk opladen en in stedelijke knooppunten voor bestelwagens. Waterstoftankinfrastructuur voor auto's als vrachtwagen, moet vanaf 2030 in alle stedelijke knooppunten en elke 200 km langs het TEN-T-kernnetwerk worden uitgerold.

De Noordzee-Baltische corridor (langs Frans op den Bult) is onderdeel van het kernnetwerk.

03.2 Rijksbeleid

03.2.1 Nationale Omgevingsvisie (NOVI)

De Nationale Omgevingsvisie (NOVI) biedt een duurzaam perspectief voor de Nederlandse leefomgeving. Hiermee kunnen we inspelen op de grote uitdagingen die voor ons liggen. De NOVI biedt een kader, geeft richting en maakt keuzes waar dat kan. Tegelijkertijd is er ruimte voor regionaal maatwerk en gebiedsgerichte uitwerking. Omdat de verantwoordelijkheid voor het omgevingsbeleid voor een groot deel bij provincies, gemeenten en waterschappen ligt, kunnen inhoudelijke keuzes in veel gevallen het beste regionaal worden gemaakt. Met de NOVI zet de Rijksoverheid een proces in gang waarmee keuzes voor onze leefomgeving sneller en beter gemaakt kunnen worden. Aan de hand van een toekomstperspectief op 2050 brengt de NOVI de langetermijnvisie in beeld. Op nationale belangen wil het Rijk sturen en richting geven. Die komen samen in vier prioriteiten:

- A** Ruimte voor klimaatadaptatie en energietransitie;
- B** Duurzaam economisch groeipotentieel;
- C** Sterke en gezonde steden en regio's;
- D** Toekomstbestendige ontwikkeling van het landelijk gebied.

De druk op de fysieke leefomgeving in Nederland is zo groot, dat belangen soms botsen. Het streven vanuit de NOVI is combinaties te maken en win-win situaties te creëren. Soms zijn er scherpe keuzes nodig en moeten belangen worden afgewogen. Hiertoe gebruikt de NOVI drie afwegingsprincipes:

- Combinaties van functies gaan voor enkelvoudige functies: in het verleden is scheiding van functies vaak te rigide gehanteerd. Met de NOVI wordt gezocht naar maximale combinatiemogelijkheden tussen functies, gericht op een efficiënt en zorgvuldig gebruik van de ruimte;
- Kenmerken en identiteit van een gebied staan centraal: wat de optimale balans is tussen bescherming en ontwikkeling, tussen concurrentiekracht en leefbaarheid, verschilt van gebied tot gebied. Sommige opgaven en belangen wegen in het ene gebied zwaarder dan in het andere;
- Afwentelen wordt voorkomen: het is van belang dat de leefomgeving zoveel mogelijk voorziet in mogelijkheden en behoeften van de huidige generatie van inwoners zonder dat dit ten koste gaat van die van toekomstige generaties.

Toets

Het realiseren van een E-trucklaadstation past binnen de prioriteiten om ruimte te geven aan energietransitie en een duurzaam economisch groeipotentieel. Het realiseren van oplaadplekken ten behoeve van het elektrisch rijden is onderdeel van de energietransitie. Zonder oplaadstations is elektrisch rijden en het stimuleren daarvan niet mogelijk. Door te zorgen voor (voldoende) laadstations kan de vervoerssector verduurzamen en een duurzaam economisch groeipotentieel. Het voorliggende plan levert daaraan een bijdrage en past binnen de uitgangspunten van de NOVI.

03.2.2 Nationaal Klimaatakkoord 2019

Het Klimaatakkoord van Parijs uit 2015 heeft er toe geleid dat het kabinet een nationaal Klimaatakkoord heeft opgesteld. Deze heeft als centraal doel: het terugdringen van de uitstoot van broeikasgassen in Nederland met 49% ten opzichte van 1990. Het Akkoord bevat onder andere afspraken van vijf verschillende sectortafels. Eén van deze sectortafels is de sector 'Mobiliteit'.

Mobiliteit

De sector mobiliteit heeft als visie en ambitie om in 2050 zorgeloze mobiliteit voor alles en iedereen te realiseren. Geen emissies, uitstekende bereikbaarheid en toegankelijk voor jong en oud, arm en rijk, valide en mindervalide. Betaalbaar, veilig, comfortabel, makkelijk én gezond. Slimme, duurzame,

compacte steden met optimale doorstroming van mensen en goederen. Mooie, leefbare en goed ontsloten gebieden en dorpen waarbij mobiliteit de schakel is tussen wonen, werken en vrije tijd. (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, 2019) De Mobiliteitstafel heeft onderscheid gemaakt tussen vier inhoudelijke thema's:

- Duurzame energiedragers;
- Stimulering elektrisch (personen)vervoer;
- Verduurzaming logistiek;
- Verduurzaming personenmobiliteit.

Centraal in de vergroening van de mobiliteitssector staat de beweging naar het gebruik van meer duurzame energie voor alle transportmodaliteiten op weg, water en in de lucht. Een groot onderdeel van het wegverkeer is de goederentransport door (zware) vrachtwagens. (Ministerie van Economische Zaken en Klimaat, 2019) Het Klimaatakkoord stelt dat richting 2030 steeds meer elektrische alternatieven en duurzame (synthetische) energiedragers hun intrede gaan doen in het vrachtverkeer. Voor het realiseren van zorgeloze mobiliteit heeft iedere regio een specifieke integrale aanpak nodig.

De regionale schaal is hét schaalniveau om met concrete oplossingen en maatwerk te komen. Daarom werken overheden al samen om toekomstbestendige oplossingen voor bereikbaarheidsopgaven te realiseren. Deze plannen worden in het kader van het Meerjarenprogramma Infrastructuur, Ruimte en Transport (MIRT) vastgesteld.

03.2.3 Meerjarenprogramma Infrastructuur Ruimte en Transport (MIRT)

Voor toekomstplannen, zoals uitbreiding van infrastructuur, is een Meerjarenprogramma opgesteld (MIRT). In november 2018 zijn in het Bestuurlijk Overleg MIRT Goederenvervoercorridors (GVC) afspraken gemaakt over de transitie naar duurzame brandstoffen en andere energiedragers. Hier is besloten dat de corridorpartijen samen een strategie zullen ontwikkelen voor de transitie naar duurzame brandstoffen en andere energiedragers voor goederentransport over weg en water. De Provincie Overijssel is geen onderdeel van de zogeheten 'corridorpartijen'. Deze corridorpartijen zijn namelijk: het Rijk, Het Havenbedrijf Rotterdam, de Topsector logistiek en de provincies Zuid-Holland, Gelderland, Noord-Brabant en Limburg. Deze strategie richt zich op een landelijk dekkend netwerk en dus ook provincies buiten de Goederenvervoerscorridors.

De afspraken in dit bestuurlijk overleg hebben geresulteerd in een programma Clean Energy Hubs. Dit programma Clean Energy Hubs richt zich op het bepalen van de strategie voor het realiseren van een landelijk afgestemd netwerk van duurzame vulpunten, ook wel Clean Energy Hubs (CEH) genaamd. Het doel van dit programma is te gaan naar zoveel mogelijk duurzame oplossingen, waar momenteel nog ruimte wordt bewaard voor huidige alternatieven.

Afspraken

Om de doelen die gesteld zijn te realiseren, is een aantal afspraken opgesteld op verschillende gebieden. De afspraken die betrekking kunnen hebben bij de realisatie van een Clean Energy Hub bij Frans op den Bult zijn hieronder beschreven:

- Stimuleren waterstof: De ontwikkeling van waterstof is belangrijk als energiedrager in de mobiliteit, zeker voor het zware transport. Voor waterstof is daarom in 2020 een ambitieus convenant met de sector afgesloten om de doelen in het Klimaatakkoord te kunnen realiseren.
- Afspraken Elektrisch vervoer liggen vast in de Nationale agenda laadinfrastructuur: De afspraken in deze agenda leiden tot een landelijke dekking van (snel)laadpunten en voorzien in de laadbehoefte van het groeiende aantal elektrische voertuigen.
- Verduurzaming logistiek: De logistieke sector gaat verduurzamen, onder andere door ketenoptimalisatie. Door optimale bevoorrading in logistieke hubs net buiten de stad, ontstaan mogelijkheden voor zero emissie in de stad.

03.2.4 Nationale agenda laadinfrastructuur

Het is de ambitie van de Nationale Agenda Laadinfrastructuur om ervoor te zorgen dat de laadinfrastructuur geen drempel vormt bij de uitrol van elektrisch vervoer. Bij deze agenda wordt gekeken naar de volgende drie segmenten:

- Stadslogistiek;
- Zwaar transport;
- Binnenvaart.

Voor Frans op den Bult zijn met name de stadslogistiek en het zware transport interessant.

Conclusie nationaal beleid

De noodzaak voor laadinfrastructuur voor de logistieke sector is onderbouwd in de beschreven stukken. Daarnaast is een aantal activiteiten en aandachtspunten benoemd als het gaat om het realiseren van deze infrastructuur. Hierbij kan de voorgenomen ontwikkeling een bijdrage leveren aan de planontwikkeling voor een Clean Energy Hub bij Frans op den Bult. De voorgenomen ontwikkeling past goed in het nationale beleid.

Instructieregels Rijk

De Omgevingswet werkt door in vier algemene maatregelen van bestuur (AMvB's):

- het Omgevingsbesluit (Ob);
- het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl);
- het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal);

- het Besluit bouwwerken leefomgeving (Bbl).

In deze AMvB's staan regels voor het praktisch uitvoeren van de wet.

Voor de volgende onderwerpen gelden er rijksinstructieregels:

- Waarborgen van veiligheid (§ 5.1.2 Bkl);
- Beschermen van waterbelangen (§ 5.1.3 Bkl);
- Beschermen van gezondheid en milieu, waaronder instructieregels voor de kwaliteit van de buitenlucht, trillingen, geluid en geur en bodemkwaliteit (§ 5.1.4 Bkl);
- Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed, waaronder de ladder voor duurzame verstedelijking (§ 5.1.5 Bkl);
- Het behoud van ruimte voor toekomstige functies voor autowegen, buisleidingen, natuur- en recreatiegebieden (§ 5.1.6 Bkl);
- Het behoeden van de staat en werking van infrastructuur of voorzieningen voor nadelige gevolgen van activiteiten, waaronder landsverdediging en nationale veiligheid, elektriciteitsvoorziening, rijksvaarwegen en luchtvaart, fiets- en wandelroutes, aanwijzing van woningbouwcategorieën (§ 5.1.7 Bkl);
- Het bevorderen van de toegankelijkheid van de openbare buitenruimte voor personen (§ 5.1.8 Bkl).

Daarnaast bevat afdeling 5.2 van het Bkl instructieregels voor de uitoefening van taken voor de fysieke leefomgeving. Daarbij gaat het onder meer om het voorkomen van belemmeringen van gebruik en beheer van spoorwegen en rijkswegen. In heel bijzondere gevallen kunnen B&W de Minister vragen om een ontheffing van bepaalde instructieregels te verlenen. Dit volgt uit afdeling 5.3 van het Bkl.

Het project houdt rekening met de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl. In deze ruimtelijke onderbouwing wordt onder andere ingegaan op de uitvoerbaarheid van het project ten aanzien van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, ten aanzien van (omgevings)veiligheid, waterbelangen en de bescherming van gezondheid en het milieu. De volgende instructieregels zijn voor onderhavig project van toepassing:

- §5.1.2 Bkl Waarborgen van veiligheid (zie paragraaf 4.8)
- §5.1.3 Bkl Beschermen waterbelangen (zie paragraaf 3.3)
- §5.1.4 Bkl Beschermen van gezondheid en milieu, waaronder instructieregels voor de kwaliteit van de buitenlucht, trillingen, geluid en geur en bodemkwaliteit (zie paragrafen 4.3, 4.4, 4.5, 4.6 en 4.7)
- §5.1.5 Bkl Beschermen van landschappelijke of stedenbouwkundige waarden en cultureel erfgoed, waaronder de ladder voor duurzame verstedelijking (zie paragrafen 2.2, 4.10 en 3.1)

Het bevoegd gezag mag een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit alleen verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 80a, lid 2, Bkl). Onderdeel hiervan is het toetsen van de BOPA aan het geldende beleid van het Rijk, de provincie en de gemeente. Als de ontwikkeling afwijkt van het beleid maar toch wenselijk is, kan het bevoegd gezag de BOPA ook verlenen. Er is een goede motivering van het besluit in afwijking van het beleid nodig.

Naast artikel 8.0a, lid, Bkl (evenwichtige toedeling van functies aan locaties) gelden de beoordelingsregels uit de artikelen 8.0b, 8.0c, 8.0d en 8.0e van het Bkl:

- de instructieregels voor het omgevingsplan uit hoofdstuk 5 van het Bkl;
- de instructieregels van de provincie voor het omgevingsplan;
- eventuele instructies van Rijk en provincie;
- de voorbeschermingsregels in het omgevingsplan;
- de regels die gelden voor het stellen van maatwerkregels, als het gaat om een omgevingsvergunning die betrekking heeft op een maatwerkregel.

Zoals beschreven houdt het project rekening met de instructieregels uit hoofdstuk 5 van het Bkl. Daarnaast wordt rekening gehouden met de instructies van de provincie. Voor het projectgebied zijn geen voorbeschermingsregels gesteld waar rekening mee gehouden moeten worden. In de volgende hoofdstukken wordt nader ingegaan op het relevante provinciaal-, en gemeentelijke beleid en de omgevingsaspecten. Als gevolg van het project worden geen rijksbelangen geschaad.

03.2.5 Ladder van duurzame verstedelijking

Artikel 5.129g van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) schrijft voor dat van een nieuwe 'stedelijke ontwikkeling' die in een omgevingsplan wordt mogelijk gemaakt moet worden aangetoond dat er sprake is van een behoefte. De toelichting bij het omgevingsplan bevat daartoe een beschrijving van de behoefte aan die ontwikkeling. Indien het omgevingsplan die ontwikkeling mogelijk maakt buiten het bestaand stedelijk gebied, bevat een toelichting tevens een motivering waarom niet binnen het bestaand stedelijk gebied in die behoefte kan worden voorzien. Dit wordt de 'Ladder Duurzame Verstedelijking' genoemd.

De beschrijving van de behoefte aan de betreffende, 'stedelijke ontwikkeling', moet inzichtelijk maken of, in relatie tot het bestaande aanbod, concreet behoefte bestaat aan de desbetreffende ontwikkeling. Die behoefte moet dan worden afgewogen tegen het bestaande aanbod, waarbij moet worden gemotiveerd dat rekening is gehouden met het voorkomen van leegstand.

De stappen schrijven geen vooraf bepaald resultaat voor, omdat het optimale resultaat moet worden beoordeeld door het bevoegd gezag dat de regionale en lokale omstandigheden kent en de verantwoordelijkheid draagt voor de ruimtelijke afweging met betrekking tot die ontwikkeling.

Onderhavig plan

Met voorliggend project wordt een E-trucklaadstation mogelijk gemaakt voor acht vrachtwagens. Of er sprake is van een nieuwe stedelijke ontwikkeling wordt bepaald door de aard en omvang van de ontwikkeling in relatie tot de omgeving. Voorliggend plan voorziet in het toevoegen van E-trucklaadstation voor acht vrachtwagens. Met de voorgenomen ontwikkeling neemt de verharding toe met circa 3.400 m². Gelet op de aard en omvang van de uitbreiding dient het plan te worden beschouwd als een nieuwe stedelijke ontwikkeling en daarom onderbouwd te worden aan de Ladder voor Duurzame Verstedelijking.

Toets

Het E-trucklaadstation ligt binnen bestaand stedelijk gebied. In het kader van de Ladder voor duurzame verstedelijking is daarom met name de beschrijving van de behoefte (kwantitatief en kwalitatief) aan de voorgenomen ontwikkeling relevant.

De beoogde ontwikkeling voorziet in het vestigen van een E-trucklaadstation naast een bestaande truckerparkeerplaats, tankstation en bedrijfslocatie. Het realiseren van een E-trucklaadstation past binnen de prioriteiten om ruimte te geven aan energietransitie en een duurzaam economisch groeipotentieel. Het realiseren van oplaadplekken ten behoeve van het elektrisch rijden is onderdeel van de energietransitie. De beoogde ontwikkeling voorziet daarmee concreet in een behoefte.

Daarnaast wordt door voorliggende ontwikkeling mogelijkheden geboden aan uitbreidingswensen van bestaande ondernemers. Aangezien het perceel direct grenst aan een bestaande bedrijfslocatie biedt de locatie goede uitgangspunten tot het ontwikkelen van een E-trucklaadstation. Daarbij ontstaat door concentratie van bedrijvigheid, synergie voordelen en minder druk op de omgeving (zoals woon- en leefklimaat). Dit komt enerzijds de leefbaarheid van de kern Hengelo ten goede. Anderzijds stimuleert het de economische vitaliteit, doordat ondernemers zich lokaal kunnen vestigen, clusteren en zo betere ontwikkelingsmogelijkheden verkrijgen.

Op basis van vorenstaande wordt geconcludeerd dat het plan voldoet aan de uitgangspunten voor de Ladder van Duurzame Verstedelijking. Het voorliggende plan geeft invulling aan een concrete kwantitatieve en kwalitatieve behoefte die ingevuld kan worden binnen het bestaand stedelijk gebied. Echter geldt ten alle tijde dat gemotiveerd moet worden dat de ontwikkeling voldoet aan een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (ETFAL) en uitvoerbaar is. Deze ruimtelijke onderbouwing voorziet hierin.

03.3 Provinciaal beleid (Overijssel)

03.3.1 Provinciale Omgevingsvisie

De Omgevingsvisie Overijssel geeft de provinciale visie op de fysieke leefomgeving van Overijssel weer. Hierin worden onderwerpen als ruimtelijke ordening, milieu, water, verkeer en vervoer, ondergrond en natuur aangehaald in samenhang voor een duurzame ontwikkeling van de leefomgeving. De Omgevingsvisie is onder andere een structuurvisie onder de Wet ruimtelijke ordening.

Duurzaamheid, ruimtelijke kwaliteit en sociale kwaliteit zijn de leidende principes of 'rode draden' bij alle initiatieven in de fysieke leefomgeving in de provincie Overijssel.

03.3.2 Provinciale Omgevingsverordening

De provincie beschikt over een palet aan instrumenten waarmee zij haar ambities realiseert. Het gaat er daarbij om steeds de meest optimale mix van instrumenten toe te passen, zodat effectief en efficiënt resultaat wordt geboekt voor alle ambities en doelstellingen van de Omgevingsvisie. De keuze voor inzet van deze instrumenten is bepaald aan de hand van een aantal criteria. In de Omgevingsvisie is bij elke beleidsambitie een realisatieschema opgenomen waarin is aangegeven welke instrumenten de provincie zal inzetten om de verschillende onderwerpen van provinciaal belang te realiseren.

Eén van de instrumenten om het beleid uit de Omgevingsvisie te laten doorwerken is de Omgevingsverordening Overijssel 2024 van de provincie Overijssel. De Omgevingsverordening is het provinciaal juridisch instrument dat wordt ingezet voor die onderwerpen waarvoor de provincie eraan hecht dat de doorwerking van het beleid van de Omgevingsvisie juridisch geborgd is.

03.3.3 Uitvoeringsmodel Omgevingsvisie Overijssel

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn in de Omgevingsvisie Overijssel 2024 geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Om de ambities van de provincie waar te maken, bevat de Omgevingsvisie een uitvoeringsmodel. Dit model is gebaseerd op drie niveaus, te weten:

- generieke beleidskeuzes;
- ontwikkelingsperspectieven;
- gebiedskenmerken.

Deze begrippen worden hieronder nader toegelicht.

Generieke beleidskeuzes

Generieke beleidskeuzes zijn keuzes die bepalend zijn voor de vraag of ontwikkelingen mogelijk zijn. In deze fase wordt beoordeeld of er sprake is van een behoefte aan een bepaalde voorziening. Ook wordt in deze fase het zgn. principe van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik gehanteerd. Hierin komt er kort gezegd op neer dat eerst bestaand bebouwd gebied wordt benut, voordat er uitbreiding in de groene omgeving kan plaatsvinden.

Andere generieke beleidskeuzes betreffen de reserveringen voor waterveiligheid, randvoorwaarden voor externe veiligheid, grondwaterbeschermingsgebieden, bescherming van de ondergrond (aardkundige en archeologische waarden), landbouwon ontwikkelingsgebieden voor intensieve veehouderij, begrenzing van Nationale Landschappen, Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland en verbindingzones enzovoorts. De generieke beleidskeuzes zijn veelal normstellend en verankerd in de Omgevingsverordening Overijssel 2024.

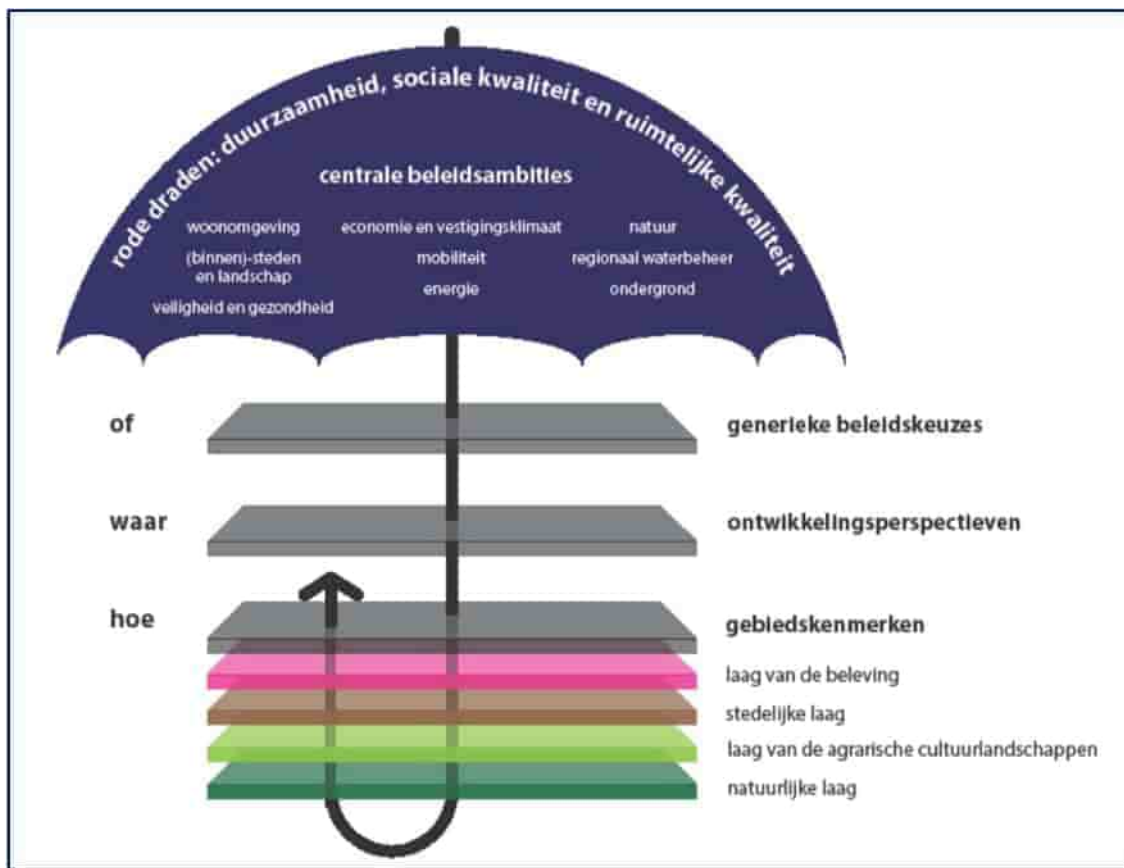
Ontwikkelingsperspectieven

Als uit de beoordeling in het kader van de generieke beleidskeuzes blijkt dat de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling aanvaardbaar is, vindt een toets plaats aan de ontwikkelingsperspectieven. In de Omgevingsvisie is een spectrum van zes ontwikkelingsperspectieven beschreven voor de groene en stedelijke omgeving. Met dit spectrum geeft de provincie ruimte voor het realiseren van de in de visie beschreven beleids- en kwaliteitsambities.

De ontwikkelingsperspectieven geven richting aan wat waar ontwikkeld zou kunnen worden. Daar waar generieke beleidskeuzes een geografische begrenzing hebben, zijn ze consistent doorvertaald in de ontwikkelingsperspectieven.

Gebiedskenmerken

Op basis van gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en laag van de beleving) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en –opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Aan de hand van de drie genoemde niveaus kan worden gezien of een ruimtelijke ontwikkeling mogelijk is en er behoefte aan is, waar het past in de ontwikkelingsvisie en hoe het uitgevoerd kan worden.

FIGUUR 11 - UITVOERINGSMODEL OMGEVINGSVISIE OVERIJSSSEL (BRON: PROVINCIE OVERIJSSSEL)

Toetsing van het initiatief aan de uitgangspunten Omgevingsvisie Overijssel

Indien het concrete initiatief wordt getoetst aan de Omgevingsvisie Overijssel ontstaat globaal het volgende beeld.

Generieke beleidskeuzes

Of een ontwikkeling mogelijk is, wordt bepaald op basis van generieke beleidskeuzes.

Onder Afdeling 4.2 (Overijsselse ladder voor duurzame verstedelijking) van de Omgevingsverordening 2024 staan de generieke beleidskeuzes opgenomen. Artikel 4.3 stelt voor de provinciale doelstellingen voor ruimtelijke kwaliteit, duurzaamheid en sociale kwaliteit, aanvullende eisen op de Ladder voor duurzame verstedelijking en is gericht op de concentratie van stedelijke functies in kernen, het bevorderen van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik en toekomstbestendigheid.

Met betrekking tot dit project zijn de volgende beleidskeuzes van belang:

Artikel 4.4 Principe van concentratie

Lid 1

1. In omgevingsplannen worden alleen de ontwikkeling van woningbouw, bedrijventerrein, stedelijke voorzieningen, met bijbehorende infrastructuur en groenvoorzieningen mogelijk gemaakt als die voorzien in een lokale behoefte of in de behoefte van bijzondere doelgroepen.

Toets

Met voorliggende ontwikkeling wordt een E-trucklaadstation mogelijk gemaakt aan de rand van een bestaande truckersparkeerplaats. Gezien de energietransitie is er steeds meer behoefte aan laadpunten voor elektrische vrachtwagens. Zeker op strategische locaties bij drukke uitvalswegen. Derhalve kan geconcludeerd worden dat het plan in overeenstemming is met artikel 4.4 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Artikel 4.5 Zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik

Omgevingsplannen maken alleen extra ruimtebeslag voor stedelijke functies in de Groene Omgeving mogelijk aansluitend op bestaand bebouwd gebied en als aannemelijk gemaakt is dat:

- a. er voor deze opgave in redelijkheid geen ruimte beschikbaar is binnen het bestaande bebouwd gebied;
- b. de ruimte binnen het bestaand bebouwd gebied ook niet geschikt te maken is door herstructurering en transformatie; en
- c. mogelijkheden voor meervoudig ruimtegebruik binnen het bestaand bebouwd gebied optimaal zijn benut.

Toets

In voorliggend geval is sprake van een binnenstedelijke locatie aan de rand van Hengelo. Op deze locatie wordt een E-trucklaadstation gerealiseerd aan de rand van een bestaand bedrijventerrein en truckersparkeerplaats. Derhalve kan geconcludeerd worden dat het plan in overeenstemming is met artikel 4.5 van de Omgevingsverordening Overijssel.

Ontwikkelingsperspectieven

De opgaven, kansen, beleidsambities en ruimtelijke kwaliteitsambities voor de provincie zijn geschetst in ontwikkelingsperspectieven voor de groene omgeving en stedelijke omgeving. Omdat het projectgebied zich, planologisch gezien, binnen bestaand stedelijk gebied bevindt zijn in dit geval uitsluitend de ontwikkelingsperspectieven voor de stedelijke omgeving van belang. In figuur 12 is een fragment van de kaart van de ontwikkelingsperspectieven behorende bij de Omgevingsvisie weergegeven.

FIGUUR 12 – ONTWIKKELPERSPECTIEF TER HOOGTE VAN HET PLANGEBIED (BRON: PROVINCIE OVERIJSSSEL)

Het projectgebied behoort binnen de Omgevingsvisie Overijssel tot de ‘stads- en dorpsrandgebieden’. De stads- en dorpsrandgebieden vormen de overgang tussen de Stedelijke en de Groene Omgeving, en zijn daarmee zowel entree van de stad als verbinding naar het buitengebied. Het vormgeven als entree van zowel de Groene als de Stedelijke Omgeving is een belangrijk kwaliteitsdoel. Veel stads- en dorpsrandgebieden in Overijssel liggen tegen aantrekkelijke natuurcomplexen of landgoederen aan. In de stads- en dorpsrandgebieden liggen ook kansen om beleidsambities op het gebied van natuur, water, en energie te realiseren én om de functie als ‘uitloop’-gebied voor de stad te versterken door verdichting van het routenetwerk voor langzaam verkeer.

Met voorliggende ontwikkeling wordt een E-trucklaadstation gerealiseerd. Dit draagt bij aan de ambities voor energietransitie. Beleidsambities die goed passen in de stad- en dorpsrandgebieden. De ontwikkeling draagt bij aan het ontwikkelingsperspectief voor stads- en dorpsrandgebieden binnen de stedelijke netwerken.

Gebiedskenmerken

Op basis van de gebiedskenmerken in vier lagen (natuurlijke laag, laag van het agrarisch cultuurlandschap, stedelijke laag en de laag van beleving) gelden specifieke kwaliteitsvoorwaarden en -opgaven voor ruimtelijke ontwikkelingen. Het is de vraag 'hoe' een ontwikkeling invulling krijgt. Het projectgebied ligt binnen stedelijk gebied. In het gebied zijn de kenmerken van de 'Natuurlijke laag' en de 'Laag van het agrarisch cultuurlandschap' niet meer als zodanig zichtbaar en beleefbaar. Daarom kan toetsing van het plan aan deze gebiedskenmerken achterwege blijven.

Stedelijke laag

Het projectgebied is op de gebiedskenmerkenkaart voor de 'Stedelijke laag' aangeduid met het gebiedstype 'Bedrijventerrein'. De bedrijventerreinen zijn georganiseerd op basis van uitgegeven kavels aan bedrijven. Het zijn meestal monofunctionele werkgebieden met een 'no nonsense' karakter en vaak krappe openbare ruimtes. De gebieden zijn ingericht en bebouwd op basis van een beperkte set aan kwaliteitsregels. De terreinen zijn veelal volledig gericht op autobereikbaarheid en hermetisch van karakter en liggen los van de woonwijken en het buitengebied.

Als ontwikkelingen plaats vinden op of rond bedrijventerreinen, dan dragen deze bij aan versterking van het vitale karakter en de kwaliteit van bedrijventerreinen, aan het verbinden van het terrein met de omgeving en aan versterking van de profilering gericht op onderlinge differentiatie, met respect voor het verstedelijkingspatroon. Actieve kwaliteitsborging via beheer van bebouwing, uitgegeven (parkeer- en opslag-) terreinen en openbare ruimte. Benutten bestaande cultuurhistorische en architectonische kwaliteiten op bedrijventerreinen.

Het realiseren van een E-trucklaadstation is een functie die goed past op een bedrijventerrein. De invulling van het projectgebied is daarmee in overeenstemming met het ter plekke geldende gebiedskenmerk 'Stedelijke laag'.

FIGUUR 13 – STEDELIJKE LAAG, OMGEVINGSVISIE OVERIJSEL (BRON: PROVINCIE OVERIJSEL)

Laag van de beleving

De stads- en dorpsrand is een overgangsgebied. Hier is sprake van 2 elkaar overlappende invloedssferen. De randen zijn bepalend voor de identiteit van zowel de steden- en dorpen als het landschap eromheen. De (potentiële) kwaliteit is die van de 'best of both worlds'; stedelijke voorzieningen, verspreid liggende (gewilde) woon- en werkfuncties, padennetwerk in een landschappelijk raamwerk. Dichtbij stad en dorp en toch buiten. De ambitie is om ontwikkelingen van woon-, werken recreatiemilieus in de stads- en dorpsranden aan hun omgeving met landschappelijke structuren en routes met elkaar te verbinden.

Met voorliggende ontwikkeling wordt een E-trucklaadstation gerealiseerd. Dit draagt bij aan de ambities voor energietransitie. Beleidsambities die goed passen in de stad- en dorpsrandgebieden. De ontwikkeling draagt bij aan het ontwikkelingsperspectief voor stads- en dorpsrandgebieden binnen de stedelijke netwerken

FIGUUR 14 – LAAG VAN DE BELEVING, OMGEVINGSVISIE OVERIJSEL (BRON: PROVINCIE OVERIJSEL)

Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat de in dit voorliggende plan besloten planologische wijziging volledig in overeenstemming is met het in de Omgevingsvisie Overijssel verwoorde en in de Omgevingsverordening verankerde provinciaal ruimtelijk beleid.

03.3.4 Logistics Overijssel

In de provincie Overijssel is een netwerk binnen de logistieke sector actief, Logistics Overijssel, dat mogelijkheden onderzoekt, kennis en ervaringen deelt en bijdraagt aan initiatieven. Logistics Overijssel bestaat uit het bedrijfsleven, overheden, onderwijs- en kennisinstellingen en belangenorganisaties.

Het is een samenwerkingsverband dat wordt ondersteund door de provincie Overijssel waarbij de partijen zich samen inzetten voor de logistieke positie van Overijssel in Nederland en Europa. Hieruit volgde een Statenvoorstel “Goederenvervoer en logistiek”. Dat voorstel is door GS vastgesteld en € 1,8 miljard beschikbaar gesteld voor het programma Goederenvervoer en logistiek. De doelen van Logistics Overijssel zijn opgenomen in een integraal programma gericht op mobiliteit, economie en duurzaamheid, verdeeld in vier thema’s. Hierbij is het thema “Ruimte & Bereikbaarheid” het meest relevant. Hierbij wordt ingezet op de volgende punten:

- Goede multimodale bereikbaarheid van Overijssel.
- Versterking van onze logistieke positie op de North Baltic Corridor, de route tussen de havens in Nederland richting de Baltische Staten.
- Verduurzaming van logistiek en goederenvervoer door slimme, schone en multimodale logistiek. Niet alleen door de inzet van duurzame brandstoffen (energietransitie), maar ook door het slimmer, efficiënter en multimodaal inrichten van logistieke ketens en het kiezen van de juiste vestigingslocatie voor bedrijven valt nog veel te winnen voor wat betreft CO2-reductie en vervoersbewegingen over de weg.

In figuur 15 is de North Baltic Corridor, gedeelte in Twente, aangegeven met de locatie van Frans op den Bult (rode pijl). De blauwe lijn is voor de scheepsvaart, de rode voor vrachtwagenlogistiek, de groene voor het spoorwegtransport.

FIGUUR 15: NORTH SEA BALTIC CORRIDOR

Toets

De provincie Overijssel is aangesloten bij het programma Clean Energy Hubs en wil mee in de ontwikkeling van landelijk dekkend netwerk van tank- en laadpunten voor de logistieke sector. Dit geeft aan dat de provincie Overijssel mee gaat in het ontwikkelen van een landelijk dekkend netwerk van tank- en laadpunten voor de logistieke sector. Een Clean Energy Hub op de locatie van Frans op den Bult levert direct een bijdrage hieraan. Een CleanEnergy Hub op de locatie van Frans op den Bult zorgt namelijk voor een goede multimodalebereikbaarheid, een versterking van de positie op de North Baltic Corridor en de verduurzaming van de logistiek en goederenvervoer.

03.3.5 Visie vrachtwagenparkeren Overijssel

GS heeft de “Visie vrachtwagenparkeren Overijssel” vastgesteld. Dit gaat over onder andere bewaakte vrachtwagenparkeerplaatsen, zoals deze bij Frans op den Bult.

In Nederland en Europa is een tekort aan vrachtwagenparkeerplaatsen om veilig en beveiligd te kunnen parkeren en om te kunnen rusten. Specifiek spelen de volgende knelpunten in de provincie Overijssel ten aanzien van vrachtwagenparkeren (Provincie Overijssel & Royal Haskoning DHV, 2019):

- Overbelasting verzorgingsplaatsen autosnelwegen: de verzorgingsplaatsen (bedoeld voor kort parkeren) staan 's nachts vol met vrachtwagens. Dit leid tot sociale onveiligheid en Verkeersonveiligheid;
- Op bedrijventerreinen parkeren 's nachts steeds meer vrachtwagens langs de weg. Dit resulteert in sociale onveiligheid en vervuiling;

- Tijdens de Duitse feestdagen, wanneer vrachtwagens tot 22.00 uur Duitsland niet mogen binnenrijden (uitgezonderd vervoer van onder andere bederfelijke eetwaren), raken de parkeerfaciliteiten langs de autosnelwegen in de hele provincie vol.

In deze visie zijn knelpunten aangegeven. Daaruit blijkt dat de locatie van Frans op den Bult in de nabijheid van drie verschillende knelpunten ligt. Frans op den Bult kan een direct bijdrage leveren aan het tekort van vrachtwagenparkeerplaatsen in Nederland en Europa. De doelen in de Vrachtwagenvisie laten zien dat de opgave voor Vrachtwagenparkeerplaatsen wordt genoemd in combinatie met het toevoegen van duurzame functies. Een Clean Energy Hub bij Frans op den Bult is een perfecte combinatie. Hierbij wordt een bijdrage geleverd aan meerdere opgaves.

03.4 Waterschap beleid

Nederland is een waterrijk land. Bouwen in die gebieden kan niet zomaar. Bij de vaststelling van het omgevingsplan moet de gemeente voor het waterbelang de opvattingen van de waterbeheerder betrekken. Dit volgt uit instructieregels opgenomen in paragraaf 5.1.3 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl).

Algemeen

Een belangrijk instrument om waterbelangen in ruimtelijke plannen te waarborgen is de watertoets, die sinds 1 november 2003 wettelijk is verankerd. Initiatiefnemers zijn verplicht in ruimtelijke plannen een beschrijving op te nemen van de gevolgen van het plan voor de waterhuishouding. Het doel van de wettelijk verplichte watertoets is te garanderen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in het plan worden afgewogen. Deze waterhuishoudkundige doelstellingen betreffen zowel de waterkwantiteit (veiligheid, wateroverlast, tegengaan verdroging) als de waterkwaliteit (riolering, omgang met hemelwater, lozingen op oppervlaktewater).

Waterbeleid

De Europese Kaderrichtlijn Water is richtinggevend voor de bescherming van de oppervlaktewaterkwaliteit in de landen in de Europese Unie. Aan alle oppervlaktewateren in een stroomgebied worden kwaliteitsdoelen gesteld die in 2015 moeten worden bereikt. Ruimtelijk relevant rijksbeleid is verwoord in de NOVI en het Nationaal Water Programma 2022-2027 (inclusief de stroomgebiedbeheerplannen).

Op provinciaal niveau zijn de Omgevingsvisie en de bijbehorende Omgevingsverordening richtinggevend voor ruimtelijke plannen. Het Waterschap Vechtstromen heeft de beleidskaders van rijk en provincie nader uitgewerkt in het Waterbeheerprogramma 2022-2027. Het staat de komende jaren voor grote uitdagingen en blijft werken aan voldoende water (niet te veel, niet te weinig),

omgaan met klimaatverandering, voldoen aan de eisen voor waterkwaliteit, de biodiversiteit versterken en daarnaast wordt gewerkt aan duurzame energie en circulair grondstoffengebruik. Op gemeentelijk niveau zijn het in overleg met Waterschap Vechtstromen opgestelde gemeentelijk Waterplan en het gemeentelijk Rioleringsplan van belang bij het afwegen van waterbelangen in ruimtelijke plannen.

Watervisie 2050

Het Waterschap Vechtstromen heeft op 14 april 2021 de Watervisie 2050 vastgesteld. In deze Watervisie staat de drie belangrijkste opgaven waaraan Vechtstromen volgens zeven hoofdlijnen wil werken met partners en inwoners.

De drie belangrijkste opgaves zijn:

- de toenemende droogte en wateroverlast als gevolg van klimaatverandering;
- de waterkwaliteit die onder druk staat;
- de transitie naar een duurzame ontwikkeling.

De Watervisie zal worden doorvertaald naar een Waterbeheerprogramma waarin wordt bepaald hoe het Waterschap in de periode 2022-2028 gaat werken aan haar opgaves. In het beheerprogramma zal het beleid en de maatregelen worden opgenomen. Totdat het beheerprogramma is uitgewerkt, gelden nog de beleidskaders van rijk en provincie die nader zijn uitgewerkt in het Waterbeheerplan 2022-2027.

Waterbeheerprogramma 2022-2027

Het waterbeheerprogramma 2022-2027 is op 15 december 2021 vastgesteld door het algemeen bestuur van Vechtstromen. Het waterbeheerprogramma gaat in op alle aspecten van het watersysteembeheer (met uitzondering van het rioleringsbeheer en de drinkwaterzorg). Voor partners en ingezetenen verschaft het programma inzicht in de wijze waarop het waterschap omgaat met het water in het beheergebied.

Het waterbeheerprogramma volgt inhoudelijk op de Watervisie 2050, die op 14 april 2021 door het algemeen bestuur is vastgesteld. Het waterbeheerprogramma beschrijft welke maatregelen Vechtstromen wil nemen in de planperiode 2022-2027 om te werken aan de ambities uit de Watervisie. Het waterbeheerprogramma sluit aan bij plannen van andere partijen zoals het Nationale waterplan (Nationaal Water Programma 2022-2027), het Stroomgebiedsbeheerplan Rijndelta en de Omgevingsvisie van de provincies Overijssel en Drenthe.

Belangrijk uitgangspunt van het Waterbeheerprogramma is de verandering van het klimaat. De weersomstandigheden zijn steeds minder vaak gemiddeld. Dat merken we de laatste twee decennia steeds duidelijker. De winters worden natter en in de zomer zijn er langere hete en droge perioden en vallen de buien steeds meer lokaal. Deze zomerbuien hebben vaker een zeer hoge intensiteit, wat leidt

tot hoge afvoerpieken en overstromingen. Het watersysteem is nog niet goed toegerust op die verandering. Het is nu nog vooral ingericht op basis van gemiddelden - de normale beheersituatie enerzijds en het voorkomen van wateroverlast anderzijds - en niet op langdurige droge periodes en incidentele hoosbuien. Dit betekent dat het watersysteem aangepast moet worden. Daarbij heeft het waterschap de ambitie om te komen tot een klimaatrobust watersysteem in 2050: een systeem dat zowel in kwantitatief als kwalitatief opzicht tegen een stootje kan en goed is toegerust op veranderingen en grotere weersextremen.

Overeenkomstig de Watervisie 2050 heeft het waterschap de volgende hoofdlijnen aangegeven waar de komende jaren aan gewerkt wordt:

- Als gevolg van de klimaatverandering wil het waterschap zorgen voor meer balans tussen 'droge voeten' en het beperken van wateroverlast. Dat betekent dat water het leidende principe is voor het inrichten van de leefomgeving in plaats van andersom: water volgend aan de inrichting.
- Er wordt meer aandacht gegeven aan het vasthouden van water in de bodem.
- Regenwater wordt niet als afvalwater beschouwd, maar als bouwsteen in de ontwikkeling van een robuust watersysteem.

Weging van het waterbelang in voorliggend plan

Paragraaf 5.1.3 van het Bkl bevat instructieregels voor het beschermen van de waterbelangen. Er wordt gesteld dat in het omgevingsplan rekening moet worden gehouden met de gevolgen voor het beheer van het watersystemen. Daarnaast bevatten de artikelen 5.38 tot en met 5.49 van het Bkl rijksregels met betrekking tot:

- het voorkomen van belemmeringen voor primaire waterkeringen;
- het bouwen binnen kustfundamenten buiten stedelijk gebied;
- het ontplooiën van activiteiten in en nabij grote rivieren en het IJsselmeergebied.

Met de inwerkingtreding van de Omgevingswet is de watertoets vervangen door de term 'weging van het waterbelang'. Het begrip houdt in dat de gemeente bij ruimtelijke ontwikkelingen rekening moet houden met de gevolgen voor het beheer van watersystemen. De gemeente is verplicht om de waterbelangen mee te nemen in het omgevingsplan. Dit is een instructieregel van het Rijk die volgt uit artikel 5.37 Besluit kwaliteit leefomgeving.

Bij de vaststelling van het omgevingsplan moet de opvattingen van de waterbeheerder betrokken worden bij het omgevingsplan. Dit geldt in het algemeen voor alle waterbelangen. Voorbeelden zijn:

- Grondwater;
- Oppervlaktewater;
- Regenwater en;

- Afvalwater.

03.5 Gemeentelijk beleid

03.5.1 Omgevingsvisie

De gemeente Hengelo heeft ervoor gekozen om de omgevingsvisie in verschillende fasen op te stellen. Twee visies zijn inmiddels vastgesteld (buitengebied en Binnenstad en Hart van Zuid). De projectlocatie valt binnen de contouren van de Omgevingsvisie waaraan wordt gewerkt (fase 3). Dat betekent dat de Structuurvisie Hengelo 2030 nog bepalend is.

Op 3 juli 2007 heeft de gemeenteraad deze structuurvisie Hengelo 2030 vastgesteld. Het bevat de visie op de ruimtelijke ontwikkeling van Hengelo voor de lange termijn. In de structuurvisie Hengelo 2030 wordt op basis van een beschrijving van de kernkwaliteiten, de historie, de maatschappelijke tendensen en de ambities een samenhangende en integrale uitwerking van een nieuwe koers voor Hengelo naar 2030 neergezet. De keuzes die daarbij zijn gemaakt zijn het inzetten op de sterke punten van de stad en te gaan van groei naar kwaliteit. Dat betekent nauwelijks meer uitbreiding, maar inbreiding en functiemenging in bestaand stedelijk gebied en het investeren in het omringende landschap. Deze koers brengt een vijftal kernopgaven met zich mee:

- Versterking van de economische structuur;
- Een binnenstad voor ontmoetingen;
- De sociale opgave;
- Het landschap de stad in;
- Ruimtelijke kwaliteit.

03.5.2 Mobiliteitsplan 2040 – Heel Hengelo in beweging

De gemeente Hengelo heeft in vervolg op de Koersnota Mobiliteit op 17 mei 2023 het Mobiliteitsplan 2040 “Heel Hengelo in Beweging” vastgesteld. In dit plan is beleid geformuleerd hoe de gemeente de komende jaren om wil gaan met de mobiliteit in de stad. Het is een kader voor verdere uitwerking van plannen. Eén van de centrale thema's is ‘Hengelo multimodaal bereikbaar’. Een belangrijke kwaliteit is dat Hengelo goed bereikbaar is, onder ander door de ligging aan de North Sea Baltic Corridor. De uitdaging is om de strategische ligging nog beter te benutten.

In paragraaf 7.7 van de nota wordt ingegaan op het aspect ‘logistiek’. Aangegeven wordt dat het goederenvervoer zoveel mogelijk dient te worden over het hoofdwegenet, A35 en A1. Internationaal gezien zijn TEN-T-verbinding en North Sea-Baltic Corridor van belang. Hiervoor is lobby noodzakelijk om dit samen met de regio, de provincie en het rijk te bewerkstelligen. Met verwijzing naar landelijke doelstellingen is voor Hengelo een concrete doelstelling om de bevoorrading van de binnenstad in 2030 emissievrij te laten plaatsvinden.

Aandachtspunt in de visie is het ‘Laden op bedrijventerreinen’:

Het (snel)laden van elektrische en/of waterstofvoertuigen, met name op de bedrijventerreinen, is een opgave, met het oog op verduurzaming van de logistieke sector. De gemeente ziet hier voor zichzelf vooral een faciliterende rol, het initiatief hiervoor ligt bij de markt. Daarnaast zijn we onderdeel van de regionale aanpak laadinfrastructuur.

Het concept van een Clean Energy Hub bij Frans op den Bult en een E-trucklaadstation passen binnen deze doelstelling van de gemeente Hengelo en leveren daaraan een bijdrage.

03.5.3 Archeologie

Met het zogeheten Verdrag van Malta beloofden de lidstaten van de Raad van Europa zich in te spannen om het archeologisch erfgoed in Europa beter te beschermen. Reden voor deze zorg: het archeologisch erfgoed in heel Europa dreigde te worden vernietigd door een steeds grotere economische welvaart. Na ondertekening begon voor Nederland een lange mars naar de vertaling in wetgeving, die uiteindelijk in 2007 werd afgerond met de inwerkingtreding van de Wet op de archeologische monumentenzorg (Wamz). Met de vaststelling van de Wamz is formeel het moment aangebroken dat we in ons land niet meer vrijblijvend kunnen omgaan met het archeologisch erfgoed. De Wamz is formeel vastgelegd in de Monumentenwet 1988, die per 1 juli 2016 is komen te vervallen. Een deel van de wet is op deze datum overgegaan naar de Erfgoedwet. Het deel dat betrekking heeft op de besluitvorming in de fysieke leefomgeving is over gegaan naar de Omgevingswet, wanneer deze (naar verwachting) in 2019 in werking treedt. Vooruitlopend op de datum van ingang van de Omgevingswet zijn deze artikelen te vinden in het overgangsrecht in de Erfgoedwet, waar ze ongewijzigd van toepassing blijven zolang de Omgevingswet nog niet van kracht is.

De Erfgoedwet introduceert in de archeologie het beginsel van ‘de verstoorder betaalt’. De kwaliteit van uitvoerende archeologische werkzaamheden is geregeld door een vergunningstelsel.

Uitgangspunt van de Wamz is om archeologische sporen van waarde in de bodem te laten zitten.

Archeologen spreken dan over ‘behoud in situ’. De wet verbiedt het verrichten van opgravingen, tenzij een partij over een opgravingvergunning beschikt. In de Erfgoedwet staat verder precies beschreven wie de eigenaar is van de opgegraven archeologische vondsten, waar vondstmateriaal moet worden opgeslagen en aan wie welke opgravinginformatie moet worden gemeld. Verder kent de wet bepalingen over wanneer er als gevolg van opgravingen schadevergoeding mogelijk is etc.

Door de Erfgoedwet heeft de gemeente extra taken. Zij moet laten zien hoe zij rekening houdt met mogelijke archeologische waarden wanneer een nieuw bestemmingsplan wordt opgesteld of een bestaand bestemmingsplan wordt aangepast dan wel daarvan vrijstelling wordt verleend. Dit geeft de gemeente de mogelijkheid om bij het afgeven van omgevingsvergunningen archeologische eisen te

stellen. Dat is overigens alleen mogelijk als daarvoor een juridische basis aanwezig is in het bewuste bestemmingsplan. Met de invoering van de Erfgoedwet zal op veel momenten van de gemeente een oordeel worden verwacht over de omgang met archeologische waarden of vondsten.

Een gemeentelijk beleidsplan biedt de mogelijkheid om al die beslissingen over archeologie in een integraal kader te plaatsen en daar vervolgens op een samenhangende manier invulling aan te geven. Het voorkomt een reeks dure ad hoc beslissingen en vervelende verrassingen tijdens geplande bodemingrepen. Verantwoord beheer van het cultuurhistorisch erfgoed in de gemeente Hengelo begint met het inzichtelijk maken waar en wanneer met het bodemarchief rekening dient te worden gehouden. De behoudsdoelstelling staat daarbij in principe voorop. Zijn behoud en bescherming van archeologische relicten niet realiseerbaar dan dienen deze op deskundige wijze onderzocht en gedocumenteerd te worden. Deze uitgangspunten betekenen dat het noodzakelijk is een aantal beleidsregels te formuleren om archeologiegevoelige gebieden in alle ruimtelijke plannen en projecten op te nemen en waar mogelijk te ontzien.

Archeologische beleids- en verwachtingenkaart 2018

Ter ondersteuning van het gemeentelijk beleid heeft RAAP Archeologisch Adviesbureau in opdracht van de gemeente Hengelo in 2010 een archeologische verwachtingen en advieskaart vervaardigd. Deze kaart maakt voor het grondgebied van de gemeente inzichtelijk waar zich archeologische resten (kunnen) bevinden. De kaart biedt inzicht in de bestaande archeologische toestand van zowel het landelijke als het bebouwde gebied van de gemeente Hengelo. Dit inzicht is nodig om in de beleidsuitvoering een weloverwogen omgang met archeologie te bereiken.

Op 13 februari 2018 heeft de raad de geactualiseerde beleids- en archeologische verwachtingenkaart vastgesteld. Aan de op de kaart vlakdekkend weergegeven verwachtingszones zijn beleidsadviezen gekoppeld. Uitgangspunten voor de adviezen zijn de beleidskaders zoals deze op de verschillende overheidsniveaus zijn geformuleerd en het besluitvorming- en archeologisch onderzoekstraject zoals beschreven in het Handboek Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie. In deze beleidsnota zijn de aan de verwachtingenkaart gekoppelde beleidsadviezen onverkort overgenomen. De kaart gaat vergezeld van een rapportage (2010), met een methodische en inhoudelijke toelichting op de archeologische verwachtingen en advieskaart van de gemeente Hengelo. Het rapport bevat als bijlage een catalogus van de in de gemeente voorkomende archeologische monumenten alsmede een vindplaatsencatalogus waarmee een zo volledig mogelijk overzicht wordt geboden van archeologische waarnemingen die in het verleden binnen de gemeente zijn gedaan.

03.5.4 Duurzaamheid en klimaatadaptatie

In de visie “Hengelo nu en voor de toekomst” (Duurzaam kompas 2050 en verder) geeft de gemeente aan welke richting de duurzaamheid in de gemeente de komende jaren gaat geven.

Hengelo heeft op basis van de landelijke afspraken in het Klimaatakkoord, de Nationale Agenda Laadinfrastructuur (NAL), Energieakkoord³³ en de regionale doelstellingen uit de Regionale Energie Strategie (RES-T34) een verplichting om meer in te zetten op het verduurzamen van de mobiliteit. Om te voldoen aan de landelijke en regionale doelstellingen moet ook mobiliteit schoner worden, met minder CO₂-uitstoot. De CO₂-uitstoot van de verkeers- en vervoerssector in de gemeente Hengelo is sinds 1990 toegenomen met 35%. Vanaf 2010 is sprake van een licht dalende trend. Om de uitstoot van CO₂ verder te verlagen zijn dus aanvullende maatregelen nodig.

In de visie wordt genoemd dat de gemeente schone en stille mobiliteit bevordert door het stimuleren van elektrische mobiliteit in plaats van mobiliteit door fossiel brandstofverbruik en het uitbreiden van de laadinfrastructuur.

Klimaatadaptatiestrategie Hengelo 2022

Ten aanzien van klimaatadaptatie zet de gemeente de lijn van afgelopen jaren voort. Deze strategie kent 8 ambities voor onacceptabele situaties:

- Bij een bui die naar verwachting eens in de 100 jaar voor komt (70 mm in een uur), blijven stroomvoorzieningen functioneren.
- Bij een bui die naar verwachting eens in de 100 jaar voor komt (70 mm in een uur), blijven doorgaande wegen begaanbaar voor hulpdiensten
- Droogte leidt niet tot een drinkwatertekort
- Hitte en droogte leiden niet tot grote natuur- en bermbranden
- Hitte leidt niet tot sterfte
- Hitte leidt niet tot extreme verslechtering van (drink)waterkwaliteit
- Een bui die eens in de 10 jaar (40 mm in een uur) voorkomt, veroorzaakt geen schade aan gebouwen;
- Hitte en droogte zorgen niet voor schade aan groen met als gevolg biodiversiteitsverlies

Op basis van de klimaatadaptatiestrategie wordt er een uitvoeringsagenda door het college vastgesteld.

03.5.5 Groenplan Hengelo 2015

Het Groenplan Hengelo 2015 is een integrale benadering van het groen in Hengelo in relatie tot water, duurzaamheid en ecologie, met strategische afwegingen op het gebied van beheerbaarheid en investeringen. Het Groenplan bevat een visie op het groen in Hengelo in relatie tot de omgeving. Het groen in de stad is belangrijk voor gezondheid, ecologie, ruimtelijke vormgeving, beleving, ontspanning en ontmoeting. Doelstelling is het beschermen en versterken van de gezonde groene basis in de stad, ten behoeve van een optimale leefbaarheid nu én in de toekomst.

Het Groenplan biedt uitgangspunten voor inrichting, beheer en uitvoering, zowel intern als extern. Het Groenplan geeft herkenbare kaders voor de bewoners van de stad. Het plan biedt handvatten voor keuzes. De ruggengraat van het groen in de stad wordt gevormd door de hoofdgroenstructuur. De invulling van de hoofdgroenstructuur is tot stand gekomen door een samenwerking tussen de verschillende groene disciplines binnen de gemeentelijke organisatie en besproken met de externe groene partners. Een kaart met de hoofdgroenstructuur is onderdeel van het vastgestelde Groenplan.

03.5.6 Water en riolering

Op 11 oktober 2023 heeft de gemeenteraad het Programma Water en Riolering 2023-2027 vastgesteld. Dit beleidsplan en uitvoeringsplan geeft op hoofdlijnen de invulling van de gemeentelijke zorgplichten voor afval-, hemel- en grondwater.

Ten aanzien van hemelwater is het belangrijkste doel en beschermen van de fysieke leefomgeving. Schade door wateroverlast moet zoveel mogelijk worden voorkomen. Deze zorgplicht is ook in lijn met de door uw raad vastgestelde klimaatadaptatiestrategie. Buien met een herhalingstijd van 1/10 jaar mogen niet leiden tot wateroverlast in de woning. Buien met een herhalingstijd van 1/100 jaar mogen niet leiden tot ontoegankelijkheid van doorgaande wegen voor hulpdiensten.

03.5.7 Omgevingswaarden gemeente

Een omgevingswaarde is een van de instrumenten om beleid door te laten werken vanuit het Rijk en provincie. Maar ook van de gemeente zelf. Omgevingswaarden zijn maatstaven voor de fysieke leefomgeving voor:

- de gewenste staat of kwaliteit op een bepaald moment op een bepaalde plaats;
- de toelaatbare belasting door activiteiten;
- de toelaatbare concentratie of depositie van stoffen.

De omgevingswaarde moet worden uitgedrukt in meetbare of berekenbare eenheden of anderszins in objectieve termen. Tenzij het verplicht is een omgevingswaarde vast te stellen, kan de gemeente afzien van het vaststellen van een omgevingswaarde. In plaats daarvan kan gekozen worden voor een directe normstelling (bijvoorbeeld voor geluid, geur of trillingen).

Daarnaast geeft de overheid bij de vaststelling van een omgevingswaarde aan:

- of dit een resultaatsverplichting, een inspanningsverplichting of een andere verder te omschrijven verplichting met zich meebrengt.
- binnen welke termijn de omgevingswaarde moet zijn bereikt.
- op welke locatie(s) de omgevingswaarde van toepassing is.

Als het Rijk of de provincie omgevingswaarden hebben vastgesteld, mag de gemeente daar niet van afwijken of deze aanvullen. Dit kan alleen als het Rijk of de provincie dat mogelijk maakt. Omgevingswaarden vastgesteld door de gemeente gelden enkel voor de betreffende gemeente en niet voor andere partijen. De gemeente kan omgevingswaarden vaststellen in het omgevingsplan. Het moet dan gaan om omgevingswaarden die het gemeentebestuur kan beïnvloeden of beheersen door de inzet van beleidsinstrumenten, zoals voor geur of geluid. Wanneer niet wordt voldaan of de verwachting is dat niet zal worden voldaan aan een omgevingswaarde is het college van Burgemeester en Wethouders verplicht een programma vast te stellen. Iedere vastgestelde omgevingswaarde moet gemonitord worden en er moet beoordeeld worden of aan de omgevingswaarde wordt voldaan.

Toets

De gemeente heeft voorlopig geen gebruik gemaakt van de in het Bkl verankerde bevoegdheid tot het vastleggen van facultatieve omgevingswaarden. Toetsing hieraan is daarom niet mogelijk.

04 RANDVOORWAARDEN

04.1 Watertoets

04.1.1 Wettelijk kader

Voor het wettelijk kader wordt verwezen naar paragraaf 3.4 (waterschapsbeleid).

04.1.2 Onderzoek

Op 8 augustus 2024 is via www.hetwateradvies.nl de digitale watertoets verricht, zie bijlage. De beantwoording van de vragen heeft er toe geleid dat de Normale procedure van het watertoetsproces moet worden doorlopen. De plannen zijn daarom nader toegelicht aan de waterschap. De reactie van het waterschap is als volgt: **PM**

04.1.3 Te treffen maatregelen

PM

04.1.4 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het aspect 'water' geen belemmerende rol speelt.

04.2 Natuurwetgeving

04.2.1 Wettelijk kader

Gebiedsbescherming

Natuur maakt onderdeel uit van de fysieke leefomgeving. Dit volgt expliciet uit artikel 1.2 lid 2 onder h van de Omgevingswet. Dit houdt in dat beoordeeld moet worden wat de gevolgen van de met een omgevingsvergunning voor de buitenplanse omgevingsplanactiviteit mogelijke gemaakte ontwikkeling zijn op de instandhoudingsdoelen van beschermde natuurgebieden die voor flora en fauna van groot belang zijn. Dit zijn de Natura 2000-gebieden, Natuurnetwerk Nederland-gebieden en andere bijzondere natuurgebieden en landschappen. Natura 2000-activiteiten zijn activiteiten die significant nadelige gevolgen kunnen hebben voor een Natura 2000-gebied. De Omgevingswet geeft regels over die activiteiten om de natuur te beschermen. In afdeling 8.6 van het Bkl zijn beoordelingsregels opgenomen voor omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit. Artikel 8.74b van het Bkl bevat beoordelingsregels voor Natura 2000-activiteit.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

In het Besluit kwaliteit leefomgeving is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is

verankerd (voorheen Ecologische Hoofdstructuur). De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen niet zijn toegestaan, tenzij er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel.

Natura 2000-gebieden

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Omgevingswet heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een Omgevingsvergunning noodzakelijk.

Het Besluit activiteiten leefomgeving regelt in hoofdstuk 11 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan. Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten;

De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op. In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen

significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Soortenbescherming

In de Omgevingswet (Besluit activiteit leefomgeving) is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Omgevingswet worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

- Soorten Vogelrichtlijn (artikel 11.37 t/m artikel 11.40 Bal);
- Soorten Habitatrichtlijn (artikel 11.46 t/m artikel 11.48 Bal);
- Andere soorten (artikel 11.54 Bal).

Door een groot aantal activiteiten en invloeden staat het voortbestaan van veel dier- en plantsoorten onder druk. Daarom is soortenbescherming een onderdeel van de Omgevingswet. Sommige activiteiten kunnen gevolgen hebben voor dieren en planten in het wild. Dat zijn flora- en fauna-activiteiten. De Omgevingswet geeft regels over flora- en fauna-activiteiten om soorten te beschermen. Deze activiteit is vaak het gevolg van een andere activiteit zoals bouwactiviteit. In afdeling 8.6 van het Bkl zijn beoordelingsregels opgenomen voor omgevingsvergunning Natura 2000-activiteit en flora- en fauna-activiteit. Artikel 8.74j tot en met 8.74n bevat beoordelingsregels voor flora- en fauna-activiteit.

Tot slot geldt een algemene specifieke zorgplicht. Een flora- en fauna-activiteit kan nadelig zijn voor bijvoorbeeld natuurbescherming. Iemand die dat weet of kan weten, moet zich altijd houden aan de specifieke zorgplicht bij het verrichten van de activiteit (artikel 11.27, Bal). De specifieke zorgplicht geldt bij alle dier- en plantensoorten, dus bij (inter)nationaal beschermde soorten én bij andere soorten.

Toets soortenbescherming

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. In het plangebied nestelen mogelijk vogels en bezetten grondgebonden

zoogdieren mogelijk een vaste rust- of voortplantingsplaats. Het plangebied wordt door vleermuizen en amfibieën uitsluitend benut als foerageergebied.

Als gevolg van het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Indien de werkzaamheden toch in de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd moet er een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden en dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvan mogelijk de vaste rust- of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk gedood worden, dienen ze verjaagd of weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties. leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Gevolgen van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

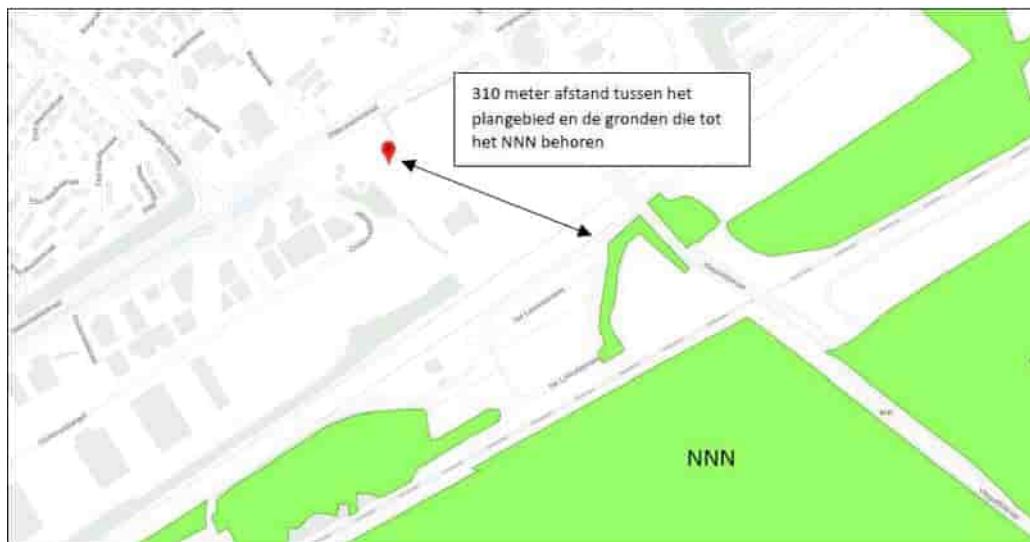
- Stikstofberekening uitvoeren voor zowel ontwikkel- als gebruiksfase;
- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels (of broedvogelscan uitvoeren);
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);

04.2.2 Onderzoek

Natuurbank Overijssel heeft een quickscan flora en fauna uitgevoerd voor de (toen nog grotere) projectlocatie (d.d. 5 oktober 2023, projectnr. 5869). Hieronder is een samenvatting weergegeven van de quickscan rapportage.

Toets Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal 310 meter van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland (NNN) behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

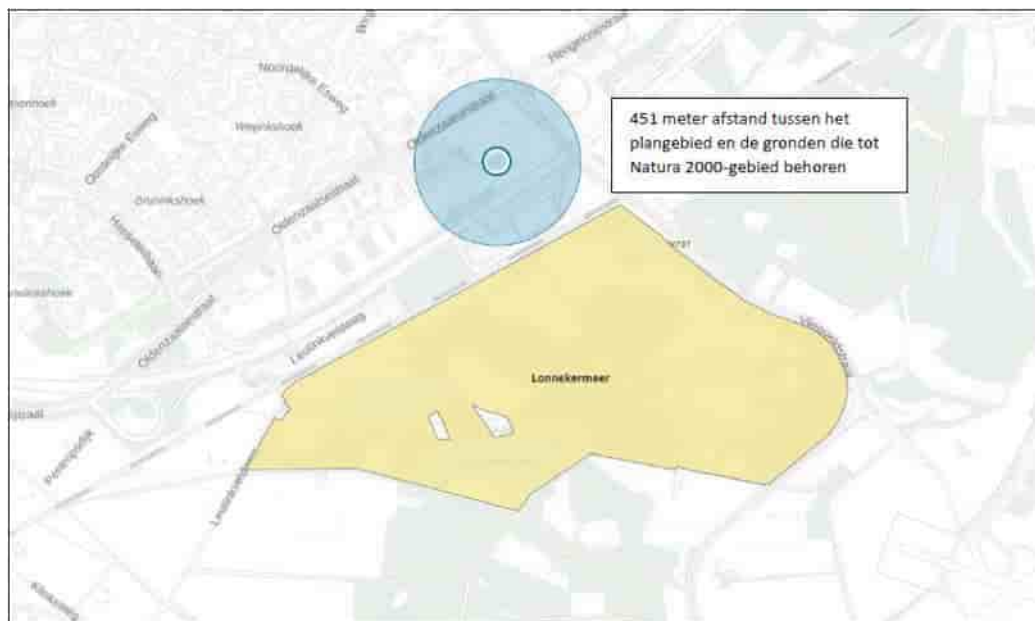
FIGUUR 16: LIGGING T.O.V. NNN-GEBIED (BRON: RUIMTELIJKEPLANNEN.NL)

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking.

Omdat het projectgebied buiten het NNN ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. NNN.

Toets Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt op minimaal 451 meter afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is Lonnekermeer. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

FIGUUR 17: LIGGING T.O.V. NATURA2000-GEBIED (BRON: CALCULATOR.AERIUS.NL)

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Met uitzondering van het aspect stikstof, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebied uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Ten behoeve van de totale ontwikkeling, wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de afvoer van sloopmateriaal, de aanvoer van bouwmaterialen en vervoer van materieel en personeel. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen plangebied en Natura-2000 gebied, kan een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied tijdens de ontwikkelfase op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is een stikstofberekening voor de ontwikkelfase vereist.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied neemt door de exploitatie van het E-trucklaadstation toe ten opzichte van de huidige situatie. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase, op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is een stikstofberekening voor de gebruiksfase vereist.

Slotconclusie rapport

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteit leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkel- en gebruiksfase. Andere negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten, worden wél uitgesloten

Stikstofdepositie

Het voorgenomen plan voorziet in de bouw van een E-trucklaadstation. Als een bouwproject afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied, is daarvoor, naast een omgevingsvergunning voor de omgevingsplanactiviteit bouwen (artikel 5.1 lid 1 sub a Omgevingswet) en een omgevingsvergunning voor de bouwactiviteit zelf, een omgevingsvergunning voor een Natura 2000-activiteit nodig.

Degene die bouwwerkzaamheden verricht, moet altijd adequate maatregelen treffen (zoals werktuigen minder stationair laten draaien) om de stikstofemissie te beperken (artikel 7.19a, Bbl). Dat geldt alleen voor een van de volgende gevallen:

- Voor het bouwen is een omgevingsvergunning voor een technische bouwactiviteit nodig.
- Voor het bouwen is een bouwmelding nodig.
- Voor het slopen is een melding nodig omdat er meer dan 10 m³ aan afval vrijkomt.
- Informatie over maatregelen die de stikstofemissie beperken, moet naar het bevoegd gezag toegestuurd worden met:
 - de bouwmelding of sloopmelding (artikel 7.5c Bbl)
 - de vergunningaanvraag voor de technische bouwactiviteit (artikel 7.12a Omgevingsregeling).

In artikel 6.15 van de Omgevingsregeling wordt benoemd dat de stikstofdepositie moet worden berekend met AERIUS Calculator. In het kader van dit project is een AERIUS-berekening uitgevoerd om de stikstofdepositie op Natura 2000-gebied te berekenen.

Toets stikstofdepositie

Ten behoeve van de voorgenomen ontwikkeling is een 'Notitie AERIUS-berekening Frans op den Bult' opgesteld. Deze is opgenomen in de bijlage. De conclusie uit deze notitie is als volgt:

In de aanlegfase is er een hoogste bijdrage van 0,07 mol/ha/j geconstateerd ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer'. Met toepassing van intern salderen waarbij in de referentiesituatie sprake is van een hoogste bijdrage van 0,09 mol/ha/j, wordt geconcludeerd dat per saldo sprake is van een afname van 0,02 mol/ha/j. Gelet op deze afname leidt de voorgenomen ontwikkeling tot een gunstigere situatie voor het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer'.

Voor de gebruiksfase is er geen berekening uitgevoerd, omdat bij het gebruik van de clean energy hub geen sprake is van een emissie van NOx of NH3. Zoals reeds beschreven is het E-trucklaadstation bedoeld voor elektrische vrachtwagens die bij het rijden niet zorgen voor een emissie van NOx of NH3. Er vindt daarom ook geen uitstoot van stikstof en ammoniak plaats.

Gelet op het vorenstaande wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een verslechtering van de milieukwaliteit van omliggende Natura 2000-gebieden. De Wet natuurbescherming vormt op basis van de in dit rapport beschreven uitgangspunten geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling aan de Oldenzaalsestraat ong. in Deurningen.

04.2.3 Te treffen maatregelen

- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels (of broedvogelscan uitvoeren);
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);

04.2.4 Conclusie

Geconcludeerd kan worden dat het aspect 'natuurwetgeving' geen belemmerende rol speelt.

04.3 Beschermen van de gezondheid

04.3.1 Wettelijk kader

De Omgevingswet bevordert integrale besluitvorming en samenhang door alle relevante aspecten - waaronder gezondheid - in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken. In deze paragraaf komt aan de orde op welke wijze bij de activiteit rekening wordt gehouden met het aspect gezondheid. Het gaat om:

- Het beschermen van gezondheid (is er sprake van bijzondere omstandigheden waardoor het verlenen van de vergunning leidt tot ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid?);
- Het bevorderen van de gezondheid, zoals bevorderen sport en ontspanning (positieve gezondheid).

Toets

Met dit project wordt het mogelijk een E-trucklaadstation mogelijk gemaakt. Dit kan invloed hebben op de gezondheid van omwonenden/bezoekers/inwoners van de gemeente.

Het realiseren van dit plan draagt bij aan het elektrificeren van het vrachtverkeer, dat betekent minder uitstoot van fijnstof en dat is bevorderlijk voor de gezondheid.

Het realiseren van dit plan, kan extra verkeersbewegingen tot gevolg hebben, hetgeen geluid met zich meebrengt.

04.3.2 Conclusie

Het aspect 'gezondheid' vormt geen belemmering voor uitvoering van dit plan.

04.4 Duurzaamheid en klimaatadaptatie

04.4.1 Duurzaamheid

Met dit project wordt een e-laadstation voor vrachtwagens mogelijk gemaakt. Met de ontwikkeling wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie van fossiele brandstoffen naar elektrische voertuigen. Dit heeft ook een direct positief effect op duurzaamheid. Voorliggend plan levert daarmee een bijdrage aan de duurzaamheidsopgaven van de gemeente Hengelo.

04.4.2 Klimaatadaptatie

Bij de realisatie van het E-trucklaadstation wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de vereisten van klimaatadaptatie zoals opgenomen in paragraaf 3.5.4.

04.4.3 Conclusie

Het aspect 'duurzaamheid en klimaatadaptatie' vormt geen belemmering voor uitvoering van dit plan. Sterker nog, het levert juist een belangrijke bijdrage aan de duurzaamheids- en klimaatopgaven.

04.5 Archeologie en cultuurhistorie

De essentie van het Europees beleid is dat voorafgaand aan de uitvoering van plannen onderzoek moet worden gedaan naar de aanwezigheid van waarden en daar in de ontwikkeling van plannen zoveel mogelijk rekening mee te houden. De essentie van deze wetgeving is behoud van archeologische resten zoveel mogelijk in de bodem en de bescherming van het cultureel erfgoed en landschap.

Cultureel erfgoed

Bij het beschermen van cultureel erfgoed in het omgevingsplan moet rekening worden gehouden met bepaalde uitgangspunten. Het Rijk geeft hiervoor instructieregels (artikel 5.130 lid 2 Bkl). Deze gaan over:

- Ontsiering, beschadiging of sloop van beschermde monumenten of archeologische monumenten;
- Verplaatsing van beschermde monumenten;
- Gebruik van monumenten ter voorkoming van leegstand;
- Aantasting van de omgeving van een beschermd monument;
- Conserveren en in stand houden van archeologische monumenten.

Daarnaast zijn in afdeling 8.8 van het Bkl regels opgesteld voor de beoordeling van rijksmonumentenactiviteit en het verplaatsen van gebouwde monumenten. Daarnaast zijn in het Bal instructieregels opgenomen aangaande rijksmonumenten (hoofdstuk 13).

Archeologische resten

Het gemeentelijk beleid voor archeologie en cultuurhistorie staat veelal opgenomen in de archeologische beleidskaart en cultuurhistorische waardenkaart. Dit document schrijft per gebied voor welke onderzoekverplichtingen ter plaatse gelden. Wanneer een project binnen een archeologisch waardevol gebied ligt wordt hieraan getoetst.

Toets

Archeologie

De meest recente archeologische gemeentelijke beleidskaart van de Gemeente Hengelo, welke is opgesteld in 2017, laat zien dat het huidige plangebied reeds eerder onderzocht is en daarmee is vrijgesteld verder archeologisch onderzoek.³ Dit blijkt echter niet correct. Het bestemmingsplan (A1-Zone 2019) is in deze situatie leidend wat betreft het geldende archeologische beleid (afbeelding 3). Voor een deel van het plangebied geldt een middelhoge- en een hoge archeologische verwachting. Voor een middelhoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 5.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Voor de zone met een hoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 2.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. In gevallen waarbij de beleidskaart en het bestemmingsplan ander beleid weergeven is het bestemmingsplan leidend.

Hamaland Advies heeft een archeologisch bureauonderzoek (conform BRL4002) en een verkennend booronderzoek (conform BRL4003) uitgevoerd (d.d. 23-4-2024, versie 2.0). Hierin is het aangegeven verschil weergegeven. Dit onderzoek is uitgevoerd voor het grotere projectgebied. Het huidige projectgebied is daarvan onderdeel en daarmee ook onderzocht.

Uit het onderzoek komt het volgende naar voren

Conclusie bureauonderzoek

Het plangebied bevindt zich geologisch gezien op een overgangsgebied tussen de hogere stuwwal van Oldenzaal-Enschede (ten oosten van het plangebied) en het lagere bekken van Hengelo (ten westen van het plangebied). Het plangebied is grotendeels gekarteerd als complex van gordeldekzandwelvingen. Aan de oostelijke zijde van het plangebied is een kleine gordeldekzandrug gekarteerd. De zuidelijke zijde van het plangebied is gekarteerd als dalvormig laagte. Mensen kozen vaak hoger gelegen terreinen in het landschap als woon- en verblijfplaats, bij voorkeur in de nabijheid van water. De in het plangebied gelegen gordeldekzandrug, grenzend aan een dalvormige laagte, was daarom een ideale plek om te wonen en krijgt om deze reden een hoge archeologische verwachting voor bewonerssporen vanaf het laat paleolithicum tot de nieuwe tijd.

Het plangebied lijkt, met uitzondering van de noordoostelijke hoek te bestaan uit hoge bruine enkeerdgronden van lemig fijn zand (bEZ23). Enkeerdgronden bestaan uit een minimaal 0,5 m dikke, humusrijke zwartgekleurde laag grond (esdek) welke zijn ontstaan door bemesting met dierlijke mest en plaggen. De naar verwachting in het plangebied aanwezige hoge zwarte enkeerdgronden kunnen als beschermende laag hebben gefungeerd voor het onderliggende reliëf. De hierdoor mogelijk goede conservering van eventuele archeologische resten is reden voor de hoge archeologische verwachtingswaarde. In de noordoostelijke hoek hebben zich veldpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) gevormd. Deze veldpodzolen duiden de voormalige, uitgestrekte heidevelden van het Hasseler Oosterveld.

In de westelijke hoek van het plangebied heeft het erf Busscher gelegen. Erf Busscher is mogelijk in de 17e eeuw ontstaan als afsplitsing van het nabijgelegen erve Wegink of is gesticht als pachtboerderij op de gronden van erve Wegink.¹ Aan deze westelijke zijde van het plangebied blijft door de tijd heen bebouwing zichtbaar. In de jaren '80 van de vorige eeuw is de toenmalige bebouwing gesloopt en heeft deze plaatsgemaakt voor de huidige woning op het perceel. Deze woning is vlakdekkend gefundeerd en heeft een verstoringsdiepte van circa 90 cm-mv. Afhankelijk van de dikte van het esdek is vast te stellen of de top van de C-horizont ook verstoord is.

Ten oosten, grenzend aan het plangebied, is een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd op de daar gelegen eenmanses. Hierbij zijn archeologische resten, grondsporen en artefacten uit het Midden en/of Laat Neolithicum aangetroffen in de top van het dekzand op een diepte van circa 90-120 cm-mv. De sporen waren afgedekt door een plaggendek. Een vlakdekkende opgraving leverde aanwijzingen op voor drie in tijd gescheiden bewonings- en gebruiksfasen: in het Laat Paleolithicum en Vroeg Mesolithicum; in het Laat Neolithicum en de Bronstijd; en in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Het grootste deel van de vondsten kon worden toegewezen aan de tweede fase (Laat Neolithicum - Bronstijd). Waarbij een klein deel van de vondsten duidt op aanwezigheid van de enkelgraf- en

klokbekercultuur. Er zijn aanwijzingen voor een meer permanente vorm van bewoning gedurende de Bronstijd in de vorm van relictten van drie grote gebouwen en bijbehorende bijgebouwen en andere fenomenen, zoals diverse kuilen, een palissade en enkele crematiegraven. Deze vondsten zijn aanleiding om voor het huidige plangebied een hoge archeologische verwachting af te geven gezien de nabijheid en de landschappelijke gelijkenissen.

De kans op het aantreffen van vondsten van organisch materiaal en van paleo-ecologische resten is sterk afhankelijk van de bodemgesteldheid ter plaatse. Onverbrande vondsten van organisch materiaal en paleo-ecologische resten zullen over het algemeen slechts beneden de grondwaterspiegel kunnen worden aangetroffen. Daar waar sprake is van een hoge grondwaterstand binnen het plangebied zullen dit soort vondsten waarschijnlijk goed zijn geconserveerd en op de plekken met een lage grondwaterstand zal dit minder het geval zijn. Overig vondstmateriaal zal waarschijnlijk wel goed geconserveerd zijn binnen het gehele plangebied.

Conclusie booronderzoek

In boring 1 is sprake van een 15 cm dikke grijsbruine gevlekte subrecente ophoging op een 30 cm dikke bruine iets humeuze oorspronkelijke bouwvoor. Deze bouwvoor gaat op een diepte van 45 cm-mv over in een 25 cm dikke roodbruine veldpodzol B. Op een diepte van 70 cm-mv is geel fijn dekzand aangetroffen van de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden. In de overige boringen ontbreekt de podzolbodem, maar is verder sprake van een vergelijkbare bodemopbouw, waarbij onder de subrecente ophoging en de oorspronkelijke bouwvoor afwisselend menglagen aanwezig zijn waarbij de oorspronkelijke podzolbodem vermengd is met de top van de C-horizont (boring 2 en boring 3) of sprake is van een menglaag waarbij zowel de bovenlaag, de oorspronkelijke podzolbodem als de top van het dekzand vermengd zijn met elkaar (boring 4 en boring 5 tot en met 8). De top van het dekzand in deze boringen met een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen op dieptes variërend van 70 cm-mv in boring 7 tot 125 cm-mv in boring 5.

Selectieadvies

Met uitzondering van boring 1 zijn er geen intacte bodems aangetroffen en in de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming door menselijk handelen in het verleden. Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. De kans dat met de geplande bodemingrepen archeologische waarden verloren gaan, wordt nihil geacht.

Selectiebesluit

Het conceptrapport is op 22-04-2024 namens gemeente Hengelo getoetst door de Regioarcheoloog. Behoudens enkele tekstuele opmerkingen gaat de Regioarcheoloog akkoord met het rapport en het selectieadvies. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijke geacht.

Cultuurhistorie

Het projectgebied bevat geen rijks-, provinciale of gemeentelijke monumenten. Ook in de nabijheid van het projectgebied zijn deze niet aanwezig. Derhalve wordt geconcludeerd dat voorliggend plan geen negatieve gevolgen heeft voor het aspect 'cultuurhistorie'

05 FYSIEKE LEEFOMGEVING

Het bevoegd gezag mag een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit alleen verlenen met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties (artikel 8.0a, lid 2, Bkl). Bij ruimtelijke projecten moet, mede hierom, in toenemende mate rekening gehouden worden met diverse milieu- en omgevingsaspecten. Bij het beoordelen van deze milieu- en omgevingsaspecten zijn o.a. de volgende thema's relevant: milieuzonering, bodem, geluid, omgevingsveiligheid, water, ecologie, archeologie, verkeer en parkeren. Eventuele beperkingengebieden zijn meegenomen onder het betreffende onderdeel (mobiliteit, geluid, omgevingsveiligheid, etc.). Beperkingengebieden voor water zijn, indien aanwezig, opgenomen onder het waterschap beleid. Onderstaand worden de omgevingsaspecten in het kort behandeld.

05.1 Milieubelastende activiteiten

In de bijlage bij artikel 1.1. van de Ow wordt het begrip Milieubelastende activiteit (Mba) als volgt gedefinieerd: *'activiteit die nadelige gevolgen voor het milieu kan veroorzaken, niet zijnde een lozingsactiviteit op een oppervlaktewaterlichaam of een lozingsactiviteit op een zuiveringstechnisch werk of een wateronttrekkingsactiviteit'*.

Dit heeft betrekking op alle activiteiten die mogelijk een negatief effect op het milieu kunnen hebben. Om te bepalen of er sprake is van een Mba moet een check worden gedaan of er instructieregels uit het Bkl, Bal of Bbl van toepassing zijn op het project. Hieronder vallen ook niet-bedrijfsmatige activiteiten, niet-plaatsgebonden activiteiten en tijdelijke activiteiten, dit kunnen ook beroeps- en bedrijfsmatige activiteiten aan huis zijn. De instructieregels in het Bkl zijn bijvoorbeeld niet van toepassing op het wonen zelf, maar wel op beroepen en bedrijven aan huis.

Naast de instructieregels hebben gemeenten zelf de beleidsvrijheid om in het omgevingsplan aanvullende milieuregels en/of voorwaarden te stellen voor Mba's. Hierbij kan gedacht worden aan bijvoorbeeld het houden van huisdieren of het gebruik van kachels en openhaarden.

Met het oog op een veilige en gezonde leefomgeving is het uitgangspunt: het aanhouden van voldoende afstand tussen milieubelastende activiteiten en gevoelige gebouwen en locaties. De VNG heeft gewerkt aan een hulpmiddel die kan worden toegepast voor het plannen en toetsen van nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen: 'Milieuzonering nieuwe stijl'.

De VNG-uitgave 'Milieuzonering nieuwe stijl' gaat uit van zones die die bij een grotere afstand tot gevoelige functies en locaties (bijvoorbeeld wonen) uitgaat van een oplopende gebruikruimte voor

geluid en geur per bedrijf. Daarbij staat het reguleren van gebruikruimte voor geluid en geur centraal in de nieuwe systematiek voor milieuzonering. Daarbij wordt aansluiting gezocht bij het Besluit kwaliteit leefomgeving waar 'gebruikruimte' een belangrijk begrip is (zie paragraaf 3.3 "Sturen op de verdeling van gebruikruimte onder de Omgevingswet" van de Nota van toelichting bij het Bkl. De gebruikruimte van milieubelastende activiteiten (bijvoorbeeld bedrijven) is de milieuruimte die een milieubelastende activiteit op grond van het omgevingsplan mag benutten voor het uitoefenen van de bedrijfsvoering.

Toets

Het projectgebied binnen bestaand stedelijk gebied van Hengelo. In de directe omgeving liggen voornamelijk bedrijfsterreinen, belangrijke ontsluitingswegen en enkele burgerwoningen. Voor de toets wordt gesteld dat het plangebied is gelegen in het gebiedstype 'gemengd gebied'.

In de VNG-uitgave Activiteiten en Milieuzonering Omgevingswet is de lijst van bedrijfsactiviteiten van de VNG uitgave Bedrijven en milieuzonering 2009 getransponeerd en biedt goede aanknopingspunten voor een indicatie van de inpasbaarheid van activiteiten in de omgeving. Daarbij wordt uitgegaan van richtafstanden voor geluid en geur. Milieuaspecten zoals externe veiligheid, trillingen en stofhinder zijn in specifieke gevallen relevant of zelfs maatgevend. Deze aspecten lenen zich, anders dan geluid en geur, niet goed om de inpasbaarheid van activiteiten indicatief te bepalen. In algemene zin geldt dat wanneer een activiteit een andere vorm van milieubelasting dan geluid- en geurhinder met zich mee brengt, aan de hand van de specifieke regelgeving moet worden bepaald of de activiteit op de gewenste locatie inpasbaar is.

Zoals aangegeven is het projectgebied gelegen in het stedelijk gebied van Hengelo, waar verschillende functies aanwezig zijn. Er zijn, zoals uit paragraaf 5.7 blijkt, geen milieubelastende activiteiten in de nabijheid van het projectgebied aanwezig waarvoor in het kader van externe veiligheid aandachtsgebieden gelden. Derhalve kan de inpasbaarheid van het plan aan de hand van de VNG-uitgave Activiteiten en Milieuzonering onderzocht worden.

Hiervoor is gekeken of de nieuwe functie past in de omgeving (externe werking) en of de omgeving de nieuwe functie toelaat (interne werking).

Externe werking

Bij de externe werking gaat het om de vraag of de realisatie van onderhavig plan leidt tot hinder of belemmeringen voor de omgeving. Daarvan is sprake als het woon- en leefklimaat van omwonenden in ernstige mate wordt aangetast.

Een elektrisch laadstation kan aangemerkt worden als een milieubelastende functie. Voor het bepalen van de minimale aan te houden afstanden, is Milieuzonering nieuwe stijl aangehouden. Het gaat hierbij om minimale afstanden tussen de grens van het betreffende projectgebied en de dichtstbijzijnde woning. Een laadstation voor het elektrisch laden van vrachtauto's is niet specifiek benoemd in deze richtlijn. Voor het bepalen van de milieucategorie kan het beste aangesloten worden met activiteiten met vergelijkbare milieuaspecten. Het belangrijkste milieuaspect lijkt het geluid van komende en vertrekkende voertuigen te zijn. De categorie 'Autoparkeerterreinen, parkeergarages' lijkt daarmee het best passend. Zeker omdat het hier niet gaat om reguliere vrachtwagens, maar om elektrische vrachtwagens. Hiervoor geldt een richtafstand van 10 meter voor 'gemengd gebied'.

De dichtstbijzijnde woning bevindt zich aan de Oldenzaalsestraat 570, op een afstand van circa 25 meter. Deze afstand voldoet aan de minimale richtafstand. Aan de overzijde van de N342 ligt verder nog een agrarisch perceel met bedrijfswoning. De onderlinge afstand tot het projectgebied bedraagt circa 50 meter. Er wordt voldaan aan de richtafstanden.

Het aspect 'Activiteiten en milieuzonering' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit project. Er is sprake van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Interne werking

Hierbij gaat het om de vraag of de nieuwe functie hinder ondervindt van bestaande functies in de omgeving. De vestiging van een E-trucklaadstation wordt niet aangemerkt als de vestiging van een milieugevoelig object. Derhalve geldt dat de interne werking geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Op basis van bovenstaande kan geconcludeerd worden dat het aspect 'milieubelastende activiteiten' geen belemmering vormt voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

05.2 Bodem

Wanneer ontwikkelingen plaatsvinden m.b.t. de fysieke leefomgeving is het van belang om te weten of de bodemkwaliteit geschikt is voor de beoogde functie en/of activiteit. De bodemkwaliteit mag geen gezondheidsrisico opleveren voor gebruikers van de bodem. In deze paragraaf wordt omschreven hoe bij voorliggend project rekening zal worden gehouden met het aspect bodem.

Voor het toelaten van een bouwactiviteit op een bodemgevoelige locatie moet worden getoetst aan paragraaf 5.1.4.5.1 van het Bkl. Deze paragraaf bevat regels voor het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem. De instructieregels zijn mede gesteld met het oog op het beschermen van de

gezondheid en van het milieu, in het bijzonder van de bodemkwaliteit. Een bodemgevoelige locatie is in ieder geval een locatie waarop een bodemgevoelig gebouw is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een omgevingsplanactiviteit. Tot een bodemgevoelige locatie hoort ook een aaneengesloten terrein direct grenzend aan een bodemgevoelig gebouw.

Uit artikel 5.89g van het Bkl volgt dat deze paragraaf van toepassing is op o.a. een bodemgevoelig gebouw en definieert het als een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat de bodem raakt en waar personen meer dan twee uur per dag aaneengesloten aanwezig zullen zijn. Deze paragraaf is niet van toepassing op bijbehorende bouwwerken tot 50 m².

Waarden voor de toelaatbare kwaliteit van de bodem voor het bouwen van een bodemgevoelig gebouw op een bodemgevoelige locatie worden opgenomen in het definitieve omgevingsplan (art. 5.89i Bkl). Deze waarden kunnen per gebied of per gebruiksfunctie verschillen.

Bij een overschrijding van een vastgestelde waarde (zie art. 5.89i Bkl) is het bouwen van een bodemgevoelig gebouw alleen toegelaten als de in het omgevingsplan voorgeschreven sanerende of andere beschermende maatregelen worden getroffen (art. 5.89K Bkl, art. IIIa onder 2 Aanvullingsbesluit Bodem).

Toets

Dit plan voorziet in de realisatie van een E-trucklaadstation aan de Oldenzaalsestraat nabij nummer 570 in Hengelo. Een E-trucklaadstation wordt niet gezien als een nieuwe bodemgevoelige functie of gebouw. Een bodemgevoelig gebouw betreft een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat de bodem raakt en waar personen meer dan 2 uur per dag aaneengesloten aanwezig zijn. Echter is het projectgebied redelijk recent nog onderzocht. Volledigheidshalve wordt verwezen naar dit onderzoek. Het gaat om een verkennend bodemonderzoek NEN 5740 en NEN 5707 van Ortago (kenmerk 206537-13/R02). Het bodemonderzoek is als bijlage opgenomen. Hieronder worden de resultaten weergegeven:

- Er zijn op het zuidelijk terreindeel van het perceel Oldenzaalsestraat 570 in de bovengrond matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK aangetoond bij een voorgaand nader bodemonderzoek uit 2004. Deze verontreiniging is naar verwachting nog aanwezig.
- Op basis van het verkennend en nader onderzoek is destijds gesteld dat er binnen het perceel geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging omdat de maximale omvang 8 m³ bedraagt (<25 m³). Bij onderhavig onderzoek zijn op het overige zuidelijke terreindeel ook geen matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK aangetoond. Op het aangrenzend perceel 3638 is onder de klinkerverharding tot 1,0 m -mv een puinlaag

aangetroffen (geen bodem). De verdachte bodemlaag waarin eerder matig of sterk verhoogde getallen aan PAK zijn aangetoond is hier niet aangetroffen.

- Voor perceel 7383 aan de Oldenzaalsestraat 570 geldt dat sprake is van een gewogen gehalte rond de halve interventiewaarde. In de situatie dat het in het mengmonster aangetroffen asbest afkomstig is uit een individueel gat, dient het gewogen asbestgehalte vervijfvoudigd (5 proefgaten) te worden. In dat geval wordt de (halve) interventiewaarde voor asbest ruimschoots overschreden. Geadviseerd wordt om nader onderzoek naar asbest uit te voeren om vast te stellen of op de locatie sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest.

In het onderzoek wordt verwezen naar perceel 7383. Het is niet bekend waar dit perceel ligt, aangezien dit perceel niet in de buurt van de Oldenzaalsestraat 570 ligt. Door de initiatiefnemer is momenteel wel een aanvullend bodemonderzoek ingang gezet. Zodra de rapportage gereed is, zal deze bij de onderbouwing worden bijgevoegd.

05.3 Geluid

Veel activiteiten in de fysieke leefomgeving hebben te maken met geluid; ze veroorzaken geluid(hinder) of worden eraan blootgesteld. Daarom worden er regels gesteld aan geluid. Deze regels gaan over het beheersen van geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen enerzijds en de bescherming van geluidgevoelige gebouwen en locaties anderzijds. In deze paragraaf komt aan de orde op welke wijze bij de activiteit rekening wordt gehouden met het aspect geluid.

Geluidsgevoelige gebouwen

In artikel 3.21 van het Bkl zijn de geluidsgevoelige gebouwen aangewezen. Het betreft gebouwen, waaronder een gebouw of een gedeelte van een gebouw dat een woonfunctie heeft. De geluidsnormen hebben betrekking op het geluid op de gevel van een geluidsgevoelig gebouw en hebben primair als doel het beschermen van de gezondheid door het stellen van eisen aan het geluid op en rond de woningen, waar mensen langdurig verblijven en slapen. Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de voorgevel, zijgevel en achtergevel.

Onder geluidgevoelige gebouwen wordt verstaan:

- woningen
- Onderwijsgebouwen (behoudens voorzieningen zoals een gymnastieklokaal).
- Ziekenhuizen en verpleeghuizen en daarmee gelijk te stellen voorzieningen zoals verzorgingstehuizen, psychiatrische inrichtingen, medische centra, poliklinieken, medische kleuterdagverblijven, etc.

Geluid door wegen, spoorwegen en industrieterreinen

Paragraaf 5.1.4.2a van het Bkl gaat over het toelaten van een nieuw geluidgevoelig gebouw bij wegen, spoorwegen en industrieterreinen alsook het geluid veroorzaakt door wegen, spoorwegen en industrieterreinen op geluidgevoelige gebouwen gelegen binnen een geluidaandachtsgebied.

Een geluidaandachtsgebied is een locatie langs een weg, spoorweg of rond een industrieterrein waarbinnen het geluid hoger kan zijn dan de standaardwaarde zoals opgenomen in de tabel in artikel 5.78t van het Bkl.

Er zal bij de voorbereiding van een omgevingsplan of omgevingsvergunning, onderzoek moeten worden gedaan naar de geluidbelasting op de gevels van geluidgevoelige objecten, wanneer deze zich binnen het geluidaandachtsgebied van een industrieterrein, wegen en/of spoorwegen bevinden.

Geluid door activiteiten

In het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl) onder paragraaf 5.1.4.2.1 zijn regels voor het aspect geluid opgenomen die gelden voor milieubelastende activiteiten die geluid voortbrengen. Deze instructieregels zijn van toepassing op het moment dat een BOPA op een locatie een geluidbelastende activiteit of een geluidgevoelig gebouw planologisch mogelijk maakt. Daarmee gelden de instructieregels zowel bij het toestaan van de activiteit, als bij het toestaan van geluidgevoelige gebouwen in de nabijheid van de activiteit.

Met uitzondering van het geluid van woonactiviteiten, zijn de instructieregels van deze paragraaf van toepassing op het geluid van alle denkbare activiteiten. Het gaat hierbij niet alleen om geluid van bedrijven en/of instellingen, maar bijvoorbeeld ook geluid afkomstig van locaties waar openbare voorzieningen zijn voorzien, zoals groen of speeltuinen. De instructieregels zijn ook van toepassing op geluid afkomstig van een locatie waar woningen met een bedrijf aan huis zijn toegelaten. Dat betekent dat het geluid dat afkomstig is van het wonen niet wordt beoordeeld, maar het geluid van de bedrijfsmatige activiteiten wel. In artikel 5.65 van het Bkl zijn standaardwaarden opgenomen die aan de eis van aanvaardbaarheid voldoen. Overigens kan een gemeente gemotiveerd afwijken van de standaardwaarden, mits aan de aanvaardbaarheid eis kan worden voldaan. In afdeling 8.5 van het Bkl staan beoordelingsregels voor de omgevingsvergunning milieubelastende activiteit. Ten slotte voor een aantal milieubelastende activiteiten geldt een vergunningplicht op basis van hoofdstuk 3 van het Bal.

De instructieregels zijn niet van toepassing op tijdelijk gebouwen (minder dan 10 jaar) en op geluid

afkomstig van doorgaand verkeer op wegen en spoorwegen.

Toets

Wegverkeerslawaaï en spoorwegen

Met dit project wordt een E-trucklaadstation mogelijk gemaakt. Het laadstation valt niet onder categorie 'geluidgevoelige objecten'. Daarmee is de toetsing vanwege wegverkeerslawaaï en/of spoorweglawaaï niet aan de orde.

Industrielawaaï

Een elektrisch laadstation kan aangemerkt worden als een milieubelastende functie. Met uitvoering van dit plan worden activiteiten toegestaan die mogelijk effect hebben op de nabijgelegen gevoelige bestemmingen. Zoals ook is aangegeven in paragraaf 5.1 zijn er geen richtafstanden bekend voor een elektrisch laadstation. De meest vergelijkbare categorie is een 'Autoparkeerterrein, parkeergarage' met een richtafstand van 10 meter (uitgaande van een gemengd gebied).

De dichtstbijzijnde woning bevindt zich aan de Oldenzaalsestraat 570, op een afstand van circa 25 meter. Deze afstand voldoet aan de minimale richtafstand. Aan de overzijde van de N342 ligt verder nog een agrarisch perceel met bedrijfswoning. De onderlinge afstand tot het projectgebied bedraagt circa 50 meter. Er wordt voldaan aan de richtafstanden. Nader akoestisch onderzoek is niet noodzakelijk. Het aspect geluid vormt dan ook geen belemmering voor de verdere planvorming.

05.4 Luchtkwaliteit

Ter bescherming van de gezondheid zijn onder paragraaf 5.1.4.1 van het Bkl instructieregels opgenomen voor de luchtkwaliteit. Volgens deze regels gelden zogeheten omgevingswaarden voor onder andere de in de buitenlucht voorkomende stikstofdioxide (NO₂) en fijnstof (PM₁₀).

De overheid toetst en monitort de luchtkwaliteit vooral in zogeheten aandachtsgebieden, dit zijn locaties met hogere concentraties stikstofdioxide of fijnstof.

In een aandachtsgebied moet de overheid de omgevingswaarden in acht nemen. Dit geldt voor de besluiten, als deze zorgen voor een verhoging van de concentraties binnen een aandachtsgebied. Als de gemeente activiteiten toelaat, die leiden tot gebruik van wegen, vaarwegen of spoorwegen (verkeersaantrekkende werking) of waarvoor luchtregels staan in het Besluit activiteiten leefomgeving (Bal) moet worden voldaan aan de omgevingswaarden. Dit volgt uit artikel 5.51 van het Bkl. Hierbij gaat het om activiteiten binnen het aandachtsgebied. Maar het kan ook gaan om activiteiten in de buurt van een aandachtsgebied, als deze activiteiten zorgen voor een verhoging van de concentraties binnen het nabijgelegen aandachtsgebied. Het gaat in zulke gevallen om activiteiten die relatief veel luchtvervuiling veroorzaken en over een grotere afstand effect hebben (bijvoorbeeld

verkeer of bedrijfsemissies). Een activiteit is toelaatbaar als aan één van de volgende voorwaarden wordt voldaan:

- er is geen sprake van een feitelijke of dreigende overschrijding van een grenswaarde;
- het project leidt per saldo niet tot een verslechtering van de luchtkwaliteit;
- het project draagt alleen niet in betekenende mate bij aan de luchtverontreiniging;

De vergunningverlener toetst aan de omgevingswaarden, tenzij de activiteit niet in betekenende mate (NIBM) bijdraagt aan de stikstofdioxide- (NO₂) of fijnstof- (PM₁₀) concentraties. De specifieke beoordelingsregels voor luchtkwaliteit staan in artikel 8.17 van het Besluit kwaliteit leefomgeving. Voor vergunningplichtige milieubelastende activiteiten heeft het rijk beoordelingsregels over emissies naar de lucht en de beoordeling van de luchtkwaliteit opgenomen in het Bkl. De specifieke beoordelingsregels voor lucht staan in artikel 8.17, 8.21 en 8.24 van het Besluit kwaliteit leefomgeving (Bkl). Deze gaan over:

- beoordeling luchtkwaliteit en toetsing aan de rijksomgevingswaarden;
- ammoniakemissies van veehouderijen;
- geologische opslag van CO₂.

Uit artikel 5.53 en 5.54 Bkl volgt dat een project niet in betekende mate bijdraagt aan de luchtkwaliteit als de toename van de concentratie NO₂ en PM₁₀ niet hoger is dan 1,2 µg/m³. Dat is 3% van de omgevingswaarde voor de jaargemiddelde concentraties. In artikel 5.54 staan standaardgevallen (inrichtingen, kantoor- en woningbouwlocaties) opgenomen die niet in betekende mate bijdragen aan de luchtverontreiniging. Enkele voorbeelden zijn:

- woningen: 1500 met een enkele ontsluitingsweg;
- woningen: 3000 met twee ontsluitingswegen;
- kantoren: 100.000 m² bruto vloeroppervlak met een enkele ontsluitingsweg.

Als een project binnen de genoemde categorie, maar niet binnen de gestelde grenzen valt, is het alsnog mogelijk om via detailberekeningen aannemelijk te maken dat de 3%-grens niet wordt overschreden. Een andere manier om aannemelijk te maken dat een project de 3%-grens niet overschrijdt is een kwalitatieve berekening. Met de NIBM-tool kan bekeken worden of een project in betekende mate bijdraagt aan de luchtverontreiniging. Soms zijn detailberekeningen nodig als aanvulling op de NIBM-tool.

Soms heeft de gemeente in een eerdere fase (toelaten van bedrijven in het omgevingsplan) al getoetst of het omgevingsplan voldoet aan de luchtkwaliteitsregels. Een dergelijke 'voortoets' is verplicht als het omgevingsplan in een aandachtsgebied ligt. Bij de daadwerkelijke aanvraag van een omgevingsvergunning moet het bevoegd gezag vervolgens beoordelen of deze aanvraag voldoet

aan de luchtkwaliteitseisen.

Toets

Met dit project wordt E-trucklaadstation met 8 laadplekken mogelijk gemaakt. Als gevolg hiervan kunnen er wel extra verkeersbewegingen plaatsvinden, maar het gaat hier om elektrische voertuigen, die zullen geen fijnstof of stikstofdioxide uitstoten vanwege de motor. Het rijden op zich kan door remmen c.q. slijtage van de banden nog wel fijnstof uitstoten. Voor voertuigen die rijden op de fossiele brandstoffen is een tool (NIBM-tool) die wordt gebruikt om de uitstoot te berekenen in een worst-case scenario.

Deze berekening is hier gemaakt voor vrachtwagens (op fossiele brandstoffen) om op deze wijze een beeld te krijgen van de uitstoot. Aangegeven is al dat er in de loop der jaren een toename zal zijn van het aantal voertuigen dat gebruik gaat maken van het laadstation. Voor de berekening is uitgegaan van de toename van 100 voertuigen (jaar 2033), zoals omschreven in paragraaf 2.3.

Worst-case berekening voor de bijdrage van het extra verkeer als gevolg van een plan op de luchtkwaliteit		
Jaar van planrealisatie		2025
Extra verkeer als gevolg van het plan		
Extra voertuigbewegingen (weekdaggemiddelde)		100
Aandeel vrachtverkeer		100,0%
Maximale bijdrage extra verkeer	NO ₂ in µg/m ³	0,54
	PM ₁₀ in µg/m ³	0,08
Grens voor "Niet In Betekenende Mate" in µg/m ³		1,2
Conclusie		
De bijdrage van het extra verkeer is niet in betekenende mate; geen nader onderzoek nodig		

FIGUUR 18; BEREKENING LUCHTKWALITEIT, WORST-CASESCENARIO (BRON: IPLO)

Uit de berekening volgt dat de toename van de uitstoot niet in betekenende mate is. Omdat het elektrische vrachtwagens betreffen zal de uitstoot lager liggen dan bij de vrachtwagens die rijden op fossiele brandstoffen. Een overschrijding van de grenswaarden is daarmee ook in de toekomst niet te verwachten. Aanvullend onderzoek naar de luchtkwaliteit is derhalve niet nodig. Daarbij is een laadstation geen functie waarvoor de luchtkwaliteit van belang is, het betreft geen verblijfsfunctie. Dit is anders voor bijvoorbeeld voor een woonfunctie of een maatschappelijke verblijfsfunctie.

Het aspect 'luchtkwaliteit' vormt daarmee geen belemmering voor het realiseren van het voorliggende project.

05.5 Geur

In paragraaf 5.1.4.6.1 Bkl zijn de instructieregels opgenomen die geurbelastende activiteiten en/of geurgevoelige gebouwen in elkaars nabijheid mogelijk maken. Het gaat hierbij om drie geurbronnen waarvoor regels zijn gesteld, namelijk:

- Zuiveringstechnische werken (subparagraaf 5.1.4.6.2)
- Het houden van landbouwhuisdieren in een dierenverblijf (subparagraaf 5.1.4.6.3)
- Andere agrarische activiteiten zoals het opslaan van vaste mest, compost of dikke fractie en het composteren of opslaan van groenafval (paragraaf 22.3.6.4 bruidsschat).

In artikel 5.92 Bkl staat vastgelegd dat in een omgevingsplan rekening gehouden wordt met geur door activiteiten op geurgevoelige gebouwen en dat het omgevingsplan erin voorziet dat dit aanvaardbaar is. Hierbij moet rekening worden gehouden met de lokale specifieke omstandigheden en de (cumulatieve) gevolgen van activiteiten. De specifieke plaatselijke situatie kan mede bepalend zijn voor wat aanvaardbaar is en per geval verschillen. Afhankelijk van de gemeente kan lokaal beleid van toepassing zijn voor het aspect geur. Dit wordt dan vastgelegd in een Geurgebiedsvisie en Geurverordening.

Naast het toetsen van de geurbelasting door activiteiten op geurgevoelige functies, moet bij het toelaten van een nieuwe geurgevoelige functies ook worden getoetst of bedrijven in de omgeving worden beperkt in hun bedrijfsvoering. Wanneer hier sprake van is moet getoetst worden aan de geldende normen waar het bedrijf aan moet voldoen. Een nieuwe geurgevoelige functie is alleen aanvaardbaar als dit er niet toe leidt dat het bedrijf daardoor niet meer kan voldoen aan de voor het bedrijf geldende normen. Dit betekent dat er sprake is van een beperking in de bedrijfsmogelijkheden.

Toets

In de omgeving van het projectgebied bevinden zich geen (agrarische) bedrijven die milieubelastende activiteiten uitoefenen. Er is dan ook geen sprake van eventuele geuroverlast. Het laadstation zelf veroorzaakt zelf evenmin geuroverlast. Geconcludeerd kan worden dat het 'aspect' geur geen belemmering vormt voor het realiseren van het voorgenomen initiatief.

05.6 Infrastructuur

Nutsvoorzieningen zoals kabels, leidingen, antennes

Voor het laadstation zullen nutsvoorzieningen noodzakelijk zijn. Het laadstation bestaat mede uit een BESS, het batterijsysteem waarmee elektriciteit kan worden opgeslagen dat wordt geproduceerd, maar op dat moment nog niet benodigd is.

Tevens komt er een zogenaamde DSI (distribution system operator) het inkoopstation van de netbeheerder, waar de verbinding met het net komt. In dit station wordt de hoogspanning omgezet naar laagspanning. Hier vindt tevens de splitsing plaats van het vermogen, een deel voor het laden en een deel voor de truckstop. Hierover is overleg geweest met de netbeheerder en aangegeven dat dit in het laatste kwartaal van 2024 kan worden gerealiseerd.

Openbare ruimte

In de openbare ruimte hoeft er bij de toegang naar het laadstation geen aanpassing plaats te vinden. De bestaande toegang naar de truckstop wordt gebruikt om het laadstation te bereiken. De aanpassingen die voor het laadstation benodigd zijn, bevinden zich op eigen gronden van de eigenaar van Frans op den Bult. Het uitrijden vanaf het laadstation gaat via de bestaande ontsluiting op de Oosterveldsingel.

Toets

Geconcludeerd kan worden dat het aspect 'infrastructuur' geen belemmering vormt voor het realiseren van het initiatief.

05.7 Omgevingsveiligheid

Omgevingsveiligheid beschrijft de risico's die ontstaan als gevolg van opslag, productie, gebruik en vervoer van gevaarlijke stoffen en windturbines. De hoofdlijnen van het (wettelijk) kader voor de omgevingsveiligheid zijn opgenomen in instructieregels in afdeling 5.1.2 Bkl. In bijlage VII van het Bkl zijn activiteiten aangewezen als risicobronnen. Deze risicobronnen zijn van belang voor de regels over het plaatsgebonden risico en de aandachtsgebieden. Het betreft de volgende activiteiten:

- Activiteiten met gevaarlijke stoffen bij bedrijven. Dit zijn verschillende milieubelastende activiteiten uit het Besluit activiteiten leefomgeving;
- Het basisnet vervoer gevaarlijke stoffen (weg, water en spoor);
- Buisleidingen met gevaarlijke stoffen die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Besluit activiteiten leefomgeving;
- Windturbines die zijn aangewezen als milieubelastende activiteit in het Besluit activiteit leefomgeving.

De paragrafen 5.1.2.2 tot en met 5.1.2.6 Bkl gaan over het toelaten van beperkt kwetsbare, kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en beperkt kwetsbare en kwetsbare locaties in verband met het externe veiligheidsrisico van een activiteit die op een locatie is toegelaten op grond van een omgevingsplan of een omgevingsvergunning voor een buitenplanse omgevingsplanactiviteit.

Plaatsgebonden risico

Het plaatsgebonden risico is de kans dat per jaar iemand die onbeschermd en continu op een plek verblijft komt te overlijden als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen. Dit kan zijn: blootstelling aan hitte door brand, overdruk door een explosie of een concentratie giftige stoffen in de lucht. Grenswaarden en standaardwaarden voor het Plaatsgebonden Risico (PR) ten aanzien van (zeer) (beperkt) kwetsbare gebouwen en (beperkt) kwetsbare locaties zijn opgenomen in artikel 5.6 tot en met artikel 5.11a Bkl. Grenswaarden voor kwetsbare en zeer kwetsbare gebouwen en kwetsbare locaties (art. 5.7 lid 1 Bkl) worden in een Omgevingsplan in acht genomen. Met standaardwaarden voor beperkt kwetsbare gebouwen en locaties wordt in een omgevingsplan rekening gehouden (art. 5.11 Bkl). Voor het plaatsgebonden risico gelden, afhankelijk van de activiteit, vastgestelde afstanden of te berekenen afstanden (bijlage VII Bkl).

Groepsrisico

Daarnaast dient rekening gehouden te worden met de kans dat als gevolg van een incident met gevaarlijke stoffen een groep van tien of meer personen overlijdt (het groepsrisico). Bij een beoordeling van het groepsrisico wordt gebruik gemaakt van aandachtsgebieden. Risicovolle activiteiten hebben van rechtswege aandachtsgebieden (art. 5.12 Bkl).

Aandachtsgebieden zijn gebieden rond activiteiten met gevaarlijke stoffen die zichtbaar maken waar mensen binnenshuis, zonder aanvullende maatregelen onvoldoende beschermd zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen (RIVM a, z.d.). Aandachtsgebieden zijn er voor brand, explosie en gifwolk. Afhankelijk van het type activiteit met gevaarlijke stoffen, zijn er voor het aandachtsgebied in de regelgeving vaste afstanden vastgesteld of zijn deze afstanden rekenkundig te bepalen (bijlage VII Bkl). Aandachtsgebieden worden zichtbaar gemaakt in het Register externe veiligheidsrisico's (REV).

Binnen een aandachtsgebied kan sprake zijn van een voorschriftengebied. Een gemeente kan in het Omgevingsplan afzien van aanwijzing van een brand- of explosievoorschriftengebied of een kleiner brand- of explosievoorschriftengebied aanwijzen (art. 5.14 Bkl). Als het initiatief ligt in een voorschriftengebied, dan gelden voor nieuwbouw aanvullende bouweisen uit het Besluit bouwwerken leefomgeving (art. 4.90 tot en met 4.96 Bbl. Voor zeer kwetsbare gebouwen, zoals scholen, kinderdagopvang, en verzorgingstehuizen, geldt altijd een voorschriftengebied, en gelden dus aanvullende bouweisen bij nieuwbouw (art. 5.14 Bkl).

Los van een eventueel voorschriftengebied kan een gemeente aanvullende eisen stellen, bijvoorbeeld aan vluchtroutes en de bereikbaarheid van het gebied door hulpdiensten. Dergelijke eisen kunnen worden opgenomen in de omgevingsvergunning.

Naast bovengenoemde regels over veelvoorkomende situaties zijn voor een aantal specifieke situaties nog de volgende delen van het Bkl van belang:

- Beperkingen in het belemmeringsgebied (voormalige belemmeringsstrook in de huidige regelgeving) van buisleidingen: par. 5.1.2.3 Bkl;
- Veiligheid rond opslaan, herverpakken en bewerken van vuurwerk en pyrotechnische artikelen voor theatergebruik: par 5.1.2.4 Bkl;
- Veiligheid rond het bewerken en opslaan van ontplofbare stoffen voor civiel gebruik en op militaire objecten (par. 5.1.2.5 Bkl);
- Veiligheid rond luchthavens (par. 5.1.2.6 Bkl).

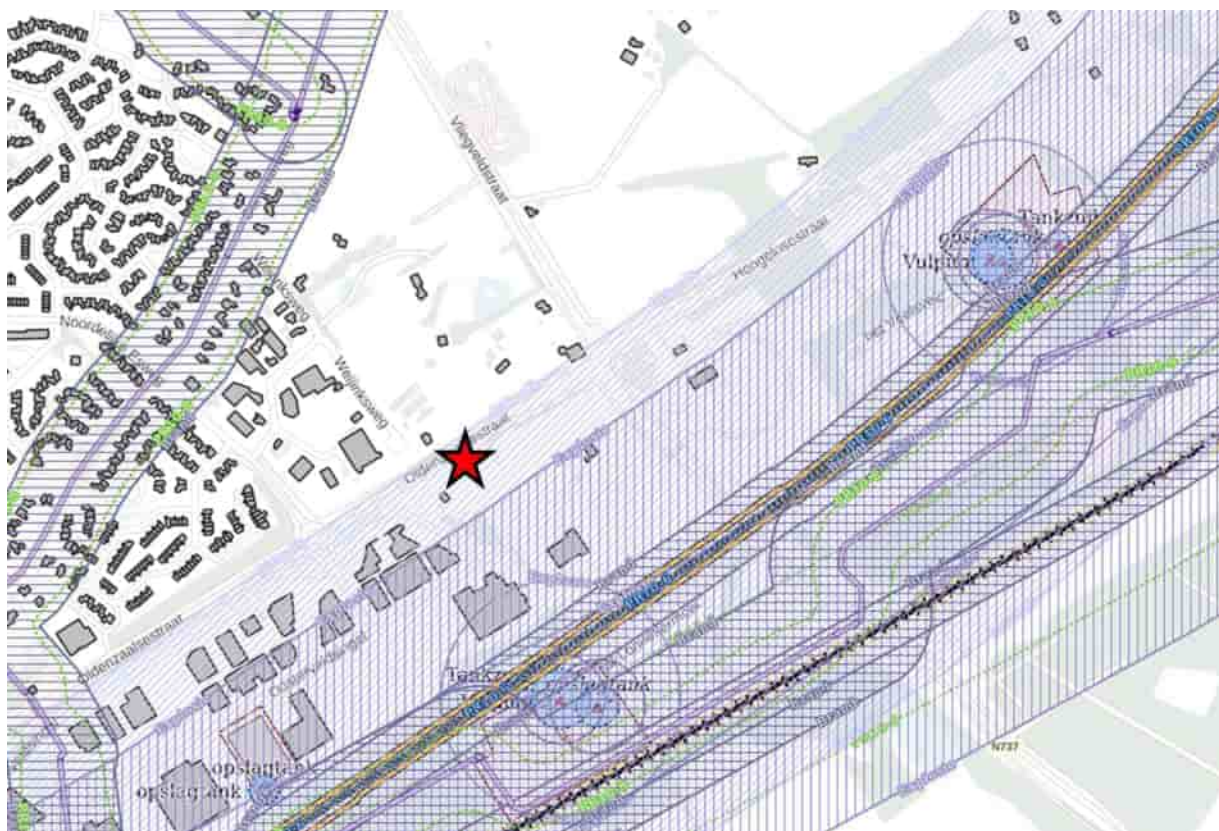
Toets

Aan de hand van de kaarten met betrekking tot het thema 'Veilige omgeving' zoals opgenomen in de Atlas Leefomgeving is een inventarisatie verricht van risicobronnen in en rond het plangebied. Op deze kaarten staan meerdere soorten risico's, zoals ongevallen met brandbare, explosieve en giftige stoffen, grote branden of verstoring van de openbare orde.

Uit de inventarisatie blijkt dat het projectgebied binnen een gifwolkaandachtsgebied ligt.

Aandachtsgebieden zijn gebieden waarbinnen mensen in gebouwen, zonder aanvullende maatregelen, onvoldoende beschermd kunnen zijn tegen de gevolgen van ongevallen met gevaarlijke stoffen. Denk bij gebouwen bijvoorbeeld aan woningen, winkels of scholen. Een belangrijk doel van aandachtsgebieden is om gemeenten bij nieuwbouwplannen rekening te laten houden met ongevallen met gevaarlijke stoffen. Als een gemeente bijvoorbeeld nieuwe woningen in een aandachtsgebied toestaat, bepaalt zij of aanvullende beschermende maatregelen nodig zijn, zoals het versterken van gebouwen of het informeren van inwoners over schuilmogelijkheden. Gemeenten moeten bij nieuwbouw in een gifwolkaandachtsgebied tenminste in de eerste 1.500 meter bepalen of er aanvullende maatregelen nodig zijn.

Met voorliggende ontwikkeling worden geen verblijfsfuncties, zoals woningen of gebouwen waar mensen voor langere tijd verblijven mogelijk gemaakt. Mocht er een calamiteit zijn dan kunnen mensen in het projectgebied zichzelf snel en makkelijk in veiligheid brengen via de bestaande verharde uitvalswegen. Dit biedt voldoende mogelijkheden voor toekomstige gebruikers om in een noodsituatie snel afstand te creëren tot de risicobron en zichzelf in veiligheid te brengen.

FIGUUR 19 – OMGEVINGSVEILIGHEID (BRON: ATLAS LEEFOMGEVING)

05.8 Mobiliteit en parkeren

Bij het toelaten van een nieuwe functie moet worden aangetoond wat het effect is op de bereikbaarheid en verkeersafwikkeling. Daarbij moet ook in beeld worden gebracht of er sprake is van (extra) parkeerbehoefte. De activiteit die mogelijk wordt gemaakt moet getoetst worden aan het gemeentelijk beleid. Het gemeentelijk beleid omtrent mobiliteit en parkeren is opgenomen in het Mobiliteitsplan 2040. De verkeersgeneratie wordt bepaald aan de hand van de meest recente CROW-uitgave 'Toekomstig parkeren' (uitgave 381).

Verkeer

Met dit project wordt een E-trucklaadstation met 8 laadplekken mogelijk gemaakt. Als gevolg van deze ontwikkeling zullen er extra verkeersbewegingen plaatsvinden. Zoals aangegeven in paragraaf 2.3 en paragraaf 5.4 wordt er uitgegaan van een toename van circa 100 voertuigen. Dit is overigens wel een langere termijn verwachting. In de begin jaren zal het aantal voertuigen nog fors minder zijn.

Het projectgebied wordt ontsloten via de Oldenzaalseweg (inrijden) en vervolgens de Oosterveldsingel, terug naar de Oldenzaalseweg (uitrijden). De beperkte toename van

verkeersbewegingen kunnen eenvoudig via de huidige uitvalswegen worden afgewikkeld. Het aspect 'verkeer' vormt geen belemmering voor de uitvoerbaarheid van dit plan.

Parkeren

Met voorliggend plan wordt een laadstation voor vrachtwagens mogelijk gemaakt. De vrachtwagens rijden het terrein op om bij één van de 8 laadpunten te staan. Hier parkeren ze tijdelijk de vrachtwagen. Zodra de vrachtwagens zijn opgeladen rijden ze het terrein weer af. Er worden geen extra parkeerplaatsen aangelegd, aangezien het laadstation naast een bestaand parkeerterrein van Frans op den Bult ligt. Op het terrein worden wel twee autoparkeerplaatsen aangelegd. Hier kunnen medewerkers van bijvoorbeeld de storingsdienst parkeren, mocht er onderhoud nodig zijn aan de laadvoorzieningen. Het aspect 'parkeren' levert derhalve geen belemmeringen op voor dit plan.

05.9 Gezondheid

De Omgevingswet bevordert integrale besluitvorming en samenhang door alle relevante aspecten - waaronder gezondheid - in een zo vroeg mogelijk stadium te betrekken. In deze paragraaf komt aan de orde op welke wijze bij de activiteit rekening wordt gehouden met het aspect gezondheid. Het gaat om:

- Het beschermen van gezondheid (is er sprake van bijzondere omstandigheden waardoor het verlenen van de vergunning leidt tot ernstige nadelige of mogelijk ernstige nadelige gevolgen voor de gezondheid?);
- Het bevorderen van de gezondheid, zoals bevorderen sport en ontspanning (positieve gezondheid).

Toets

Met dit project wordt een E-trucklaadstation voor vrachtwagens mogelijk gemaakt. Met de ontwikkeling wordt een bijdrage geleverd aan de energietransitie van fossiele brandstoffen naar elektrische voertuigen. Dit heeft ook een positief effect op de gezondheid, aangezien er bij elektrische voertuigen geen fijnstof vrijkomt. Voorliggend plan heeft een positief effect op de gezondheid.

05.10 Windhinder

Windhinder is een aspect dat onderdeel uitmaakt van de fysieke leefomgeving zoals opgenomen in artikel 2.1 Omgevingswet. Hierdoor is het een onderdeel van de taak van de gemeente voor het evenwichtig toedelen van functies aan locaties (artikel 2.4 en 4.2 Omgevingswet) in het omgevingsplan. Vanuit het rijk zijn voor dit aspect van de fysieke leefomgeving geen instructieregels opgesteld derhalve kan de gemeente zelf invulling geven aan de regels in het omgevingsplan.

Voor de beoordeling van het windklimaat geldt de NEN 8100 (2006) norm. De NEN 8100 (2006) is vanuit de wet niet verplicht, maar gemeenten zijn vrij om een beoordelingsregel op te nemen in het

omgevingsplan dat een verplichting oplegt om een windonderzoek volgens de NEN 8100 (2006) te laten uitvoeren. In de NEN 8100 (2006) is een beslismodel opgenomen wat aangeeft wanneer een windonderzoek noodzakelijk is:

- Gebouwen hoger dan 30 meter: windonderzoek is nodig;
- Beschut gelegen gebouwen, hoogte 15 tot 30 meter: specialist beoordeelt of een windonderzoek nodig is;
- Onbeschut gelegen gebouwen, hoogte tot 30 meter: specialist beoordeelt of een windonderzoek nodig is.

Toets

Met onderhavig project worden geen gebouwen hoger dan 30 meter gerealiseerd. Het gaat enkel om E-truckstation met een maximale bouwhoogte van 6 meter. Geconcludeerd kan worden dat het aspect windhinder niet relevant is voor onderhavige aanvraag en kan daarmee buiten beschouwing worden gelaten.

05.11 m.e.r. -beoordeling

De mer-regelgeving is uitgewerkt in verschillende onderdelen van de Omgevingswet (Ow). Afdeling 16.4 van de Omgevingswet bevat de regelgeving over milieueffectrapportage. De uitwerking ervan staat in hoofdstuk 11 van het Omgevingsbesluit (Ob). In bijlage V van het Omgevingsbesluit staan de projecten en de besluiten waarvoor een mer-plicht of een mer-beoordelingsplicht geldt.

Er wordt onder de Omgevingswet geen onderscheid meer gemaakt tussen een formele en vormvrije MER-beoordeling op grond van aangewezen drempelwaarden. Er is dus nog maar één MER-beoordelingsprocedure. Op grond van artikel 16.43 van de Ow en artikel 11.6 van het Ob is de lijst met project-mer-plichtige en project-mer-beoordelingsplichtige projecten opgenomen in bijlage V van het Ob. In bijlage V is een tabel opgenomen met vier kolommen, deze kolom moet als volgt worden gelezen:

- Eerst wordt bekeken of het project voldoet aan de omschrijving in kolom 1.
- Als dat zo is, wordt gekeken of het besluit in de laatste kolom staat.
- Daarna wordt gekeken of voor het besluit een mer of een mer-beoordelingsprocedure moet worden gedaan:
 - Als het project voldoet aan de voorwaarden van kolom 2, dan is er een project-mer-plicht.
 - Als het project voldoet aan de voorwaarden in kolom 3, dan is er een project-mer-beoordelingsplicht.

Indien sprake is van een project-mer-beoordelingsplicht dan toetst het bevoegd gezag of er bij het

project aanzienlijke milieueffecten kunnen optreden. De beoordeling vindt plaats aan hand van de relevante criteria van bijlage III van de mer-richtlijn (artikel 16.43 lid 3 Ow). Er zijn 2 uitkomsten mogelijk:

- Aanzienlijke milieueffecten zijn niet uitgesloten: er volgt een mer en er moet een milieueffectrapport (MER) worden gemaakt.
- Aanzienlijke milieueffecten zijn uitgesloten: er is geen mer nodig er hoeft geen MER te worden gemaakt.

Toets

De eerste vraag die beantwoord moet worden is of het project voldoet aan de omschrijving die is opgenomen in kolom 1 van bijlage V van het Ob. Een dergelijk project wordt niet expliciet benoemd in kolom 1 van bijlage V van het Ob, de meest logische aansluiting kan worden gevonden onder nummer J11, een *'Stedelijk ontwikkelingsproject met inbegrip van de bouw van winkelcentra en de aanleg van parkeerterreinen'*.

Het begrip 'Stedelijk ontwikkelingsproject' is niet gedefinieerd, wel zijn er een aantal voorbeelden van bouwprojecten die als stedelijk ontwikkelingsproject kunnen worden aangemerkt. Dit betreft o.a. woningen, parkeerterreinen, theaters, sportcentra, kantoorgebouwen en dergelijke of een combinatie daarvan. Of sprake is van een 'stedelijk ontwikkelingsproject' hangt af van de concrete omstandigheden van het geval. Gelet op de uitspraak van de Raad van State van 31 januari 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:348) lijken de volgende aspecten relevant voor de vraag of sprake is van een stedelijk ontwikkelingsproject:

- de aard en omvang van de ontwikkeling;
- de vormgeving en opzet;
- de schaalgrootte;
- de ligging;
- de voorgenomen functie(wijziging), en;
- de vraag of sprake is van een bestaand of van een te realiseren bouwwerk.

In de omgeving van het plangebied zijn verschillende functies aanwezig, waaronder een grote parkeerplaats voor vrachtwagens, een bedrijventerrein, woonwijken en uitvalswegen. Het nieuwe laadstation sluit qua bouw- en gebruiksmogelijkheden aan bij de bebouwing en het gebruik in de nabije omgeving. Het plan past stedenbouwkundig binnen de omgeving.

Met de voorgenomen ontwikkeling neemt het verhard oppervlak toe met circa 3.400 m². Er zal slechts beperkt sprake zijn van de toename van bebouwing (drie bouwwerken van gezamenlijk circa 33 m² en overkappingen bij de laadstations). Daarmee is er sprake van een beperkte toename van de bebouwde oppervlakte. Uit voorgaande volgt dat een dergelijke ontwikkeling in algemene zin niet te kwalificeren

is als stedelijk ontwikkelingsproject in de zin van het Besluit m.e.r. De kwalificatie is wel afhankelijk van specifieke omstandigheden van een project en de ruimtelijke gevolgen die het project met zich meebrengt. In die gevallen is het Besluit m.e.r. niet van toepassing en hoeft geen aanmeldnotitie te worden opgesteld.

Van belang is dat het ruimtebeslag van de voorziene bebouwing beperkt is en dat de voorziene ontwikkeling gepaard gaat met een beperkte uitbreiding van de bebouwing op het perceel. Gelet op de uitspraak van 31 januari 2018 (ECLI:NL:RVS:2018:348) kan worden geconcludeerd dat het project geen betrekking heeft op een stedelijk ontwikkelingsproject als bedoeld in kolom 1, nummer J11 van bijlage V van het Ob. Er is geen sprake van een project-m.e.r. plicht of project-m.e.r. beoordelingsplicht. Tot slot wordt opgemerkt dat het project geen belangrijke (nadelige) gevolgen voor het milieu heeft.

06 UITVOERBAARHEID

06.1 Economische uitvoerbaarheid

06.1.1 Financieel economische haalbaarheid

06.1.2 Kostenverhaal

Afdeling 13.6 van de Omgevingswet bevat de regeling voor kostenverhaal. De wet geeft de uitgangspunten en vereisten op basis waarvan wordt bepaald of kostenverhaal verplicht is en hoe de kostenverhaalsbijdrage wordt bepaald. De verplichting tot kostenverhaal geldt voor particuliere grondeigenaren die een bouwplan als bedoeld in artikel 13.11 Omgevingswet en artikel 8.13 van het Omgevingsbesluit kunnen realiseren. Het gaat dan bijvoorbeeld om de bouw van een of meerdere woningen of een nieuw hoofdgebouw.

Uit artikel 13.11 Ow volgt dat het verhaal van kosten via een anterieure overeenkomst mag plaatsvinden. De initiatiefnemer zal met de gemeente een anterieure overeenkomst afsluiten.

06.1.3 Nadeelcompensatie

Nadeelcompensatie heeft betrekking op vergoeding van schade veroorzaakte door rechtmatige besluiten en handelen van de overheid. Nadeelcompensatie binnen de Omgevingswet gaat over besluiten of maatregelen:

- die rechtstreeks werkende rechten en verplichtingen voor burgers en bedrijven bevatten;
- die rechtstreeks gevolgen hebben voor burgers en bedrijven door verandering van de fysieke leefomgeving.

De schadeorzaken zijn limitatief opgesomd in artikel 15.1 van de Omgevingswet. Dit betekent dat de wet de schadeorzaken uitputtend regelt. Er zijn dus geen andere schadeorzaken mogelijk dan die in de Omgevingswet staan. Schadeorzaken zijn onder meer: een omgevingsvergunning, een regel in het omgevingsplan met rechtstreekse rechten of verplichtingen voor burgers en bedrijven of een maatwerkvoorschrift.

In de anterieure overeenkomst zijn afspraken vastgelegd over nadeelcompensatie.

06.2 Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Als gevolg van de inwerkingtreding van de Omgevingswet is het wettelijke vooroverleg (op basis van artikel 3.1.1 Besluit ruimtelijke ordening) vervallen. Echter is er wel een algemeen artikel opgenomen

waarin staat dat bestuursorganen onderling moeten afstemmen (artikel 2.2 Ow). In dat kader wordt het vooroverleg door de verschillende bestuursorganen alsnog gehanteerd.

06.2.1 Participatie

De initiatiefnemer heeft de plannen kenbaar gemaakt in de buurt. De dichtstbijzijnde woning ligt aan de Weijinksweg 7, aan de overzijde van de straat. De bewoners van deze woning hebben geen bezwaar tegen de voorgenomen ontwikkeling.

06.2.2 Advies en instemming

Provincie Overijssel

Het project wordt in het kader van het vooroverleg voorgelegd aan de provincie Overijssel. De provincie Overijssel is reeds op de hoogte van de voorgenomen plannen.

Waterschap Vechtstromen

Via de digitale watertoets is het waterschap geïnformeerd in het kader van de 'weging van het waterbelang'.

06.2.3 Vaststellingsprocedure

De beslistermijn voor aanvraag omgevingsvergunning is normaliter 8 weken. Het bevoegd gezag kan de beslistermijn 1 maal verlengen met maximaal 6 weken (artikel 16.64 lid 1 en 2 van de Omgevingswet, en 4:14 Algemene wet bestuursrecht).

06.2.4 Bezwaar

De mogelijkheid van bezwaar komt alleen in de reguliere procedure voor. Het bezwaar dient ingediend te worden bij het bevoegd gezag dat het besluit heeft genomen. Wanneer iemand het niet eens is met het besluit op dat bezwaar, kan hij of zij nog in beroep gaan.

07 EVENWICHTIGE TOEDELING VAN FUNCTIES AAN LOCATIES

07.1 Belangenafweging en conclusie

Het college heeft bij het bepalen om wel of geen vergunning te verlenen om af te wijken van het omgevingsplan beleidsruimte om te bepalen of een bepaalde ontwikkeling met de daarbij behorende functies en maatvoeringen vanuit het oogpunt van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties aanvaardbaar is. Een dergelijk besluit is immers in belangrijke mate afhankelijk van de inzichten die bij de gemeente bestaan over de wenselijk geachte ontwikkelingen in het projectgebied. Verder mag het project niet in strijd zijn met de instructie(regels)s van het Rijk en de provincie. Een evenwichtige toedeling van functies aan locaties brengt met zich mee dat alle in het geding zijnde (individuele) belangen die bij dit projectgebied aan de orde zijn op een zorgvuldige wijzen worden afgewogen.

Ondanks dat het project in strijd is met het omgevingsplan kan de omgevingsvergunning voor het project worden verleend, omdat er sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties. Naast de regel dat omgevingsvergunningen slechts kunnen worden verleend met het oog op een evenwichtige toedeling van functies aan locaties, gelden de beoordelingsregels in artikel 8.0b tot en met 8.0e van het Bkl.

Uit hoofdstuk 3 blijkt dat het project geen belemmering vormt voor het beleidskader van het rijk, provincie en gemeente. In hoofdstuk 4 is getoetst aan de relevante aspecten van de fysieke leefomgeving. Hieruit blijkt dat met de beoogde ontwikkeling er nog steeds sprake is van een evenwichtige toedeling van functies aan locaties.

Gelet op alle aspecten die zijn afgewogen en de belangen van omwonenden, levert de omgevingsvergunning geen onaanvaardbare aantasting van deze belangen op. Het verlenen van de omgevingsvergunning is evenwichtig en geschikt om het project te realiseren.

08 BIJLAGEN

Bijlage 1: Boom Effect Analyse

Bijlage 2: Watertoets

Bijlage 3: Quickscan Natuurwaardenonderzoek

Bijlage 4: Notitie stikstofberekening

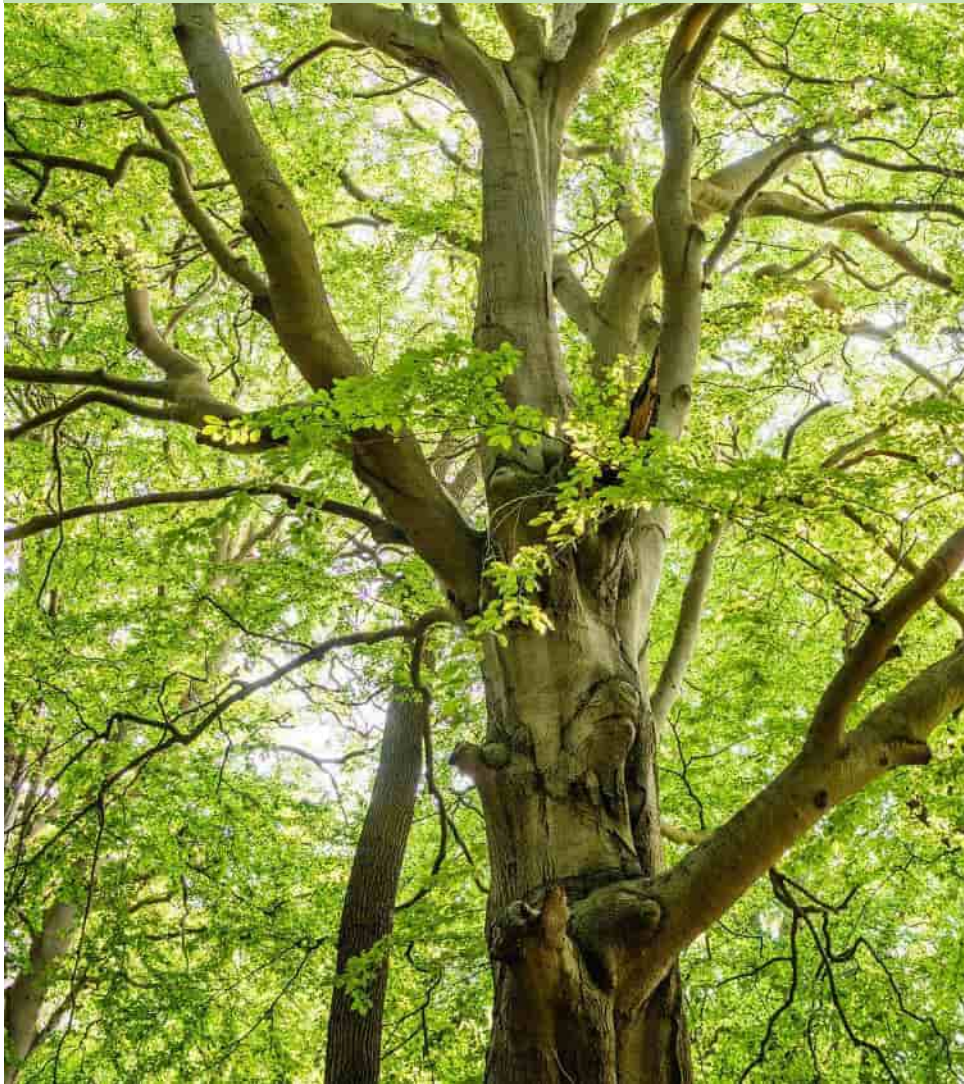
Bijlage 5: Archeologie

Bijlage 6: Verkennend bodemonderzoek

Boom Effect Analyse

Oldenzaalsestraat, Hengelo

M. Jansen | dinsdag 6 augustus 2024

Beekstraat 41, 3771 CM Barneveld
T: +31 611 626 266
E: info@jansenboomverzorging.nl

Colofon

Opdrachtgever

Naam: Milence
T.a.v. Dhr. L. Minekus
Adres: Karspeldreef 8
Postcode en plaats: 1101 CJ Amsterdam

Bedrijfsgegevens

Naam: Jansen boomverzorging
Adres: Beekstraat 41
Postcode en plaats: 3771 CM Barneveld
Telefoon: 06 - 11626266
E-mail: info@jansenboomverzorging.nl
Internet: www.jansenboomverzorging.nl

Projectgegevens

Registratienummer: BEA2024198
Straat/locatie: Oldenzaalsestraat Hengelo
Plaats:

Handtekening projectleider:

bc. M. Jansen

Jansen boomverzorging:
Kwaliteitsborging:

Gecertificeerd European Treetechnician
Gecertificeerd European Treeworker
Gecertificeerd Boomveiligheidsinspecteur
Licentiehouders Norminstituut Bomen
Flora- en Faunadeskundige

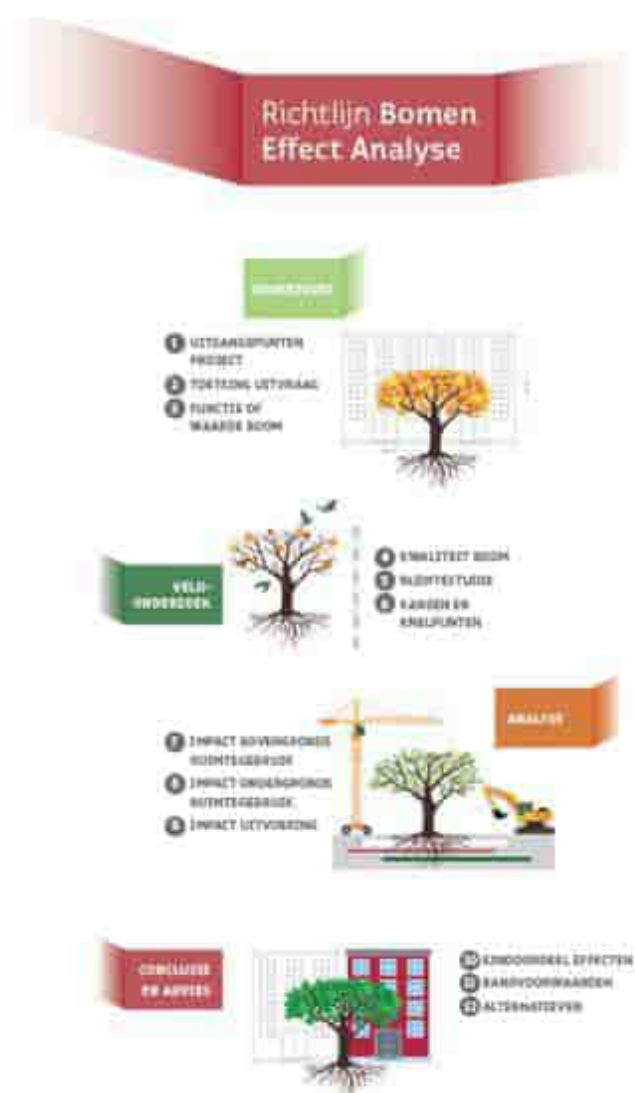

Colofon	2
Inhoud	3
Inleiding	4
A. Voorstudie	5
1. Uitgangspunten project.....	5
2. Toetsing uitvraag	6
3. Functie of waarde van de boom.....	6
B. Veldonderzoek	8
4. Kwaliteit boom	8
4.1 Nulmeting bomen.....	9
4.1 Bodem en bewortelingsonderzoek	11
5. Ruimtestudie	14
6. Kansen en knelpunten	15
6.1 Kansen	15
6.2 Knelpunten	16
C. Risicoanalyse	17
7 Impact uitvoering	17
D. Conclusie en advies.....	18
8 Eindoordeel effecten	18
9 Randvoorwaarden en boombeschermingsplan	19

Inleiding

Deze rapportage bevat een Bomen Effect Analyse, in het vervolg afgekort met BEA. Het doel van deze BEA is het in kaart brengen van de mogelijke effecten van activiteiten, plannen of ontwikkelingen op bomen binnen het voorgenomen projectplan. De kern van de BEA ligt in het systematisch beoordelen van deze effecten.

De BEA is uitgevoerd volgens de Richtlijn Bomen Effect Analyse¹ en bestaat uit twaalf bouwstenen. Het gebruik van deze twaalf bouwstenen garandeert een uniform, compleet en helder gestructureerd onderzoek. De bouwstenen vormen een samenhangend geheel en zijn geclusterd in de onderdelen Voorstudie, Veldonderzoek, Analyse, Conclusie en Advies.

¹Bomenstichting en CROW, Richtlijn Bomen Effect Analyse (2019), Amsterdam, Nederland.

A. Voorstudie

De voorstudie bestaat uit drie bouwstenen. Bij de eerste bouwsteen gaat het om de uitgangspunten van het project, de tweede bouwsteen betreft een toetsing uitvraag en de derde bouwsteen betreft de functie of waarde van de bomen.

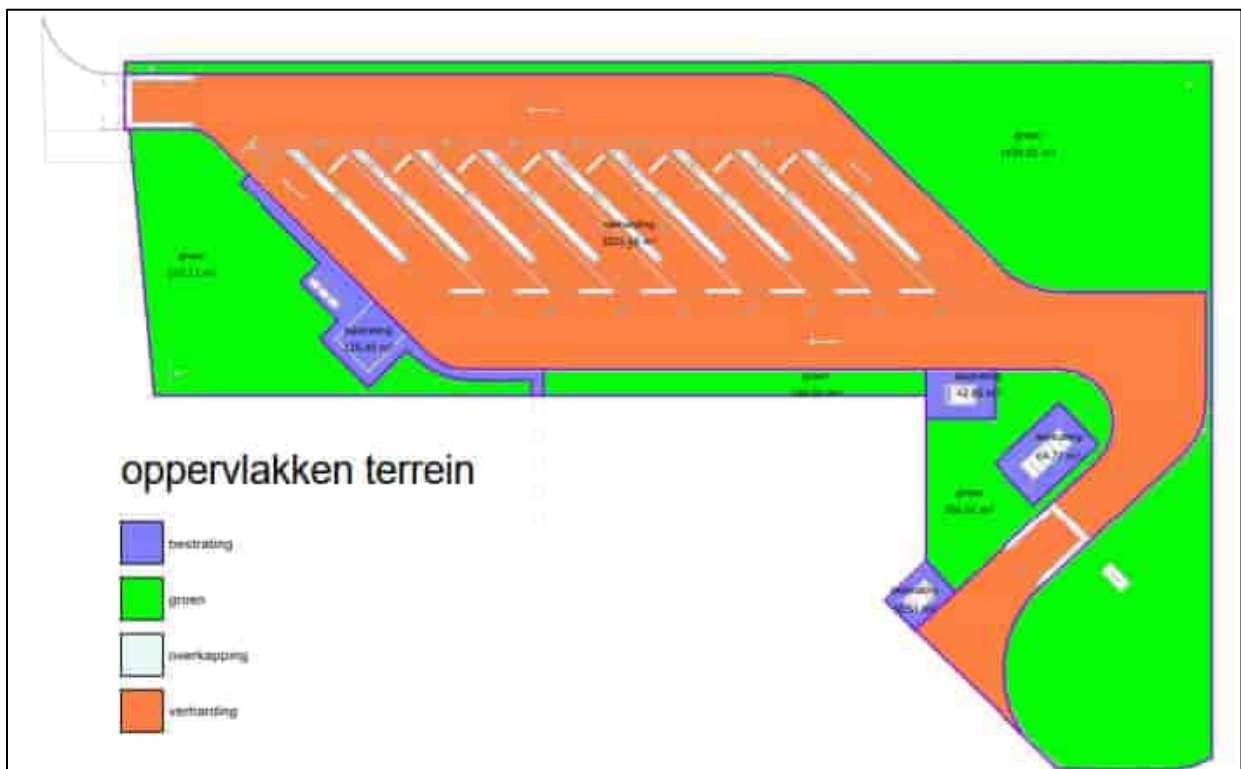
1. Uitgangspunten project

Het projectplan is gelegen aan de Oldenzaalsestraat 570 met kadastraalnummer HGL01-T-9446 te Hengelo. De aanleiding van dit projectplan betreft de realisatie van een laadstation voor vrachtwagens. Dit laadstation biedt ruimte aan 8 laadplekken. De verharding van het laadstation bestaat uit asfalt en bestrating met rondom groenstrook/plantvakken.

Recent is naar voren gekomen dat het uitvoeren van een BEA gewenst is om te bepalen hoe er omgegaan moet worden met de bomen en of het plan op de gewenste manier doorgang kan vinden.

Milence heeft Jansen boomadvies gevraagd om deze BEA uit te voeren. Op 5 augustus 2024 is het onderzoek op locatie uitgevoerd door Rinus Jansen, werkzaam bij Jansen boomadvies.

In afbeelding 1 ziet u een overzicht van de gewenste nieuwe situatie.

Afbeelding 1

2. Toetsing uitvraag

De doelstelling van het uit te voeren onderzoek in de vorm van een BEA is drieledig. Ten eerste wordt de huidige conditie van de betreffende bomen in kaart gebracht. Ten tweede wordt onderzocht welk effect de geplande werkzaamheden zullen hebben op de bomen. Ten derde wordt een advies opgesteld met maatregelen en randvoorwaarden om de bomen duurzaam te kunnen behouden.

In dit onderzoek staan de volgende vragen centraal:

- Wat is de huidige conditie, mechanische kwaliteit en toekomstverwachting van de bomen?
- Wat is de invloed van het voorgenomen plan op de bomen?
- Kunnen de bomen, in het perspectief van de voorgenomen werkzaamheden, in de huidige verschijningsvorm op deze standplaats duurzaam behouden blijven?
- Zo ja, welke maatregelen en randvoorwaarden zijn nodig om de bomen duurzaam te kunnen behouden?

Om een antwoord te kunnen geven op bovenstaande vragen, worden tijdens een veldbezoek aanvullende onderzoeken uitgevoerd, zoals:

- 0 – meting bomen: o.a. bepalen conditie, mechanische kwaliteit en toekomstverwachting
- Bodem en bewortelingsonderzoek
- Onderzoek huidig boven- en ondergronds ruimtegebruik

3. Functie of waarde van de boom

De onderzochte zomereiken (*Quercus robur*), maken onderdeel uit van een bestaande laanbomenstructuur van deze soort. Zie afbeelding 2.

Afbeelding 2

Twee populieren en een wilg maken onderdeel uit van een bomenstructuur die aangeplant is als windsingel. Zie afbeelding 3.

Afbeelding 3

B. Veldonderzoek

Het veldonderzoek bestaat uit de bouwstenen 4, 5 en 6: Kwaliteit bomen, Ruimtestudie, Kansen en Knelpunten. Het veldonderzoek in het plangebied resulteert in objectieve waarnemingen en bevindingen. Het is de nulmeting van de huidige kwaliteit van de bomen.

4. Kwaliteit boom

De bomen worden geïnspecteerd middels de VTA en IBA Methode. VTA of Visual Tree Assessment is een gestandaardiseerde methode om de stabiliteit van bomen te bepalen. De methode is, zoals de Engelse term al zegt, gebaseerd op visuele controle van de boom.

Bij de visuele conditiebepaling worden de volgende conditieklassen gehanteerd (tabel 1):

Tabel 1

Klasse	Kenmerken
Goed	Boom vertoont gewenste soort specifieke groei, wat zichtbaar is aan de goede twijggroei en knopontwikkeling.
Redelijk	Boom vertoont geen optimale groei, wat zichtbaar is aan de verminderde scheutlengte en de meer transparante kroon als gevolg van verminderde ontwikkeling van zijknoppen. De verminderde (groei)omstandigheden hebben nog geen duidelijke negatieve gevolgen voor de verdere ontwikkeling.
Matig	Boom verkeert in een (sterk) verminderde conditie, wat zichtbaar is aan de transparante kroon door (deels) afstervende twijgen, matige twijggroei, afstervende takuiteinden en regeneratiegroei op hoofdgesteltakken. De levensverwachting van de boom is (sterk) verminderd.
Slecht	De boom vertoont duidelijke signalen van algehele aftakeling, wat zichtbaar is aan forse kroonsterfte en zeer beperkte groei. De levensverwachting van de boom is ernstig verminderd.

Bij de mechanische boomveiligheidsbeoordeling wordt de volgende klassenindeling gehanteerd (tabel 2):

Tabel 2

Klasse	Kenmerken
Goed	Geen signalen van mechanische verzwakking.
Redelijk	In enige mate signalen van (beginnende) mechanische verzwakking, als gevolg van bijvoorbeeld beginnende overbelasting, inrotten of (beperkt) ingerotte snoeiwonden.
Matig	Boom vertoont, bv. als gevolg van zwaarbelaste gesteltakken, plakoksels, fors ingerotte wonden of recente scheefstand, duidelijke signalen van mechanische verzwakking in de vorm van versterkings- en compensatiegroei en/of vormafwijkingen.
Slecht	De boom is mechanisch gezien sterk verzwakt; de kans op het uitbreken van kroondelen, stambreuk of windworp is reëel aanwezig.

Een onderdeel van onderzoek is het bepalen van de toekomstverwachting. Dit betreft nadrukkelijk een momentopname en geldt uitsluitend bij gelijkblijvende (groeiplaats-)omstandigheden. Bij de beoordeling wordt gebruik gemaakt van de volgende klassenindeling (tabel 3):

Tabel 3

Klasse	Kenmerken
Goed	Boom verkeert in een goede conditie, er zijn geen mechanische gebreken geconstateerd en kan veilig worden gehandhaafd. De levensverwachting van de boom is minimaal 15 jaar.
Redelijk	De toekomstverwachting van de boom is enigszins verminderd, maar de aangetroffen (geringe) afwijkingen zijn van dien aard dat eventueel herstel goed mogelijk wordt geacht. Op basis van de huidige toestand van de boom wordt de komende 10 jaar geen uitval verwacht. De boom kan veilig worden gehandhaafd, maar, afhankelijk van de aangetroffen afwijking, kan in sommige gevallen een (licht) verhoogde controlefrequentie noodzakelijk zijn.
Matig	De toekomstverwachting van de boom is sterk verminderd. Er zijn mechanische gebreken en/of schimmelaantastingen aangetroffen of de conditie is verminderd, maar op grond van de huidige toestand van de boom wordt de komende 5 jaar geen uitval verwacht. De boom kan vooralsnog veilig worden gehandhaafd; in sommige gevallen kunnen gerichte (veiligheid)maatregelen nodig zijn. Een verhoogde controlefrequentie is (veelal) noodzakelijk.
Slecht	Boom heeft, vanwege sterk verminderde conditie en/of ernstige mechanische gebreken en/of houtparasitaire schimmelaantastingen, een uiterst beperkte toekomstverwachting. De kans is reëel aanwezig dat de boom binnen korte tijd geheel afsterft of anderszins uitvalt. Naast een verhoogde controlefrequentie kan het noodzakelijk zijn gerichte (veiligheids-)maatregelen te treffen, om de boom (vooralsnog) veilig te kunnen handhaven.

Wanneer er geen zichtbare gebreken worden aangetroffen is de boom goedgekeurd. Daar waar sprake is van gebreken wordt er onderscheid gemaakt tussen 'attentiebomen' en 'risicobomen'. (zie tabel 4)

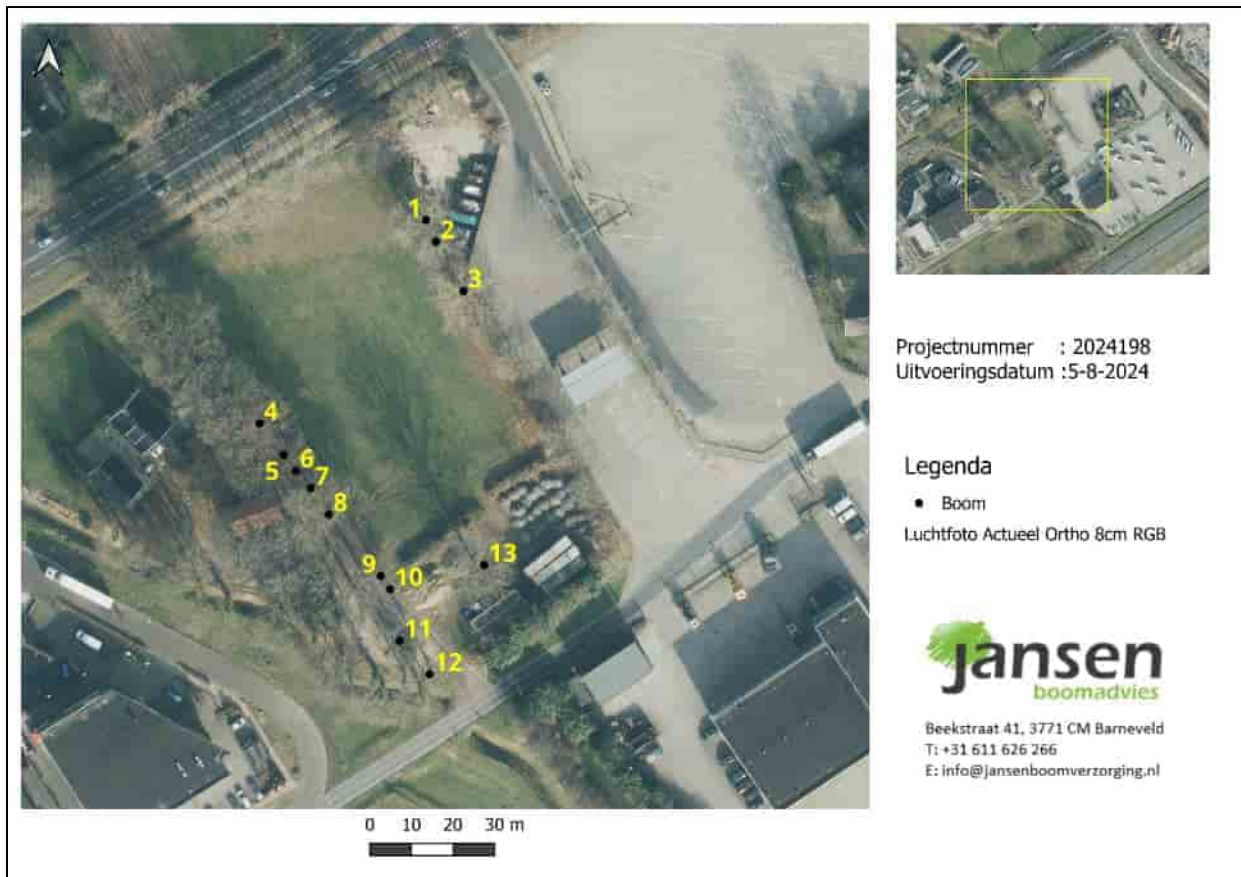
Tabel 4

Boomveiligheidsklasse	Kenmerken
Geen verhoogd risico (Gv)	Bomen zonder verhoogd risico zijn bomen waarbij tijdens de boomveiligheidscontrole geen of slechts geringe gebreken zijn geconstateerd, waarbij mag worden aangenomen dat deze bomen 'veilig' zijn, minimaal tot de volgende reguliere boomveiligheidscontrole.
Attentieboom (A)	Bomen waarbij tijdens een inspectie één of meerdere gebreken zijn waargenomen, die niet leiden tot een verhoogd risico, worden attentiebomen genoemd. Omdat niet zeker is dat de boom tot de volgende controle veilig blijft, moet deze vaker -eens per jaar- worden geïnspecteerd. Er zijn (nog) geen gerichte veiligheidsmaatregelen nodig.
Risicoboom (Tr of R)	(Tijdelijke) Risicobomen zijn bomen met een zichtbaar gebrek die leiden tot een veiligheidsrisico voor de omgeving. Op basis van de boomcontrole zijn veiligheidsmaatregelen nodig. De boomveiligheidscontroleur geeft aan welke maatregelen er getroffen moeten worden en op welke termijn. Na uitvoering van onderhoud/ingreep is de boom geen risicoboom meer.

4.1 Nulmeting bomen

Bij de nulmeting zijn de bomen ingemeten en in kaart gebracht. Hierbij is gebruik gemaakt van de luchtfoto actueel Ortho 8cm RGB als referentiekaart en de door de opdrachtgever verstrekte ontwerptekening.

In afbeelding 4 ziet u een overzicht van de standplaats van de onderzochte bomen.

Afbeelding 4

Het onderzoek betreft in totaal 13 bomen. In tabel 5 ziet u een overzicht van de aantallen per soort.

Tabel 5

Soort	Aantal van Soort
Populus x canadensis Canadese populier	2
Quercus robur zomereik	10
Salix alba schietwilg	1
Eindtotaal	13

In tabel 6 ziet u een overzicht van de uitkomsten van de VTA 0-meting.

Tabel 6

Nr.	Soort	Ø cm	kroon Ø m	Hoogteklasse	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst verwachting	Veiligheid
1	Populus x canadensis Canadese populier	70	12	19 - 24 m	redelijk	redelijk	redelijk	Gv
2	Salix alba schietwilg	55	8	19 - 24 m	redelijk	matig	matig	Tr
3	Populus x canadensis Canadese populier	70	12	19 - 24 m	redelijk	goed	goed	Gv
4	Quercus robur zomereik	70	15	19 - 24 m	redelijk	goed	goed	Gv
5	Quercus robur zomereik	40	5	19 - 24 m	slecht	matig	matig	Tr
6	Quercus robur zomereik	40	6	19 - 24 m	matig	redelijk	redelijk	Tr
7	Quercus robur zomereik	70	17	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv
8	Quercus robur zomereik	70	12	19 - 24 m	redelijk	goed	goed	Tr
9	Quercus robur zomereik	55	14	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv
10	Quercus robur zomereik	5	10	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv
11	Quercus robur zomereik	35	8	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv
12	Quercus robur zomereik	70	12	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv
13	Quercus robur zomereik	100	15	19 - 24 m	goed	goed	goed	Gv

Uit het onderzoek is gebleken dat bij 4 bomen gebreken geconstateerd zijn die aanleiding geven tot een (onderhouds) ingreep. Zie tabel 7 voor een overzicht.

Tabel 7

Nr.	Soort	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst	Veiligheid	Gebreken
2	Salix alba schietwilg	redelijk	matig	matig	Tr	Terugstervende kroon
5	Quercus robur zomereik	slecht	matig	matig	Tr	Terugstervende kroon
6	Quercus robur zomereik	matig	redelijk	redelijk	Tr	Dood hout
8	Quercus robur zomereik	redelijk	goed	goed	Tr	Dood hout
Totaal						4

Boomnummer 2, een schietwilg, staat dicht op boomnummer 1 en heeft lichtconcurrentie in de bovenste kroondelen. De kroonopbouw is matig en deze is deels aan het terugsterven.

Boomnummer 5, een zomereik, is in slechte conditie. De boom heeft een matige kroonopbouw en is aan het terugsterven. Daarnaast is ook dood hout in de kroon aanwezig.

Bij boomnummer 6 en 8 is dood hout in de kroon aanwezig.

4.1 Bodem en bewortelingsonderzoek

Het ondergronds onderzoek is uitgevoerd door proefsleuven te graven en grondboringen te verrichten, om daarmee het bodemprofiel en het wortelpakket in kaart te kunnen brengen. Deze proefsleuven en

grondboringen zijn steekproefsgewijs genomen. Met een penetrometer is de bodemweerstand gemeten, wat nodig is om de mate van bodemverdichting te analyseren. Zie tabel 7 voor een overzicht van bodemverdichting waarden.

Waarden	Mate van verdichting	Gevolgen wortelgroei
1,0 – 1,5 MPa cm ²	Niet verdicht	Geen belemmering groei wortels
1,5 – 2 MPa cm ²	Matig verdicht	Geen belemmering groei wortels
2,0 – 2,5 MPa cm ²	Matig Verdicht	Licht afnemende wortelontwikkeling
2,5 – 3,0 MPa cm ²	Verdicht	Moeizame wortelontwikkeling
3,0 – 3,5 MPa cm ²	Sterk verdicht	Nauwelijks groei van wortels mogelijk
> 3,5 MPa cm ²	Sterk verdicht	Vanaf 3,5 MPa geen wortelgroei mogelijk

Tabel 8

De bodem blijkt te bestaan uit:

- Een toplaag van 20 centimeter matig humeus zand met een geschat organische stofgehalte van 3-4 %;
- Vanaf 20 centimeter volgt een laag donkergekleurd zand tot een diepte van 80 centimeter;
- Vanaf 80 centimeter volgt een laag lichtgekleurd leemhoudend zand.

De bodem betreft een grondwaterprofiel. De gemeten indringingsweerstand varieert tussen de 2 en 2,5 MPa / cm². Dat is matig verdicht en zorgt voor een licht afnemende wortelontwikkeling.

Het bewortelingsonderzoek uit de steekproef toont een zelfde beeld, zie afbeelding 5 en 6. In de bovenste 40 centimeter is matig intensieve beworteling van fijne wortels met een diameter < 1 centimeter aangetroffen. Tot een diepte van 50 tot 60 centimeter zijn dunne wortels met een diameter van 1 tot 2 centimeter aangetroffen.

Afbeelding 5

Afbeelding 6

5. Ruimtestudie

Vanaf ten minste 2006 bestaat het perceel, waar het voorgenomen projectplan is gesitueerd, uit grasland omzoomd met de bomenstructuur. Zie afbeelding 7 (bron: topotijdreis.nl) en afbeelding 8.

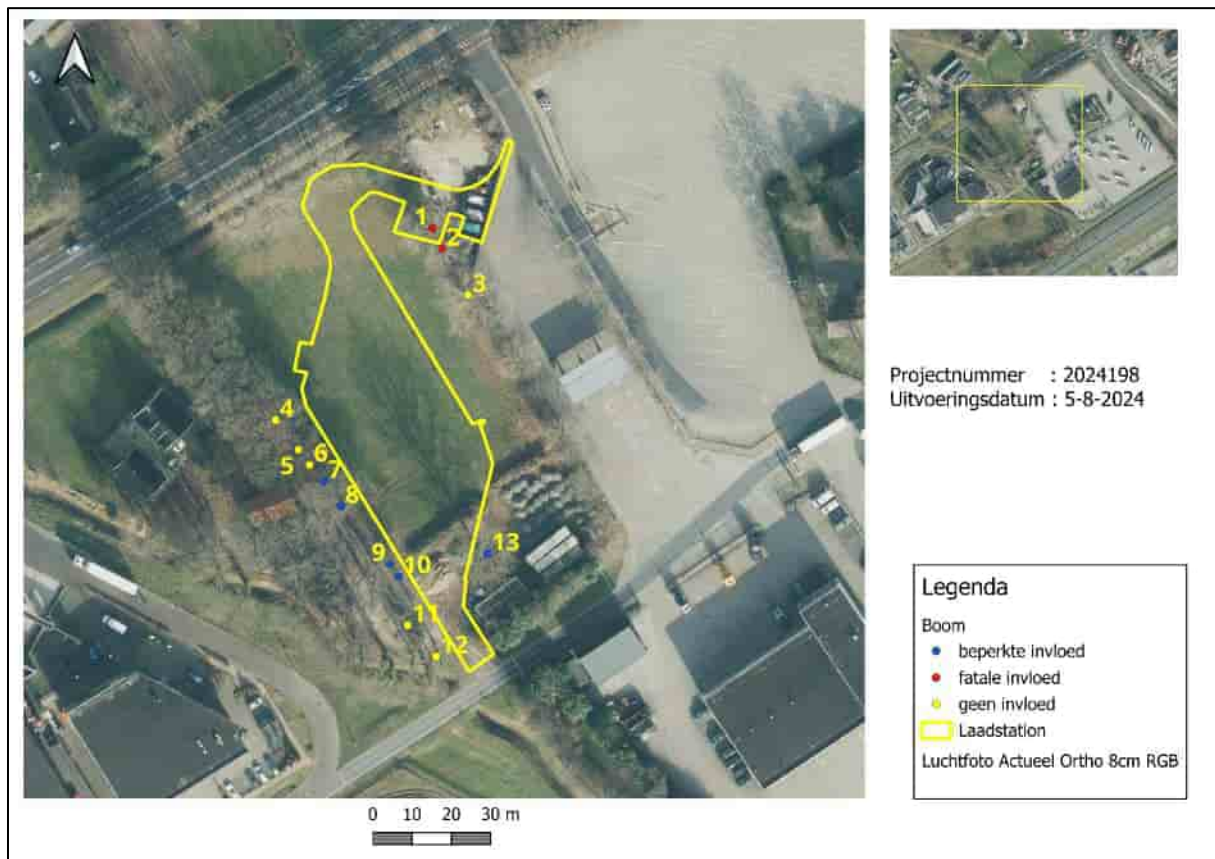

Afbeelding 7

Afbeelding 8

In afbeelding 9 ziet u een overzicht van de bomen in relatie tot de nieuwe gewenste situatie.

Afbeelding 9

6. Kansen en knelpunten

In deze bouwsteen worden kansen en knelpunten ten aanzien van de kwaliteit en functie van de boom omschreven.

6.1 Kansen

De boomnummers 3 t/m 13 kunnen duurzaam in stand worden gehouden.

Door het toepassen van een drukverspeidingssysteem in de vorm van een sandwichconstructie, kan de huidige groeiplaats van de bomen (boomnummers 9, 10 en 13) ontzien worden. Dit systeem verspreidt de belasting van voertuigen rond het wortelgebied van de boom en elimineert/vermindert de bodemverdichting. Bij bestaande bomen met toepassing van deze (lage) constructie, betekent dit dat er minder wortels verwijderd behoeven te worden om de constructie te kunnen toepassen zonder noemenswaardige maaiveld verhoging. De sandwichconstructie vervangt de fundering laag en verhoogt het beschikbare wortelvolumen.

6.2 Knelpunten

Boomnummers 1 en 2 kunnen bij uitvoering van het voorgenomen projectplan niet duurzaam in stand worden gehouden. Beide bomen staan binnen de directe invloedssfeer van de aan te leggen inrit en de verharding. Vanwege de diameter, hoogte en omvang van de bomen en daarbij boomnummer 2 met een matige mechanische kwaliteit van de boom, is verplanten niet mogelijk.

Bij uitvoering van de voorbereidende grond- en sloopwerken en bouwwerkzaamheden kan er schade ontstaan aan de bovengrondse en ondergrondse (kroon) delen en/of verdichting van de groeiplaats.

Bij een ontgraving binnen de kwetsbare boomzone (kroonprojectie +1,5m) kan dit leiden tot wortelschade. Binnen de 70 centimeter onder het maaiveld bevinden zich doorgaans de meeste wortels/beworteling. Wortelschade bij bomen kan gevolgen hebben voor de conditie en stabiliteit.

C. Risicoanalyse

Het voorgenomen projectplan heeft geen invloed op de bomen in tabel 9.

Tabel 9

Nr.	Soort	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst	Invloed
3	Populus x canadensis Canadese populier	redelijk	goed	goed	geen invloed
4	Quercus robur zomereik	redelijk	goed	goed	geen invloed
5	Quercus robur zomereik	slecht	matig	matig	geen invloed
6	Quercus robur zomereik	matig	redelijk	redelijk	geen invloed
11	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	geen invloed
12	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	geen invloed
Totaal					6

Het voorgenomen projectplan heeft een beperkte invloed op de bomen in tabel 10. Door randvoorwaarden en boombescherming toe te passen, blijft de invloed van het voorgenomen projectplan op deze bomen beperkt.

Tabel 10

Nr.	Soort	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst	Invloed
7	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
8	Quercus robur zomereik	redelijk	goed	goed	beperkte invloed
9	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
10	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
13	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
Totaal					5

Het voorgenomen projectplan heeft een fatale invloed op boomnummers 1 en 2, zie tabel 11.

Tijdens de voorbereidende en uitvoerende grond- en bouwwerkzaamheden, zal er aanzienlijke schade ontstaan aan het wortelpakket van deze bomen, zie afbeelding 9. Deze bomen staan (te) dicht op de inrit van het laadstation.

Tabel 11

Nr.	Soort	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst	Invloed
1	Populus x canadensis Canadese populier	redelijk	redelijk	redelijk	fatale invloed
2	Salix alba schietwilg	redelijk	matig	matig	fatale invloed
Totaal					2

7 Impact uitvoering

Voor de realisatie van het projectplan of de geplande activiteit is werkruimte nodig om te kunnen bouwen, aanleggen en realiseren.

In de beginfase is er bouwverkeer nodig met (zwaar) materieel om het terrein bouwrijp te kunnen maken. Daarnaast is er mogelijk opslag nodig van bouwmaterialen en zal er indien nodig een bouwkraan ingezet worden. Om de impact op de bomen te beperken zijn maatregelen nodig

D. Conclusie en advies

De conclusie en het advies bestaan uit de bouwstenen 10, 11 en 12: Eindoordeel effecten, Randvoorwaarden en Alternatieven. De conclusie geeft antwoord op de vraag of behoud van de bomen mogelijk is als de voorgenomen activiteiten in de omgeving van de boom plaatsvinden en/ of welke eventuele randvoorwaarden en boom beschermende maatregelen nodig zijn.

8 Eindoordeel effecten

Het eindoordeel bestaat uit het onderbouwde antwoord op de vraag of boombehoud mogelijk is. Alle verkregen resultaten uit de voorstudie, het veldwerk en de analyse worden hierin samengebracht. Op basis van de onderzoeksresultaten worden eerst antwoorden gegeven op de onderzoeksvragen, met vervolgens een conclusie en advies.

- Kunnen de bomen, in het perspectief van de voorgenomen werkzaamheden, in de huidige verschijningsvorm op deze standplaats duurzaam behouden blijven?

Het antwoord op deze vraag is voor boomnummers 1 en 2: 'nee'. Voor boomnummers 3 t/m 13 is het antwoord: 'ja'.

- Wat is de huidige conditie, mechanische kwaliteit en toekomstverwachting van de bomen?

Zie tabel 12 voor een overzicht. De toekomstverwachting is gebaseerd op de huidige standplaats van de bomen.

Tabel 12

Nr.	Soort	Conditie	Mechanische kwaliteit	Toekomst	Invloed
1	Populus x canadensis Canadese populier	redelijk	redelijk	redelijk	fatale invloed
2	Salix alba schietwilg	redelijk	matig	matig	fatale invloed
3	Populus x canadensis Canadese populier	redelijk	goed	goed	geen invloed
4	Quercus robur zomereik	redelijk	goed	goed	geen invloed
5	Quercus robur zomereik	slecht	matig	matig	geen invloed
6	Quercus robur zomereik	matig	redelijk	redelijk	geen invloed
7	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
8	Quercus robur zomereik	redelijk	goed	goed	beperkte invloed
9	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
10	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed
11	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	geen invloed
12	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	geen invloed
13	Quercus robur zomereik	goed	goed	goed	beperkte invloed

- Wat is de invloed van het voorgenomen plan op de bomen?

Uit de kansen en knelpunten analyse is naar voren gekomen dat boom nummer 1 en 2 bij uitvoering van het voorgenomen projectplan niet duurzaam in stand kunnen worden gehouden. De boomnummers 3 t/m 13 kunnen met het toepassen van randvoorwaarden en middels werken volgens een boombeschermingsplan, duurzaam in stand worden gehouden.

- Welke maatregelen en randvoorwaarden zijn nodig om de bomen duurzaam te kunnen behouden?

Tijdens de voorbereidende werkzaamheden en het aanbrengen kan er mogelijk schade ontstaan aan de kwetsbare zone. Zie hoofdstuk 9 voor een omschrijving van de te nemen maatregelen, randvoorwaarden en boombeschermingsplan.

9 Randvoorwaarden en boombeschermingsplan

Bouwwerkzaamheden hebben veelal een grote invloed op bomen en/of op de directe omgeving. Dit kan zowel op de kwantiteit als op de kwaliteit van de boven- en ondergrondse delen betrekking hebben. Denk aan beschadiging, bodemverdichting, wortelschade etc.

Om gedurende de uitvoering van de bouwwerkzaamheden onaanvaardbare schades aan de boom en/of de groeiplaats te voorkomen, zijn specifieke maatregelen en randvoorwaarden noodzakelijk. Deze zijn vooral van belang bij de zogenaamde kwetsbare zone. Dit betreft de zone rond de boom waarbinnen onderdelen van de boom, als gevolg van de bouwwerkzaamheden, beschadigd zouden kunnen raken. Als algemene maatregelen zijn 'de 10 geboden van het werken om bomen' als bijlage bijgevoegd.

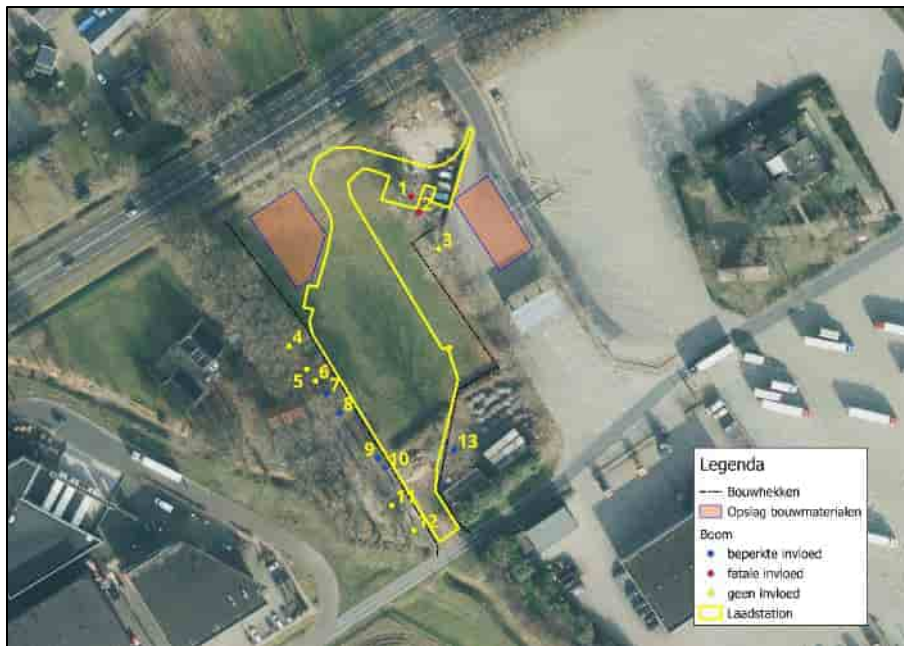
Om de onderzochte bomen tijdens en na de uitvoering van de werkzaamheden duurzaam te kunnen behouden, dienen een aantal maatregelen en randvoorwaarden in acht te worden genomen. Deze worden hieronder uitgewerkt in het zogenoemde boombeschermingsplan.

a) Fysieke boombescherming

De belangrijkste en algemene voorwaarde is dat er binnen de kwetsbare boomzone geen transport, parkeergelegenheid in opslag van bouwmaterialen plaatsvindt.

b) Boombescherming middels een het aanbrengen van bouwhekken

De bomen die behouden blijven, moeten beschermd worden tijdens de uitvoering van het projectplan. Hiervoor dienen bouwhekken H 200cm x B350 cm, zoals aangegeven in afbeelding 10 (deze wordt ook als pdf mee verzonden), voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden geplaatst te worden. De bouwhekken dienen ter bescherming van de bomen. Binnen deze hekken mogen alleen werkzaamheden plaatsvinden in overleg met de toezichthouder bomen.

Afbeelding 10

c) Opslag van bouwmaterialen en materieel

Opslag van bouwmaterialen en materieel dient niet plaats te vinden binnen de kroonprojectie van de bomen. Zie locatie opslag afbeelding 10.

d) Toepassen van een drukverspreidingsysteem bij boomnummers 9, 10 en 13

Door het toepassen van een drukverspreidingsysteem in de vorm van een sandwichconstructie, kan de huidige groeiplaats van de bomen (boomnummers 9, 10 en 13) ontzien worden. Dit systeem verspreid de belasting van voertuigen rond het wortelgebied van de boom en vermindert de bodemverdichting.

Afbeelding 11

e) Werken rondom bomen

- In de kwetsbare zone dient geen bouwdepot aangelegd te worden.
- De bomenposter 'werken rond bomen' dient op de bouwlocatie ophangen te worden.
- Toezicht bij graaf- en snoeiwerkzaamheden door gecertificeerd toezichthouder.

f) Boomtechnisch toezicht

Het verdient aanbeveling om tijdens de voorbereiding en uitvoering van de werkzaamheden een boomtechnisch toezichthouder aan te stellen. Deze ziet toe op de naleving van de randvoorwaarden en geeft zo nodig advies.

g) Actielijst

- Voorafgaand aan de werkzaamheden snoeien van dood hout uit boomnummers 5, 6 en 8.
- Aanstellen toezichthouder bomen.
- Toezichthouder bomen beoordeeld gedurende het hele project de werkzaamheden rondom de bomen. Hierbij wordt een (foto) verslag gemaakt met eventuele bijzonderheden die voorgevallen zijn tijdens de werkzaamheden rond de bomen.
- Eindbeoordeling vlak voor oplevering project door de toezichthouder. Hierbij wordt een verslag gemaakt met eventuele bijzonderheden die voorgevallen zijn tijdens de werkzaamheden rond de bomen

Omdat het rechtlijnig hanteren van deze bepalingen zowel kan leiden tot onnodige voorzichtigheid als tot aanzienlijke schade, is toepassing in overleg met de boomtechnisch toezichthouder in de praktijk de meest soepele oplossing.

Digitale watertoets

De watertoets helpt u om aan de hand van de locatie van uw ruimtelijke plan en een aantal vragen te toetsen of u de belangen van het Waterschap raakt. Indien dit het geval is krijgt u tekst en uitleg over het vervolg proces.

Op basis van de check is onderstaande nodig

1. Normale procedure
2. Er zijn kansen voor afkoppelen van bestaand verhard oppervlak.
3. Het verharde oppervlak in uw plan van bebouwing en bestrating neemt toe met meer dan 1500m².

Op basis van onderstaande locatie

Vragen en antwoorden uit de check

1 Gaat het om een ruimtelijk plan dat uitsluitend een functiewijziging van bestaande bebouwing inhoudt?	nee
Worden in het plan meer dan 10 wooneenheden gerealiseerd?	nee
Is er in of rondom het plangebied wel eens sprake (geweest) van wateroverlast of grondwateroverlast?	nee
Ligt binnen plangebied (een beschermingszone) van een watergang of waterkering?	nee
Maakt het plan deel uit van een groter plan, zoals een masterplan/ stedenbouwkundige visie?	nee
Wordt water aangelegd, gedempt of aangepast?	nee
Wordt recreatief medegebruik van watergangen of gronden in beheer van het waterschap mogelijk gemaakt?	nee
Bedraagt het verschil tussen de hoogte van de weg en de bovenzijde van de begane-grondvloer minder dan 30 centimeter?	nee
Is de afstand tussen de gemiddeld hoogste grondwaterstand (GHG) en de bovenzijde van de begane-grondvloer kleiner dan 80cm?	nee
Zijn er kansen voor afkoppelen van bestaand verhard oppervlak?	ja
Is in het plangebied sprake van slecht doorlatende lagen in de ondergrond?	nee
Worden bedrijfsmatige activiteiten uitgevoerd, waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken?	nee
Worden er materialen gebruikt waardoor het afstromende hemelwater verontreinigd kan raken?	nee
Neemt in het plan het verharde oppervlak van bebouwing en bestrating toe met meer dan 1500m ² ?	ja
Wordt regenwater gescheiden van het afvalwater afgevoerd?	ja
Ligt in of nabij het plangebied een zonering zuiveringstechnisch werk?	nee
Ligt het plangebied in een zonering waterwingebieden Drenthe?	nee
Ligt het plangebied in een zonering grondwaterbeschermingsgebieden Drenthe?	nee
Ligt het plangebied in een zonering waterwingebieden Overijssel?	nee
Ligt het plangebied in een zonering grondwaterbeschermingsgebieden Overijssel?	nee
Ligt het plangebied in een zonering Natura 2000?	nee

Details

1. Normale procedure

Op basis van uw locatie en gegeven antwoorden blijkt dat u waterschapsbelangen raakt.

Wat moet ik doen?

Digitale Watertoets

Gebruik alstublieft de knop ""DIRECT AANVRAGEN"" om een advies aan te vragen bij het waterschap. Hiervoor is een eenmalige registratie benodigd. In een startoverleg kan gezamenlijk bepaald worden welke wateraspecten een rol spelen en tot welk detailniveau deze uitgewerkt dienen te worden. Dit kan ook betekenen dat er een waterhuishoudkundig plan, een geohydrologisch onderzoek of een uitgebreide analyse van het huidige watersysteem noodzakelijk is. Gezamenlijk wordt er invulling gegeven aan de wateraspecten. Als er overeenstemming is over de inhoud van de waterparagraaf kan u de tekst opnemen in de toelichting van het ruimtelijk plan.

U kunt ook contact opnemen via info@vechtstromen.nl of met onze adviseurs:

Ben van Veenen b.van.veenens@vechtstromen.nl

- gemeente Hardenberg
- gemeente Losser
- gemeente Ommen

 Frits Huttenhuis f.huttenhuis@vechtstromen.nl

- gemeente Borne
- gemeente Coevorden
- gemeente Hellendoorn
- gemeente Oldenzaal

 Els Boerrigter e.boerrigter@vechtstromen.nl

- gemeente Dinkelland
- gemeente Enschede
- gemeente Tubbergen

 Heral Hesselink h.hesselink@vechtstromen.nl

- gemeente Almelo
- gemeente Rijssen-Holten
- gemeente Wierden

 Henry Legtenberg h.legtenberg@vechtstromen.nl

- gemeente Borger-Odoorn
- gemeente De Wolden
- gemeente Emmen
- gemeente Hoogeveen
- gemeente Midden-Drenthe
- gemeente Twenterand

 Tom Pikkemaat T.pikkemaat@vechtstromen.nl

- gemeente Berkelland
- gemeente Haaksbergen
- gemeente Hengelo
- gemeente Hof van Twente

Telefonisch bereikbaar via mailverzoek of algemeen telefoonnr. 088-2203333.

Algemene info: In de procedurebepalingen van de Wro voor het bestemmingsplan is opgenomen dat de kennisgeving wordt toegezonden aan de instanties die bij het overleg zijn betrokken. De terinzagelegging van het bestemmingsplan kunt u zenden aan kennisgevingwro@vechtstromen.nl.

Copyright Digitale watertoets - <http://www.dewatertoets.nl/>. Dit document is gegenereerd via de website <http://www.dewatertoets.nl/>. Het document mag alleen worden gebruikt ten behoeve van het plan, dat in dit document is omschreven. De informatie in dit document is houdbaar tot maximaal 1 jaar, gerekend vanaf de genoemde datum in dit document.

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

2. Er zijn kansen voor afkoppelen van bestaand verhard oppervlak.

We willen watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden.

Wij streven naar een doelmatige werking van de gehele afvalwaterketen. Wij treden daarom graag in een vroeg stadium in gesprek over nieuwe ontwikkelingen. Hemelwater wordt min mogelijk afgevoerd naar de afvalwaterzuivering, zodat meer water in de bodem wordt vastgehouden, de efficiëntie van de waterzuivering vergroot wordt, en het aantal riooloverstorten op het oppervlaktewater wordt teruggedrongen. Een toename van afvalwater heeft effect op het functioneren van de afvalwaterketen. Het (gemeentelijk) rioolstelsel, de rioolgemalen (overnamepunten) en de rioolwaterzuiveringsinstallatie (rwzi) dienen de toename te kunnen verwerken, zonder daarmee het milieu zwaarder te belasten.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

3. Het verharde oppervlak in uw plan van bebouwing en bestrating neemt toe met meer dan 1500m².

We willen watersysteem zo inrichten, dat het beter bestand is tegen de effecten van de verwachte klimaatverandering, zoals zwaardere buien en langere droge perioden.

Wat moet ik doen?

Waar moet ik op letten?

Achtergrondinformatie

Quickscan natuurwaardenonderzoek Oldenzaalsestraat 580 Deurningen

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland
en Natura 2000

Colofon

Quicksan natuurwaardenonderzoek Oldenzaalsestraat 580 Deurningen

Effectbeoordeling in het kader van de Wet natuurbescherming, Natuurnetwerk Nederland en Natura 2000

Uitgevoerd door:
Natuurbank Overijssel
Correspondentieadres:
Aladnaweg 18
7122 RR Aalten

BTW-ID: NL001388212B56
E: info@natuurbankoverijssel.nl
Tel: 0850-509852

Opdrachtgever: Ad Fontem

Abonnementhouder van de Nationale Databank Flora en Fauna

Projectnummer en versie: 5869 versie 1.0	Status: definitief
Ligging plangebied: Oldenzaalsestraat 580 Deurningen	Rapportdatum: 5-10-2023
Auteur: M. Mateman	Veldwerk uitgevoerd door: P. Leemreide

De vermelde medewerkers in deze rapportage zijn akkoord met openbaring van zijn of haar persoonsgegevens in het kader van de AVG-privacy wetgeving.

Inhoudsopgave

SAMENVATTING.....	3
HOOFDSTUK 2 HET PLANGEBIED	6
2.1 Situering	6
2.2 Beschrijving van het plangebied.....	7
3.1 Algemeen	8
3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden	8
3.3 Vaststellen van de invloedsfeer	9
HOOFDSTUK 4 TOETSINGSKADERS.....	10
4.1 Algemeen	10
4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000	10
4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming.....	10
4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland.....	11
4.5 Wet natuurbescherming; Houtopstanden	11
HOOFDSTUK 5 GEBIEDSBESCHERMING	12
5.1 Algemeen	12
5.2 Natuurnetwerk Nederland	12
5.3 Natura 2000.....	13
5.4 Slotconclusie.....	15
HOOFDSTUK 6 SOORTENBESCHERMING	16
6.1 Verwachting en bureauonderzoek	16
6.1.1 Algemeen.....	16
6.1.2 Bronnenonderzoek.....	16
6.2 Veldonderzoek	16
6.3 Resultaten	17
6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep.....	19
6.5 Historische gegevens en overige bronnen	22
6.6 Volledigheid van het onderzoek.....	22
HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES	23

SAMENVATTING

Aan de Oldenzaalsestraat 580 in Deurningen zijn er plannen om op het grasveld aan de oostkant van het tankstation Greenpoint een Clean Energy Hub en een E-truck-laadstation te realiseren. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is Natuurbank Overijssel gevraagd om de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming in beeld te brengen. In voorliggend rapport worden de bevindingen van het uitgevoerde onderzoek gepresenteerd. Naast een beschrijving van het onderzoeksgebied, de onderzoeksopzet en de resultaten van het onderzoek, worden de wettelijke consequenties van de voorgenomen activiteiten weergegeven.

Het plangebied is op 26 september 2023 onderzocht op de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten, dieren en beschermde nesten, holen, vaste rust- en voortplantingslocaties. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied, zoals Natura 2000 en het Natuurnetwerk Nederland.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde gebieden:

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteit leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkel- en gebruiksfase. Andere negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten, worden wél uitgesloten.

Resultaten toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten:

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. In het plangebied nestelen mogelijk vogels en bezetten grondgebonden zoogdieren mogelijk een vaste rust- of voortplantingsplaats. Het plangebied wordt door vleermuizen en amfibieën uitsluitend benut als foerageergebied.

Als gevolg van het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Indien de werkzaamheden toch in de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd moet er een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden en dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvan mogelijk de vaste rust- of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk gedood worden, dienen ze verjaagd of weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Gevolgen van toetsing aan wet- en regelgeving voor beschermde soorten en gebieden samengevat:

- Stikstofberekening uitvoeren voor zowel ontwikkel- als gebruiksfase;
- Werkzaamheden afstemmen op de voortplantingsperiode van vogels (of broedvogelscan uitvoeren);
- Geen beschermde grondgebonden zoogdieren doden (zorgvuldig werken, wegvangen of werkterrein natuurvrij maken);

HOOFDSTUK 1 INLEIDING

Aan de Oldenzaalsestraat 580 in Deurningen zijn er plannen om op het grasveld aan de oostkant van het tankstation Greenpoint een Clean Energy Hub en een E-truck-laadstation te realiseren. Als gevolg van deze voorgenomen activiteiten kan overtreding van de Wet natuurbescherming op voorhand niet uitgesloten worden. Er is in het onderzoeksgebied gekeken naar de (potentiële) aanwezigheid van beschermde planten en dieren en beschermde nesten, hollen, vaste rust- en voortplantingsplaatsen en andere beschermde functies. Ook is onderzocht of de voorgenomen activiteiten een negatief effect hebben op beschermd (natuur)gebied.

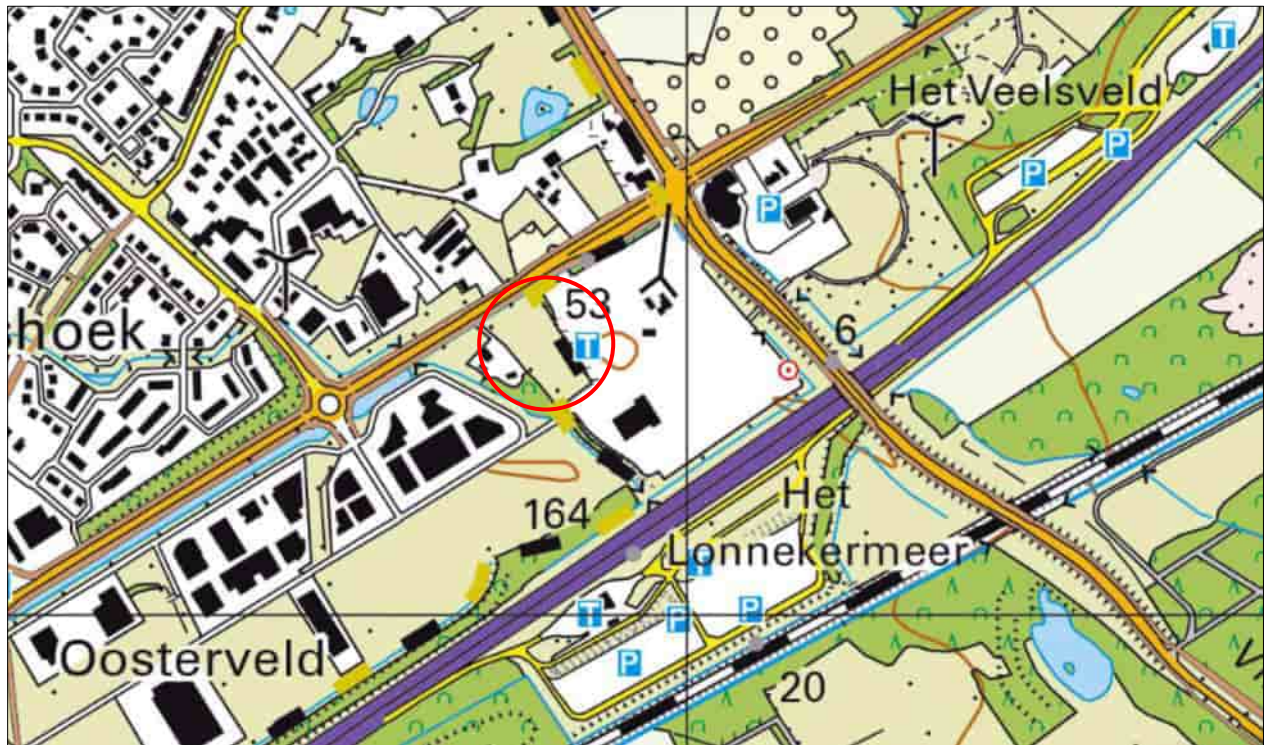
Op basis van de onderzoeksresultaten worden de wettelijke consequenties bepaald van de voorgenomen activiteiten in het kader van de Wet natuurbescherming (soorten en Natura 2000-gebied) en de Omgevingsverordening Overijssel (Natuurnetwerk Nederland).

Doel van deze rapportage:

De Quickscan natuurwaardenonderzoek is uitgevoerd als één van de verschillende (milieu)onderzoeken in het kader van besluitvorming binnen de Ruimtelijke Ordening (doorgaans het wijzigen van het bestemmingsplan) of het aanvragen van een Omgevingsvergunning. Het onderzoek is uitgevoerd om antwoord te kunnen geven op de vraag: is er sprake van een goede ruimtelijke ordening (is de voorgenomen activiteit uitvoerbaar?). Het is nadrukkelijk geen ecologisch werkprotocol dat opgesteld wordt om te voorkomen dat de Wet natuurbescherming overtreden wordt als gevolg van de voorgenomen activiteiten. De Wet natuurbescherming is tijdens de uitvoering van voorgenomen activiteiten altijd van toepassing en het is aan de uitvoerende partijen om de noodzakelijke zorgvuldigheid te betrachten tijdens de uitvoering. Om een goed ecologisch werkprotocol op te kunnen stellen is meer detailinformatie vereist, zoals de planning in uitvoering, in te zetten materieel en informatie over type bebouwing, bouwwijze, materiaalgebruik etc.

2.1 Situering

Het plangebied is een stuk grasland dat is gesitueerd aan de oostkant van het tankstation Greenpoint gelegen aan de Oldenzaalsestraat 580 in Deurningen. Het ligt in de gemeente Dinkelland en ligt op de weg tussen Hengelo en Oldenzaal. Op onderstaande afbeelding wordt de globale ligging van het plangebied weergegeven op een topografische kaart.

Globale ligging van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode cirkel aangeduid (bron: topotijdreis.nl).

2.2 Beschrijving van het plangebied

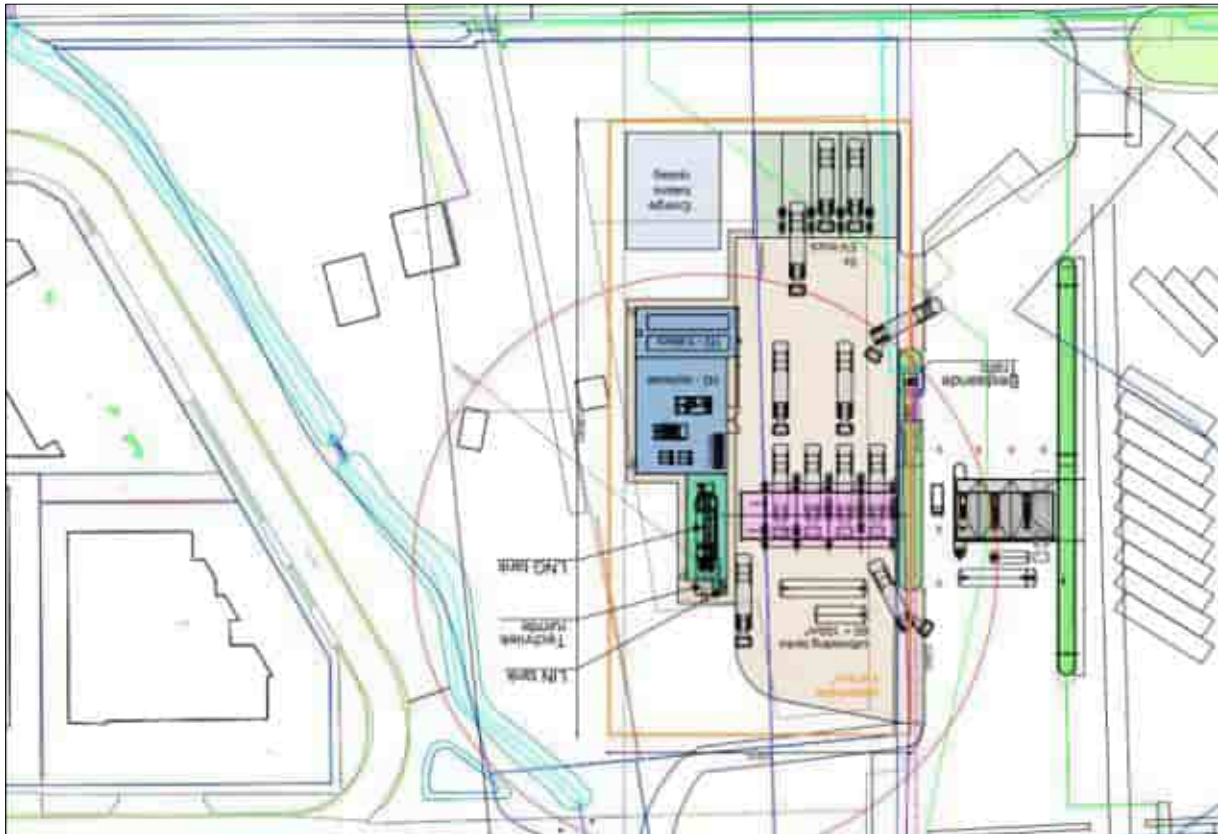
Het plangebied bestaat uit het grasveld en een houtsingel dat gelegen is aan de westkant van het tankstation Greenpoint aan de Oldenzaalsestraat 580 in Deurningen. De houtsingel bestaat uit een rij aangeplante platanen met daarachter verschillende aangeplante heesters en bomen op een aarden wal. Aan de oostkant van het weiland staat een veldschuur met daarachter een eikenlaan. De noordkant van het plangebied wordt begrenst met een hek.

Luchtfoto en begrenzing van het plangebied aangegeven met de gele lijn (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

3.1 Algemeen

Aan de Oldenzaalsestraat 580 in Deurningen zijn er plannen om een Clean Energy Hub en een E-truck-laadstation te realiseren. Deze wordt gerealiseerd op het grasveld aan de oostzijde van de bestaande tankstation. Hiervoor moet een deel van de houtsingel tussen het grasveld en het bestaande tankstation gerooid worden.

Plattegrond van het wenselijke eindbeeld (bron: ad fontem).

De volgende activiteiten worden getoetst op relevantie t.a.v. de Wet natuurbescherming:

- Rooien bomen en andere beplanting;
- Bouwrijp maken bouwplaats;
- Aanleggen Clean Energy Hub en E-truck laadstation;
- Exploitatie Clean Energy Hub en E-truck laadstation;

3.2 Mogelijk effect van de voorgenomen activiteiten op beschermde soorten en/of –gebieden

De voorgenomen activiteiten hebben mogelijk een negatieve invloed op beschermde soorten en beschermd (natuur)gebied. We onderscheiden de volgende negatieve invloeden:

Mogelijke tijdelijke invloeden:

- Verstoren rust- en voortplantingsplaatsen als gevolg van geluid, stof en trillingen tijdens de werkzaamheden;

Mogelijke permanente invloeden:

- Mogelijk afname/verdwijnen van beschermde vaste rust- of voortplantingsplaatsen en/of jaar rond beschermde nesten;

3.3 Vaststellen van de invloedsfeer

Naast een tijdelijk effect in het onderzoeksgebied, kan het voorkomen dat een voorgenomen activiteit een negatief effect heeft op beschermde soorten of beschermd natuurgebied buiten het onderzoeksgebied. Dit noemen we de invloedsfeer. De omvang van de invloedsfeer wordt bepaald door de duur, aard en omvang van de tijdelijke en/of permanente nieuwe situatie. Het effect van de voorgenomen activiteit op een beschermde soort verschilt per soort en/of soortgroep.

In deze studie wordt gekeken naar de uitvoering van de fysieke werkzaamheden, zoals bouwwerkzaamheden.

Beoordeling van de invloedsfeer van de voorgenomen activiteit:

Om de effecten van een voorgenomen activiteiten goed in beeld te kunnen brengen, is het soms van belang ook buiten het plangebied te kijken. In voorliggend geval grenst het plangebied aan de openbare weg, een parkeerterrein en een bomenlaan. Er is geen aanleiding te veronderstellen dat beschermde soorten en/of -waarden buiten het plangebied op een dusdanige wijze aangetast worden, dat dit leidt tot wettelijke consequenties.

3.4 Vaststellen van het onderzoeksgebied

Het onderzoeksgebied is gelijk aan het plangebied.

4.1 Algemeen

In dit Hoofdstuk worden de diverse toetsingskaders toegelicht waaraan het initiatief getoetst wordt.

4.2 Wet natuurbescherming; Natura 2000

Het gebiedsbeschermingsdeel van de Wet natuurbescherming heeft als doel het beschermen van Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en/of Habitatrichtlijngebieden) in Nederland. Projecten die significante gevolgen voor deze gebieden kunnen hebben, zijn in beginsel – zonder vergunning – niet toegestaan. Ook het vaststellen van plannen zoals een bestemmingsplan of een inpassingsplan is niet toegestaan, indien het betreffende plan significante gevolgen kan hebben voor Natura 2000-gebieden. Naast directe effecten (bijv. ruimtebeslag), dient ook gekeken te worden naar indirecte effecten als gevolg van externe werking (bijv. door geluid, licht en stikstofdepositie). De eerste stap in de toetsing is vaak een voortoets. Als significante gevolgen in de voortoets niet op voorhand met zekerheid kunnen worden uitgesloten, dan is een passende beoordeling noodzakelijk. In dat geval is voor een project een vergunning noodzakelijk op grond van artikel 2.7 Wet natuurbescherming.

4.3 Wet natuurbescherming; Soortenbescherming

In de Wet natuurbescherming is de soortenbescherming in Nederland geregeld. In de wet zijn lijsten opgenomen met beschermde soorten. In de Wet natuurbescherming worden drie verschillende beschermingsregimes gehanteerd waaraan verschillende verbodsbepalingen zijn gekoppeld:

Soorten Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v.):

- lid 1) Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
- lid 3) Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
- lid 4) Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
- lid 5) Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Soorten Habitatrichtlijn (artikel 3.5 e.v.):

- lid 1) Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
- lid 2) Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
- lid 3) Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
- lid 4) Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
- lid 5) Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te onwortelen of te vernielen.

Andere Soorten (artikel 3.10 e.v.)

lid 1) Onverminderd artikel 3.5, eerste, vierde en vijfde lid, is het verboden:

- onderdeel a. in het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- onderdeel b. de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen, of

- onderdeel c. vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Ten aanzien van de andere beschermde soorten geldt dat het bevoegd gezag (provincies c.q. ministerie van LNV) de vrijheid hebben om soorten binnen deze categorie vrij te stellen van de verbodsbepalingen uit ontheffingsplicht artikel 3.10 uit de Wet natuurbescherming. Voor beschermde soorten die niet zijn vrijgesteld dient bij overtreding van de verbodsbepalingen uit de Wnb een ontheffing te worden aangevraagd. Voor vogels geldt in afwijking hierop dat voor verstoring geen ontheffing nodig is, indien de gunstige staat van instandhouding niet in het geding is. Het is ook mogelijk om voor beide categorie soorten te werken volgens een goedgekeurde gedragscode die is afgestemd op de Wet natuurbescherming. Er is dan geen ontheffing nodig.

4.4 Beleid ten aanzien van het Natuurnetwerk Nederland

In de Wet ruimtelijke ordening (Wro) is het ruimtelijk beleid op rijks-, provinciaal, en gemeentelijk niveau vastgesteld, waarin onder andere de bescherming van het Natuurnetwerk Nederland (NNN)/Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is verankerd. De EHS werd officieel geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan en is daarna opgenomen in de Nota Ruimte, welke inmiddels vervangen is door de Nationale omgevingsvisie (NOVI). Kaderstellende regels ten aanzien van o.a. NNN/EHS zijn opgenomen in het Besluit algemene regels ruimtelijke ordening (Barro). Bij geplande ingrepen die binnen het NNN/EHS vallen moet het belang van de natuurbescherming worden afgewogen tegen andere belangen, indien de voorgenomen ingreep negatief uitwerkt op de aanwezige natuurwaarden. De kern van de afweging vormt het 'nee, tenzij'-principe. Dit wil zeggen dat schadelijke ingrepen **niet** zijn toegestaan, **tenzij** er andere belangen zijn die de ingreep rechtvaardigen. In dat geval zijn compenserende maatregelen voorgeschreven.

Concrete beleidsregels ten aanzien van de NNN in Overijssel zijn opgenomen in de vigerende provinciale ruimtelijke verordening van de provincie Overijssel.

4.5 Wet natuurbescherming; Houtopstanden

De Wet natuurbescherming beschermt het areaal bos in ons land. Houtopstanden die voldoen aan één van onderstaande criteria vallen onder het beschermingsregime van de Wet natuurbescherming. Dit geldt voor bossen, houtwallen, heester- en struikhagen, struwelen en beplanting van bosplantsoen. De opstand moet buiten het erf liggen.

- De houtopstand ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden en vormt een zelfstandige eenheid groter dan 10 are (1.000m²);
- De houtopstand ligt buiten de bebouwde kom houtopstanden en vormt een rijbeplanting van meer dan 20 bomen.

(In voorliggend plan worden geen houtopstanden gerooid. Dit aspect wordt verder niet besproken in deze studie.)

5.1 Algemeen

In dit hoofdstuk wordt ingegaan op het mogelijke effect van de voorgenomen activiteiten op Natura 2000-gebied en het Natuurnetwerk Nederland.

5.2 Natuurnetwerk Nederland

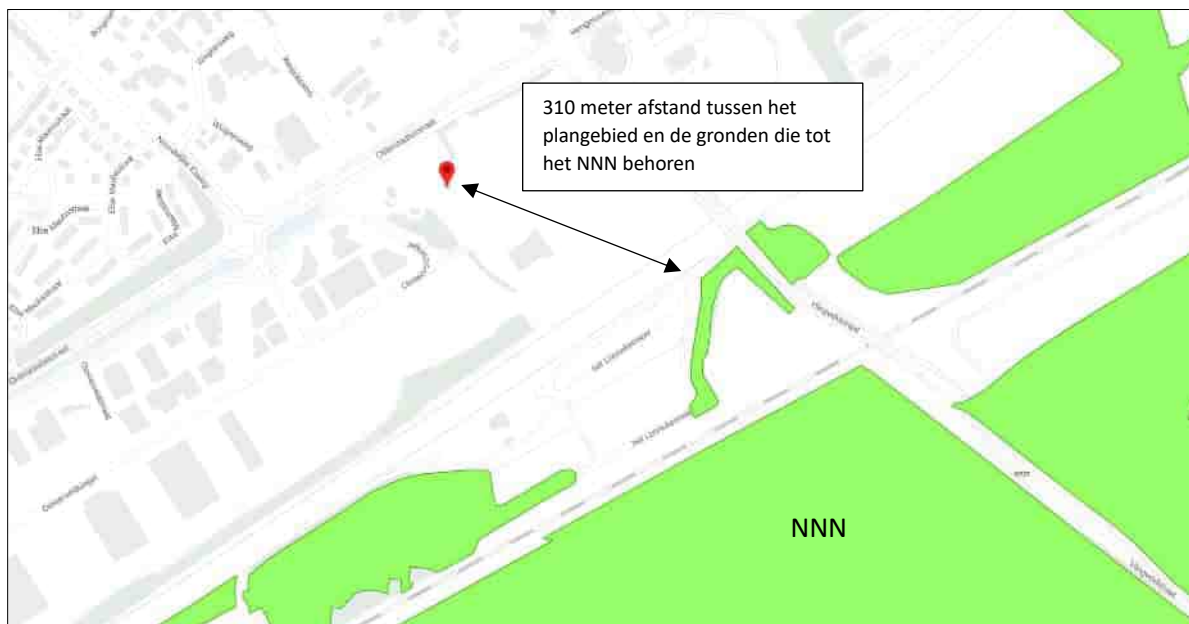
Provincies zijn verantwoordelijk voor de veiligstelling en ontwikkeling van het Natuurnetwerk Nederland (verder NNN genoemd). De beoordeling of de voorgenomen activiteit past in het NNN, dient met name uitgevoerd te worden in de afweging van een 'goede ruimtelijke ordening' als onderdeel van de ruimtelijke onderbouwing. De aanwezigheid van beschermde planten en dieren is daarbij niet direct van belang.

Vanwege het grote belang voor de biodiversiteit en de betekenis voor de kwaliteit van de leefomgeving en regionale economie geldt een beschermingsregime voor het gehele NNN. Voor het NNN geldt de verplichting tot instandhouding van de wezenlijke kenmerken en waarden van het gebied. In de verordening is het "nee, tenzij"-regime vast gelegd. Dit betekent dat (nieuwe) plannen, projecten of handelingen niet zijn toegestaan indien zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied significant aantasten. Er kan echter aanleiding zijn om toch ontwikkelingen toe te staan. De mogelijkheid om een uitzondering te maken op de algemene lijn van behoud en duurzame ontwikkeling van wezenlijke kenmerken en waarden, is aan strikte voorwaarden gebonden. Uiteraard geldt ook hier dat de generieke regeling van toepassing blijft (zoals de toepassing van de principes van zuinig en zorgvuldig ruimtegebruik, ontwikkelingsperspectieven en gebiedskenmerken). Het ruimtelijk beleid voor het NNN is gericht op 'behoud, herstel en ontwikkeling van de wezenlijke kenmerken en waarden van het NNN' waarbij tevens zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de andere belangen die in het gebied aanwezig zijn.

De kernkwaliteiten binnen het NNN zijn natuurkwaliteit, landschappelijke kwaliteiten en beleving van rust. Voor grootschalige ontwikkelingen die niet passen binnen de doelstelling van het NNN is geen ruimte, tenzij er sprake is van een zwaarwegend maatschappelijk belang waar niet op een andere manier aan kan worden voldaan. Daarbij worden de zogenaamde NNN-spelregels gehanteerd: her-begrenzing van het NNN, saldering van negatieve effecten en toepassing van het compensatiebeginsel. Het 'nee, tenzij'-principe en de overige spelregels hebben is opgenomen in de provinciale Omgevingsverordening van Overijssel. Er is door toepassing van de spelregels ruimte voor het aanpassen van de begrenzing als daarmee de doelen op een betere manier kunnen worden bereikt.

Ligging t.o.v. het Natuurnetwerk Nederland

Het plangebied ligt op minimaal 310 meter van gronden die tot het Natuurnetwerk Nederland behoren. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van Natuurnetwerk Nederland in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natuurnetwerk Nederland (NNN) in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de rode marker aangeduid. Gronden die tot de Natuurnetwerk Nederland behoren worden met de groene kleur aangeduid. (bron: ruimtelijkeplannen.nl).

Beschermingsregime

De bescherming van het Natuurnetwerk Nederland kent geen externe werking.

Toetsing aan provinciaal beleid

Omdat het plangebied buiten het Natuurnetwerk Nederland ligt, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciaal beleid t.a.v. Natuurnetwerk Nederland.

5.3 Natura 2000

De biodiversiteit (soortenrijkdom) in Europa gaat al jaren achteruit. Duurzame bescherming van flora en fauna is hard nodig. Planten en dieren trekken zich weinig aan van landsgrenzen en het is daarom belangrijk om natuurbescherming in Europees verband aan te pakken. Zo voorkomen we dat de natuur in Europa en in Nederland steeds eenvormiger wordt. Daartoe is in 1979 de Vogelrichtlijn opgesteld en in 1992 de Habitatrichtlijn. Deze richtlijnen hebben twee componenten: soortenbescherming en gebiedsbescherming. Alle EU-lidstaten wijzen beschermde gebieden aan voor specifieke (leefgebieden van) (vogel-)soorten. De onder beide richtlijnen aangewezen beschermde gebieden vormen het Natura 2000-netwerk. De Nederlandse bijdrage aan dit Europese netwerk van beschermde natuurgebieden bestaat uit ruim 160 gebieden.

Beschermingsregime

De Wet natuurbescherming regelt in hoofdstuk 2 de bescherming van Natura 2000-gebieden. Dit zijn speciale beschermingszones op grond van de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. De minister wijst deze gebieden aan.

Voor de Natura 2000-gebieden stelt de minister instandhoudingsdoelstellingen op voor:

- de leefgebieden van vogels;
- de natuurlijke habitats of habitats van soorten (art. 2.1 Wet natuurbescherming);

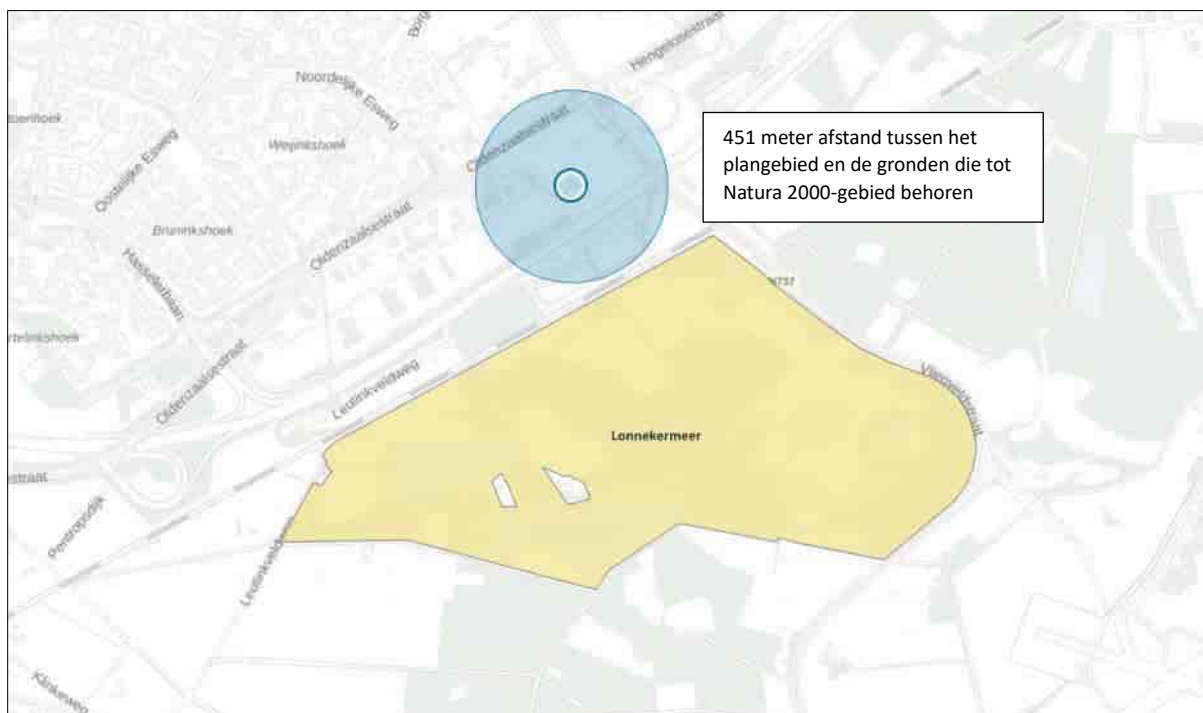
De provincies stellen voor de Natura 2000-gebieden een beheerplan op (art. 2.3 Wet natuurbescherming). In het beheerplan staan maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de instandhoudingsdoelstellingen worden bereikt.

Nederland past een vergunningenstelsel toe. Hierdoor is in ons land een zorgvuldige afweging gewaarborgd rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Vergunningen worden verleend

door provincies of door het ministerie van LNV. Natura 2000-gebieden mogen geen significante schade ondervinden. Dit houdt in dat bepaalde plannen en projecten, op zichzelf óf in combinatie met andere plannen en projecten, de natuurwaarden waarvoor de gebieden zijn aangewezen niet significant negatief mogen beïnvloeden. Elke ontwikkeling in of nabij een Natura 2000-gebied dient te worden onderworpen aan een 'voortoets'. Uit de voortoets moet blijken of kan worden uitgesloten dat de gewenste werkzaamheden/ontwikkelingen een (significant) negatief effect hebben (op zichzelf of in combinatie met andere plannen of projecten). Voor alle Natura 2000-gebieden dient een beheerplan te zijn opgesteld waaruit duidelijk wordt welke activiteiten wel en niet zonder vergunning mogelijk zijn in en nabij die gebieden.

Ligging van het plangebied t.o.v. Natura-2000

Het plangebied ligt op minimaal 451 meter afstand van Natura 2000-gebied. Het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied is Lonnekermeer. Op onderstaande afbeelding wordt de ligging van het Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied weergegeven.

Ligging van Natura 2000-gebied in de omgeving van het plangebied. De ligging van het plangebied wordt met de blauwe cirkel aangeduid. Gronden die tot Natura 2000 behoren worden met de okergele kleur aangeduid (bron: calculator.aerius.nl).

Effectbeoordeling

Beoordeling uitvoering fysieke activiteiten

Het plangebied is niet zichtbaar vanuit Natura 2000-gebied. Negatieve effecten, zoals geluid, licht en optische verstoring zijn daarom niet aan de orde. Ook zijn in het Natura 2000-gebied geen negatieve effecten, zoals trillingen waarneembaar. Met uitzondering van het aspect stikstof, kunnen negatieve effecten op Natura 2000-gebied uitgesloten worden.

Beoordeling stikstof (ontwikkelfase)

Ten behoeve van de totale ontwikkeling, wordt materieel met een verbrandingsmotor ingezet en vindt er een tijdelijke toename plaats van verkeersbewegingen als gevolg van de afvoer van sloopmateriaal, de aanvoer van bouwmaterialen en vervoer van materieel en personeel. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tussen plangebied en Natura-2000 gebied, kan een toename van stikstofdepositie in Natura 2000-gebied tijdens de ontwikkelfase op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is een stikstofberekening voor de ontwikkelfase vereist.

Beoordeling stikstof (gebruiksfase)

Het aantal verkeersbewegingen van en naar het plangebied neemt door de exploitatie van de Clean Energy Hub en het E-truck-laadstation toe ten opzichte van de huidige situatie. Gelet op de aard en omvang van de voorgenomen activiteiten en de afstand tot Natura 2000-gebied, kan een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden tijdens de gebruiksfase, op voorhand niet uitgesloten worden. Daarom is een stikstofberekening voor de gebruiksfase vereist.

5.4 Slotconclusie

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteit leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkel- en gebruiksfase. Andere negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten, worden wél uitgesloten.

6.1 Verwachting en bureauonderzoek

6.1.1 Algemeen

Bij het bepalen van de mogelijke aantasting van beschermde soorten is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Bronnenonderzoek (o.a. internet en de Nationale databank flora en fauna);
- Veldbezoek op 26-09-2023 door ervaren ecooloog;

6.1.2 Bronnenonderzoek

Op 26 september 2023 is de NDFF geraadpleegd en is gekeken of waarnemingen van beschermde planten en dieren aanwezig zijn in de databank. In de NDFF zijn 70 waarnemingen vastgesteld in de directe omgeving van het plangebied. De meeste waarnemingen betreffen algemene en veelvoorkomende vaatplanten. Deze waarnemingen worden niet meegenomen in de soortbespreking. Naast vaatplanten zijn er in de directe omgeving van het plangebied ook een eekhoorn, haas, houtduif, zanglijster, merel spreeuw en groene specht waargenomen. Op de onderstaande afbeelding zijn de waarnemingen in het plangebied zichtbaar.

Met de zwarte lijn wordt het zoekgebied in de NDFF weergegeven. De verspreiding van alle bekende flora- en faunawaarnemingen in het plangebied worden met de groene stippen weergegeven (bron: NDFF).

6.2 Veldonderzoek

In het kader van het natuurwaardenonderzoek is het plangebied op 26 september 2023 tijdens de daglichtperiode (middag) bezocht. Het onderzoeksgebied is te voet onderzocht op de aanwezigheid en potentiële aanwezigheid van beschermde flora- en faunawaarden. Het gebied is visueel en auditief onderzocht. Tijdens het veldbezoek is gebruik gemaakt van een verrekijker (Swarovski 12x50) en zijn de in dit rapport opgenomen afbeeldingen gemaakt. De onderzoeker beschikte tevens over een warmtebeeldcamera (Helion Pulsar xq28).

Methode per soortgroep

Vogels

Het gebied is visueel en auditief onderzocht op het voorkomen van (broed)vogels. De onderzoeksperiode is matig geschikt voor onderzoek naar (broed)vogels. Doorgaans hebben de meeste vogels geen bezet nest meer gedurende deze tijd van het jaar. Soorten als houtduif en Turkse tortel kunnen nog wel broeden. In het plangebied is gekeken en geluisterd naar vogels, (oude) nesten en sporen die op de aanwezigheid van nesten in het plangebied duiden, zoals prooiresten (roofvogels), schijtsporten, braakballen, ruiveren (roofvogels), eierdoppen en zichtbaar nestmateriaal. Op basis van een beoordeling van de landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor vogels en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar vogels.

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied is visueel onderzocht op het voorkomen van beschermde grondgebonden zoogdieren. De onderzoeksperiode is geschikt voor verspreidingsonderzoek, maar matig geschikt voor onderzoek naar voortplantingslocaties. Enkele grondgebonden zoogdieren zoals: bosmuis en huisspitsmuis kunnen zogende jongen hebben in deze tijd van het jaar. Daarnaast benutten veel grondgebonden zoogdieren de voortplantingsplaats als vaste rustplaats buiten de voortplantingsperiode. Er is in het plangebied gezocht naar grondgebonden zoogdieren, verblijfplaatsen en sporen die op de aanwezigheid van grondgebonden zoogdieren in het plangebied duiden zoals holen, nesten, graaf-, krab- en bijtsporten, haren, prooiresten, pootafdrukken en uitwerpselen.

Vleermuizen

De onderzoeksperiode is beperkt geschikt voor onderzoek naar verblijfplaatsen van vleermuizen omdat vleermuizen in deze tijd van het jaar de paarverblijfplaats bezetten. Sommige vleermuissoorten bezetten de paarverblijfplaats op enige afstand (>100km) van de zomerverblijfplaats. Er is in het onderzoeksgebied gezocht naar vleermuizen en naar potentiële rust- verblijfplaatsen van vleermuizen. Het plangebied is bezocht op een moment op de dag dat vleermuizen niet foerageren en geen lijnvormige landschapselementen benutten als vliegroute. De mogelijke betekenis van het onderzoeksgebied als foerageergebied en vliegroute voor vleermuizen is bepaald op basis van een visuele beoordeling van de landschappelijke karakteristieken van het plangebied.

Amfibieën

De onderzoeksperiode is matig geschikt voor verspreidingsonderzoek naar amfibieën en ongeschikt voor onderzoek naar voortplantingswateren. Amfibieën bezetten de (winter)rustplaats deze tijd van het jaar en zitten dan weggekropen in de sliblaag van open water of diep weggekropen in holen en gaten in de grond, of onder strooisel, bladeren, takken, rommel of opgeslagen goederen. Op basis van een beoordeling van landschappelijke kenmerken kan een goede inschatting gemaakt worden van de functie van het onderzoeksgebied voor amfibieën en of de uitgevoerde inventarisatie voldoet aan de gestelde eisen voor onderzoek naar deze soorten. Daarbij is tevens rekening gehouden met de ligging van het plangebied ten opzichte van het (normale) verspreidingsgebied van verschillende amfibieënsoorten.

Overige soorten

Het onderzoeksgebied is niet onderzocht op het voorkomen van beschermde faunasoorten als reptielen, libellen, vissen, dag- en nachtvlinders, bladmossen, sporenplanten, haften en kreeftachtigen omdat het onderzoeksgebied geen geschikte habitat vormt voor deze soorten of omdat het plangebied buiten het normale verspreidingsgebied van deze soortgroepen ligt. Het is niet aannemelijk dat soorten, of soortgroepen, die (soms) moeilijk nieuwe leefgebieden koloniseren, zich spontaan buiten het normale verspreidingsgebied vestigen. Dit geldt bijvoorbeeld voor sommige kleine grondgebonden zoogdieren, reptielen en voor planten.

6.3 Resultaten

In deze paragraaf worden de resultaten van het veldbezoek gepresenteerd. Alleen soorten die in het onderzoeksgebied vastgesteld zijn, zeer waarschijnlijk in het onderzoeksgebied voorkomen of soorten

waarvan het onderzoeksgebied een (essentieel) onderdeel van het functionele leefgebied vormt, worden in deze paragraaf besproken.

Vogels

Het plangebied behoort tot functioneel leefgebied van verschillende vogelsoorten. Vogels benutten het plangebied als foerageergebied en mogelijk nestelen er jaarlijks vogels in het plangebied. De houtsingel in het plangebied vormt een mogelijke nestplaats voor houtduif, merel, zanglijster, vink, roodborst en heggenmus. Als gevolg van het rooien van een deel van de houtsingel tijdens de voortplantingsperiode, wordt mogelijk een vogel gedood en een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vogels neemt door uitvoering van de voorgenomen activiteiten af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Rooien van (een deel) van de houtsingel aan de oostkant van het tankstation;

Grondgebonden zoogdieren

Het plangebied vormt een functioneel leefgebied van beschermde grondgebonden zoogdieren zoals de egel, eekhoorn, haas, gewone bosmuis en huisspitsmuis. Het plangebied wordt door egels, eekhoorns en hazen uitsluitend benut als foerageergebied. Mogelijk bezetten gewone bosmuizen en huisspitsmuizen vaste rustplaatsen in holen of gaten in de grond nabij de houtsingel.

Door het uitvoeren van grondverzet wordt mogelijk een grondgebonden zoogdier gedood en wordt mogelijk een vaste rust- of voortplantingsplaats beschadigd en vernield. De betekenis van het plangebied als foerageergebied voor grondgebonden zoogdieren neemt door de voorgenomen activiteiten af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Uitvoeren grondverzet;

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Er zijn tijdens het veldbezoek geen vleermuizen waargenomen en er zijn geen aanwijzingen gevonden dat vleermuizen een rust- of voortplantingsplaats in het plangebied bezetten. De houtsingel is ongeschikt voor vleermuizen om een verblijfplaats te bezetten omdat de boomstammen geen holtes of loshangend schors hebben.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt geen vleermuis verstoord of gedood en wordt geen vaste rust- of voortplantingsplaats verstoord, beschadigd of vernield.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Foerageergebied

Het veldbezoek is uitgevoerd buiten de periode van de dag waarop vleermuizen foerageren, maar op basis van een beoordeling van de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied als geschikt foerageergebied voor vleermuizen beschouwd. Vermoedelijk foerageren verschillende vleermuissoorten langs de houtsingel en boven het grasveld. Gelet op de inrichting en het gevoerde beheer, wordt het plangebied niet als essentieel foerageergebied voor vleermuizen beschouwd.

Door het uitvoeren van de voorgenomen plannen neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

- **Vliegroue**

Sommige vleermuissoorten benutten lijnvormige elementen ter geleiding tijdens het foerageren en om van verblijfplaats naar foerageergebied te vliegen (en van foerageergebied naar verblijfplaats). Lijnvormige elementen die benut worden als vliegroue kunnen bestaan uit houtopstanden en wateren, maar ook een rij gevels van woningen.

Het plangebied vormt geen verbindende schakel in een lijnvormig landschapselement en maakt daarom geen onderdeel uit van een vliegroue van vleermuizen. Uitvoering van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op vliegroues van vleermuizen.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Amfibieën

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën waargenomen. De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied tot een weinig geschikt leefgebied voor amfibieën. Mogelijk foerageren algemene en weinig kritische amfibieën als een bruine kikker en gewone pad in het plangebied. Geschikte plekken voor amfibieën om een verblijfplaats te bezetten ontbreken. Ook ontbreekt voortplantingsbiotoop in het plangebied.

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten wordt er geen amfibie gedood en wordt er geen vaste (winter)rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield. Als gevolg van de voorgenomen activiteiten neemt de geschiktheid van het plangebied als foerageergebied van amfibieën af.

Te beoordelen activiteit in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Er zijn geen andere beschermde soorten aangetroffen. Het gevoerde beheer en de inrichting maken het plangebied tot een ongeschikt functioneel leefgebied voor deze soorten.

6.4 Wettelijke consequenties van de beoogde ingreep

Vogels

Als gevolg van de voorgenomen activiteiten wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd.

Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen daarom bij voorkeur buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Voorgenomen werkzaamheden mogen juridische beschouwd wel plaats vinden tijdens het broedseizoen van vogels, mits geen bezette vogelnesten verstoord, beschadigd of vernield worden. Indien de voorgenomen activiteiten uitgevoerd worden tijdens de voortplantingsperiode, dient een broedvogelscan uitgevoerd te worden om de aanwezigheid van een bezet vogelnest uit te sluiten.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Houtsingel rooien buiten de voortplantingsperiode (of broedvogelscan uitvoeren);

Grondgebonden zoogdieren

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden en dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvan mogelijk de vaste rust- en/of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden opzettelijk gedood worden, dienen ze weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Dat kan door het werkterrein natuurvrij te maken buiten de voortplantingsperiode. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen (mits er zorgvuldig gehandeld wordt);

Vleermuizen

- Verblijfplaatsen

Als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt er geen vleermuis gedood en wordt er geen verblijfplaats verstoort, beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Essentieel foerageergebied

Door het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten neemt de betekenis van het plangebied als foerageergebied voor vleermuizen niet af.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

- Essentiële Vliegroute

Het uitvoeren van de voorgenomen activiteiten heeft geen negatief effect op (essentiële) vliegroutes¹ van vleermuizen.

¹ Vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd wanneer deze essentieel zijn voor het kunnen functioneren van de verblijfplaats van een vleermuis. Niet ieder lijnvormig element waar langs vleermuizen vliegen is een essentiële vliegroute.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Amfibieën

Door uitvoering van de voorgenomen activiteiten wordt geen beschermde amfibie gedood en wordt geen (winter)rust- of voortplantingsplaats beschadigd of vernield.

Uitvoering van de voorgenomen activiteiten leidt niet tot wettelijke consequenties. Er hoeft geen nader onderzoek uitgevoerd te worden en er hoeft geen ontheffing van de verbodsbepalingen aangevraagd te worden om de voorgenomen activiteiten uit te mogen voeren in het kader van de Wnb.

Wettelijke consequenties in het kader van de Wnb:

- Geen;

Overige soorten

Het plangebied behoort niet tot functioneel leefgebied van andere beschermde flora- of faunasoorten. Vanwege de lokale invloedssfeer heeft de voorgenomen activiteit geen negatief effect op andere beschermde soorten. Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is niet noodzakelijk.

In onderstaande tabel worden de wettelijke consequenties samengevat weergegeven.

Soortgroep	Functie	Beschermde soorten planlocatie	Verbodsbepalingen (Wet natuurbescherming)	Aandachtspunt
Grondgebonden zoogdieren	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Vaste rust- en voortplantingsplaats	Gewone bosmuis en huisspitsmuis	Niet van toepassing; vrijstelling i.v.m. ruimtelijke ontwikkeling	Geen
Grondgebonden zoogdieren	Doden van dieren	Gewone bosmuis en huisspitsmuis	Art 3.10 lid 1a	Geen dieren doden
Vogels	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Vogels	Bezette nesten (niet jaarrond beschermd)	Diverse soorten	Art 3.1 lid 2	Geen bezette nesten negatief beïnvloeden
Vogels	Jaarrond beschermd nest- en rustplaats	Geen	Niet van toepassing	Geen
Vogels	Doden van dieren	Diverse soorten	Art 3.1 lid 1	Geen vogels doden
Vleermuizen	Verblijfplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Foerageergebied	Diverse soorten	Niet van toepassing; functie wordt niet aangetast	Geen
Vleermuizen	Vliegroute	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Vleermuizen	Doden van dieren	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Foerageergebied	Bruine kikker en gewone pad	Niet van toepassing; functie is niet beschermd	Geen
Amfibieën	Vaste rustplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Voortplantingsplaats	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen
Amfibieën	Doden van dieren	Niet van toepassing	Niet van toepassing	Geen
Overige soorten	Dieren en overige functies	Niet aanwezig	Niet van toepassing	Geen

Samenvatting van de wettelijke consequenties.

Soortgroep	Vaste rust- plaats	Voortplan- tingsplaats	Vliegroute (vleermuizen)	Essentieel foerageer- gebied	Wettelijke consequenties	Nader onderzoek vereist	Ontheffing vereist
Grondgebonden zoogdieren	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee, tenzij er dieren gedood worden
Vogels	Ja	Ja	n.v.t.	Nee	Ja	Nee	Nee
Vleermuizen	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee	Nee
Amfibieën	Nee	Nee	n.v.t.	Nee	Nee	Nee	Nee

Vereenvoudigde samenvatting van de wettelijke consequenties per diergroep.

6.5 Historische gegevens en overige bronnen

Er zijn geen historische gegevens van het plangebied bekend.

6.6 Volledigheid van het onderzoek

Het onderzoek is volledig uitgevoerd met geschikte weersomstandigheden.

HOOFDSTUK 7 CONCLUSIES

De voorgenomen activiteiten worden gezien als 'ruimtelijke ontwikkeling'. Voor een aantal algemeen voorkomende en talrijke faunasoorten geldt in Overijssel een vrijstelling van de verbodsbepaling 'het opzettelijk beschadigen en vernielen van rust- en voortplantingsplaats', als gevolg van werkzaamheden die in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling worden uitgevoerd.² Voor beschermde soorten die niet op deze vrijstellingslijst staan, is een ontheffing om ze te mogen verstoren en om opzettelijk de vaste rust- en voortplantingsplaats te mogen beschadigen en te vernielen. Voor het doden van beschermde diersoorten geldt geen vrijstelling van de verbodsbepalingen. Afhankelijk van de status van de beschermde soorten, kan soms ook gewerkt worden conform een door de Minister goedgekeurde, en op de situatie toepasbare, gedragscode.³ In het kader van de zorgplicht moet rekening worden gehouden met alle in het plangebied aanwezige planten en dieren en moet er gekozen worden voor een werkmethode en/of planning in de tijd, waardoor planten en dieren zo min mogelijk schade ondervinden als gevolg van de voorgenomen activiteiten.

Het plangebied behoort niet tot Natuurnetwerk Nederland of Natura 2000-gebied. Vanwege de ligging buiten het Natuurnetwerk Nederland, hoeft voorgenomen initiatief niet getoetst te worden aan provinciale beleidsregels ten aanzien van de bescherming van het NNN (geen externe werking). Een negatief effect op Natura 2000-gebied, als gevolg van de emissie van stikstofoxiden, kan niet op voorhand uitgesloten worden. Om te onderzoeken of uitvoering van de voorgenomen activiteit leidt tot een toename van stikstofdepositie op stikstofgevoelige habitattypen in Natura 2000-gebied, dient een stikstofberekening uitgevoerd te worden voor de ontwikkel- en gebruiksfase. Andere negatieve effecten op Natura 2000-gebied, als gevolg van de voorgenomen activiteiten, worden wél uitgesloten.

De inrichting en het gevoerde beheer maken het plangebied niet tot een geschikte groeiplaats voor beschermde plantensoorten, maar wel tot geschikt functioneel leefgebied voor verschillende beschermde dieren. In het plangebied nestelen mogelijk vogels en bezetten grondgebonden zoogdieren mogelijk een vaste rust- of voortplantingsplaats. Het plangebied wordt door vleermuizen en amfibieën uitsluitend benut als foerageergebied.

Als gevolg van het rooien van de beplanting tijdens de voortplantingsperiode wordt mogelijk een bezet vogelnest verstoord, beschadigd of vernield. Van de in het plangebied nestelende soorten is uitsluitend het bezette nest beschermd, niet het oude nest of de nestplaats. Voor het beschadigen/vernielen van een bezet nest (eieren) of het doden van een vogel kan geen ontheffing van de verbodsbepalingen verkregen worden omdat de voorgenomen activiteit niet als een in de wet genoemd belang wordt beschouwd. Werkzaamheden die kunnen leiden tot het verstoren/vernielen van vogelnesten dienen buiten de voortplantingsperiode van vogels uitgevoerd te worden. De meest geschikte periode om de voorgenomen activiteiten uit te voeren is augustus-februari. Indien de werkzaamheden toch in de voortplantingsperiode van vogels worden uitgevoerd moet er een broedvogelscan uitgevoerd worden.

Door het onvoorbereid uitvoeren van de voorgenomen activiteiten kan niet uitgesloten worden dat beschermde grondgebonden zoogdieren gedood worden en dat vaste rust- en/of voortplantingsplaatsen beschadigd of vernield worden. Voor de beschermde grondgebonden zoogdieren, waarvan mogelijk de vaste rust- of voortplantingsplaats negatief beïnvloed worden geldt een vrijstelling van de verbodsbepaling 'beschadigen/vernielen van vaste rust- en voortplantingsplaats'. Voor het doden van beschermde grondgebonden zoogdieren geldt echter geen vrijstelling. Om te voorkomen dat beschermde grondgebonden zoogdieren opzettelijk gedood worden, dienen ze verjaagd of weggevangen te worden, of dient het werkterrein natuurvrij gemaakt te worden, zodat de dieren op eigen beweging vertrekken. Voor het natuurvrij maken van het werkterrein is geen ontheffing van de Wet natuurbescherming vereist. De betekenis van het plangebied als foerageergebied is niet beschermd. Aantasting leidt niet tot wettelijke consequenties.

² De lijst met soorten waarvoor een vrijstelling geldt in het kader van een ruimtelijke ontwikkeling, is per 1-12-2019 aangepast. Egel en kleine marterachtigen vallen vanaf die datum niet meer onder de vrijstellingsregeling van de provincie Overijssel.

³ Voor dit type activiteit is geen toepasbaar gedragscode beschikbaar.

Indien er zorgvuldig gehandeld wordt, worden er geen beschermde grondgebonden zoogdieren gedood en leidt uitvoering van de voorgenomen activiteiten niet tot wettelijke consequenties.

Bijlagen

Bijlage 1. De natuurkalender (indicatie voor het uitvoeren van werkzaamheden het kader van de zorgplicht)

Bijlage 2. Toelichting Wet natuurbescherming

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Bijlage 1 Natuurkalender

	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep	okt	nov	dec
houtopstanden												
afzetten / hakhoutbeheer												
dunnen												
verwijderen opslag / exoot, nazorg												
heg afzetten												
knotten												
opsnoeien / opkronen												
hoogstam wintersnoei												
hoogstam zomersnoei												
bomen met winterslaapplaats vogels												
vleermuisbomen zomerverblijf												
vleermuisbomen paarplaats												
das												
hazelmuis struweel en hakhoutbeheer												
boomkikker struweel												
Grazige vegetaties												
maaien vochtig/nat grasland												
maaien droog schraalgrasland												
Wateren												
poel opschonen												
boomkikker wateren												
geelbuikvuurpad kleinschalig												
geelbuikvuurpad grootschalig												
Gebouwen m.b.t. vleermuizen												
zomerverblijf												
winterverblijf												

- Optimale periode voor werkzaamheden.
- Acceptabele periode voor werkzaamheden.
De werkzaamheden verrichten onder voorwaarden zoals beschreven in protocol.
- Geen werkzaamheden in deze periode.
Wanneer er wel gewerkt moet worden is een ontheffing verplicht.

Bijlage 2

Toelichting Wet Natuurbescherming

Drie beschermingsregimes

De Wet natuurbescherming kent een apart beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn, een apart beschermingsregime voor soorten van de Habitatrichtlijn (het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn) en een apart beschermingsregime voor andere soorten, die vanuit nationaal oogpunt beschermd worden. Elk van deze beschermingsregimes kent zijn eigen verbodsbepalingen en vereisten voor vrijstelling of ontheffing van de verboden. Alle vogels (ruim 700 soorten), zijn beschermd. Daarnaast worden ongeveer 230 overige Europese en nationale soorten beschermd.

Om af te mogen wijken van de verbodsbepalingen via een ontheffing of vrijstelling moet aan drie criteria zijn voldaan:

- Ten eerste mag alleen van de verbodsbepaling afgeweken worden als er geen andere bevredigende oplossing voor de handeling mogelijk is.
- Ten tweede moet tegenover de afwijking van het verbod een in de wet genoemd belang staan. De wet geeft voor de verschillende beschermingsregimes aan wat die belangen zijn zoals volksgezondheid of openbare veiligheid.
- Tenslotte mag de ingreep geen afbreuk doen aan de staat van instandhouding van de soort.

Als aan deze drie vereisten voldaan is, kan een ontheffing worden verleend. Voor een aantal handelingen zijn bovendien vrijstellingen mogelijk, bijvoorbeeld in de vorm van een provinciale verordening of een gedragscode.

Soortenbescherming en het 'nee, tenzij principe'

De verbodsbepalingen voor vogels en Habitatrichtlijnsoorten in de Wet natuurbescherming sluiten vrijwel één op één aan bij de bepalingen uit de Vogelrichtlijn en de Habitatrichtlijn. De verbodsbepalingen zijn gericht op de bescherming van individuen van soorten.

Ook voor de andere soorten, die niet op grond van de Vogel- of Habitatrichtlijn maar vanuit nationaal oogpunt beschermd worden, geldt dat de verbodsbepalingen zien op het individu, maar of ontheffing verleend kan worden, wordt afgewogen tegen het effect van de ingreep op het populatieniveau van de soort.

Zorgplicht voor dieren en planten

Of dier- en plantensoorten nu wettelijk beschermd zijn of niet, iedereen moet voldoende rekening houden met in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. De wet erkent daarmee de intrinsieke waarde van in het wild levende soorten. De Memorie van Toelichting zegt het zo: "De zorgplicht houdt in dat eenieder voldoende zorg in acht moet nemen voor de in het wild levende dieren en planten, alsmede voor hun directe leefomgeving. Overtreding van de zorgplicht is niet strafbaar gesteld; de zorgplicht kan wel door toepassing van bestuursdwang worden gehandhaafd".

Vrijstelling regelgeving

Onder de Wet natuurbescherming is niet altijd een ontheffing nodig bij handelingen met gevolgen voor beschermde plant- en diersoorten. In (veel) gevallen kunt u gebruik maken van een vrijstelling. Een vrijstelling is een uitzondering op een wettelijk verbod, die wordt vastgesteld voor een van te voren bepaalde categorie van gevallen. Er zijn verschillende vrijstellingen van de verboden voor beschermde soorten mogelijk. Een bekende en reeds in de praktijk toegepaste vorm van vrijstelling is die van de gedragscode. In de Wet natuurbescherming zijn voor beschermde soorten ook andere vormen van vrijstelling geïntroduceerd, zoals door middel van een Programmatistische Aanpak of via een provinciale verordening. Overigens is ook een vrijstelling in de vorm van een ministeriële regeling mogelijk.

Provinciale staten kunnen vrijstelling van de verbodsbepalingen verlenen. Dit moet worden geregeld in een provinciale verordening.

Gedragscodes die zijn opgesteld onder de Flora- en faunawet kunnen worden uitgebreid ten aanzien van soorten die op grond van de Wet natuurbescherming beschermd worden maar dat op grond van de Flora- en faunawet nog niet waren. Goedkeuring van een gedragscode op grond van de Flora- en faunawet blijft ook onder de Wet natuurbescherming geldig, voor de duur van de goedkeuring. Daarna dient de gedragscode voor goedkeuring getoetst te worden aan de Wet natuurbescherming.

Welke soorten zijn beschermd?

De Wet natuurbescherming kent drie categorieën beschermde soorten:

1. Ten eerste worden alle van nature in Nederland in het wild levende vogels beschermd volgens het beschermingsregime van de Vogelrichtlijn.
2. Ten tweede worden soorten beschermd op grond van de Habitatrichtlijn, het Verdrag van Bern en het Verdrag van Bonn.
3. Tenslotte is er een beschermingsregime voor 'andere soorten' waaronder soorten vallen die vanuit nationaal oogpunt bescherming behoeven.

Beschermingsregime soorten Vogelrichtlijn § 3.1 Wn	Beschermingsregime soorten Habitatrichtlijn § 3.2 Wn	Beschermingsregime andere soorten § 3.3 Wn
Art 3.1 lid 1 Het is verboden in het wild levende vogels opzettelijk te doden of te vangen.	Art 3.5 lid 1 Het is verboden soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen	Art 3.10 lid 1a Het is verboden soorten opzettelijk te doden of te vangen
Art 3.1 lid 2 Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen	Art 3.5 lid 4 Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren te beschadigen of te vernielen	Art 3.10 lid 1b Het is verboden de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren opzettelijk te beschadigen of te vernielen
Art 3.1 lid 3 Het is verboden eieren te rapen en deze onder zich te hebben	Art 3.5 lid 3 Het is verboden eieren van dieren in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen	Niet van toepassing
Art 3.1 lid 4 en lid 5 Het is verboden vogels opzettelijk te storen, tenzij de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort	Art 3.5 lid 2 Het is verboden dieren opzettelijk te verstoren	Niet van toepassing
Niet van toepassing	Art 3.5 lid 5 Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen	Art 3.10 lid 1c Het is verboden plantensoorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen

Verbodsbepalingen Wet natuurbescherming

Vrijgestelde soorten

In afwijking van de verboden in artikel 3.10, eerste lid, van de Wet is het toegestaan om van de onderstaande soorten de vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen opzettelijk te beschadigen of te vernielen wanneer er geen andere bevredigende oplossing bestaat. Het opzettelijk 'doden' van onderstaande soorten is in sommige provincies eveneens toegestaan. De vrijstelling is van kracht wanneer de handeling verband houdt met de volgende activiteiten:

- de ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van gebieden, daaronder begrepen het daarop volgende gebruik van het ingerichte of ontwikkelde gebied;
- het bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, waterstaatswerken, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen, of in het kader van natuurbeheer.

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Op basis van door PS vastgestelde provinciale verordeningen d.d. 30 juni 2023

Nederlandse Naam	Wetenschappelijke Naam	Drenthe	Flevoland	Friesland	Gelderland	Groningen	Limburg	Noord-Brabant	Noord-Holland	Overijssel	Utrecht	Zeealand	Zuid-Holland	Minimale EZ (Wvfl) RH art. 3.31
Zoogdieren														
Aardmuis	<i>Microtus agrestis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Bosmuis*	<i>Apodemus sylvaticus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Buitling	<i>Mustela putorius</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergmuis	<i>Microtus minutus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Dwergspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Egel	<i>Erinaceus europaeus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Eekhoorn	<i>Sciurus vulgaris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone bosspitsmuis	<i>Sorex araneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Haas	<i>Lepus europaeus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hermelijn	<i>Mustela erminea</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Huisprommen*	<i>Crocodylus rusulatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Konijn	<i>Oryctolagus cuniculus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Molmuis	<i>Arvicola schermani</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ondergrondse woelmuis	<i>Ptyomys subterraneus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Ren	<i>Capreolus capreolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Rosse woelmuis	<i>Clethrionomys glareolus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Steenmarter	<i>Martes foina</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Tweekleurige bosspitsmuis	<i>Sorex coronatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Veldmuis*	<i>Microtus arvalis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Vos	<i>Vulpes vulpes</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wesel	<i>Mustela nivalis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Wild zwijn	<i>Sus scrofa</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Woelrat	<i>Arvicola terrestris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Amfibieën en reptielen														
Brune kikker	<i>Rana temporaria</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Gewone pad	<i>Bufo bufo</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Hazelwurm	<i>Anguis fragilis</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Kleine watersalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Levendbarende hagedis	<i>Zootoca vivipara</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Meerkikker	<i>Pelodytes punctatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Middelste groene kikker / Bestaandkikker	<i>Pelodytes punctatus</i>	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Plantsoorten														
3.10.2.a / Rnb 3.31.d	ikv RO en gebruik van gebieden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.10.2.d	voorkomen onnodig tijden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.10.2.e / Rnb 3.31.b	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw of bosbouw	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.10.2.f / Rnb 3.31.a	ikv bestendig beheer of onderhoud overig	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.10.2.g	ikv bestendig beheer of onderhoud landbouw kwaliteit bepaald gebied	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
3.10.2.i / Rnb 3.31.c	bestendig gebruik	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
(geeft alleen voor vrijgestelde amfibieën) ikv bescherming wilde flora, fauna & habitats, en onderzoek & onderwijs		✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
Overige vrijstellingen														
art. 3.10, lid 1, onder a	doden	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
art. 3.10, lid 1, onder a	vangen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
art. 3.10, lid 1, onder b	beschadigen of vernielen vaste voortplantings- of rustplaatsen	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓

Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie

Legenda:

✓ soort is vrijgesteld

* voor deze soorten daarnaast algemene vrijstelling in/op gebouwen en bijbehorende erven Wnb 3.10.3e lid

** de vrijstelling is verleend onder specifieke voorwaarden. Doden is niet altijd voor iedere soort toegestaan. Ga naar de betreffende verordening of regeling voor meer informatie.

1 de vrijstelling geldt in de periode maart- april en juli tot en met november

2 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met februari

3 de vrijstelling geldt in de periode juli, augustus en september

4 de vrijstelling geldt in de periode 15 augustus tot en met 15 oktober

5 de vrijstelling voor deze soorten wordt ingetrokken met de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Opmerking bij Friesland: Er gelden allerlei aanvullende voorschriften aan de vrijstelling mbt doden, vangen, vrijlaten en beschadigen of vernielen van verblijfplaatsen. In de stukken wordt ook vrijstelling gegeven voor de mol, maar deze is niet beschermd onder de Wnb. Deze omissie wordt rechtgezet bij de inwerkingtreding van de Omgevingsverordening 2022.

Legenda 'Overzicht algemene vrijstellingen soorten per provincie'.

Bijlage 3. Fotobijlage

Bijlage 4. Geraadpleegde bronnen:

Internet:

<https://www.verspreidingsatlas.nl>

<https://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>

<https://www.regelink.net/kenniscentrum/beschermde-soorten-wet-natuurbescherming/>

<https://calculator.aerius.nl>

<http://www.ruimtelijkeplannen.nl>

<https://pdokviewer.pdok.nl/>

<https://www.ndff.nl/>

Bijlage 5. Jaarrond beschermde vogelnesten in Overijssel

#	Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam	Categorie
1	Steenlil	<i>Athya rustica</i>	1
2	Gierzwaluw	<i>Apus apus</i>	2
3	Huiszwaluw	<i>Passer domesticus</i>	2
4	Huiszwaluw	<i>Delichon urbicum</i>	2
5	Roek	<i>Corvus frugilegus</i>	2
6	Boerenzwaluw	<i>Hirundo rustica</i>	3
7	Bosuil	<i>Strix aluco</i>	3
8	Grote gele kwikstaart	<i>Motacilla cinerea</i>	3
9	Kerkuil	<i>Tyto alba</i>	3
10	Gehoe	<i>Bubo bubo</i>	3
11	Ooievaar	<i>Ciconia ciconia</i>	3
12	Slechtvalk	<i>Falco peregrinus</i>	3
13	Zwarte specht	<i>Dryocopus martius</i>	3
14	Boornvalk	<i>Falco subbuteo</i>	4
15	Buizerd	<i>Buteo buteo</i>	4
16	Havik	<i>Accipiter gentilis</i>	4
17	Raaf	<i>Corvus corax</i>	4
18	Rensuil	<i>Asio otus</i>	4
19	Sperwer	<i>Accipiter nisus</i>	4
20	Torenvalk	<i>Falco tinnunculus</i>	4
21	Wespendief	<i>Fernis apivorus</i>	4
22	Zwarte wouw	<i>Milvus migrans</i>	4
23	Zwarte reiger	<i>Ardea cinerea</i>	5
24	Bonte vliegenvanger	<i>Ficedula hypoleuca</i>	5
25	Boomklever	<i>Sitta europaea</i>	5
26	Boornkruiper	<i>Certhia brachydactyla</i>	5
27	Oranjespreeuw	<i>Jynx torquilla</i>	5
28	Gekraagde roodstaart	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	5
29	Glanstekop	<i>Parus palustris</i>	5
30	Grauwe vliegenvanger	<i>Muscicapa striata</i>	5
31	Groene specht	<i>Picus viridis</i>	5
32	Grote bonte specht	<i>Dendrocoptes major</i>	5
33	Ganiet	<i>Lanius lanus</i>	5
34	IJsvogel	<i>Alcedo atthis</i>	5
35	Kleine bonte specht	<i>Dryobates minor</i>	5
36	Kortarsvellingboornkruiper	<i>Certhia familiaris macrodactyla</i>	5
37	Middelste bonte specht	<i>Dendrocoptes medius</i>	5
38	Deverzwaaier	<i>Riparia riparia</i>	5
39	Ringmus	<i>Passer montanus</i>	5
40	Spreeuw	<i>Sturnus vulgaris</i>	5
41	Tanuit	<i>Oenanthe oenanthe</i>	5
42	Tureluur	<i>Tringa totanus</i>	5
43	Veldbeemsterik	<i>Alauda arvensis</i>	5
44	Wulp	<i>Numenius arquata</i>	5
45	Zomertertel	<i>Streptopelia turtur</i>	5
46	Zwarte mees	<i>Perisoreus ater</i>	5
47	Zwarte roodstaart	<i>Phoenicurus ochruros</i>	5

Categorie 1: Nesten die gedurende het broedseizoen in gebruik zijn als nest en buiten het broedseizoen in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats

Categorie 2: Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Categorie 3: Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing. De (fysieke) voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar

Categorie 4: Vogels die jaar in jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen

Categorie 5: Nesten van vogels die weliswaar vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar daarvoor hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen

Deze lijst met vogesoorten maakt onderdeel uit van de beleidsregels Natuur Overijssel 2019. Kijk voor nadere informatie in de handreiking "Soortenbescherming in Overijssel; Handreiking voor het aanvragen van een ontheffing" op de website <http://www.overijssel.nl/loket/vergunning/milieu-natuur/wet-3/>

Notitie AERIUS-berekening Frans op den Bult

Uitgevoerd door: Ad Fontem Ruimtelijk Advies

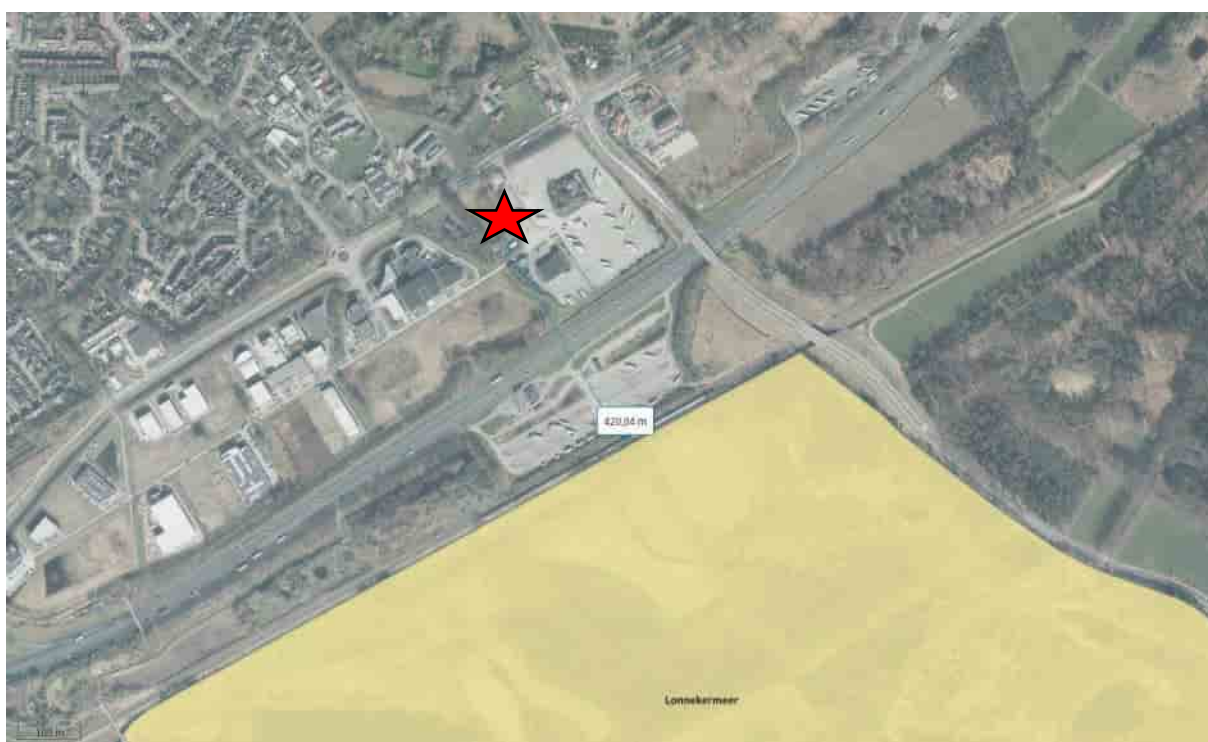
Naam medewerker: Y. Yildirim LLB

Inleiding

Het plan bestaat om aan de Oldenzaalsestraat ong. in Deurningen, ten westen van een bestaand tankstation, een clean energy hub te realiseren. Dat betekent een tankstation voor elektrische vrachtwagens.

Ligging plangebied t.o.v. Natura 2000-gebieden

Het plangebied ligt niet binnen Natura-2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura-2000-gebied betreft 'Lonnekermeer' op circa 425 meter afstand. In figuur 1 wordt de onderlinge afstand weergegeven.

Figuur 1: Onderlinge afstand tussen plangebied en dichtstbijzijnde Natura-2000-gebied (bron: AERIUS calculator 2022)

Referentiesituatie

De stikstofemissie die gepaard gaat met de voorgenomen ontwikkeling moet bezien worden in relatie tot de referentiesituatie. Ingevolge de vaste jurisprudentie van de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State geldt als referentiesituatie bij de vaststelling van een nieuw bestemmingsplan ter vervanging van het vigerende bestemmingsplan: de huidige – legale – feitelijke situatie ten tijde van de vaststelling van het nieuwe plan.

Het geldende bestemmingsplan 'A1-Zone 2019' heeft aan het plangebied de enkelbestemming 'Agrarisch' toegekend, waardoor de gronden in principe gebruikt mogen worden voor een agrarische bedrijfsvoering en hobbymatige agrarische activiteiten. Het bemesten van de gronden is in theorie derhalve mogelijk (zie ook bijgevoegde toelichting hierop).

BIJ12 (Uitvoeringsorganisatie voor de gezamenlijke provincies) heeft standaardkengetallen per mestdeelgebied opgenomen en daarvoor een kaart beschikbaar gesteld.¹ Op basis van die kaart blijkt dat voor het plangebied als gevolg van de bemesting gerekend mag worden met het standaard kengetal van 15,55 kg/ha/jaar voor NH₃-emissie. Het plangebied heeft een oppervlakte van circa 6.900 m². Dit betekent dat er gerekend kan worden met een NH₃-emissie van 10,72 kg/ha/jaar (berekening: 15,55/10.000*6.900).

Uitgangspunten AERIUS-berekening

Aanlegfase

Betreft de daadwerkelijke realisatie van een voorliggend plan/project. Voor het realiseren van de nieuwe energy hub is er informatie verkregen van de uitvoerder. Het betreft een werkstaat, waarin de uit te voeren werkzaamheden en in te zetten werkvoertuigen zijn opgenomen. Tevens is het aantal verkeersbewegingen dat bij de bouw van de energy hub teweeg wordt gebracht voor diverse aan- en afvoer opgenomen. Voor de concrete inhoud van de werkstaat wordt korthedshalve verwezen naar bijlage 1 bij de voorliggende notitie. In onderstaande alinea's worden de voor voorliggende berekening belangrijkste uitgangspunten beschreven.

Opgemerkt wordt dat er gebruik wordt gemaakt van drie types werkvoertuigen, te weten:

1. kleine werkvoertuigen (geheel elektrisch (nog niet doorgevoerd in de werkstaat))
2. middelgrote werkvoertuigen (56 – 75 kW)
3. grote werkvoertuigen (75 – 560 kW)

Bij de middelgrote werkvoertuigen is er uitgegaan van 8 liter brandstof per uur en bij de grote werkvoertuigen van 15 liter brandstof per uur. Zowel bij de middelzware werkvoertuigen als zware werkvoertuigen is AdBlue toegepast. Met het toepassen van AdBlue komt er minder emissie vrij als gevolg van het gebruik van het betreffende werkvoertuig. Opgemerkt wordt dat er rekening is gehouden met 7% AdBlue verbruik, terwijl op basis van onderzoek is gebleken dat er maximaal 6% AdBlue toegepast mag worden bij dieselmotoren². Volledigheidshalve is in de voorliggende AERIUS derhalve gerekend met 6% AdBlue in plaats van 7%. Wat betreft het verkeer tijdens de aanlegfase is in de voorliggende AERIUS onderscheid gemaakt in vrachtwagens en personenwagens, e.e.a. conform de werkstaat.

In onderstaande tabellen zijn de voor voorliggende berekening relevante invoergegevens overzichtelijk weergegeven.

Werkvoertuig	Stageklasse	Aantal draaiuren	Brandstofverbruik (in liters/pj)	AdBlue (in liters)	NOx-emissie	NH ₃ -emissie
Grote werkvoertuigen	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel	410	6150,00	369	35,3	1,5
Middelgrote werkvoertuigen	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel	80	640,00	38	4,0	0,2

Type verkeer	Aantal verkeersbewegingen (p/j)
Licht verkeer	2.264
Zwaar vrachtverkeer	328
Totale wegverkeer emissies	
NOx	1,3 kg/j
NH ₃	< 0,1 kg/j

¹ <https://www.bij12.nl/emissie-bemesting/>

² TNO, Ligterink et al 2021

Gebruiksfase

In de gebruiksfase van de clean energy hub vindt er geen emissie van NO_x of NH₃ plaats, waardoor geen stikstof en ammoniak wordt uitgestoten die nadelig is voor omliggende Natura 2000-gebieden. Dit komt doordat de clean energy hub uitsluitend bedoeld is voor elektrische vrachtwagens (emissievrij). Aangezien elektrische vrachtwagens geen verbrandingsmotor hebben, waarbij geen fossiele brandstoffen worden verbrand, komt er geen emissie van NO_x of NH₃ vrij bij het rijden van de vrachtwagens. Gelet op het vorenstaande is een berekening voor de gebruiksfase niet noodzakelijk.

Conclusie

In de aanlegfase is er een hoogste bijdrage van 0,07 mol/ha/j geconstateerd ter plaatse van het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer'. Met toepassing van intern salderen waarbij in de referentiesituatie sprake is van een hoogste bijdrage van 0,09 mol/ha/j, wordt geconcludeerd dat per saldo sprake is van een afname van 0,02 mol/ha/j. Gelet op deze afname leidt de voorgenomen ontwikkeling tot een gunstigere situatie voor het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer'.

Voor de gebruiksfase is er geen berekening uitgevoerd, omdat bij het gebruik van de clean energy hub geen sprake is van een emissie van NO_x of NH₃. Zoals reeds beschreven is de clean energy hub bedoeld voor elektrische vrachtwagens die bij het rijden niet zorgen voor een emissie van NO_x of NH₃. Er vindt daarom ook geen uitstoot van stikstof en ammoniak plaats.

Gelet op het vorenstaande wordt geconcludeerd dat de voorgenomen ontwikkeling niet leidt tot een verslechtering van de milieukwaliteit van omliggende Natura 2000-gebieden. De Wet natuurbescherming vormt op basis van de in dit rapport beschreven uitgangspunten geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling aan de Oldenzaalsestraat ong. in Deurningen.

Toelichting Intern Salderen Frans op den Bult

Opgesteld door: Ad Fontem Ruimtelijk Advies

Naam medewerker: Y. Yildirim LLB

Voor de planlocatie, aan de westzijde van Oldenzaalsestraat 580 te Deurningen, is een AERIUS-berekening uitgevoerd door Ad Fontem. Door de korte afstand (circa 425 m) met het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer' is ter plaatse sprake van een zeer geringe depositieruimte. Hierdoor komt uit de berekening van de aanlegfase een nadelige depositie (toename) van 0,07 mol/ha/j. Gezien de nadelige depositie die neerslaat op het Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer', is er een aanvullend onderzoek nodig.

Gezien de depositie is vergunningsvrij enkel mogelijk om middels intern of extern salderen de ontwikkeling te onderbouwen. Omdat intern salderen momenteel nog vergunningsvrij is en een ecologische voortoets bij een uitkomst van 0,07 mol/ha/j niet mogelijk is, is intern salderen de meest voor de hand liggende route. Derhalve is intern salderen toegepast. In de onderstaande alinea's wordt beschreven waarom intern salderen zou mogen worden toegepast. Met intern salderen wordt de huidige feitelijke legale situatie afgezet tegenover de beoogde situatie.

Of het intern salderen van bemesting mogelijk is, blijkt uit een uitspraak van rechtbank Overijssel (ECLI:NL:RBOVE:2021:3077) dat voor beweiden en bemesten van grond nooit een individuele milieutoestemming nodig was geweest van het bevoegde gezag. In die uitspraak was de rechtbank dan ook van oordeel dat in een dergelijke situatie, waarin op het moment van de referentiesituatie geen milieurechtelijke toestemming nodig was voor de activiteit (het beweiden/bemesten van vee), de planologische regeling op die referentiedatum kan worden beschouwd als een toestemming, waardoor de onderhavige handeling mag worden uitgezonderd van de vergunningplicht. De activiteit moet echter wel hebben plaatsgevonden en moet worden voortgezet.

Gelet op de uitspraak van rechtbank Overijssel in relatie tot de situatie in onderhavig geval moet worden opgemerkt dat de planlocatie momenteel de enkelbestemming 'Agrarisch' heeft, waardoor bemesting mogelijk zou moeten zijn. De initiatiefnemer is echter pas sinds een jaar eigenaar van het betreffende perceel, waardoor het aantonen van bemesting in het verleden niet zonder meer mogelijk is. Het voorzetten van bemesting is mogelijk, aangezien er een agrarische bestemming ligt en daarvoor dus geen milieutoestemming nodig is. Men hoeft alleen een mest melding te doen via de website www.NVWA.nl. De initiatiefnemer kan momenteel de gehele planlocatie vergunningsvrij bemesten. Hoeveel emissie hierbij vrij zal komen is nog niet bekend, aangezien initiatiefnemer zelf de gronden nog nooit heeft bemest.

BIJ12 (Uitvoeringsorganisatie voor de gezamenlijke provincies) heeft standaardkengetallen per mestdeelgebied opgenomen en daarvoor een kaart beschikbaar gesteld. Op basis van die kaart blijkt dat o.a. voor de planlocatie een kengetal van 15,55 kg/ha/jaar voor NH₃-emissie geldt. De planlocatie heeft een oppervlakte van circa 6.900 m². Dit komt neer op een NH₃-emissie van 10,72 kg/ha/j. Op basis van vergelijkbare berekeningen komt naar voren dat er gesaldeerd mag worden met het kengetal van BIJ12.

Volgens verschillende opvattingen komt echter naar voren dat de kaart van BIJ12 niet helemaal nauwkeurig is, omdat wordt uitgegaan van de regionaal gemiddelde en dus niets zegt over de feitelijke bemesting. De kaart werd echter in een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (ECLI:NL:RVS:2023:1354) toch voldoende representatief geacht. Dit omdat er geen betere informatie bekend was over de daadwerkelijke uitstoot van NH₃-emissie tijdens het vaststellen van het bestreden bestemmingsplan. Op basis hiervan lijkt dat de kaart van BIJ12 gebruikt kan worden bij het bepalen van de NH₃-emissie, indien feitelijke cijfers ontbreken. Dit is het geval.

Indien intern salderen op basis van de gebruiksmogelijkheden van de huidige agrarische bestemming mag worden toegepast, dan blijkt uit de AERIUS-berekening voor de aanlegfase dat er een afname zal zijn van 0,02 mol/ha/j (zie ook de AERIUS notitie). Dat betekent dat de beoogde activiteiten in de aanlegfase zullen leiden tot een gunstigere situatie voor het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied 'Lonnekermeer'.

Projectberekening

Dit document geeft een overzicht van de invoer en rekenresultaten van een Projectberekening met AERIUS Calculator. De berekening is uitgevoerd binnen stikstofgevoelige Natura 2000-gebieden, op rekenpunten die overlappen met habitattypen en/of leefgebieden die aangewezen zijn in het kader van de Wet natuurbescherming, gekoppeld aan een aangewezen soort, of nog onbekend maar mogelijk wel relevant, en waar tevens sprake is van een overbelaste of bijna overbelaste situatie voor stikstof.

- [Overzicht](#)
- [Samenvatting situaties](#)
- [Resultaten](#)
- [Detailgegevens per emissiebron](#)

*Deze PDF is een digitaal bestand dat weer in te lezen is in AERIUS. Meer toelichting over deze PDF kunt u vinden in een bijbehorende leeswijzer. Deze leeswijzer en overige documentatie is te raadplegen via:
www.aerius.nl/handleidingen-en-leeswijzers*

Contactgegevens

Rechtspersoon
Inrichtingslocatie

Ad Fontem Ruimtelijk Advies
Stationsstraat 37,
7622 LW Borne

Activiteit

Omschrijving
Toelichting

20AF207 AERIUS Frans op den Bult Deurningen
Aanlegfase

Berekening

AERIUS kenmerk
Datum berekening
Rekenconfiguratie

S4MGCbkvHKdR
10 juli 2023, 17:11
Wnb-rekengrid

Totale emissie

Situatie 2 - Referentie
Situatie 1 - Beoogd

Rekenjaar	Emissie NH ₃	Emissie NO _x
2023	10,7 kg/j	-
2024	1,7 kg/j	40,6 kg/j

Resultaten

Situatie 2 - Referentie
Situatie 1 - Beoogd
Gekarteerd oppervlak met toename (ha)
Gekarteerd oppervlak met afname (ha)
Grootste toename
Grootste afname

Hoogste bijdrage	Hexagon	Gebied
0,09 mol/ha/j	5157141	Lonnekermeer
0,07 mol/ha/j	5157141	Lonnekermeer
0,00 ha		
1,18 ha		
0,00 mol/ha/j		
0,02 mol/ha/j		

Situatie 2 (Referentie), rekenjaar 2023

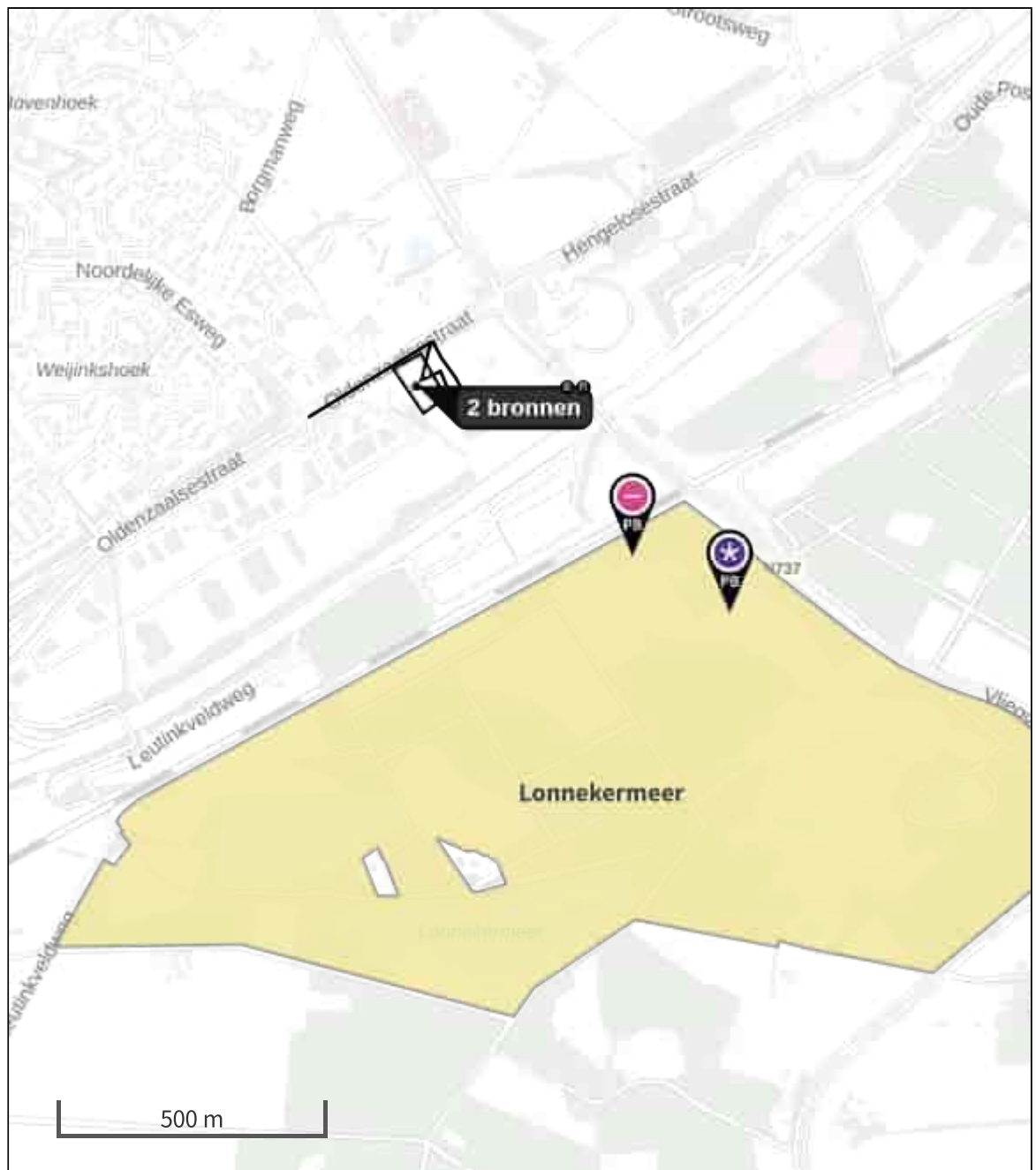
Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Landbouw Landbouwgrond Bron 1	10,7 kg/j	-

Situatie 1 (Beoogd), rekenjaar 2024

Emissiebronnen		Emissie NH ₃	Emissie NO _x
1	Mobiele werktuigen Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning Inzet werkmateriaal	1,6 kg/j	39,3 kg/j
	Verkeersnetwerk	32,8 g/j	1,3 kg/j

Hoogste af- en toename op (bijna) overbelaste stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden.

Habitatrictlijn	Grootste toename (projectberekening)
Vogelrichtlijn	Grootste afname (projectberekening)
Vogelrichtlijn, Habitatrictlijn	Hoogste totaal (achtergrond + projectberekening)
Niet bepaald	

De letters bij de bronlabels op de kaart geven bij welke type situaties de bronnen horen: beoogde situatie (B), referentiesituatie (R) en/of salderingssituatie (S).

Resultaten stikstofgevoelige Natura 2000 gebieden situatie "Situatie 1" (Beoogd) incl. saldering e/o referentie

	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Totaal	1,18	2.052,77	0,00	0,00	1,18	0,02

Per gebied	Berekend (ha gekarteed)	Hoogste totale depositie (mol N/ha/jr)	Met toename (ha gekarteerd)	Grootste toename (mol N/ha/jr)	Met afname (ha gekarteed)	Grootste afname (mol N/ha/jr)
Lonnekermeer (51)	1,18	2.052,77	0,00	0,00	1,18	0,02

Situatie 2, Rekenjaar 2023

1 Landbouw | Landbouwgrond

Naam	Bron 1	Uittreedhoogte	<u>0,5 m</u>	NH ₃	10,7 kg/j
Locatie	X:254829,65 Y:478298,4	Warmteinhoud	<u>0,000 MW</u>		
Wijze van ventilatie	Niet geforceerd				
Temporele variatie	Meststoffen				

Type	Stof	Emissie
 Mestaanwending (dierlijke mest)	NO _x	0,0 kg/j
	NH ₃	10,7 kg/j

Situatie 1, Rekenjaar 2024

1 Mobiele werktuigen | Bouw, Industrie en Delfstoffenwinning

Naam	Inzet	NO _x	39,3 kg/j
	werkmateriaal	NH ₃	1,6 kg/j
Locatie	X:254836,76 Y:478303,37		
Oppervlakte	0,54 ha		

Naam	Stageklasse	Brandstof- verbruik	Draaiuren	AdBlue verbruik	Stof	Emissie
Grote werkvoertuigen (75-560 kW)	Stage-IV, 2014-2018, 75-560 kW, diesel, SCR: ja	6150 l/j	410 u/j	369 l/j	NO _x	35,3 kg/j
					NH ₃	1,5 kg/j
Middelgrote werkvoertuigen (56-75 kW)	Stage-IV, 2014-2018, 56-75 kW, diesel, SCR: ja	640 l/j	80 u/j	38 l/j	NO _x	4,0 kg/j
					NH ₃	0,2 kg/j

2 Wegverkeer | Weg

Naam	Verkeersbewegingen van en naar de bouwplaats	Links	Rechts	NO _x	1,3 kg/j
Locatie	X:254854,5 Y:478373,62	Type scherm	-	NO ₂	0,4 kg/j
Lengte	557,93 m	Hoogte	-	NH ₃	32,8 g/j
Wegtype	Binnen bebouwde kom (doorstromend)	Afstand tot de weg	-		
Rijrichting	Beide richtingen				
Tunnelfactor	1				
Type hoogteligging	Normaal				
Weghoogte	0 m				

Verkeer	Max. snelheid	Aantal voertuigbewegingen	In file
Licht verkeer	Voorgeschreven factoren	2.264,0 p/jaar	0,0 %
Middelwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %
Zwaar vrachtverkeer	Voorgeschreven factoren	328,0 p/jaar	75,0 %
Busverkeer	Voorgeschreven factoren	0,0 p/jaar	0,0 %

Disclaimer

Hoewel verstrekte gegevens kunnen dienen ter onderbouwing van een vergunningaanvraag, kunnen er geen rechten aan worden ontleend. De eigenaar van AERIUS aanvaardt geen aansprakelijkheid voor de inhoud van de door de gebruiker aangeboden informatie. Bovenstaande gegevens zijn enkel bruikbaar tot er een nieuwe versie van AERIUS beschikbaar is. AERIUS is een geregistreerd handelsmerk in Europa. Alle rechten die niet expliciet worden verleend, zijn voorbehouden.

Rekenbasis

Deze berekening is tot stand gekomen op basis van
AERIUS versie 2022.2_20230704_bb872f8ea4
Database versie 2022.2_bb872f8ea4
Voor meer informatie over de gebruikte methodiek en data zie:
<https://www.aerius.nl/>

Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie

Plangebied 'Clean Energy Hub' Oosterveldsingel te Hengelo (O), gemeente Hengelo (O)

Opdrachtgever:
Ad Fontem
T.a.v. mw. G. Minkjan
g.minkjan@ad-fontem.nl
074-2557023

Projectnummer
244708

Kenmerk
CH/ALG/HAMA/244708

Eindredactie/kwaliteitscontrole
Drs. E.E.A. van der Kuijl

Paraaf

Datum
23-04-2024

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Colofon

Opdrachtgever	Ad Fontem
Project	Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie Plangebied 'Clean Energy Hub' Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Projectnummer	244708
Titel	Bureauonderzoek en Verkennend Booronderzoek Archeologie Plangebied 'Clean Energy Hub' Oosterveldsingel te Hengelo (O), gemeente Hengelo (O)
Datum en versie	23-04-2024, versie 2.0 (definitief)
Auteurs	C.M.L. Hermelink MA en drs. E.E.A. van der Kuijl
Redactie	Drs. E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog / senior KNA prospector)
Afbeelding voorzijde:	Luchtfoto met het plangebied in het rode kader (pdok 2023)

Inhoud

Samenvatting.....	4
1. Inleiding	7
1.1 Inleiding en onderzoekskader.....	7
1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek	8
1.3 Werkwijze	8
1.4 Beleidskaders.....	8
1.5 Administratieve gegevens	12
2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel	13
2.1 Landschapsgenese	13
2.2 Historische ontwikkeling van het plangebied	18
2.3 Bouwhistorische waarden.....	20
2.4 Archeologische waarden	22
2.5 Archeologisch verwachtingsmodel	25
3 Booronderzoek	28
3.1 Werkwijze Booronderzoek	28
3.2 Resultaten	28
4 Conclusie en aanbeveling.....	32
4.1 Conclusie.....	32
4.2 Selectieadvies	33
4.3 Selectiebesluit	33
4.4 Voorbehoud.....	33
Gebruikte bronnen	34
Gebruikte literatuur	34
Geraadpleegde websites	35

Samenvatting

Hamaland Advies heeft in opdracht van Ad Fontem een archeologisch bureauonderzoek conform de BRL 4002 en een verkennend booronderzoek conform de BRL 4003 uitgevoerd voor de omgevingsvergunning voor een nieuw energiestation aan de Oosterveldsingel te Hengelo (O), gemeente Hengelo (O) (Afbeelding 1). Het plangebied ligt tussen de Oldenzaalsestraat en de A1. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het bedrijventerrein 't Oosterveld. Het plangebied heeft omvang van circa 1,7 hectare (17.000 m²). Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 1,3 hectare (13.000 m²). Op de locatie van het onderzoeksgebied zal een *Clean Energy Hub* gerealiseerd worden. De verstoringsdiepte zal minimaal 80cm-mv bedragen in verband met vorstvrij funderen.

De archeologische beleidskaart van de Gemeente Hengelo geeft een ander beleid weer dan het bestemmingsplan (zie paragraaf 'gemeentelijk beleid' voor uitleg). In gevallen waarbij de beleidskaart en het bestemmingsplan een ander beleid weergeven is het bestemmingsplan leidend. Het bestemmingsplan A1-Zone 2019 (afbeelding 3) laat zien dat voor een deel van het plangebied een middelhoge- en een hoge archeologische verwachting geldt. Voor een middelhoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 5.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Voor de zone met een hoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 2.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Dit maakt dat zowel de vrijstellingsgrens van de verstoringsdiepte als het verstoringsoppervlak wordt overschreden waarmee archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

De resultaten van het archeologisch onderzoek zullen worden getoetst door de regioarcheoloog van Het Oversticht (mw. dr. E. Kaptijn) namens het bevoegd gezag, de gemeente Hengelo (O).

Conclusie bureauonderzoek

Het plangebied bevindt zich geologisch gezien op een overgangsgebied tussen de hogere stuwwal van Oldenzaal-Enschede (ten oosten van het plangebied) en het lagere bekken van Hengelo (ten westen van het plangebied). Het plangebied is grotendeels gekarteerd als complex van gordeldekzandwelingen. Aan de oostelijke zijde van het plangebied is een kleine gordeldekzandrug gekarteerd. De zuidelijke zijde van het plangebied is gekarteerd als dalvormig laagte. Mensen kozen vaak hoger gelegen terreinen in het landschap als woon- en verblijfplaats, bij voorkeur in de nabijheid van water. De in het plangebied gelegen gordeldekzandrug, grenzend aan een dalvormige laagte, was daarom een ideale plek om te wonen en krijgt om deze reden een hoge archeologische verwachting voor bewonerssporen vanaf het laat paleolithicum tot de nieuwe tijd.

Het plangebied lijkt, met uitzondering van de noordoostelijke hoek te bestaan uit hoge bruine enkeerdgronden van lemig fijn zand (bEZ23). Enkeerdgronden bestaan uit een minimaal 0,5 m dikke, humusrijke zwartgekleurde laag grond (esdek) welke zijn ontstaan door bemesting met dierlijke mest en plaggen. De naar verwachting in het plangebied aanwezige hoge zwarte enkeerdgronden kunnen als beschermende laag hebben gefungeerd voor het onderliggende reliëf. De hierdoor mogelijk goede conservering van eventuele archeologische resten is reden voor de hoge archeologische verwachtingswaarde. In de noordoostelijke hoek hebben zich veldpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) gevormd. Deze veldpodzolen duiden de voormalige, uitgestrekte heidevelden van het Hasseler Oosterveld.

In de westelijke hoek van het plangebied heeft het erf Busscher gelegen. Erf Busscher is mogelijk in de 17^e eeuw ontstaan als afsplitsing van het nabijgelegen erve Wegink of is gesticht als pachtboerderij op de gronden van erve Wegink.¹ Aan deze westelijke zijde van het plangebied blijft door de tijd heen bebouwing zichtbaar. In de jaren '80 van de vorige eeuw is de toenmalige bebouwing gesloopt en heeft deze plaatsgemaakt voor de huidige woning op het perceel. Deze woning is vlakdekkend gefundeerd en heeft een verstoringsdiepte van circa 90 cm-mv. Afhankelijk van de dikte van het esdek is vast te stellen of de top van de C-horizont ook verstoord is.

Ten oosten, grenzend aan het plangebied, is een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd op de daar gelegen eenmanses. Hierbij zijn archeologische resten, grondsporen en artefacten uit het Midden en/of Laat Neolithicum aangetroffen in de top van het dekzand op een diepte van circa 90-120 cm-mv. De sporen waren afgedekt door een plaggendeek. Een vlakdekkende opgraving leverde aanwijzingen op voor drie in tijd gescheiden bewonings- en gebruiksfasen: in het Laat Paleolithicum en

¹ Scholte Lubberink, 2011, p.28

Vroeg Mesolithicum; in het Laat Neolithicum en de Bronstijd; en in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Het grootste deel van de vondsten kon worden toegewezen aan de tweede fase (Laat Neolithicum - Bronstijd). Waarbij een klein deel van de vondsten duidt op aanwezigheid van de enkelgraf- en klokbekeercultuur. Er zijn aanwijzingen voor een meer permanente vorm van bewoning gedurende de Bronstijd in de vorm van relictten van drie grote gebouwen en bijbehorende bijgebouwen en andere fenomenen, zoals diverse kuilen, een palissade en enkele crematiegraven. Deze vondsten zijn aanleiding om voor het huidige plangebied een hoge archeologische verwachting af te geven gezien de nabijheid en de landschappelijke gelijkenissen.

De kans op het aantreffen van vondsten van organisch materiaal en van paleo-ecologische resten is sterk afhankelijk van de bodemgesteldheid ter plaatse. Onverbrande vondsten van organisch materiaal en paleo-ecologische resten zullen over het algemeen slechts beneden de grondwaterspiegel kunnen worden aangetroffen. Daar waar sprake is van een hoge grondwaterstand binnen het plangebied zullen dit soort vondsten waarschijnlijk goed zijn geconserveerd en op de plekken met een lage grondwaterstand zal dit minder het geval zijn. Overig vondstmateriaal zal waarschijnlijk wel goed geconserveerd zijn binnen het gehele plangebied.

Conclusie booronderzoek

In boring 1 is sprake van een 15 cm dikke grijsbruine gevlekte subrecente ophoging op een 30 cm dikke bruine iets humeuze oorspronkelijke bouwvoor. Deze bouwvoor gaat op een diepte van 45 cm-mv over in een 25 cm dikke roodbruine veldpodzol B. Op een diepte van 70 cm-mv is geel fijn dekzand aangetroffen van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. In de overige boringen ontbreekt de podzolbodem, maar is verder sprake van een vergelijkbare bodemopbouw, waarbij onder de subrecente ophoging en de oorspronkelijke bouwvoor afwisselend menglagen aanwezig zijn waarbij de oorspronkelijke podzolbodem vermengd is met de top van de C-horizont (boring 2 en boring 3) of sprake is van een menglaag waarbij zowel de bovenlaag, de oorspronkelijke podzolbodem als de top van het dekzand vermengd zijn met elkaar (boring 4 en boring 5 tot en met 8). De top van het dekzand in deze boringen met een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen op dieptes variërend van 70 cm-mv in boring 7 tot 125 cm-mv in boring 5.

Selectieadvies

Met uitzondering van boring 1 zijn er geen intacte bodems aangetroffen en in de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming door menselijk handelen in het verleden. Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. De kans dat met de geplande bodemingrepen archeologische waarden verloren gaan, wordt nihil geacht.

Selectiebesluit

Het conceptrapport is op 22-04-2024 namens gemeente Hengelo getoetst door de Regioarcheoloog (mw. dr. E. Kaptijn). Behoudens enkele tekstuele opmerkingen gaat mevrouw Kaptijn akkoord met het rapport en het selectieadvies. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijke geacht.

Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Wij wijzen erop dat het selectieadvies van Hamaland Advies af kan wijken van het selectiebesluit van de gemeente Hengelo.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 5.10 van de Erfgoedwet) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Het verdient aanbeveling ook het bevoegd gezag, de gemeente

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Hengelo, en diens adviseur de regioarcheoloog van het Oversticht (mw. E. Kaptijn) hiervan per direct in kennis te stellen.

1. Inleiding

1.1 Inleiding en onderzoekskader

Hamaland Advies heeft in opdracht van Ad Fontem een archeologisch bureauonderzoek conform de BRL 4002 en een verkennend booronderzoek conform de BRL 4003 uitgevoerd voor de omgevingsvergunning t.b.v. de bouw van een nieuw energiestation aan de Oosterveldsingel te Hengelo (O), gemeente Hengelo (O) (Afbeelding 1). Het plangebied ligt tussen de Oldenzaalsestraat en de A1. Aan de westzijde grenst het plangebied aan het bedrijventerrein 't Oosterveld. Het plangebied heeft omvang van circa 1,7 hectare (17.000 m²). Het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 1,3 hectare (13.000 m²). Op de locatie van het onderzoeksgebied zal een *Clean Energy Hub* gerealiseerd worden. De verstoringdiepte zal minimaal 80cm-mv bedragen in verband met vorstvrij funderen.

De archeologische beleidskaart van de Gemeente Hengelo geeft een ander beleid weer dan het bestemmingsplan (zie paragraaf 'gemeentelijk beleid' voor uitleg). In gevallen waarbij de beleidskaart en het bestemmingsplan ander beleid weergeven is het bestemmingsplan leidend. Het bestemmingsplan A1-Zone 2019 (afbeelding 3) laat zien dat voor een deel van het plangebied een middelhoge- en een hoge archeologische verwachting geldt. Voor de een middelhoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 5.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Voor de zone met een hoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 2.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Dit maakt dat zowel de vrijstellingsgrens van de verstoringdiepte als het verstoringsoppervlak wordt overschreden waarmee archeologisch onderzoek noodzakelijk is.

De resultaten van het archeologisch onderzoek zijn op 22 april 2024 getoetst door de regioarcheoloog van Het Oversticht (mw. dr. E. Kaptijn) namens het bevoegd gezag, de gemeente Hengelo (O).

Afbeelding 1: Topografische kaart met het plangebied en onderzoeksgebied binnen het rode kader (Bron:OSM).

1.2 Doel en vraagstelling van het bureauonderzoek

Het doel van het bureauonderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld.

De volgende vragen zullen, indien mogelijk, beantwoord worden:

- Wat is de bodemopbouw en de vermoedelijke intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?
- Kunnen er archeologische vindplaatsen in het onderzoeksgebied aanwezig zijn en zo ja welke en waar (welke diepte) en in welke vorm?
- Is er vervolgonderzoek noodzakelijk en zo ja in welke vorm?

1.3 Werkwijze

Het bureauonderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de Kwaliteitsnorm Nederlandse Archeologie (protocol 4002 Bureauonderzoek KNA, versie 4.1) en bestaat uit de volgende onderdelen:

- Afbakenen Plan- en onderzoeksgebied, vermelden overheidsbeleid, vaststellen consequenties toekomstig gebruik (KNA-LSO1);
- beschrijving van het huidig gebruik (KNA LSO2);
- beschrijving van de historische situatie en de mogelijke verstoringen KNA LSO3);
- beschrijving van de bekende archeologische, ondergrondse bouwhistorische en aardwetenschappelijk kenmerken (KNA LSO4);
- het opstellen van een specifieke verwachting en formulering onderzoeksstrategie (KNA LSO5).
- het opstellen van een standaardrapport (KNA LSO6).

Om tot een gefundeerd archeologisch verwachtingsmodel te komen is voor het onderzoek relevant bronnenmateriaal geraadpleegd die gespecificeerd is opgenomen in de literatuurlijst. Door informatie uit verschillende invalshoeken samen te voegen ontstaat de mogelijkheid dwarsverbanden te leggen tussen de diverse brontypen en aan de hand hiervan een geïntegreerd archeologisch verwachtingsmodel op te stellen. De gegevens voor het bureauonderzoek zijn ontleend aan:

- Archis3, het geautomatiseerde archeologische informatiesysteem voor Nederland;
- geomorfologisch, geologische, bodemkundig, topografisch en historisch kaartmateriaal;
- archeologische rapporten en publicaties;
- archeologische verwachtings- en beleidsadvieskaart voor de gemeente Hengelo (O);
- Cultuurhistorische Atlas Provincie Overijssel.

Voor het plangebied is op 19-12-2023 een advies opgesteld door de Regioarcheoloog van Het Oversticht (mw. dr. E. Kaptijn) dat voor dit onderzoek geraadpleegd is.

1.4 Beleidskaders

Rijksbeleid

In 1992 werd in Valletta door de Ministers van Cultuur van de bij de Raad van Europa aangesloten landen het 'Europees Verdrag inzake de bescherming van het Archeologisch Erfgoed', beter bekend onder de naam 'Verdrag van Malta', ondertekend. De Wet op de Archeologische Monumentenzorg is op 1 september 2007 in werking getreden. De Wamz (thans Erfgoedwet) is een wijzigingswet, waardoor o.a. de Monumentenwet, de Wet op de Ruimtelijke Ordening (WRO) en enkele andere wetten zijn gewijzigd.

Met de invoering van de Wet op de Archeologische Monumentenzorg is het accent komen te liggen op het streven naar het behoud en beheer van archeologische waarden in de bodem (in situ) en het beperken van (de noodzaak van) archeologische opgravingen. Uitgangspunt van het nieuwe beleid is tevens het principe 'de verstoorder betaalt'. Bij het voorbereiden van werkzaamheden die het bodemarchief kunnen verstoren (zoals de aanleg van een weg, een nieuwe woonwijk, een bedrijventerrein), dient onderzocht te worden of daardoor archeologische resten verstoord kunnen worden. Als uit het onderzoek blijkt dat er archeologische waarden aanwezig zijn en deze niet ter plaatse behouden kunnen blijven, dan dient de initiatiefnemer van het werk de kosten te dragen die gepaard

gaan met het opgraven en conserveren van de plaats. Met de introductie van de nieuwe wet zijn de kerntaken en bestuurlijke verantwoordelijkheden van gemeenten veranderd. Eén van de belangrijkste consequenties is, dat gemeenten een centrale rol is toegekend in de bescherming van archeologisch erfgoed. In de wet is bepaald, dat gemeenten door inzet van een planologisch instrumentarium het archeologisch belang dienen te waarborgen.

Bescherming van het archeologisch erfgoed kan onder meer vorm krijgen door in bestemmingsplannen regels ter bescherming van bekende en te verwachten archeologische waarden op te nemen. In de regelgeving is vastgelegd dat in het kader van een omgevingsvergunning van de aanvrager geëist kan worden dat hij een rapport overlegt waarin de archeologische waarde van het te verstoren terrein voldoende is vastgesteld. Voor de toetsing van archeologische waarden is een archeologisch bestel ontwikkeld, waarmee de archeologische waarde van een terrein bepaald kan worden door middel van de AMZ-cyclus. In het kader van het vrijstellingsbesluit volstaat in eerste instantie een bureauonderzoek en een inventariserend veldonderzoek (IVO-O).

Per 1 juli 2016 is de Erfgoedwet van toepassing. De Erfgoedwet harmoniseert bestaande wet- en regelgeving, schrapt overbodige regels en legt de verantwoordelijkheid voor de bescherming van het cultureel erfgoed zoveel mogelijk bij het erfgoedveld zelf: musea, collectiebeheerders, archeologen, eigenaren en overheden. Bepaalde onderdelen van de wettelijke bescherming van het cultureel erfgoed verhuizen naar de nieuwe Omgevingswet. De vuistregel hierbij is: duiding van erfgoed in de Erfgoedwet, omgang met erfgoed in de fysieke leefomgeving in de Omgevingswet. Per 1 januari 2024 is de nieuwe Omgevingswet van kracht.

Provinciaal Beleid

Het provinciaal beleid van Overijssel t.a.v. cultuurhistorie en archeologische monumentenzorg is vastgelegd in de Omgevingsvisie Overijssel en bijbehorende Omgevingsverordening.

De hoofdoelen van het provinciaal archeologisch beleid zijn:

- De archeologische objecten, historisch landschap en gebouwde elementen (cultureel erfgoed) zijn de fysieke neerslag van menselijke activiteiten in het verleden. Het beleid gericht op het behoud c.q. de bescherming van deze voor Overijssel unieke waarden;
- Bij ontwikkelingen van functies aansluiten bij de waarden van cultureel erfgoed (archeologie, historisch landschap, monumenten). Dit betekent dat in een vroeg stadium van ruimtelijke planvorming de belangen van de archeologie moeten worden meegenomen;
- Het behoud van het archeologisch erfgoed in de bodem ter plekke (in situ).
- Financiële consequenties zijn in beginsel voor de initiatiefnemer;
- Duurzaam behoud en beheer van het archeologisch erfgoed ex situ (het depot), als behoud in situ onmogelijk blijkt.

Gemeentelijk Beleid

Met de invoering van de Wet op de archeologische monumentenzorg in 2007 (thans Erfgoedwet) is de verantwoordelijkheid voor het bodemarchief gedelegeerd aan gemeenten. Als instrument om een goed onderbouwde belangenafweging te kunnen maken heeft de gemeente Hengelo (O) een archeologische (verwachtings)waarden- en beleidsadvieskaart uit 2009.² De archeologische waarden en verwachtingen uit deze kaart zijn in de vigerende bestemmingsplannen opgenomen als dubbelbestemming 'Waarde-Archeologie'.

De meest recente archeologische gemeentelijke beleidskaart van de Gemeente Hengelo, welke is opgesteld in 2017, laat zien dat het huidige plangebied reeds eerder onderzocht is en daarmee is vrijgesteld verder archeologisch onderzoek.³ Dit blijkt echter niet correct. De contouren van een onderzoek uitgevoerd in 2008 staan niet juist aangegeven in de Archis3 kaartapplicatie en zijn om die reden ook foutief verwerkt in de meest recente gemeentelijke beleidskaart.⁴ Een *Quick Scan*/advies rapport afgegeven door Het Oversticht geeft aan dat het huidige plangebied geen onderdeel is geweest

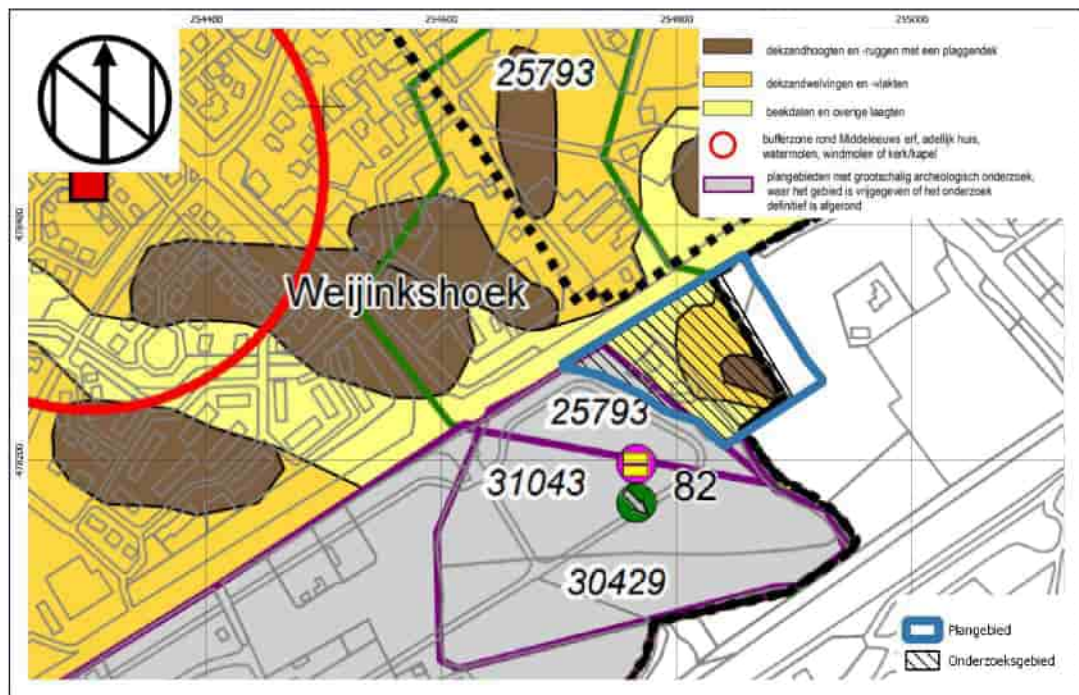
² Keunen en De Roode, 2009.

³ https://www.hengelo.nl/bestanden/documenten/Inwoners/Wonen/Archeologische_waarden-_en_verwachtingskaart.pdf

⁴ Het gaat hierbij om onderzoek van Koeman, S.M., D.T.P. Hagens, H. Kremer, H.M.P. Bouwmeester, 2008: Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen, Plangebied Oosterveld te Hengelo. *Synthesa Rapport P0502625*. De contouren van dit onderzoeksgebied stonden onjuist aangegeven in Archis3 waardoor dit ook foutief is opgenomen in de meest recente beleidskaart.

van het archeologisch onderzoek uitgevoerd in 2008.⁵ De oudere archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen uit 2009 geeft om die reden een beter beeld van het geldende beleid. Op deze kaart krijgt een deel van het plangebied een middelhoge- en een hoge archeologische verwachting (afbeelding 2). Een klein deel van de oostelijk hoek van het plangebied is op deze beleidskaart gemarkeerd als 'gebied waar grootschalig archeologisch onderzoek heeft plaatsgevonden' en lijkt daarmee te zijn vrijgesteld voor verder archeologisch onderzoek.

Het bestemmingsplan (A1-Zone 2019) is in deze situatie leidend wat betreft het geldende archeologische beleid (afbeelding 3). Voor een deel van het plangebied geldt een middelhoge- en een hoge archeologische verwachting. Voor een middelhoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 5.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. Voor de zone met een hoge archeologische verwachting is archeologisch onderzoek noodzakelijk bij bodemingrepen groter dan 2.000 m² waarbij de bodem tot dieper dan 40 cm-mv wordt verstoord. In gevallen waarbij de beleidskaart en het bestemmingsplan ander beleid weergeven is het bestemmingsplan leidend. Het plangebied heeft een totale oppervlakte van circa 17.000 m² en het onderzoeksgebied heeft een oppervlakte van circa 13.000 m². De bodemingrepen zullen naar verwachting 80 cm-mv bedragen in verband met vorstvrij funderen. Dit maakt dat zowel de vrijstellingsgrens van de verstoringsdiepte als het verstoringsoppervlak wordt overschreden waarmee archeologisch onderzoek noodzakelijk is⁶.

Afbeelding 2: Archeologische beleidskaart van gemeente Hengelo met het plangebied en het onderzoeksgebied binnen het blauwe kader (Keunen en De Roode, 2009).

⁵ De Quicks Scan/advies is afgegeven door de Regio Archeoloog (Eva Kaptijn) waarin navraag is gedaan bij Synthegra over het desbetreffende onderzoek. "...dit onderzoek... o.b.v de bijbehorende publicatie en navraag bij het uitvoerende bedrijf niet op het aangegeven gebied maar op een zone ten zuiden van het huidige plangebied te slaan"

⁶ Vgl. Advies mw. dr. E. Kaptijn van Het Oversticht d.d. 19-12-2023.

Afbeelding 3: Bestemmingsplan A1-Zone 2019 – Bestemmingsregels archeologie (Bron: <https://omgevingswet.overheid.nl/regels-op-de-kaart>)

1.5 Administratieve gegevens

Tabel 1: Gegevens projectgebied

Opdrachtgever	Ad Fontem	
Projectnaam	Oosterveldsingel Hengelo (O)	
Uitvoerder, Beheer en Plaats documentatie	Hamaland Advies, Ambachtsweg 9b, 7021 BT Zelhem	
Bevoegd gezag	Gemeente Hengelo (O)	
Toetser namens bevoegd gezag	Regio-archeoloog van Het Oversticht (mw. E. Kaptijn)	
Provincie, Gemeente, Plaats	Overijssel, Hengelo (O), Hengelo (O)	
Adres en Toponiem	Oosterveldsingel Hengelo	
x, y coördinaten	Centrum	254.830/478.291
	NO	254.857/478.374
	NW	254.701/478.280
	ZW	254.840/478.211
	ZO	254.925/478.267
Hoogte centrumcoördinaat	24.02 +NAP	
CMA/AMK Status en nr.	n.v.t	
CIS code/Archis Onderzoekmeldingsnummer	5548496100	
Oppervlakte plangebied	Ca. 17.000 m ² (1,7 hectare)	
Oppervlakte plangebied	Ca. 13.000 m ² (1,3 hectare)	
Huidig grondgebruik	Grasland (agrarisch gebruik), woning	
Toekomstig grondgebruik	<i>Clean Energy Hub</i>	
Geomorfologie	L52: Complex van gordeldekzandwelvingen R23: Dakvormige laagte B56: Gordeldekzandrug	
Bodemtype	bEZ23: Hoge bruine enkeerdgronden; lemig fijn zand Hn21: Veldpodzolgronden; leemarm en zwak lemig fijn zand	
Grondwatertrap	Ib en IVc	
Geologie	BX4: Dekzand en overige periglaciale afzettingen (Lp. van Wierden en Fm. van Boxtel, ongedifferentieerd)	
Periode	Laat-Paleolithicum t/m Nieuwe Tijd	

2 Bureauonderzoek en verwachtingsmodel

2.1 Landschapsgenese

Geologie

Het plangebied bevindt zich geologisch gezien op een overgangsgebied tussen de hogere stuwwal van Oldenzaal-Enschede (ten oosten van het plangebied) en het lagere bekken van Hengelo (ten westen van het plangebied). Ondergronds zijn gestuwde Formaties uit het Tertiair en het Vroeg en Midden Pleistoceen te vinden, bedekt met zandige en grindrijke hellingafzettingen uit het Saalien. Deze formaties zijn bedekt met fluvioperiglaciale afzettingen en dekzanden uit het Weichselien. Het plangebied is daarmee onderdeel van het oostelijk Zandgebied.⁷

In het gebied is tijdens de laatste ijstijd (Weichselien, 120.000-11.700 jaar geleden) onder invloed van relatieve droogte in combinatie met een schaars begroeid landschap op grote schaal dekzand afgezet. Deze afzettingen vormen een circa 3 tot 5 km brede zone van reliëfarme en zwakglooiende gordeldekzanden welke parallel loopt aan de westelijk gelegen stuwwal van Oldenzaal-Enschede. Het dekzandpakket wordt gerekend tot de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden.

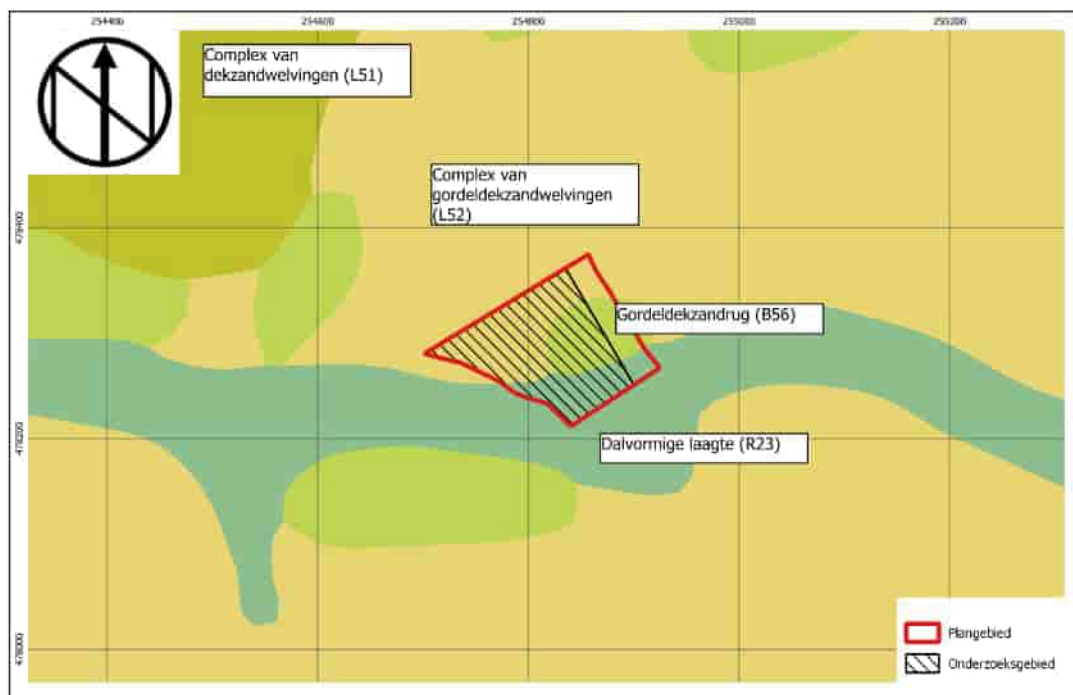
Geomorfologie

Op de geomorfologische kaart (Afbeelding 4) is te zien dat het plangebied grotendeels gekarteerd is als complex van gordeldekzandwelvingen (L51). Binnen de contouren van en plangebied is ook een kleine gordeldekzandrug gekarteerd (B56). De zuidelijke zijde van het plangebied is gekarteerd als dalvormige laagte (R23).

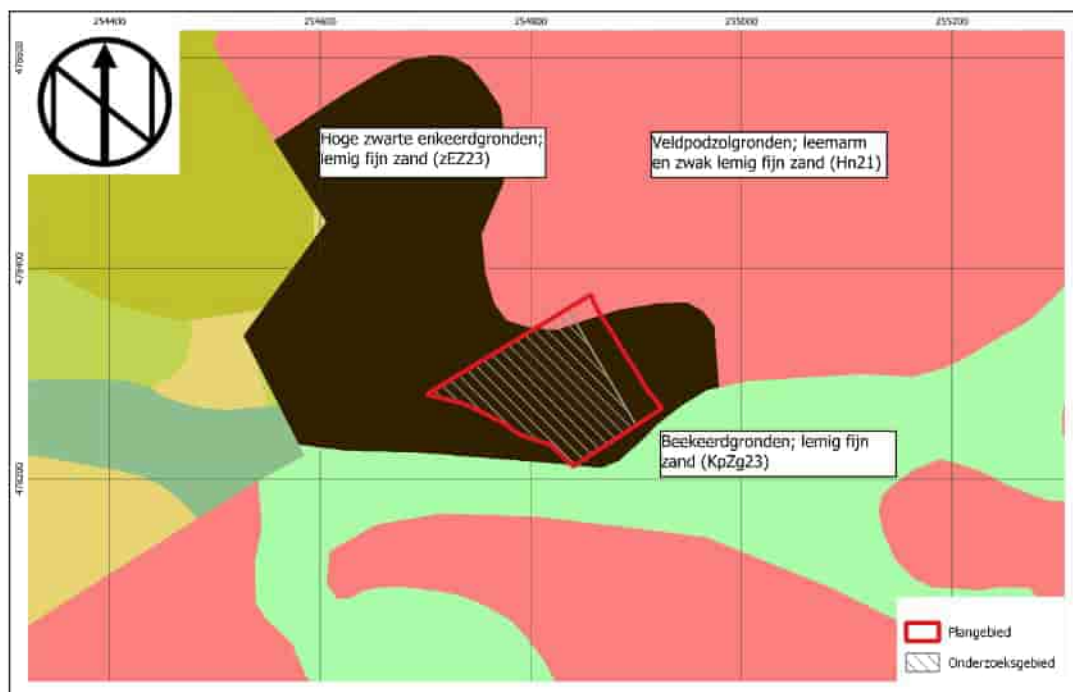
Bodem

Op de bodemkaart (Afbeelding 5) is, met uitzondering van de noordoostelijke hoek, het overgrote deel van het plangebied gekarteerd als hoge bruine enkeerdgronden; lemig fijn zand (bEZ23). Enkeerdgronden bestaan uit een minimaal 0,5 m dikke, humusrijke zwartgekleurde laag grond (esdek) welke zijn ontstaan door bemesting met dierlijke mest en plaggen. In enkeerdgronden wortelen planten tot de C-horizont. De naar verwachting in het plangebied aanwezige hoge zwarte enkeerdgronden kunnen als beschermende laag hebben gefungeerd voor het onderliggende reliëf. De hierdoor mogelijk goede conservering van eventuele archeologische resten is reden voor de hoge archeologische verwachtingswaarde. In de noordoostelijke hoek hebben zich veldpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) gevormd. Deze veldpodzolen zijn ontstaan in de voormalige uitgestrekte heidevelden van het Hasseler Oosterveld.

⁷ Berendsen, H.J.A., 2008.

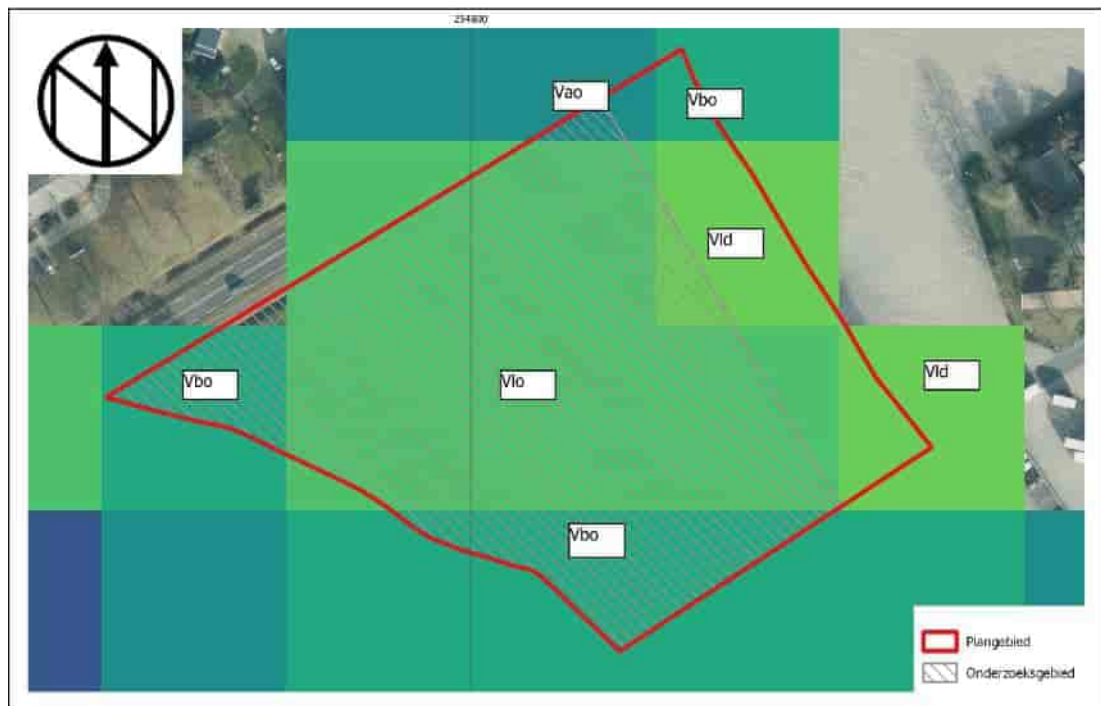
Afbeelding 4: Geomorfologische kaart met het plangebied en onderzoeksgebied binnen het rode kader (Bron: Pdok).

Afbeelding 5: Bodemkaart met het plangebied en onderzoeksgebied binnen het rode kader (Pdok).

Grondwater

Op de grondwatertrappenkaart⁸ bevinden zich in het plangebied verschillende grondwatertrappen. Het plangebied valt grotendeels binnen de grondwatertrap Vlo waarbij de gemiddelde hoogste grondwaterstand (winter) ligt tussen de 40 – 80 cm-mv en de gemiddelde laagste grondwaterstand (zomer) ligt tussen de 120 – 180 cm-mv. In de zuidelijke-, noordelijke en westelijke hoek van het plangebied is sprake van grondwatertrap Vbo. Hierbij is sprake van een gemiddeld laagste grondwaterstand (winter) van 25-40 cm-mv en de gemiddelde laagste grondwaterstand van 120-180 cm-mv. Aan de oostelijke zijde van het plangebied is sprake van grondwatertrap Vld waarbij er een gemiddelde hoogste grondwaterstand (winter) is van 40-80 cm-mv en een gemiddeld laagste grondwaterstand van >180 cm-mv. Tenslotte is in de noordelijke hoek sprake van een grondwatertrap Vao, met een gemiddelde hoogste grondwaterstand van minder dan 25 cm-mv en een gemiddelde laagste grondwaterstand van 120-180 cm-mv.

Afbeelding 6: Grondwatertrappenkaart met het plangebied bij de rode lijn (Pdok 2023).

⁸ BRO Grondwaterspiegeldiepte 2023

Hoogte

Op het Actueel Hoogtebestand Nederland⁹ (Afbeelding 7) is de opduiking van de gordeldekzandrug goed te herkennen. Het hoogste punt bevindt zich grofweg in het midden van het plangebied en heeft een maaiveldhoogte van 24,02 m +NAP. De dekzandruggordel heeft naar het westen toe een aflopende maaiveldhoogte van 22,75 m +NAP. De aflopende bolling van de gordeldekzandrug loopt door naar de noordzijde van het plangebied (23,62 m +NAP). Deze bolling loopt verder af in de noordoostelijke hoek (23,85 m +NAP) en in de noordwestelijke hoek (22,85 m +NAP). De gordeldekzandrug heeft een aflopende bolling aan de zuidzijde van het plangebied. In de zuidwestelijke hoek bedraagt de maaiveldhoogte 23,32 m +NAP en in de zuidoostelijke hoek 23,75 m +NAP.

Afbeelding 7: Actueel Hoogtebestand van Nederland met het plangebied binnen het rode kader (ahn.nl).

Milieu- en geotechnische gegevens

Binnen de omgeving van bodemloket.nl zijn geen milieutechnische gegevens beschikbaar voor het plangebied. Deze zijn echter wel beschikbaar via de omgevingsrapportage van de provincie Overijssel.¹⁰ Op het adres Oldenzaalsestraat 570, welke is gelegen binnen de kaders van het plangebied zijn een drietal onderzoeken uitgevoerd. In 2003 is door Borger en Burghouts Milieu advies BV een verkennend bodemonderzoek uitgevoerd. In 2004 heeft nader onderzoek plaatsgevonden en zijn twee bodemonderzoeken uitgevoerd door Burghouts en Burghouts Milieu advies BV. In de omgevingsrapportage wordt aangegeven dat er bij de Omgevingsdienst Overijssel verder geen digitale gegevens beschikbaar zijn betreft deze onderzoeken. De onderzoeken geven aan dat de status van de verontreiniging als voldoende onderzocht wordt beschouwd.

⁹ <https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/> (AHN4)

¹⁰ <https://overijssel.nazca4u.nl/rapportage/viewerLookup/Geolocator.aspx?showzoeker=1>

In een straal van 250 meter rondom het plangebied zijn een drietal boringen beschikbaar via het Dinoloket welke hieronder worden beschreven (Afbeelding 8).¹¹

Boring B28H0988 is in 200 meter ten noordwesten van het plangebied gezet tot een diepte van 4,00 m-mv. Het boorprofiel is als volgt:

Diepte in m-mv	Grondsoort
Vanaf het maaiveld tot 0,40	Zand
Van 0,40 tot 0,80	Zand, matig fijn zwak siltig
Van 0,80 tot 1,30	Zand, matig grof
Van 1,30 tot 1,40	Leem, matig humeus, siltig
Van 1,40 tot 1,80	Zand, matig humeus, matig fijn, sterk siltig
Van 1,80 tot 2,70	Zand, matig grof, zwak siltig
Van 2,70 tot 3,20	Zand, zeer grof
Van 3,20 tot 4,00	Zand, zeer grof, zwak siltig

Boring B28H0986 is in 150 meter ten zuidenwesten van het plangebied gezet tot een diepte van 4,00 m-mv. Het boorprofiel is als volgt:

Diepte in m-mv	Grondsoort
Vanaf het maaiveld tot 0,30	Klei, sterk humeus, matig zandig
Van 0,30 tot 0,50	Zand, matig grof, zwak siltig
Van 0,50 tot 1,10	Leem, zwak zandig, siltig
Van 1,10 tot 1,60	Zand, matig grof, zwak siltig
van 1,60 tot 1,70	Veen
Van 1,70 tot 3,20	Zandig, matig grof zwak siltig
Van 3,20 tot 4,00	Zand, matig fijn, zwak siltig

Boring B28H0992 is 220 meter ten westen van het plangebied gezet tot een diepte van 4,00 m-mv. Het boorprofiel is als volgt:

Diepte in m-mv	Grondsoort
Vanaf het maaiveld tot 0,10	Zand
Van 0,10 tot 1,00	Zand, matig grof, zwak siltig
Van 1,00 tot 1,80	Zand, matig grof, zwak siltig
Van 1,80 tot 2,00	Zand, siltig
van 2,00 tot 3,60	Zand, matig fijn, zwak siltig
Van 3,60 tot 4,00	Leem, sterk humeus, zwak siltig

¹¹ www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens

Afbeelding 8: Kaart met boorpunten uit het DINOloket met het plangebied en onderzoeksgebied binnen het rode kader (dinoloket.nl).

2.2 Historische ontwikkeling van het plangebied

Plangebied

De kadastrale minuut uit 1832 laat zien dat het plangebied op de overgang ligt tussen het gecultiveerde landschap van de buurtschap Hasselo en het uitgestrekte heidegebied genaamd het Oosterveld (aan de oostelijke zijde van het plangebied). Op deze overgang lag een bescheiden agrarisch gebied waar de keuterboerderij Busscher stond, omringd door enkele kampen of eenmansessen die aan heide en hooilanden grensden.¹² Op de gedigitaliseerde kadastrale minuut (HisGis) is te zien dat deze boerderij is gelegen aan de noordwestzijde van het huidige plangebied. Alle percelen binnen de kaders van het huidige plangebied en de bebouwing in de noordelijke hoek waren in eigendom van de eerder genoemde Berend Busscher. Het erf Busscher bestaat nog steeds in de vorm van een in de jaren '80 van de vorige eeuw gebouwd huis in boerderijstijl.

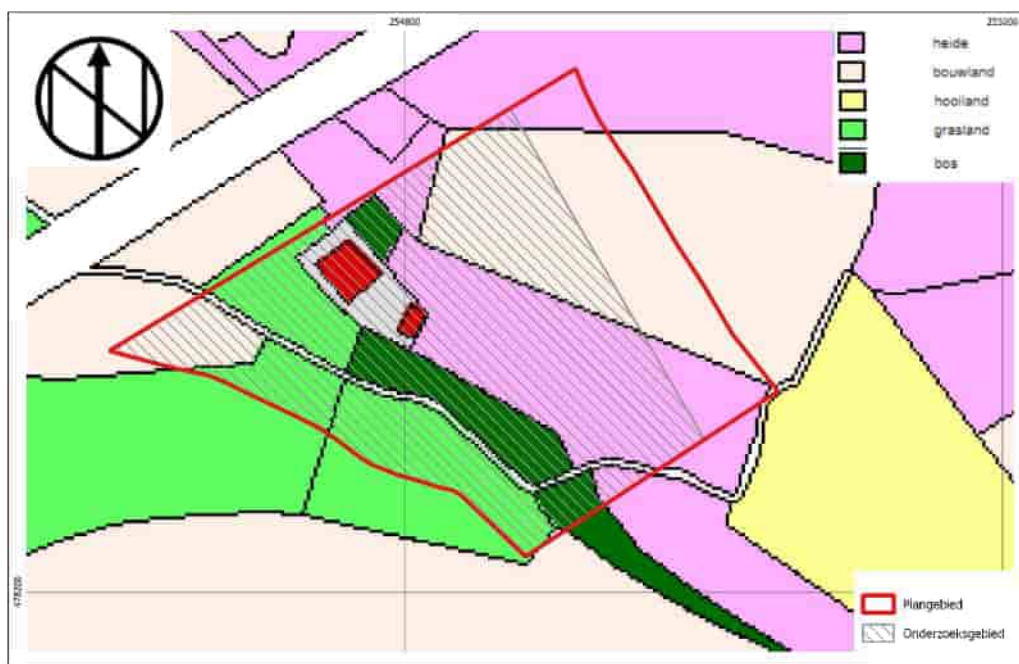
Scholte Lubberink stelt dat Erve Busscher niet behoorde tot de oude middeleeuwse erven van de marke Hasselo omdat het erf in de middeleeuwse bronnen en in het Verpanderingsregister van Twente uit 1601-1602 niet wordt vermeld.¹³ De onderzoeker genaamd Niks vermeldt dat de katerstede Busscher begin 18^e eeuw in bezit is van erf Wegink.¹⁴ Het erf Wegink, welke in 1475 de naam *Wedeghing* had, lag ten noordwesten van het huidige plangebied. Scholte Lubberink geeft voor de ontstaanswijze van erve Busscher twee mogelijkheden. Het is mogelijk dat erf Busscher in de 17^e eeuw is afgesplitst van erve Wegink of dat erve Busscher in de 17^e eeuw als pachtboerderij is gesticht op de gronden van erve Wegink.¹⁵

¹² Scholte Lubberink, 2011 p.27

¹³ Scholte Lubberink, 2011, p.28; Hulshof, 1953

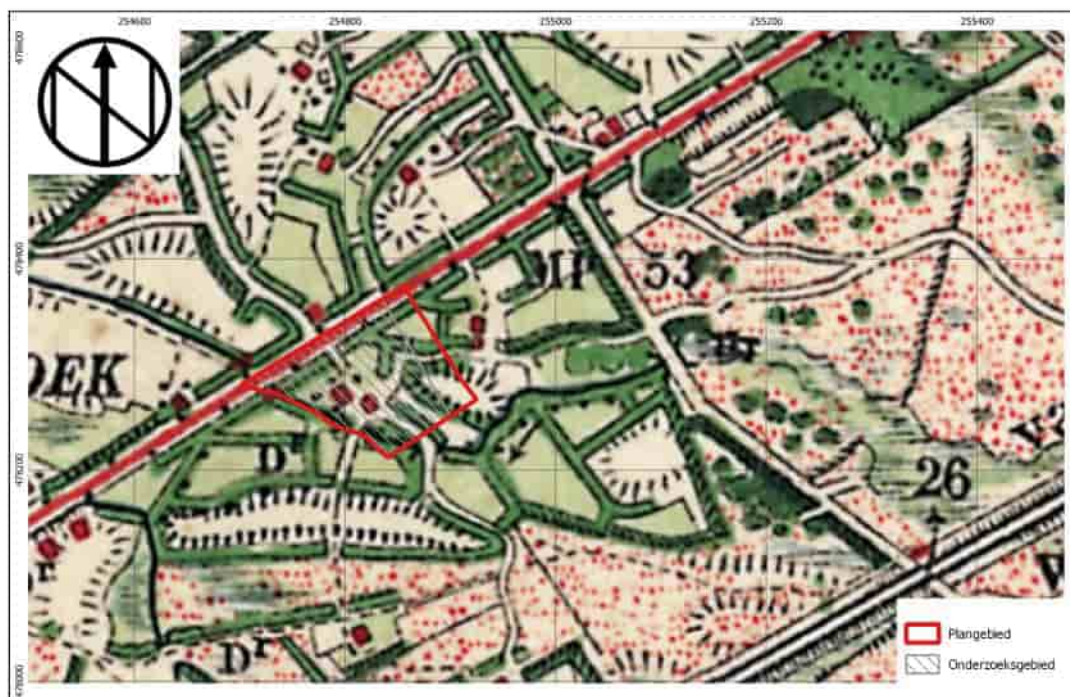
¹⁴ Niks, 2006

¹⁵ Scholte Lubberink, 2011, p.28

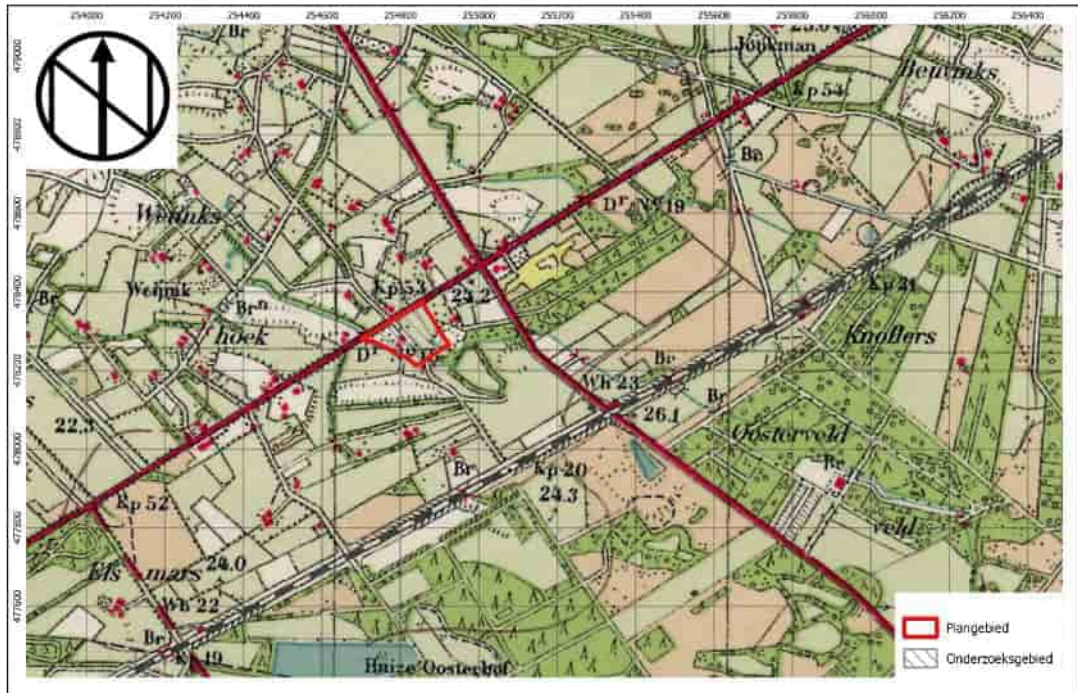
Afbeelding 3: Kadastrale kaart van 1820 met het plangebied en het onderzoeksgebied binnen het rode kader
(<https://hisgis.fa.knaw.nl>)

De kaart uit 1908 (afbeelding 10) laat mogelijk de verhoging van de gordeldekzandrug zien aan de zuidwestzijde van het plangebied. De natuurlijke verhoging was mogelijk in gebruik als bouwland zoals ook reeds zichtbaar was op de kaart van 1832 (Afbeelding 9). Mogelijk is hier sprake van een eenmanses.

Afbeelding 10: Topografische kaart uit 1908 met het plangebied en het onderzoeksgebied in het rode kader
(Bron: Topotijdreis.nl)

In 1908 is nog duidelijk zichtbaar dat de gronden ten oosten van het plangebied nog in gebruik zijn als heide en vrijwel onontgonnen zijn. Tussen 1916 en 1935 zijn deze woeste gronden van het Oosterveld ontgonnen, werden zandwegen verhard en rechtgetrokken, beken gekanaliseerd en houtwallen geëgaliseerd. Dit is goed zichtbaar op de kaart van 1936 waar de rechte verkaveling het gecultiveerde landschap aan de oostzijde markeert (afbeelding 11). In de jaren '90 van de vorige eeuw wordt ten oosten van het plangebied een parkeerterrein gerealiseerd en begin 20ste eeuw verrijst ten westen van het plangebied het bedrijventerrein 't Oosterveld. Binnen de kaders van het plangebied verandert er door de jaren heen niet veel. De bebouwing aan de westzijde blijft bestaan, hoewel deze in de jaren '80 van de vorige eeuw herbouwd is en de oostzijde blijft in gebruik voor agrarische doeleinden.

Afbeelding 11: Topografische kaart 1908 (Bron: Topotijdreis.nl)

Tweede Wereldoorlog

Op de Indicatieve Kaart Militair Erfgoed (IKME)¹⁶ ligt het plangebied in een algemene landsdekkende zone waarin resten kunnen worden verwacht van kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholten. De luchtfoto's van de Royal Air Force uit 1944 zijn niet dekkend voor het plangebied en kunnen daarmee ook geen verdere informatie verschaffen.¹⁷

2.3 Bouwhistorische waarden

Op grond van het uitgevoerde cartografisch en historisch onderzoek blijkt dat er binnen de kaders van het plangebied mogelijk sinds de 17^e eeuw bebouwing heeft bestaan. De huidige bebouwing dateert uit de jaren '80 van de vorige eeuw. Het bouwdoossier verkregen van de Gemeente Hengelo laat zien dat er in 1983 vergunning is verleend voor het slopen van een bestaande boerderij (afbeelding 12) en de nieuwbouw van een huis. Deze bebouwing is nog steeds aanwezig op het perceel. De woning is voor klein deel onderkelderd tot een diepte van 2.40 m-mv. De gehele woning is vlakdekkend gefundeerd tot een diepte van circa 90 cm-mv (zie afbeelding 13). Dit betekent dat eventuele archeologische resten binnen de contouren van de huidige bebouwing reeds zijn verstoord tot een diepte van 90 cm-mv. Afhankelijk van de dikte van het esdek is vast te stellen of de top van de C-horizont ook verstoord is.

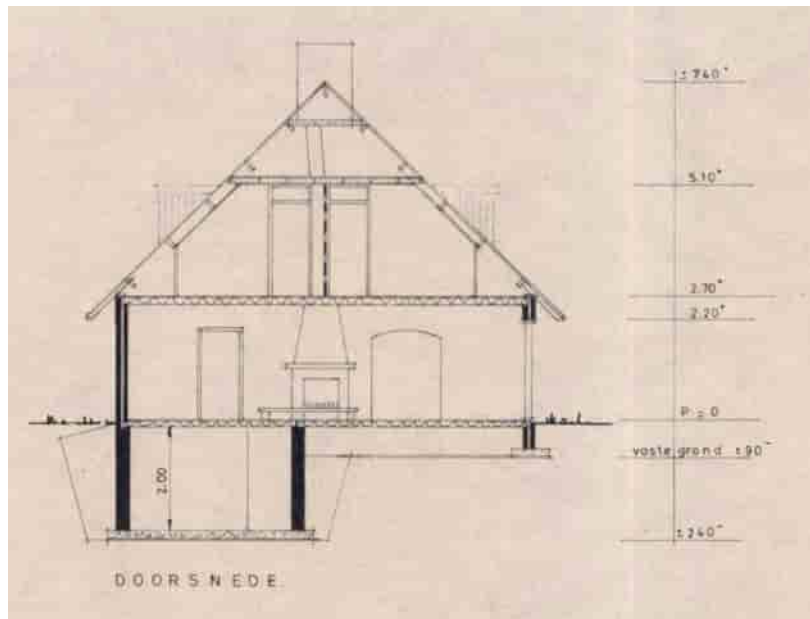
¹⁶ www.ikme.nl (geraadpleegd op 13-13-2024)

¹⁷ <https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf> (geraadpleegd op 13-13-2024)

Afbeelding 12: Foto van bebouwing welke in 1983 is gesloopt en heeft plaatsgemaakt voor de huidige bebouwing (Bron: Bouwdossier Gemeente Hengelo nummer 2010, Hengelosestraat 4)¹⁸

¹⁸ Het huidige adres Oldenzaalsestraat 570 was ten tijde van de aanvraag van de bouwvergunning nog Hengelosestraat 4

Afbeelding 13: Constructietekening (Bron: Bouwdossier Gemeente Hengelo nummer 2010, Hengelsestraat 4)¹⁹

2.4 Archeologische waarden

In een straal van 500 meter rond het plangebied zijn meerdere onderzoeksmeldingen en vondstmeldingen geregistreerd in Archis3. Binnen de kaders van het plangebied is aan de westzijde van het plangebied eerder archeologisch onderzoek uitgevoerd in de vorm van een verkennende boring (onderzoek 2178499100). Dit betreft echter maar een klein deel van het huidige plangebied. In de nabijheid van het plangebied zijn enkele archeologische onderzoeken en een vondstmelding gedaan (Afbeelding 14). Deze zullen hieronder beschreven worden.

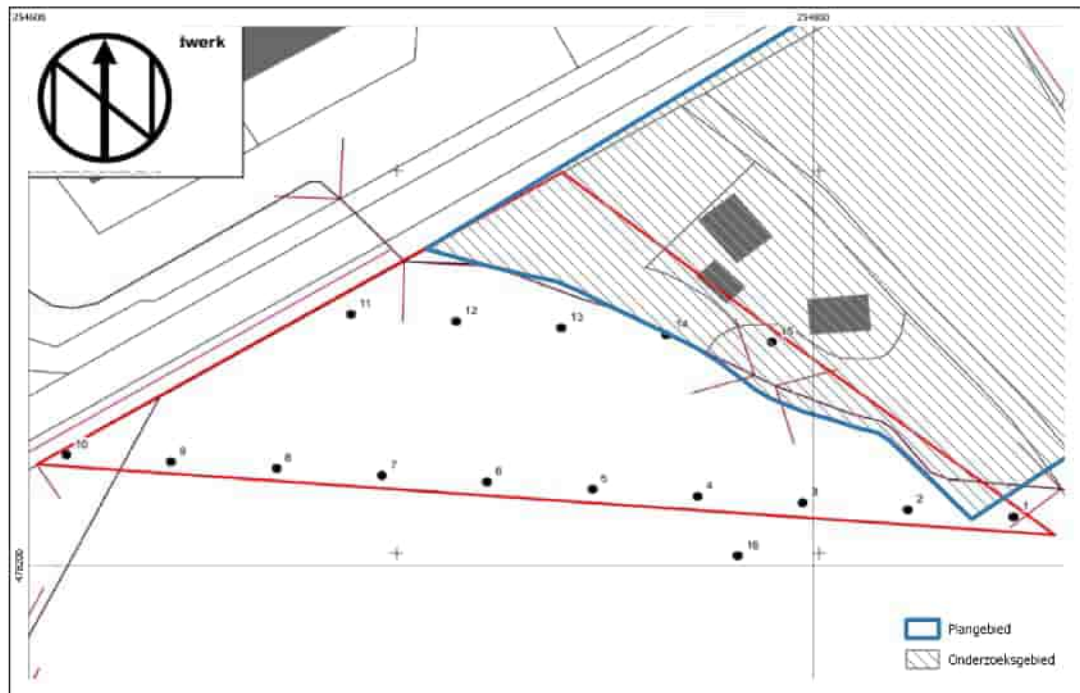
2178499100

Het betreft een rapportplichtige onderzoeksmelding uit 2007 waarvan het rapport niet beschikbaar is in Archis3 maar via de uitvoerder (Synthegra) is verkregen.²⁰ In Archis3 staat dat het onderzoeksgebied valt binnen de kaders van het huidige plangebied. Na navraag door de Regioarcheoloog van het Oversticht bij Synthegra (de uitvoerder) wordt gesteld dat het onderzoek van destijds buiten de grenzen van het huidige plangebied is uitgevoerd.²¹ Na bestudering van het verkregen rapport van Synthegra blijkt dat het onderzoeksgebied toch deels binnen de kaders van het huidige valt. Dit is zichtbaar in de boorpuntenkaart (afbeelding 14). Boring 14 bevindt zich op de grens van het plangebied en boring 15 bevindt zich binnen de kaders van het huidige plangebied.

¹⁹ idem

²⁰ Koeman, S.M. (2008) Plangebied Oosterveld en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen; bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen. Rapport PO5022625

²¹ Dit blijkt uit het advies/QuickScan van Eva Kaptijn (Regio archeoloog van het Oversticht)

Abbeelding 14: Ligging van onderzoeksgebied 2178499100 binnen het rode kader. Het huidige plangebied bevindt zich binnen het blauwe kader. (Bron: Koeman en Bouwmeester (2008) Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen Plangebied Oosterveld te Hengelo gemeente Hengelo (Ov))

2186533100

Het betreft een bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek uitgevoerd door SyntheGra in 2008.²² Het onderzoek is niet uitgevoerd voor het gehele plangebied (23 hectare) maar voor deelgebied 1 (de meest westelijk zijde) en deelgebied 4 (ten zuidwesten van het huidige plangebied). De bodem blijkt deels verstoord waardoor voor de dekzandvlakten een lage verwachting voor het laat-paleolithicum tot en met de nieuwe tijd wordt afgegeven. Echter ligt in deelgebied 4 (ten zuidwesten van onderhevig plangebied) een dekzandrug, die in het noorden en oosten overgaat naar een lager gelegen beekdal. Dit wordt gezien als een bijzondere plaats, omdat het om een relatief kleine, geïsoleerde dekzandrug langs het beekdal gaat. In het uiterste oosten van de dekzandrug is een geheel intacte veldpodzolgrond onder een plaggendeek aangetroffen. Verder zijn op de dekzandrug voornamelijk deels intacte veldpodzolgronden aangetroffen met een restant van de B-horizont. Diepere grondsporen kunnen om deze reden nog aanwezig zijn. De verwachting voor nederzettingen uit het neolithicum tot en met de middeleeuwen is daarmee hoog. Vuursteenvindplaatsen liggen waarschijnlijk deels niet meer in-situ, omdat de bodem over grote oppervlakken is verploegd tot in de B-horizont. Voor de dekzandrug in combinatie met het beekdal in het noorden (deelgebied 5) wordt daarom een vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek geadviseerd.

2210987100 en 2215255100

Grenzend aan de zuidwestelijke zijde van het plangebied is in 2008 een inventariserend proefsleuvenonderzoek uitgevoerd door RAAP.²³ In datzelfde jaar heeft daaropvolgend eveneens een opgraving plaatsgevonden.²⁴ Beide onderzoeken hebben betrekking op hetzelfde plangebied; de toenmalige realisatie van het bedrijventerrein 't Oosterveld. Het onderzoek is uitgevoerd naar aanleiding van onderzoek 2186533100 waarin vervolgonderzoek in de vorm van een proefsleuvenonderzoek wordt geadviseerd.

²² Koeman, S.M., Schorn, E.A. en Bouwmeester, H.P.M. (2008) Bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen; Plangebied Oosterveld (2) ten Hengelo (Ov.) gemeente Hengelo.

²³ Scholte Lubberink (2008). Plangebied 't Oosterveld te Hasselo, gemeente Hengelo; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)

²⁴ Scholte Lubberink 2008: Opgraving 't oosterveld te Hasselo, gemeente Hengelo in het Paleolithicum en Mesolithicum, in het Neolithicum en de Bronstijd

Tijdens het inventariserend proefsleuvenonderzoek zijn op een eenmanses in plangebied 't Oosterveld archeologische resten, grondsporen en artefacten uit het Midden en/of Laat Neolithicum aangetroffen. De archeologische resten bevinden zich in de top van het dekzand op een diepte van circa 90-120 cm - mv. De sporen waren afgedekt door een plaggendek. De archeologische resten bestaan uit grondsporen, kuilen, paalkuilen en artefacten in de vorm van handgevormd aardewerk, vuursteen en steen. Op typologische gronden werd gesteld dat er mogelijk resten aanwezig waren van een late fase van de Swifterbantcultuur (ca. 4000 tot 3400 v.Chr.) en vrijwel zeker resten van de Enkelgraf- en Klokbeercultuur (2850- 2000 v.Chr.). De aanwezigheid van de relatief goed geconserveerde grondsporen uit het Neolithicum werd als zeer bijzonder gezien. Gezien deze hoge waardering is daarom overgegaan tot een vlakdekkende opgraving.

Dit onderzoek leverde aanwijzingen op voor drie in tijd gescheiden bewonings- en gebruiksfasen: in het Laat Paleolithicum en Vroeg Mesolithicum; in het Laat Neolithicum en de Bronstijd; en in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Aan de eerste fase kan slechts een klein aantal haardkuilen en diagnostische vuurstenen artefacten toegewezen worden. Vermoedelijk vormen deze de neerslag van incidentele en kortstondige bezoeken door laat-paleolithische en vroeg-mesolithische jagers-verzamelaars. Het grootste deel van de vondsten kan worden toegewezen aan de tweede fase (Laat Neolithicum en de Bronstijd). Waarbij een klein deel van de vondsten duidt op aanwezigheid van de enkelgraf- en klokbeercultuur. Er zijn aanwijzingen voor een meer permanente vorm van bewoning gedurende de Bronstijd in de vorm van relictten van drie grote gebouwen en bijbehorende bijgebouwen en andere fenomenen, zoals diverse kuilen, een palissade en enkele crematiegraven.

Na de Midden Bronstijd ontbreken aanwijzingen voor menselijke activiteiten tot in de Karolingische tijd (omstreeks 900 na Chr.) als het terrein tot akker wordt ontgonnen. Een driepotige hooimijt is een van de oudste vondsten die met die agrarisch gebruik in verband werd gebracht. In één van de paalkuilen is een bouwoffer in de vorm van een pseudo-muntfibula gevonden. Verder getuigen relictten van omheiningen, greppels en kuilen, evenals het circa 1 m dikke cultuurdek van een langdurig agrarisch gebruik.

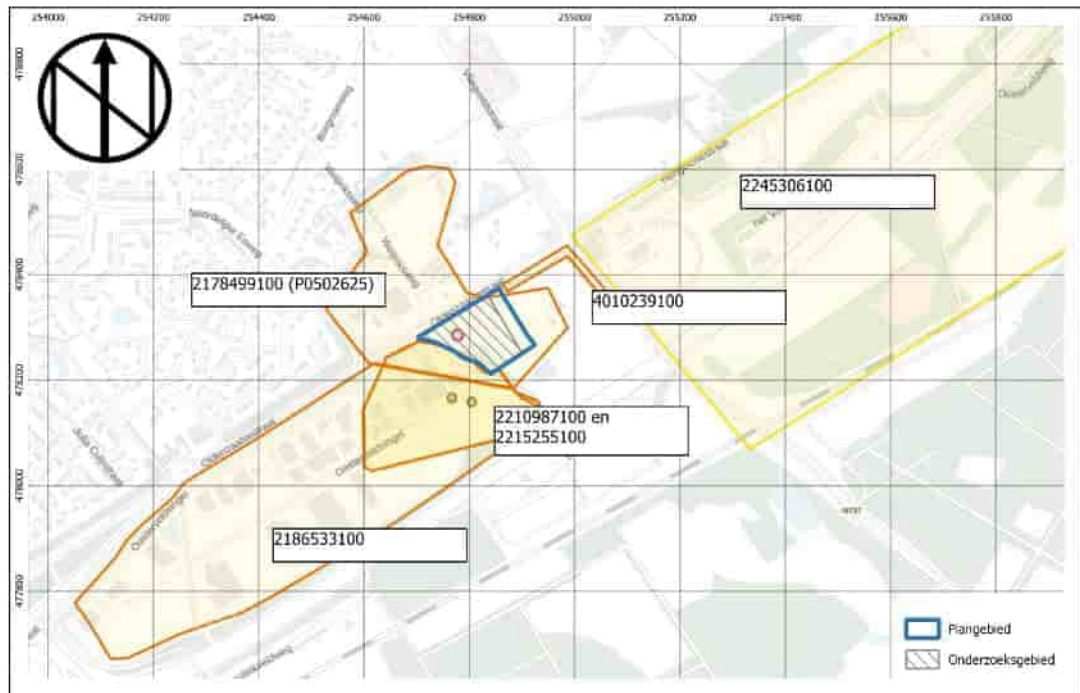
4010239100

Het betreft een bureauonderzoek en karterend booronderzoek op het kruispunt gelegen ten oosten van het plangebied uitgevoerd in 2016 door Hamaland Advies.²⁵ Uit het bureauonderzoek blijkt dat het zuidelijk deel van het plangebied (het te vergraven deel) een middelmatige verwachting heeft op archeologische resten uit alle perioden. Tijdens het verkennend veldonderzoek is vastgesteld dat de top van de C-horizont in het gehele plangebied in het verleden reeds is vergraven, en deels is vermengd met de bovenliggende (antropogene) ophogingslagen, die deels puin bevatten. Hierdoor is het mogelijke archeologische sporenniveau niet meer intact. Slechts in één boring is een deel van een inspoelingslaag (B-horizont) bewaard gebleven. Deze ligt het dichtst bij het plaggendek op de dekzandrug die ten noordoosten van het plangebied ligt. Er zijn verder geen archeologische indicatoren aangetroffen. Vanwege de afwezigheid van archeologische vindplaatsen is destijds geadviseerd om geen vervolgonderzoek in het plangebied te laten uitvoeren

2245306100

Het betreft ene archeologisch bureauonderzoek uitgevoerd in 2009 door Arcadis. Het betreft echter een niet-rapportplichtige onderzoeksmelding en het rapport is daarmee ook niet beschikbaar in Archis3.

²⁵ Van der Kuijl (2016) Bureauonderzoek en karterend booronderzoek Archeologie. Plangebied Frans op den Bult te Deurningen Gemeente Dinkelland (provincie Overijssel).

Afbeelding 4: Onderzoeks- en vondstmeldingen in Archis3 met het plangebied in het rode kader (Archis3).²⁶

2.5 Archeologisch verwachtingsmodel

Op grond van de bekende geologische, landschappelijke, aardkundige, archeologische en historische gegevens in en rond het plangebied kan de archeologische verwachting worden bepaald.

Het plangebied bevindt zich geologisch gezien op een overgangsgebied tussen de hogere stuwwal van Oldenzaal-Enschede (ten oosten van het plangebied) en het lagere bekken van Hengelo (ten westen van het plangebied). Het plangebied is grotendeels gekarteerd als complex van gordeldekzandwelingen (L51). Binnen de contouren van en plangebied is aan de oostelijke zijde een kleine gordeldekzandrug gekarteerd (B56). De opduiking van deze gordeldekzandrug wordt ook bevestigd door de hoogtekaart. De zuidzijde van het plangebied is gekarteerd als dalvormig laagte (R23). Mensen kozen vaak hoger gelegen terreinen in het landschap als woon- en verblijfplaats, bij voorkeur in de nabijheid van water. De in het plangebied gelegen gordeldekzandrug, grenzend aan een dalvormige laagte, was daarom een ideale plek om te wonen en krijgt om deze reden een hoge archeologische verwachting voor bewonerssporen vanaf het laat paleolithicum tot de nieuwe tijd.

Op deze geologische ondergrond hebben zich met uitzondering van de noordoostelijke hoek, hoge bruine enkeerdgronden van lemig fijn zand (bEZ23) gevormd.. Enkeerdgronden bestaan uit een minimaal 0,5 m dikke, humusrijke zwartgekleurde laag grond (esdek) welke zijn ontstaan door bemesting met dierlijke mest en plaggen. De naar verwachting in het plangebied aanwezige hoge zwarte enkeerdgronden kunnen als beschermende laag hebben gefungeerd voor het onderliggende reliëf. De hierdoor mogelijk goede conservering van eventuele archeologische resten is de reden voor de hoge archeologische verwachtingswaarde. In de noordoostelijke hoek hebben zich veldpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) gevormd. Deze veldpodzolen maken deel uit van de voormalige, uitgestrekte heidevelden van het Hasseler Oosterveld.

De hoger gelegen kleine gordeldekzandrug zou bestempeld kunnen worden als een eenmanses welke naar alle waarschijnlijkheid behoort heeft tot het erf Busscher, gelegen aan de westelijke zijde van het plangebied. Erf Busscher is mogelijk in de 17^e eeuw ontstaan als afsplitsing van het nabijgelegen erve Wegink of is gesticht als pachtboerderij op de gronden van erve Wegink.²⁷ In de oostelijke hoek van het

²⁶ Hierbij moet worden aangegeven dat de locatie van onderzoek 2178499100 niet correct is weergegeven in Archis3 en buiten de kaders van onderhevig plangebied valt.

²⁷ Scholte Lubberink, 2011, p.28

plangebied blijft door de tijd heen bebouwing zichtbaar. In de jaren '80 van de vorige eeuw is de toenmalige bebouwing gesloopt en heeft deze plaatsgemaakt voor de huidige woning op het perceel. Deze woning is vlakdekkend gefundeerd tot een diepte van circa 90 cm-mv. Afhankelijk van de dikte van het esdek is vast te stellen of de top van de C-horizont ook verstoord is.

Ten oosten van het plangebied, grenzend aan het plangebied, is een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd op de daar gelegen eenmanses. Hierbij zijn archeologische resten, grondsporen en artefacten uit het Midden en/of Laat Neolithicum zijn aangetroffen in de top van het dekzand op een diepte van circa 90-120 cm -mv. De sporen waren afgedekt door een plaggendeck. Een vlakdekkende opgraving leverde aanwijzingen op voor drie in tijd gescheiden bewonings- en gebruiksfasen: in het Laat Paleolithicum en Vroeg Mesolithicum; in het Laat Neolithicum en de Bronstijd; en in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Het grootste deel van de vondsten kon worden toegewezen aan de tweede fase (Laat Neolithicum en de Bronstijd). Waarbij een klein deel van de vondsten duidt op aanwezigheid van de enkelgraf- en klokbekercultuur. Er zijn aanwijzingen voor een meer permanente vorm van bewoning gedurende de Bronstijd in de vorm van relictten van drie grote gebouwen en bijbehorende bijgebouwen en andere fenomenen, zoals diverse kuilen, een palissade en enkele crematiegraven.

De kans op het aantreffen van vondsten van organisch materiaal en van paleo-ecologische resten is sterk afhankelijk van de bodemgesteldheid ter plaatse. Onverbrande vondsten van organisch materiaal en paleo-ecologische resten zullen over het algemeen slechts beneden de grondwaterspiegel kunnen worden aangetroffen. Daar waar sprake is van een hoge grondwaterstand binnen het plangebied zullen dit soort vondsten waarschijnlijk goed zijn geconserveerd en op de plekken met een lage grondwaterstand zal dit minder het geval zijn. Overig vondstmateriaal zal waarschijnlijk wel goed geconserveerd zijn binnen het gehele plangebied.

Selectieadvies

Uit het bureauonderzoek blijkt dat het plangebied over het algemeen een geschikte plek is geweest voor landgebruik en bewoning in het verleden. De diepte van de geplande bodemverstoring zal minimaal 80cm-mv bedragen in verband met vorstvrij funderen. Archeologisch relevante lagen worden verwacht in en onder het plaggendeck op een diepte vanaf circa 0,50 cm-mv. Dit houdt in dat archeologisch relevante niveaus verstoord worden bij de geplande graafwerkzaamheden. Hamaland Advies adviseert daarom om een verkennend booronderzoek uit te voeren, waarbij de bodemopbouw en de mate van intactheid van de bodem getoetst worden. Voorafgaand aan het verkennend booronderzoek is conform de BRL SIKB 4003 een Plan van Aanpak²⁸ opgesteld.

²⁸ Hermelink en Van der Kuijl, 2024.

Tabel 2: Archeologische verwachting plangebied

Periode	Verwachting	Verwachte vindplaatstypen	Verwachte bodemlaag (diepte)
Tweede Wereldoorlog	Laag	Kleinere objecten en structuren zoals crashlocaties, veldgraven en onderduikholen	In of direct onder de bouwvoor.
late Nieuwe tijd t/m recent	Hoog	bebouwing, perceel greppels, infrastructuur	Vanaf maaiveld
late middeleeuwen t/m midden-Nieuwe tijd	Hoog	Sporen van agrarische activiteiten en landgebruik (wegen/paden, perceelgreppels, afrasteringen), houtskoolmeilers, slakkenhopen.	In of direct onder het plaggendek en de top van de C-horizont
Romeinse tijd t/m vroege middeleeuwen	Hoog	Nederzettingsterreinen, akkerlagen, grafvelden, infrastructuur, depotvondsten/dumps, houtskoolmeilers, slakkenhopen. In de lager gelegen delen; aan watergerelateerde resten en (rituele)dumps	In de top van de C-horizont
Neolithicum t/m ijzertijd	Hoog	Nederzettingsterreinen, graf- en urnenvelden	Top van de C-horizont
Paleolithicum-Mesolithicum	Hoog	Jachtkampen, haardplaatsen/haardkuilen, vuursteenconcentraties en strooivondsten. Vanaf NEO ook nederzettingsterreinen (paalsporen, kuilen, waterputten), evt. met archeologische laag. In het lager gelegen deel kans op aan water gerelateerde resten zoals (rituele) dumps	Top van de C-horizont

3 Booronderzoek

3.1 Werkwijze Booronderzoek

Het verkennend booronderzoek is uitgevoerd conform de eisen van de KNA versie 4.1, specificatie VS03 en de BRL SIKB 4003 en het vooraf opgestelde Plan van Aanpak²⁹.

Op 28 maart 2024 zijn verspreid over het plangebied in totaal 8 boringen gezet met een edelmanboor van 10 centimeter. Ten tijde van het booronderzoek was het terrein in gebruik als weide en als opslag van bouw materiaal. De boringen zijn gezet en beschreven door E.E.A. van der Kuijl (senior KNA archeoloog / senior KNA prospector) De boringen zijn doorgezet tot minimaal 25 centimeter in de C-horizont. De maximale boordiepte bedroeg 160 cm-mv (boring 5). De exacte locaties zijn ingemeten met een GPS (x- en y-waarden). Van alle boringen is de maaiveldhoogte afgeleid van het Actueel Hoogtebestand Nederland (AHN3).

Het opgeboorde sediment is in het veld bodemkundig beschreven conform de NEN 5104 en de bodemclassificatie volgens De Bakker en Schelling uit 1989. Alle afzonderlijke bodemlagen zijn gezeefd over een metalen zeef met een maaswijdte van 3 mm en geïnspecteerd op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals fragmenten vuursteen, aardewerk, houtskool, verbrande leem, bot etc.

3.2 Resultaten

Geologie en Bodem

Voor de ligging van de boorpunten wordt verwezen naar bijlage 3. De resultaten van de boringen (de boorbeschrijvingen) zijn opgenomen in bijlage 4.

Op basis van de resultaten van het verkennend booronderzoek kunnen de onderzoeksvragen uit het Plan van Aanpak als volgt beantwoord worden:

1. *Wat is de bodemopbouw binnen het plangebied?*

In boring 1 is sprake van een 15 cm dikke grijsbruine gevlekte subrecente ophoging op een 30 cm dikke bruine iets humeuze oorspronkelijke bouwvoor. Deze bouwvoor gaat op een diepte van 45 cm-mv over in een 25 cm dikke roodbruine veldpodzol B. Op een diepte van 70 cm-mv is geel fijn dekzand aangetroffen van de Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden. In de overige boringen ontbreekt de podzolbodem, maar is verder sprake van een vergelijkbare bodemopbouw, waarbij onder de subrecente ophoging en de oorspronkelijke bouwvoor afwisselend menglagen aanwezig zijn waarbij de oorspronkelijke podzolbodem vermengd is met de top van de C-horizont (boring 2 en boring 3) of sprake is van een menglaag waarbij zowel de bovenlaag, de oorspronkelijke podzolbodem als de top van het dekzand vermengd zijn met elkaar (boring 4 en boring 5 tot en met 8). De top van het dekzand in deze boringen met een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen op dieptes variërend van 70 cm-mv in boring 7 tot 125 cm-mv in boring 5.

2. *Wat is de intactheid van het bodemprofiel binnen het plangebied?*

Met uitzondering van boring 1 is in alle boringen sprake van een verstoord bodemprofiel, waarbij de oorspronkelijke podzolbodem door diepe grondbewerking (diep ploegen of mengwoelen) vermengd is met de oorspronkelijke bouwvoor en/of met de top van het dekzand.

3. *Zijn, daar waar de bodem intact is, archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een archeologische vindplaats in het onderzoeksgebied? Zo ja, wat is de aard en diepteligging ervan?*

In het plangebied zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die kunnen wijzen op de aanwezigheid van een vindplaats. Er is ook geen aanwijzing voor bodemvorming aan de basis van de akkerlaag of in de top van het dekzand die wijzen op aanwezigheid van menselijke bewoning in

²⁹ Hermelink en Van der Kuijl, 2024.

het verleden. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het opsporen van vindplaatsen niet het primaire doel was van het verkennend booronderzoek.

4. *Zijn er archeologische lagen aangetroffen (cultuur- en afvallagen c.q. ophogingslagen)? Zo ja, wat is de aard, diepteligging en minimale en maximale dikte ervan?*

Nee, er zijn geen archeologische lagen aangetroffen.

5. *In welke mate stemmen de resultaten overeen met de verwachtingen?*

Op basis van het bureauonderzoek werd verwacht dat er in het plangebied sprake zou zijn van dekzand en overige periglaciaal afzettingen waarin van oorsprong veldpodzolbodems en vanaf de Late Middeleeuwen hoge bruine enkeerdgronden van lemig fijn zand zijn gevormd. Dit blijkt deels te kloppen. De basis van het bodemprofiel bestaat uit fijn dekzand van de Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden, maar slechts in 1 boring (boring 1) is nog een intacte veldpodzol aangetroffen. In alle overige boringen is de veldpodzolbodem door diepe grondbewerking vermengd geraakt met de oorspronkelijke bouwvoor en/of de top van het dekzand, vermoedelijk om de afwatering van het perceel te bevorderen ten behoeve voor landbouwdoeleinden. De oorspronkelijke eerdlaag is niet meer aanwezig. Wel is het gehele terrein subrecent een keer opgehoogd.

Afbeelding 5: Boring 1 met v.l.n.r. de grijsbruine subrecente ophoging, de bruine humeuze oorspronkelijke bouwvoor, de roodbruine veldpodzol en het gele dekzand.

Afbeelding 6: Boring 5 met v.l.n.r. de grijsbruine subrecente ophoging, een donkerbruine-roodbruine gevlekte ophoging, een bruine-gele-roodbruine menglaag en het gele dekzand.

6. *Is er vervolgonderzoek noodzakelijk? Zo ja, welke methode is hiervoor het meest geschikt?*

Met uitzondering van boring 1 zijn er geen intacte bodems aangetroffen en in de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming door menselijk handelen in het verleden. Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. De kans dat met de geplande bodemingrepen archeologische waarden verloren gaan, wordt nihil geacht.

Afbeelding 7: Overzicht van het noordelijk deel van het plangebied. De foto is genomen in westelijke richting vanaf boring 3.

Afbeelding 8: Overzicht van het zuidelijk deel van het plangebied. De foto is genomen in zuidelijke richting vanaf boring 6.

4 Conclusie en aanbeveling

4.1 Conclusie

Bureauonderzoek

Het plangebied bevindt zich geologisch gezien op een overgangsgebied tussen de hogere stuwwal van Oldenzaal-Enschede (ten oosten van het plangebied) en het lagere bekken van Hengelo (ten westen van het plangebied). Het plangebied is grotendeels gekarteerd als complex van gordeldekzandwelingen. Binnen de contouren van een plangebied is aan de oostelijke zijde een kleine gordeldekzandrug gekarteerd. De zuidelijke zijde van het plangebied is gekarteerd als dalvormig laagte. Mensen kozen vaak hoger gelegen terreinen in het landschap als woon- en verblijfplaats, bij voorkeur in de nabijheid van water. De in het plangebied gelegen gordeldekzandrug, grenzend aan een dalvormige laagte, was daarom een ideale plek om te wonen en krijgt om deze reden een hoge archeologische verwachting voor bewonerssporen vanaf het laat paleolithicum tot de nieuwe tijd.

Het plangebied lijkt, met uitzondering van de noordoostelijke hoek te bestaan uit hoge bruine enkeerdgronden van lemig fijn zand (bEZ23). Enkeerdgronden bestaan uit een minimaal 0,5 m dikke, humusrijke zwartgekleurde laag grond (esdek) welke zijn ontstaan door bemesting met dierlijke mest en plaggen. De naar verwachting in het plangebied aanwezige hoge zwarte enkeerdgronden kunnen als beschermende laag hebben gefungeerd voor het onderliggende reliëf. De hierdoor mogelijk goede conservering van eventuele archeologische resten is de reden voor de hoge archeologische verwachtingswaarde. In de noordoostelijke hoek hebben zich veldpodzolgronden (leemarm en zwak lemig fijn zand) gevormd. Deze veldpodzolen maken deel uit van de voormalige uitgestrekte heidevelden van het Hasseler Oosterveld.

In de westelijke hoek van het plangebied heeft het erf Busscher gelegen. Erf Busscher is mogelijk in de 17^e eeuw ontstaan als afsplitsing van het nabijgelegen erve Wegink of is gesticht als pachtboerderij op de gronden van erve Wegink.³⁰ Aan deze westelijke zijde van het plangebied blijft door de tijd heen bebouwing zichtbaar. In de jaren '80 van de vorige eeuw is de toenmalige bebouwing gesloopt en heeft deze plaatsgemaakt voor de huidige woning op het perceel. Deze woning is vlakdekkend gefundeerd tot een diepte van circa 90 cm-mv. Afhankelijk van de dikte van het esdek is vast te stellen of de top van de C-horizont ook verstoord is.

Ten oosten, grenzend aan het plangebied, is een grootschalig archeologisch onderzoek uitgevoerd op de daar gelegen eenmanses. Hierbij zijn archeologische resten, grondsporen en artefacten uit het Midden en/of Laat Neolithicum zijn aangetroffen in de top van het dekzand op een diepte van circa 90-120 cm -mv. De sporen waren afgedekt door een plaggendek. Een vlakdekkende opgraving leverde aanwijzingen op voor drie in tijd gescheiden bewonings- en gebruiksfasen: in het Laat Paleolithicum en Vroeg Mesolithicum; in het Laat Neolithicum en de Bronstijd; en in de Middeleeuwen en Nieuwe tijd. Het grootste deel van de vondsten kon worden toegewezen aan de tweede fase (Laat Neolithicum en de Bronstijd). Waarbij een klein deel van de vondsten duidt op aanwezigheid van de enkelgraf- en klokbekeercultuur. Er zijn aanwijzingen voor een meer permanente vorm van bewoning gedurende de Bronstijd in de vorm van relictten van drie grote gebouwen en bijbehorende bijgebouwen en andere fenomenen, zoals diverse kuilen, een palissade en enkele crematiegraven. Deze vondsten zijn een aanleiding om voor het huidige plangebied eveneens een hoge archeologische verwachting af te geven gezien de nabijheid en de landschappelijke gelijkenissen.

De kans op het aantreffen van vondsten van organisch materiaal en van paleo-ecologische resten is sterk afhankelijk van de bodemgesteldheid ter plaatse. Onverbrande vondsten van organisch materiaal en paleo-ecologische resten zullen over het algemeen slechts beneden de grondwaterspiegel kunnen worden aangetroffen. Daar waar sprake is van een hoge grondwaterstand binnen het plangebied zullen dit soort vondsten waarschijnlijk goed zijn geconserveerd en op de plekken met een lage grondwaterstand zal dit minder het geval zijn. Overig vondstmateriaal zal waarschijnlijk wel goed geconserveerd zijn binnen het gehele plangebied.

³⁰ Scholte Lubberink, 2011, p.28

Booronderzoek

In boring 1 is sprake van een 15 cm dikke grijsbruine gevlekte subrecente ophoging op een 30 cm dikke bruine iets humeuze oorspronkelijke bouwvoor. Deze bouwvoor gaat op een diepte van 45 cm-mv over in een 25 cm dikke roodbruine veldpodzol B. Op een diepte van 70 cm-mv is geel fijn dekzand aangetroffen van de Formatie van Boxtel, Laagpakket van Wierden. In de overige boringen ontbreekt de podzolbodem, maar is verder sprake van een vergelijkbare bodemopbouw, waarbij onder de subrecente ophoging en de oorspronkelijke bouwvoor afwisselend menglagen aanwezig zijn waarbij de oorspronkelijke podzolbodem vermengd is met de top van de C-horizont (boring 2 en boring 3) of sprake is van een menglaag waarbij zowel de bovenlaag, de oorspronkelijke podzolbodem als de top van het dekzand vermengd zijn met elkaar (boring 4 en boring 5 tot en met 8). De top van het dekzand in deze boringen met een verstoorde bodemopbouw is aangetroffen op dieptes variërend van 70 cm-mv in boring 7 tot 125 cm-mv in boring 5.

4.2 Selectieadvies

Met uitzondering van boring 1 zijn er geen intacte bodems aangetroffen en in de boringen zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen. Ook zijn er geen tekenen van bodemvorming door menselijk handelen in het verleden. Op basis van de resultaten van het booronderzoek wordt vervolgonderzoek niet noodzakelijk geacht. De kans dat met de geplande bodemingrepen archeologische waarden verloren gaan, wordt nihil geacht.

4.3 Selectiebesluit

Het conceptrapport is op 22-04-2024 namens gemeente Hengelo getoetst door de Regioarcheoloog (mw. dr. E. Kaptijn). Behoudens enkele tekstuele opmerkingen gaat mevrouw Kaptijn akkoord met het rapport en het selectieadvies. Vervolgonderzoek wordt niet noodzakelijke geacht.

4.4 Voorbehoud

Het uitgevoerde onderzoek is op zorgvuldige wijze verricht volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden. Het archeologisch onderzoek is erop gericht om de kans op het aantreffen dan wel vernietigen van archeologische waarden bij bouwwerkzaamheden in het plangebied te verkleinen.

Verder dient te allen tijde bij het afgeven van een omgevingsvergunning de wettelijke meldingsplicht (ex artikel 5.10 van de Erfgoedwet) kenbaar te worden gemaakt, om het documenteren van toevalsvondsten te garanderen: *“Degene die anders dan bij het doen van opgravingen een zaak vindt waarvan hij weet dan wel redelijkerwijs moet vermoeden dat het een monument is (in roerende of onroerende zin), meldt die zaak zo spoedig mogelijk bij onze minister”*. Deze aangifte dient te gebeuren bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed in Amersfoort. Het verdient aanbeveling ook het bevoegd gezag, de gemeente Hengelo, en diens adviseur de regioarcheoloog van het Oversticht (mw. E. Kaptijn) hiervan per direct in kennis te stellen.

Gebruikte bronnen

Gebruikte literatuur

Arkema, M., J. Tolsma en D. la Fèber, 2010. *Milieupark Hengelo*. Oranjewoud-rapport 2010/77. Heerenveen.

Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus*. Wageningen.

Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.

Berendsen, H.J.A., 2008. *De vorming van het land, inleiding in de geologie en de geomorfologie*. Assen (Fysische geografie van Nederland).

Boon, H. en W. Weerheijm, 2019. *Archeologisch onderzoek plangebied 110kV station Hengelo Weideweg, gemeente Hengelo*. SWECO ARCHEOLOGISCHE RAPPORTEN 2209. Sweco-rapport 2209. Groningen.

Keunen, L.J., en F. de Roode, 2009. *Gemeente Hengelo, Archeologische waarden- en verwachtingskaart met AMZ-adviezen, schaal 1:12.500*. RAAP-rapport 1897, Amsterdam.

Koeman, S.M. en Bouwmeester, 2008. *Bureauonderzoek en karterend veldonderzoek d.m.v. boringen Plangebied Oosterveld te Hengelo gemeente Hengelo (Ov)*. Synthesgra Rapport P0502625.

Koeman, S.M. Schorn, E.A en Bouwmeester, H.M.P. 2008. *Bureauonderzoek en verkennend veldonderzoek d.m.v. boringen Plangebied Oosterveld (2) te Hengelo (Ov.) gemeente Hengelo*. Synthesgra Rapport P0502839

Kremer, H., 2014. *Archeologische begeleiding en proefsleuvenonderzoek Oude Hengeloseweg te Hengelo*. Synthesgra-rapport S130074. Leusden.

Kuijl, E.E.A. van der, 2016. *Bureauonderzoek en Karterend Booronderzoek Archeologie Plangebied Frans op den Bult te Deurningen Gemeente Dinkelland (provincie Overijssel)*. Hamaland Rapport 161316. Zelhem.

Niks, J., 2006. *De geschiedenis van de Marke Hasselo. Verhalen over de boerderijen en de school in de Marke Hasselo*. Enschede.

Scholte Lubberink, H.B.G. 2008, *Plangebied 't Oosterveld te Hasselo, gemeente Hengelo; archeologisch vooronderzoek: een inventariserend veldonderzoek (proefsleuven)*. RAAP rapport 1790

Scholte Lubberink, H.B.G. 2011. *Opgraving Hasselo-It Oosterveld Gemeente Hengelo Een opgraving met archeologische resten uit het Meso- en Neolithicum, de Bronstijd en de Middeleeuwen*. Raap Rapport 2191.

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Teekens, P.C., 2019. *Inventariserend Veldonderzoek d.m.v. boringen. 110 kV kabeltracé Almelo Mosterd -Hengelo Weideweg, deelgebied gemeente Hengelo*. Antea Group-rapport 2018/180.

Geraadpleegde websites

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/> voor informatie over meldingen, Minuutplan, Bonneblad ca. 1900, geomorfologie, bodem en Gt, luchtfoto, kadaster, RD-coördinaten en het doen van de zaakmelding

<https://archis.cultureelerfgoed.nl/#/>

<https://ahn.arcgisonline.nl/ahnviewer/> voor hoogtekaart

<https://beeldbank.cultureelerfgoed.nl>

<https://hisgis.nl/projecten/overijssel/> voor kadastrale kaart 1811-1832

<https://www.topotijdreis.nl/> voor informatie historische kaarten vanaf 1845

<https://archaeology.datastations.nl/> voor rapporten

<https://www.dinoloket.nl/ondergrondgegevens> voor informatie over geologische boringen

<https://www.dinoloket.nl/ondergrondmodellen> voor informatie over geologie, geomorfologie, bodemkaart en grondwatertrappen

<https://www.omgevinsweb.nl> voor bestemmingsplannen

<https://www.geoportaaloverijssel.nl/> voor gegevens provincie Overijssel

<https://www.ikme.nl/> voor gegevens over WOII

<https://library.wur.nl/WebQuery/geoportal/raf> voor luchtfoto WOII

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

BIJLAGEN

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Bijlage 1: Plangebied (opdrachtgever)

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Bijlage 2: Overzicht van archeologische en geologische perioden

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
 Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Ouderdom in jaren	Chronostratigrafie					MIS	Lithostratigrafie										
	Holocene					1	Formatie: Naaldwijk (marien), Nieuwkoop (veen), Echterd (fluviaal)										
11.755	Kwartair	Laat	Laat	Weichselien (ijstijd)	Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Late Dryas (koud)	2	Formatie van Kreftenheye	Formatie van Bosstei	Formatie van Beegden							
12.745						Allerød (warm)											
13.675						Vroege Dryas (koud)											
14.325						Bølling (warm)											
15.700						Laat-Plenglaciaal											
20.000					Midden-Weichselien (Plenglaciaal)	Midden-Plenglaciaal					3						
50.000						Vroeg-Plenglaciaal						4					
75.000						Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)						5a					
											5b						
											5c						
											5d						
115.000					Eemien (warme periode)						5e		Eem Formatie				
130.000													Formatie van Deente				
	Midden	Midden			Saalien (ijstijd)	6	Formatie van Urk										
370.000					Hoisterien (warme periode)												
410.000					Esterien (ijstijd)				Formatie van Pleso								
475.000					Cromerien (warme periode)												
850.000					Pre-Cromerien						Formatie van Sterksel						
2.600.000																	

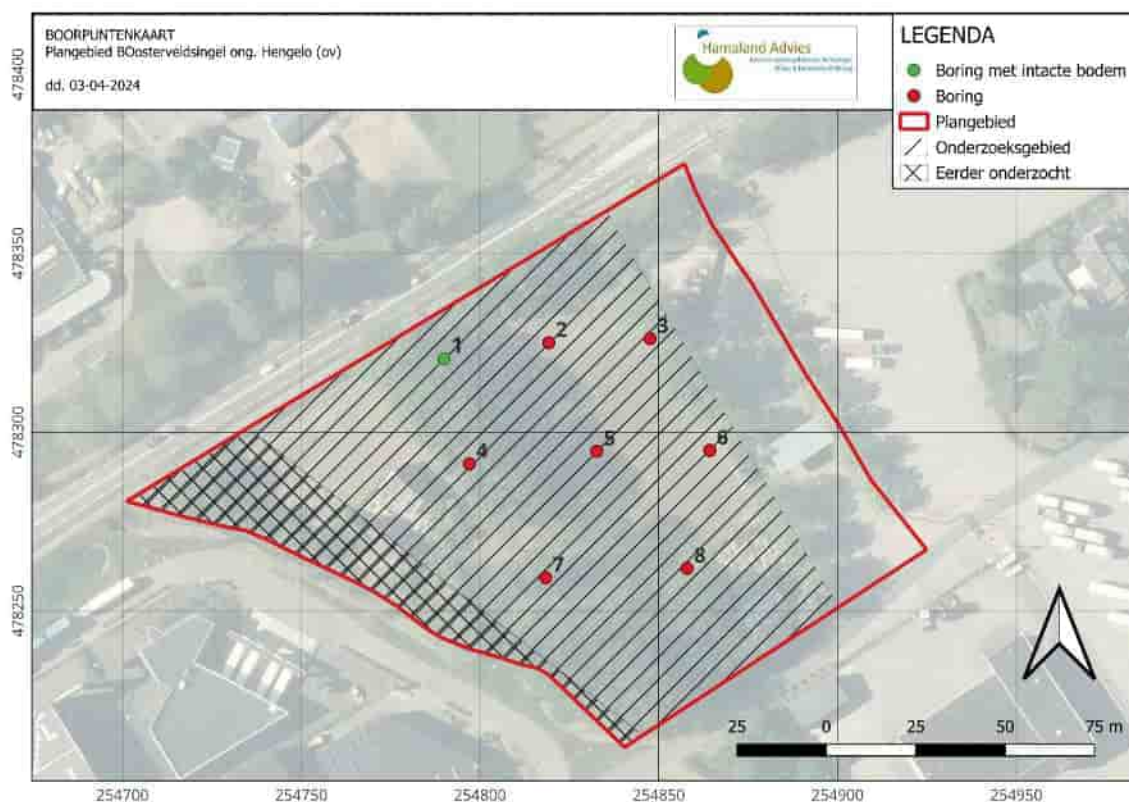
Cal. jaren vin Chr.	¹⁴ C jaren	Chronostratigrafie		Pollen zones	Vegetatie	Archeologische perioden
1950	0	Laat	Subatlanticum koeler vochtiger	Vb2	Looftbos eik en hazelaar overheersend hoogheuk veel cultuurplanten rogge, boekweit, korenbloem	Nieuwe tijd
~ 1800				Vb1		Middeleeuwen
400				Va		Romeinse tijd
0		Midden	Subboreaal koeler droger	IVb	Looftbos eik en hazelaar overheersend beuk > 1% invloed landbouw (granen)	Uzentijd
12				IVa		Bronstijd
815	3885					Neolithicum
2000		Vroeg	Atlanticum warm vochtig	III	Looftbos eik, els en hazelaar overheersend in zuiden speelt linde een grote rol	
2755	5000					Mesolithicum
4800				II	den overheerst hazelaar, eik, iep, linde, es	
5300		Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Boreaal warmer	I	eerst berk en later den overheersend	Laat-Paleolithicum
7020	8880					
8240	9800					
9000		Midden-Weichselien (Midden-Glaciaal)	Late Dryas	LW III	parklandschap	Midden-Paleolithicum
11.750	10.160					
12.740	10.800					
13.475	11.000	Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	Allerød	LW II	dennen- en berkenbossen	Midden-Paleolithicum
14.025	12.000					
16.700	13.000					
		Laat-Weichselien (Laat-Glaciaal)	Vroege Dryas	LW I	open parklandschap open vegetatie met kruiden en berkenbomen	Midden-Paleolithicum
		Midden-Weichselien (Midden-Glaciaal)	Belling		perioden met een poolwoestijn en perioden met een toendra	Midden-Paleolithicum
		Vroeg-Weichselien (Vroeg-Glaciaal)	Eemien (warme periode)		perioden met bos en perioden met een subarctisch open landschap	Midden-Paleolithicum
		Saalien (ijstijd)			loofbos	Vroeg-Paleolithicum
~ 300.000		Midden-Weichselien	Saalien (ijstijd)			Vroeg-Paleolithicum

Chronostratigrafie voor Noordwest-Europa volgens Zagwijn (1978), Vandenberghe (1985) en De Mulder et al. (2003). Lithostratigrafie volgens De Mulder et al. (2003). Marine isotop stadium (MIS) volgens Samsir et al. (1994). Atmosferische data volgens Stuiver et al. (1998). Zuurstofisotop calibratie (CalCal) versie 3.9 Bronk Ramsey (2003), toegepast op het Laat-Weichselien en het Holoceen. Archeologische periode-indeling en ouderdom volgens de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB). Vegetatie bevestigd volgens Berendse (2000). Pollenzones volgens P. Van der P. (2000).

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Bijlage 3: Boorpuntenkaart en RD-coördinaten van de boorpunten

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

x-coördinaat	y-coördinaat	maaiveldhoogte in m+NAP	boring
254790	478321	23,66	1
254819	478325	23,64	2
254849	478326	23,79	3
254798	478289	23,91	4
245832	478294	23,89	5
254865	478295	23,98	6
254818	478259	23,7	7
254858	478262	23,82	8

Project : BO en IVO Archeologie Plangebied Clean Energy Hub Oosterveldsingel te Hengelo (O)
Kenmerk : CH/ALG/HAMA/244708

Bijlage 4; Boorlegenda en boorstaten (separaat bijgevoegd)

**AANVULLEND INFRASTRUCTUREEL VERKENNEND
BODEMONDERZOEK ASBEST NEN 5707/5740**
Reconstructiegebied N342/N737 in omgeving Enschede - Deurningen

TITELBLAD

Opdrachtgever: Roelofs Advies en Ontwerp B.V.
Postbus 12
7683 ZG Den Ham OV

Rapportnummer: 206537-13/R02

Status rapport: Definitief

Datum: 21 januari 2019

Projectomschrijving: Aanvullend infrastructureel verkennend bodemonderzoek asbest
NEN 5707/5740
reconstructiegebied N342/N737 in omgeving Enschede - Deurningen

Rapport opgesteld door: Ortageo Noordoost B.V.
Einsteinstraat 12a
7601 PR Almelo
Tel: +31 546 53 20 74
E-mail: info@ortageo.nl

INHOUDSOPGAVE

1	Inleiding	1
2	Vooronderzoek.....	2
2.1	Bronnen.....	2
2.2	Algemene gegevens.....	2
2.3	Bodemgebruik	3
2.4	Reeds uitgevoerde bodemonderzoeken.....	4
2.5	Bodemopbouw en geohydrologie.....	4
3	Hypothese en onderzoeksstrategie.....	5
3.1	Hypothese	5
3.2	Onderzoeksstrategie	5
4	Veldwerkzaamheden.....	7
4.1	Uitvoering	7
4.2	Resultaten	8
5	Laboratoriumonderzoek	9
5.1	Analyseprogramma	9
5.2	Analyseresultaten	10
5.2.1	Milieukundig landbodemonderzoek	10
5.2.2	Indicatief fundatie-/halfverhardingsonderzoek	12
5.3	Voorlopige veiligheidsklassen	13
5.4	Toetsing aan de hypothese	13
5.5	Toetsing aan de noodzaak tot nader onderzoek	13
6	Samenvatting, conclusies en aanbevelingen	15

Bijlagen:

- 1) Regionale ligging onderzoekslocatie
- 2) Situatietekening met onderzoekspunten
- 3) Bodemprofielbeschrijvingen
- 4) Analysecertificaten
- 5) Overschrijdingstabellen
- 6) Foto's

Appendix

Kader en verantwoording

1 INLEIDING

In opdracht van Roelofs Advies en Ontwerp B.V. is door Ortageo Noordoost B.V. een aanvullend infrastructureel verkennend bodemonderzoek asbest uitgevoerd ter plaatse van de met asfaltverharde (achter)inrit bij restaurant Frans op den Bult, de onverharde (weg)bermen op/langs de Hasselerbaan en Oldenzaalsestraat (N342) en Vliegveldstraat (N737) bij Deurningen. Kadastrale (woon)percelen 7383 en 3638 aan de Oldenzaalsestraat 570 behoren ook tot de onderzoekslocatie.

De aanleiding voor het aanvullend onderzoek is het voorgenomen groot onderhoud en de gelijktijdige reconstructie /optimalisatie-werkzaamheden van enkele wegen en aangrenzend openbaar terrein binnen het reconstructiegebied van de N737 in de omgeving tussen Enschede – Deurningen.

Het doel van het onderzoek is:

- beoordelen of er op basis van de actuele bodemkwaliteit sprake is van belemmeringen voor de uit te voeren werkzaamheden, al dan niet door een geval van ernstige bodemverontreiniging (toetsing Wet bodembescherming);
- verkrijgen van gegevens voor het ontwerp:
 - bepalen indicatieve hergebruiksmogelijkheden van de grond (toetsing Besluit bodemkwaliteit);
 - vaststellen voorlopige veiligheidsklassen (toetsing CROW-publicatie 400);
 - bepalen indicatieve hergebruiksmogelijkheden eventueel aanwezig halfverharding en/of fundatiemateriaal (toetsing Besluit bodemkwaliteit, toepassing als niet-vormgegeven bouwstof).

Omdat er bij het verkennend bodemonderzoek in de boven- en ondergrond bijmengingen met puin zijn aangetroffen was er plaatselijk aanleiding voor het aanvullend uitvoeren van een verkennend bodemonderzoek naar asbest.

In dit rapport worden de resultaten van het vooronderzoek weergegeven in hoofdstuk 2. In hoofdstuk 3 zijn de hypothese en de onderzoekstrategie beschreven. De veldwerkzaamheden zijn in hoofdstuk 4 en het laboratoriumonderzoek is in hoofdstuk 5 beschreven. Het rapport wordt besloten met een samenvatting, de conclusies en de aanbevelingen (hoofdstuk 6).

In de appendix zijn de verschillende kaders van het onderzoek beschreven (waaronder wet-/regelgeving en toetsingskader) en is de verantwoording opgenomen.

2 VOORONDERZOEK

Ten behoeve van voorgaand verkennend bodemonderzoek NEN 5740 is een vooronderzoek conform de NEN 5725 uitgevoerd. Voor de resultaten van het vooronderzoek wordt verwezen naar het rapport “verkennd (water)bodemonderzoek reconstructiegebied N737 in Enschede - Deurningen”, Envita Almelo B.V., kenmerk 206537-10/R01 d.d. 20 december 2016. Voor niet eerder onderzochte terreindelen (deellocatie E) is aanvullende informatie opgevraagd bij de gemeente Hengelo.

2.1 Bronnen

In onderstaande tabel zijn de in het kader van het vooronderzoek geraadpleegde bronnen weergegeven.

Tabel 1: Geraadpleegde bronnen

Nr.	Bron	Verwijzing/toelichting
1	Topografische kaart, kadastrale gegevens	Kadaster, opgenomen in bijlage 1
2	Mondelinge en schriftelijke informatie van opdrachtgever	Verwerkt in dit hoofdstuk
3	Bodeminformatie Gemeente Hengelo	Digitaal ontvangen informatie verwerkt in dit hoofdstuk
4	Internetbronnen: • Actuele luchtfoto's en straatoverzichten • Historische topografische kaarten • TNO-NITG (gegevens bodemopbouw / grondwater) • Bodemloket (dossiervermelding onderzoek / sanering) • Provinciale bodematlas • Ligging kabels en leidingen	www.google.nl/maps www.topotijdreis.nl www.dinoloket.nl www.bodemloket.nl https://overijssel.omgevingsrapportage.nl/ www.klic-online.nl
5	Locatiebezoek, foto's onderzoekslocatie	Gecombineerd met uitvoering veldwerk en verwerkt in dit hoofdstuk
6	Eigen archief Ortago	Verwerkt in dit hoofdstuk
7	Rapport: 2 ^e fase nader onderzoek op het terrein gelegen aan de Oldenzaalsestraat 570 te Hengelo	Borger & Burghouts milieu-advies B.V. kenmerk RW031114\03 d.d. 15 januari 2004

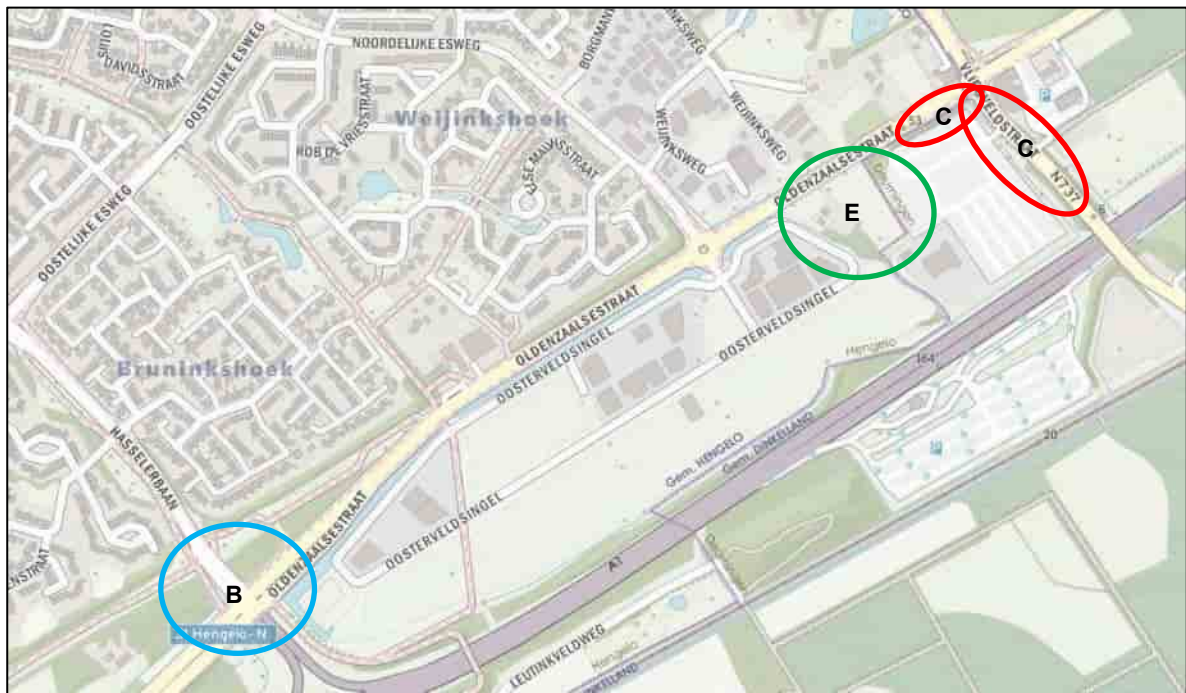
2.2 Algemene gegevens

Het onderzoeksgebied is te verdelen in drie deellocaties (B, C en E). Watergangen maken geen onderdeel uit van het te onderzoeken gebied. In de onderstaande tabel zijn de bekende gegevens weergegeven.

Tabel 2: Locatiegegevens

Adres / oppervlakte	B	Middenbermen kruising Hasselerbaan en Oldenzaalsestraat N737 en op-/afrit A1	Circa 5.200 m ²
	C	Bermen rechtsafstrook Oldenzaalsestraat kruising N342 / N737	Circa 250 m ²
		Bermen langs Vliegveldstraat (N737) t.h.v. Frans van den Bult	Circa 3.400 m ²
		Achterinrit Frans op den Bult	circa 100 m ²
	E	Oldenzaalsestraat 570 (percelen 7383 en 3638)	Circa 14.020 m ²
Eigenaar / gebruiker	Provincie Overijssel / openbaar / particulier		
Bebouwing	Niet van toepassing		
Terreinverharding	Onverharde bermen en asfaltverharding achterinrit Frans op Den Bult		
Potentieel bodembedreigende activiteiten en situaties	• Depositie en afspoeling van verkeersemissies bermen • Toepassing van bodemvreemd (asbesthoudend) fundatiemateriaal onder verharding rijbaan/parallelweg		

In de onderstaande afbeelding zijn de deellocaties globaal weergegeven.

Afbeelding 1: globale ligging onderzoeksgebied en deellocaties (bron: PDOK viewer)

2.3 Bodemgebruik

In onderstaande tabel zijn de beschikbare gegevens weergegeven over het historisch, huidige en toekomstig gebruik van de onderzoekslocatie en de directe omgeving.

Tabel 3: Beschrijving bodemgebruik		
Omschrijving	Gebruik	Potentieel bodembedreigende activiteiten en situaties
Onderzoekslocatie		
Historisch	Tot begin jaren '30 agrarisch gebied, daarna openbare gebied	Afspoeling/neerslag van verkeersemisies in de berm
Huidig en Toekomstig	(Weg)bermen, inrit en (woon)percelen	
Directe omgeving		
Historisch	Tot begin jaren '30 agrarisch gebied, daarna openbaar gebied	Gebruik en aanleg weg en afspoeling/neerslag van verkeersemisies.
Huidig en Toekomstig	Agrarisch, wonen en kleinschalige bedrijvigheid	

2.4 Reeds uitgevoerde bodemonderzoeken

Deellocatie B en C

In december 2016 is door Ortageo (voorheen Envita Almelo B.V.) een verkennend (water)bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse van enkele rijbanen, wegbermen en overige terreindelen binnen het reconstructiegebied van de N737 in de omgeving Enschede – Deurningen. De aanleiding voor de onderzoeken was het voorgenomen groot onderhoud en gelijktijdige reconstructie/optimalisatie-werkzaamheden van enkele wegen binnen het reconstructiegebied van de N737 in de omgeving tussen Enschede – Deurningen.

Uit dat onderzoek (rapport met kenmerk 206537-10/R01 d.d. 20 december 2016) blijkt dat in de boven- en ondergrond licht verhoogde gehalten aan zink, lood, PAK en/of minerale olie zijn aangetoond welke gerelateerd zijn aan het gebruik en/of de bijmengingen. In het grondwater zijn licht verhoogde concentraties aan barium, cadmium en/of naftaleen gemeten. De verhoogde concentraties barium en cadmium hebben waarschijnlijk een natuurlijke oorzaak. Voor de concentratie naftaleen is de bron onbekend.

In de boven- en ondergrond zijn bijmengingen met puin aangetroffen. Er is echter geen verkennend onderzoek asbest uitgevoerd.

Deellocatie E

Op de aan te kopen locatie aan de Oldenzaalsestraat 570 is in 2004 door Borger & Burghouts milieu-advies B.V. een nader bodemonderzoek uitgevoerd. De aanleiding voor dit onderzoek waren de resultaten uit eerder onderzoek fase 1 (rapport met kenmerk RW031114\02 d.d. 7 januari 2004). Uit het rapport blijkt dat op het zuidelijk terreindeel (nabij boring E10 uit het huidige onderzoek) in de bovengrond (boring 01) een sterke verontreiniging met PAK en minerale olie is aangetoond. Rondom boring 01 zijn vier afperkende boringen uitgevoerd (101 t/m 104). In de bovengrond (0 – 0,5 m -mv) van boring 104 is een sterk verhoogd gehalte PAK aangetoond (overschrijding interventiewaarde). In de overige boringen zijn licht tot matig verhoogde gehalten aan PAK en/of minerale olie aangetoond. Gesteld is dat er binnen het perceel geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging omdat de maximale omvang 8 m³ bedraagt (< 25 m³). Opgemerkt is dat alleen onderzoek is uitgevoerd ter plaatse van het perceel aan de Oldenzaalsestraat 570 (perceel 7383) en de sterke verontreiniging met PAK vermoedelijk perceelgrensoverschrijdend is (richting perceel 3638).

2.5 Bodemopbouw en geohydrologie

In de onderstaande tabel is schematisch de globale (regionale) bodemopbouw in de omgeving van de deellocaties weergegeven.

Tabel 4: Samenvatting globale (regionale) bodemopbouw deellocaties

Diepte (m –mv)	Geologische formatie	Lithologie
0 – 10	Formaties van Boxtel, eerste zandige eenheid	Zand, matig fijn tot matig grof, zwak siltig.
10 – 25	Formaties van Drenthe, eerste zandige eenheid	Zand, matig grof tot uiterst grof, zwak tot sterk grindhoudend.

De grondwaterstand van het eerste watervoerende pakket varieert per deellocatie. De gemiddelde grondwaterstand bedraagt tussen circa 1,7 en 2,8 m -mv. Op basis van de regionale isohypsenkaart (lijnen met gelijke stijghoogte grondwater) blijkt sprake te zijn van een noordwestelijk gerichte grondwaterstroming. Deellocaties B en C zijn gesitueerd binnen een intrekgebied van een grondwaterwinning of een grondwaterbeschermingsgebied.

Voor zover bekend wordt er op en in de directe omgeving van de locatie niet op relevante schaal grondwater door bedrijven en particulieren onttrokken.

3 HYPOTHESE EN ONDERZOEKSSTRATEGIE

3.1 Hypothese

NEN 5740 (chemische parameters)

Op basis van de beschikbare informatie is voor alle deellocaties uitgegaan van een 'verdachte locatie' omdat op basis van voorgaand onderzoek lichte verontreinigingen met zware metalen, PAK en/of minerale olie worden verwacht. Deze diffuse verontreinigingen zijn waarschijnlijk heterogeen verspreid aanwezig. Het grondwater bevat waarschijnlijk van nature licht verhoogde concentraties aan zware metalen.

Er zijn op het zuidelijke terreindeel van het perceel Oldenzaalsestraat 570 in de bovengrond matig en sterk verhoogde gehalten aan PAK en/of minerale olie te verwachten zoals aangetoond in voorgaand onderzoek uit 2004. Op basis van het verkennend en nader onderzoek is destijds gesteld dat er binnen het perceel geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging omdat de maximale omvang 8 m³ bedraagt (< 25 m³).

De middenbermen van de Oldenzaalsestraat (deellocatie B) zijn in 2016 reeds onderzocht op chemische parameters. Onderzoek naar chemische parameters wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

NEN 5707 (asbest)

Op basis van de beschikbare informatie zijn alle deellocaties verdacht op het voorkomen van asbest omdat in voorgaand onderzoek in de bovengrond bijmengingen met puin zijn aangetroffen. Mogelijk is asbest heterogeen verspreid aanwezig in de toplaag en/of bovengrond.

Op basis van de asbestsignaleringskaart van de provincie Overijssel blijkt dat ter plaatse van de percelen aan de Oldenzaalsestraat 570 (deellocatie E) een grote kans op aanwezigheid van asbest in de bodem bestaat.

3.2 Onderzoeksstrategie

Milieukundig bodemonderzoek

NEN 5740 (chemische parameters)

Op basis van de hypothese zijn, behoudens de middenbermen van de Oldenzaalsestraat (deellocatie B), de locaties onderzocht volgens de strategie voor een 'diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde verontreinigende stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL).

De eerder aangetoonde verontreinigingen met PAK en minerale olie op het zuidelijke terreindeel van het perceel Oldenzaalsestraat 570 zijn eerder afgeperkt en naar verwachting nog aanwezig, hier is geen (aanvullend)verificatie onderzoek voorzien.

In het kader van de beoogde werkzaamheden is voorzien in grondonderzoek tot 1,0 m –mv en heeft geen grondwateronderzoek plaatsgevonden.

NEN 5707 (asbest)

Op basis van de hypothese zijn de locaties onderzocht volgens de strategie voor een 'verdachte locatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld' (VED-HE).

Het veldwerk voor het onderzoek naar chemische parameters en asbest is gecombineerd uitgevoerd.

Indicatief fundatieonderzoek

Het fundatieonderzoek is gecombineerd met het verkennend bodemonderzoek. Van het funderingsmateriaal is per materiaaltipe een mengmonster samengesteld. Elk mengmonster is onderzocht op samenstelling met betrekking tot organische parameters (PAK, minerale olie en PCB). Voor de bepaling van het uitlooggedrag van het fundatiemateriaal is een beschikbaarheidstest uitgevoerd (indicatieve uitloging), waarna het eluaat is onderzocht op anorganische stoffen (vijftien metalen (As, Ba, Cd, Co, Cr, Cu, Hg, Mo, Ni, Pb, Sb, Se, Sn, Va en Zn) en vier anionen (Br, Cl, F en SO₄)). Het materiaal is daarnaast visueel geïnspecteerd op het voorkomen van asbest en ter verificatie zijn indicatieve analyses op asbest uitgevoerd.

Halfverharding particuliere inrit naar perceel 7383 (NEN 5897 - asbest)

Op basis van de visuele waarnemingen is de inrit van perceel 7383 onderzocht volgens de strategie "halfverhardingslagen" (NEN 5897). Naast de visuele inspectie, is de fijne fractie van het puin analytisch onderzocht op asbest. Omdat de strategie onderdeel is van een verkennend onderzoek asbest, dienen de analyseresultaten als indicatief te worden beschouwd. Afhankelijk van de indicatieve gewogen gehalten aan asbest, kan een nader onderzoek asbest nodig zijn om vast te stellen of sprake is van een gewogen gehalte aan asbest boven de interventiewaarde van 100 mg/kg d.s. Bij een nader bodemonderzoek worden in plaats van proefgaten (tenminste 0,3 x 0,3 m) proefsleuven gegraven (tenminste 2,0 x 0,3 m).

Voor dit onderzoek zijn vier proefgaten (tenminste 0,3 x 0,3 m) gegraven tot de ongeroerde ondergrond (1,0 m - mv). Er is een mengmonster samengesteld voor analyse op asbest in puin.

Tabel 5: Onderzoeksstrategie deellocaties

Deellocatie			Oppervlakte (m ²)	Strategie NEN 5740	Strategie NEN 5707	Strategie NEN 5897
B	Middenbermen kruising Hasselerbaan/N737 en op-/afrit A1	Hasselerbaan	Circa 5.200 m ²	VED-HE-NL	VED-HE	-
		Oldenzaalsestraat		-	VED-HE	-
C	Bermen rechtsafstrook Oldenzaalsestraat kruising N342 / N737		Circa 250 m ²	VED-HE-NL	VED-HE	-
	Bermen langs Vliegveldstraat (N737) t.h.v. Frans van den Bult		Circa 3.400 m ²	VED-HE-NL	VED-HE	-
	Achterinrit Frans op den Bult		circa 100 m ²	VED-HE-NL	-	-
E	Oldenzaalsestraat 570 (percelen 7383 en 3638)		Circa 14.020 m ²	VED-HE-NL	VED-HE	-
	Inrit Oldenzaalsestraat 570		Circa 465	-	-	Kleinschalig

VED-HE-NL: Onderzoeksstrategie voor een diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde verontreinigende stof op schaal van monsterneming

4 VELDWERKZAAMHEDEN

4.1 Uitvoering

Algemeen

In onderstaande tabel zijn de uitvoeringsdata en de verantwoordelijke monsternemers van het veldonderzoek weergegeven. De onderzoekspunten zijn weergegeven op de situatietekening in bijlage 2.

Tabel 6: Uitvoeringsgegevens

Datum	Werkzaamheden	Beoordelingsrichtlijn/ protocol	Erkende organisatie	Verantwoordelijk medewerker
12-11-2018	Uitvoeren handboringen, maken boorbeschrijvingen, nemen grondmonsters en inmeten	2000/2001	Ortageo Noordoost B.V.	T.G.A. Veldhuis
12 t/m 15- 11-2018				J.A. Tibben
	Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem	2000/2018		A.H. Vrugteman (veldwerker in opleiding)

Ten behoeve van het onderzoek naar het voorkomen van asbest is een maaiveldinspectie uitgevoerd waarbij het maaiveld van de onverharde bermen systematisch is afgezocht op asbestverdacht (plaat)materiaal. De inspectie-efficiëntie is geschat op 50-70% (gemiddeld).

In het veld is de vrijgekomen grond laagsgewijs beoordeeld en beschreven (textuur, kleur, humusgehalte). Daarnaast is gelet op het voorkomen van puin, slakken, kolengruis en dergelijke evenals op kleurafwijkingen die kunnen duiden op de aanwezigheid van bodemverontreiniging. Ook het maaiveld is visueel geïnspecteerd op indicaties die kunnen duiden op een bodemverontreiniging. Ten slotte is visueel specifiek aandacht besteed aan het voorkomen van asbest op het maaiveld en in de bodem.

Tijdens de uitvoering van de veldwerkzaamheden is geen aanvullende informatie naar voren gekomen die tot een aanpassing van het veldwerkprogramma heeft geleid.

In de volgende tabel is een overzicht van het uitgevoerde veldwerkprogramma weergegeven.

Tabel 7: Overzicht veldwerkprogramma

Deellocatie	Terreindeel	Onderdeel	Aantal	Diepte (m –mv)	Nummers
B	Middenberm Oldenzaalsestraat	Proefgat ¹	13	0,5	B09 t/m B21
	Middenberm Hasselerbaan	Boringen/proefgaten	5	1,0	B22 t/m B26
C	Berm Oldenzaalsestraat	Boringen/proefgaten	5	1,0	C25 t/m C29
	Berm Vliegvelddstraat		14	1,0	C30 t/m C43
	Achterinrit Frans op den Bult		4	1,0	C44 t/m C47
E	Perceel 3638	Boringen/proefgaten	7	1,0	E01 t/m E07
	Perceel 7383		24	1,0	E08 t/m E31

Afwijkingen ten opzichte van BRL SIKB 2000

Bij de uitvoering van de veldwerkzaamheden is niet afgeweken van de BRL SIKB 2000 en de protocollen 2001 en 2018.

4.2 Resultaten

In bijlage 3 zijn de uitgetekende bodemprofielen weergegeven.

Bodemopbouw

In de volgende tabel is weergegeven hoe de bodem op de onderzoekslocatie tot de maximaal onderzochte diepte is opgebouwd. Opgemerkt wordt dat deze classificatie conform de NEN 5104 voor milieukundig onderzoek is beschreven. Het betreft geen classificatie voor civieltechnische hergebruiksmogelijkheden; hiervoor dienen de boorbeschrijvingen op de juiste wijze geïnterpreteerd te worden en kan (aanvullend) civieltechnisch onderzoek nodig zijn.

Tabel 8: Gemiddelde bodemopbouw

Diepte (m -mv)	Hoofdbestanddeel	Nadere omschrijving
0 – 0,5 à 1,0	Zand	Matig fijn, zwak siltig en/of zwak humeus

In de bijlage 6 zijn de foto's van boorprofielen opgenomen.

Visueel waargenomen bijzonderheden

Deellocatie B en C

Ter plaatse van de bermen zijn in de boven –en ondergrond bodemvreemde bijmengingen (sporen tot zwak baksteen- en/of puinhoudend) waargenomen. Er is visueel geen asbest verdacht (plaat)materiaal waargenomen.

Deellocatie E

Perceel 3683

Onder de klinkerverharding is tot 1,0 m –mv een puinlaag (granulaat) aangetroffen.

Perceel 7383

Ter plaatse van de inrit is puingranulaat aangetroffen. Er zijn extra gaten gegraven en monsters genomen voor asbest in puin conform NEN 5897.

5 LABORATORIUMONDERZOEK

5.1 Analyseprogramma

Op basis van de visuele waarnemingen (grondsoort, kleur, aard en hoeveelheid bodemvreemde bijmengingen e.d.) en de ruimtelijke verdeling van de onderzoekspunten zijn grond(meng)monsters samengesteld. In aanvulling op de geplande analyses zijn extra analyses uitgevoerd in verband met de aangetroffen bodemvreemde bijmengingen. In de volgende tabel is een overzicht van de samenstelling van de (meng)monsters en het uitgevoerde analyseprogramma weergegeven.

Tabel 9: Samenstelling (meng)monsters en analyseprogramma

Onderdeel	Monster-code	Traject (m -mv)	Deelmonsters	Waargenomen bijzonderheden	Analysepakket
B: Middenbermen kruising Hasselerbaan N737 en op-/afrit A1					
Bovengrond	B-mm1	0,1 - 0,5	B22-1, B23-1, B24-1, B25-1	Zwak puinhoudend	Standaardpakket grond ¹
Ondergrond	B-mm2	0,5 - 1,0	B22-2, B24-2, B25-2, B26-2	Geen	Standaardpakket grond
Bovengrond	Asbest				
	B-asmm1	0,0 - 0,5	AS-MM-01 samengesteld uit proefgaten: B17 t/m B21	Geen	Asbest in grond ²
	B-asmm2	0,0 - 0,5	AS-MM-02 samengesteld uit proefgaten: B09 t/m B16	Geen	Asbest in grond
	B-asmm3	0,0 - 0,5	AS-MM-03 samengesteld uit proefgaten: B22 t/m B26	Zwak puinhoudend	Asbest in grond
C: Bermen langs Vliegveldstraat (N737), Oldenzaalsestraat en achterinrit t.h.v. Frans van den Bult					
Bovengrond	C-mm1	0,0 - 0,5	C25-1, C26-1, C28-1, C29-1	Sporen puin	Standaardpakket grond
Ondergrond	C-mm2	0,5 - 1,0	C25-2, C26-2, C27-2, C29-2	Geen	Standaardpakket grond
Bovengrond	C-mm3	0,0 - 0,5	C30-1, C32-1, C33-1, C34-1	Sporen puin	Standaardpakket grond
	C-mm4	0,0 - 0,5	C35-1, C36-1, C38-1, C43-1	Zwak puinhoudend	Standaardpakket grond
	C-mm5	0,0 - 0,5	C37-1, C39-1, C41-1, C42-1	Sporen puin	Standaardpakket grond
	C-mm6	0,0 - 0,5	C45-1, C46-1	Zwak puinhoudend	Standaardpakket grond
Ondergrond	C-mm7	0,5 - 1,0	C44-1, C47-1	Geen	Standaardpakket grond
Bovengrond	Asbest				
	C-asmm1	0,0 - 0,5	AS-MM-04 samengesteld uit proefgaten: C31, C33, C35, C37, C39, C41, C42	Sporen tot zwak puinhoudend	Asbest in grond
	C-asmm2	0,0 - 0,5	AS-MM-05 samengesteld uit proefgaten: C30, C32, C34, C36, C38, C40, C43	Sporen puin tot zwak puinhoudend	Asbest in grond
	C-asmm3	0,0 - 0,5	AS-MM-06 samengesteld uit proefgaten: C25 t/m C29	Sporen puin	Asbest in grond
Fundatie	C-mm1-pu	0,0 - 0,5	MM-puin inrit Frans samengesteld uit boringen: C44-1 en C47-1	Gebonden beton-(puin)granulaat	Bouwstoffen indicatief + uitloog 15 metalen + 4 anionen ³
	Asbest				
	C-asmm1-pu	0,0 - 0,5	AS-MM-puin Frans samengesteld uit boringen: C44-1 en C47-1	Gebonden beton-(puin)granulaat	Asbest in puin ²

E: Oldenzaalsestraat 570 (percelen 3638 en 7383)					
Bovengrond	E-mm1	0,0 - 0,5	E08-1, E15-1, E16-1, E19-1	Geen	Standaardpakket grond
	E-mm2	0,0 - 0,5	E09-1, E10-1, E26-1, E27-1	Geen	Standaardpakket grond
	E-mm3	0,0 - 0,5	E21-1, E22-1, E23-1, E25-1	Geen	Standaardpakket grond
Ondergrond	E-mm4	0,3 - 0,8	E28, E29, E30, E31	Geen	Standaardpakket grond
Bovengrond	Asbest				
	E-asmm1	0,0 - 0,5	AS-MM-09 samengesteld uit proefgaten: E08, E12 t/m E20	Geen	Asbest in grond
	E-asmm2	0,0 - 0,5	AS-MM-10 samengesteld uit proefgaten: E09 t/m E11, E26, E27	Geen	Asbest in grond
	E-asmm3	0,0 - 0,5	AS-MM-11 samengesteld uit proefgaten: E21 t/m E25	Geen	Asbest in grond
Fundatie (perceel 3638)	E-mm1-pu	0,3 - 0,8	MM-puin samengesteld uit proefgaten: E01 t/m E07	Puin	Bouwstoffen indicatief + uitloog 15 metalen + 4 anionen
Fundatie (perceel 7383)	E-mm2-pu	0,0 - 0,3	MM-puin 2 samengesteld uit proefgaten: E28 t/m E31	Puin	Bouwstoffen indicatief + uitloog 15 metalen + 4 anionen
Fundatie (perceel 3638)	Asbest				
	E-asmm1-pu	0,3 - 0,8	AS-MM-07 samengesteld uit proefgaten: E01 t/m E07	Puin	Asbest in puin
Fundatie (perceel 7383)	E-asmm2-pu	0,0 - 0,3	AS-MM-08 samengesteld uit proefgaten: E28 t/m E31	Puin	Asbest in puin

¹ Metalen (Ba, Cd, Co, Cu, Hg, Pb, Mo, Ni, Zn), PCB, PAK, minerale olie, lutum, organische stof en droge stofgehalte

² NEN5898: kwalitatieve en kwantitatieve asbestanalyse (NEN5898, grond-/puinmonster, materiaal < 20 mm)

³ Cryogeen malen, PAK + minerale olie + PCB en uitloog: schudproef (L/S=10, pH=7) + analyse eluaat op anorganische stoffen (15 metalen en 4 anionen)

5.2 Analyseresultaten

De analysecertificaten van het laboratoriumonderzoek zijn opgenomen in bijlage 4. De toetsingstabellen zijn opgenomen in bijlage 5. In deze tabellen zijn de gemeten gehalten in de grond aan de hand van de analytisch vastgestelde percentages lutum en organische stof omgerekend naar de 'standaard bodem' (25% lutum en 10% organische stof). Dit zijn de gestandaardiseerde gemeten gehalten (GSSD).

In deze paragraaf zijn de resultaten samengevat. In een aantal tabellen is tussen haakjes een index opgenomen (zie 'kader'). De index geeft inzicht in de verhouding tussen de gestandaardiseerde meetwaarde en de achtergrondwaarde/streefwaarde respectievelijk de interventiewaarde. Een index van 0 komt overeen met de achtergrondwaarde/streefwaarde; een index van 0,5 komt overeen met de tussenwaarde en een index van 1 komt overeen met de interventiewaarde. Een index boven 1 geeft aan met welke factor de interventiewaarde wordt overschreden.

5.2.1 Milieukundig landbodemonderzoek

Chemische parameters

Grond

De toetsingsresultaten van de grondanalyses zijn in de volgende tabel samengevat weergegeven waarbij ook de eventuele bodemvreemde bijmengingen in het (meng)monster zijn weergegeven. Voor het bepalen van de te verwachten hergebruiksmogelijkheden zijn de analyseresultaten indicatief getoetst aan het besluit bodemkwaliteit (Bbk.) De uitkomsten hiervan zijn eveneens weergegeven in de tabel op de volgende pagina.

Tabel 10: Overschrijdingstabel analyseresultaten grond

Onderdeel	Monster-code	Traject (m -mv)	Waargenomen bijzonderheden	Overschrijding van de			Indicatieve toetsing Bbk
				achtergrond-waarde (index ¹ <= 0,5)	tussen-waarde (index > 0,5)	interventie-waarde (index > 1)	
B: Middenbermen kruising Hasselerbaan N737 en op-/afrit A1							
Bovengrond	B-mm1	0,1 - 0,5	Zwak puinhoudend	Minerale olie (0,04)	-	-	Klasse industrie
Ondergrond	B-mm2	0,5 - 1,0	Geen	-	-	-	Altijd toepasbaar
C: Bermen langs Vliegveldstraat (N737), Oldenzaalsestraat en achterinrit t.h.v. Frans van den Bult							
Bovengrond	C-mm1	0,0 - 0,5	Sporen puin	Koper (0,01), zink (0,05), lood (0,28), minerale olie (-)	-	-	Klasse industrie
Ondergrond	C-mm2	0,5 - 1,0	Geen	-	-	-	Altijd toepasbaar
Bovengrond	C-mm3	0,0 - 0,5	Sporen puin	Zink (0,04)	-	-	
	C-mm4	0,0 - 0,5	Zwak puinhoudend	-	-	-	
	C-mm5	0,0 - 0,5	Sporen puin	-	-	-	
	C-mm6	0,0 - 0,5	Zwak puinhoudend	-	-	-	
Ondergrond	C-mm7	0,5 - 1,0	Geen	Zink (0,01)	-	-	
E: Oldenzaalsestraat 570 (perceel 7383)							
Bovengrond	E-mm1	0,0 - 0,5	Geen	-	-	-	Altijd toepasbaar
	E-mm2	0,0 - 0,5	Geen	Lood (0,05)	Zink (0,88)	-	Klasse industrie
	E09-1	0,0 - 0,4	Uitsplitsing E-mm2	Zink (0,25)			Klasse industrie
	E10-1	0,0 - 0,4		Zink (0,41)			Klasse industrie
	E26-1	0,0 - 0,4		-	-	-	Altijd toepasbaar
	E27-1	0,0 - 0,5		-	-	-	
	E-mm3	0,0 - 0,5	Geen	-	-	-	
Ondergrond	E-mm4	0,3 - 0,8	Geen	-	-	-	

- = geen parameters in gehalten boven de betreffende toetsingswaarden aangetoond

¹ Index = (gestandaardiseerde meetwaarde- achtergrondwaarde) / (interventiewaarde – achtergrondwaarde)

Deellocatie E; perceel 7838, Oldenzaalsestraat 570

Op het zuidelijk terreindeel is in een mengmonster (E-mm2) van de humeuze bovengrond (proefgaten E09, E10, E26 en E27) een matig verhoogd gehalte aan zink aangetoond (overschrijding tussenwaarde). Om meer inzicht te krijgen in de mate en verspreiding van de verontreiniging is het mengmonster uitgesplitst en zijn de vier deelmonsters separaat geanalyseerd op zink. Na uitsplitsing zijn in twee boringen (E09 en E10) licht verhoogde gehalten aan zink aangetoond. Naar verwachting is er in eerste instantie sprake geweest van een storende matrix.

Naast de matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK in de bovengrond (0 - 0,5 m -mv) zoals aangetoond in voorgaand onderzoek uit 2004 van Borger & Burghouts milieu-advies B.V. zijn er bij dit onderzoek op het zuidelijke terreindeel geen matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK aangetoond. Op het aangrenzend perceel 3638 is onder de klinkerverharding tot 1,0 m -mv een puinlaag aangetroffen (geen bodem). De verdachte bodemlaag waarin eerder matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK zijn aangetoond is hier niet aangetroffen.

Deellocatie B en C

Op overige terreindelen zijn in de boven- en ondergrond licht verhoogde gehalten aan koper, zink, lood en/of minerale olie aangetoond welke te relateren zijn aan de bodemvreemde bijmengingen, het gebruik en/of berm-/wegbermonderhoud.

Op basis van de indicatieve resultaten van de toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit blijkt sprake van grond met wisselende hergebruiksmogelijkheden. De grond is overwegend vrij toepasbaar of voldoet aan kwaliteitsklasse 'industrie'.

Asbest

De resultaten van de asbestanalyses zijn in de volgende tabel samengevat beschreven. Weergegeven zijn de gewogen asbestgehalten aangetoond in de grondmonsters, de (berekende) gewogen asbestgehalten gerelateerd aan het asbesthoudend materiaal in de fractie >20 mm en het totaal gewogen asbestgehalte (laatste kolom). Opgemerkt wordt dat de gehalten indicatief zijn omdat sprake is van een verkennend bodemonderzoek.

Tabel 11: Analyseresultaten asbest

Deellocatie	Monstercode	Traject (m -mv)	Asbest > 20 mm	Indicatief gewogen gehalte (mg/kg d.s.) ¹		Totaal gewogen gehalten grond + materiaal (mg/kg d.s.) ¹		
				Grond/ (<20 mm)	Materiaal (>20 mm)	Niet-hecht-gebonden	Hecht-gebonden	Totaal gehalte
B	B-asmm1	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
	B-asmm2	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
	B-asmm3	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
C	C-asmm1	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
	C-asmm2	0 – 0,5	-	-	-	-	-	0,3
	C-asmm3	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
E	E-asmm1	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2
	E-asmm2	0 – 0,5	1x plaat	42,2	3,7	45,9	-	45,9
	E-asmm3	0 – 0,5	-	-	-	-	-	<2

- = geen asbestverdacht / asbesthoudend materiaal aangetroffen / aangetoond

¹ gewogen gehalte asbest = gehalte serpentijnasbest + (10 * gehalte amfiboolasbest)

Deellocatie E; perceel 7838, Oldenzaalsestraat 570

Op het zuidelijk terreindeel is in een mengmonster (E-asmm2) van de humeuze bovengrond (boringen E09, E10, E11, E26 en E27) op basis van de toetsing een indicatief gewogen gehalte van 45,9 mg/kg d.s. aan asbest aangetoond. Dit gehalte bestaat uit asbest in de fractie < 20 mm (42,2 mg/kg d.s.) en in de fractie > 20 mm (3,7 mg/kg d.s.). De fractie > 20 mm is hierbij per abuis via de diagonaal van een zeefmaas in het monstermateriaal terecht gekomen. Niet uitgesloten kan worden dat er in een deelmonster sprake is van meer dan 50 mg/kg d.s. aan asbest of zelfs meer dan 100 mg/kg d.s. aan asbest.

In de overige mengmonsters van de puin-/baksteenhoudende bovengrond is geen gewogen gehalte aan asbest aangetoond of ruim onder halve interventiewaarde. Op het maaiveld en/of in de uitkomende grond is op basis van de visuele inspectie geen asbestverdacht (plaat)materiaal (>20 mm) waargenomen.

5.2.2 Indicatief fundatie-/halfverhardingsonderzoek

Chemische parameters

Onder de verharding van is op drie plekken een laag puin aangetroffen. Op basis van de indicatieve resultaten van het onderzoek blijkt dat het puin toepasbaar is als niet-vormgegeven bouwstof.

In de volgende tabel zijn de resultaten van de toetsing aan de maximale emissie- en samenstellingswaarden die van toepassing zijn voor hergebruik van niet-vormgegeven bouwstoffen samengevat weergegeven.

Tabel 12: Toetsing analyseresultaten maximale samenstellings- en emissiewaarden

Monstercode	Toetsingsresultaat maximale waarden emissiewaarden anorganische parameters	Toetsingsresultaat maximale samenstellingswaarden organische parameters	Eindoordeel
C-mm1-pu	Voldoet niet (chloride) ²	Voldoet ¹	Voldoet ¹
E-mm1-pu	Voldoet ¹	Voldoet ¹	Voldoet ¹
E-mm2-pu	Voldoet ¹	Voldoet niet (minerale olie) ²	Voldoet ¹

¹ Geen overschrijdingen van emissie- dan wel samenstellingswaarden vastgesteld

² Monster voldoet ondanks overschrijding parameter volgens rekenregel wel omdat er sprake is van minder dan twee overschrijdingen

Asbest

Deellocatie E; perceel 7838, Oldenzaalsestraat 570

In het puinmateriaal van de inrit op perceel 7838 is een indicatief gewogen gehalte van 12,6 mg/kg d.s. aan asbest aangetoond. Het aangetoonde gehalte is te relateren aan acht stukjes plaatmateriaal (hechtgebonden plaat, chrysotiel) in de fractie kleiner dan 20 mm.

In het puinmateriaal van de overige locaties blijkt op basis van de indicatieve resultaten dat er geen asbest is aangetoond.

5.3 Voorlopige veiligheidsklassen

Voor het bepalen van de maatregelen en voorzieningen om veilig te kunnen werken in verontreinigde grond, wordt vanuit de RAW-systematiek gebruik gemaakt van CROW-publicatie 400 'Werken in en met verontreinigde bodem'. Daarbij worden op basis van de analyseresultaten van de grond voorlopige veiligheidsklassen vastgesteld. De veiligheidsklasse bepaalt niet automatisch welke maatregelen moeten worden getroffen, maar vormt een indicatie voor de veiligheidskundige om te bepalen welke maatregelen(niveaus) passend zijn. De afweging welke beheersmaatregelen nodig zijn, wordt gemaakt en onderbouwd door een veiligheidskundige.

Bij grondroerende werkzaamheden is voorlopig de basishygiëne van toepassing. Opgemerkt wordt dat er ter plaatse van het zuidelijke terreindeel van deellocatie E; perceel 7838, Oldenzaalsestraat 570 nog onzekerheid bestaat over het gehalte asbest. Niet uitgesloten kan worden dat er (plaatselijk) sprake is van meer dan 100 mg/kg d.s. aan asbest.

5.4 Toetsing aan de hypothese

Chemische parameters

De hypothese 'verdachte locatie' wordt aangenomen omdat er verontreinigende parameters zijn aangetoond in gehalten boven de betreffende achtergrondwaarde.

Asbest

Behoudens locatie B, wordt voor de locaties C en E de hypothese 'verdachte locatie' aangenomen omdat er analytisch asbest is aangetoond.

Voor locatie B wordt de hypothese verworpen omdat geen asbest is aangetoond. De locatie kan als onverdacht worden beschouwd met betrekking tot het voorkomen van een bodemverontreiniging met asbest.

5.5 Toetsing aan de noodzaak tot nader onderzoek

Chemische parameters

In de grond zijn (na uitsplitsing) geen chemische parameters aangetoond in gehalten boven de tussenwaarde. Dit houdt in dat er op basis van de Wet bodembescherming geen aanleiding is voor het uitvoeren van nader onderzoek en/of sanerende maatregelen.

Nader onderzoek asbest

Uit het analysecertificaat blijkt dat in grondmengmonster E-asmm2 (gaten E09, E10, E11, E26 en E27) sprake is van een gewogen asbestgehalte van 62 mg/kg d.s. Dit is volgens het certificaat te relateren aan meerdere stukjes asbestplaten. Eén stukje materiaal heeft een grootte van 20 tot 31,5 mm. Conform de vigerende normen en richtlijnen behoort het materiaal met deze grootte niet aanwezig te zijn in het mengmonster: hiervoor wordt in het veld gebruik gemaakt van een zeef met een maaswijdte van 20 mm waarbij alle uitgeharkte en uitgezeefde asbestverdachte materialen worden verzameld en verpakt als materiaalverzamelmonster. Incidenteel kan het echter wel voorkomen dat langwerpige asbesthoudende materialen door de zeef vallen: deze materialen worden in het veld niet uitgezeefd maar kunnen door het laboratorium wel worden geclassificeerd als > 20 mm. Waarschijnlijk is hiervan sprake. Voor het geval dat dit materiaal in het veld wel was geanalyseerd als materiaalverzamelmonster, is gebruik gemaakt van een toetsingstabel. Hieruit volgt dat voor de grond sprake is van een gewogen asbestgehalte van 45,9 mg/kg d.s. Dit gehalte bestaat uit asbest in de fractie < 20 mm (42,2 mg/kg d.s.) en in de fractie > 20 mm (3,7 mg/kg d.s.).

Voor beide situaties geldt dat er sprake is van een gewogen gehalte rond de halve interventiewaarde. In de situatie dat het in het mengmonster aangetroffen asbest afkomstig is uit een individueel gat, dient het gewogen asbestgehalte vervijfvoudigd (5 proefgaten) te worden. In dat geval wordt de (halve) interventiewaarde voor asbest ruimschoots overschreden. Om die reden wordt een nader onderzoek naar asbest aanbevolen.

Voor de overige deellocaties is er geen gewogen gehalte aan asbest boven de (halve) interventiewaarde aangetoond. Nader onderzoek asbest wordt daar niet noodzakelijk geacht.

6 SAMENVATTING, CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

In opdracht van Roelofs Advies en Ontwerp B.V. is door Ortageo Noordoost B.V. in de periode november 2018 – januari 2019 een aanvullend infrastructureel verkennend bodemonderzoek uitgevoerd ter plaatse de met asfaltverharde (achter)inrit bij restaurant Frans op den Bult, de onverharde (weg)bermen op/langs de Hasselerbaan en Oldenzaalsestraat (N342) en Vliegveldstraat (N737) bij Deurningen. Kadastrale (woon)percelen 7383 en 3638 aan de Oldenzaalstraat 570 behoren ook tot de onderzoekslocatie.

Aanleiding en doel

De aanleiding voor het aanvullende onderzoek is het voorgenomen groot onderhoud en gelijktijdige reconstructie / optimalisatie-werkzaamheden van enkele wegen en aangrenzend openbaar terrein binnen het reconstructiegebied van de N737 in de omgeving tussen Enschede – Deurningen.

Het doel van het onderzoek is:

- beoordelen of er op basis van de actuele bodemkwaliteit sprake is van belemmeringen voor de uit te voeren werkzaamheden, al dan niet door een geval van ernstige bodemverontreiniging (toetsing Wet bodembescherming);
- verkrijgen van gegevens voor het ontwerp:
 - bepalen indicatieve hergebruiksmogelijkheden van de grond (toetsing Besluit bodemkwaliteit);
 - vaststellen voorlopige veiligheidsklassen (toetsing CROW-publicatie 400);
 - bepalen indicatieve hergebruiksmogelijkheden eventueel aanwezig halfverharding en/of fundatiemateriaal (toetsing Besluit bodemkwaliteit, toepassing als niet-vormgegeven bouwstof).

Omdat er bij het verkennend bodemonderzoek in de boven- en ondergrond bijmengingen met puin zijn aangetroffen was er plaatselijk aanleiding voor het aanvullend uitvoeren van verkennend bodemonderzoek naar asbest.

Wettelijk kader

Het onderzoek is uitgevoerd conform de vigerende NEN-normen en voldoet aan de geldende wet- en regelgeving betreffende de kwaliteit van de uitvoering van milieuhygiënisch bodemonderzoek.

Strategie

NEN 5740 (chemische parameters)

Behoudens de middenbermen van de Oldenzaalsestraat (deellocatie B), zijn locaties C en D onderzocht volgens de strategie voor een 'diffuus belaste niet-lijnvormige locatie met een heterogeen verdeelde verontreinigende stof op schaal van monsterneming' (VED-HE-NL).

De eerder aangetoonde verontreinigingen met PAK en minerale olie op het zuidelijke terreindeel van het perceel Oldenzaalsestraat 570 zijn binnen de perceelsgrens eerder afgeperkt en naar verwachting nog aanwezig, er is geen verificatieonderzoek uitgevoerd om dit te bevestigen.

In het kader van de beoogde werkzaamheden is voorzien in grondonderzoek tot 1,0 m –mv en heeft geen grondwateronderzoek plaatsgevonden.

NEN 5707 (asbest)

Op basis van de hypothese zijn de locaties onderzocht volgens de strategie voor een 'verdachte locatie met diffuse bodembelasting, heterogeen verdeeld' (VED-HE).

NEN 5897 (halfverharding)

De particuliere toegangsweg van perceel 7383 is onderzocht volgens de strategie "halfverhardingslagen" (NEN 5897). Naast de visuele inspectie, is de fijne fractie van het puin analytisch onderzocht op chemische parameters en asbest.

Het veldwerk voor het onderzoek naar chemische parameters en asbest is gecombineerd uitgevoerd.

Resultaten

In onderstaande tabel zijn de resultaten van het bodemonderzoek samengevat weergegeven.

Tabel 13: Samenvatting toetsingsresultaten NEN 5740 onderzoek

Onderdeel	Waargenomen bijzonderheden	Overschrijding van de			Indicatieve toetsing Besluit bodemkwaliteit	Veiligheids-klasse (CROW 400)
		achtergrond-waarde	tussen-waarde	interventie-waarde		
B: Middenbermen kruising Hasselerbaan N737 en op-/afrit A1						
Bovengrond	Zwak puinhoudend	Minerale olie	-	-	Klasse industrie	Basishygiëne
Ondergrond	Geen	-	-	-	Altijd toepasbaar	
C: Bermen langs Vliegveldstraat (N737), Oldenzaalsestraat en achterinrit t.h.v. Frans van den Bult						
Bovengrond	Sporen puin	Koper, zink, lood en minerale olie	-	-	Klasse industrie	Basishygiëne
	Geen, sporen tot zwak puinhoudend	-	-	-	Altijd toepasbaar	
Ondergrond	Geen	Zink	-	-	Altijd toepasbaar	
E: Oldenzaalsestraat 570 (perceel 7383)						
Bovengrond	Geen	Zink	-	-	Klasse industrie	Basishygiëne
Ondergrond	Geen	-	-	-	Altijd toepasbaar	

- = Geen parameters in gehalten boven de betreffende toetsingswaarden aangetoond

Conclusies

Op basis van het uitgevoerde onderzoek blijkt het volgende:

- in de bovengrond zijn licht verhoogde gehalten aan koper, zink, lood en/of minerale olie aangetoond welke vermoedelijk te relateren zijn aan de bodemvreemde bijmengingen, het gebruik en/of berm-/wegbermonderhoud.
- op basis van de indicatieve resultaten van de toetsing aan het Besluit bodemkwaliteit blijkt dat de licht verontreinigde bovengrond voldoet aan de kwaliteitsklasse 'industrie' of vrij toepasbaar is (kwaliteitsklasse 'achtergrondwaarde').
- voor perceel 7383 aan de Oldenzaalsestraat 570 geldt dat sprake is van een gewogen gehalte (45,9 mg/kg d.s.) rond de halve interventiewaarde. In de situatie dat het in het mengmonster aangetroffen asbest afkomstig is uit een individueel gat, dient het gewogen asbestgehalte verviervoudigd (5 proefgaten) te worden. In dat geval wordt de (halve) interventiewaarde voor asbest ruimschoots overschreden. Voor de overige deellocaties is er geen gewogen gehalte aan asbest boven de (halve) interventiewaarde aangetoond.
- conform CROW 400 dienen de voorgenomen graafwerkzaamheden onder de basishygiëne kunnen worden uitgevoerd. Dit is de voorlopige veiligheidsklasse: de definitieve veiligheidsklasse dient door een veiligheidkundige te worden vastgesteld. Opgemerkt wordt dat er ter plaatse van het zuidelijke terreindeel van deellocatie E; perceel 7383, Oldenzaalsestraat 570 nog onzekerheid bestaat over het gehalte asbest. Niet uitgesloten kan worden dat er (plaatselijk) sprake is van meer dan 100 mg/kg d.s. aan asbest;
- Het puinmateriaal onder de (asfalt)verharding is toepasbaar als niet-vormgegeven bouwstof.

Er zijn op het zuidelijke terreindeel van het perceel Oldenzaalsestraat 570 in de bovengrond matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK aangetoond bij een voorgaand nader bodemonderzoek uit 2004 van Borger & Burghouts milieu-advies B.V.. Deze verontreiniging is naar verwachting nog aanwezig.

Op basis van het verkennend en nader onderzoek is destijds gesteld dat er binnen het perceel geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging omdat de maximale omvang 8 m³ bedraagt (< 25 m³). Bij onderhavig onderzoek zijn op het overige zuidelijke terreindeel ook geen matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK aangetoond. Op het aangrenzende perceel 3638 is onder de klinkerverharding tot 1,0 m -mv een puinlaag aangetroffen (geen bodem). De verdachte bodemlaag waarin eerder matig of sterk verhoogde gehalten aan PAK zijn aangetoond is hier niet aangetroffen.

Voor perceel 7383 aan de Oldenzaalsestraat 570 geldt dat sprake is van een gewogen gehalte rond de halve interventiewaarde. In de situatie dat het in het mengmonster aangetroffen asbest afkomstig is uit een individueel gat, dient het gewogen asbestgehalte vervijfvoudigd (5 proefgaten) te worden. In dat geval wordt de (halve) interventiewaarde voor asbest ruimschoots overschreden. Wij adviseren daarom een nader onderzoek naar asbest uit te voeren om vast te stellen of op de locatie sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging met asbest.

Er zijn verder geen verontreinigingen aangetoond in gehalten boven de tussenwaarde; het uitvoeren van een nader onderzoek wordt niet noodzakelijk geacht. Behoudens ter plaatse van de plaatselijke verontreinigingen met PAK in de bovengrond levert de aangetoonde milieuhygiënische bodemkwaliteit geen belemmeringen op voor de voorgenomen graafwerkzaamheden.

Aanbevelingen

Als grond van de locatie vrijkomt, moet er rekening mee worden gehouden dat deze niet zonder meer elders toepasbaar is. Op hergebruik van grond is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. De toepassing van grond elders moet worden gemeld via het 'meldpunt bodemkwaliteit'. In het kader van kostenefficiëntie adviseren wij om vrijkomende grond zoveel mogelijk binnen de onderzoekslocatie te hergebruiken.

Aanbevolen wordt om bij graafwerkzaamheden in het kader van de voorgenomen herinrichting, de lokaal aanwezige puinlagen en puinhoudende grond gescheiden te ontgraven. Vermenging met schone(re) grond moet worden vermeden.

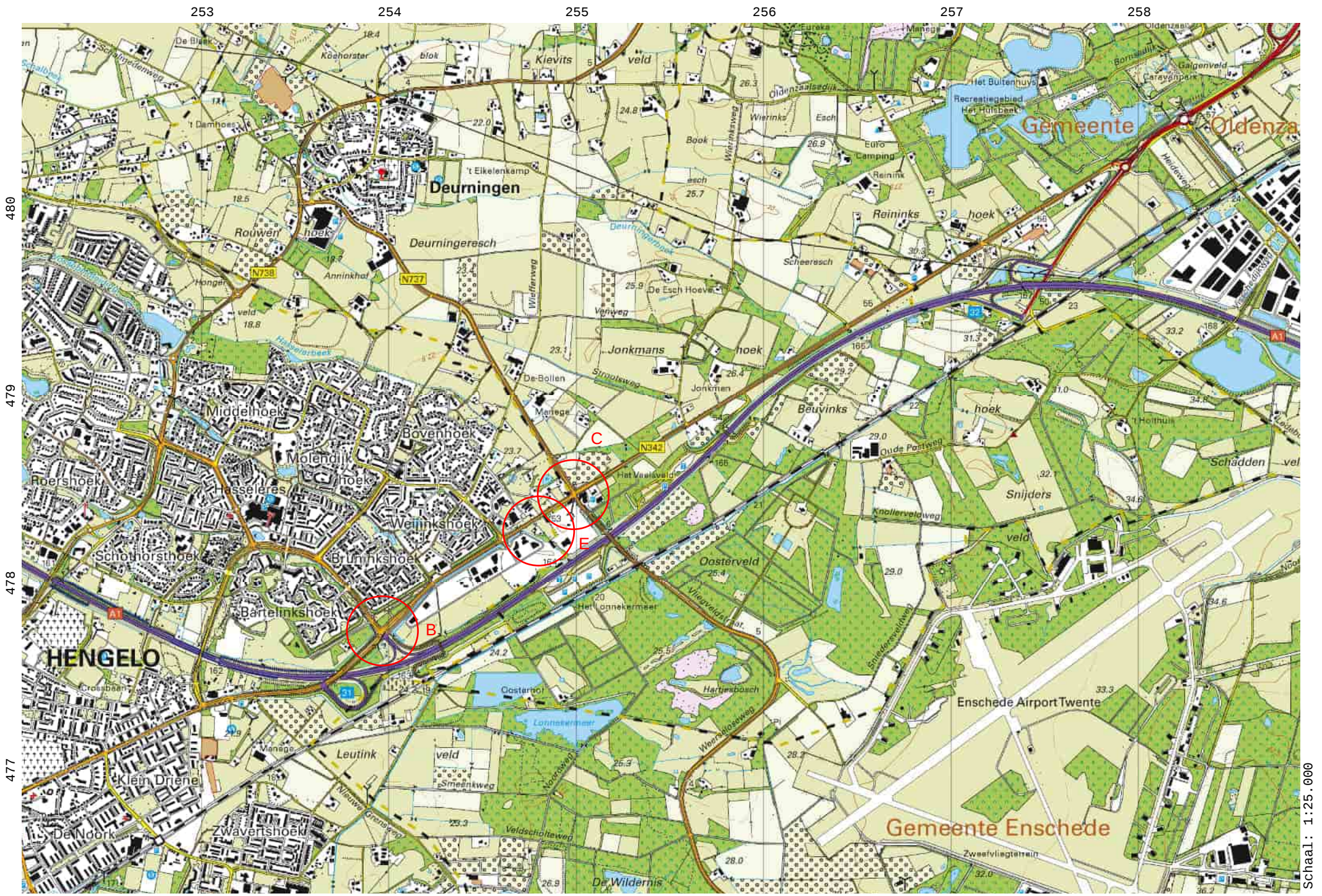
Conform art. 28 van de Wet bodembescherming moet bij het bevoegd gezag melding worden gedaan van de voorgenomen werkzaamheden. Deze melding hoeft niet als geen sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging en:

- de betreffende hoeveelheid te ontgraven grond niet meer bedraagt dan 50 m³ en/of de hoeveelheid verontreinigd grondwater niet meer bedraagt dan 1.000 m³;
- de grond slechts tijdelijk wordt verplaatst en na verplaatsing in zijn geheel wordt teruggebracht.

BIJLAGE 1

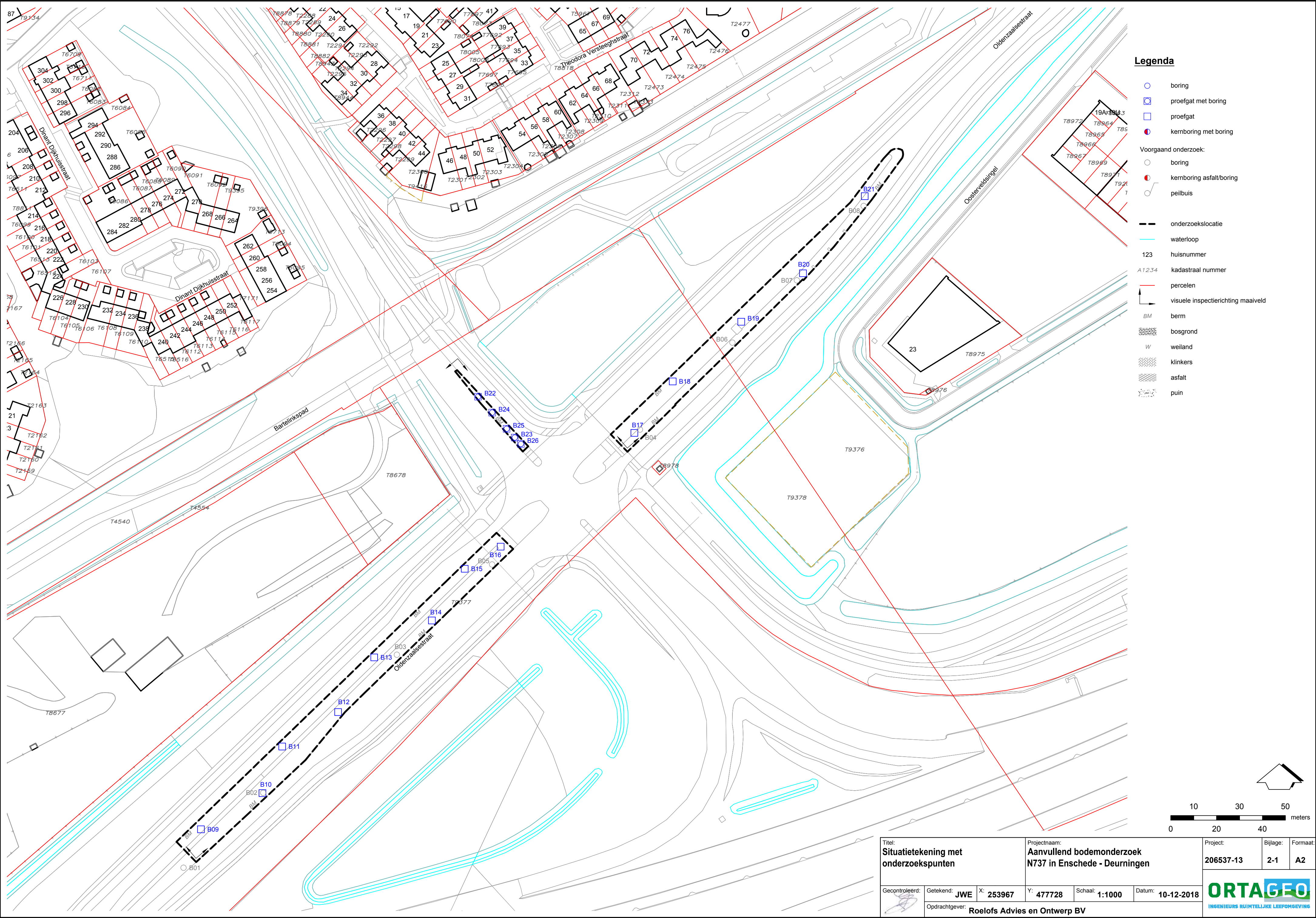
Regionale ligging onderzoekslocatie

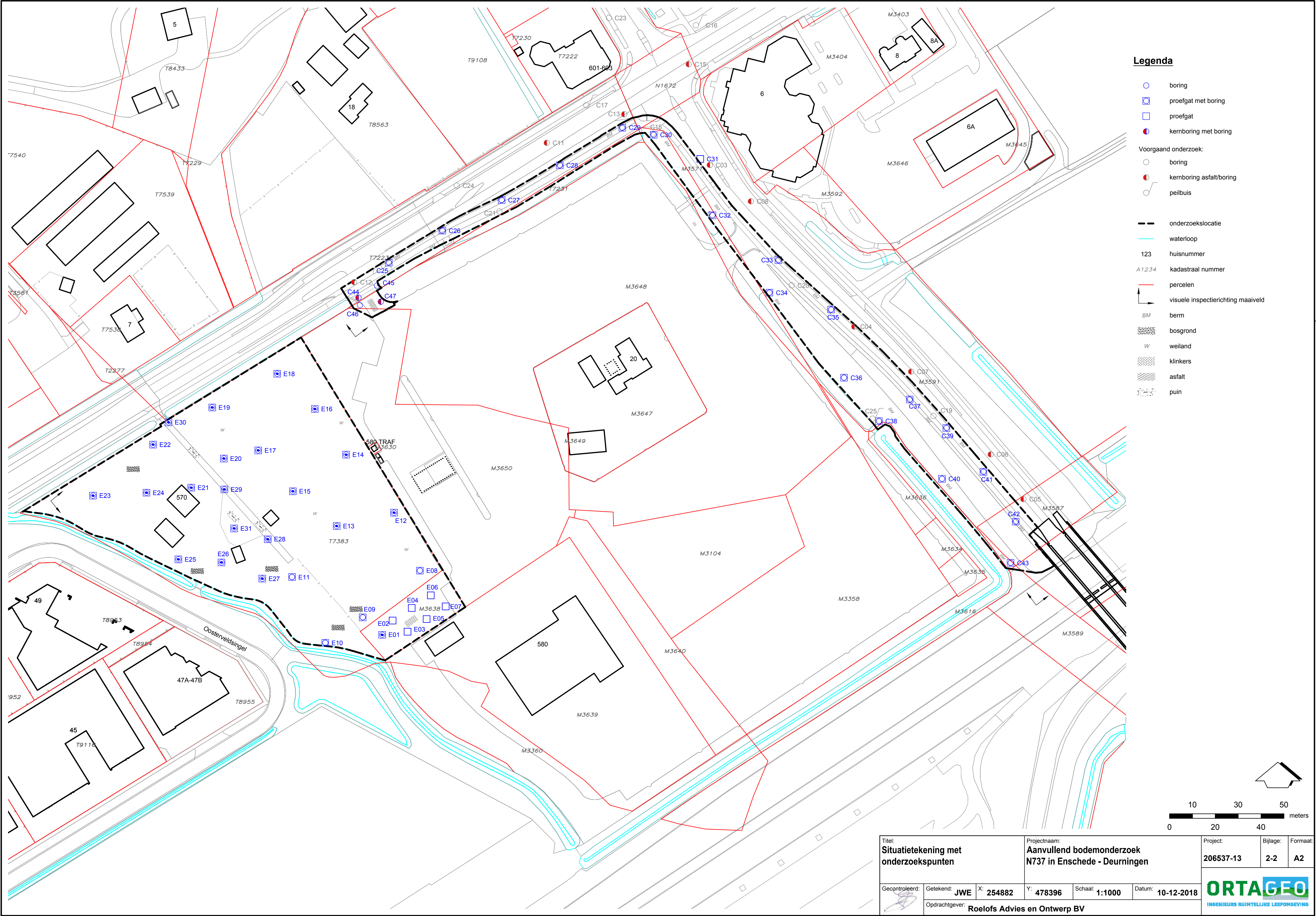

BIJLAGE 2

Situatietekening met onderzoekspunten

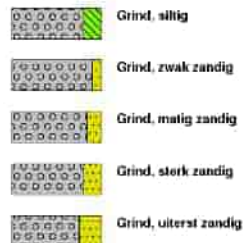

BIJLAGE 3

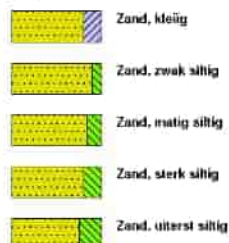
Bodemprofielbeschrijvingen

Legenda (conform NEN 5104)

grind

zand

veen

peilbuis

klei

leem

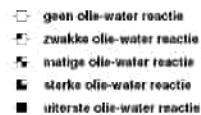
overige toevoegingen

geur

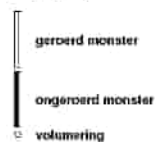
olie

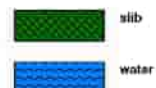
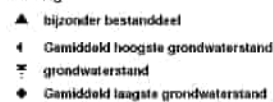
p.l.d.-waarden

monsters

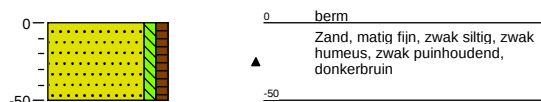

overlg

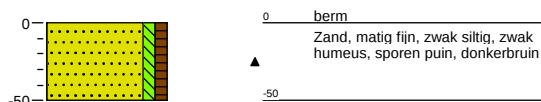

Meetpunt: B09

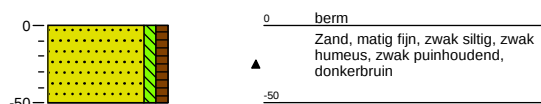
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B10

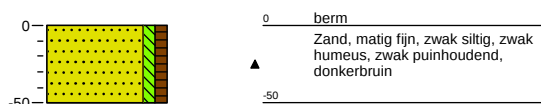
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B11

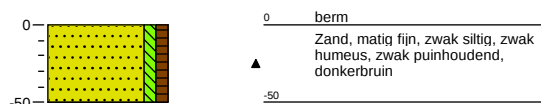
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B12

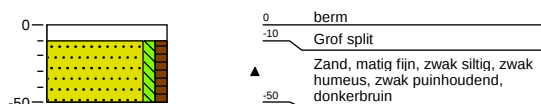
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B13

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B14

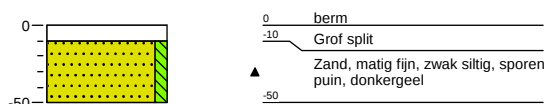
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B15

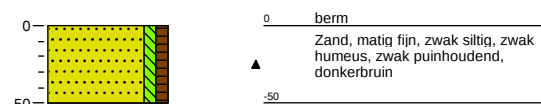
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B16

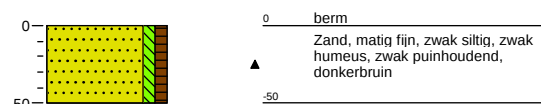
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B17

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

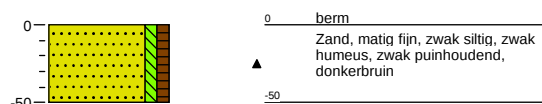
Meetpunt: B18

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

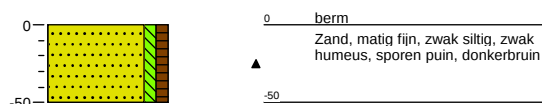

Meetpunt: B19

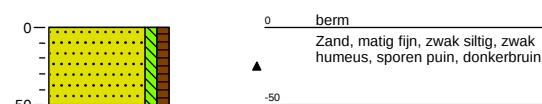
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B20

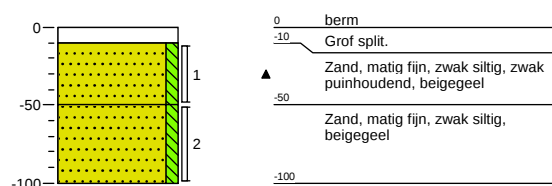
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B21

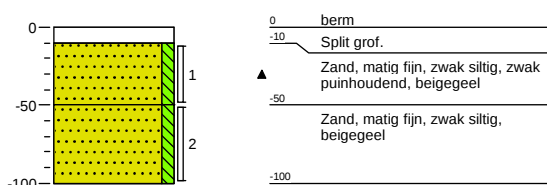
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B22

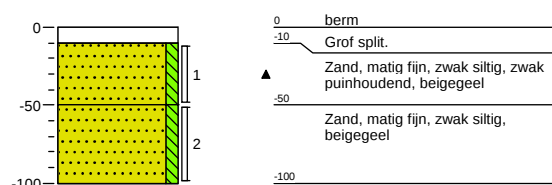
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B23

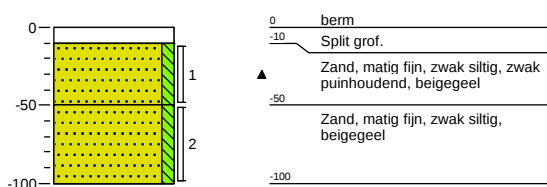
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B24

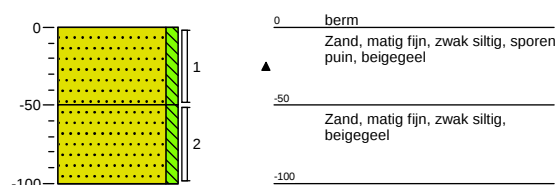
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: B25

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

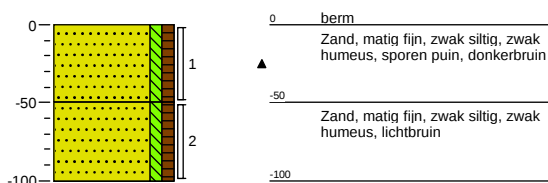
Meetpunt: B26

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

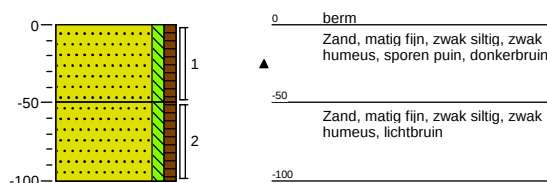

Meetpunt: C25

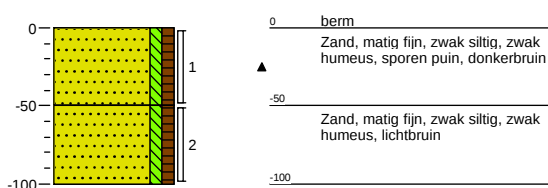
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 13-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C26

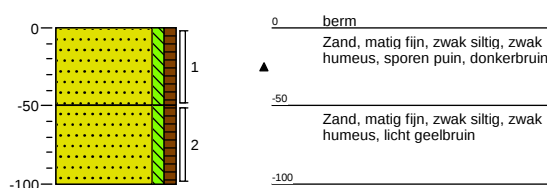
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 13-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C27

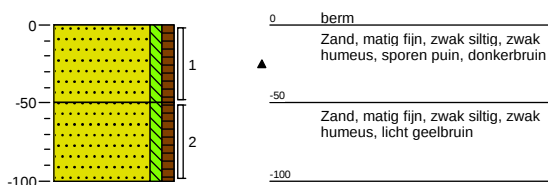
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 13-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C28

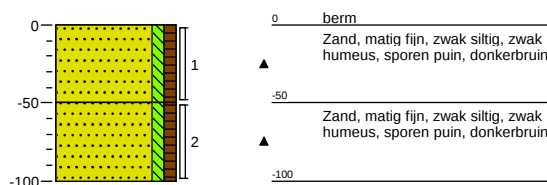
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 13-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C29

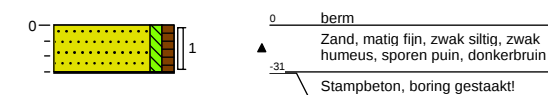
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 13-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C30

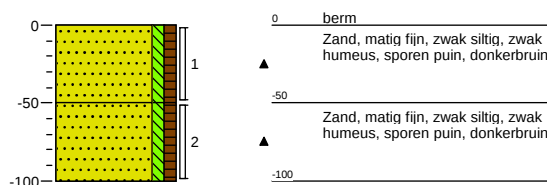
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: C31

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

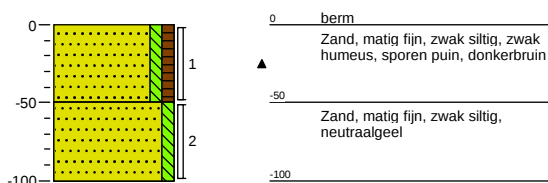
Meetpunt: C32

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 12-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

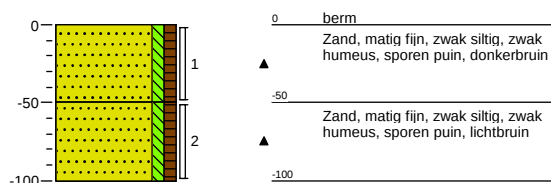
Meetpunt: C33

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

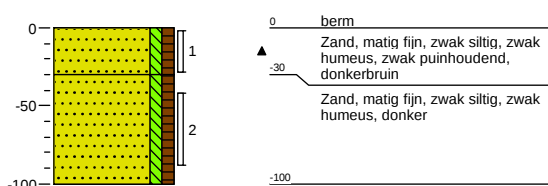
Meetpunt: C34

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

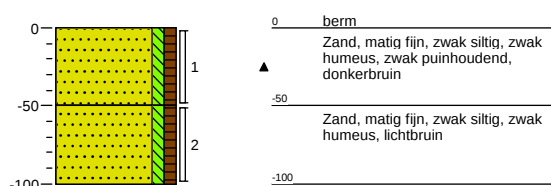
Meetpunt: C35

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

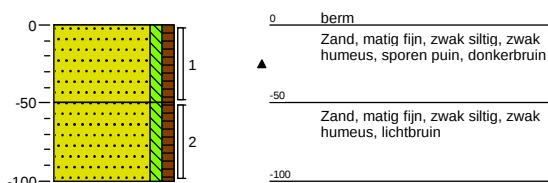
Meetpunt: C36

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

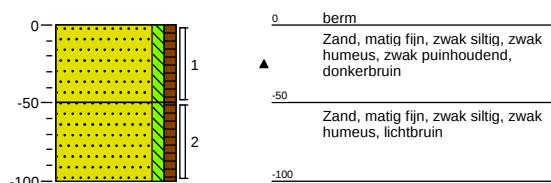
Meetpunt: C37

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

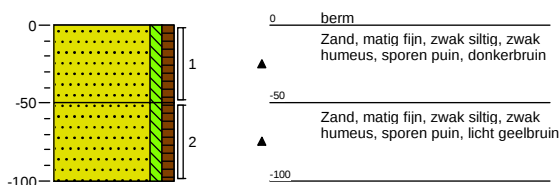
Meetpunt: C38

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

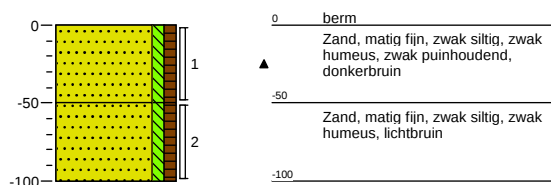
Meetpunt: C39

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

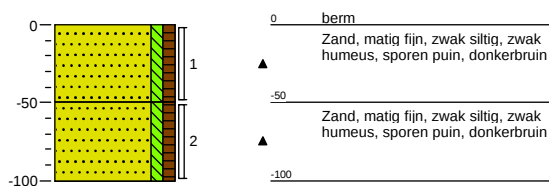
Meetpunt: C40

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

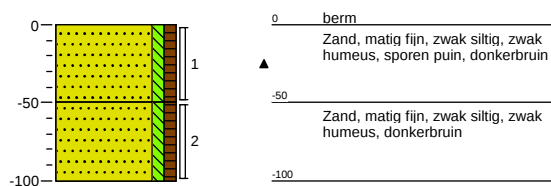
Meetpunt: C41

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

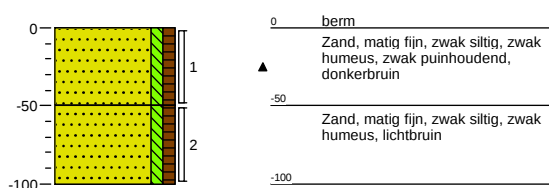
Meetpunt: C42

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

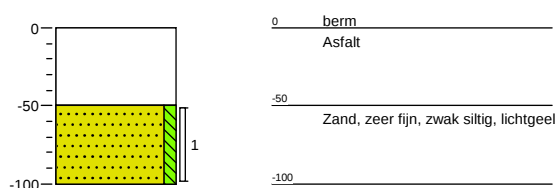
Meetpunt: C43

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 12-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

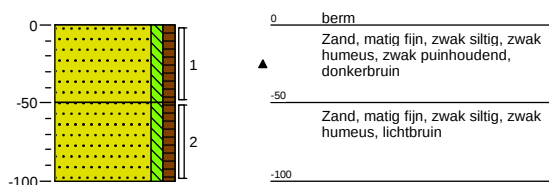
Meetpunt: C44

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 13-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,00 Breedte (m): 0,00

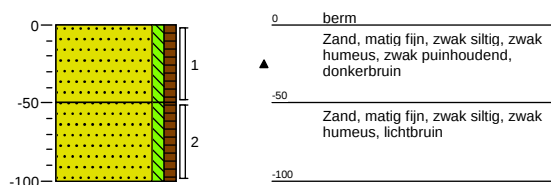
Meetpunt: C45

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 13-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,00 Breedte (m): 0,00

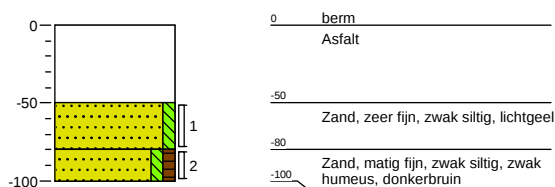
Meetpunt: C46

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 13-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,00 Breedte (m): 0,00

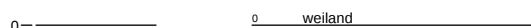
Meetpunt: C47

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 13-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,00 Breedte (m): 0,00

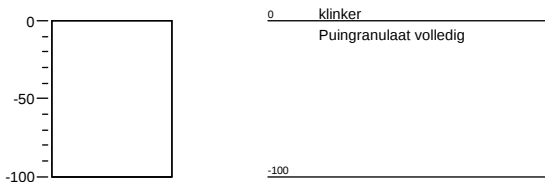
Meetpunt: C48

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,00 Breedte (m): 0,00

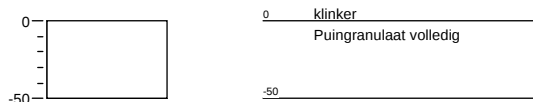

Meetpunt: E01

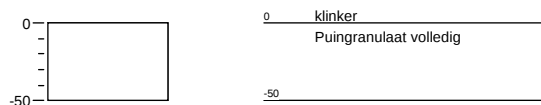
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E02

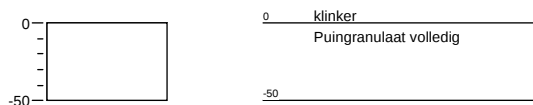
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E03

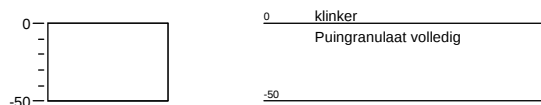
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E04

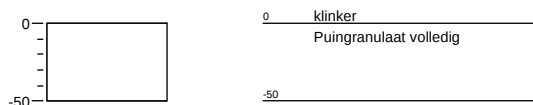
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E05

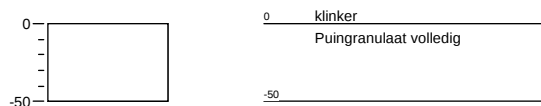
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E06

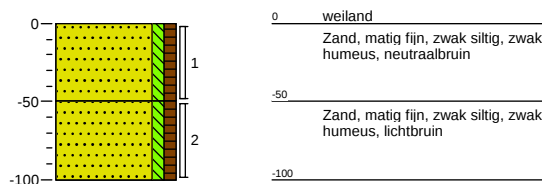
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E07

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 14-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

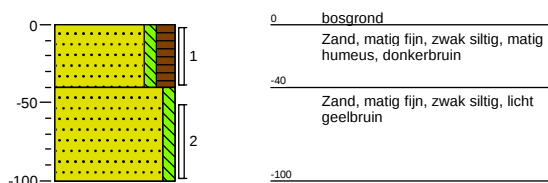
Meetpunt: E08

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

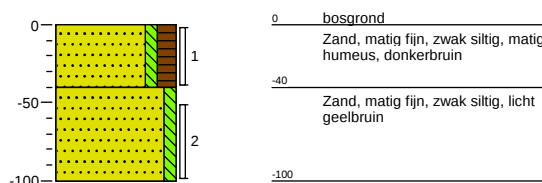
Meetpunt: E09

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

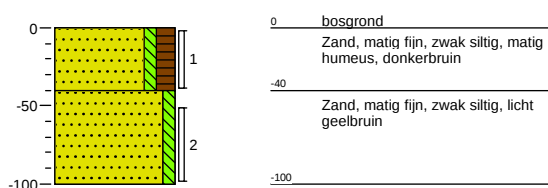
Meetpunt: E10

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

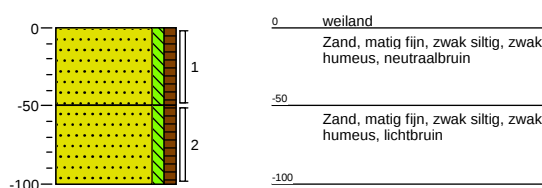
Meetpunt: E11

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

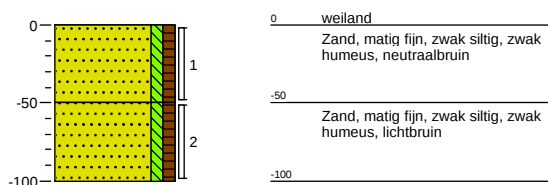
Meetpunt: E12

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

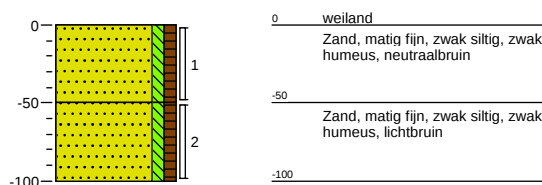
Meetpunt: E13

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 3,00

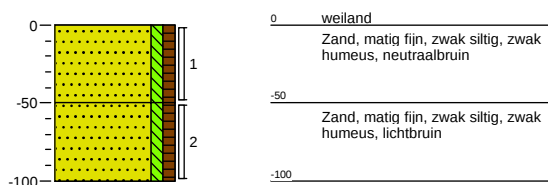
Meetpunt: E14

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

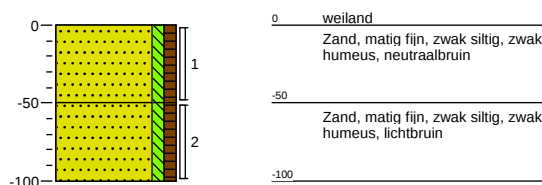
Meetpunt: E15

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

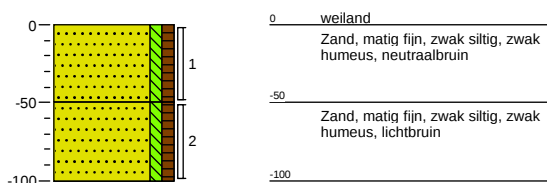
Meetpunt: E16

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

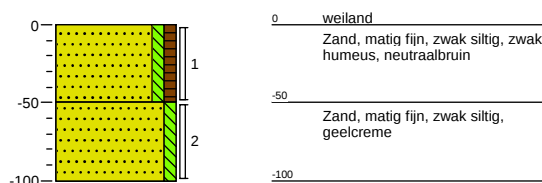

Meetpunt: E17

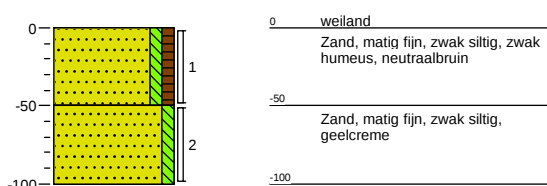
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E18

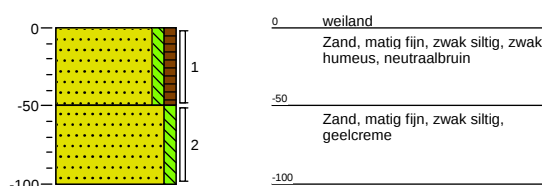
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E19

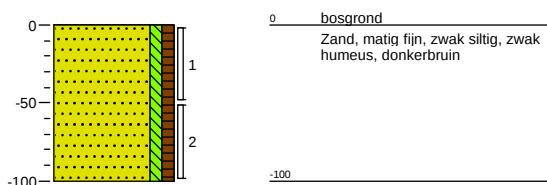
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E20

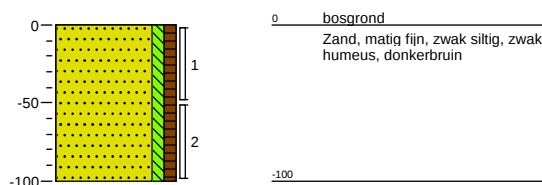
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E21

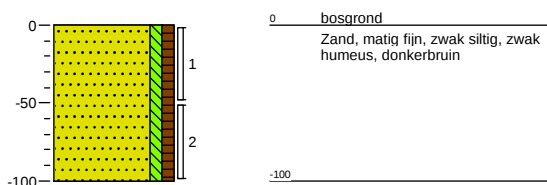
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E22

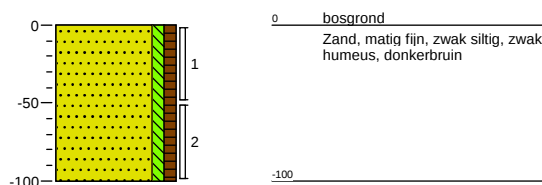
Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E23

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

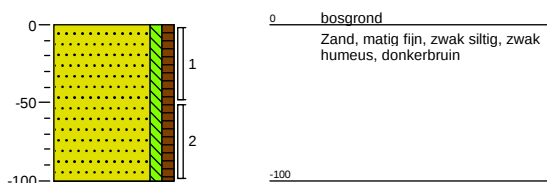
Meetpunt: E24

Boormeester: Jury Tibben
 Datum meting: 15-11-2018
 Peilen in cm t.o.v. maaiveld
 Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

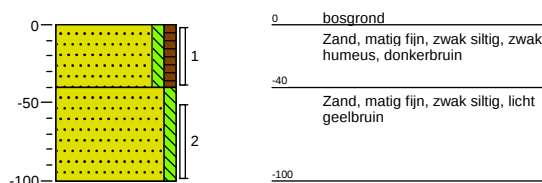
Meetpunt: E25

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

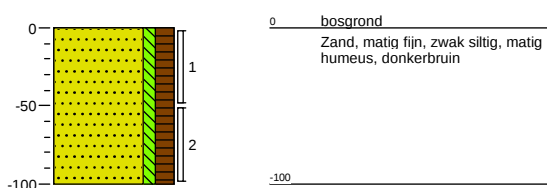
Meetpunt: E26

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

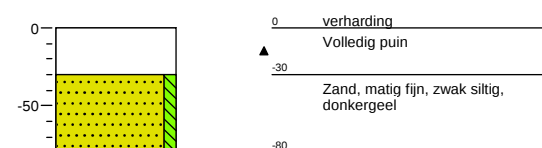
Meetpunt: E27

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

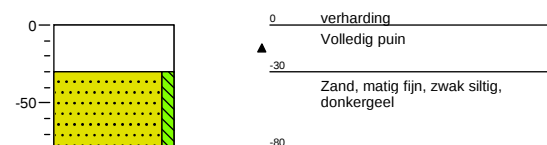
Meetpunt: E28

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

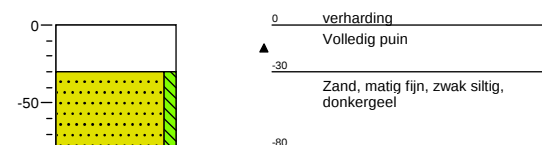
Meetpunt: E29

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

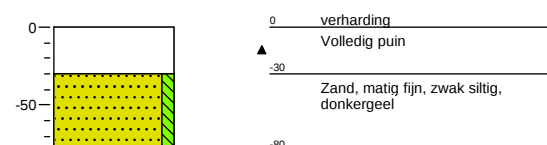
Meetpunt: E30

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

Meetpunt: E31

Boormeester: Jury Tibben
Datum meting: 15-11-2018
Peilen in cm t.o.v. maaiveld
Lengte (m): 0,30 Breedte (m): 0,30

BIJLAGE 4

Analysecertificaten

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 7

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12914771, versienummer: 1

Rotterdam, 21-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B-mm1 B22,B23,B24,B25
002	Grond (AS3000)	B-mm2 B22,B24,B25,B26

Analyse	Eenheid	Q	001	002
droge stof	gew.-%	S	90.1	90.9
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	<0.5	0.5
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	3.0	2.0
METALEN				
barium	mg/kgds	S	<20	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	3.1	2.6
koper	mg/kgds	S	<5	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	<10	<10
molybdeen	mg/kgds	S	0.60	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	8.6	8.2
zink	mg/kgds	S	<20	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.01	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.01 ¹⁾	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.01	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.079 ²⁾	0.07 ²⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 ²⁾	4.9 ²⁾

MINERALE OLIE

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 3 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Grond (AS3000)	B-mm1 B22,B23,B24,B25
002	Grond (AS3000)	B-mm2 B22,B24,B25,B26

Analyse	Eenheid	Q	001	002
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		27	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		49	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	80	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.
2	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7355027	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
001	Y7355022	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
001	Y7355018	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
001	Y7355021	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
002	Y7355030	14-11-2018	12-11-2018	ALC201

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 6 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y7355025	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
002	Y7355031	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
002	Y7355020	14-11-2018	12-11-2018	ALC201

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 7 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914771 - 1

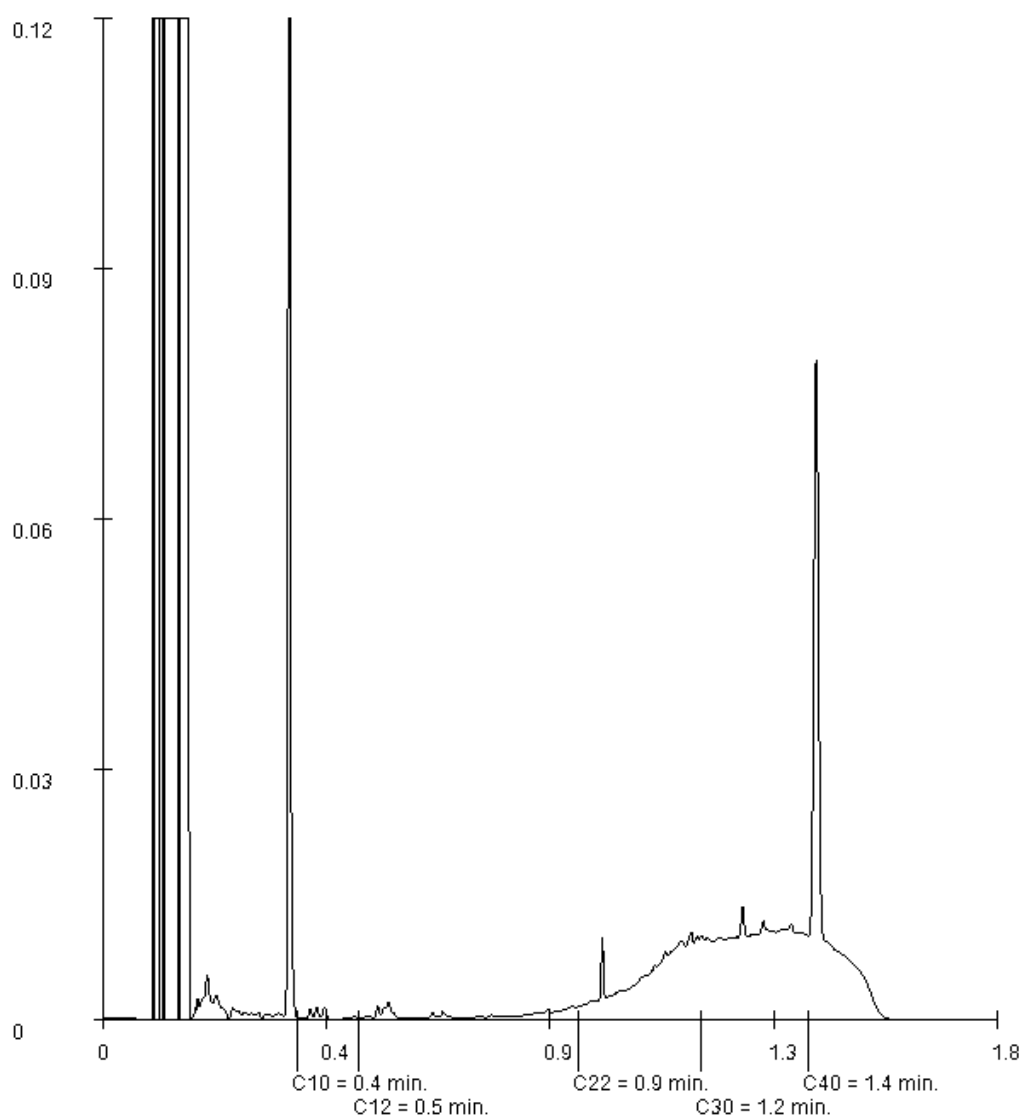
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 001
Monster beschrijvingen B-mm1B22,B23,B24,B25

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 15

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12914797, versienummer: 1

Rotterdam, 21-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 15 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie					
001	Grond (AS3000)	C-mm1 C25,C26,C28,C29					
002	Grond (AS3000)	C-mm2 C25,C26,C27,C29					
003	Grond (AS3000)	C-mm3 C30,C32,C33,C34					
004	Grond (AS3000)	C-mm4 C35,C36,C38,C43					
005	Grond (AS3000)	C-mm5 C37,C39,C41,C42					
Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
droge stof	gew.-%	S	89.2	88.3	89.9	89.9	89.0
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.5	1.6	2.5	2.1	3.4
KORRELGROOTTEVERDELING							
lutum (bodem)	% vd DS	S	1.9	2.4	1.6	3.7	<1
METALEN							
barium	mg/kgds	S	28	<20	<20	<20	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	2.4	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
koper	mg/kgds	S	21	5.8	6.9	<5	7.7
kwik	mg/kgds	S	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	120	30	14	12	13
molybdeen	mg/kgds	S	0.68	<0.5	<0.5	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	4.8	3.4	<3	<3	3.2
zink	mg/kgds	S	74	29	69	32	52
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN							
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.11	0.03	0.10	0.07	0.05
antraceen	mg/kgds	S	0.02	<0.01	0.02	0.02	0.03
fluoranteen	mg/kgds	S	0.28	0.09	0.29	0.31	0.25
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.15	0.06	0.16	0.20	0.18
chryseen	mg/kgds	S	0.19	0.05	0.18	0.18	0.16
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.12	0.05	0.10	0.12	0.12
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.15	0.06	0.14	0.15	0.19
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.17	0.07	0.14	0.12	0.17
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.16	0.07	0.12	0.13	0.15
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	1.357 ¹⁾	0.494 ¹⁾	1.257 ¹⁾	1.307 ¹⁾	1.307 ¹⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)							
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1	<1

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie					
001	Grond (AS3000)	C-mm1 C25,C26,C28,C29					
002	Grond (AS3000)	C-mm2 C25,C26,C27,C29					
003	Grond (AS3000)	C-mm3 C30,C32,C33,C34					
004	Grond (AS3000)	C-mm4 C35,C36,C38,C43					
005	Grond (AS3000)	C-mm5 C37,C39,C41,C42					

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004	005
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾
MINERALE OLIE							
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5	<5	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		28	8	11	5	23
fractie C30-C40	mg/kgds		38	10	16	7	40 ²⁾
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	70	<20	30	<20	60

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
005	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Er zijn componenten aangetroffen die hoger zijn dan C40, deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	C-mm6 C45,C46
007	Grond (AS3000)	C-mm7 C44,C47

Analyse	Eenheid	Q	006	007
droge stof	gew.-%	S	89.4	93.3
gewicht artefacten	g	S	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	2.8	<0.5
KORRELGROOTTEVERDELING				
lutum (bodem)	% vd DS	S	<1	<1
METALEN				
barium	mg/kgds	S	23	<20
cadmium	mg/kgds	S	0.20	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	<1.5
koper	mg/kgds	S	10	<5
kwik	mg/kgds	S	0.05	<0.05
lood	mg/kgds	S	26	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	4.2	<3
zink	mg/kgds	S	62	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	0.08	0.02
antraceen	mg/kgds	S	0.03	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.21	0.04
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.15	0.02
chryseen	mg/kgds	S	0.11	0.02
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.08	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.11	0.02
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.10	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.09	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.967 ¹⁾	0.155 ¹⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾

MINERALE OLIE

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 6 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
006	Grond (AS3000)	C-mm6 C45,C46
007	Grond (AS3000)	C-mm7 C44,C47

Analyse	Eenheid	Q	006	007
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		16	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		30	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	50	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monster beschrijvingen

006	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
007	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7357140	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
001	Y7355012	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
001	Y7355007	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
001	Y7355013	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
002	Y7356872	14-11-2018	13-11-2018	ALC201

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y7355023	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
002	Y7357141	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
002	Y7355386	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
003	Y7355116	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
003	Y7355098	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
003	Y7355102	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
003	Y7355108	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
004	Y7355884	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
004	Y7355120	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
004	Y7355121	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
004	Y7355128	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
005	Y7355109	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
005	Y7357139	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
005	Y7355880	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
005	Y7355114	14-11-2018	12-11-2018	ALC201
006	Y7355034	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
006	Y7355009	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
007	Y7355883	14-11-2018	13-11-2018	ALC201
007	Y7355010	14-11-2018	13-11-2018	ALC201

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 10 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

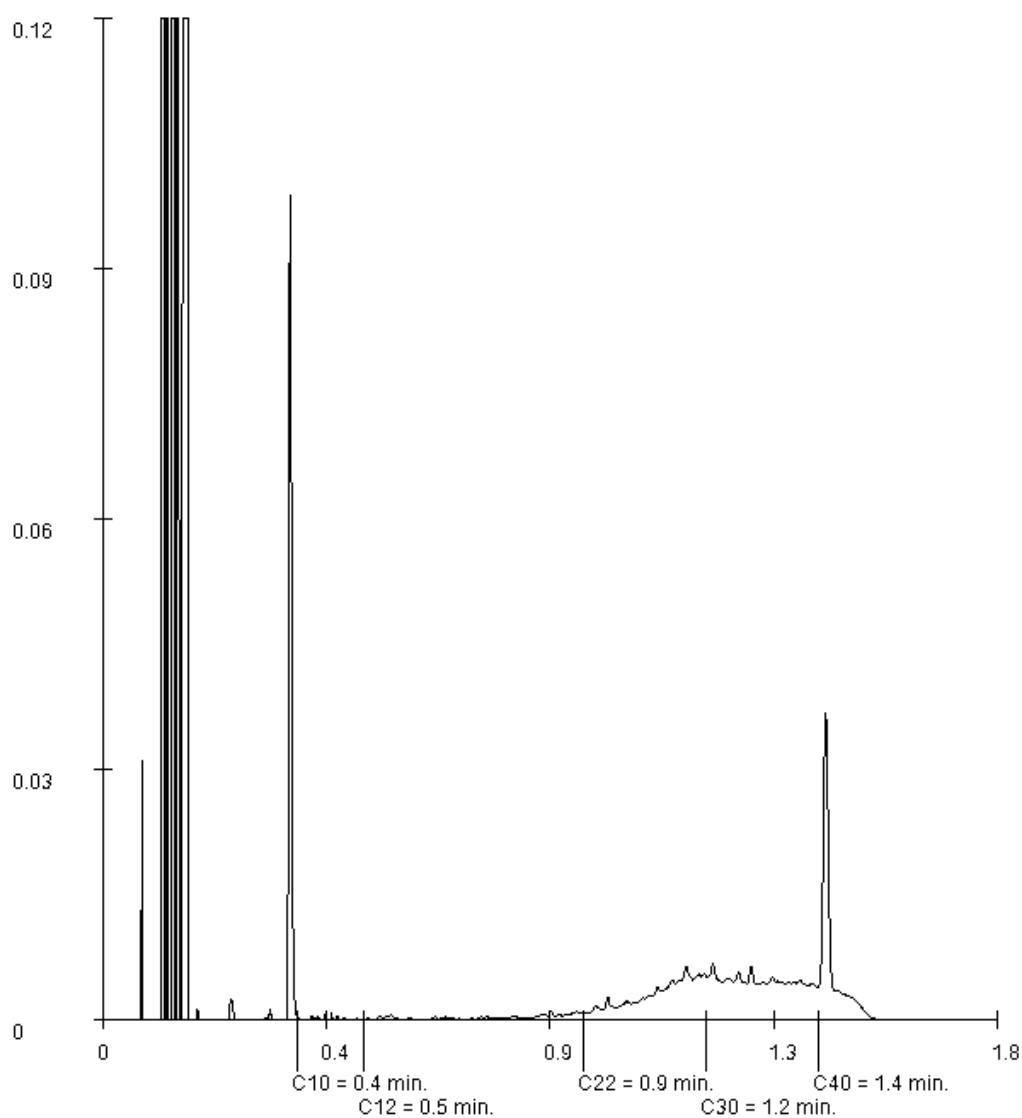
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 001
Monster beschrijvingen C-mm1C25,C26,C28,C29

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 11 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

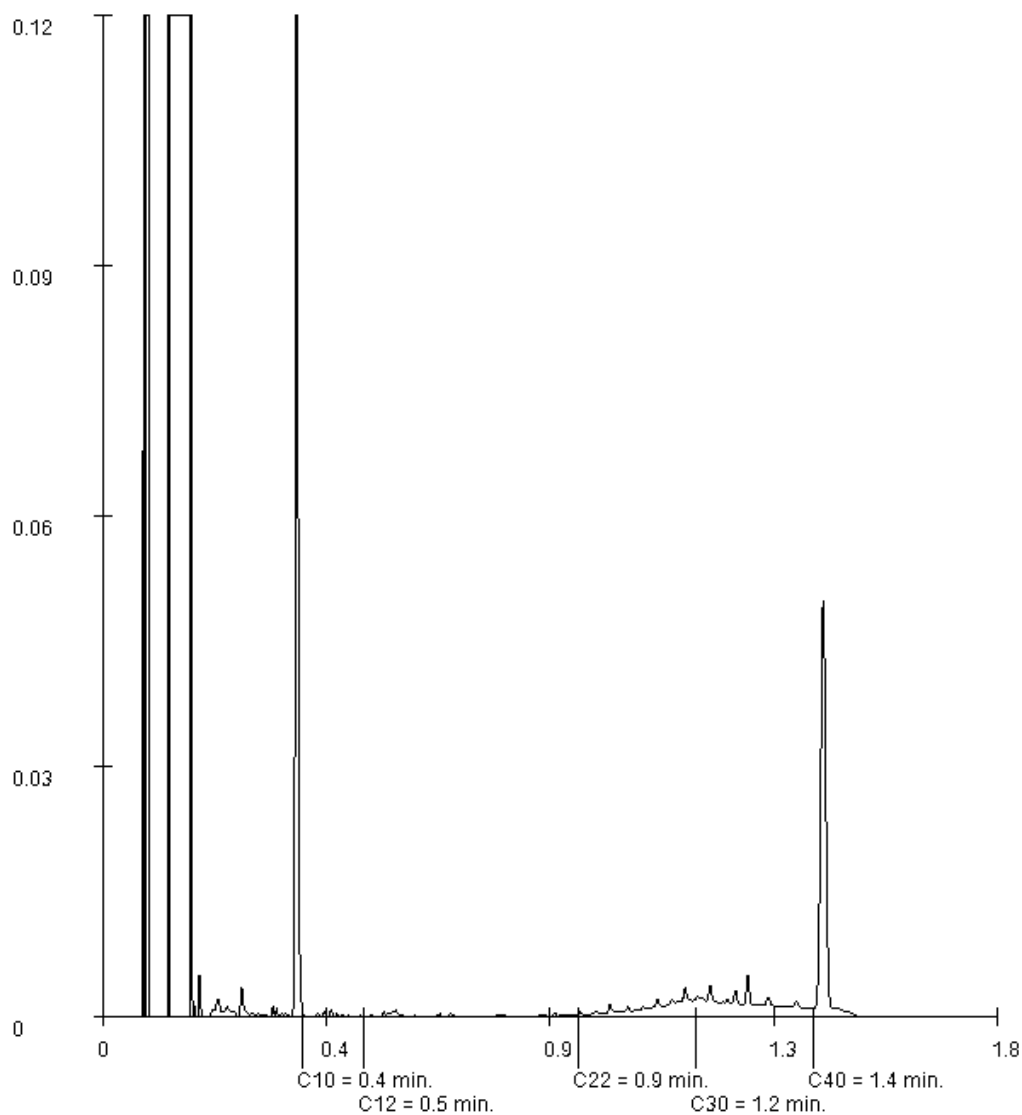
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 002
Monster beschrijvingen C-mm2C25,C26,C27,C29

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 12 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

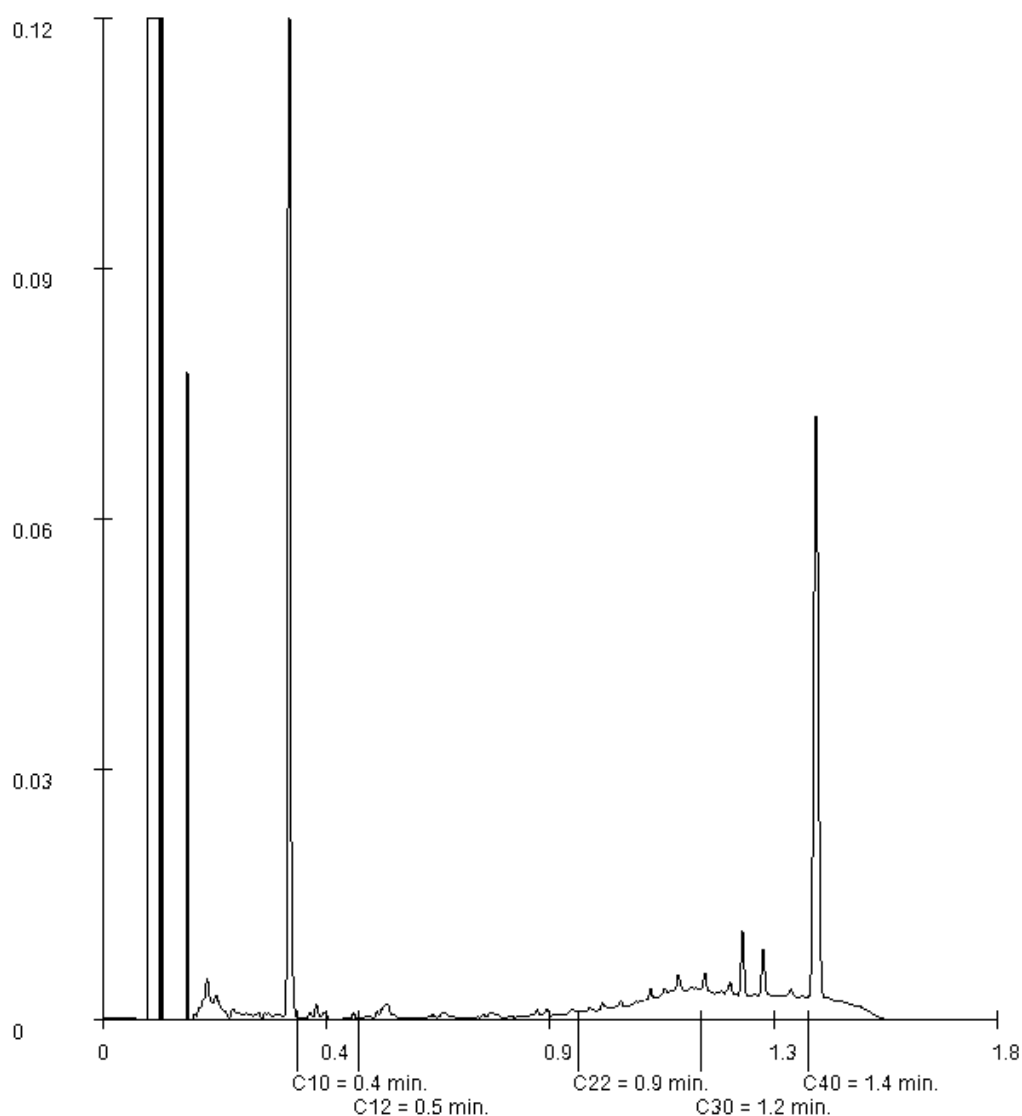
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 003
Monster beschrijvingen C-mm3C30,C32,C33,C34

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

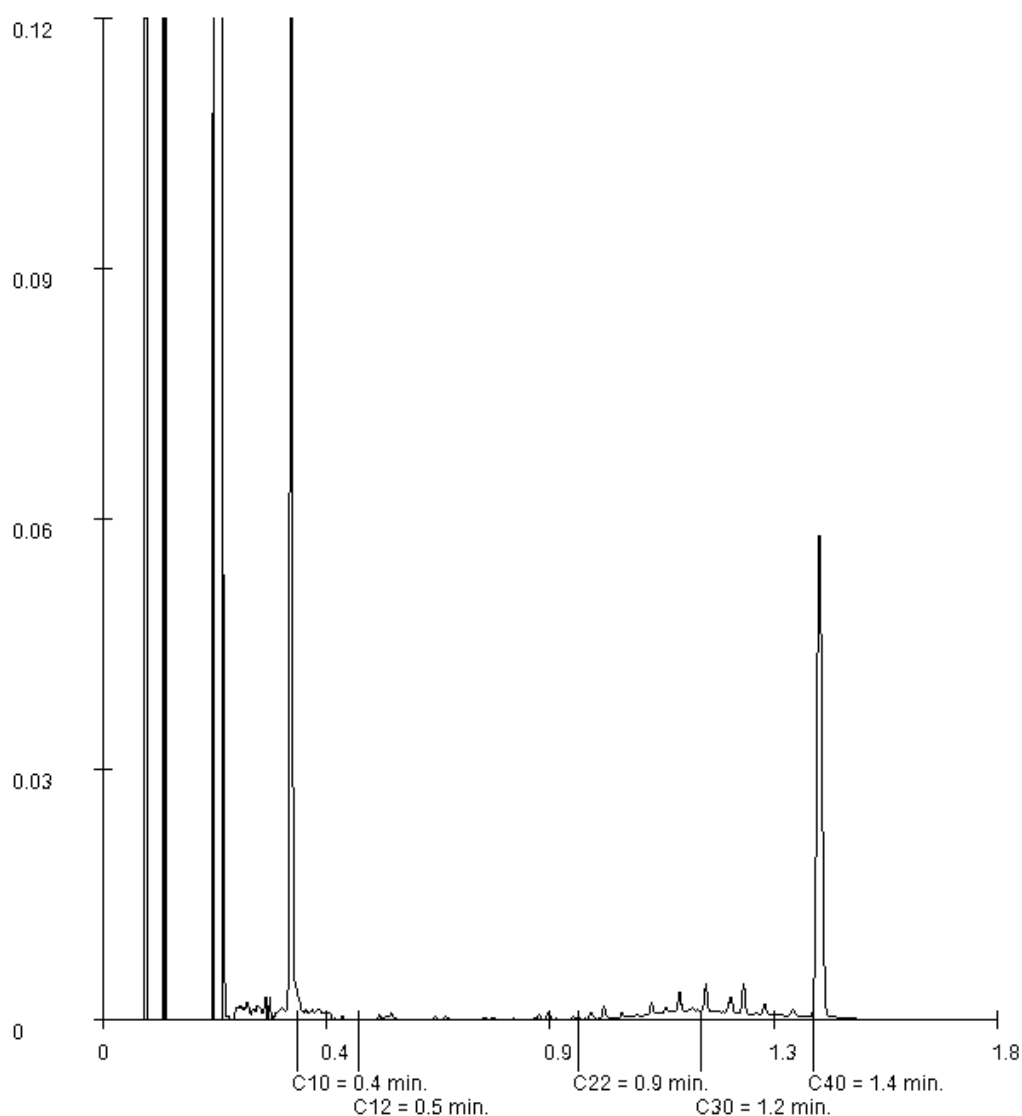
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 004
Monster beschrijvingen C-mm4C35,C36,C38,C43

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

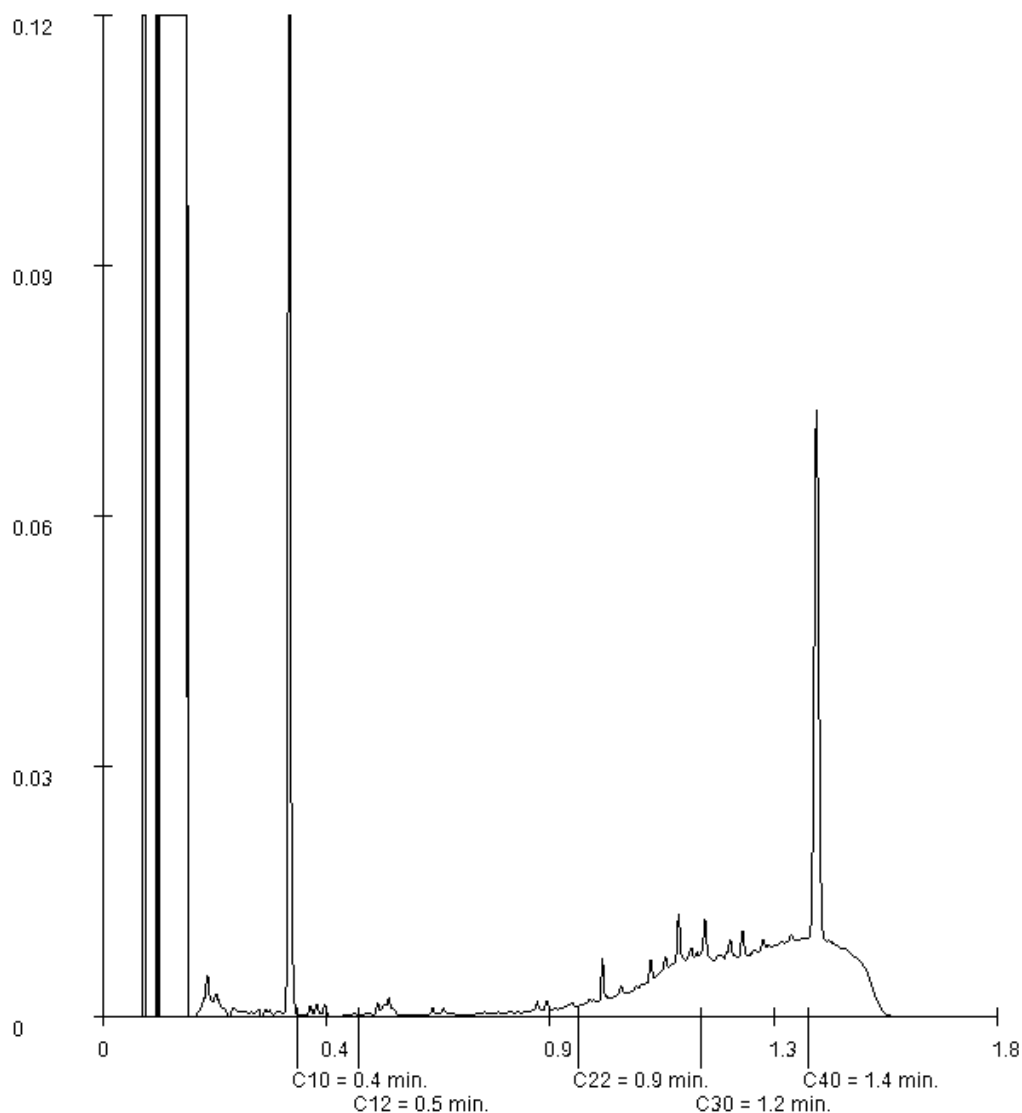
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 005
Monster beschrijvingen C-mm5C37,C39,C41,C42

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 15 van 15

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914797 - 1

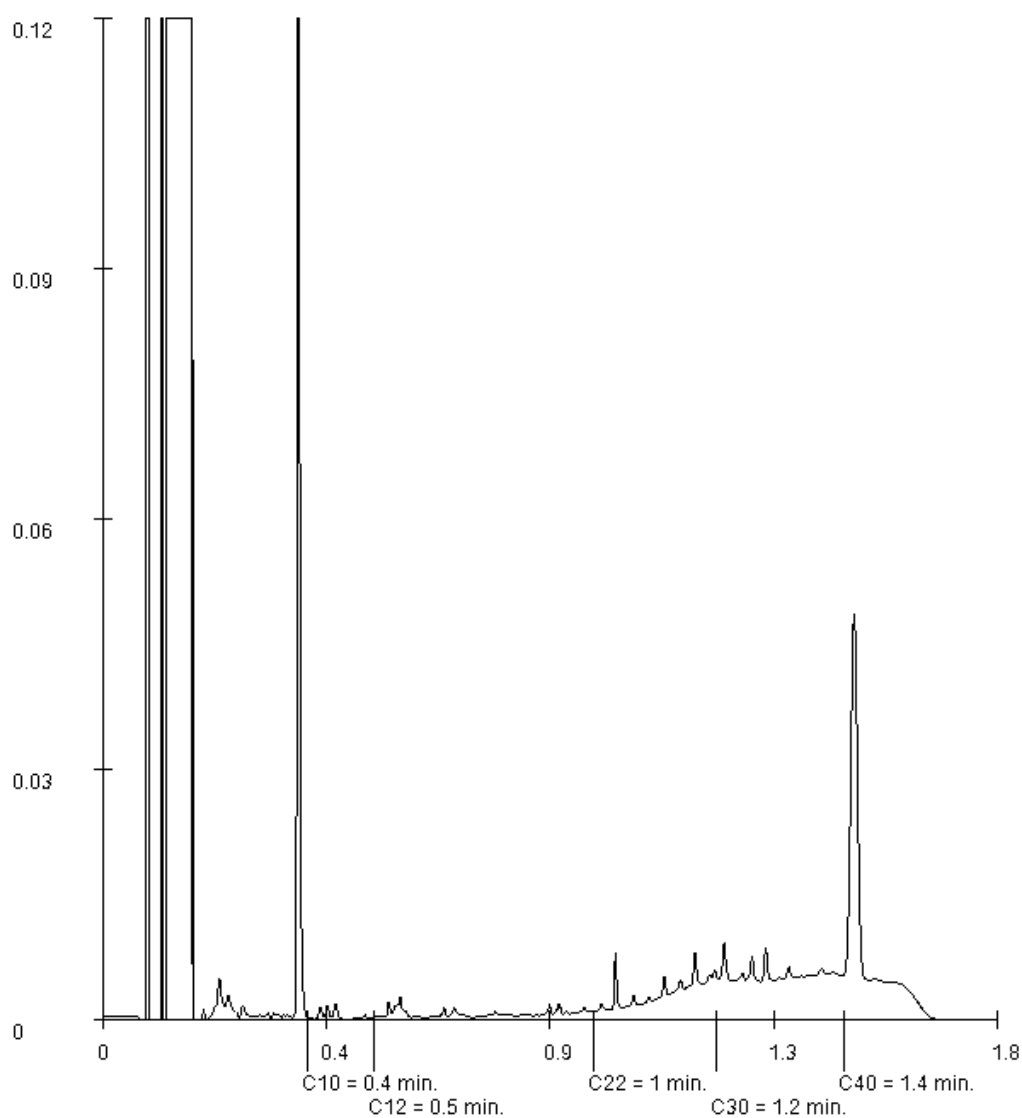
Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 21-11-2018

Monsternummer: 006
Monster beschrijvingen C-mm6C45,C46

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 8

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12916739, versienummer: 1

Rotterdam, 24-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
 Projectnummer 206537-13
 Rapportnummer 12916739 - 1

Orderdatum 16-11-2018
 Startdatum 16-11-2018
 Rapportagedatum 24-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie				
001	Grond (AS3000)	E-mm1 E08,E15,E16,E19				
002	Grond (AS3000)	E-mm2 E09,E10,E26,E27				
003	Grond (AS3000)	E-mm3 E21,E22,E23,E25				
004	Grond (AS3000)	E-mm4 MM-ondergrond puinpad				

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
droge stof	gew.-%	S	89.2	85.9	86.2	95.8
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	3.7	8.4	4.6	1.6
KORRELGROOTTEVERDELING						
lutum (bodem)	% vd DS	S	5.3	2.0	3.6	1.9
METALEN						
barium	mg/kgds	S	<20	140	42	<20
cadmium	mg/kgds	S	<0.2	0.26	0.28	<0.2
kobalt	mg/kgds	S	<1.5	<1.5	<1.5	<1.5
koper	mg/kgds	S	6.3	13	10	<5
kwik	mg/kgds	S	<0.05	0.08	0.09	<0.05
lood	mg/kgds	S	12	51	29	<10
molybdeen	mg/kgds	S	<0.5	0.52	<0.5	<0.5
nikkel	mg/kgds	S	<3	3.8	4.4	<3
zink	mg/kgds	S	<20	320	44	<20
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN						
naftaleen	mg/kgds	S	<0.01	<0.01	<0.01	<0.01
fenantreen	mg/kgds	S	<0.01	0.08	0.08	<0.01
antraceen	mg/kgds	S	<0.01	0.01 ²⁾	0.02	<0.01
fluoranteen	mg/kgds	S	0.04	0.24	0.22	<0.01
benzo(a)antraceen	mg/kgds	S	0.04	0.10	0.15	<0.01
chryseen	mg/kgds	S	0.03	0.16	0.15	<0.01
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	S	0.02	0.08	0.11	<0.01
benzo(a)pyreen	mg/kgds	S	0.03	0.10	0.14	<0.01
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	S	0.02	0.09	0.09	<0.01
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	S	0.02	0.09	0.10	<0.01
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	mg/kgds	S	0.221 ¹⁾	0.957 ¹⁾	1.067 ¹⁾	0.07 ¹⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)						
PCB 28	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 52	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 101	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 118	µg/kgds	S	<1	<1	<1	<1
PCB 138	µg/kgds	S	<1	1.7 ²⁾	<1	<1
PCB 153	µg/kgds	S	<1	2.4 ²⁾	<1	<1
PCB 180	µg/kgds	S	<1	1.6	<1	<1
som PCB (7) (0.7 factor)	µg/kgds	S	4.9 ¹⁾	8.5 ¹⁾	4.9 ¹⁾	4.9 ¹⁾

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie				
001	Grond (AS3000)	E-mm1 E08,E15,E16,E19				
002	Grond (AS3000)	E-mm2 E09,E10,E26,E27				
003	Grond (AS3000)	E-mm3 E21,E22,E23,E25				
004	Grond (AS3000)	E-mm4 MM-ondergrond puinpad				

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
MINERALE OLIE						
fractie C10-C12	mg/kgds		<5	<5	<5	<5
fractie C12-C22	mg/kgds		<5	20	<5	<5
fractie C22-C30	mg/kgds		<5	18	<5	<5
fractie C30-C40	mg/kgds		<5	21	6	<5
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	S	<20	60	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Monster beschrijvingen

001	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
002	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
003	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.
004	*	De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Voetnoten

1	De sommatie na verrekening van de 0.7 factor voor <-waarden volgens BoToVa.
2	Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
barium	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)
cadmium	Grond (AS3000)	Idem
kobalt	Grond (AS3000)	Idem
koper	Grond (AS3000)	Idem
kwik	Grond (AS3000)	Idem
lood	Grond (AS3000)	Idem
molybdeen	Grond (AS3000)	Idem
nikkel	Grond (AS3000)	Idem
zink	Grond (AS3000)	Idem
naftaleen	Grond (AS3000)	Conform AS3010-6
fenantreen	Grond (AS3000)	Idem
antraceen	Grond (AS3000)	Idem
fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)antraceen	Grond (AS3000)	Idem
chryseen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(a)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond (AS3000)	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond (AS3000)	Idem
pak-totaal (10 van VROM) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
PCB 28	Grond (AS3000)	Conform AS3010-8
PCB 52	Grond (AS3000)	Idem
PCB 101	Grond (AS3000)	Idem
PCB 118	Grond (AS3000)	Idem
PCB 138	Grond (AS3000)	Idem
PCB 153	Grond (AS3000)	Idem
PCB 180	Grond (AS3000)	Idem
som PCB (7) (0.7 factor)	Grond (AS3000)	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond (AS3000)	Conform AS3010-7 conform NEN-EN-ISO 16703

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7355524	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
001	Y7355508	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
001	Y7355515	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
001	Y7355518	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
002	Y7355575	15-11-2018	15-11-2018	ALC201

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 6 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
002	Y7355548	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
002	Y7355559	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
002	Y7355562	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
003	Y7355554	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
003	Y7355564	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
003	Y7355563	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
003	Y7355560	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
004	J0976759	15-11-2018	15-11-2018	ALC264

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

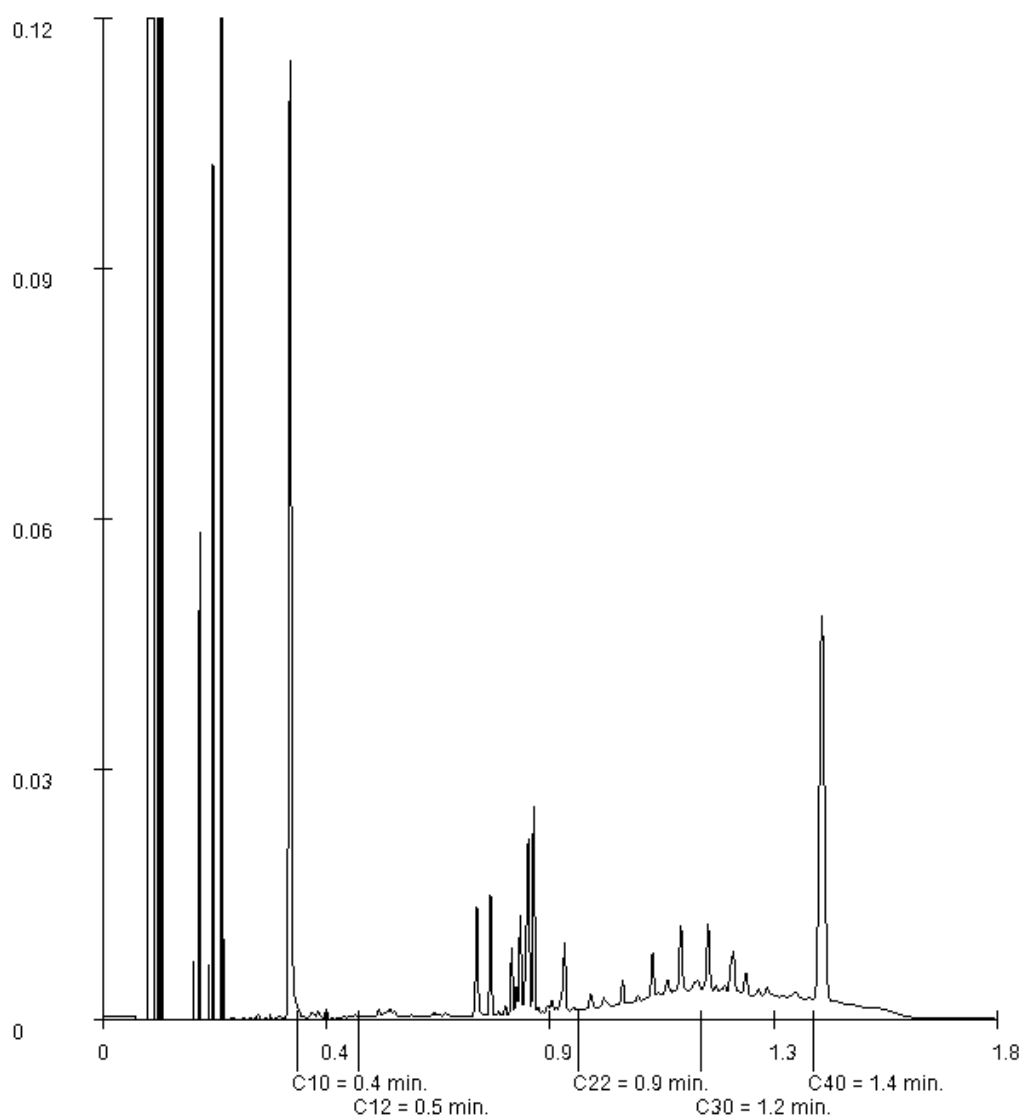
Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Monsternummer: 002
Monster beschrijvingen E-mm2E09,E10,E26,E27

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 8 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916739 - 1

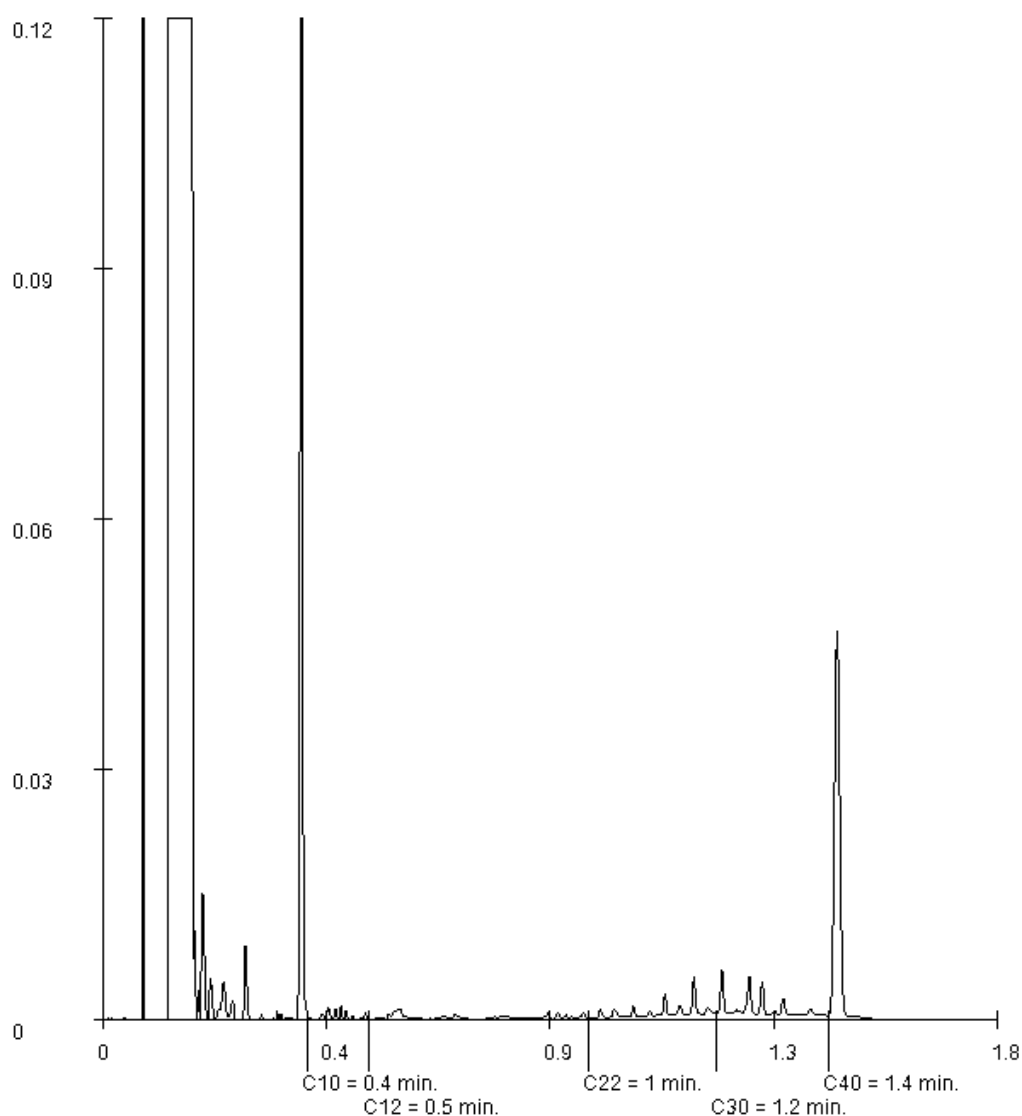
Orderdatum 16-11-2018
Startdatum 16-11-2018
Rapportagedatum 24-11-2018

Monsternummer: 003
Monster beschrijvingen E-mm3E21,E22,E23,E25

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 4

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12927977, versienummer: 1

Rotterdam, 04-12-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 4 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 2 van 4

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12927977 - 1

Orderdatum 03-12-2018
Startdatum 03-12-2018
Rapportagedatum 04-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie				
001	Grond (AS3000)	E09-1 E09-1 E09 (0-40)				
002	Grond (AS3000)	E10-1 E10-1 E10 (0-40)				
003	Grond (AS3000)	E26-1 E26-1 E26 (0-40)				
004	Grond (AS3000)	E27-1 E27-1 E27 (0-50)				

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003	004
droge stof	gew.-%	S	88.3	88.8	90.1	90.4
gewicht artefacten	g	S	<1	<1	<1	<1
aard van de artefacten	-	S	geen	geen	geen	geen
organische stof (gloeiverlies)	% vd DS	S	8.5	9.1	4.7	4.5
KORRELGROOTTEVERDELING						
lutum (bodem)	% vd DS	S	1.7	3.7	2.1	3.4
METALEN						
zink	mg/kgds	S	140	200	<20	<20

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12927977 - 1

Orderdatum 03-12-2018
Startdatum 03-12-2018
Rapportagedatum 04-12-2018

Monster beschrijvingen

001	* De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk. * Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl₂), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
002	* De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk. * Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl₂), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
003	* De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk. * Na het nemen van deelmonsters ten behoeve van het bepalen van de bodemkenmerken (droge stof en eventueel organisch stof, lutum en pH-CaCl₂), alsmede eventuele deelmonsters voor vluchtige verbindingen (BTEX, vluchtige halogenen, Cyanides), was geen 140 gram meer over voor de monstervoorbehandeling voor de overige parameters. Daarom is minder dan 140 gram voorbehandeld voor deze parameters.
004	* De monstervoorbehandeling en analyses zijn uitgevoerd conform Accreditatieschema AS3000, dit geldt alleen voor de analyses die worden gerapporteerd met het "S" kenmerk.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 4 van 4

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12927977 - 1

Orderdatum 03-12-2018
Startdatum 03-12-2018
Rapportagedatum 04-12-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
droge stof	Grond (AS3000)	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
gewicht artefacten	Grond (AS3000)	Conform AS3000 en conform NEN-EN 16179
aard van de artefacten	Grond (AS3000)	Idem
organische stof (gloeiverlies)	Grond (AS3000)	Grond: gelijkwaardig aan NEN 5754. Grond (AS3000): conform AS3010-3
lutum (bodem)	Grond (AS3000)	Grond: eigen methode. Grond (AS3000): conform AS3010-4
zink	Grond (AS3000)	Conform AS3010-5 en conform NEN 6950 (ontsluiting conform NEN 6961, meting conform NEN-EN-ISO 17294-2)

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	Y7355562	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
002	Y7355575	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
003	Y7355559	15-11-2018	15-11-2018	ALC201
004	Y7355548	15-11-2018	15-11-2018	ALC201

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 6

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12914792, versienummer: 1

Rotterdam, 23-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914792 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 23-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	B-asmm1 AS-MM-01
002	Asbestverdachte grond AS3000	B-asmm2 AS-MM-02
003	Asbestverdachte grond AS3000	B-asmm3 AS-MM-03

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
VOORBEREIDENDE RESULTATEN					
totaal aangeleverd monster	kg		12.53	12.87	12.66
in behandeling genomen gewicht	kg		12.53	12.87	12.66
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		10871	11918	11429
droge stof	gew.-%		86.8	92.6	90.3
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK					
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	<2	<2
ondergrens (95% betrouw.interv.)	mg/kgds	S	<2	<2	<2
bovengrens (95% betrouw.interv.)	mg/kgds	S	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	1.5	1.2	1.1
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914792 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 23-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726416	14-11-2018	12-11-2018	ALC291
002	E1726417	14-11-2018	12-11-2018	ALC291
003	E1726415	14-11-2018	12-11-2018	ALC291

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914792-001

Datum analyse: 22-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: B-asmm1

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.5		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	10871	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	10871	g	
totaal gewicht voor drogen	12530	g	
droge stof	86.8	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	54	100														
4-8	78	100														
2-4	81	100														
1-2	162	21.3														0.8
0.5-1	379	5.3														0.7
<0.5	10117															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

- * De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
- ** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
- *** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
- **** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914792-002

Datum analyse: 22-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: B-asmm2

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.2		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11918	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11918	g	
totaal gewicht voor drogen	12870	g	
droge stof	92.6	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	154	100														
4-8	86	100														
2-4	54	100														
1-2	190	24.4														0.6
0.5-1	544	5.5														0.6
<0.5	10890															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914792-003

Datum analyse: 22-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: B-asmm3

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.1		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11429	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11429	g	
totaal gewicht voor drogen	12660	g	
droge stof	90.3	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	396	100														
4-8	130	100														
2-4	79	100														
1-2	104	24.0														0.6
0.5-1	314	7.0														0.5
<0.5	10405															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 6

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12914810, versienummer: 1

Rotterdam, 23-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914810 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 23-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	C-asm1 AS-MM-04
002	Asbestverdachte grond AS3000	C-asm2 AS-MM-05
003	Asbestverdachte grond AS3000	C-asm3 AS-MM-06

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
VOORBEREIDENDE RESULTATEN					
totaal aangeleverd monster	kg		13.07	12.73	13.31
in behandeling genomen gewicht	kg		13.07	12.73	13.31
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		11561	11400	11969
droge stof	gew.-%		88.5	89.6	89.9
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK					
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	0.32	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	0.32	<2
ondergrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S	<2	0.21	<2
bovengrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S	<2	0.42	<2
gemeten hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	0.32	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	0.96	0.55	1.5
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	0.3177	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	0.3177	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12914810 - 1

Orderdatum 14-11-2018
Startdatum 14-11-2018
Rapportagedatum 23-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden- asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726413	14-11-2018	12-11-2018	ALC291
002	E1716158	14-11-2018	12-11-2018	ALC291
003	E1726414	14-11-2018	13-11-2018	ALC291

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914810-001

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: C-asmm1

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	0.96		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11561	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11561	g	
totaal gewicht voor drogen	13070	g	
droge stof	88.5	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	244	100														
4-8	194	100														
2-4	184	100														
1-2	302	31.8														0.4
0.5-1	629	6.7														0.5
<0.5	10008															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

- * De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".
- ** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.
- *** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.
- **** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914810-002

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: C-asmm2

Labomonster	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
Gemeten concentraties			
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	0.32	0.21	0.42
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	0.32	0.21	0.42
gemeten totaal asbestconcentratie	0.32	0.21	0.42
berekende bepalingsgrens	0.55		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	0.3177	0.2118	0.4236
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	0.3177		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11400	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11400	g	
totaal gewicht voor drogen	12730	g	
droge stof	89.6	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet % (m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Vloerzeil met onderlaag	niet hechtgebonden	15-30	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	92	100														
4-8	84	100														
2-4	69	100	X						Vloerzeil met onderlaag	1	0.0161		0.318	0.212	0.424	
1-2	176	22.2														0.3
0.5-1	463	5.4														0.3
<0.5	10516															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscope

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12914810-003

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: C-asmm3

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.5		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11969	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11969	g	
totaal gewicht voor drogen	13310	g	
droge stof	89.9	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	212	100														
4-8	217	100														
2-4	256	100														
1-2	357	20.2														0.7
0.5-1	649	5.0														0.7
<0.5	10279															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 6

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12916214, versienummer: 1

Rotterdam, 26-11-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916214 - 1

Orderdatum 15-11-2018
Startdatum 15-11-2018
Rapportagedatum 26-11-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdachte grond AS3000	E-asmm1 AS-MM-09
002	Asbestverdachte grond AS3000	E-asmm2 AS-MM-10
003	Asbestverdachte grond AS3000	E-asmm3 AS-MM-11

Analyse	Eenheid	Q	001	002	003
VOORBEREIDENDE RESULTATEN					
totaal aangeleverd monster	kg		11.57	12.42	12.17
in behandeling genomen gewicht	kg		11.57	12.42	12.17
Mengmonster samengesteld			nee	nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		10212	11251	10375
droge stof	gew.-%		88.3	90.8	85.3
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK					
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	62	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	<2	<2
ondergrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S	<2	50	<2
bovengrens (95% betrouwbaarheidsinterval)	mg/kgds	S	<2	74	<2
gemeten hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	62	<2
gemeten niet-hechtgebonden Serpentiin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	mg/kgds	S	1.1	0.94	1.5
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	62.0143	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	S	<2	<2	<2

De met S gemerkte analyses zijn geaccrediteerd en vallen onder de AS3000-erkenning. De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12916214 - 1

Orderdatum 15-11-2018
Startdatum 15-11-2018
Rapportagedatum 26-11-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN 5707 (2003)
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	Asbestverdachte grond AS3000	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Conform AS3070-1 en conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouw.intervall)	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdachte grond AS3000	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdachte grond AS3000	Idem

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726420	15-11-2018	15-11-2018	ALC291
002	E1726421	15-11-2018	15-11-2018	ALC291 Theoretische monsternamedatum
003	E1726352	15-11-2018	15-11-2018	ALC291

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12916214-001

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: E-asmm1

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.1		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	10212	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	10212	g	
totaal gewicht voor drogen	11570	g	
droge stof	88.3	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	0	100														
4-8	22	100														
2-4	36	100														
1-2	134	33.8														0.4
0.5-1	534	6.3														0.7
<0.5	9487															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12916214-002

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: E-asmm2

Labomonster	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
Gemeten concentraties			
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	62	50	74
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	62	50	74
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	62	50	74
berekende bepalingsgrens	0.94		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	62.0143	49.6114	74.4172
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	11274	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	11251	g	
totaal gewicht voor drogen	12420	g	
droge stof	90.8	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet % (m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	7	100														
20-31.5	16	100	X						Plaat	1	1.7884	19.829		15.863	23.795	
8-20	194	100	X						Plaat	5	3.0661	33.995		27.196	40.794	
4-8	89	100	X						Plaat	6	0.6339	7.028		5.623	8.434	
2-4	24	100	X						Plaat	8	0.1048	1.162		0.930	1.394	
1-2	72	33.2														0.4
0.5-1	299	6.9														0.5
<0.5	10574															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12916214-003

Datum analyse: 23-11-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: E-asmm3

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.5		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	10375	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	10375	g	
totaal gewicht voor drogen	12170	g	
droge stof	85.3	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	23	100														
4-8	35	100														
2-4	43	100														
1-2	149	23.9														0.7
0.5-1	348	5.2														0.8
<0.5	9777															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 7

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12931277, versienummer: 1

Rotterdam, 13-12-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 7 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 2 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie	
001	Grond	C-mm1-pu MM-puin inrit Frans	
Analyse	Eenheid	Q	001
Malen van monstermateriaal	-		#
droge stof	gew.-%	Q	96.8
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN			
naftaleen	mg/kgds	Q	0.04 ^{1) 2)}
fenantreen	mg/kgds	Q	1.8 ²⁾
antraceen	mg/kgds	Q	0.53 ²⁾
fluoranteen	mg/kgds	Q	3.8 ²⁾
benzo(a)antraceen	mg/kgds	Q	1.6 ²⁾
chryseen	mg/kgds	Q	1.2 ²⁾
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	Q	0.75 ²⁾
benzo(a)pyreen	mg/kgds	Q	1.3 ²⁾
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	Q	0.87 ²⁾
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	Q	0.86 ²⁾
pak-totaal (10 van VROM)	mg/kgds	Q	13 ²⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)			
PCB 28	µg/kgds	Q	<1.1 ³⁾
PCB 52	µg/kgds	Q	5.7
PCB 101	µg/kgds	Q	9.1
PCB 118	µg/kgds	Q	9.4
PCB 138	µg/kgds	Q	7.9
PCB 153	µg/kgds	Q	6.1 ¹⁾
PCB 180	µg/kgds	Q	3.7 ¹⁾
som (7) PCB	µg/kgds	Q	42
MINERALE OLIE			
fractie C10-C12	mg/kgds		<5 ²⁾
fractie C12-C22	mg/kgds		160 ²⁾
fractie C22-C30	mg/kgds		120 ²⁾
fractie C30-C40	mg/kgds		170 ^{4) 2)}
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	Q	440 ²⁾
UITLOGING			
CEN-test L/S=10		Q	#
datum start			11-12-2018
L/S	ml/g	Q	10.01
eind pH na uitloging	-	Q	10.80
temperatuur t.b.v. pH	°C		18.7
EC (25°C) na uitloging	µS/cm	Q	631
ELUAAT METALEN			
antimoon	mg/kgds	Q	<0.039 ⁵⁾
arseen	mg/kgds	Q	<0.05 ⁵⁾
barium	mg/kgds	Q	<0.05 ⁵⁾

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie	
001	Grond	C-mm1-pu MM-puin inrit Frans	
Analyse	Eenheid	Q	001
cadmium	mg/kgds	Q	<0.004 ⁵⁾
chromium	mg/kgds	Q	0.043 ⁵⁾
kobalt	mg/kgds	Q	<0.03 ⁵⁾
koper	mg/kgds	Q	0.093 ⁵⁾
kwik	mg/kgds	Q	<0.0005
lood	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾
molybdeen	mg/kgds	Q	<0.05 ⁵⁾
nikkel	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾
seleen	mg/kgds	Q	<0.039 ⁵⁾
tin	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾
vanadium	mg/kgds	Q	0.78 ⁵⁾
zink	mg/kgds	Q	<0.2 ⁵⁾
<i>ELUAAT DIVERSE NATCHEMISCHE BEPALINGEN</i>			
Fluoride	mg/kgds	Q	4.7
bromide	mg/kgds	Q	<2
chloride	mg/kgds	Q	670
sulfaat	mg/kgds	Q	686

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Voetnoten

- 1 Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.
- 2 De periode tussen monsterneming en in behandeling nemen op het lab was groter dan de toegestane conserveertermijn, hierdoor is de betrouwbaarheid van het resultaat mogelijk beïnvloed.
- 3 De rapportagegrens is verhoogd i.v.m. noodzakelijke verdunning.
- 4 Er zijn componenten aangetroffen die hoger zijn dan C40, deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.
- 5 Geanalyseerd m.b.v. ICP-MS, conform NEN-EN-ISO 17294-2 i.p.v. ICP-AES

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Malen van monstermateriaal	Grond	Eigen methode
droge stof	Grond	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
naftaleen	Grond	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie, analyse m.b.v. GC-MS
fenantreen	Grond	Idem
antraceen	Grond	Idem
fluoranteen	Grond	Idem
benzo(a)antraceen	Grond	Idem
chryseen	Grond	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond	Idem
benzo(a)pyreen	Grond	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond	Idem
pak-totaal (10 van VROM)	Grond	Idem
PCB 28	Grond	Eigen methode, aceton/ hexaan extractie, analyse m.b.v. GCMS.
PCB 52	Grond	Idem
PCB 101	Grond	Idem
PCB 118	Grond	Idem
PCB 138	Grond	Idem
PCB 153	Grond	Idem
PCB 180	Grond	Idem
som (7) PCB	Grond	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond	Conform NEN-EN-ISO 16703
CEN-test L/S=10	Grond Eluaat	Conform NEN-EN 12457-2
eind pH na uitloging	Grond Eluaat	NEN-EN-ISO 10523
EC (25°C) na uitloging	Grond Eluaat	Conform NEN-ISO 7888 en conform NEN-EN 27888
antimoon	Grond Eluaat	Conform NEN 6966 en conform NEN-EN-ISO 11885
arseen	Grond Eluaat	Idem
barium	Grond Eluaat	Idem
cadmium	Grond Eluaat	Idem
chromium	Grond Eluaat	Idem
kobalt	Grond Eluaat	Idem
koper	Grond Eluaat	Idem
kwik	Grond Eluaat	Conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grond Eluaat	Conform NEN 6966 en conform NEN-EN-ISO 11885
molybdeen	Grond Eluaat	Idem
nikkel	Grond Eluaat	Idem
seleen	Grond Eluaat	Idem
tin	Grond Eluaat	Idem
vanadium	Grond Eluaat	Idem
zink	Grond Eluaat	Idem
Fluoride	Grond Eluaat	Conform NEN-EN-ISO 10304-1
bromide	Grond Eluaat	Idem
chloride	Grond Eluaat	Idem
sulfaat	Grond Eluaat	Idem

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 6 van 7

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726543	06-12-2018	13-11-2018	ALC291

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931277 - 1

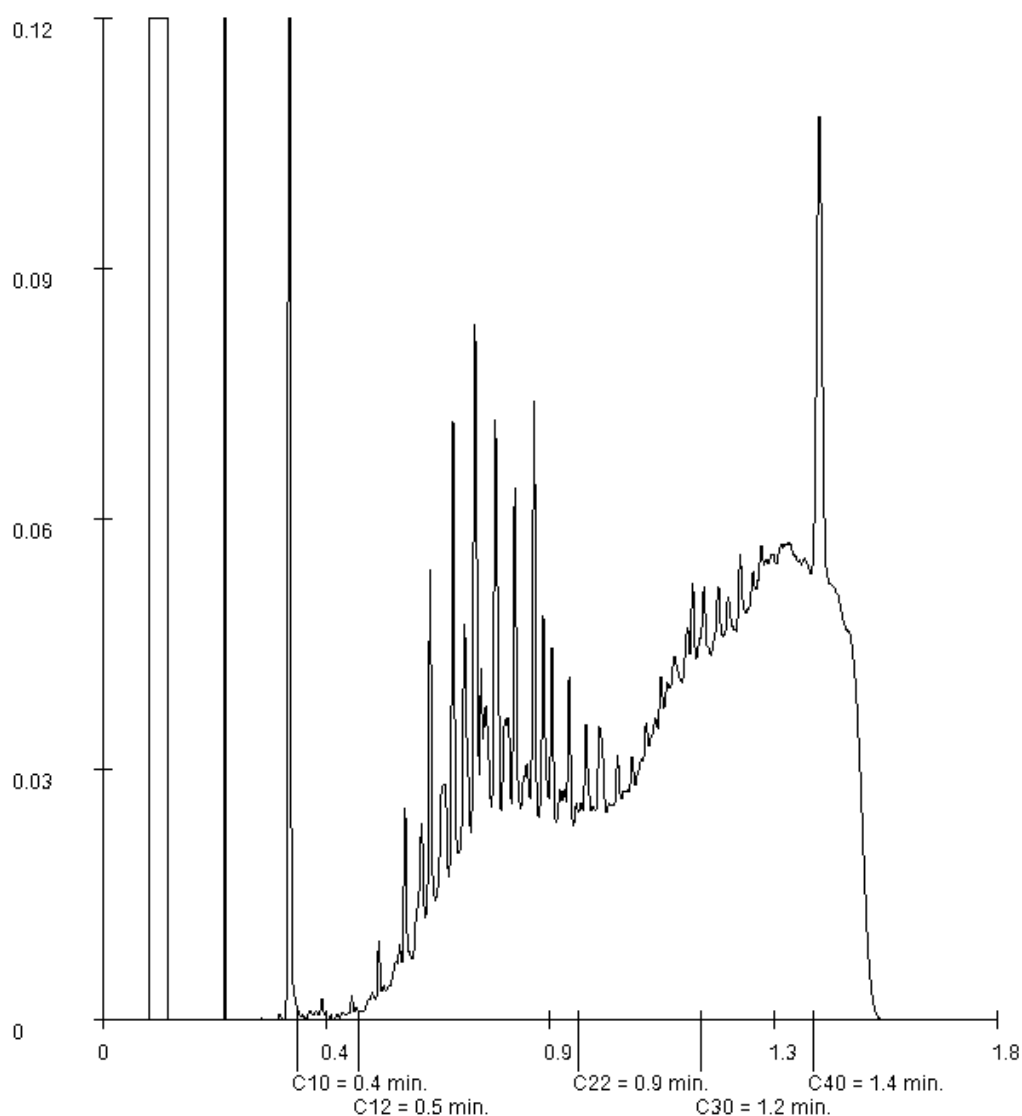
Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 13-12-2018

Monsternummer: 001
Monster beschrijvingen C-mm1-puMM-puin inrit Frans

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 5

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12931279, versienummer: 1

Rotterdam, 18-12-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 5 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 2 van 5

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931279 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 18-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	C-asm1-pu AS-MM-puin Frans

Analyse	Eenheid	Q	001
---------	---------	---	-----

VOORBEREIDENDE RESULTATEN

totaal aangeleverd monster	kg		2.89
in behandeling genomen gewicht	kg		2.89
Mengmonster samengesteld			nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		2115 ¹⁾
droge stof	gew.-%		89.5

KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK

gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	1.3
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2
ondergrens (95% betrouw.b.interval)	mg/kgds	Q	1.1
bovengrens (95% betrouw.b.interval)	mg/kgds	Q	1.6
gemeten hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	mg/kgds		1.3
gemeten niet-hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2
berekende bepalinggrens	mg/kgds	Q	0.73
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	1.3206
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 5

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931279 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 18-12-2018

Voetnoten

- 1 Het aangeleverde analysemonster voldoet niet aan de minimaal vereiste hoeveelheid volgens de eisen in NEN5898 (hoofdstuk 5).

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 4 van 5

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12931279 - 1

Orderdatum 06-12-2018
Startdatum 06-12-2018
Rapportagedatum 18-12-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdacht	conform NEN5897
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdacht	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten niet-hechtgebonden- asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdacht	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdacht	Conform AP04-SB-VI en conform NEN 5898
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdacht	Conform NEN 5898

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726542	06-12-2018	13-11-2018	ALC291

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12931279-001

Datum analyse: 17-12-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: C-asmm1-pu

Labomonster	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
Gemeten concentraties			
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	1.3	1.1	1.6
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	1.3		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten totaal asbestconcentratie	1.3	1.1	1.6
berekende bepalingsgrens	0.73		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	1.3206	1.0565	1.5847
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	2584	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	2115	g	
totaal gewicht voor drogen	2886	g	
droge stof	89.5	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet % (m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	175	100														
20-31.5	133	100														
8-20	1106	100														
4-8	371	100	X						Plaat	1	0.0273	1.321		1.057	1.585	
2-4	159	100														
1-2	108	69.4														0.4
0.5-1	108	33.3														0.3
<0.5	262															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 8

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12932114, versienummer: 1

Rotterdam, 14-12-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 8 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Per 30 maart 2018 is ALcontrol B.V. overgegaan naar de nieuwe naam SYNLAB Analytics & Services B.V. Alle erkenningen van ALcontrol B.V./ALcontrol Laboratories blijven van kracht en zijn/worden omgezet naar SYNLAB Analytics & Services B.V.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie		
001	Grond	E-mm1-pu MM-puin		
002	Grond	E-mm2-pu MM-puin 2		

Analyse	Eenheid	Q	001	002
Malen van monstermateriaal	-		#	
droge stof	gew.-%	Q	85.2	95.1
POLYCYCLISCHE AROMATISCHE KOOLWATERSTOFFEN				
naftaleen	mg/kgds	Q	0.12 ¹⁾	<0.02 ¹⁾
fenantreen	mg/kgds	Q	4.2 ¹⁾	0.29 ¹⁾
antraceen	mg/kgds	Q	1.1 ¹⁾	0.06 ¹⁾
fluoranteen	mg/kgds	Q	8.6 ¹⁾	0.66 ¹⁾
benzo(a)antraceen	mg/kgds	Q	6.1 ¹⁾	0.34 ¹⁾
chryseen	mg/kgds	Q	6.2 ¹⁾	0.38 ¹⁾
benzo(k)fluoranteen	mg/kgds	Q	3.2 ¹⁾	0.25 ¹⁾
benzo(a)pyreen	mg/kgds	Q	6.0 ¹⁾	0.40 ¹⁾
benzo(ghi)peryleen	mg/kgds	Q	3.2 ¹⁾	0.32 ¹⁾
indeno(1,2,3-cd)pyreen	mg/kgds	Q	3.6 ¹⁾	0.31 ¹⁾
pak-totaal (10 van VROM)	mg/kgds	Q	42 ¹⁾	3.0 ¹⁾
POLYCHLOORBIFENYLEN (PCB)				
PCB 28	µg/kgds	Q	16 ²⁾	<1
PCB 52	µg/kgds	Q	10 ³⁾	<1
PCB 101	µg/kgds	Q	28	<1
PCB 118	µg/kgds	Q	14	<1
PCB 138	µg/kgds	Q	23 ³⁾	<1
PCB 153	µg/kgds	Q	51	<1
PCB 180	µg/kgds	Q	34	<1
som (7) PCB	µg/kgds	Q	180	<7.0
MINERALE OLIE				
fractie C10-C12	mg/kgds		<5 ¹⁾	<5 ¹⁾
fractie C12-C22	mg/kgds		90 ¹⁾	<5 ¹⁾
fractie C22-C30	mg/kgds		210 ¹⁾	10 ¹⁾
fractie C30-C40	mg/kgds		230 ^{4) 1)}	10 ^{4) 1)}
totaal olie C10 - C40	mg/kgds	Q	520 ¹⁾	20 ¹⁾
UITLOGING				
CEN-test L/S=10		Q	#	#
datum start			11-12-2018	11-12-2018
L/S	ml/g	Q	10.05	10.01
eind pH na uitloging	-	Q	11.68	8.11
temperatuur t.b.v. pH	°C		19.4	20.6
EC (25°C) na uitloging	µS/cm	Q	901	123.9
ELUAAT METALEN				
antimoon	mg/kgds	Q	<0.039 ⁵⁾	<0.039 ⁵⁾
arseen	mg/kgds	Q	<0.05 ⁵⁾	<0.05 ⁵⁾

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie			
001	Grond	E-mm1-pu MM-puin			
002	Grond	E-mm2-pu MM-puin 2			
Analyse	Eenheid	Q	001	002	
barium	mg/kgds	Q	0.36 ⁵⁾	0.11 ⁵⁾	
cadmium	mg/kgds	Q	<0.004 ⁵⁾	<0.004 ⁵⁾	
chromium	mg/kgds	Q	0.091 ⁵⁾	<0.01 ⁵⁾	
kobalt	mg/kgds	Q	<0.03 ⁵⁾	<0.03 ⁵⁾	
koper	mg/kgds	Q	0.10 ⁵⁾	0.52 ⁵⁾	
kwik	mg/kgds	Q	0.002	<0.0005	
lood	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾	<0.1 ⁵⁾	
molybdeen	mg/kgds	Q	<0.05 ⁵⁾	<0.05 ⁵⁾	
nikkel	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾	<0.1 ⁵⁾	
seleen	mg/kgds	Q	<0.039 ⁵⁾	<0.039 ⁵⁾	
tin	mg/kgds	Q	<0.1 ⁵⁾	<0.1 ⁵⁾	
vanadium	mg/kgds	Q	0.20 ⁵⁾	0.066 ⁵⁾	
zink	mg/kgds	Q	<0.2 ⁵⁾	<0.2 ⁵⁾	
<i>ELUAAT DIVERSE NATCHEMISCHE BEPALINGEN</i>					
Fluoride	mg/kgds	Q	3.2	2.4	
bromide	mg/kgds	Q	<2	<2	
chloride	mg/kgds	Q	49	<10	
sulfaat	mg/kgds	Q	397	11.5	

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Voetnoten

- 1 De periode tussen monsterneming en in behandeling nemen op het lab was groter dan de toegestane conserveertermijn, hierdoor is de betrouwbaarheid van het resultaat mogelijk beïnvloed.
- 2 PCB 28 is mogelijk vals positief verhoogd door de aanwezigheid van PCB 31
- 3 Het gehalte is indicatief i.v.m. de aanwezigheid van componenten die een storende invloed hebben op de meting.
- 4 Er zijn componenten aangetroffen die hoger zijn dan C40, deze zijn niet van invloed op het gerapporteerde resultaat.
- 5 Geanalyseerd m.b.v. ICP-MS, conform NEN-EN-ISO 17294-2 i.p.v. ICP-AES

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
Malen van monstermateriaal	Grond	Eigen methode
droge stof	Grond	Grond: Gelijkwaardig aan ISO 11465 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934 (monstervoorbehandeling conform NEN-EN 16179). Grond (AS3000): conform AS3010-2 en gelijkwaardig aan NEN-EN 15934
naftaleen	Grond	Eigen methode, aceton-hexaan-extractie, analyse m.b.v. GC-MS
fenantreen	Grond	Idem
antraceen	Grond	Idem
fluoranteen	Grond	Idem
benzo(a)antraceen	Grond	Idem
chryseen	Grond	Idem
benzo(k)fluoranteen	Grond	Idem
benzo(a)pyreen	Grond	Idem
benzo(ghi)peryleen	Grond	Idem
indeno(1,2,3-cd)pyreen	Grond	Idem
pak-totaal (10 van VROM)	Grond	Idem
PCB 28	Grond	Eigen methode, aceton/ hexaan extractie, analyse m.b.v. GCMS.
PCB 52	Grond	Idem
PCB 101	Grond	Idem
PCB 118	Grond	Idem
PCB 138	Grond	Idem
PCB 153	Grond	Idem
PCB 180	Grond	Idem
som (7) PCB	Grond	Idem
totaal olie C10 - C40	Grond	Conform NEN-EN-ISO 16703
CEN-test L/S=10	Grond Eluaat	Conform NEN-EN 12457-2
eind pH na uitloging	Grond Eluaat	NEN-EN-ISO 10523
EC (25°C) na uitloging	Grond Eluaat	Conform NEN-ISO 7888 en conform NEN-EN 27888
antimoon	Grond Eluaat	Conform NEN 6966 en conform NEN-EN-ISO 11885
arseen	Grond Eluaat	Idem
barium	Grond Eluaat	Idem
cadmium	Grond Eluaat	Idem
chromium	Grond Eluaat	Idem
kobalt	Grond Eluaat	Idem
koper	Grond Eluaat	Idem
kwik	Grond Eluaat	Conform NEN-EN-ISO 17852
lood	Grond Eluaat	Conform NEN 6966 en conform NEN-EN-ISO 11885
molybdeen	Grond Eluaat	Idem
nikkel	Grond Eluaat	Idem
seleen	Grond Eluaat	Idem
tin	Grond Eluaat	Idem
vanadium	Grond Eluaat	Idem
zink	Grond Eluaat	Idem
Fluoride	Grond Eluaat	Conform NEN-EN-ISO 10304-1
bromide	Grond Eluaat	Idem
chloride	Grond Eluaat	Idem
sulfaat	Grond Eluaat	Idem

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 6 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	J0976748	14-11-2018	14-11-2018	ALC264
002	J0976752	15-11-2018	15-11-2018	ALC264

Paraaf :

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

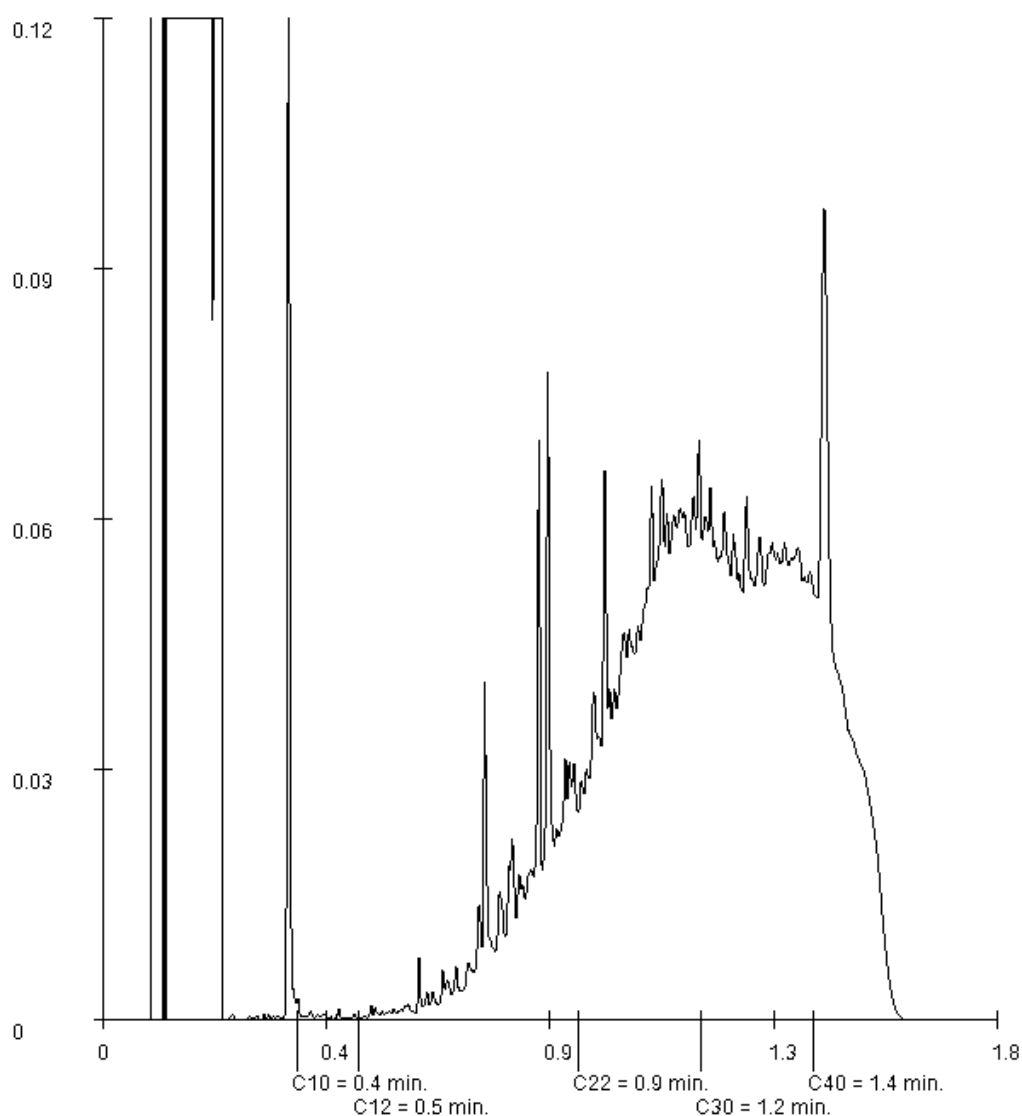
Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Monsternummer: 001
Monster beschrijvingen E-mm1-puMM-puin

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 8 van 8

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932114 - 1

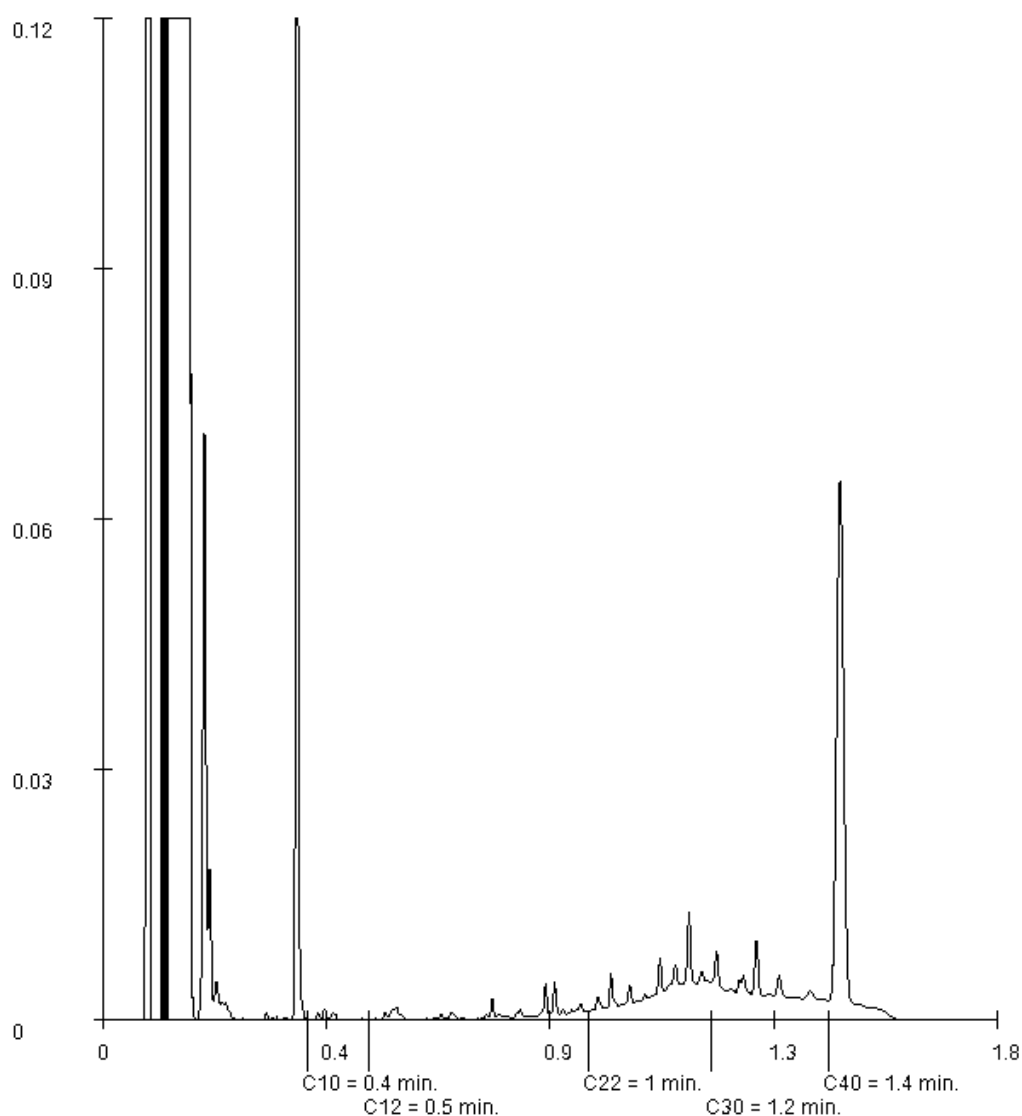
Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 14-12-2018

Monsternummer: 002
Monster beschrijvingen E-mm2-puMM-puin 2

Karakterisering naar alkaantraject

benzine	C9-C14
kerosine en petroleum	C10-C16
diesel en gasolie	C10-C28
motorolie	C20-C36
stookolie	C10-C36

De C10 en C40 pieken zijn toegevoegd door het laboratorium en worden gebruikt als interne standaard.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver
Einsteinstraat 12a
7601 PR ALMELO

Blad 1 van 6

Uw projectnaam : Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Uw projectnummer : 206537-13
SYNLAB rapportnummer : 12932115, versienummer: 1

Rotterdam, 20-12-2018

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij ontvangt u de analyse resultaten van het laboratoriumonderzoek ten behoeve van uw project 206537-13. Het onderzoek werd uitgevoerd conform uw opdracht. De gerapporteerde resultaten hebben uitsluitend betrekking op de geteste monsters. De door u aangegeven omschrijvingen voor de monsters en het project zijn overgenomen in dit analyserapport.

Het onderzoek is uitgevoerd door SYNLAB Analytics & Services B.V., gevestigd aan de Steenhouwerstraat 15 in Rotterdam (NL). Indien het onderzoek is uitgevoerd door derden of het SYNLAB laboratorium in Frankrijk (99-101 Avenue Louis Roche, Gennevilliers) is dit in het rapport aangegeven.

Dit analyserapport bestaat inclusief bijlagen uit 6 pagina's. In geval van een versienummer van '2' of hoger vervallen de voorgaande versies. Alle bijlagen maken onlosmakelijk onderdeel uit van het rapport. Alleen vermenigvuldiging van het hele rapport is toegestaan.

Mocht u vragen en/of opmerkingen hebben naar aanleiding van dit rapport, bijvoorbeeld als u nadere informatie nodig heeft over de meetonzekerheid van de analyseresultaten in dit rapport, dan verzoeken wij u vriendelijk contact op te nemen met de afdeling Customer Support.

Wij vertrouwen er op u met deze informatie van dienst te zijn.

Hoogachtend,

Jaap-Willem Hutter
Technical Director

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 2 van 6

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932115 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 20-12-2018

Nummer	Monstersoort	Monsterspecificatie
001	Asbestverdacht	E-asmm1-pu AS-MM-07 (puin)
002	Asbestverdacht	E-asmm2-pu AS-MM-08

Analyse	Eenheid	Q	001	002
VOORBEREIDENDE RESULTATEN				
totaal aangeleverd monster	kg		26.06	26.85
in behandeling genomen gewicht	kg		26.06	26.85
Mengmonster samengesteld			nee	nee
totaal gewicht <20 mm na drogen	g		23089 ¹⁾	24550 ¹⁾
droge stof	gew.-%		88.6	91.4
KWANTITATIEF ASBESTONDERZOEK				
gemeten totaal asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	13
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	<2
ondergrens (95% betrouw.b.interval)	mg/kgds	Q	<2	10
bovengrens (95% betrouw.b.interval)	mg/kgds	Q	<2	15
gemeten hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	13
gemeten niet-hechtgebonden Serpentin-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	mg/kgds		<2	<2
berekende bepalinggrens	mg/kgds	Q	1.3	0.62
gewogen asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	12.5779
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	mg/kgds	Q	<2	<2

De met Q gemerkte analyses zijn geaccrediteerd door de RvA.

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analysrapport

Blad 3 van 6

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932115 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 20-12-2018

Voetnoten

- 1 Het aangeleverde analysemonster voldoet niet aan de minimaal vereiste hoeveelheid volgens de eisen in NEN5898 (hoofdstuk 5).

Paraaf :

Ortageo Noordoost
J. Schrijver

Analyserapport

Blad 4 van 6

Projectnaam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
Projectnummer 206537-13
Rapportnummer 12932115 - 1

Orderdatum 07-12-2018
Startdatum 07-12-2018
Rapportagedatum 20-12-2018

Analyse	Monstersoort	Relatie tot norm
totaal aangeleverd monster	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
Mengmonster samengesteld	Asbestverdacht	conform NEN5897
totaal gewicht <20 mm na drogen	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
droge stof	Asbestverdacht	Idem
gemeten totaal asbestconcentratie	Asbestverdacht	Idem
gemeten niet-hechtgebonden- asbestconcentratie	Asbestverdacht	conform NEN5707 (2003) en/of NEN5897 (2005)
ondergrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdacht	Conform NEN 5898
bovengrens (95% betrouw.b.interval)	Asbestverdacht	Idem
gemeten hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdacht	Conform AP04-SB-VI en conform NEN 5898
gemeten niet-hechtgebonden Serpentijn-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
gemeten hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
gemeten niet-hechtgebonden Amfibool-asbestgehalte	Asbestverdacht	Idem
berekende bepalingsgrens	Asbestverdacht	Conform NEN 5898

Monster	Barcode	Aanlevering	Monstername	Verpakking
001	E1726412	14-11-2018	14-11-2018	ALC291
001	E1726424	14-11-2018	14-11-2018	ALC291
002	E1726423	15-11-2018	15-11-2018	ALC291
002	E1726422	15-11-2018	15-11-2018	ALC291

Paraaf :

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12932115-001

Datum analyse: 20-12-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: E-asmm1-pu

Labomonster			
Gemeten concentraties	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten totaal asbestconcentratie	<2	<2	<2
berekende bepalingsgrens	1.3		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	<2	<2	<2
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	23089	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	23089	g	
totaal gewicht voor drogen	26060	g	
droge stof	88.6	gew.-%	

Analyseresultaten

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	3302	100														
4-8	3277	100														
2-4	2062	48.8														0.5
1-2	1652	20.4														0.4
0.5-1	2363	5.2														0.4
<0.5	10433															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

Analyserapport bepaling van asbest in bodem conform NEN 5898

SYNLABnummer: 12932115-002

Datum analyse: 19-12-2018

Projectnummer: 20653713

Projectnaam: 206537-13

Monsteromschrijving: E-asmm2-pu

Labomonster	Concentratie (mg/kgds) **	Ondergrens (mg/kgds) **	Bovengrens (mg/kgds) **
Gemeten concentraties			
gemeten serpentijn-asbestconcentratie	13	10	15
gemeten amfibool-asbestconcentratie	<2	<2	<2
gemeten hechtgebonden-asbestconcentratie	13		
gemeten niet-hechtgebonden-asbestconcentratie	<2		
gemeten totaal asbestconcentratie	13	10	15
berekende bepalingsgrens	0.62		
Gewogen concentraties*			
gewogen asbestconcentratie	12.5779	10.0623	15.0934
gewogen niet-hechtgebonden asbestconcentratie	<2		
Vorbereidende resultaten			
totaal gewicht na drogen	24550	g	
totaal gewicht <20 mm na drogen	24550	g	
totaal gewicht voor drogen	26850	g	
droge stof	91.4	gew.-%	

Analyseresultaten

Soort materiaal	Hechtgebondenheid ***	Chrysotiel % (m/m)	Amosiet % (m/m)	Crocidoliet % (m/m)	Anthophylliet % (m/m)	Tremoliet % (m/m)	Actinoliet % (m/m)
Plaat	hechtgebonden	10-15	-	-	-	-	-

Fractie (mm)	massa zee fractie (g)	percentage onderzocht (m/m)	Chrysotiel	Amosiet	Crocidoliet	Anthophylliet	Tremoliet	Actinoliet	Soort materiaal	Aantal deeltjes	Massa deeltjes in onderzochte fractie (g)	Concentratie hechtgebonden (mg/kgds)	Concentratie niet hechtgebonden (mg/kgds)	Ondergrens (mg/kgds)	Bovengrens (mg/kgds)	Bepalingsgrens (mg/kgds)****
>31.5	0	100														
20-31.5	0	100														
8-20	7073	100	X						Plaat	3	2.1980	11.191		8.953	13.430	
4-8	1566	100	X						Plaat	5	0.2723	1.386		1.109	1.664	
2-4	1046	100														
1-2	950	22.2														0.3
0.5-1	1160	5.8														0.3
<0.5	12756															

Gevonden vezels in de fractie <0.5mm d.m.v. kwalitatief onderzoek m.b.v. stereo microscopie

bundels Chrysotiel	0
bundels Amosiet	0
bundels Crocidoliet	0
bundels Anthophylliet	0
bundels Tremoliet	0
bundels Actinoliet	0

* De gewogen concentratie is de concentratie serpentijn + 10 maal de concentratie amfibool. "Circulaire Bodemsanering, Staatscourant nr. 16675, 1 juli 2013".

** Alle afrondingen gebeuren vanaf het ruwe resultaat volgens tabel 5 uit NEN5898:2015.

*** De mate van hechtgebondenheid betreft een indicatieve weergave, welke is afgeleid van tabel 1 uit NEN5898:2015.

**** De bepalingsgrens wordt alleen bepaald voor de zee fracties < 4 mm, indien hierin geen asbest is aangetroffen. De totale bepalingsgrens is verkregen door de bepalingsgrenzen van de afzonderlijke zee fracties bij elkaar op te tellen.

BIJLAGE 5

Overschrijdingstabellen

Tabel 1: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		B-mm1			B-mm2			C-mm1		
Certificaatcode		12914771			12914771			12914797		
Boring(en)		B22, B23, B24, B25			B22, B24, B25, B26			C25, C26, C28, C29		
Traject (m -mv)		0,10 - 0,50			0,50 - 1,00			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	0,50			0,50			3,5		
Lutum	% ds	3,0			2,0			1,9		
Datum van toetsing		22-11-2018			22-11-2018			22-11-2018		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN										
barium	mg/kg ds	<20	<48 ⁽⁶⁾		<20	<54 ⁽⁶⁾		28	109 ⁽⁶⁾	
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03
kobalt	mg/kg ds	3,1	9,8	-0,03	2,6	9,1	-0,03	2,4	8,4	-0,04
koper	mg/kg ds	<5	<7	-0,22	<5	<7	-0,22	21	41	0,01
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
molybdeen	mg/kg ds	0,60	0,60	-0	<0,5	<0,4	-0,01	0,68	0,68	-0
nikkel	mg/kg ds	8,6	23,2	-0,18	8,2	23,9	-0,17	4,8	14,0	-0,32
lood	mg/kg ds	<10	<11	-0,08	<10	<11	-0,08	120	184	0,28
zink	mg/kg ds	<20	<32	-0,19	<20	<33	-0,18	74	169	0,05
PAK										
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,15	0,15	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,12	0,12	
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,16	0,16	
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,01	0,01		<0,01	<0,01		0,17	0,17	
fluorantheen	mg/kg ds	0,01	0,01		<0,01	<0,01		0,28	0,28	
chryseen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,19	0,19	
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,01	0,01		<0,01	<0,01		0,15	0,15	
anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,02	0,02	
fenanthreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		0,11	0,11	
PAK	mg/kg ds		0,079	-0,04		<0,070	-0,04		1,4	-0
PAK (lab)	mg/kg ds	0,079			0,07			1,357		
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB	µg/kg ds	<25 0,01			<25 0,01			<14 -0,01		
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9			4,9			4,9		
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4		<1	<4		<1	<2	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
minerale olie	mg/kg ds	80	400	0,04	<20	<70	-0,02	70	200	0
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾		<5	10 ⁽⁶⁾	
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾		<5	10 ⁽⁶⁾	
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	27	135 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾		28	80 ⁽⁶⁾	
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	49	245 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾		38	109 ⁽⁶⁾	
OVERIG										
Droge stof	% w/w	90,1	90,0 ⁽⁶⁾		90,9	91,0 ⁽⁶⁾		89,2	89,0 ⁽⁶⁾	
lutum	%	3,0			2,0			1,9		
organische stof	%	<0,5			0,5			3,5		
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		

Tabel 2: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		C-mm2			C-mm3			C-mm4		
Certificaatcode		12914797			12914797			12914797		
Boring(en)		C25, C26, C27, C29			C30, C32, C33, C34			C35, C36, C38, C43		
Traject (m -mv)		0,50 - 1,00			0,00 - 0,50			0,00 - 0,50		
Humus	% ds	1,6			2,5			2,1		
Lutum	% ds	2,4			1,6			3,7		
Datum van toetsing		22-11-2018			22-11-2018			22-11-2018		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN										
barium	mg/kg ds	<20	<52 ⁽⁶⁾		<20	<54 ⁽⁶⁾		<20	<45 ⁽⁶⁾	
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03	<0,2	<0,2	-0,03
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,5	-0,07	<1,5	<3,7	-0,06	<1,5	<3,1	-0,07
koper	mg/kg ds	5,8	11,8	-0,19	6,9	14,0	-0,17	<5	<7	-0,22
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0	<0,05	<0,05	-0
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
nikkel	mg/kg ds	3,4	9,6	-0,39	<3	<6	-0,45	<3	<5	-0,46
lood	mg/kg ds	30	47	-0,01	14	22	-0,06	12	18	-0,07
zink	mg/kg ds	29	67	-0,13	69	162	0,04	32	70	-0,12
PAK										
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,14	0,14		0,15	0,15	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,10	0,10		0,12	0,12	
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,07	0,07		0,12	0,12		0,13	0,13	
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,07	0,07		0,14	0,14		0,12	0,12	
fluorantheen	mg/kg ds	0,09	0,09		0,29	0,29		0,31	0,31	
chryseen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,18	0,18		0,18	0,18	
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,06	0,06		0,16	0,16		0,20	0,20	
anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		0,02	0,02		0,02	0,02	
fenanthreen	mg/kg ds	0,03	0,03		0,10	0,10		0,07	0,07	
PAK	mg/kg ds		0,49	-0,03		1,3	-0,01		1,3	-0,01
PAK (lab)	mg/kg ds	0,494			1,257			1,307		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB	µg/kg ds		<25	0,01		<20	0		<23	0
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9			4,9			4,9		
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4		<1	<3		<1	<3	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
minerale olie	mg/kg ds	<20	<70	-0,02	30	120	-0,01	<20	<67	-0,03
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾		<5	14 ⁽⁶⁾		<5	17 ⁽⁶⁾	
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾		<5	14 ⁽⁶⁾		<5	17 ⁽⁶⁾	
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	8	40 ⁽⁶⁾		11	44 ⁽⁶⁾		5	24 ⁽⁶⁾	
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	10	50 ⁽⁶⁾		16	64 ⁽⁶⁾		7	33 ⁽⁶⁾	
OVERIG										
Droge stof	% w/w	88,3	88,0 ⁽⁶⁾		89,9	90,0 ⁽⁶⁾		89,9	90,0 ⁽⁶⁾	
lutum	%	2,4			1,6			3,7		
organische stof	%	1,6			2,5			2,1		
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		

Tabel 3: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		C-mm5			C-mm6			C-mm7		
Certificaatcode		12914797			12914797			12914797		
Boring(en)		C37, C39, C41, C42			C45, C46			C44, C47		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,00 - 0,50			0,50 - 1,00		
Humus	% ds	3,4			2,8			0,50		
Lutum	% ds	1,0			1,0			1,0		
Datum van toetsing		22-11-2018			22-11-2018			22-11-2018		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN										
barium	mg/kg ds	<20	<54 ⁽⁶⁾		23	89 ⁽⁶⁾		<20	<54 ⁽⁶⁾	
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	-0,03	0,20	0,33	-0,02	<0,2	<0,2	-0,03
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,7	-0,06	<1,5	<3,7	-0,06	<1,5	<3,7	-0,06
koper	mg/kg ds	7,7	15,2	-0,17	10	20	-0,13	<5	<7	-0,22
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	-0	0,05	0,07	-0	<0,05	<0,05	-0
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
nikkel	mg/kg ds	3,2	9,3	-0,4	4,2	12,3	-0,35	<3	<6	-0,45
lood	mg/kg ds	13	20	-0,06	26	40	-0,02	<10	<11	-0,08
zink	mg/kg ds	52	119	-0,04	62	144	0,01	<20	<33	-0,18
PAK										
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,19	0,19		0,11	0,11		0,02	0,02	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,12	0,12		0,08	0,08		<0,01	<0,01	
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,15	0,15		0,09	0,09		<0,01	<0,01	
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,17	0,17		0,10	0,10		<0,01	<0,01	
fluorantheen	mg/kg ds	0,25	0,25		0,21	0,21		0,04	0,04	
chryseen	mg/kg ds	0,16	0,16		0,11	0,11		0,02	0,02	
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,18	0,18		0,15	0,15		0,02	0,02	
anthraceen	mg/kg ds	0,03	0,03		0,03	0,03		<0,01	<0,01	
fenanthreen	mg/kg ds	0,05	0,05		0,08	0,08		0,02	0,02	
PAK	mg/kg ds		1,3	-0,01		0,97	-0,01		0,16	-0,03
PAK (lab)	mg/kg ds	1,307			0,967			0,155		
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB	µg/kg ds		<14	-0,01		<18	-0		<25	0,01
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9			4,9			4,9		
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<2		<1	<3		<1	<4	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
minerale olie	mg/kg ds	60	176	-0	50	179	-0	<20	<70	-0,02
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	10 ⁽⁶⁾		<5	13 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	10 ⁽⁶⁾		<5	13 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	23	68 ⁽⁶⁾		16	57 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	40	118 ⁽⁶⁾		30	107 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
OVERIG										
Droge stof	% w/w	89,0	89,0 ⁽⁶⁾		89,4	89,0 ⁽⁶⁾		93,3	93,0 ⁽⁶⁾	
lutum	%	<1			<1			<1		
organische stof	%	3,4			2,8			<0,5		
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		

Tabel 4: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		E09-1			E10-1			E26-1		
Certificaatcode		12927977			12927977			12927977		
Boring(en)		E09			E10			E26		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,40			0,00 - 0,40			0,00 - 0,40		
Humus	% ds	8,5			9,1			4,7		
Lutum	% ds	1,7			3,7			2,1		
Datum van toetsing		4-12-2018			4-12-2018			4-12-2018		
Monsterconclusie		Overschrijding Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN										
barium	mg/kg ds									
cadmium	mg/kg ds									
kobalt	mg/kg ds									
koper	mg/kg ds									
kwik	mg/kg ds									
molybdeen	mg/kg ds									
nikkel	mg/kg ds									
lood	mg/kg ds									
zink	mg/kg ds	140	285	0,25	200	375	0,41	<20	<31	-0,19
PAK										
naftaleen	mg/kg ds									
benzo(a)pyreen	mg/kg ds									
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds									
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds									
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds									
fluorantheen	mg/kg ds									
chryseen	mg/kg ds									
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds									
anthraceen	mg/kg ds									
fenanthreen	mg/kg ds									
PAK	mg/kg ds									
PAK (lab)	mg/kg ds									
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB	µg/kg ds									
PCB (som lab)	µg/kg ds									
PCB 28	µg/kg ds									
PCB 52	µg/kg ds									
PCB 101	µg/kg ds									
PCB 118	µg/kg ds									
PCB 138	µg/kg ds									
PCB 153	µg/kg ds									
PCB 180	µg/kg ds									
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
minerale olie	mg/kg ds									
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds									
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds									
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds									
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds									
OVERIG										
Droge stof	% w/w	88,3	88,0 ⁽⁶⁾		88,8	89,0 ⁽⁶⁾		90,1	90,0 ⁽⁶⁾	
Iutum	%	1,7			3,7			2,1		
organische stof	%	8,5			9,1			4,7		
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		

Tabel 5: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		E27-1	E-mm1			E-mm2				
Certificaatcode		12927977	12916739			12916739				
Boring(en)		E27	E08, E15, E16, E19			E09, E10, E26, E27				
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50	0,00 - 0,50			0,00 - 0,50				
Humus	% ds	4,5	3,7			8,4				
Lutum	% ds	3,4	5,3			2,0				
Datum van toetsing		4-12-2018	26-11-2018			26-11-2018				
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde	Voldoet aan Achtergrondwaarde			Overschrijding Achtergrondwaarde				
Monstermelding 1										
Monstermelding 2										
Monstermelding 3										
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN										
barium	mg/kg ds				<20	<38 ⁽⁶⁾		140	543 ⁽⁶⁾	
cadmium	mg/kg ds				<0,2	<0,2	-0,03	0,26	0,35	-0,02
kobalt	mg/kg ds				<1,5	<2,7	-0,07	<1,5	<3,7	-0,06
koper	mg/kg ds				6,3	11,1	-0,19	13	22	-0,12
kwik	mg/kg ds				<0,05	<0,05	-0	0,08	0,11	-0
molybdeen	mg/kg ds				<0,5	<0,4	-0,01	0,52	0,52	-0,01
nikkel	mg/kg ds				<3	<5	-0,46	3,8	11,1	-0,37
lood	mg/kg ds				12	17	-0,07	51	72	0,05
zink	mg/kg ds	<20	<29	-0,19	<20	<27	-0,19	320	653	0,88
PAK										
naftaleen	mg/kg ds				<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds				0,03	0,03		0,10	0,10	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds				0,02	0,02		0,08	0,08	
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds				0,02	0,02		0,09	0,09	
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds				0,02	0,02		0,09	0,09	
fluorantheen	mg/kg ds				0,04	0,04		0,24	0,24	
chryseen	mg/kg ds				0,03	0,03		0,16	0,16	
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds				0,04	0,04		0,10	0,10	
anthraceen	mg/kg ds				<0,01	<0,01		0,01	0,01	
fenanthreen	mg/kg ds				<0,01	<0,01		0,08	0,08	
PAK	mg/kg ds					0,22	-0,03		0,96	-0,01
PAK (lab)	mg/kg ds				0,221			0,957		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN										
PCB	µg/kg ds					<13	-0,01		10,0	-0,01
PCB (som lab)	µg/kg ds				4,9			8,5		
PCB 28	µg/kg ds				<1	<2		<1	<1	
PCB 52	µg/kg ds				<1	<2		<1	<1	
PCB 101	µg/kg ds				<1	<2		<1	<1	
PCB 118	µg/kg ds				<1	<2		<1	<1	
PCB 138	µg/kg ds				<1	<2		1,7	2,0	
PCB 153	µg/kg ds				<1	<2		2,4	2,9	
PCB 180	µg/kg ds				<1	<2		1,6	1,9	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN										
minerale olie	mg/kg ds				<20	<38	-0,03	60	71	-0,02
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds				<5	9 ⁽⁶⁾		<5	4 ⁽⁶⁾	
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds				<5	9 ⁽⁶⁾		20	24 ⁽⁶⁾	
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds				<5	9 ⁽⁶⁾		18	21 ⁽⁶⁾	
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds				<5	9 ⁽⁶⁾		21	25 ⁽⁶⁾	
OVERIG										
Droge stof	% w/w	90,4	90,0 ⁽⁶⁾		89,2	89,0 ⁽⁶⁾		85,9	86,0 ⁽⁶⁾	
lutum	%	3,4			5,3			2,0		
organische stof	%	4,5			3,7			8,4		
Artefacten	g	<1			<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0			0		

Tabel 6: Gemeten gehalten in grond met beoordeling conform de Wet Bodembescherming

Monstercode		E-mm3			E-mm4		
Certificaatcode		12916739			12916739		
Boring(en)		E21, E22, E23, E25			MM-ondergrond puinpad		
Traject (m -mv)		0,00 - 0,50			0,30 - 0,80		
Humus	% ds	4,6			1,6		
Lutum	% ds	3,6			1,9		
Datum van toetsing		26-11-2018			26-11-2018		
Monsterconclusie		Voldoet aan Achtergrondwaarde			Voldoet aan Achtergrondwaarde		
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
		Meetw	GSSD	Index	Meetw	GSSD	Index
METALEN							
barium	mg/kg ds	42	136 ⁽⁶⁾		<20	<54 ⁽⁶⁾	
cadmium	mg/kg ds	0,28	0,42	-0,01	<0,2	<0,2	-0,03
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,1	-0,07	<1,5	<3,7	-0,06
koper	mg/kg ds	10	18	-0,15	<5	<7	-0,22
kwik	mg/kg ds	0,09	0,12	-0	<0,05	<0,05	-0
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	-0,01	<0,5	<0,4	-0,01
nikkel	mg/kg ds	4,4	11,3	-0,36	<3	<6	-0,45
lood	mg/kg ds	29	42	-0,02	<10	<11	-0,08
zink	mg/kg ds	44	91	-0,08	<20	<33	-0,18
PAK							
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01		<0,01	<0,01	
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,14	0,14		<0,01	<0,01	
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,11	0,11		<0,01	<0,01	
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,10	0,10		<0,01	<0,01	
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,09	0,09		<0,01	<0,01	
fluorantheen	mg/kg ds	0,22	0,22		<0,01	<0,01	
chryseen	mg/kg ds	0,15	0,15		<0,01	<0,01	
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,15	0,15		<0,01	<0,01	
anthraceen	mg/kg ds	0,02	0,02		<0,01	<0,01	
fenanthreen	mg/kg ds	0,08	0,08		<0,01	<0,01	
PAK	mg/kg ds		1,1	-0,01		<0,070	-0,04
PAK (lab)	mg/kg ds	1,067			0,07		
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB	µg/kg ds		<11	-0,01		<25	0,01
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9			4,9		
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 138	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 153	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
PCB 180	µg/kg ds	<1	<2		<1	<4	
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
minerale olie	mg/kg ds	<20	<30	-0,03	<20	<70	-0,02
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	6	13 ⁽⁶⁾		<5	18 ⁽⁶⁾	
OVERIG							
Droge stof	% w/w	86,2	86,0 ⁽⁶⁾		95,8	96,0 ⁽⁶⁾	
lutum	%	3,6			1,9		
organische stof	%	4,6			1,6		
Artefacten	g	<1			<1		
Aard artefacten	-	0			0		

: geen meetwaarde aanwezig
 -- : geen toetsnorm aanwezig
 <d : kleiner dan de detectielimiet
 8,88 : <= Achtergrondwaarde
 <=7 : > Achtergrondwaarde
 8,88 : > Tussenwaarde
 8.88 : > Interventiewaarde
 6 : Heeft geen normwaarde
 # : verhoogde rapportagegrens
 GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde
 Index : (GSSD - AW) / (I - AW)

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.0.0 -

Tabel 7: Normwaarden conform de Wet Bodembescherming

		AW	WO	IND	I
METALEN					
cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
koper	mg/kg ds	40	54	190	190
kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
lood	mg/kg ds	50	210	530	530
zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
minerale olie	mg/kg ds	190	190	500	5000

Tabel 1: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		B-mm1		B-mm2		C-mm1	
Humus (% ds)		0,50		0,50		3,5	
Lutum (% ds)		3,0		2,0		1,9	
Datum van toetsing		22-11-2018		22-11-2018		22-11-2018	
Monster getoetst als		partij		partij		partij	
Bodemklasse monster		Klasse industrie		Altijd toepasbaar		Klasse industrie	
Samenstelling monster							
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
Zintuiglijke bijmengingen		zwak puinhoudend				sporen puin	
Grondsoort		Zand		Zand		Zand	
		Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
METALEN							
barium	mg/kg ds	<20	<48 ⁽⁶⁾	<20	<54 ⁽⁶⁾	28	109 ⁽⁶⁾
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2
kobalt	mg/kg ds	3,1	9,8	2,6	9,1	2,4	8,4
koper	mg/kg ds	<5	<7	<5	<7	21	41
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
molybdeen	mg/kg ds	0,60	0,60	<0,5	<0,4	0,68	0,68
nikkel	mg/kg ds	8,6	23,2	8,2	23,9	4,8	14,0
lood	mg/kg ds	<10	<11	<10	<11	120	184
zink	mg/kg ds	<20	<32	<20	<33	74	169
PAK							
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,15	0,15
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,12	0,12
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,16	0,16
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,01	0,01	<0,01	<0,01	0,17	0,17
fluorantheen	mg/kg ds	0,01	0,01	<0,01	<0,01	0,28	0,28
chryseen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,19	0,19
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,01	0,01	<0,01	<0,01	0,15	0,15
anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,02	0,02
fenanthreen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	0,11	0,11
PAK	mg/kg ds	0,079		<0,070		1,4	
PAK (lab)	mg/kg ds	0,079		0,07		1,357	
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB	µg/kg ds	<25		<25		<14	
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9		4,9		4,9	
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4	<1	<4	<1	<2
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
minerale olie	mg/kg ds	80	400	<20	<70	70	200
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	10 ⁽⁶⁾
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	10 ⁽⁶⁾
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	27	135 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾	28	80 ⁽⁶⁾
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	49	245 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾	38	109 ⁽⁶⁾
OVERIG							
Droge stof	% w/w	90,1	90,0 ⁽⁶⁾	90,9	91,0 ⁽⁶⁾	89,2	89,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	3,0		2,0		1,9	
organische stof	%	<0,5		0,5		3,5	
Artefacten	g	<1		<1		<1	
Aard artefacten	-	0		0		0	

Tabel 2: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		C-mm2		C-mm3		C-mm4	
Humus (% ds)		1,6		2,5		2,1	
Lutum (% ds)		2,4		1,6		3,7	
Datum van toetsing		22-11-2018		22-11-2018		22-11-2018	
Monster getoetst als		partij		partij		partij	
Bodemklasse monster		Altijd toepasbaar		Altijd toepasbaar		Altijd toepasbaar	
Samenstelling monster							
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
Zintuiglijke bijmengingen				sporen puin		zwak puinhoudend	
Grondsoort		Zand		Zand		Zand	
		Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
METALEN							
barium	mg/kg ds	<20	<52 ⁽⁶⁾	<20	<54 ⁽⁶⁾	<20	<45 ⁽⁶⁾
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2	<0,2
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,5	<1,5	<3,7	<1,5	<3,1
koper	mg/kg ds	5,8	11,8	6,9	14,0	<5	<7
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05	<0,05
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	<0,5	<0,4	<0,5	<0,4
nikkel	mg/kg ds	3,4	9,6	<3	<6	<3	<5
lood	mg/kg ds	30	47	14	22	12	18
zink	mg/kg ds	29	67	69	162	32	70
PAK							
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,06	0,06	0,14	0,14	0,15	0,15
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,05	0,05	0,10	0,10	0,12	0,12
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,07	0,07	0,12	0,12	0,13	0,13
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,07	0,07	0,14	0,14	0,12	0,12
fluorantheen	mg/kg ds	0,09	0,09	0,29	0,29	0,31	0,31
chryseen	mg/kg ds	0,05	0,05	0,18	0,18	0,18	0,18
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,06	0,06	0,16	0,16	0,20	0,20
anthraceen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	0,02	0,02	0,02	0,02
fenanthreen	mg/kg ds	0,03	0,03	0,10	0,10	0,07	0,07
PAK	mg/kg ds	0,49		1,3		1,3	
PAK (lab)	mg/kg ds	0,494		1,257		1,307	
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB	µg/kg ds	<25		<20		<23	
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9		4,9		4,9	
PCB 28	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 52	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 101	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 118	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 138	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 153	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
PCB 180	µg/kg ds	<1	<4	<1	<3	<1	<3
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
minerale olie	mg/kg ds	<20	<70	30	120	<20	<67
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	14 ⁽⁶⁾	<5	17 ⁽⁶⁾
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	18 ⁽⁶⁾	<5	14 ⁽⁶⁾	<5	17 ⁽⁶⁾
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	8	40 ⁽⁶⁾	11	44 ⁽⁶⁾	5	24 ⁽⁶⁾
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	10	50 ⁽⁶⁾	16	64 ⁽⁶⁾	7	33 ⁽⁶⁾
OVERIG							
Droge stof	% w/w	88,3	88,0 ⁽⁶⁾	89,9	90,0 ⁽⁶⁾	89,9	90,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	2,4		1,6		3,7	
organische stof	%	1,6		2,5		2,1	
Artefacten	g	<1		<1		<1	
Aard artefacten	-	0		0		0	

Tabel 3: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		C-mm5		C-mm6		C-mm7	
Humus (% ds)		3,4		2,8		0,50	
Lutum (% ds)		1,0		1,0		1,0	
Datum van toetsing		22-11-2018		22-11-2018		22-11-2018	
Monster getoetst als		partij		partij		partij	
Bodemklasse monster		Altijd toepasbaar		Altijd toepasbaar		Altijd toepasbaar	
Samenstelling monster							
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
Zintuiglijke bijmengingen		sporen puin		zwak puinhoudend			
Grondsoort		Zand		Zand		Zand	
		Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
METALEN							
barium	mg/kg ds	<20	<54 ⁽⁶⁾	23	89 ⁽⁶⁾	<20	<54 ⁽⁶⁾
cadmium	mg/kg ds	<0,2	<0,2	0,20	0,33	<0,2	<0,2
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,7	<1,5	<3,7	<1,5	<3,7
koper	mg/kg ds	7,7	15,2	10	20	<5	<7
kwik	mg/kg ds	<0,05	<0,05	0,05	0,07	<0,05	<0,05
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	<0,5	<0,4	<0,5	<0,4
nikkel	mg/kg ds	3,2	9,3	4,2	12,3	<3	<6
lood	mg/kg ds	13	20	26	40	<10	<11
zink	mg/kg ds	52	119	62	144	<20	<33
PAK							
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,19	0,19	0,11	0,11	0,02	0,02
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,12	0,12	0,08	0,08	<0,01	<0,01
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,15	0,15	0,09	0,09	<0,01	<0,01
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,17	0,17	0,10	0,10	<0,01	<0,01
fluorantheen	mg/kg ds	0,25	0,25	0,21	0,21	0,04	0,04
chryseen	mg/kg ds	0,16	0,16	0,11	0,11	0,02	0,02
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,18	0,18	0,15	0,15	0,02	0,02
anthraceen	mg/kg ds	0,03	0,03	0,03	0,03	<0,01	<0,01
fenanthreen	mg/kg ds	0,05	0,05	0,08	0,08	0,02	0,02
PAK	mg/kg ds	1,3		0,97		0,16	
PAK (lab)	mg/kg ds	1,307		0,967		0,155	
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB	µg/kg ds	<14		<18		<25	
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9		4,9		4,9	
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 138	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 153	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
PCB 180	µg/kg ds	<1	<2	<1	<3	<1	<4
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
minerale olie	mg/kg ds	60	176	50	179	<20	<70
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	10 ⁽⁶⁾	<5	13 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	10 ⁽⁶⁾	<5	13 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	23	68 ⁽⁶⁾	16	57 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	40	118 ⁽⁶⁾	30	107 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
OVERIG							
Droge stof	% w/w	89,0	89,0 ⁽⁶⁾	89,4	89,0 ⁽⁶⁾	93,3	93,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	<1		<1		<1	
organische stof	%	3,4		2,8		<0,5	
Artefacten	g	<1		<1		<1	
Aard artefacten	-	0		0		0	

Tabel 4: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		E09-1		E10-1		E26-1	
Humus (% ds)		8,5		9,1		4,7	
Lutum (% ds)		1,7		3,7		2,1	
Datum van toetsing		4-12-2018		4-12-2018		4-12-2018	
Monster getoetst als		partij		partij		partij	
Bodemklasse monster		Klasse industrie		Klasse industrie		Altijd toepasbaar	
Samenstelling monster							
Monstermelding 1							
Monstermelding 2							
Monstermelding 3							
Zintuiglijke bijmengingen							
Grondsoort		Zand		Zand		Zand	
		Meetw	GSSD	Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
METALEN							
barium	mg/kg ds						
cadmium	mg/kg ds						
kobalt	mg/kg ds						
koper	mg/kg ds						
kwik	mg/kg ds						
molybdeen	mg/kg ds						
nikkel	mg/kg ds						
lood	mg/kg ds						
zink	mg/kg ds	140	285	200	375	<20	<31
PAK							
naftaleen	mg/kg ds						
benzo(a)pyreen	mg/kg ds						
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds						
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds						
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds						
fluorantheen	mg/kg ds						
chryseen	mg/kg ds						
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds						
anthraceen	mg/kg ds						
fenanthreen	mg/kg ds						
PAK	mg/kg ds						
PAK (lab)	mg/kg ds						
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN							
PCB	µg/kg ds						
PCB (som lab)	µg/kg ds						
PCB 28	µg/kg ds						
PCB 52	µg/kg ds						
PCB 101	µg/kg ds						
PCB 118	µg/kg ds						
PCB 138	µg/kg ds						
PCB 153	µg/kg ds						
PCB 180	µg/kg ds						
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN							
minerale olie	mg/kg ds						
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds						
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds						
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds						
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds						
OVERIG							
Droge stof	% w/w	88,3	88,0 ⁽⁶⁾	88,8	89,0 ⁽⁶⁾	90,1	90,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	1,7		3,7		2,1	
organische stof	%	8,5		9,1		4,7	
Artefacten	g	<1		<1		<1	
Aard artefacten	-	0		0		0	

Tabel 5: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		E27-1	E-mm1	E-mm2
Humus (% ds)		4,5	3,7	8,4
Lutum (% ds)		3,4	5,3	2,0
Datum van toetsing		4-12-2018	26-11-2018	26-11-2018
Monster getoetst als		partij	partij	partij
Bodemklasse monster		Altijd toepasbaar	Altijd toepasbaar	Klasse industrie
Samenstelling monster				
Monstermelding 1				
Monstermelding 2				
Monstermelding 3				
Zintuiglijke bijmengingen				
Grondsoort		Zand	Zand	Zand
		Meetw GSSD	Meetw GSSD	Meetw GSSD
METALEN				
barium	mg/kg ds		<20 <38 ⁽⁶⁾	140 543 ⁽⁶⁾
cadmium	mg/kg ds		<0,2 <0,2	0,26 0,35
kobalt	mg/kg ds		<1,5 <2,7	<1,5 <3,7
koper	mg/kg ds		6,3 11,1	13 22
kwik	mg/kg ds		<0,05 <0,05	0,08 0,11
molybdeen	mg/kg ds		<0,5 <0,4	0,52 0,52
nikkel	mg/kg ds		<3 <5	3,8 11,1
lood	mg/kg ds		12 17	51 72
zink	mg/kg ds	<20 <29	<20 <27	320 653
PAK				
naftaleen	mg/kg ds		<0,01 <0,01	<0,01 <0,01
benzo(a)pyreen	mg/kg ds		0,03 0,03	0,10 0,10
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds		0,02 0,02	0,08 0,08
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds		0,02 0,02	0,09 0,09
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds		0,02 0,02	0,09 0,09
fluorantheen	mg/kg ds		0,04 0,04	0,24 0,24
chryseen	mg/kg ds		0,03 0,03	0,16 0,16
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds		0,04 0,04	0,10 0,10
anthraceen	mg/kg ds		<0,01 <0,01	0,01 0,01
fenanthreen	mg/kg ds		<0,01 <0,01	0,08 0,08
PAK	mg/kg ds		0,22	0,96
PAK (lab)	mg/kg ds		0,221	0,957
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN				
PCB	µg/kg ds		<13	10,0
PCB (som lab)	µg/kg ds		4,9	8,5
PCB 28	µg/kg ds		<1 <2	<1 <1
PCB 52	µg/kg ds		<1 <2	<1 <1
PCB 101	µg/kg ds		<1 <2	<1 <1
PCB 118	µg/kg ds		<1 <2	<1 <1
PCB 138	µg/kg ds		<1 <2	1,7 2,0
PCB 153	µg/kg ds		<1 <2	2,4 2,9
PCB 180	µg/kg ds		<1 <2	1,6 1,9
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN				
minerale olie	mg/kg ds		<20 <38	60 71
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds		<5 9 ⁽⁶⁾	<5 4 ⁽⁶⁾
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds		<5 9 ⁽⁶⁾	20 24 ⁽⁶⁾
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds		<5 9 ⁽⁶⁾	18 21 ⁽⁶⁾
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds		<5 9 ⁽⁶⁾	21 25 ⁽⁶⁾
OVERIG				
Droge stof	% w/w	90,4 90,0 ⁽⁶⁾	89,2 89,0 ⁽⁶⁾	85,9 86,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	3,4	5,3	2,0
organische stof	%	4,5	3,7	8,4
Artefacten	g	<1	<1	<1
Aard artefacten	-	0	0	0

Tabel 6: Samenstellingwaarden en toetsing voor grond conform Besluit Bodemkwaliteit

Monstercode		E-mm3		E-mm4	
Humus (% ds)		4,6		1,6	
Lutum (% ds)		3,6		1,9	
Datum van toetsing		26-11-2018		26-11-2018	
Monster getoetst als		partij		partij	
Bodemklasse monster		Altijd toepasbaar		Altijd toepasbaar	
Samenstelling monster					
Monstermelding 1					
Monstermelding 2					
Monstermelding 3					
Zintuiglijke bijmengingen				E28,29,30,31 (30-80)	
Grondsoort		Zand		Zand	
		Meetw	GSSD	Meetw	GSSD
METALEN					
barium	mg/kg ds	42	136 ⁽⁶⁾	<20	<54 ⁽⁶⁾
cadmium	mg/kg ds	0,28	0,42	<0,2	<0,2
kobalt	mg/kg ds	<1,5	<3,1	<1,5	<3,7
koper	mg/kg ds	10	18	<5	<7
kwik	mg/kg ds	0,09	0,12	<0,05	<0,05
molybdeen	mg/kg ds	<0,5	<0,4	<0,5	<0,4
nikkel	mg/kg ds	4,4	11,3	<3	<6
lood	mg/kg ds	29	42	<10	<11
zink	mg/kg ds	44	91	<20	<33
PAK					
naftaleen	mg/kg ds	<0,01	<0,01	<0,01	<0,01
benzo(a)pyreen	mg/kg ds	0,14	0,14	<0,01	<0,01
benzo(k)fluorantheen	mg/kg ds	0,11	0,11	<0,01	<0,01
indeno-(1,2,3-c,d)pyreen	mg/kg ds	0,10	0,10	<0,01	<0,01
benzo(g,h,i)peryleen	mg/kg ds	0,09	0,09	<0,01	<0,01
fluorantheen	mg/kg ds	0,22	0,22	<0,01	<0,01
chryseen	mg/kg ds	0,15	0,15	<0,01	<0,01
benzo(a)anthraceen	mg/kg ds	0,15	0,15	<0,01	<0,01
anthraceen	mg/kg ds	0,02	0,02	<0,01	<0,01
fenanthreen	mg/kg ds	0,08	0,08	<0,01	<0,01
PAK	mg/kg ds	1,1		<0,070	
PAK (lab)	mg/kg ds	1,067		0,07	
GECHLOOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB	µg/kg ds	<11		<25	
PCB (som lab)	µg/kg ds	4,9		4,9	
PCB 28	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 52	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 101	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 118	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 138	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 153	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
PCB 180	µg/kg ds	<1	<2	<1	<4
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
minerale olie	mg/kg ds	<20	<30	<20	<70
minerale olie C10 - C12	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C12 - C22	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C22 - C30	mg/kg ds	<5	8 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
minerale olie C30 - C40	mg/kg ds	6	13 ⁽⁶⁾	<5	18 ⁽⁶⁾
OVERIG					
Droge stof	% w/w	86,2	86,0 ⁽⁶⁾	95,8	96,0 ⁽⁶⁾
lutum	%	3,6		1,9	
organische stof	%	4,6		1,6	
Artefacten	g	<1		<1	
Aard artefacten	-	0		0	

: geen meetwaarde aanwezig
 -- : geen toetsnorm aanwezig
 <d : kleiner dan de detectielimiet
 8,88 : <= Achtergrondwaarde
 8,88 : Wonen
 8,88 : Industrie
 8,88 : <= Interventiewaarde
 8,88 : Niet Toepasbaar > IW
 6 : Heeft geen normwaarde
 # : verhoogde rapportagegrens
 GSSD : Gestandaardiseerde meetwaarde

- Getoetst via de BoToVa service, versie 3.0.0 -

Tabel 7: Normwaarden (mg/kg) conform Regeling Besluit Bodemkwaliteit

		AW	WO	IND	I
METALEN					
cadmium	mg/kg ds	0,6	1,2	4,3	13
kobalt	mg/kg ds	15	35	190	190
koper	mg/kg ds	40	54	190	190
kwik	mg/kg ds	0,15	0,83	4,8	36
molybdeen	mg/kg ds	1,5	88	190	190
nikkel	mg/kg ds	35	39	100	100
lood	mg/kg ds	50	210	530	530
zink	mg/kg ds	140	200	720	720
PAK					
PAK	mg/kg ds	1,5	6,8	40	40
GECHLOREERDE KOOLWATERSTOFFEN					
PCB	mg/kg ds	0,02	0,04	0,5	1
OVERIGE (ORGANISCHE) VERBINDINGEN					
minerale olie	mg/kg ds	190	190	500	5000

Toetsen Bouwstoffen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

OPDRACHTGEVER		PROJECT		Toets dd: 13 december 2018
Naam	Roelofs Ontwerp & Advies B.V.	Naam	Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen	
Contactpersoon	H.J. Plaggenmars	ID opdracht	1	
Adres	Dorpstraat 20	Code	206537-13	
Postcode Plaats	7683 BJ Den Ham	Ordernr		
Referentie		Datum	13-12-2018	

Toetsen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

UITGANGSPUNTEN		Bouwstoffen	
Type bouwstof	N	M1	C-mm1-pu
		puin inrit Frans op den Bult	
		Certificaat	12931277
Projectleider	J. Schrijver		
Hergebruik?	ja		
Chloride	<= 5000 mg/l		
Toepassing	bodem		

N-bouwstof

						RESULTAAT
						Voldoet als N-Bouwstof
Anorganische stoffen						EMISSION
						Voldoet niet*
Metalen						
Antimoon	Sb	<0,039		0,027	0,320	Voldoet als N-Bouwstof
Arsen	As	<0,05		0,035	0,900	Voldoet als N-Bouwstof
Barium	Ba	<0,05		0,035	22,0	Voldoet als N-Bouwstof
Cadmium	Cd	<0,004		0,0028	0,040	Voldoet als N-Bouwstof
Chroom	Cr	0,043		0,043	0,630	Voldoet als N-Bouwstof
Cobalt	Co	<0,03		0,021	0,540	Voldoet als N-Bouwstof
Koper	Cu	0,093		0,093	0,900	Voldoet als N-Bouwstof
Kwik	Hg	<0,0005		0,00035	0,020	Voldoet als N-Bouwstof
Lood	Pb	<0,1		0,070	2,30	Voldoet als N-Bouwstof
Molybdeen	Mo	<0,05		0,035	1,00	Voldoet als N-Bouwstof
Nikkel	Ni	<0,1		0,070	0,440	Voldoet als N-Bouwstof
Seleen	Se	<0,039		0,027	0,150	Voldoet als N-Bouwstof
Tin	Sn	<0,1		0,070	0,400	Voldoet als N-Bouwstof
Vanadium	V	0,78		0,780	1,80	Voldoet als N-Bouwstof
Zink	Zn	<0,2		0,140	4,50	Voldoet als N-Bouwstof
Overige anorganische stoffen						
Bromide	Br	<2		1,40	20,0	Voldoet als N-Bouwstof
Chloride	Cl	670		670	616	<= 2x maximale waarde
Fluoride	F	4,7		4,70	55,0	Voldoet als N-Bouwstof
Sulfaat	SO4	686		686	2430	Voldoet als N-Bouwstof
Eigen stoffen						
				--		--
				--		--
				--		--
				--		--

SAMENSTELLING [mg/kg ds]						SAMENSTELLING
						Voldoet
Organische stoffen						
Aromatische stoffen						
benzeen			--	1,00	--	--
ethylbenzeen			--	1,25	--	--
tolueen			--	1,25	--	--
xylenen (som o-, m- en p-)			--	1,25	--	--
o-xyleen			--	geen eis	--	--
m-xyleen			--	geen eis	--	--
p-xyleen			--	geen eis	--	--
m-,p-xyleen (som)			--	geen eis	--	--
fenol			--	1,25	--	--
Polycyclische aromatische koolwaterstoffen						
PAK's totaal (som 10)	13		12,8	50,0	Voldoet als N-Bouwstof	
naftaleen	0,04		0,040	5,00	Voldoet als N-Bouwstof	
fenanreen	1,8		1,80	20,0	Voldoet als N-Bouwstof	
antracene	0,53		0,530	10,0	Voldoet als N-Bouwstof	
fluorantheen	3,8		3,80	35,0	Voldoet als N-Bouwstof	
chryseen	1,2		1,20	10,0	Voldoet als N-Bouwstof	
benzo(a)antracene	1,6		1,60	40,0	Voldoet als N-Bouwstof	
benzo(a)pyreen	1,3		1,30	10,0	Voldoet als N-Bouwstof	
benzo(ghi)peryleen	0,87		0,870	40,0	Voldoet als N-Bouwstof	
benzo(k)fluorantheen	0,75		0,750	40,0	Voldoet als N-Bouwstof	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,86		0,860	40,0	Voldoet als N-Bouwstof	
Overige parameters						
PCB's (som 7)	0,042		0,043	0,500	Voldoet als N-Bouwstof	
PCB 28	<0,0011		0,00077	geen eis	voldoet	
PCB 52	0,0057		0,0057	geen eis	voldoet	
PCB 101	0,0091		0,0091	geen eis	voldoet	
PCB 118	0,0094		0,0094	geen eis	voldoet	
PCB 138	0,0079		0,0079	geen eis	voldoet	
PCB 153	0,0061		0,0061	geen eis	voldoet	
PCB 180	0,0037		0,0037	geen eis	voldoet	
minerale olie	440		440	500	Voldoet als N-Bouwstof	
asbest	0		0	100	Voldoet als N-Bouwstof	
Eigen stoffen						
			--		--	--
			--		--	--
			--		--	--
			--		--	--

Monster voldoet wel indien maximaal 2 overschrijdingen *

Opmerkingen
In het fundatiemateriaal is geen asbest aangetoond.

Toetsen Bouwstoffen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

OPDRACHTGEVER

Naam Roelofs Ontwerp & Advies B.V.
 Contactpersoon H.J. Plaggenmars
 Adres Dorpsstraat 20
 Postcode Plaats 7683 BJ Den Ham
 Referentie

PROJECT

Naam Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen
 ID opdracht 1
 Code 206537-13
 Ordernr
 Datum 14-12-2018

Toets dd: 7 januari 2019

Toetsen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

UITGANGSPUNTEN		Bouwstoffen	
Type bouwstof	N	M1	E-mm l-pu
			Puin perceel 3638
		Certificaat	12932114
Projectleider	J. Schrijver		
Hergebruik?	ja		
Chloride	<= 5000 mg/l		
Toepassing	bodem		

N-bouwstof

		EMISSION [mg/kg ds]					RESULTAAT
							<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Anorganische stoffen		M1	M2	M3	Egem	Maximale waarde [mg/kg ds]	EMISSION <i>Voldoet</i>
<i>Metalen</i>							
Antimoon	Sb	<0,039			0,027	0,320	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Arsen	As	<0,05			0,035	0,900	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Barium	Ba	0,36			0,360	22,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Cadmium	Cd	<0,004			0,0028	0,040	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Chroom	Cr	0,091			0,091	0,630	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Cobalt	Co	<0,03			0,021	0,540	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Koper	Cu	0,1			0,100	0,900	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Kwik	Hg	0,002			0,0020	0,020	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Lood	Pb	<0,1			0,070	2,30	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Molybdeen	Mo	<0,05			0,035	1,00	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Nikkel	Ni	<0,1			0,070	0,440	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Seleen	Se	<0,039			0,027	0,150	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Tin	Sn	<0,1			0,070	0,400	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Vanadium	V	0,2			0,200	1,80	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Zink	Zn	<0,2			0,140	4,50	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Overige anorganische stoffen</i>							
Bromide	Br	<2			1,40	20,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Chloride	Cl	49			49,0	616	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Fluoride	F	3,2			3,20	55,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Sulfaat	SO4	397			397	2430	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Eigen stoffen</i>							
					--		--
					--		--
					--		--
					--		--

		SAMENSTELLING [mg/kg ds]					SAMENSTELLING
		M1	M2	M3	Sgem	Maximale waarde [mg/kg ds]	<i>Voldoet niet*</i>
Organische stoffen							
<i>Aromatische stoffen</i>							
benzeen					--	1,00	--
ethylbenzeen					--	1,25	--
tolueen					--	1,25	--
xylenen (som o-, m- en p-)					--	1,25	--
<i>o</i> -xyleen					--	geen eis	--
<i>m</i> -xyleen					--	geen eis	--
<i>p</i> -xyleen					--	geen eis	--
<i>m</i> - <i>p</i> -xyleen (som)					--	geen eis	--
fenol					--	1,25	--
<i>Polycyclische aromatische koolwaterstoffen</i>							
PAK's totaal (som 10)		42			42,3	50,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
naftaleen		0,12			0,120	5,00	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
fenantreen		4,2			4,20	20,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
antracene		1,1			1,10	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
fluorantheen		8,6			8,60	35,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
chryseen		6,2			6,20	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
benzo(a)antracene		6,1			6,10	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
benzo(a)pyreen		6			6,00	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
benzo(ghi)peryleen		3,2			3,20	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
benzo(k)fluorantheen		3,2			3,20	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
indeno(1,2,3-cd)pyreen		3,6			3,60	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Overige parameters</i>							
PCB's (som 7)		0,18			0,176	0,500	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
PCB 28		0,016			0,016	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 52		0,01			0,010	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 101		0,028			0,028	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 118		0,014			0,014	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 138		0,023			0,023	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 153		0,051			0,051	geen eis	<i>voldoet</i>
PCB 180		0,034			0,034	geen eis	<i>voldoet</i>
minerale olie		520			520	500	<i><= 2x maximale waarde</i>
asbest		<2			1,40	100	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Eigen stoffen</i>							
					--		--
					--		--
					--		--
					--		--

Monster voldoet wel indien maximaal 2 overschrijdingen *

Opmerkingen

In het fundatiemateriaal is analytisch geen asbest aangetoond.

Toetsen Bouwstoffen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

OPDRACHTGEVER		PROJECT		Toets dd: 7 januari 2019
Naam	Roelofs Ontwerp & Advies B.V.	Naam	Frans op den Bult N737 Enschede - Deurningen	
Contactpersoon	H.J. Plaggenmars	ID opdracht	1	
Adres	Dorpstraat 20	Code	206537-13	
Postcode Plaats	7683 BJ Den Ham	Ordernr		
Referentie		Datum	14-12-2018	

Toetsen aan het Besluit bodemkwaliteit (Bbk)

UITGANGSPUNTEN		Bouwstoffen	
Type bouwstof	N	M1	E-mm2-pu
			Puin inrit perceel 7383
		Certificaat	12932114
Projectleider	J. Schrijver		
Hergebruik?	ja		
Chloride	<= 5000 mg/l		
Toepassing	bodem		

N-bouwstof

						RESULTAAT
						<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
EMISSIE [mg/kg ds]						EMISSIE
						<i>Voldoet</i>
Anorganische stoffen						
<i>Metalen</i>						
Antimoon	Sb	<0,039		0,027	0,320	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Arsen	As	<0,05		0,035	0,900	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Barium	Ba	0,11		0,110	22,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Cadmium	Cd	<0,004		0,0028	0,040	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Chroom	Cr	<0,01		0,0070	0,630	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Cobalt	Co	<0,03		0,021	0,540	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Koper	Cu	0,52		0,520	0,900	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Kwik	Hg	<0,0005		0,00035	0,020	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Lood	Pb	<0,1		0,070	2,30	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Molybdeen	Mo	<0,05		0,035	1,00	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Nikkel	Ni	<0,1		0,070	0,440	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Seleen	Se	<0,039		0,027	0,150	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Tin	Sn	<0,1		0,070	0,400	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Vanadium	V	0,066		0,066	1,80	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Zink	Zn	<0,2		0,140	4,50	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Overige anorganische stoffen</i>						
Bromide	Br	<2		1,40	20,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Chloride	Cl	<10		7,00	616	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Fluoride	F	2,4		2,40	55,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
Sulfaat	SO4	11,5		11,5	2430	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>
<i>Eigen stoffen</i>						
				--		--
				--		--
				--		--
				--		--

						SAMENSTELLING
SAMENSTELLING [mg/kg ds]						<i>Voldoet</i>
Organische stoffen						
<i>Aromatische stoffen</i>						
benzeen			--	1,00	--	--
ethylbenzeen			--	1,25	--	--
tolueen			--	1,25	--	--
xylenen (som o-, m- en p-)			--	1,25	--	--
<i>o</i> -xyleen			--	geen eis	--	--
<i>m</i> -xyleen			--	geen eis	--	--
<i>p</i> -xyleen			--	geen eis	--	--
<i>m</i> - <i>p</i> -xyleen (som)			--	geen eis	--	--
fenol			--	1,25	--	--
<i>Polycyclische aromatische koolwaterstoffen</i>						
PAK's totaal (som 10)				50,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
naftaleen	3		3,02	5,00	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
fenantreen	<0,02		0,014	20,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
antracene	0,29		0,290	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
fluorantheen	0,06		0,060	35,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
chryseen	0,66		0,660	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
benzo(a)antracene	0,38		0,380	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
benzo(a)pyreen	0,34		0,340	10,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
benzo(g,h,i)pyreen	0,4		0,400	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
benzo(k)fluorantheen	0,32		0,320	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
indeno(1,2,3-cd)pyreen	0,25		0,250	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
	0,31		0,310	40,0	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
<i>Overige parameters</i>						
PCB's (som 7)	<0,007		0,0049	geen eis	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
PCB 28	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 52	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 101	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 118	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 138	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 153	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
PCB 180	<0,001		0,00070	geen eis	<i>voldoet</i>	
minerale olie	20		20,0	500	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
asbest	12,7		12,7	100	<i>Voldoet als N-Bouwstof</i>	
<i>Eigen stoffen</i>						
			--		--	--
			--		--	--
			--		--	--
			--		--	--

Opmerkingen

In het fundatiemateriaal is analytisch een gewogen gehalte aan asbest aangetoond. Het gehalte is echter ruim onder de halve interventiewaarde gelegen.

BIJLAGE 6

Foto's onderzoekslocatie

20181114_105610.jpg

20181114_105623.jpg

20181114_111829.jpg

20181114_111844.jpg

20181114_111856.jpg

20181114_112344.jpg

AS-MM-01_20181112_113618.jpg

AS-MM-02_20181112_113708.jpg

AS-MM-03_20181112_113743.jpg

C25_20181113_095424.jp

APPENDIX

Kader en verantwoording

Kader van het onderzoek

In deze appendix wordt kort ingegaan op de verschillende kaders die van toepassing zijn op bodemonderzoek.

NEN-normen

Bij het bepalen van de onderzoeksstrategie en het vaststellen van het onderzoeksprogramma is uitgegaan van de volgende NEN-normen:

- 'Bodem – Landbodemonderzoek – Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek' (Nederlandse norm 5725: januari 2009);
- 'Bodem – Landbodemonderzoek – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond' (Nederlandse norm 5740, januari 2009 en 5740:2009/A1: februari 2016).

Uitvoeringskader

Het bodemonderzoek is uitgevoerd conform de wettelijke KWALIBO-regeling (Kwaliteitsborging bij bodemonderzoek). Dit betekent dat het veldwerk is uitgevoerd onder erkenning op basis van BRL SIKB 2000 en de daarbij behorende protocollen 2001 (plaatsen handboringen en peilbuizen) en 2002 (nemen van grondwatermonsters). Waar tijdens het onderzoek is afgeweken van de normen en de protocollen, is dat vermeld in dit rapport. Het laboratoriumonderzoek is uitgevoerd door een laboratorium dat is geaccrediteerd op basis van de criteria in NEN-EN-ISO/IEC 17025:2000 en op basis van AS3000. Op de analysecertificaten is aangegeven welke laboratoriumverrichtingen onder de genoemde accreditaties zijn uitgevoerd.

In deze appendix is de verantwoording van het uitgevoerde onderzoek opgenomen, waaronder verwijzingen naar wet- en regelgeving en kwaliteitsborging.

Reikwijdte van het onderzoek

Het bodemonderzoek is alleen bedoeld om inzicht te krijgen in de actuele milieuhygiënische kwaliteit van grond en/of grondwater op de onderzoekslocatie voor het beoogde doel. De uitvoering van de werkzaamheden door Ortago vindt op zorgvuldige wijze plaats volgens de algemeen gebruikelijke inzichten en methoden bij onderzoek naar bodemverontreiniging. Het bodemonderzoek beoogt een waarheidsgetrouw beeld te geven van de bodemkwaliteit van de onderzoekslocatie op het moment van de monsternamingslocatie. Vanwege het steekproefsgewijze karakter van het onderzoek waarbij de monsternamingslocatie op deels willekeurig bepaalde locaties plaatsvindt, kan niet worden uitgesloten dat binnen de onderzoekslocatie lokaal een verontreiniging afkomstig van een onbekende puntbron aanwezig is, die niet wordt aangetoond in dit onderzoek. Tevens wordt erop gewezen dat het uitgevoerde onderzoek een momentopname betreft. De onderzoeksresultaten worden minder representatief voor de actuele bodemkwaliteit naarmate meer activiteiten op de locatie plaatsvinden en de verstreken periode sinds de uitvoering van het onderzoek langer wordt.

Als grond van de locatie vrijkomt, moet er rekening mee worden gehouden dat deze niet zonder meer elders toepasbaar is. Op hergebruik van grond is het Besluit bodemkwaliteit van toepassing. De toepassing van grond elders moet worden gemeld via het 'meldpunt bodemkwaliteit'.

Het bodemonderzoek is, mits anders aangegeven, niet van toepassing op puin- of andere lagen waarin het gewichtsperscentage aan bodemvreemd materiaal groter is dan 50%. Deze lagen betreffen formeel geen bodem en hierop is de Wet bodembescherming niet van toepassing.

Toetsingskader

Om de mate waarin sprake is van bodemverontreiniging te kunnen beoordelen, worden de analyseresultaten van de grond- en/of grondwatermonsters getoetst aan het toetsingskader dat landelijk (generiek) is vastgesteld.

Generiek toetsingskader

Voor de beoordeling van de analyseresultaten van de grond- en grondwatermonsters wordt gebruik gemaakt van de achtergrondwaarden grond zoals opgenomen in de Regeling bodemkwaliteit, de streefwaarden grondwater en interventiewaarden grond en grondwater zoals opgenomen in de Circulaire bodemsanering. In onderstaande tabel worden deze referentiewaarden en de daarbij gehanteerde terminologie toegelicht.

Tabel: Toelichting op referentiewaarden

Referentiewaarde	Afkorting	Betekenis	Index	Terminologie bij overschrijding
Grond				
Achtergrondwaarde	A	Generieke waarde voor schone grond (AW2000-waarde)	0	Licht verhoogd / verontreinigd
Tussenwaarde	T	'Trigger' voor nader onderzoek	0,5	Matig verhoogd / verontreinigd
Interventiewaarde	I	Waarde voor sanering(sonderzoek)	1,0	Sterk verhoogd / verontreinigd
Grondwater				
Streefwaarde	S	Generieke waarde voor een schoon grondwater	0	Licht verhoogd / verontreinigd
Tussenwaarde	T	'Trigger' voor nader onderzoek	0,5	Matig verhoogd / verontreinigd
Interventiewaarde	I	Waarde voor sanering(sonderzoek)	1,0	Sterk verhoogd / verontreinigd

Voor toetsing aan de referentiewaarden worden de gemeten gehalten op basis van de percentages lutum (fractie <2 µm) en organische stof in een monster, omgerekend naar een gestandaardiseerd gehalte. Een gestandaardiseerd gehalte geldt voor een standaardbodem met 25% lutum en 10% organische stof. Vóór 1 november 2013 werden bij elke onderzoek juist de referentiewaarden die gelden voor een standaardbodem omgerekend op basis van de percentages aan lutum en organische stof per monster.

Gehalten c.q. concentraties aan verontreinigende stoffen boven de tussenwaarde geven in het algemeen aanleiding tot het instellen van een nader onderzoek.

Gebiedsspecifiek toetsingskader

Gemeenten hebben op basis van het Besluit bodemkwaliteit de mogelijkheid tot het vaststellen van gebieds-specifiek beleid voor hun grondgebied. Op basis daarvan kan licht tot matig verontreinigde grond zonder verdere keuring worden hergebruikt binnen de betreffende gemeente(n). Sommige gemeenten hebben in het bodem-beheerplan tevens vastgesteld dat de lokale maximale waarden gelden als verhoogde achtergrondwaarden in het kader van de beoordeling c.q. afperking van (gevallen van) bodemverontreiniging.

Op basis van gebiedsspecifiek beleid kunnen lokale maximale waarden (LMW) zijn vastgesteld die hoger liggen dan de generieke achtergrondwaarden. Deze waarden gelden voor homogene deelgebieden die zijn ingedeeld naar ontstaansgeschiedenis en gebruik. De lokale maximale waarden kunnen, mits dit is vastgelegd in het gemeentelijk beleid, worden gebruikt in plaats van de generieke achtergrondwaarden bij de toetsing of sprake is van bodemverontreiniging in de zin van de Wet bodembescherming.

Beoordelingskader saneringsnoodzaak

Gevalsdefinitie

Een geval van bodemverontreiniging wordt gedefinieerd als een verontreinigd grondgebied, waarbij de geconstateerde verontreinigingen een technische, organisatorische en ruimtelijke samenhang vertonen. Aan elk van deze drie criteria moet worden voldaan om te spreken van één geval van bodemverontreiniging.

Bodemverontreiniging ontstaan vanaf 1987

Als de bodemverontreiniging is ontstaan na 1 januari 1987 dan is conform de Wet bodembescherming (Wbb) sprake van een verontreiniging die valt onder de zorgplicht (art. 13 Wbb). De veroorzaker is verplicht de verontreiniging en de directe gevolgen daarvan te beperken en zoveel mogelijk ongedaan te maken. Er moet dus zo spoedig mogelijk een sanering worden uitgevoerd, ongeacht de ernst, omvang en risico's van de verontreiniging.

Bodemverontreiniging ontstaan vóór 1987

De saneringsparagraaf uit de Wet bodembescherming, van toepassing op bodemverontreiniging die is ontstaan vóór 1 januari 1987, omschrijft de volgende uitgangspunten:

- Conform art. 28 Wbb moet degene die de bodem wil gaan saneren of werkzaamheden wil gaan verrichten waardoor de verontreiniging van de bodem wordt verminderd of verplaatst, hiervan melding doen bij het bevoegd gezag (art. 28 Wbb). Deze melding hoeft niet, als redelijkerwijs kan worden aangenomen dat de sanering of de geplande activiteit geen betrekking heeft op een geval van ernstige bodemverontreiniging en tevens vaststaat:
 - dat de betreffende hoeveelheid verontreinigde grond niet meer bedraagt dan 50 m³ en/of de hoeveelheid verontreinigd grondwater niet meer bedraagt dan 1.000 m³;
 - dat uit de aard van de handelingen volgt dat de grond slechts tijdelijk wordt verplaatst en na verplaatsing in zijn geheel wordt teruggebracht.
- Er is sprake van een 'geval van ernstige bodemverontreiniging' als in een bodemvolume van 25 m³ in de grond en/of 100 m³ in het grondwater het gemiddelde gehalte van een verontreinigde stof groter is dan de interventiewaarde voor grond respectievelijk grondwater. Voor een geval van ernstige bodemverontreiniging geldt een saneringsnoodzaak.
- In enkele specifieke situaties kan bij gehalten onder de interventiewaarden ook sprake zijn van een geval van ernstige bodemverontreiniging. Dit geldt voor de zogenaamde gevoelige functies:
 - moestuin/volkstuin;
 - plaatsen waar vluchtige verbindingen aanwezig zijn in het grondwater in combinatie met hoge grondwaterstanden en/of in de onverzadigde bodem onder bebouwing;
 - plaatsen waar sprake is van gewasconsumptie en waar een verontreiniging met PCB in de contactzone aanwezig is.
- Of een geval van ernstige bodemverontreiniging met spoed moet worden gesaneerd is afhankelijk van de risico's. Hiertoe moet een risicobeoordeling worden uitgevoerd waarbij de humane, ecologische en verspreidingsrisico's worden vastgesteld. Als sprake is van onaanvaardbare risico's moet de sanering met spoed worden uitgevoerd. Eventueel kunnen ook tijdelijke beveiligingsmaatregelen worden getroffen om de risico's te beheersen.

Het bevoegd gezag Wbb stelt in een beschikking vast of sprake is van een geval van ernstige bodemverontreiniging en, als dit het geval is, of de verontreiniging met spoed moet worden gesaneerd. Als sprake is van spoed, dan stelt het bevoegd gezag in de beschikking tevens de termijn vast waarbinnen met de sanering moet worden begonnen.

VERANTWOORDING

NEN-normen			
Vooronderzoek			
NEN 5725	Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van vooronderzoek bij verkennend en nader onderzoek (Nederlandse norm 5725: januari 2009)		
Bodemonderzoek			
NEN 5740	Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van verkennend bodemonderzoek – Onderzoek naar de milieuhygiënische kwaliteit van bodem en grond (Nederlandse norm 5740, januari 2009 en 5740:2009/A1: februari 2016)		
NEN 5707	Bodem – Inspectie en monsterneming van asbest in bodem en partijen grond (Nederlandse norm 5707: augustus 2015 en 5707/C1: augustus 2016)		
NEN 5897	Inspectie en monsterneming van asbest in bouw- en sloopafval en recyclinggranulaat' (Nederlandse norm 5897: augustus 2015 en 5897/C1: augustus 2016)		
NTA 5755	Bodem – Landbodem – Strategie voor het uitvoeren van nader onderzoek – Onderzoek naar de aard en omvang van bodemverontreiniging (Nederlandse Technische Afspraak 5755, juli 2010)		
Kwaliteitsborging			
Algemeen			
Kwaliteitszorg algemeen	NEN-EN-ISO 9001: 2015	Kwaliteitsmanagementsystemen – Eisen (Nederlandse norm, oktober 2015)	
Veiligheidscertificaat aannemers	VCA**	VGM (Veiligheid, Gezondheid en Milieu) Checklist Aannemers (versie 2008/5.1, april 2010)	
Kwalibo algemeen	BRL SIKB	Kwalibo staat voor kwaliteitsborging in het bodembeheer en is verankerd in het Besluit bodemkwaliteit	
Milieukundig laboratoriumonderzoek			
Laboratorium	AS3000 AP04	SYNLAB Analytics & Services B.V. ACMAA Laboratoria B.V. (asbest) SYNLAB Analytics & Services B.V.	RvA
Milieukundig veldwerk			
BRL SIKB/protocol*	BRL SIKB 2000	Veldwerk milieuhygiënisch bodem- en waterbodemonderzoek	
	Protocol 2001	Uitvoeren van handboringen en plaatsen van peilbuizen, maken van boorbeschrijvingen, nemen van grondmonsters en waterpassen	
	Protocol 2018	Locatie-inspectie en monsterneming van asbest in bodem	

* niet elke vestiging beschikt over de erkenning voor alle vermelde protocollen.

Opdrachtgever	Roelofs Advies en Ontwerp B.V.
Omschrijving project	N737 in Enschede - Deurningen
Projectnummer	206537-13

Verklaring van onafhankelijkheid veldwerkzaamheden				
Protocol	Functie	Naam	Handtekening	Datum
Protocol 2001	Veldwerker bodemonderzoek grond*	T.G.A. Veldhuis		12-11-2018
		A.H. Vrugteman (veldwerker in opleiding)		12 t/m 15-11-2018
		J.A. Tibben		
Protocol 2018	Veldwerker bodemonderzoek asbest*			
Kwaliteitsborging advies en rapportage				
Norm	Functie	Naam	Paraaf	Datum
ISO 9001: 2015	Auteur	J. Schrijver		21-01-2019
Protocol 2018	Projectleider asbest**	J.D.B. Leeferink		21-01-2019
ISO 9001: 2015	Kwaliteitscontrole	W.J. Haan		21-01-2019

* gecertificeerd in kader van Kwalibo

** geregistreerd in kader van Kwalibo

Toelichting verklaring van onafhankelijkheid

Ortageo en al haar medewerkers hebben geen financiële en / of juridische belangen met betrekking tot de opdrachtgever en/of het eigendom van de onderzoekslocatie voor het bodemonderzoek.

Disclaimer

Hoewel het bodemonderzoek en/of de bodemsanering op zorgvuldige wijze en conform de vigerende normen en protocollen is voorbereid en uitgevoerd, kan niet worden uitgesloten dat in werkelijkheid de situatie afwijkt ten opzichte van de in dit rapport gepresenteerde gegevens. Immers, elk bodemonderzoek is gebaseerd op het nemen van een aantal steekmonsters, welke representatief worden geacht voor het onderzochte gebied, maar waarbij (lokale) afwijkingen niet volledig kunnen worden uitgesloten.

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3742607	heijenrath, ivo	SO-PVG	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3742607 - Kredietaanvraag herinrichting Bataafse Kamp			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad besluit:

1. Kennis te nemen van de stijging in kosten van € 353.000 naar € 1.683.000 euro (ten opzichte van € 1.330.000 in 2019) voor de herinrichting van het park inclusief de realisatie van het waterorgel, de rioolvervanging en herinrichting van de Openbare Ruimte van de Bataafse Kamp en Drienerstraat/Wetstraat, waarvan € 167.000 gedekt wordt uit een extra bijdrage van het Programma Water en Riolering.
2. Een aanvullend krediet van € 186.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken met een bedrag van € 239.300 uit het actieplan Vitale Binnenstad. Door een verlaagde bijdrage vanuit het budget verlichting ligt het bedrag uit het actieplan binnenstad hoger dan het nieuw beschikbaar te stellen krediet, zie kopje financiën.
3. Begrotingswijziging met nummer 24064 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Door een aangepast ontwerp en kostenstijging van de realisatie van de openbare ruimte rondom de Bataafsekamp wordt er gevraagd voor een aanvullend krediet om deze werkzaamheden te kunnen uitvoeren.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3726177	Heijenrath, Ivo	SO-PVG	G. Gerrits
ONDERWERP			
3726177 – Kredietaanvraag Herinrichting Bataafs Kamp			

BESLUIT

De Raad besluit:

1. Kennis te nemen van de stijging in kosten van € 353.000 naar € 1.683.000 euro (ten opzichte van € 1.330.000 in 2019) voor de herinrichting van het park inclusief de realisatie van het waterorgel, de rioolvervanging en herinrichting van de Openbare Ruimte van de Bataafse Kamp en Drienerstraat/Wetstraat, waarvan € 167.000 gedekt wordt uit een extra bijdrage van het Programma Water en Riolering.
2. Een aanvullend krediet van € 186.000 beschikbaar te stellen en dit te dekken met een bedrag van € 239.300 uit het actieplan Vitale Binnenstad. *Door een verlaagde bijdrage vanuit het budget verlichting ligt het bedrag uit het actieplan binnenstad hoger dan het nieuw beschikbaar te stellen krediet, zie kopje financiën.*
3. Begrotingswijziging met nummer 24064 vast te stellen.

INLEIDING

Op 30 juni 2020 (zaak 3055512) heeft het college ingestemd met het beschikbaar stellen van een bedrag van € 1.330.000 voor de herinrichting van de openbare ruimte rondom het gebouw Bataafse kamp. Inmiddels zijn de werkzaamheden van het gebouw afgerond en is het gebouw opgeleverd. Na deze oplevering zijn de werkzaamheden voor de realisatie van het park door de ontwikkelaar afgerond. De openbare ruimte Drienerstraat/Wetstraat en de Bataafsekamp (straat) is de taak van de gemeente waarvoor in 2019 een budget van € 1.330.000 geraamd is met een divers aantal dekkingsbronnen.

Inmiddels zijn er vijf jaren verstreken tussen de plannen en de voorgenomen start van de herinrichting openbare ruimte. In die tijd zijn er door veranderende inzichten aanpassingen binnen het plan doorgevoerd en daarnaast is er sprake van een niet voorziene kostenstijging ten opzichte van 2019. Daarom is de raming uit 2019 niet meer te vergelijken met de kosten zoals ze nu zijn. Er ligt een nieuwe raming van € 1.683.000. Dit betekent een overschrijding van € 353.000 euro ten opzichte van 2019. In overleg met de basisschool is het ontwerp deels aangepast met een veiligere oversteekplek en ondergronds zijn er technische verbeteringen doorgevoerd. Door deze wijzigingen is de dekking van deze kosten veranderd.

ARGUMENTEN

- 1.1 De transformatie van het schoolgebouw naar het woongebouw heeft een langere doorlooptijd gehad dan eerder verwacht.

Met de Openbare Ruimte kon pas gestart worden na oplevering van het woongebouw waardoor de vertraging is ontstaan.

- 1.2 Door nieuwe inzichten zijn de plannen aangepast en daarmee ook de kosten. Dit was destijds niet te voorzien evenals de meer dan reguliere prijsstijging voor dergelijke werkzaamheden.

- 2.1 Door aanpassingen in het plan is het noodzakelijk om de dekkingsbronnen te wijzigen.

De kosten die in het plan gemaakt worden dienen te worden gedekt naar rato van de te maken kosten uit de verschillende bronnen. Er is meer geld nodig voor aan riolering verwante zaken en de algemene inrichting van het gebied. Er is daarentegen bespaard op middelen voor openbare verlichting.

VERVOLG

Financiën

Kosten	2019	2024	Toename / afname
Kosten park inclusief waterorgel (incl. vijverpomp)	€ 450.000	€ 673.500	€ 223.500
Kosten Bataafse Kamp (straat)	€ 280.000	€ 281.500	€ 1.500
Kosten Drienerstraat/Wetstraat	€ 550.000	€ 618.000	€ 68.000
Interne kosten	€ 50.000	€ 110.000	€ 60.000
Totaal	€ 1.330.000	€ 1.683.000	€ 353.000

Dekking	2019	2024	Toename / afname
GRP Bataafse Kamp (straat) / Drienerstraat	€ 577.000	€ 744.000	€ 167.000
Verlichting	€ 163.000	€ 88.500	-€ 74.500
Kadernota 2018	€ 150.000	€ 150.000	€ 0
Subsidie stadsentrees provincie	€ 240.000	€ 240.000	€ 0
Budget Binnenstad	€ 100.000	€ 339.300	€ 239.300
Verkoop gebouw Bataafse Kamp	€ 100.000	€ 100.000	€ 0
Bijdragen derden	€ 0	€ 21.200	€ 21.200
Totaal	€ 1.330.000	1.683.000	€ 353.000

De totale kosten voor dit project zijn € 353.000 hoger dan in 2019 geraamd. Er zijn meer rioleringswerkzaamheden waardoor de bijdrage vanuit het Programma Water en Riolering met € 167.000 wordt verhoogd. Aan verlichting wordt minder uitgegeven; waardoor de bijdrage vanuit het budget verlichting met € 74.500 wordt verlaagd. Daarnaast hebben we nog een bijdrage ontvangen van derden van € 21.200. Om de totale hogere kosten van € 353.000 te dekken hebben we na deze verrekeningen nog een bedrag van € 239.300 nodig uit het actieplan Vitale Binnenstad.

Communicatie

De communicatie met de direct belanghebbende zal lopen via aannemer. Vanuit de gemeente zal er een persbericht worden opgesteld dat via de bekende kanalen zal worden verspreid.

Juridische zaken

Opdrachtverstrekking voor uitvoering is conform aanbestedingsbeleid

Uitvoering

Herinrichting van de openbare ruimte zal een doorlooptijd hebben van juli tot en met december 2024.

BIJLAGEN

Bijlage 1: begrotingswijziging

Bedrijfsk ode	Grootboek rekening	Kostensoort	Ink.-Uitg (I - U)	Structureel	Bedrag Begrotingsjaar	Kwantiteit Begrotingsjaar	Bedrag jaar +1	Bedrag jaar +2	Bedrag jaar +3	Bedrag jaar +4	Omschrijving
1	76210013	320000	U	N	74500						Verlaging verlichting Bataafse Kamp
1	76210013	750010	U	N	-74500						Verlaging verlichting Bataafse Kamp
1	71005321	750010	I	N	-74500						Verlaging verlichting Bataafse Kamp
1	71005321	320041	U	N	-74500						Verlaagde uitgave Verlichting Bataafse Kamp
1	75722047	320041	U	N	-167000						Verlagen stelpost PWR 2024
1	75722047	720005	I	N	-167000						Verlagen stelpost PWR 2024
1	75722061	750010	U	N	167000						Verhogen bijdrage PWR aan Bataafse Kamp
1	75722061	720005	I	N	167000						Verhogen bijdrage PWR aan Bataafse Kamp
1	71005321	750010	I	N	167000						Bijdrage uit PWR aan Bataafse Kamp
1	71005321	320041	U	N	167000						Categorische lasten binnen proj Bataafse kamp
1	71005321	320041	U	N	21200						Uitgave bijdrage derden Bataafse Kamp
1	71005321	380010	I	N	21200						Bijdrage derden Bataafse Kamp
1	71005321	320041	U	N	93280						Uitgave vitale binnenstad Bataafse Kamp
1	71005321	351890	U	N	60000						Uitgave lonen vitale binn Bataafse Kamp
1	79999999	900000	I	N	153280						Sluitrekening investeringen Bataafse Kamp
1	71005321	110880	U	N	33258	482					Uren Team BOR Bataafse Kamp
1	71005321	750880	U	N	19762	482					Overhead Team BOR Bataafse Kamp
1	71005321	110870	U	N	20700	300					Uren Team VR Bataafse Kamp
1	71005321	750870	U	N	12300	300					Overhead Team VR Bataafse Kamp
1	70000000	110880	U	N	-33258						Uren Team BOR Bataafse Kamp
1	70000000	750880	U	N	-19762						Overhead Team BOR Bataafse Kamp
1	70000000	110870	U	N	-20700						Uren Team VR Bataafse Kamp
1	70000000	750870	U	N	-12300						Overhead Team VR Bataafse Kamp
1	65702002	740010	U	J	120		239	231	223	215	Rente herinrichting Bataafse Kamp
1	65702002	730020	U	J	0		7977	7977	7977	7977	Afschrijving herinrichting Bataafse Kamp
1	68302001	380999	U	J	-120		-8216	-8208	-8200	-8192	Tegenboeking stelpost binnenstad
1	60500000	510002	U	J	120		239	231	223	215	Tegenboeking taakveld treasury Bataafse
1	60500000	740010	U	J	-120		-239	-231	-223	-215	Tegenboeking taakveld treasury Bataafse
1	2121	730020	I	J	0		7977	7977	7977	7977	Balansboeking Bataafse
1	7700	900000	I	J	0		-7977	-7977	-7977	-7977	Balansboeking Bataafse

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3815203	nijhuis, ineke	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3815203 - Reactie Gemeenteraad EST 2.0			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De gemeenteraad besluit:

1. In te stemmen met de formulering van de opbrengst van het debat met de raad tijdens de Politieke Markt van 24 september 2024.
2. Het college opdracht te geven het reactieformulier te versturen naar de voorzitter van de RES Twente.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3815203	Ineke Nijhuis	ORO-DC	Claudio Bruggink
ONDERWERP			
3815203 - Reactie Gemeenteraad EST 2.0			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

- 1. In te stemmen met de formulering van de opbrengst van het debat met de raad tijdens de Politieke Markt van 24 september 2024*
- 2. Het college opdracht te geven het reactieformulier te versturen naar de voorzitter van de RES Twente.*

INLEIDING

De concept Energiestrategie Twente (EST) 2.0 is ter consultatie voorgelegd aan de gemeenteraad en besproken in de politieke markt van 24 september 2024.

De opgave om 1,5 TWh aan duurzame elektriciteit op te wekken via windturbines en grootschalig zonnevelden op land in de verhouding 60% wind en 40% zon vormt geen onderdeel meer van de concept EST 2.0. De provincie heeft hiervoor ruimtelijke kaders opgesteld die worden verankerd in instructieregels zonnevelden en windturbines en de Omgevingsverordening. Die zijn vastgesteld op 9 oktober 2024.

In de concept EST 2.0 blijft over hoe invulling te geven aan de andere ambities van de RES 1.0 en om afspraken te maken voor een constructieve toekomstige samenwerking op de klimaat- en energiethema's. Ontwikkelingen rondom netcongestie, energie-infrastructuur en het energiesysteem gaan snel, maar gemeenten gaan daar niet over. Daarom is het belangrijk om te kijken waar de verantwoordelijkheden van gemeenten liggen, welke onderdelen bij de provincie en netbeheerders zijn belegd, welke expertise wij als gemeenten willen behouden en waar we regie op willen hebben. Voor deze samenwerking verkennen we hoe we gezamenlijk tot effectieve uitvoering van energiebeleid kunnen komen op de thema's: warmtetransitie, netcongestie-oplossingen, lokaal eigendom, kennisopbouw en innovatie. Het gaat hierbij om gemeentegrensoverschrijdende thema's die zo complex zijn dat het nuttig is om gezamenlijke capaciteit en expertise te organiseren.

Tijdens de behandeling in die politieke markt gaven verschillende raadsfracties aan niet de meerwaarde te zien van de EST 2.0 nu grootschalige opwek van duurzame elektriciteit via windturbines en zonnevelden op land hier geen deel meer van uitmaken. Het college stelt de definitieve EST 2.0 vast en de raad vraagt zich af welke rol en verantwoordelijkheden zij nog heeft, zodat zij dit ook aan inwoners kunnen uitleggen. De samenvatting van het debat en een aantal inhoudelijke suggesties zijn opgenomen in het standaard reactieformulier dat vanuit de RES-organisatie is meegegeven.

ARGUMENTEN

1.1 De opbrengst van het debat tijdens de Politieke Markt is bondig geformuleerd

De reacties van meerdere raadsfracties, dat ze de meerwaarde van de concept EST 2.0 niet zien, is samengevat. De gemeenteraad ziet geen rol voor zichzelf bij de thema's die overblijven, nu grootschalige duurzame opwek via windturbines en zonnevelden op land geen onderdeel meer uitmaakt van de concept EST 2.0. Zij vinden dit ook moeilijk uit te leggen aan inwoners.

1.2 Geen vertraging door regionale samenwerking

De gemeenteraad onderkent dat samenwerking met de 14 Twentse gemeenten belangrijk is, maar dit moet niet leiden tot vertraging in Hengelo om onze doelen te halen. Ook is de vraag gesteld om de mogelijkheid van samenwerking te verkennen met Duitse gemeenten in de grensstreek, omdat die tegen dezelfde problemen aan lopen als gemeenten in Twente. Mogelijk kunnen we elkaar helpen.

1.3 Inhoudelijke reacties van de gemeenteraad

Verder geeft de gemeenteraad een aantal inhoudelijke reacties mee om samenwerking te zoeken om energie te besparen, betrouwbaarheid van het energiesysteem, leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie en opslag.

2.1 *Aanleveren input van de gemeenteraad bij de RES-organisatie*

De RES-organisatie heeft een standaard reactieformulier aangeleverd waar de geformuleerde opbrengst van het politieke debat over de concept EST 2.0 in is verwerkt. Nadat instemming van de raad stuurt het college het reactieformulier door aan de voorzitter van de RES Twente.

KANTTEKENINGEN

1.1 *Meerwaarde van de EST 2.0*

Hoewel uit het debat tijdens de politieke markt veel raadsfracties aangeven de meerwaarde van de EST 2.0 niet te zien, ziet het college die wel. Dit leggen we in 5 zinnen uit:

1. De energietransitie vraagt om veel inzet van gemeenten, provincie, waterschap en alle lokale en regionale partijen. Het Rijk richt zich op het regionale schaalniveau om hier via de RES-samenwerking invulling aan te geven. De financieringsstromen zijn daarop afgestemd. Ook is het effectief en efficiënt om gezamenlijke capaciteit en expertise te organiseren
2. Bij het energiesysteem van de toekomst wordt de opwek van duurzame energie en het verbruik ervan veel meer lokaal en regionaal aan elkaar gekoppeld (decentraal). Dit is complex, gaat over gemeentegrenzen heen en vraagt om regie en regionale samenwerking.
3. Hoewel windturbines en zonnevelden niet langer onder de EST 2.0 vallen is het wel belangrijk om zeggenschap te organiseren waar die energie verbruikt wordt. Vooral grotere gemeenten met een hoog verbruik en weinig opwekpotentieel kunnen dit niet alleen organiseren. Daarvoor is een regionaal schaalniveau nodig.
4. Daarnaast draagt lokaal eigenaarschap en zeggenschap over de energievoorziening bij aan de betaalbaarheid en energiezekerheid. Energiecoöperaties hebben daarvoor financiering en expertise nodig. Regionaal werken zij samen om kosten en risico's te delen. Daarbij zoeken zij de samenwerking met de RES Twente om hiervoor regionaal uniforme kaders te ontwikkelen om de positie van lokale coöperaties te versterken.
5. De opslag van duurzame energie daar waar vraag en aanbod bij elkaar komen vermindert het transport van energie en voorkomt overbelasting van het net. Dit vraagt om regionale en lokale regie.

De EST 2.0 vormt de basis om de samenwerking opnieuw te definiëren. Verantwoordelijkheden, rollen en taken worden daarmee afgebakend. De ruimtelijke inpassing van windturbines en grootschalige zonnevelden maken geen onderdeel meer uit van de RES Twente, maar wel hoe de energie benut kan worden.

1.2 *Financiële bijdragen vanuit het Rijk*

Het Rijk stelt middelen beschikbaar aan de 30 RES-regio's om de samenwerking van gemeenten, provincie, waterschappen en netbeheerders te faciliteren. Daarnaast heeft het Rijk besloten om 3 Fte's beschikbaar te stellen aan de RES-regio's, zodat gemeenten een betere positie krijgen in de Energie Boards die de provincie moet opzetten om een aanpak te ontwikkelen om netcongestie tegen te gaan. Ook het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie stelt voor drie jaar middelen beschikbaar om gemeenten te faciliteren om samen te werken aan de warmtetransitie binnen de RES Twente om de Regionale Structuur Warmte te versterken. Samenwerking in de RES is van belang om deze Rijksmiddelen effectief en efficiënt in te zetten.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Nadat alle reacties van gemeenteraden, PS en AB zijn verzameld zullen die verwerkt worden in een Nota van reacties. Dan wordt de afweging gemaakt of en welke reacties worden overgenomen. De definitieve EST 2.0 en de Nota van reacties worden ter besluitvorming voorgelegd aan collega's, Gedeputeerde Staten en algemeen bestuur van het Waterschap Vechtstromen.

Financiën

N.v.t.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Reactieformulier

Voorzitter RES Twente		Reactieformulier concept Energiestrategie Twente 2.0	
Product: concept Energiestrategie Twente 2.0 Organisatie review: Gemeente Hengelo Datum: 4 december 2024 Reviewer(s): college van B&W Uitgangspunten: Elke organisatie levert uiteindelijk één reviewformulier aan per mail, dubbele opmerkingen worden voorafgaand aan levering reviewformulier gefilterd door reviewende organisatie.			
Hoofdstuk nr.	pagina en paragraaf	Afdeling organisatie (optioneel)	Consultatiereactie/reviewopmerking
Algemeen		Raad van de gemeente Hengelo	Nu wind en zon niet langer meer onderdeel uitmaakt van de RES Twente ziet de raad niet de meerwaarde van de Energiestrategie Twente (EST) 2. Er zijn veel goede intenties opgenomen in dit documenten, maar niet concreet wat de samenwerking met de 14 Twentse gemeenten, de provincie en andere partners gaat brengen. Ontwikkelingen rondom netcongestie, energie-infrastructuur en het energiesysteem gaan snel, maar gemeenten gaan daar niet over. Daarom is het belangrijk om te kijken waar de verantwoordelijkheden van gemeenten liggen, welke onderdelen bij de provincie zijn belegd, welke expertise wij als gemeenten willen behouden en waar we regie op willen hebben. Er is nu in de EST 2.0 nog niet scherp beschreven wie waarvan is. Leg wel nu al in 5 zinnen vast uit wat de meerwaarde is van EST 2.0 is voor gemeenten. Werk verder uit wie welke rol en verantwoordelijkheid heeft. Geef ook aan wat de rol van de gemeenteraad daarin is, zodat zij dit ook aan inwoners kunnen uitleggen.
Voorwoord			
Inleiding			
Samenvatting			
1	pag. 8 paragraaf 1.1	Raad van de gemeente Hengelo	De samenwerking met 14 Twentse gemeenten is logisch, maar dit moet niet leiden tot vertraging. Verken ook de mogelijkheid om samen te werken met Duitse grensgemeenten. Die lopen tegen de zelfde problemen aan en mogelijk kunnen we elkaar helpen.
1	pag. 9 paragraaf 1.4	Raad van gemeente Hengelo	1. De energietransitie vraagt om veel inzet van gemeenten, provincie, waterschap en alle lokale en regionale partijen. Het Rijk richt zich op het regionale schaalniveau om hier via de RES-samenwerking invulling aan te geven. De financieringsstromen zijn daarop afgestemd. Ook is het effectief en efficiënt om gezamenlijke capaciteit en expertise te organiseren 2. Bij het energiesysteem van de toekomst wordt de opwek van duurzame energie en het verbruik ervan veel meer lokaal en regionaal aan elkaar gekoppeld (decentraal). Dit is complex, gaat over gemeentegrenzen heen en vraagt om regie en regionale samenwerking. 3. Hoewel windturbines en zonnevelden niet langer onder de EST 2.0 vallen is het wel belangrijk om zeggenschap te organiseren waar die energie verbruikt wordt. Vooral grotere gemeenten met een hoog verbruik en weinig opwekpotentieel kunnen dit niet alleen organiseren. Daarvoor is een regionaal schaalniveau nodig. 4. Daarnaast draagt lokaal eigenaarschap en zeggenschap over de energievoorziening bij aan de betaalbaarheid en energiezekerheid. Energiecoöperaties hebben daarvoor financiering en expertise nodig. Regionaal werken zij samen om kosten en risico's te delen. Daarbij zoeken zij de samenwerking met de RES Twente om hiervoor regionaal uniforme kaders te ontwikkelen om de positie van lokale coöperaties te versterken. 5. De opslag van duurzame energie daar waar vraag en aanbod bij elkaar komen vermindert het transport van energie en voorkomt overbelasting van het net. Dit vraagt om regionale en lokale regie. De EST 2.0 vormt de basis om de samenwerking opnieuw te definiëren en verantwoordelijkheden, rollen en taken af te baken.

	pag. 12-13 paragraaf 2.3 - 2 Samenwerking bij uitvoeringsvraagstukken	Raad van de gemeente Hengelo	Zet forser in op minder energieverbruik. Wat we niet gebruiken hoeven we ook niet op te wekken. Energie wordt steeds duurder en daarom moet er duidelijkheid komen wie, wanneer energie krijgt. De betrouwbaarheid van het energiesysteem is belangrijk, net als leveringszekerheid en betaalbaarheid. Opslag is een belangrijk onderdeel in het energiesysteem. Dit wordt nog gemist in de EST 2.0.
--	---	---------------------------------	---

Energiestrategie Twente 2.0

Conceptversie
5 juli 2024

Energiestrategie
Twente

RES Twente

**Samen
de stap
maken**

Inhoudsopgave

Voorwoord	4
Inleiding	5
Samenvatting afspraken en leeswijzer	7
1. Het RES-proces	8
1.1. RES als samenwerkingsverband	8
1.2. RES Twente 1.0	8
1.3. RES 2.0 en gang van zaken	9
1.4. Energiestrategie Twente 2.0	9
1.5. Status Energiestrategie Twente 2.0	10
2. Afspraken Energiestrategie Twente 2.0	11
2.1 Reikwijdte en opgave	11
2.2 Samenwerkingsafspraken	12
2.3 Samenwerking bij uitvoeringsvraagstukken	12
○ Warmtetransitie in de gebouwde omgeving	12
○ Netcongestie-oplossingen	13
○ Lokaal eigendom	13
3. Uitvoeringsprogramma 2025-2026	14
3.1 Acties die volgen uit de Energiestrategie Twente 2.0	14
3.2 Acties die volgen uit de RES Twente	15
Bijlage A	19
A1. Voortgang grootschalige opwek hernieuwbare elektriciteit	20
A1.1 Provinciaal wind- en zonbeleid	20
○ Wind	20
○ Zon	20
A1.2 Gerealiseerde opwek	20
○ Wind	20
○ Zon	21
A2. Energie-infrastructuur	23
A2.1 Elektriciteit	23
A2.2 Aardgasnet	24
A3. Voortgang warmtetransitie	25
○ Stand van zaken lokale warmtetransitie	25
○ Samenwerkingsmogelijkheden	25
A3.1 Ontwikkeling van een Regionaal Warmtenet Twente	26
A3.2 Opwek biogas/groengas	26
A4. Voortgang communicatie en participatie	28
A4.1 Informeren van onze omgeving	28

○ Online communicatiemiddelen	28
○ Fysieke bijeenkomsten	28
A4.2 Betrekken van onze samenleving	28
○ Meedenktank	29
○ Inwonersforum	29
○ Online meedenken	29
○ Initiatiefgroep	30
A5. Voortgang lokaal eigendom	30
A5.1 Beleidsmatige verankering	31
A5.2 Lokale initiatieven	31
A5.3 Samenwerkingsmogelijkheden	31
A6. De Twentse Energie Agenda	33
A6.1 Voortgang en samenwerkingsverbanden	33
Bijlage B	34
Reactienota adviezen Inwonersforum	34
Bijlage C	43
Reactienota adviezen Meedenktank	43

Voorwoord

De afgelopen jaren werden de gevolgen van klimaatverandering steeds duidelijker. De steeds vaker voorkomende hevige regenbuien en extreme droogte hebben niet alleen een grote impact op onze manier van leven, maar ook op die van onze kinderen en kleinkinderen. Juist voor hen is het belangrijk dat we nu hard blijven werken om onze mooie regio ook in de toekomst leefbaar te houden.

In 2021 stelden we de Regionale Energiestrategie Twente 1.0 vast. In onze RES 1.0 formuleerden we onze doelen voor 2030. We stelden als doel in Twente om gezamenlijk minimaal 1,5 TWh aan duurzame elektriciteit op te wekken alsook de koers uit de Regionale Structuur Warmte te realiseren. Sindsdien hebben we in alle gemeentes van onze regio zowel ambtelijk als bestuurlijk hard gewerkt om deze doelen te realiseren.

Sinds 2021 is er wereldwijd veel gebeurd, zo ook op het gebied van energie en de energietransitie. Daarom maken we in dit document de balans op en kijken we verder dan het opwekken van elektriciteit door middel van zon en wind. Dit vereist een bredere insteek dan de ambities zoals deze in de RES 1.0 zijn gepresenteerd.

Voor ons ligt een forse opgave. De ontwikkeling van decentrale energiesystemen en het realiseren van een afname van de CO₂-uitstoot gaat veel van ons vragen. maar biedt ook kansen, bijvoorbeeld voor onze inwoners en ondernemers. We zijn het in Twente niet altijd eens over de uitvoering van deze opgave, maar blijven samen aan tafel en kijken met dit document gezamenlijk naar de toekomst. Omdat we het belangrijk vinden om elkaar als RES-partners vast te houden, blijven we ons inzetten voor het versterken van de regionale samenwerking. We kunnen onze ambities namelijk alleen realiseren door samen te werken.

We zijn er nog niet, maar met deze Energiestrategie Twente 2.0 zetten we een belangrijke stap in de goede richting. Graag blijven we met u in gesprek en werken we samen aan de uitvoering van deze plannen.

Namens de Regionale Energiestrategie Twente,

Harry Scholten
Wethouder Hof van Twente
Voorzitter RES-Twente

Inleiding

Van RES 2.0 naar Energiestrategie Twente 2.0

Na het vaststellen van de RES 1.0 in juli 2021 is er door de RES-partners in Twente gewerkt aan het opstellen van een RES 2.0. Daarbij zijn veel afspraken uit de RES 1.0 voortvarend opgepakt en omgezet in acties. Er is veel vooruitgang geboekt in de uitwerking van afspraken over Twente als warmteregio, over lokaal eigendom en over de Twentse Energie Agenda.

Met betrekking tot de afspraken over wind- en zonne-energie kwam een blijvend verschil van inzicht aan de oppervlakte tussen de RES-partners in Twente, met name over de invulling van de afspraak dat er gestreefd wordt naar een verhouding 60% windenergie en 40% zonne-energie.

Dat verschil van inzicht heeft niet geleid tot aanpassing van de afspraken uit de RES 1.0. In juli 2023 heeft de Provincie Overijssel de regie genomen op de invulling van het streven naar 60% windenergie door het vaststellen van nieuw ruimtelijk beleid voor windenergie. In september 2023 werd dit gevolgd door provinciale regie op het ruimtelijk beleid voor zonnevelden, overigens als uitwerking van nieuw landelijk beleid voor zonnevelden. Over deze ingrepen van de Provincie Overijssel wordt door de RES-partners verschillend gedacht, maar de consequentie is wel glashelder: er kunnen geen besluiten meer worden genomen in de RES 2.0 over wind- en zonne-energie, omdat die besluiten immers al door de Provincie Overijssel zijn genomen. Een belangrijke basis onder de RES 2.0 valt daardoor weg.

Als uitvloeisel van deze ontwikkelingen is de vraag aan de orde gekomen of er nog wel een RES 2.0 moet worden opgesteld en ook de vraag of het samenwerken in RES-verband nog nuttig is. De Twentse RES-partners vinden van wel, vanwege de volgende redenen:

- Er staan waardevolle afspraken in de RES 1.0 waar we gezamenlijk invulling aan willen blijven geven: Twente als warmteregio, lokaal eigendom en de Twentse Energie Agenda. Bij deze onderwerpen is het belangrijk om in een volgende fase te verkennen hoe we de samenwerking het beste vorm kunnen geven.
- Omdat er de afgelopen jaren vraagstukken op de RES-partners zijn afgekomen die een gemeentegrens-overschrijdende blik vereisen en die zo complex zijn dat het nuttig is gezamenlijk capaciteit en expertise te organiseren. Dan gaat het om de warmtetransitie in de gebouwde omgeving en om de netcongestie-problematiek. Ook op deze onderwerpen is het van belang te verkennen hoe we in samenwerking meer slagkracht kunnen ontwikkelen.
- Omdat de aard van het energievraagstuk anders is dan ten tijde van het opstellen van de RES 1.0. De aanvoer, leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie zijn - anders dan enkele jaren geleden - geen vanzelfsprekendheden meer. Dat heeft enerzijds te maken met de sluiting van het gasveld in Groningen en gewijzigde geopolitieke verhoudingen, en anderzijds met de capaciteit van de transport- en distributienetwerken. Er zijn directe gevolgen voor Twentse bedrijven en voor de inwoners van Twente. Het is dan belangrijk om tot nieuwe strategische afspraken te komen die een antwoord vormen op deze nieuwe uitdaging. Een regionale energiestrategie die niet enkel de focus legt op het opwekken van duurzame energie, maar zich vooral richt op voldoende aanvoer, leveringszekerheid en betaalbaarheid van energie. We willen daarom in Twente een visie ontwikkelen op het vormgeven van decentrale energiesystemen, met als doel om uiteindelijk minder afhankelijk te

worden van de aanvoer van energie van elders, van de uitbouw van het transport- en distributienetwerk en van prijsschommelingen op de energiemarkt.

De RES 2.0 wordt daarmee een ander document dan we ons in eerste instantie hadden voorgenomen. We richten ons op het *verkennen* van nieuwe strategische afspraken én van de mogelijkheden om tot gezamenlijke uitvoering van energiebeleid te komen. De RES 2.0 wordt daarmee meer een gezamenlijk uitvoeringsprogramma dan een document dat gericht is op regionale beleidsdoelen. We spreken daarom nu over een *Energiestrategie Twente 2.0*, waarmee we markeren dat het een ander document is dan de RES 2.0 die we ons eerder hadden voorgenomen.

Met het invoeren van de Omgevingswet per 1 januari 2024 is het besluitvormingsproces ook veranderd. Een (uitvoerings)programma wordt door de colleges van Burgemeester en Wethouders van Twentse gemeenten, het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel en het Dagelijks Bestuur van Waterschap Vechtstromen vastgesteld. Het besluitvormingsproces biedt gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het waterschap de kans vooraf geconsulteerd te worden.

Samenvatting afspraken en leeswijzer

- De grootschalige opwek van elektriciteit uit wind en zon maakt geen onderdeel meer uit van de afspraken die in RES-verband worden gemaakt. Wel monitoren we in RES-verband de voortgang van wind- en zonne-energie in Twente.
- We maken daarom geen RES 2.0, maar een *Energiestrategie Twente 2.0*. Dat is een programma onder de Omgevingswet en de colleges van B&W, het college van GS en het DB van het waterschap zijn bevoegd om het programma vast te stellen.
- We willen breder en integraler naar het energievraagstuk in Twente kijken en ons bij het maken van regionale keuzes niet beperken tot alleen windenergie, zonne-energie en (boven)lokale warmtebronnen.
- We maken daarom in 2025 scenario's voor het ontwikkelen van decentrale energiesystemen in Twente.
- We herijken de samenwerkingsafspraken in RES-verband om een gelijkwaardige samenwerking in de toekomst zo goed mogelijk te borgen:
 - Geen van de RES-partners voert regie op naleving of invulling van afspraken;
 - We maken geen regionale afspraken over onderwerpen waarop één van de RES-partners of de rijksoverheid regie claimt;
 - We richten ons niet op het afspreken van nieuwe beleidsdoelen, maar op het gezamenlijk ontwikkelen van energiebeleid en instrumentarium voor uitvoering van energiebeleid. Alle RES-partners dragen bij aan het gezamenlijk ontwikkelen.
 - De RES-partners zijn niet op voorhand gebonden aan het resultaat van het gezamenlijk ontwikkelen, maar bepalen voor ieder resultaat afzonderlijk of zij dat overnemen.
- We onderzoeken hoe we gezamenlijk effectief tot uitvoering van energiebeleid kunnen komen op de thema's:
 - Warmtetransitie
 - Netcongestie-oplossingen
 - Lokaal eigendom
- We stellen daarvoor een uitvoeringsprogramma 2025/2026 vast.

In hoofdstuk 1 schetsen we het RES-proces en de doorstart naar een Energiestrategie Twente 2.0. Ook geven we aan welk besluitvormingsproces nodig is om de Energiestrategie Twente 2.0 als programma onder de Omgevingswet vast te stellen. In hoofdstuk 2 gaan we in op de reikwijdte van de Energiestrategie Twente, de herijking van samenwerkingsafspraken en op afspraken over het verkennen van samenwerking bij uitvoering van energiebeleid. Hoofdstuk 3 is het uitvoeringsprogramma van de Energiestrategie Twente 2.0 voor de jaren 2025 en 2026.

In bijlage A geven we weer welke stappen er de afgelopen jaren genomen zijn om invulling te geven aan de RES 1.0. Bijlage A is daarmee te beschouwen als een voortgangsrapportage en verantwoording van activiteiten. Bijlage B is een formele reactienota van de RES-partners op de adviezen van het Inwonersforum en bijlage C een reactienota op adviezen van de Meedenktank.

1. Het RES-proces

De Regionale Energie Strategieën zijn opgezet om invulling te geven aan een (beperkt) deel van het Klimaatakkoord. De opgave die volgt uit het Nationaal Programma RES is om in 2030, met 30 RES regio's gezamenlijk, zorg te dragen voor 35 Terawattuur duurzaam opgewekte elektriciteit uit grootschalige wind- en zonne-energieprojecten op land. Het tweede deel van de opgave is om met een Regionale Structuur Warmte (RSW) bij te dragen aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Daar wordt mee bedoeld dat in de RES-regio's wordt onderzocht welke bovenlokale en lokale warmtebronnen beschikbaar zijn en hoe die warmtebronnen kunnen worden benut voor het verwarmen van gebouwen. Naast deze opgaven uit het NP RES, staat het de RES-regio's uiteraard vrij om andere thema's uit het energiedomein te betrekken bij het RES-proces, voor zover die passen in het Klimaatakkoord en de periode tot 2030.

De uitgangspunten van het RES-proces zijn:

- Er is sprake van een gelijkwaardige samenwerking tussen decentrale overheden: provincie, gemeenten en waterschappen;
- De RES-partners zijn aan de regionale doelen gebonden door 'zelfbinding': de gemeenten, provincies en waterschappen stellen de RES vast als onderdeel van het eigen beleid;
- Bij het vaststellen van regionale doelen moet rekening worden gehouden met lokaal draagvlak en de beschikbare energie-infrastructuur. Netbeheerders en maatschappelijke organisaties zijn daarom partners in het RES-proces;
- Iedere twee jaar tot 2030 kunnen afspraken uit de RES 1.0 worden herzien of herijkt als daar goede redenen voor bestaan. Ook kunnen (nieuwe) ruimtelijke kaders worden vastgesteld na de RES 1.0. In dat geval wordt een RES 2.0 of 3.0 gemaakt.

1.1. RES als samenwerkingsverband

Naast een proces is de RES ook een samenwerkingsverband van decentrale overheden. In Twente werken in de RES 14 gemeenten, de Provincie Overijssel en Waterschap Vechtstromen samen, aangevuld met de netbeheerders Enexis en Cogas/ Coteq. De landelijke netbeheerders (TenneT en Gasunie) en maatschappelijke organisaties zijn wel betrokken, maar staan iets meer op afstand. Het samenwerkingsverband van decentrale overheden dat is gevormd kan ook worden benut voor andere opgaven dan die op dit moment in het NP RES zijn opgenomen. Nu de RES-doelen voor 2030 bepaald zijn, is een mogelijke volgende stap om in gezamenlijkheid uitvoering te geven aan de doelen. Veel RES-regio's doen dat al en ook in Twente is het zinvol om de rol en positie van de RES-samenwerking bij uitvoering van beleid te verkennen.

1.2. RES Twente 1.0

De RES Twente 1.0 is in juli 2021 door vrijwel alle RES-partners vastgesteld¹. In de RES Twente 1.0 zijn de volgende afspraken gemaakt:

- Om in Twente 1,5 TWh hernieuwbare elektriciteit op te wekken met wind en zon in 2030;
- Daarbij te streven naar een energiemix met 60% windenergie en 40% zonne-energie;
- Om Twente te positioneren als warmteregio, met als belangrijke stappen:

¹ De gemeente Rijssen-Holten heeft de RES Twente 1.0 niet vastgesteld.

- Samen te werken bij de ontwikkeling van een regionaal warmtenet Twente;
 - Samen te werken bij het beschikbaar maken van biogas en groengas;
- Om minimaal 50% lokaal eigendom van alle duurzame energieprojecten als uitgangspunt te nemen;
- In de Twentse Energie Agenda samen te werken aan innovatieve ontwikkelingen, kennisopbouw en energie-gerelateerde arbeidsmarktvraagstukken.

1.3. RES 2.0 en gang van zaken

De afgelopen periode is gewerkt aan een RES Twente 2.0. Een RES Twente 2.0 was nodig om ruimtelijk invulling te geven aan de afgesproken doelen voor windenergie en zonnevelden in Twente. In de RES 1.0 zijn wel afspraken gemaakt over het volume van duurzame elektriciteitsopwekking in Twente in 2030, maar is niet bepaald op welke locaties en onder welke condities dat mogelijk is.

In juli 2023 heeft het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel nieuw voorgenomen windbeleid vastgesteld. Dat voorgenomen windbeleid is vervolgens uitgewerkt in het *Provinciaal Programma Energiestrategie* en in *Instructieregels* in de *Omgevingsverordening Overijssel*. Voor zonnevelden heeft het college van GS van Overijssel nieuw voorgenomen beleid vastgesteld in september 2023. Ook het ruimtelijk beleid voor zonnevelden is uitwerkt in *Instructieregels* die onderdeel uitmaken van de *Omgevingsverordening Overijssel*.

De gang van zaken heeft tot gevolg dat de ruimtelijke kaders voor wind- en zonne-energie in Twente geen onderdeel meer uitmaken van het RES-proces. De ruimtelijke kaders zijn vastgesteld door de Provincie Overijssel en niet op basis van onderlinge afspraken in RES-verband. Daarmee vervalt de grondslag voor de RES 2.0 zoals we ons die hadden voorgenomen.

1.4. Energiestrategie Twente 2.0

Het is nodig een RES 2.0 op te stellen als er ten opzichte van de RES 1.0 nieuwe afspraken worden gemaakt of afspraken worden herijkt. Dat is in Twente aan de orde.

Een aantal RES-partners ziet de provinciale regie op windenergie en zonnevelden als een inbreuk op de uitgangspunten van het RES-proces. Dat heeft bij een aantal Twentse RES-partners het vertrouwen in het RES-proces ondermijnd. Er zijn nieuwe samenwerkingsafspraken nodig om in de toekomst constructief samen te werken op klimaat- en energiethema's.

Overigens kijken niet alle RES-partners op dezelfde wijze naar de provinciale regie op windenergie en zonnevelden. Een aantal gemeenten heeft goede afspraken kunnen maken binnen de nieuwe ruimtelijke kaders.

Daarnaast is het de afgelopen jaren glashelder geworden dat het geen goed idee is om eenzijdig naar elektriciteitsopwekking uit wind en zon te kijken, of eenzijdig naar de mogelijkheden voor bovenlokale warmteprojecten. Alleen al de congestieproblematiek maakt duidelijk dat een bredere, systemische benadering nodig is om als regio tot een effectieve strategie te komen. We zien bij het vraagstuk van netcapaciteit een sterke wisselwerking tussen elektriciteit, warmte en hernieuwbaar gas. We zien dat onbalans in vraag en aanbod

van energie directe gevolgen heeft voor andere beleidsterreinen: de lokale economische ontwikkeling, het sociaaleconomische domein, de woningbouwopgave, het vestigingsklimaat. We willen strategisch nadenken over oplossingen die impact hebben op het totale energiesysteem in Twente en daar horen nieuwe afspraken bij over de reikwijdte van onze gezamenlijke energiestrategie.

De Regionale Energie Strategie is daarnaast in ander vaarwater gekomen. Ook nu de grootschalige opwek van elektriciteit uit wind en zon niet meer in RES-verband wordt bepaald, willen we invulling geven aan de overige ambities uit de RES 1.0. Dan gaat het niet meer om sturen op harde kwantitatieve doelen, maar om het zoeken naar een effectieve krachtenbundeling op de onderwerpen warmtetransitie, energie-infrastructuur, lokaal eigendom, kennisopbouw en innovatie. Ook daar horen nieuwe (samenwerkings)afspraken bij.

We spreken daarom vanaf nu niet over de RES 2.0 maar over een *Energiestrategie Twente 2.0*. Uiteraard werken we binnen het kader van het NP RES, maar we kijken breder dan voorheen naar de opgave die er ligt in Twente voor de energietransitie. We maken afspraken over uitvoering van beleid en leggen elkaar geen beleidsdoelen op. We spreken daarvoor duidelijke uitgangspunten van samenwerking af. De *Energiestrategie Twente 2.0* is een doorstart op basis van gewijzigde afspraken.

1.5. Status Energiestrategie Twente 2.0

We zien de Energiestrategie Twente 2.0 als een programma onder de Omgevingswet. Dat betekent dat de colleges van Burgemeester en Wethouders van de Twentse gemeenten, het college van Gedeputeerde Staten van de Provincie Overijssel en het Dagelijks Bestuur van Waterschap Vechtstromen bevoegd zijn om de Energiestrategie Twente 2.0 vast te stellen. In de Omgevingswet is daarbij het advies opgenomen om voorafgaand aan vaststelling de gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Waterschap te consulteren.

Dat de Energiestrategie Twente 2.0 als programma onder de Omgevingswet wordt vastgesteld betekent op dit moment niet meer en niet minder dan dat de RES-partners de uitgangspunten van het programma onderschrijven én de bereidheid verankeren om in een uitvoeringsprogramma samen te werken. De Energiestrategie Twente 2.0 bevat geen concrete afspraken die vertaald moeten worden naar een Omgevingsplan. Om die reden hoeft geen plan-m.e.r. te worden doorlopen voor de Energiestrategie Twente 2.0 en is het ook niet zinvol dit document ter inzage te leggen.

De positie van Waterschap Vechtstromen is onder de Omgevingswet een andere dan die van de Provincie en gemeenten. Nu de Energiestrategie Twente 2.0 echter geen ruimtelijke aspecten heeft die moeten worden opgenomen in een Omgevingsplan heeft dat geen consequenties. Waterschap Vechtstromen kan de Energiestrategie Twente 2.0 desgewenst vaststellen als interbestuurlijke afspraak.

Aan de netbeheerders Enexis en Cogas/ Coteq wordt nadrukkelijk gevraagd zich als partner aan de Energiestrategie Twente 2.0 te verbinden. De netbeheerders maken echter geen onderdeel uit van het formele besluitvormingsproces van decentrale overheden. De directies van Enexis en Cogas/ Coteq zal worden verzocht in te stemmen met de Energiestrategie Twente 2.0.

2. Afspraken Energiestrategie Twente 2.0

2.1 Reikwijdte en opgave

Op dit moment is de uitbouw van de energie-infrastructuur een grote bottleneck in het energietransitie-proces. Het gaat al geruime tijd niet meer om de beschikbaarheid van voldoende hernieuwbare opwekcapaciteit, maar om de vraag hoe we de beschikbare energie op het juiste moment bij energievragers kunnen krijgen tegen aanvaardbare maatschappelijke kosten.

Een (sub)regionale afstemming van de vraag en het aanbod van energie, in de vorm van decentrale energiesystemen, kan de druk op de energie-infrastructuur verminderen. De noodzaak om aan decentrale energiesystemen te werken wordt onderbouwd in het *Nationaal Plan Energietransitie (NPE)*. Decentrale energiesystemen zijn in het NPE een belangrijk element voor het bereiken van een CO₂-vrije energievoorziening in 2050.

Het is nodig om decentrale energiesystemen op (sub)regionale schaal te ontwikkelen, omdat het energiesysteem per definitie gemeentegrenzen overschrijdt. Het gaat er bij decentrale energiesystemen om het energiesysteem, met al haar onderlinge afhankelijkheden, zo in te richten dat er op regionale (of sub-regionale) schaal een zo goed mogelijke balans ontstaat tussen vraag en aanbod van energie. Zo vormen zich als het ware 'energie-eilanden' die minder afhankelijk zijn van de aanvoer van energie van elders. De karakteristieken en mogelijkheden van de regio bepalen daarbij de inrichting van het energiesysteem. Om strategische keuzes te maken worden alle elementen van het energiesysteem in ogenschouw genomen.

De ontwikkeling van decentrale energiesystemen maakt ons minder afhankelijk van (het tempo van) uitbouw van de energie-infrastructuur, van de aanvoer van energie van elders en van beleidskeuzes die op nationaal niveau worden gemaakt.

We spreken in de Energiestrategie Twente 2.0 daarom af de komende twee jaar scenario's te ontwikkelen voor de vormgeving van decentrale energiesystemen in Twente. Deze scenario's laten zien hoe vraag en aanbod van elektriciteit, warmte, hernieuwbaar gas en biobrandstof in Twente optimaal op elkaar kunnen worden afgestemd, voorzien van een overzicht van de beleidskeuzes die voor realisatie van de scenario's nodig zijn. We sluiten bij het ontwikkelen van de scenario's aan bij de *pmIEK* en de *Energievisie* die onder verantwoordelijkheid van de Provincie Overijssel in ontwikkeling zijn. Dat betekent concreet dat we -waar mogelijk- op basis van de provinciale Energievisie scenario's voor Twente uitwerken en dat we ervoor zorgdragen dat er geen tegenstrijdigheden tussen de Energievisie en Twentse scenario's ontstaan.

Deze opgave sluit aan bij de contourennota voor nieuwe interbestuurlijke afspraken over de energietransitie voor de periode 2030-2050. Daarin staat verwoord dat decentrale overheden in gezamenlijkheid sturing moeten geven aan de vormgeving van het energiesysteem, zoals dat nu in RES-verband gebeurt. De samenhang tussen de Energiestrategie Twente 2.0 en de provinciale Energievisie, evenals de afbakening van verantwoordelijkheden, wordt bepaald door deze nieuwe interbestuurlijke afspraken.

De scenario-ontwikkeling, als eerste stap in het ontwikkelen van decentrale energiesystemen, is gereed in januari 2026, zodat we desgewenst concrete beleidskeuzes kunnen maken in een *Energiestrategie Twente 3.0*.

2.2 Samenwerkingsafspraken

Het is belangrijk om als RES-partners naar elkaar uit te spreken dat de samenwerking in de toekomst ook daadwerkelijk een gelijkwaardige samenwerking is. Dat betekent concreet dat, als de RES-partners in de toekomst gezamenlijk regionale afspraken maken, de afzonderlijke RES-partners ook zelf verantwoordelijk zijn voor naleving en (ruimtelijke) invulling van deze afspraken. We gaan uit van het principe van zelfbinding en daarmee ook van de eigen verantwoordelijkheid van RES-partners voor naleving en invulling van gemaakte afspraken. Regie van één van de RES-partners op naleving en invulling van regionale afspraken is niet aan de orde.

We gaan in RES-verband als 'coalition of the willing' met elkaar samenwerken, maar niet vrijblijvend. Het samenwerken als 'coalition of the willing' betekent concreet dat we elkaar geen beleidsdoelen opleggen, maar gezamenlijk 'producten' ontwikkelen. Een product kan bijvoorbeeld een regionale visie zijn, gezamenlijk beleid, een project, beleidsinstrumentarium, een uitvoeringsorganisatie, een communicatiestrategie, een lobby-traject, et cetera. De RES-partners maken uiteindelijk zelf de keuze of ze een gezamenlijk ontwikkeld 'product' overnemen, of niet. Het gezamenlijk ontwikkelen betekent niet dat partners ook op voorhand aan het resultaat daarvan gebonden zijn.

Met niet vrijblijvend bedoelen we dat het uitgangspunt is dat alle samenwerkingspartners bijdragen aan het gezamenlijk ontwikkelen door naar vermogen menskracht en middelen in te zetten. De concrete bijdrage van de partners wordt jaarlijks in een jaarplan afgesproken. Vanaf 2025 wordt een jaarplan en begroting voor uitvoering van de Energiestrategie Twente 2.0 vastgesteld in het Opdrachtgeversoverleg.

We maken in RES-verband geen regionale (ruimtelijke) invullingsafspraken meer over onderwerpen waar één van de RES-partners, of de Rijksoverheid, op basis van wettelijke bevoegdheden de regie claimt of voornemens is de regie te claimen. (Bij de (ruimtelijke) regierol is er sprake van een keuze om al-dan-niet gebruik te maken van wettelijke bevoegdheden. Als de Provincie of Rijksoverheid op een onderwerp regie claimt, is dat geen onderwerp (meer) waarover op basis van een gelijkwaardige positie regionale afspraken kunnen worden gemaakt.

2.3 Samenwerking bij uitvoeringsvraagstukken

Bij een aantal onderwerpen uit de RES 1.0 is het aan de orde om gezamenlijk organisatiekracht en slagkracht te ontwikkelen. Hoe we dat doen, met welke RES-partners en in welke structuur we dat willen gieten is geen uitgemaakte zaak. We willen daarom onderzoeken of de RES-partners kennis en capaciteit kunnen bundelen in Twente, en zo ja, in welke vorm dat kan.

Warmtetransitie in de gebouwde omgeving

Op dit moment is de benodigde kennis en capaciteit verspreid over de 16 RES-partners en de stakeholders, waarbij de vraag zich opdringt of dat gezamenlijk niet efficiënter te

organiseren is. Collectieve warmtesystemen vallen deels binnen het domein van het Nationaal Programma Regionale Energiestrategie (NPRES) en deels binnen het domein van het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW). Ook dat is niet efficiënt. De Warmtewet vraagt verder om publieke marktordening en rolneming van publieke partijen, waarbij het mogelijk waardevol is die rolneming in regionaal verband vorm te geven. We willen daarom verkennen of een gezamenlijke organisatie voor de warmtetransitie in Twente tot de mogelijkheden behoort, en zo ja, in welke vorm dat kan. Uiteraard nemen we de initiatieven die verschillende RES-Partners en de *Twente Board* al genomen hebben mee in deze verkenning.

Netcongestie-oplossingen

De afgelopen jaren dringt zich ook de vraag op wat (decentrale) overheden zelf kunnen doen om oplossingen te ontwikkelen voor netcongestie, onafhankelijk van de uitbouw van het elektriciteitsnet door de netbeheerders. Het gaat dan vaak om het ontwikkelen van complexe, kostbare en tijdrovende projecten, zoals energy hubs, elektriciteitsopslag, vraagsturing, conversie van elektriciteit. We willen onderzoeken hoe de RES-partners efficiënt kunnen samenwerken bij het ontwikkelen van oplossingen voor netcongestie. Uiteraard nemen we de initiatieven die verschillende RES-partners en de *Twente Board* al genomen hebben mee in deze verkenning.

Lokaal eigendom

De afgelopen jaren is het in RES-verband vooral gegaan over verankering van lokaal eigendom in beleid van (decentrale) overheden. In een volgende fase is het van belang ervoor zorg te dragen dat lokaal eigendom ook daadwerkelijk van de grond komt. Om als ontwikkelaar of mede-ontwikkelaar op te treden moeten bewonersgroepen de beschikking hebben over eigen vermogen, financieringsinstrumentarium, ontwikkelexpertise en -ervaring. Het uitgangspunt daarbij is dat een samenwerkingsverband van lokale energie-initiatieven en (decentrale) overheden de beste garanties biedt dat de benodigde expertise en financiering structureel beschikbaar blijft. We willen verkennen of een dergelijk samenwerkingsverband tot de mogelijkheden behoort, en zo ja, in welke vorm dan. Uiteraard nemen we de initiatieven die verschillende RES-partners, de Lokale Energie Initiatieven-Twente (LEI-T) en Energie Coöperatie Overijssel (ECO) al genomen hebben mee in deze verkenning.

3. Uitvoeringsprogramma 2025-2026

Het uitvoeringsprogramma heeft betrekking op 2025 en 2026. Daarna wordt het programma geactualiseerd, in combinatie met het opstellen van een Energiestrategie Twente 3.0. In het nieuw gevormde Opdrachtgeversoverleg zijn afspraken gemaakt over een gewijzigde ambtelijke werkstructuur, waarbij werkgroepen verantwoordelijk zijn voor uitvoering van de in het programma opgenomen actiepunten. De trekkers van deze werkgroepen worden bekostigd uit verschillende bronnen. Naast het reguliere RES-budget heeft het rijk extra middelen beschikbaar gesteld om de inzet van gemeenten op het onderwerp energie-infrastructuur te borgen.

Voor het versterken van de Regionale Structuur Warmte en het versnellen van de lokale warmtetransitie zijn er daarnaast vanuit het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) middelen beschikbaar gesteld voor het inhuren van externe expertise. De organisatie van het Uitvoeringsprogramma, inclusief ambtelijke capaciteit, de aanstelling van (interne en externe) trekkers en de bekostiging daarvan, wordt weergegeven in een jaarplan. Het jaarplan wordt begin 2025 voorgelegd aan het Opdrachtgeversoverleg.

3.1 Acties die volgen uit de Energiestrategie Twente 2.0

Actie 1: Scenario-ontwikkeling decentrale energiesystemen

Planning: 1-1-2025 tot 31-1-2026

Trekker: Inhuur procesbegeleider

- Aanpak:
- Opstellen systeemstudie, op basis van pMIEK Overijssel en Energievisie Overijssel en inventarisatie ontwikkelingen Twente;
 - Opstellen Twentse scenario's voor optimale afstemming van vraag en aanbod van energie in de periode 2030-2050.
 - Overzicht van beleidskeuzes per scenario

Actie 2: Verkenning organisatie warmtetransitie

Planning: 1-6-2025 tot 1-10-2026

Trekker: Onafhankelijk verkenner

- Aanpak:
- Inventariseren wensen en uitgangspunten RES-partners, leidend tot een nota van uitgangspunten
 - Opstellen overzicht van projecten en voornemens RES-partners
 - Opstellen overzicht van benodigde expertise, personele capaciteit en budget voor uitvoering warmtetransitie
 - Werkbezoek goede voorbeelden samenwerking bij warmtetransitie
 - Opstellen overzicht mogelijke organisatievarianten
 - Bestuurlijke werksessie
 - (Eventueel leidend tot) opstellen intentieverklaring

Actie 3: Verkenning organisatie netcongestie-oplossingen

Planning: 1-6-2025 tot 1-10-2026

Trekker: Werkgroep netwerk

- Aanpak:
- Inventariseren projecten en voornemens RES-partners
 - Advies netbeheerders en programmteam Energyboard voor concrete netcongestie-projecten in Twente

- Opstellen overzicht van benodigde expertise, personele capaciteit en budget voor uitvoering projecten en voornemens
- Opstellen overzicht mogelijke organisatievarianten
- Bestuurlijke werksessie
- (Eventueel leidend tot) opstellen intentieverklaring

Actie 4: Verkenning organisatie lokaal eigendom

Planning: 1-1-2025 tot 1-6-2025

Trekker: Onafhankelijk verkenner

Aanpak:

- Inventariseren wensen en uitgangspunten ECO en LEI-T
- Inventariseren wensen en uitgangspunten RES-partners
- Opstellen overzicht van benodigde expertise, personele capaciteit en budget voor ontwikkeling lokaal eigendom bij wind- en zonprojecten in Twente
- Opstellen overzicht mogelijke organisatievarianten
- Bestuurlijke werksessie
- (Eventueel leidend tot) opstellen intentieverklaring

3.2 Acties die volgen uit de RES Twente

Twente als warmteregio:

Actie 5: Verdiepende verkenning Regionaal Warmtenet (RWT)

Planning: September 2024 – juni 2026

Trekker: De coalitie van gemeenten Enschede, Hengelo, Borne en Cogas en Twente, aangevuld met gemeenten die in de toekomst op het RWT kunnen aansluiten. Coördinator RSW zorgt voor de regionale verbinding met de Energiestrategie Twente.

- Aanpak:
- Gemeenten Enschede, Hengelo en Borne stellen een koersdocument op, waarin zij de keuzemogelijkheden voor de regionale ontwikkeling van collectieve warmtevoorzieningen in kaart brengen
 - Een schetsontwerp opstellen voor de regionale warmte-infrastructuur
 - Een verkenning hoe publieke marktordening bij het regionaal warmtenet kan worden vormgegeven
 - Opstellen van een financieringsplan voor het regionale warmtenet, waarbij de RES-partners hun wensen kunnen meegeven voor besluitvorming door een (nog op te richten) regionaal warmtebedrijf
 - De gemeenten Enschede, Hengelo en Borne maken het mogelijk dat de organisaties die interesse hebben in het oprichten van een regionaal warmtebedrijf voor Twente kunnen aanhaken. De Wet Collectieve Warmte (Wcw) zal hiervoor de basis zijn.

Actie 6: Versnellen realisatie warmtenetten

Planning: September 2024 – januari 2026

Trekker: Inhuur expertise (SPUK NPLW)

Aanpak: Verkennen waar duurzame bronnen ingezet kunnen worden bij Twentse gemeenten die warmtenetten willen inzetten als alternatief voor aardgas. Gemeenten in Twente met plannen voor collectieve warmte-oplossingen verkennen samen de mogelijkheden met de inzet van expertise met kennis van de branche.

- Een bronnenstrategie die zowel lokale als bovenlokale warmtebronnen in kaart brengt als basis van de verkenning
- Onderzoeken hoe publieke marktordening kan worden vorm gegeven en hoe gemeenten hierin samen kunnen werken.
- Een analyse van kansen en obstakels als basis voor het opstellen van een plan van aanpak voor oprichting van een (lokaal/regionaal) warmtebedrijf.

Actie 7: Versnellen productie biogas en groengas

Planning: September 2024 – januari 2026

Trekker: Inhuur coördinator mestvergisting (SPUK NPLW).

- Aanpak:**
- Verkennen hoe de landelijke handreiking vergunningverlening voor biogasinstallaties kan worden verankerd in lokaal beleid
 - Via een plan-MER de meest kansrijke locaties voor centrale mestvergistingsinstallaties in kaart brengen
 - Verkennen welke overige biomassa-bronnen die lokaal beschikbaar zijn vergist kunnen worden.
 - Verkennen hoe installaties die nodig zijn om biogas op te werken naar groengas gerealiseerd kunnen worden en van elektriciteit voorzien kunnen worden (i.v.m. netcongestie)
 - Het vormgeven van een biogas/ groengas coalitie en een intentieovereenkomst opstellen voor samenwerking met gemeenten Dinkelland, Hardenberg, Hof van Twente, Losser, Oldenzaal, Tubbergen, Twenterand, Wierden, netbeheerder Cogas en Twence
 - De coalitie verkent hoe de opgewekte biogas/groengas ingezet kan worden in gemeenten met een lagere bebouwingsdichtheid en relatief groot opwekpotentieel
 - Bijeenkomsten organiseren en werkbezoeken 'Best Practices'

Actie 8: Opstellen bronnenstrategie

Planning: September 2024 – januari 2026

Trekker: Coördinator RSW, in samenwerking met werkgroep RSW (NPLW)

Aanpak: Om de regionale samenwerking in de warmtetransitie te versterken en de lokale warmtetransitie te versnellen wordt een bronnenstrategie opgesteld. Die moet inzicht geven in:

- De huidige en toekomstige lokale en bovenlokale warmtebronnen
- De infrastructuur die nodig is om deze bronnen te benutten
- De omvang van de gebieden waar de geïnventariseerde warmtebronnen ingezet kunnen worden
- De maatschappelijke kosten van collectieve warmtevoorzieningen, afgezet tegen de maatschappelijke kosten van elektrische warmtevoorzieningen (inclusief duurzame elektriciteitsopwekking en de benodigde verzwaring van de elektrische infrastructuur)

- De aanpassingen die nodig zijn in de woningen om deze bronnen te benutten, waarbij de energetische en economische balans wordt gezocht tussen isoleren en aanpassen van het afgiftesysteem

Actie 9:

Planning:

Trekker:

Aanpak:

Kennisopbouw lokale warmtegemeenschappen

September 2024 – september 2026

Inhuur coördinator samen met werkgroep Warmtegemeenschappen

- Een krachtenveld- en stakeholder-analyse opstellen om in kaart te brengen wat er nodig is om warmtegemeenschappen in Twente op te zetten
- Plan van aanpak opstellen om samen met Twentse gemeenten warmtegemeenschappen te stimuleren en faciliteren
- Bijeenkomsten organiseren en werkbezoeken 'Best Practices'.

Netwerk:

Actie 10:

Planning:

Trekker:

Aanpak:

Samenwerken netcongestie-oplossingen

1-1-2025 tot 1-10-2026

Werkgroep netwerk

- Programmering en prioritering; zowel via de betrokkenheid van de RES in de Energy Board, als bij prioritering in de buurtaanpakken
- Het leveren van inbreng in de Energy Board en de werksporen die daaronder vallen
- Ontwikkelen van oplossingen voor netcongestie
- Anticiperen op de ruimte vraag van netbeheerders
- Het managen van het energieverbruik door samen te werken binnen energyhubs

Actie 11:

Planning:

Trekker:

Aanpak:

Ondersteuning zonne-energieprojecten zonder aansluiting

Start 1 januari 2025

Coördinator werkgroep Netwerk

Delen van kennis en ervaring over lopende projecten, inventariseren kansen bij gemeenten, advisering bij het opzetten van projecten in gemeenten.

Toelichting:

Het realiseren van zonprojecten is complexer dan voorheen. Dit omdat het -vanwege netcongestie- meestal niet mogelijk is om zelf opgewekte elektriciteit aan het elektriciteitsnet terug te leveren. Opwek in combinatie met eigen gebruik (eventueel in combinatie met opslag) is wel mogelijk en biedt goede kansen voor bedrijven die een extra elektriciteitsvraag hebben. Op aanvraag worden RES-partners geadviseerd over de mogelijkheden zonne-energieprojecten zonder teruglevermogelijkheid te realiseren.

Actie 12:

Onderzoek noodzaak en wenselijkheid plan van aanpak "netcongestie-aardgasnet"

Toelichting: Door afname van de vraag naar aardgas en de toename van lokale opwek en invoeding van groengas, bestaat de mogelijkheid dat ook op het aardgasnet congestie gaat ontstaan.

Planning: Start zomer 2025

Trekker: Coördinator werkgroep Netwerk

Aanpak: We gaan samen met de netwerkbeheerders onderzoeken of, en zo ja wanneer, er gasnetwerk-congestie kan ontstaan en maken zo nodig een plan van aanpak voor het tegengaan hiervan.

Twentse Energie Agenda:

Actie 13: Ontwikkelen learning communities

Planning: 1-1-2025 tot 31-12-2026

Trekker: Coördinator werkgroep Twentse Energie Agenda

Aanpak: Met het project Power Up (samenwerkingsproject met Saxion, UT, ROC) worden learning communities gevormd voor kennisopbouw rondom innovatieve technieken en processen

- Inventariseren kennisbehoefte RES-partners
- Afspraken met projectleiding Power Up over de structuur van de learning communities, onderwerpen en wijze waarop kennisopbouw plaatsvindt
- Afstemming met werkplaatsen

Bijlage A

Voortgang uitvoering RES Twente 1.0

A1. Voortgang grootschalige opwek hernieuwbare elektriciteit

In de RES Twente 1.0 hebben we afgesproken om in 2030 jaarlijks de productie van minimaal 1,5 TWh elektriciteit door windturbines en zonnepanelen mogelijk te maken. Daarbij is ook afgesproken om te streven naar een energiemix waarbij 40% (600 GWh) van de elektriciteit wordt opgewekt met zonnepanelen en 60% (900 GWh) met windturbines. In dit hoofdstuk geven we aan wat de stand van zaken is rond de grootschalige opwek van elektriciteit met wind en zon in Twente. We rapporteren, maar maken in RES-verband geen afspraken over wind- en zonne-energie meer.

A1.1 Provinciaal wind- en zonbeleid

Met het vaststellen van het *Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE)* en de aangepaste *Omgevingsverordening Overijssel*, heeft de Provincie Overijssel haar ruimtelijk beleid rond opwek middels zon en wind recentelijk aangepast².

Wind

In het *Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE)* zijn de provinciale voorkeursgebieden voor windturbines vastgelegd. Evenals de clustereis voor realisatie van windparken buiten deze voorkeursgebieden. Ook is er een verdeling van de opwek middels wind over de gemeenten overeengekomen. In de zogenoemde programmeringsafspraken zijn met gemeenten afspraken gemaakt over de maximale opwek per gemeente en de termijnen waarop gebieden worden opengesteld voor het indienen van initiatieven. Voor gemeenten die geen programmeringsafspraken hebben gemaakt heeft de Provincie een maximum vastgesteld. De programmeringsafspraken worden – indien nodig – elke twee jaar herzien.

Zon

Met het aangescherpte zonnebeleid focust de Provincie op de realisatie van zonne-installaties in de gebouwde omgeving: op daken en boven parkeerplaatsen bijvoorbeeld. De aanleg van nieuwe, grote zonnenvelden op landbouw- of natuurground is in principe niet meer mogelijk. Kleine zonnenvelden aan de stadsrand of op een agrarisch erf zijn nog wel mogelijk. Ook langs infrastructuur, - de snelwegen en zogenaamde N-wegen- blijft ruimte voor zonne-installaties. Principeverzoeken voor zonnenveld-initiatieven waarop gemeenten vóór de publicatiedatum van het nieuwe beleid (12 oktober 2023) een positief besluit namen, vallen onder een overgangsregeling. Voorwaarde hierbij is dat deze initiatieven voor 2030 gerealiseerd moeten zijn.

A1.2 Gerealiseerde opwek

Wind

Op dit moment zijn er nog geen vergunningen voor windturbines verleend. Wel is een aantal reeds eerder ingediende principe verzoeken, voor in totaal 16 – 20 turbines, in behandeling genomen:

- Windpark de Lutte
- Windpark Oude Buurserdijk
- Wind voor Buren

² Zie omgevingsverordening, vastgesteld op ... oktober 2024.

- Energiepark Daarle
- Windpark Langeveen

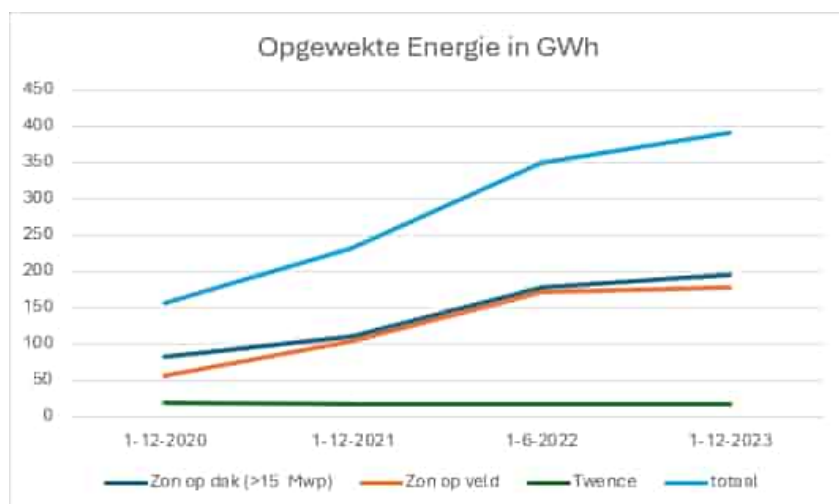
Later dit jaar worden gebieden opengesteld voor het indienen van nieuwe initiatieven voor windturbines. Dit conform de programmeringsafspraken. Ook de initiatieven die onlangs ingediend zijn, maar nog niet in behandeling genomen, worden hierbij betrokken. Of en wanneer de, via de programmeringsafspraken belegde opwek van maximaal 955 GWh gerealiseerd wordt, is vooral afhankelijk van het aantal initiatieven dat ingediend wordt, of deze vergund kunnen worden en wanneer er een aansluiting op het elektriciteitsnet mogelijk is. De RES-partners hebben hier geen, of beperkte, invloed op.

Zon

In de afgelopen jaren is er een forse toename van de opwek met zonnepanelen geweest. In onderstaande tabel wordt de toename van opwek van zon in GWh weergegeven.

	1-12-2020	1-12-2021	1-6-2022	1-12-2023
Zon op dak (>15 Mwp) ³	81,2	111,2	178,4	195,1
Zon op veld	55,9	103	172	176,7
Twence	19,4	18,9	18,9	18,9
Totaal	156,6	233,2	350,4	390,8

NB: deze tabel wordt geactualiseerd zodra de monitor is geactualiseerd (naar verwachting in augustus 2024)

Naast de al gerealiseerde opwek is er ook nog voor ongeveer 190 GWh aan zogenaamde pijplijnprojecten. Dit zijn initiatieven die bij gemeenten aangemeld zijn, maar de procedure tot vergunningverlening nog niet hebben doorlopen. Hoeveel van deze pijplijnprojecten na de aanscherping van het provinciale beleid doorgang kunnen vinden, is geen onderdeel meer van de Energiestrategie Twente 2.0.

Een voorbeeld van zo'n pijplijnproject is de '*duurzaamheidsroute A35*'. In dit project werken zes Twentse gemeenten met de Provincie, Enexis en verschillende Rijkspartijen zals Rijkswaterstaat samen om de gronden en taluds langs de N35/A35 en A1 in te zetten voor zonnevelden. Het gaat om gronden van het rijk, de gemeenten en van derden. Er wordt op dit moment gewerkt aan de planologische procedure. Realisatie ervan is voorzien. De duurzaamheidsroute heeft de potentie om elektriciteit op te wekken voor 25.000 – 30.000 huishoudens.

A2. Energie-infrastructuur

De huidige energie-infrastructuur kent drie onderdelen: elektriciteit, aardgas en warmtenetten. In de toekomst komen daar mogelijk transport- en distributienetwerken voor waterstof bij, maar dat is voor Twente op dit moment nog niet aan de orde. Dit hoofdstuk is bedoeld om de stand van zaken met betrekking tot de energie-infrastructuur in Twente aan te geven. Daarnaast gaan we in op de acties die we in RES-verband ondernemen op dit thema. Warmtenetten scharen we onder het onderwerp warmtetransitie. We gaan hier in het volgende hoofdstuk op in.

A2.1 Elektriciteit

Nederland heeft te maken met grote congestieproblemen op het elektriciteitsnet. Inmiddels is ook in Twente de beschikbare transportcapaciteit op alle stations vergeven.

De kaart van Twente kleurt oranje voor invoeding en oranje/ rood voor afname (zie: <https://capaciteitskaart.netbeheernederland.nl/>). Oranje betekent dat er heel weinig tot geen ruimte is. Rood betekent dat er congestiemanagement is geweest en de conclusie was dat er daadwerkelijk geen ruimte meer is. In beide gevallen betekent het dat er geen ruimte is voor nieuwe (grootverbruiker)aansluitingen voor zowel invoeding van opgewekte elektriciteit als voor afname van elektriciteit. Op dit moment voert TenneT congestiemanagement-onderzoeken uit. Het onderzoek voor afname wordt in het najaar 2024 verwacht, dat voor invoeding in het voorjaar van 2025. Tot die tijd is niet bekend of en hoeveel extra capaciteit er door congestiemanagement beschikbaar kan komen.

In heel Twente zal er uitbreiding plaatsvinden van het elektriciteitsnet. Zowel op het hoogspanningsnet van TenneT, als op de midden- en laagspanningsnetten die in beheer zijn bij Enexis en Coteq. Nagenoeg alle bestaande hoog- en middenspanningsstations zullen worden uitgebreid. Verder zullen de netbeheerders een aantal nieuwe stations bouwen. Ook op laagspanningsniveau – de infrastructuur in woonwijken – moet er het nodige gebeuren, zoals het verzwaren van kabels en het bijplaatsen van transformatorhuisjes. Hiertoe ontwikkelen de regionale netbeheerders Enexis en Coteq een nieuwe buurtaanpak. Gemeenten worden hier individueel bij betrokken.

Het zal zeker nog vele jaren duren voor alle noodzakelijke uitbreidingen gerealiseerd zijn. Het is daarom zaak om als gemeenten, provincie en netbeheerders volop in te zetten op:

- Het faciliteren van het versneld realiseren van netverzwaring: het zoeken en beschikbaar stellen van locaties voor het plaatsen van transformatorstations en een efficiënte inrichting van het vergunningtraject.
- Het ondersteunen van optimale benutting van de bestaande capaciteit. Dat kan bijvoorbeeld door in te zetten op *cable pooling* (meerdere gebruikers benutten één aansluiting), opgewekte elektriciteit direct zelf of samen met anderen gebruiken (energiedelen), of door gebruik te maken van mogelijkheden voor opslag en conversie van elektriciteit. Maar ook door bij nieuwbouwplannen (woningbouw, bedrijvenlocaties) rekening te houden met de beperkingen van de energie-infrastructuur.
- Slim programmeren en prioriteren: het opstellen van afwegingskaders om te bepalen welke uitbreiding voorrang heeft en eventueel ook welke klant voorrang heeft bij een nieuwe aansluiting.

Netbeheerders, overheden en andere partijen werken hard aan een toekomstbestendig energiesysteem. Een systeem waarin vraag en aanbod, transport en distributie, opslag en omzettingvormen van energie op elkaar zijn afgestemd. Op steeds meer plekken ontstaan wachtrijen voor nieuwe of zwaardere aansluitingen op het elektriciteitsnet. Dit staat duurzaamheids- en groeiambities in de weg. In het *Landelijk Actieprogramma Netcongestie* is afgesproken om in elke provincie bestuurlijke coördinatie voor netcongestie in te richten. De *Energy Board* is hiervan de uitwerking.

In de Energy Board leggen de landelijke en regionale netbeheerders en overheden, samen met gebruikssectoren, verbinding tussen de verschillende activiteiten die raken aan de verbouwing van het energiesysteem.

De doelen van de Energy Board zijn:

1. Het sneller realiseren van benodigde energie-infrastructuur
2. Het slimmer benutten van nieuwe en bestaande energie-infrastructuur
3. Het programmeren en prioriteren van investeringen van het energiesysteem

A2.2 Aardgasnet

Nederland heeft een uitgebreide aardgasinfrastructuur, waarmee vooral de gebouwde omgeving wordt voorzien van aardgas voor het verwarmen van gebouwen. Het doel is dat er in 2050 geen aardgas meer gebruikt wordt in de gebouwde omgeving. In de tussenliggende periode zal het aardgasverbruik verminderen door isolatie en de overstap op alternatieven. Tegelijkertijd is er de ambitie om meer biogas c.q. groengas te gaan gebruiken. Dit zal de komende jaren worden bijgemengd met aardgas. De productie van biogas en groengas vindt veelal plaats in relatief kleine vergisters, bijvoorbeeld bij agrariërs of rioolwaterzuiveringsinstallaties. Het is de vraag of het huidige aardgasnet is ingericht om (zoveel) groengas op te kunnen nemen. De drukverschillen tussen de verschillende delen van het aardgasnet, maar ook de discrepantie tussen aanbod en vraag van groengas kan leiden tot congestieproblemen op het aardgasnet. Om te voorkomen dat er vergelijkbare situaties ontstaan als die we nu op het elektriciteitsnet zien, is een tijdige aanpak nodig.

A3. Voortgang warmtetransitie

Twente heeft de potentie zich te ontwikkelen tot een duurzame warmteregio. Daarvoor is er een Regionale Structuur Warmte (RSW) opgesteld, die is verwerkt als onderdeel van de RES Twente 1.0. Naast de regionale samenwerking, spelen de afzonderlijke gemeenten een belangrijke rol bij het vormgeven van de warmtetransitie. Zo moet iedere gemeente uiterlijk 31 december 2026 een Warmteprogramma hebben opgesteld. Het ambitieniveau van gemeenten in wisselwerking met de Regionale Structuur Warmte is bepalend voor de vraag of Twente zich daadwerkelijk kan ontwikkelen tot warmteregio.

Uit de RSW volgt dat een regionaal warmtenet kansrijk is voor het stedelijk gebied, waarbij de restwarmte van afvalverwerker *Twence* als belangrijkste bron wordt benut. Dit met het potentieel om 100.000 woningequivalenten te verwarmen met restwarmte als alternatief voor aardgas. Op termijn kunnen lokale warmtenetten en andere duurzame warmtebronnen op het regionale warmtenet worden aangesloten. Twente heeft ook veel potentieel om biogas/groengas op te wekken uit mest en biomassa. Voor het buitengebied en voor gebouwen die niet op een andere betaalbare wijze te verwarmen zijn, onderzoeken we de inzet van groengas als alternatief voor aardgas.

Stand van zaken lokale warmtetransitie

Gemeenten hebben de regie op de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. Daarvoor hebben alle Twentse gemeenten een *Transitievisie Warmte* of een *Warmteprogramma* vastgesteld. Gemeenten moeten hun Transitievisie Warmte uiterlijk 31 december 2026 actualiseren en een Warmteprogramma opstellen, passend binnen de kaders van de Omgevingswet. Verschillende gemeenten zijn hier al mee gestart. In het Warmteprogramma is het voorkeursalternatief voor aardgas opgenomen voor de buurten waar gemeenten met een uitvoeringsplan starten vóór het jaar 2035.

Samenwerkingsmogelijkheden

Het Nationaal Programma Lokale Warmtetransitie (NPLW) ondersteunt gemeenten bij het verduurzamen en aardgasvrij maken van woningen en gebouwen. Om de regionale samenwerking in de warmtetransitie te versterken en de lokale warmtetransitie te versnellen is er voor drie jaar een Specifieke Uitkering (SPUK) beschikbaar gesteld. De besteding van deze middelen is gekoppeld aan de Regionale Structuur Warmte en de lokale warmtetransitie in Twente. Twentse gemeenten werken op basis van deze subsidie samen:

- Om de productie van biogas/groengas te versnellen
- Om de mogelijkheden van natuur-inclusief isoleren te verkennen
- Bij het opzetten van warmtegemeenschappen (om daarmee invulling te geven aan de ambitie van 50% lokaal eigenaarschap bij warmteprojecten)
- Bij het opstellen van een bronnenstrategie

De Twentse gemeenten stellen een bronnenstrategie op om inzicht te krijgen in de huidige (en toekomstige) lokale en bovenlokale warmtebronnen, de benodigde infrastructuur om die bronnen te benutten en de omvang van het gebied waar de geïnventariseerde warmtebronnen ingezet kunnen worden. De bronnenstrategie onderzoekt daarmee onder andere de potentie van de volgende bronnen:

- Biogas en groengas
- Geothermie, waaronder ook kleinere geothermiebronnen. De RES Twente verkent de mogelijkheden van deze systemen gecombineerd met kleinschalige warmtenetten.

- Industriële restwarmte of andere restwarmtebronnen
- De mogelijkheden voor aquathermie als bron voor het verwarmen van wijken. In Twente zijn er verschillende aquathermie-initiatieven
- De mogelijkheid om waterstof in te zetten als alternatief voor aardgas en de potentie van waterstofproductie als warmtebron in Twente

A3.1 Ontwikkeling van een Regionaal Warmtenet Twente

Met de RES 1.0 hebben we in Twente de ambitie uitgesproken om samen te werken aan de ontwikkeling van een Regionaal Warmtenet Twente (RWT), in lijn met de nieuwe Wet Collectieve Warmte (Wcw). Er is gekozen om voor de realisatie van het RWT een proces te starten met gemeenten dicht bij de warmtebron. Gemeenten Borne, Hengelo en Enschede hebben, samen met Twence, een intentieovereenkomst gesloten om de haalbaarheid van een regionaal (stedelijk) warmtenet te verkennen. Hiervoor zijn onder meer de potentiële afnemers van een regionaal warmtenet in kaart gebracht. Twence en Cogas hebben parallel een schetsontwerp voor het regionale warmtenet opgesteld. Uit dat ontwerp kan geconcludeerd worden dat het technisch mogelijk is om de installatie-voorzieningen in te passen. De conclusie van deze eerste fase van het haalbaarheidsonderzoek is dat de aanleg en realisatie van een regionaal warmtenet waarschijnlijk technisch en economisch haalbaar is.

Om het RWT financieel ook mogelijk te maken en om een betaalbaar aanbod te kunnen doen aan inwoners heeft het ministerie van EZK een investeringssubsidie⁴ toegekend. Daarnaast is door de Provincie Overijssel € 2,5 miljoen subsidie toegekend aan Twence en Cogas. De subsidies van het Rijk en van de Provincie Overijssel maken het ontwikkelen van de eerste fase van het RWT mogelijk.

Met de toegekende subsidies kan de lokale warmte-infrastructuur worden gerealiseerd om om ruim 2800 woningen in Hengelo van warmte te voorzien. Parallel start verkennen we de regionale hoe de warmte van Twence kan worden ingezet via het RWT. Gemeenten Hengelo, Enschede en Borne stellen een gezamenlijk koersdocument op als volgende stap in het proces, waarmee keuzemogelijkheden in kaart worden gebracht voor de regionale ontwikkeling van collectieve warmtevoorzieningen. Onderdeel van het koersdocument is het schetsen van de leveringszekerheid op middellange en lange termijn. Daarnaast ook een bepaling van de maatschappelijke baten die samenhangen met de positieve impact van een regionaal warmtenet op de beschikbare capaciteit op het elektriciteitsnet in Twente.

A3.2 Opwek biogas/groengas

Twente heeft als plattelandsregio veel dierlijke meststromen en biomassa die benut kunnen worden voor de productie van biogas of groengas. Biogas/groengas kan naast mestvergisting ook uit andere reststromen geproduceerd worden. Naast mest komen er ook veel landschapsreststromen vrij zoals snoeihout en bermgras die ook ingezet kunnen worden om warmte of gassen te produceren. De potentie daarvan is groot. Er liggen daarom kansen

⁴ Warmtenetten investeringssubsidie (WIS)

in Twente om de productie van biogas en groengas te koppelen aan de ambitie om woningen en gebouwen te verwarmen zonder aardgas.

Transitie landbouw en versnelling productie biogas/groengas

Om de kansen voor mestvergisting in Twente maximaal te benutten en om te zorgen voor versnelling van de opwek van biogas/groengas is het nodig om aansluiting te zoeken bij de transitie in de landbouw. Mestvergisting en -verwaarding (waarde geven aan grondstoffen) kunnen een belangrijke bijdrage leveren aan de opgaven om stikstofuitstoot en broeikasgassen in het landelijk gebied te verminderen en de water- en bodemkwaliteit en biodiversiteit te versterken. Dit kan een stimulans bieden aan het vergroten van de productiecapaciteit van biogas en groengas.

Om de productie van biogas te versnellen werken Twentse gemeenten samen om de nieuwe handreiking '*Vergunningverlening voor biogasinstallaties*' te implementeren in lokale beleidskaders. Ze doorlopen een proces om ruimtelijke kaders die het Rijk opstelt, te implementeren in lokale beleidskaders. Ook start er een verkenning naar ontwikkelkansen voor meer installaties voor grootschalige mestverwaarding naast de mestverwaardingsinstallatie in Zenderen.

A4. Voortgang communicatie en participatie

De energietransitie heeft invloed op de woon- en leefomgeving van mensen. Ook wordt steeds duidelijker dat het toekomstperspectief van bedrijven samenhangt met de beschikbaarheid en betaalbaarheid van energie. Het is daarom belangrijk dat we heldere informatie verschaffen én, bovenal, inwoners en bedrijven betrekken bij de ontwikkelingen in Twente op energiegebied.

A4.1 Informeren van onze omgeving

Een belangrijk uitgangspunt is dat het primair aan de gemeenten is om te communiceren met hun inwoners. De RES Twente faciliteert de gemeenten als gebiedsgerichte en gemeentegrens-overschrijdende communicatieprocessen aan de orde zijn. Daarvoor is er een mix aan communicatiemiddelen beschikbaar, om uiteenlopende doelgroepen te bereiken. De regionale communicatie vanuit de RES Twente is aanvullend en is altijd in afstemming met de gemeenten, de Provincie en het waterschap.

Online communicatiemiddelen

De regionale communicatie verloopt voornamelijk via de nieuwe website www.energiestrategietwente.nl. De website biedt veel digitale interactiemogelijkheden, die we voornamelijk benutten in een gesloten community voor RES-partners.

Daarnaast worden met de nieuwsbrief, nieuwsberichten op de website en via LinkedIn betrokken professionals en geïnteresseerden met enige regelmaat op de hoogte gesteld van de ontwikkelingen rond de energiestrategie. Ook biedt het RES-team informatie over de Twentse energietransitie incidenteel aan via regionale externe media, zoals kranten.

Fysieke bijeenkomsten

Er worden veel fysieke bijeenkomsten georganiseerd om ontmoeting en kennisdeling tussen professionals te stimuleren. Zo creëren we voldoende kans om onderlinge verbindingen tussen betrokkenen van de RES Twente, kennisinstellingen, bedrijfsleven, Lokale Energie Initiatieven en belanghebbenden te vergroten.

Daarnaast organiseerde de RES Twente eerder een reeks digitale kennissessies die live of achteraf te bekijken waren. Er bestaat een voornemen om dit wederom op te pakken, zodat betrokkenen snel op de hoogte gebracht kunnen worden over de laatste ontwikkelingen die de energietransitie kunnen versnellen.

A4.2 Betrekken van onze samenleving

Regionale beleidsparticipatie en gemeentelijke projectparticipatie-processen vullen elkaar aan: regionale participatie gaat over regionale afwegingen van belangen, die gemeenten moeten helpen bij het maken van beleidskeuzes op lokaal niveau. Gemeentelijke projectparticipatie richt zich op specifieke zoeklocaties en lokale warmteoplossingen.

Richting de voorgenomen RES 2.0 zijn er een drietal sporen gevolgd om de belangrijkste groepen te betrekken bij de ontwikkelingen: *een Meedenktank van maatschappelijke organisaties, een Inwonersforum en een Initiatiefgroep van volksvertegenwoordigers*. Hiermee gaven we regionaal invulling aan de wens van raadsleden van alle gemeenten om de samenleving actiever te betrekken bij de energiestrategie.

Inwoners en belangengroepen adviseerden de RES-partners over aspecten van de uitvoering binnen de kaders van de RES. Aan zowel inwoners als stakeholders stelden we de vraag om tot een door hen gedragen en door beslissers geaccepteerd advies te komen, dat herleidbaar kan worden vertaald in de RES 2.0 en onder meer zou helpen in de lokale zoektocht naar locaties voor grootschalige opwek. Belangenorganisaties en inwoners gaven antwoorden op vragen die nog open stonden in het proces richting de RES 2.0. Gerealiseerd beleid en reeds gemaakte keuzes werden als randvoorwaarden gezien voor het vervolgesprek. We zijn echter door de werkelijkheid ingehaald, zoals ook te lezen is in hoofdstuk 1 van dit document. Doordat de regie op de opwek van windenergie verlegd is naar de Provincie, wordt over een deel van de onderwerpen die in de adviezen worden benoemd, niet meer in RES-verband besloten. Daarmee is de RES dus ook niet in de positie om die adviezen over te nemen of niet.

Meedenktank

In de Meedenktank zaten diverse Twente belangenorganisaties die op zoek zijn gegaan naar antwoorden op vooraf gedefinieerde vraagstukken. Ze brachten hun verschillende perspectieven bij elkaar om te komen tot een gezamenlijk advies voor in de RES 2.0. De Meedenktank was een vertegenwoordiging van belanghebbenden uit Twente. In de denktank zaten afgevaardigden van natuur, landschap, landgoederen, landbouw, jongeren, dorp/dorpskernen, kennisinstellingen, Twentse Noabers en Lokale Energie Initiatieven (LEI-T). Leden vertegenwoordigden een achterban op regionaal niveau en werkten proactief mee aan oplossingen.

In het najaar van 2022 zijn er voor de Meedenktank drie sessies georganiseerd in het Design Lab van de Universiteit Twente, waarin werd gesproken over alle thema's van de RES. Deze sessies hebben geresulteerd in een document met 45 adviezen. Deze adviezen zijn deels meegenomen in de uitwerking van deze Energiestrategie Twente 2.0 en zijn, inclusief reactienota, terug te vinden in de bijlagen.

Inwonersforum

In het voorjaar van 2023 is het inwonersforum gestart met 100 willekeurig gekozen Twentse inwoners. Door middel van twee lotingsrondes zijn we tot een representatieve doorsnede van de Twentse bevolking gekomen. Het doel van het inwonersforum was om een evenwichtig beeld te krijgen van de mening van Twentse inwoners. De RES Twente wilde gehoor geven aan het 'stille midden' en niet enkel aan de luide stemmen van de voor- en tegenstanders. Het Inwonersforum werd om advies gevraagd over verschillende vraagstukken die belangrijk zijn bij het opstellen van de RES 2.0. Vooraf is afgesproken dat met de adviezen van het inwonersforum in de RES 2.0 zou worden omgegaan volgens het uitgangspunt 'pas toe of leg uit'. De adviezen van het inwonersforum en de reactienota zijn als bijlage toegevoegd.

Online meedenken

Inwoners en stakeholders werden op toegankelijke wijze geïnformeerd via een speciaal gebouwde participatiewebsite: meedoen.energiestrategietwente.nl. Deze website bood

mogelijkheden om te informeren, maar nodigde ook uit tot digitale participatie. Hier konden deelnemers aan de regionale participatieprocessen (Meedenktank en Inwonersforum) in een online community met elkaar in gesprek gaan, buiten de fysieke bijeenkomsten om. Zo ging de RES Twente ook digitaal een meer interactieve en gezamenlijke fase in.

Initiatiefgroep

Het is belangrijk dat ook volksvertegenwoordigers kunnen meedenken en meepraten over de vraagstukken die spelen in de RES 2.0, aangezien regionale keuzes gevolgen hebben voor de afzonderlijke gemeenten. Met dat doel is de Initiatiefgroep RES Twente opgericht. De Initiatiefgroep bestaat uit 'linking pins' van gemeenteraden, Provinciale Staten en het AB van Waterschap Vechtstromen. De Initiatiefgroep is daarmee de schakel tussen de RES en de volksvertegenwoordigers in Twente.

De Initiatiefgroep RES Twente als groep van samenwerkende volksvertegenwoordigers in RES-verband heeft een doorstart gekend. Er is in 2023 een nieuwe kartrekkersgroep bijeengebracht met ondersteuning van een secretaris vanuit de provincie Overijssel en een lid vanuit het coördinatieteam RES Twente. De linking pins geven zelf aan hoe zij betrokken willen worden bij de RES.

A5. Voortgang lokaal eigendom

In het Klimaatakkoord is afgesproken om te streven naar 50% lokaal eigendom van duurzame energieprojecten in 2030. De achtergrond van deze afspraak is dat het belangrijk is dat de omgeving van een duurzaam energieproject kan meeprofiteren van de opbrengst, omwonenden zich mede-eigenaar kunnen voelen en grip kunnen houden op de ontwikkeling en exploitatie van duurzame energie.

In de RES Twente 1.0 is het streven naar lokaal eigendom omarmd en ambitieuzer ingevuld, namelijk:

- Minimaal 50% lokaal eigendom is geen streven, maar het uitgangspunt bij de ontwikkeling van duurzame energieprojecten.
- Dat uitgangspunt heeft niet alleen betrekking op de grootschalige opwek van hernieuwbare elektriciteit, maar ook op de warmteopgave. Lokaal eigendom is daarmee ook het uitgangspunt bij warmtenetten en projecten voor de ontwikkeling van groengas en biogas.
- Ook (mede)eigenaarschap van overheden zien we in Twente als lokaal eigendom, mits de opbrengsten terugvloeien naar de samenleving.
- Partners in de RES Twente zien lokale energie-initiatieven als vertegenwoordiging van de omgeving en als partner bij de invulling van duurzaamheidsbeleid.

Dit hoofdstuk is bedoeld om de stand van zaken met betrekking tot lokaal eigendom weer te geven en aan te geven waar samenwerkingsmogelijkheden liggen.

A5.1 Beleidsmatige verankering

In de RES 1.0 is afgesproken dat alle RES-partners lokaal eigendom verankeren in hun eigen duurzaamheidsbeleid. De kaarten 'borging van lokaal eigendom in beleid per gemeente', zijn inmiddels beschikbaar op de website van NP RES. De beide kaarten geven inzicht in hoe het staat met de borging van lokaal eigendom in beleid per gemeente voor zon en wind, zo ook voor de regio Twente; [Beleid LE Zon | Flourish](#) en [Beleid LE Wind | Flourish](#)

A5.2 Lokale initiatieven

Lokale energie-initiatieven in Twente en West-Overijssel hebben een eigen provinciale uitvoeringsorganisatie opgericht op 23 april 2024, namelijk: *de [Energiecoöperatie Overijssel](#) (ECO)*. ECO is een uitvoeringsorganisatie zonder winstoogmerk, die lokale energie-initiatieven in Twente en West-Overijssel ondersteunt bij projecten voor het opwekken en gebruiken van duurzame energie. ECO streeft naar gelijkwaardige partnerschappen met overheden, ontwikkelaars en netbeheerders voor betaalbare lokale energie.

RES-LEIT (Lokale Energie Initiatieven Twente) is een werkgroep die de belangen behartigt van alle Lokale Energie Initiatieven in Twente, gesprekspartner is van de overheden en ondersteunt bij beleidsmatige en bestuurlijke zaken.

Daarnaast is in 2023 een praktische opleiding gestart met de naam "*Energieke Buur Twente*". Deze opleiding is bedoeld voor actieve inwoners van Twente om in hun eigen dorp, wijk of buurt collectieve, duurzame acties op te zetten. Het kan dan bijvoorbeeld gaan om het opzetten van een buurtwarmtenetwerk of energiebesparende acties. In de komende periode willen we hier met Energie Samen, NMO en 14 Twentse gemeenten een vervolg aan geven. We zien dat er behoefte is aan langjarige partnerschappen tussen inwoners, gemeenten en lokale mkb-bedrijven richting aardgasvrije wijken. We zoeken naar mogelijkheden om dit (sociale) proces te blijven stimuleren en faciliteren op lokaal en regionaal niveau.

A5.3 Samenwerkingsmogelijkheden

In de afgelopen twee jaar zijn verschillende routes verkend om lokaal eigendom bij wind- en zonneparken te borgen. Vanuit de RES-organisatie in Twente is op dit specifieke punt ook juridisch advies gevraagd. Het is uiteraard aan de afzonderlijke RES-partners om te bepalen welke route zij kiezen voor het realiseren van lokaal eigendom, maar het juridisch advies werpt de vraag op of regionale samenwerking niet meer kans op succes biedt. Door als overheden samen te werken in een ontwikkelbedrijf of bij het maatschappelijk aanbesteden van ontwikkelruimte bijvoorbeeld. Het voornemen is om de mogelijkheden voor regionale samenwerking bij lokaal eigendom de komende periode nader te verkennen.

Lokale energie-initiatieven in Twente, netbeheerders, gemeenten en provincie Overijssel leggen de focus steeds meer op het gehele energiesysteem: het koppelen van opwek aan warmte, opslag, laadinfra en/of waterstof. We zien mogelijkheden voor de doorontwikkeling van lokale energie-initiatieven naar energiegemeenschappen en warmtegemeenschappen, waar inwoners en bedrijven op lokaal niveau regie nemen over hun eigen decentrale energievoorziening. Dat vraagt iets van de lokale energie- initiatieven, inwoners, bedrijven, netbeheerders en overheden. Om Twente hier zo goed mogelijk op voor te bereiden onderzoeken we, samen met onze RES-partners allerlei aspecten van energiegemeenschappen en warmtegemeenschappen en hoe hierin gezamenlijk op te trekken, zowel op lokaal, als ook op regionaal niveau.

A6. De Twentse Energie Agenda

De Twentse Energie Agenda is gericht op ontwikkelingen die zich nu aandienen, en op langere termijn impact kunnen hebben op de energie- en warmtetransitie. Dit geldt voor techniek, kennisontwikkeling en arbeidsmarkt. We willen klaar zijn voor de toekomst.

De huidige ontwikkelingen die vanuit de RES-afspraken in Twente zijn gerealiseerd, worden via de RES-monitor in beeld gebracht. Kennispunt Twente monitort periodiek deze voortgang zo actueel en volledig mogelijk, op het gebied van zon op dak, zon op veld en windturbines.

A6.1 Voortgang en samenwerkingsverbanden

Innovaties in energie- en warmtesystemen vinden op veel terreinen en niveaus plaats. We volgen de ontwikkelingen en slaan waar nodig een brug naar kansen die zich in Twente voordoen. Dit doen we op de volgende manieren:

- We dragen bij aan de samenwerking tussen de onderwijsinstellingen (Universiteit Twente, Saxion Hogeschool, ROC Twente) en leggen verbinding tussen onderwijs en praktijk. Dat doen we via gezamenlijke projecten zoals het project *Power Up!* dat gesubsidieerd wordt door de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek en gericht is op learning communities om de energietransitie te versnellen.
- We volgen daarnaast het Leven Lang Ontwikkelen project '*digitalisering in de gebouwde omgeving*' van de kennisinstellingen, bedrijfsleven en overheden. Omdat digitalisering de backbone is van de energietransitie in Twente draagt het project bij aan 'capacity building' die nodig is om een schaa sprong te maken met de energietransitie in Twente.
- We zijn aangesloten bij de Waterstofhub Twente.
- De uitvoering van de energie- en warmtetransitie vraagt om voldoende gekwalificeerde arbeidskrachten. Het is nu al duidelijk dat zowel de warmtetransitie als de uitbouw van het elektriciteitsnet geremd worden door tekorten op de arbeidsmarkt. We zijn daarom betrokken bij het in oprichting zijnde *Expertisecentrum voor de Versnelling van Energie- en Grondstoffentransitie*. Hier werken de kennisinstellingen samen met publieke en private partners aan Learning Communities.
- Via de samenwerking met Nieuwe Energie Overijssel (NEO) wordt kennis over de ontwikkelingen en toepassingsmogelijkheden van innovatieve technieken onder andere gedeeld in de maandelijkse energiewerkplaatsen. Zodra een innovatie als bewezen techniek in Twente inzetbaar is, zullen we deze betrekken.

Bijlage B

Reactienota adviezen Inwonersforum

In 2023 is de RES Twente een grootschalig participatieproces met inwoners gestart, dat de vorm had van een burgerberaad. De 100 gelote Twentenaren die deel uitmaakten van het Inwonersforum, kwamen driemaal in een representatieve samenstelling bij elkaar. Deze samenstelling kwam via twee lotingsrondes tot stand. De leden van het Inwonersforum vertegenwoordigden zo 'de stem van Twente'. Het was de eerste keer dat Twentse inwoners in deze vorm advies gaven over de energietransitie.

Het Inwonersforum vertegenwoordigt het inwonersperspectief over de opwek van duurzame energie in de regio Twente. Het forum formuleerde 33 adviezen waarover door de deelnemers is gestemd, om zo het draagvlak per advies in beeld te krijgen. Vervolgens zijn de adviezen overhandigd aan de bestuurders van Twente. Ze waren bedoeld om als uitgangspunten meegenomen te worden in de RES 2.0 en daarmee bestuurders te helpen bij het maken van keuzes op het gebied van de energietransitie.

Sinds de afronding van het Inwonersforum is het besluitvormingsproces richting RES 2.0 gewijzigd. Door regieneming van de provincie op de ruimtelijke invulling van windenergie en zonne-energie in Twente, is de situatie nu anders. De RES-partners besluiten niet meer over de ruimtelijke kaders voor wind en zon. De adviezen komen daarmee ook in een ander licht te staan. Het moet nu worden beschouwd als een advies aan de colleges van B&W, college van Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van het Waterschap Vechtstromen over hoe om te gaan met de energietransitie in Twente.

In deze reactienota geven we puntsgewijs aan wat we in de huidige situatie nog kunnen toepassen en wat niet. Het complete document met de adviezen is te vinden op [deze pagina](#).

We danken alle leden van het Inwonersforum voor hun inbreng en inzet.

Adviezen	Reactie (hoe is/wordt dit verwerkt en/of wat wordt hiermee gedaan?)
Adviezen over opwek van duurzame energie	
<i>1. Vooraf afspraken maken voor compensatie naar rato van afstand van windmolens</i>	Niet toepasbaar Overheden hebben geen wettelijke mogelijkheden om compensatie af te dwingen voor omwonenden van windparken. Meestal is het wel mogelijk om vrijwillige afspraken te maken tussen de vergunningverlener (meestal de Provincie, soms de gemeente) en de ontwikkelaar van een windpark. In de RES Twente hebben we afgesproken dat we afspraken met ontwikkelaars willen maken over minimaal 50% lokaal eigendom en dus niet over compensatie van omwonenden. Minimaal 50% lokaal eigendom wil zeggen dat meer dan de helft van een windpark eigendom is van burgers en bedrijven in de omgeving van het energieproject. Op die manier beslissen de omwonenden, als mede-eigenaar, zelf mee hoe de opbrengst van het windpark wordt verdeeld. Als het niet lukt om lokaal eigendom te realiseren, worden er soms afspraken gemaakt over compensatie via een Omgevingsfonds. Hoe de financiële middelen uit zo'n Omgevingsfonds worden besteed en verdeeld, wordt bepaald in een overeenkomst tussen de Provincie of gemeente en de ontwikkelaar van het windpark. We kunnen hierover dus geen afspraken maken in de RES Twente.
<i>2. Wettelijke verplichting windwokkels op bedrijfsgebouwen en waar mogelijk op hoogbouw stedelijk gebied.</i>	Pas dit niet toe Vanuit landelijke regelgeving komt er een verplichting om bij nieuwbouw en ingrijpende renovatie van utiliteitsbouw zonnepanelen te leggen. Windwokkels en andere vormen van kleinschalige wind-opwek zijn nog onvoldoende gevalideerde technieken en passen daarmee niet binnen de scope van de RES.
<i>3. Regionale aanpak om windmolens langs snel-/autowegen te plaatsen</i>	Pas toe Het voorstel van het Inwonersforum om in het bijzonder om te zien naar mogelijkheden langs snelwegen sluit -in ieder geval in Twente- aan op de voorkeursgebieden die de Provincie Overijssel heeft aangewezen in het Provinciaal Programma Energiestrategie (PPE). De realiteit is echter ook dat niet alle windturbines die in Twente moeten worden geplaatst direct langs snelwegen kunnen worden gebouwd.
<i>4. Bescherm je burgers door objectieve, meetbare en absolute normen voor geluid, resonantie etc. en compenseer omwonenden volledig.</i>	Pas (deels) toe De Rijksoverheid heeft nieuwe landelijke milieunormen voor windenergie opgesteld. Die zullen naar verwachting in de loop van 2025 definitief worden vastgesteld. Daarmee wordt voldaan aan de wens van het Inwonersforum. Overheden mogen -op grond van de Wet- geen compensatie afdwingen (zie ook 1) en we kunnen daar dus ook geen afspraken over maken in de RES. Compensatie kan alleen op basis van vrijwillige afspraken tussen de ontwikkelaar van een windpark en de vergunningverlener (meestal de Provincie).
<i>5. Ontwikkel naar mogelijkheden en draagvlak en laat 60% wind en 40% zon los</i>	Niet toepasbaar Bij de vaststelling van de RES Twente 1.0 hebben gemeenten, het waterschap Vechtstromen en de provincie Overijssel gezamenlijk gekozen voor een energiemix, waarbij het streven is om 60 procent van de elektriciteit in Twente op te wekken door middel van windmolens en het resterende deel met zonnepanelen. Hier wordt op gestuurd, omdat: • dit de stabiliteit van het energiesysteem ten goede komt, • het leidt tot minder hoge maatschappelijke kosten, • het bijdraagt aan een efficiënt netgebruik,

	• zonnevelden méér ruimte innemen dan windturbines om dezelfde hoeveelheid energie te produceren. In de loop van 2023 heeft de Provincie Overijssel de regie genomen op het realiseren van een 60/40 verhouding windenergie/zonne-energie. De Provincie heeft daarvoor de opgaven per gebied vastgelegd in het Provinciaal Programma Energiestrategie en de Omgevingsverordening. Daardoor kan in de RES 2.0 niet meer de keuze worden gemaakt om de 60/40 verhouding wind/zon los te laten.
6. Plaats windmolens op slecht bewoonbare plekken, zoals snelwegen, industrieterreinen en (bouwkundig) risicovolle locaties.	Pas zoveel mogelijk toe De Provincie Overijssel heeft een Omgevings Effect Rapportage (OER) gemaakt, met als doel het in kaart brengen van de locaties in Twente waar windturbines mogelijk zijn. Het is aan de gemeenten om concrete 'zoekgebieden' aan te wijzen, waar ruimte is voor windenergie. Daarbij wordt rekening gehouden met ruimtelijke kwaliteit, natuur, maatschappelijke acceptatie en gezondheid. Als de door het Inwonersforum genoemde locaties mogelijkheden bieden voor het plaatsen van windturbines, dan zullen zij in onderlinge vergelijking met andere gebieden op deze criteria waarschijnlijk positief scoren.
7. Gebruik bij (zware) voorkeur bebouwd gebied & infrastructuur voor opwek	Pas (deels) toe In bebouwd gebied is opwek middels zonnepanelen op dak en in/op openbare ruimte en soms ook middels (kleine) windturbines mogelijk. Deze vormen van opwek hebben binnen de RES en ook de afzonderlijke gemeenten een hoge prioriteit. Ditzelfde geldt voor opwek langs infrastructuur zoals wegen en spoorlijnen. De opwek die in bestaand bebouwd gebied en langs infrastructuur gerealiseerd kan worden is echter niet voldoende om de vastgestelde doelstellingen van de RES te realiseren. Daarvoor is ook grootschalige opwek via windturbines op andere locaties nodig. Ook de opwek van zonnevelden in het buitengebied telt uiteraard mee.
8. Verplicht bij (industriële) nieuwbouw en stimuleer bij verbouw, de maximale ruimte voor zonnepanelen voor algemeen belang.	Wordt toegepast Het kabinet wil vanaf 2025 nieuwe utiliteitsgebouwen met een dakoppervlak van 250 m² of meer een verplichting opleggen om het volledige dak te gebruiken of te laten gebruiken voor de opwek van hernieuwbare energie.
Adviezen over lokaal eigendom en eigenaarschap	
9. 100% lokaal eigenaarschap om draagvlak te creëren	Pas waar dit mogelijk is toe In de RES Twente hebben we minimaal 50% lokaal eigendom van alle duurzame energieprojecten afgesproken. Om daar invulling aan te geven is onder meer een <i>Handreiking Lokaal Eigendom</i> opgesteld. Het is wel goed om in beeld te houden dat overheden geen wettelijke mogelijkheden hebben om lokaal eigendom af te dwingen. De afspraken over lokaal eigenaarschap moeten op basis van vrijwilligheid worden gemaakt tussen de ontwikkelaar van een duurzaam energieproject en de vergunningverlener (Provincie of gemeente). 100% lokaal eigenaarschap is om die reden alleen realistisch als het projectinitiatief van een lokale energiecoöperatie (of de gemeente) komt en die coöperatie (of de gemeente) de beschikking heeft over de grond waarop het project kan worden gerealiseerd.

<i>10. Maak een keuze hoe de opbrengsten van de energieopwekking terugvloeien in de lokale gemeenschap.</i>	Wordt toegepast Dit hebben we opgeschreven in de RES Twente 1.0 en uitgewerkt in de Handreiking Lokaal Eigendom (220126 Handreiking-Lokaal-Eigendom-RES-Twente_DEF.pdf (energiestrategietwente.nl)). We hebben daarmee in de RES Twente de keuze gemaakt om via lokaal eigendom de opbrengsten van energieopwekking terug te laten vloeien in de gemeenschap. Binnen dat uitgangspunt hebben alle RES-partners afzonderlijk beleidskaders opgesteld om hier verder uitwerking aan te geven.
<i>11. Klein en lokaal starten van projecten ten aanzien van warmte en isoleren. Leren van ervaringen, samenwerken en gebruik bestaande infrastructuur</i>	Pas gedeeltelijk toe Klein en lokaal starten van projecten ten aanzien van warmte en isoleren kan een belangrijke bijdrage leveren aan de warmtetransitie in de gebouwde omgeving. In feite is het proces hier ook op ingericht; de Transitievisie Warmte die gemeenten maken, worden uitgewerkt tot Uitvoeringsplannen op wijk- of dorpsniveau, van waaruit gezamenlijk kleine en lokale projecten kunnen worden opgezet om te leren en ervaring op te doen. Dat is echter maar een deel van wat er nodig is. In de RES wordt onderzocht welke kansen er zijn om huizen te verwarmen met bestaande warmtebronnen (bijvoorbeeld restwarmte van bedrijven) of met biogas of groengas vanuit de landbouw. Het is niet goed mogelijk dergelijke projecten klein en lokaal te houden omdat het grote investeringen vraagt en mogelijkheden biedt om veel gebouwen in 1 keer aardgasloos te verwarmen. Waar zich kansen voordoen om tot een wat grootschaligere collectieve warmtevoorziening te komen, is het belangrijk die kansen ook te verzilveren.
<i>12. Borg continuïteit en zekerheid in energievoorzieningen bij oprichting Lokale Energie Initiatieven (LEI's) door het opstellen van een bindende LEI-draad</i>	Pas toe Wij zijn even als het inwonersforum van mening dat het belangrijk is de toekomstbestendigheid en continuïteit van lokale energie-initiatieven te waarborgen. Landelijk en provinciaal wordt er gewerkt aan thema's zoals: financiering, ondersteuningsstructuur, juridische samenwerkingsvormen. De lokale energie-initiatieven organiseren zichzelf ook. De LEI-Twente en LEI West Overijssel hebben gezamenlijk Energie Coöperatie Overijssel (ECO) opgericht om de krachten te bundelen en gezamenlijk tot uitvoering van projecten te komen. Voor de toekomstbestendigheid van lokale energie-initiatieven vinden wij een structurele samenwerking met Twentse gemeenten belangrijk. Het gaat erom dat de lokale gemeenschap (mede)eigenaar is van duurzame energiebronnen en het vraagt dus ook een gezamenlijke inspanning van de lokale gemeenschap om hiervoor financieringsmogelijkheden en expertise beschikbaar te maken. We zijn voornemens in RES-verband de mogelijkheden voor zo'n structurele samenwerking tussen lokale energie-initiatieven en RES-partners te verkennen.
<i>13. Professionaliseer de ondersteuning van lokale en regionale energie-initiatieven</i>	Pas toe De LEI's in de gehele provincie Overijssel hebben zich georganiseerd in Energie Coöperatie Overijssel (ECO) met het oog op professionalisering en het opzetten van een ondersteuningsstructuur. Vanuit de RES vinden we het belangrijk dat er een structurele samenwerking tot stand komt met de Twentse gemeenten, mede om professionalisering, continuïteit en (financiële) slagkracht te borgen. We willen de komende periode verkennen hoe die structurele samenwerking tussen de Energie Coöperatie Overijssel en RES-partners tot stand kan komen.

Adviezen over regionale samenwerking

14. Richt een ECT (Energie Coöperatie Twente) op vanuit lokale initiatieven uit de regio Twente	Is al gerealiseerd De LEI's in Overijssel hebben gezamenlijk de koepel Energie Coöperatie Overijssel opgericht.
15. Richt een "energiecoöperatie Twente" op. Werk hierin met alle Twentse gemeenten samen	Pas toe De LEI's in Overijssel hebben de Energie Coöperatie Overijssel opgericht. Wij zijn evenals het Inwonersforum van mening dat het belangrijk is dat er een samenwerking ontstaat met de Twentse gemeenten. We willen de komende periode verkennen hoe die samenwerking tussen de Energie Cooperatie Overijssel en RES-partners tot stand kan komen.
16. Wek als Twente middels één overkoepelende coöperatie energie op. De opbrengsten worden solidair & maatschappelijk verdeeld (voorkom versplintering)	Niet toepasbaar We zijn het met het Inwonersforum eens dat dit advies de wenselijke situatie beschrijft. Als overheden zijn we echter niet in de positie te bepalen wie energie mag opwekken en wie niet. Als een commercieel energiebedrijf aan de vergunningsvoorwaarden voldoet om energie op te wekken, kunnen we dat niet weigeren. Ook kunnen overheden aan geen enkele partij, noch aan bedrijven, noch aan LEI's, voorschrijven hoe opbrengsten moeten worden besteed en verdeeld. We hebben in de RES Twente wel de mogelijkheid beschreven dat een gemeente zelf eigenaar wordt van een duurzame energiebron. In dat geval kan de gemeente natuurlijk ook bepalen hoe de opbrengsten ten goede komen aan de lokale gemeenschap. Als de Twentse gemeenten daarop samenwerken met ECO kan in onze optiek versplintering ook worden voorkomen.
17. Zorg dat Twentse raadsleden een gezamenlijk energiebeleid voeren, RES voor raadsleden (geen versplinterd gemeentelijk beleid)	Pas waar mogelijk toe Met de RES Twente wordt gezamenlijk energiebeleid vastgesteld door de Twentse gemeenten, de Provincie Overijssel en de Waterschap Vechtstromen. De RES heeft echter betrekking op een beperkt aantal onderwerpen binnen het energiebeleid en uiteraard blijft iedere gemeente de mogelijkheid houden een eigen inkleuring te geven aan gezamenlijke uitgangspunten in het energiebeleid. Het zou goed zijn om in de toekomst via de RES gezamenlijk beleid te voeren op meer onderwerpen binnen het energiedomein. We gaan verkennen of-, en hoe dat mogelijk is.
18. Creëer inzicht met regionale kansenkaart	Pas niet toe Het Inwonersforum pleit voor de ontwikkeling van een regionale kansenkaart, omdat daarmee kan worden uitgelegd welke keuzes voorliggen en besluiten kunnen worden gemaakt. De Provincie heeft met een Omgevings Effect Rapportage (OER) en de daarbij behorende kaarten inzichtelijk gemaakt waar mogelijkheden zijn om windparken te realiseren. De mogelijkheden voor overige energiebronnen zijn regionaal niet inzichtelijk, maar op gemeentelijk niveau vaak wel. Dat lijkt ons ook de juiste gang van zaken. Als er ergens een kans is om een windpark of zonnepark te ontwikkelen, betekent dat niet dat het op die plek ook wenselijk is. De gemeente kan het beste inschatten of locaties uit het oogpunt van ruimtelijke kwaliteit, maatschappelijk draagvlak, natuur en gezondheid ook daadwerkelijk kansen bieden.

19. <i>Innoveer met een Twents Deltaplan</i>	Pas (deels) toe Het Inwonersforum stelt dat de RES een verbindende en aanjagende rol voor onderzoek en samenwerking op zich kan nemen. Innovaties kunnen een (deel van) de oplossing zijn voor de vraagstukken van grootschalige opwek en de warmtetransitie. Ze kennen vaak een langere aanlooptijd en zijn meestal niet direct inzetbaar en haalbaar voor 2030. Aan de andere kant juichen we innovaties ook toe en volgen we ze ook. Soms als partner, maar soms ook wat meer op afstand. Immers, innovaties zijn niet de 'core business' van de RES Twente. Zo zal de RES ook geen onderzoeksvragen formuleren en/of uitzetten. De RES heeft wel een verbindende rol met kennisinstellingen, bedrijfsorganisaties en innovatieplatformen.
20. <i>Alle regels voor iedereen gelijk en leg deze vast in provinciale wet- en regelgeving.</i>	Wordt (deels) al toegepast Het Inwonersforum is consistent en roept op om op gebied van regelgeving regionaal samen te werken en stelt voor om gedetailleerd provinciaal windbeleid te ontwikkelen, waarmee wordt voorkomen dat elke gemeente zijn eigen regels heeft. Hierbij wordt onder meer gedacht aan de toegestane hoogte, normen, lokaal eigendom. De Rijksoverheid heeft inmiddels landelijke milieunormen voor windenergie ontwikkeld, die in de loop van 2025 worden vastgesteld. Daarnaast heeft de Provincie Overijssel de regie genomen op het beleid ten aanzien van windenergie en zonnenvelden. Daarmee is aan het advies van het Inwonersforum grotendeels tegemoetgekomen.
Adviezen over duurzame warmte	
21. <i>Focus op meerdere bronnen voor warmte (aardwarmte + kernenergie + mestvergisting)</i>	Pas toe Vanuit de RES Twente zal het komende jaar een bronnenstrategie worden ontwikkeld om te bepalen welke warmtebronnen in Twente toepasbaar zijn. De opgave van de warmtetransitie is groot en om alle woningen en gebouwen aardgasvrij te maken, zijn alle beschikbare duurzame warmtebronnen nodig. In de RES Twente beperken we ons tot de opgaven tot 2030. Van de drie door het Inwonersforum genoemde warmtebronnen is de toepassing van kernenergie en diepe geothermie vóór 2030 niet realistisch. Om ook in de toekomst warmtelevering te kunnen garanderen wordt een (warmte)bronnenstrategie ontwikkeld.
22. <i>Daar waar gas nodig blijft (bijvoorbeeld monumenten/buitengebied): van aardgas naar biogasproductie via regionale coöperatie.</i>	Pas (deels) toe Op landelijk niveau wordt gewerkt aan een bijmengverplichting van groengas van 20% in 2030. Wij vinden het belangrijk dat biogas/groengas niet alleen naar bedrijven gaat, maar ook beschikbaar blijft voor het verwarmen van gebouwen die geen goede andere opties hebben (monumenten en het buitengebied). Dat betekent dat we als overheden in staat moeten zijn de garanties van oorsprong van biogas of groengas toe te delen aan de gebouwde omgeving. We kunnen immers niet bepalen waar het gas in het gasnet daadwerkelijk naar toevloeit. Ons beleid is er op gericht minimaal 50% lokaal eigendom van biogas/ groengasinstallaties te bevorderen. Als een lokaal energie-initiatief of een gemeente (mede)eigenaar is van de productie-installatie, kan deze ook mede bepalen aan wie de garanties van oorsprong worden toebedeeld.
23. <i>Gebruik overtollige energie (restwarmte van bedrijven, elektriciteit op piekmomenten) nuttig.</i>	Pas toe Het Inwonersforum vindt het belangrijk dat overtollige energie bij met name bedrijven nuttig wordt hergebruikt. Opslag en opvang van energiepieken zijn kansen die zich hierbij voordoen. Ook wordt gezien dat hierin nieuwe technieken ontstaan, welke zo nodig meer gestimuleerd kunnen worden. Binnen de Regionale Structuur Warmte van de RES is aandacht voor het optimaal benutten van alle beschikbare (rest)warmtebronnen. Daarom wordt het komende jaar een

	bronnenstrategie opgesteld om alle beschikbare warmtebronnen in kaart te brengen. Ook innovatieve bronnen, waarbij energie op piekmomenten opgeslagen wordt, kunnen daarin worden onderzocht.
<i>24. Blijf energie stoppen in het zoeken naar warmtebronnen.</i>	Pas toe Zie ook beantwoording bij 21. De opgave van de warmtetransitie is groot en om alle woningen en gebouwen aardgasvrij te maken, zijn alle beschikbare, duurzame warmtebronnen nodig. Er heeft al een eerste verkenning plaatsgevonden naar de beschikbare duurzame warmtebronnen. Om ook in de toekomst warmtelevering te kunnen garanderen wordt een (warmte)bronnenstrategie ontwikkeld.
Adviezen over innovatie	
<i>25. Burger Buurt Batterij: regionale conceptontwikkeling om buurtgericht en coöperatief vraag en aanbod stroom te reguleren</i>	Pas toe waar mogelijk Opslag en opvang van pieken is op dit moment nog moeilijk realiseerbaar. Door de splitsingswet mogen netbeheerders niet aan opslag van energie doen. Ze raden daarom aan om de opslag achter de meter te regelen, zodat inwoners de energie die zijzelf opwekken op een later moment ook zelf kunnen gebruiken. Het toepassen van Burger Buurt Batterijen en/of regionale conceptontwikkelingen is vooralsnog maatwerk. Er moet altijd gekeken worden op een batterij oplossingen biedt voor congestie op het netwerk, of juist bijdraagt aan extra belasting
<i>26. Evalueer doorlopend nieuwe technieken voor energie-opwek en -opslag en pas toe.</i>	Pas (gedeeltelijk) toe Het Inwonersforum stelt voor om driemaandelijks richting het RES-bestuur te rapporteren over nieuwe technieken voor energieopwekking en opslag met als doel om tijdig beleid bij te stellen, zodat het Twentse landschap niet onnodig langjarig belast wordt. Via de Twentse Energie Agenda (onderdeel van de afspraken in de RES 1.0) worden nieuwe technieken gevolgd. Het nut om het RES-bestuur hierover op gezette tijden te informeren wordt erkend, maar driemaandelijks lijkt ons te frequent. Zodra zich nieuwe kansen zich aandienen zal het coördinatieteam RES adviseren om het gemeentebestuur, dan wel provinciaal beleid, hierop aan te passen. Daar waar het gaat om vergunningverlening of steun richting initiatieven heeft de betreffende gemeente of provincie hierin de bevoegdheid.
<i>27. Maak kleinschalige kerncentrales mogelijk in Twente</i>	Pas niet toe (valt buiten de kaders van de RES-opdracht) Het Inwonersforum stelt voor om de mogelijkheden voor kerncentrale, afvalopslag of afvalverwerking binnen Twente nader te onderzoeken. Betrek bij geschikte locaties de gemeenten en lokale bevolking en stel wet- en regelgeving op. Kernenergie valt buiten de scope van de RES. Voor wat betreft kernenergie is het Rijk bevoegd gezag, waardoor de invloed vanuit de RES op dit onderwerp zeer beperkt is. We volgen de ontwikkelingen. Op het moment dat het Rijk voornemens is met een opgave rondom kernenergie richting Twente te komen, wordt deze vraag actueel. De kennis van de UT wordt hierin betrokken. De brief van minister Jetten roept provincies op om de mogelijkheden te onderzoeken voor ná 2030.
Adviezen over communicatie en participatie	

28. <i>Bestuurders, denk aan het collectieve belang, betrek het stille midden (sociale media, marketing)</i>	Pas toe als aanbeveling aan RES-partners Pas dit toe daar waar het gaat om de realisatie van projecten en op het moment waarop beeldvorming rondom gevoelige thema's of projecten plaatsvindt. Het is nooit te laat voor een goed gesprek met een representatieve afspiegeling van de samenleving. Biedt wel duidelijke kaders waarbinnen het gesprek kan plaatsvinden om valse verwachtingen over de uitkomsten te voorkomen. Heb specifiek aandacht voor het betrekken van jongeren en mensen met een kleine beurs. Neem de uitkomsten serieus om het vertrouwen in de gemeente en de politiek te vergroten (en zeker niet verder te schaden).
29. <i>Creër draagvlak door bij investeringen in energieopwekking de werkwijze van het inwonersforum te kopiëren</i>	Pas niet toe (omdat het buiten bereik van de RES ligt) Investerings in energieopwekking worden genomen door bedrijven of lokale energie-initiatieven. Op welke wijze zij daarbij inwoners betrekken kunnen wij als overheden en RES-partners niet voorschrijven. Bij een concrete vergunningaanvraag kunnen we natuurlijk wel verlangen dat de ontwikkelaar een communicatie- en participatieplan maakt, maar dat richt zich vooral op de direct omwonenden. De werkwijze van het inwonersforum is daarbij niet goed toe te passen.
30. <i>Richt een commissie op vanuit het inwonersforum die zorgt voor borging en monitoring van hun adviezen</i>	Pas niet toe Het Inwonersforum adviseert de bestuurders en volksvertegenwoordigers van gemeenten, provincie en waterschap. Als de bestuurders en volksvertegenwoordigers van deze overheden de adviezen overnemen is het ook aan hen om te borgen dat besluiten worden opgevolgd. Het lijkt ons niet goed werkbaar dat een commissie de besturen en volksvertegenwoordigers van 14 gemeenten, de provincie en het waterschap gaat monitoren en controleren.
31. <i>Informeert mensen eerlijk tijdens het hele proces en begin hier zo vroeg mogelijk</i>	Pas toe, maar het tijdstip is hierbij van belang Het idee dat inwoners bij de realisatie van energieprojecten recht hebben op laagdrempelige, duidelijke en eerlijke informatie, onderschrijven we volmondig. Daarmee bedoelen wij rationele en objectieve informatie. Bij dit advies past wel een kanttekening. Bij de realisatie van energieprojecten heeft de overheid niet alleen te maken met haar inwoners, maar ook met een initiatiefnemer. Die initiatiefnemer kan, voordat hij een plan bij de overheid indient, daarover eerst met omwonenden in gesprek gaan. Maar hij kan er ook voor kiezen om eerst bij de overheid af te tasten of zijn voornemen enige kans van slagen heeft. Ook daar valt wat voor te zeggen. Dit kan namelijk onnodige onrust in een buurt of gemeenschap voorkomen. Of een initiatiefnemer voor de ene of de andere oplossing kiest, bepaalt hij zelf.
32. <i>Start campagne met Twentse ambassadeurs, zodat iedereen weet wat er moet gebeuren, nu gebeurt en gaat gebeuren</i>	Pas toe, als dat mogelijk is Er moet nog een communicatieplan opgesteld worden voor de Energiestrategie Twente 2.0; de suggestie om iets te doen met ambassadeurs nemen we daarin mee. Voortouw kan genomen worden door de communicatieadviseur van de RES-Twente. Randvoorwaarde is wel dat RES-partners voldoende middelen en capaciteit beschikbaar stellen voor een publiekscampagne.
33. <i>Creër draagvlak middels het informeren van burgers met een persoonlijke brief (met het waarom van de transitie en wat dat</i>	We onderzoeken of dit toepasbaar is In het kader van de privacywetgeving is het sturen van persoonlijke brieven iets wat juridisch goed uitgezocht moet worden. Dit advies wordt ook meegenomen bij het advies nummer 32 (start een campagne met Twentse ambassadeurs). Randvoorwaarde is dat ook hiervoor voldoende middelen en capaciteit beschikbaar worden gesteld. Eventueel opnemen in het communicatieplan.

<i>betekent voor de bewoners)</i>	
---------------------------------------	--

Bijlage C

Reactienota adviezen Meedenktank

De Meedenktank bestaat uit leden van organisaties die in brede zin betrokken zijn bij de energietransitie in Twente. De Meedenktank is opgezet als een maatschappelijke adviesgroep voor de RES 2.0. Op 22 juni 2023 heeft de Meedenktank [haar advies](#) aangeboden aan het bestuurlijk overleg RES Twente. De betrokken organisaties zijn in het advies benoemd.

In het advies van de Meedenktank wordt ingegaan op bijna alle aspecten van de energietransitie. Een aantal adviezen hebben betrekking op de gebouwde omgeving en de warmtetransitie. Deze adviezen zijn in lijn met [de in 2023 opgestelde concept RES 2.0](#) met de daarin verwoorde focus op Twente als warmteregio. Het vertrekpunt was de in de RES 1.0 geformuleerde doelstelling van 1,5 TWh duurzaam opgewekte elektriciteit in de streefverhouding van 60% windenergie en 40% zonne-energie. Nu de Provincie Overijssel vanaf juli 2023 de regie heeft genomen op het vaststellen van ruimtelijke kaders voor windenergie en zonnevelden, ligt het echter niet meer bij de RES-partners om aan te geven hoe er met de adviezen van de Meedenktank wordt omgegaan op deze onderwerpen.

Inzake de besluitvorming binnen de Meedenktank kan het volgende worden gezegd: er hebben geen stemmingen plaatsgevonden. Discussie heeft wel plaatsgevonden in hoeverre de advisering zich zou moeten beperken tot de in het Klimaatakkoord en RES 1.0 aangegeven kaders. Uiteindelijk hebben alle partijen zich kunnen verenigen met het opnemen van een minderheidsstandpunt, die de kaders (huidige gevalideerde en gecertificeerde technieken, voor 2030 gerealiseerd, de inhoudelijke noodzaak om vaart te maken) niet aanvaarden. Daarmee is ook duidelijk dat de meerderheid van de Meedenktank zich kan verenigen met de doelen en kaders van het Klimaatakkoord en de RES 1.0.

In deze reactienota wordt aangegeven in hoeverre de adviezen van de Meedenktank opgenomen kunnen worden in de Energiestrategie Twente 2.0. De reactienota is opgesteld als formele bestuurlijke reactie op de adviezen. In de hierna weergegeven verantwoordingstabel wordt aangegeven hoe de adviezen van de Meedenktank worden opgepakt.

Adviezen en subadviezen	Reactie (hoe is/wordt dit verwerkt en/of wat wordt hiermee gedaan?)
Communicatie & Participatie	
<i>1. Communiceer in klare taal naar inwoners over de energietransitie en RES</i> 1.1. Start een campagne over de energietransitie in Twente 1.2. Leg uit wat al vaststaat en waar we naartoe gaan 1.3. Communiceer in klare taal en pas het aan op doelgroepen 1.4. Schets het toekomstbeeld voor 2050 1.5. Spreek heldere rollen en bevoegdheden af –en communiceer hierover	Dit advies nemen we deels over 1. Het advies van de meedenktank is om ook regionaal te communiceren. Gemeenten communiceren nu zelf; dit is niet alleen zo afgesproken, het doet ook recht aan de functie van meest nabije overheid voor de burger. De meedenktank heeft als mening dat dit echter in de praktijk in een aantal gevallen onvoldoende wordt opgepakt. Met inachtneming van dit advies stellen we voor een nadere herorientatie te laten plaatsvinden, waarbij gemeenten in the lead blijven, maar desgewenst ook op regionaal niveau een afgestemde communicatie in gezamenlijkheid met de RES-partners kan plaatsvinden. We zullen de mogelijkheden daartoe verkennen in een nog te ontwikkelen gezamenlijk communicatieplan. 1.1. In algemene zin geldt wel dat de boodschap vaak pas wordt opgepakt door inwoners als er sprake is van projecten en het individuele belang van mensen zelf in het geding komt. Daarom ondersteunen we het belang van de aanbeveling om herhaaldelijk en langjarig te communiceren als Twente in zijn geheel. We zullen de mogelijkheden daartoe verkennen in een nog te ontwikkelen gezamenlijk communicatieplan. 1.2, 1.3, 1.4 en 1.5 Deze subadviezen geven we zal het met een positieve aanbeveling mee aan de gemeenten om te verwerken in de eigen communicatiestrategieën. 1.5. Een visualisatie/schematische weergave van de rollen en bevoegdheden zullen we opnemen in een nog te ontwikkelen gezamenlijk communicatieplan.
<i>2. Communiceer naar inwoners over warmte (op wijkniveau, met voorbeelden)</i> 2.1 Communiceer verwachtingen aan inwoners over het warmtenet en de warmtebronnen 2.2 Communiceer op wijkniveau over plannen over warmtenetten 2.3 Verbeter het imago van warmtenetten met communicatie over voorbeelden 2.4 Ga huis-aan-huis in gesprek met inwoners over aardgasvrij maken van woningen	We brengen dit advies over aan de gemeenten 2.1 Gemeenten zijn de regisseur voor de warmtetransitie. Zij stellen hiervoor Wijk uitvoeringsplannen (WUP) op samen met de inwoners. In een WUP wordt ook de warmtebron als voorkeursalternatief voor aardgas gekozen. De communicatie hierover is dan ook ten principale een zaak en verantwoordelijkheid voor gemeenten. Dat laat onverlet dat de regionale warmtebronnen en het intergemeentelijk gebruik daarvan (Twence, biogas-groengas) een zaak is van Twente als geheel, waarover de RES op een afgestemde wijze met de daarbij betrokken partners dient te communiceren. 2.2 In een WUP wordt ook de techniek gekozen om de duurzame warmtebron te benutten. We ondersteunen de gemeenten waar mogelijk bij de voorliggende keuzes vanuit de Regionale Structuur Warmte. Het gaat dan om de mogelijkheid lokaal gebruik te maken van de regionaal voorradige warmtebronnen. 2.3 Dit advies nemen we van harte over en stemmen met de Twentse gemeenten af hoe de communicatie vanuit de verschillende verantwoordelijkheden opgepakt kan worden, zodat de schaalniveaus goed op elkaar aansluiten. 2.4 Het huis-aan-huis gesprek is een onderdeel van een proces om een WUP op te stellen. Dit is een aanbeveling die past binnen de verantwoordelijkheid van gemeenten.

<i>3. Communiceer naar inwoners over wind en zon (met behulp van tools)</i> 3.1 Benut de bestaande tools om de inpassing van wind/zon te visualiseren 3.2 Communiceer over 'acceptatie' of over 'draagvlak'	Dit gebeurt grotendeels al 3. Op de website van de RES Twente kunt u informatie vinden over ontwikkelingen van wind en zon en alle aspecten die hier mee te maken hebben https://energiestrategietwente.nl/themas/zonne-en-windenergie/ 3.1 Communicatie en participatie voor projecten van windturbines en zonnevelden is een eerste verantwoordelijkheid voor samenwerkende gemeenten. Bij het opstellen van de RES Twente 1.0 heeft er vanuit de RES-organisatie een uitvoerig participatieproces plaatsgevonden met maatschappelijke partners en belangenvertegenwoordigers. Daarbij is ook gebruik gemaakt van virtual reality. Ook verschillende gemeenten hebben hier gebruik van gemaakt. Bij projectontwikkeling is dit ook een belangrijk instrument dat veelal ingezet wordt om omwonenden en belanghebbenden de landschappelijke inpassing te laten zien. 3.2 Dit advies nemen we niet over. In het Nationaal Programma RES is lokaal draagvlak gedefinieerd als instemming van de gemeenteraad, Provinciale Staten of Algemeen Bestuur van het waterschap. Hierover zijn veel andere gezichtspunten en definities mogelijk. Zolang er geen algemeen geaccepteerde methode is om 'acceptatie' of 'draagvlak' te bepalen is het contraproductief om daarover te communiceren.
<i>4. Help inwoners om duurzame keuzes te maken</i> 4.1 Geef inwoners de informatie om duurzame keuzes te kunnen maken 4.2 Zet in op energiebesparing: help inwoners om gebruik te maken van energiefondsen en andere mogelijkheden	We brengen dit advies over aan de gemeenten 4. Inwoners helpen om duurzame keuzes te maken is geen onderdeel van de RES Twente, maar behoort tot het domein van gemeenten. We ondersteunen de gemeenten, daar waar mogelijk en nodig. 4.1 Twentse gemeenten werken samen in het Energieloket om inwoners te informeren over de mogelijkheden om hun huis te verduurzamen. Daarvoor worden wooncoaches ingezet en energieadviezen. Daarnaast hebben gemeenten bij het opstellen van een WUP een eigen aanpak om inwoners te ondersteunen. Dat vraagt overigens om een aanpak als geadviseerd onder 2.4. 4.2 Via het Energieloket krijgen inwoners informatie over energie besparen en beschikbare subsidies. Ook de energiefondsen die beschikbaar zijn worden daar onder de aandacht gebracht. Verschillende gemeenten organiseren jaarlijks een duurzaamheidsmarkt, om inwoners te informeren. Op allerlei manieren zijn gemeenten bezig om hier aandacht voor te vergroten en handelingsperspectieven te bieden.
<i>5. Organiseer participatie over de energietransitie/RES (representatief, in dialoog met bestuurders)</i> 5.1 Zet een representatief burgerberaad op om alle geluiden te horen 5.2 Voer een enquête uit onder inwoners	We nemen dit advies deels over 5.1. Dit advies is ter harte genomen en heeft de RES in de vorm van een Twents Inwonersforum gegoten. Dit forum van gelote inwoners is 3 dagen bijeengekomen in april en mei 2023 om adviezen te formuleren voor de bestuurders van Twente. Aangezien het om een representatieve steekproef ging, is het gelukt om allerlei geluiden bij elkaar te krijgen. 5.2. Dit stond gepland in 2022, maar is om verschillende redenen niet doorgegaan. Hiervoor in de plaats is er een representatief inwonersforum georganiseerd door middel van loting uit 30.000

5.3 Zorg dat inwoners en bestuurders/volksvertegenwoordigers met elkaar in gesprek gaan 5.4 Breng de meedenktank in directe dialoog met bestuurders/raadsleden 5.5 Organiseer maandelijks een Energiecafé (RES Café)	aselect aangeschreven Twentenaren, waarmee de verschillende gezichtspunten uit de samenleving worden opgehaald. Daarmee is wat ons betreft de meerwaarde van een regionale enquête vervallen. 5.3. In een aantal gevallen hebben leden van het Inwonersforum zich aangemeld bij gemeenteraden om adviezen toe te lichten en daarover in dialoog te gaan met volksvertegenwoordigers. 5.4. Dit is in januari 2023 gebeurd en zal worden herhaald wanneer daar aanleiding toe is. Bestuurders hebben veel behoefte aan inzichten, ideeën en een kritische blik vanuit leden van de meedenktank. Daarbij past de opmerking dat de meedenktank dat ook zelf kan aangeven. 5.5. Wij hebben niet de indruk gekregen dat er bij de inwoners of maatschappelijke organisaties in Twente behoefte is aan een maandelijks Energiecafé of RES-café. We willen ons er vooralsnog op concentreren om de werkorganisaties van de RES-partners zelf regelmatig te informeren en betrekken.
<i>6. Organiseer participatie over zoekgebieden en projecten (vanaf de start, met invloed)</i> 6.1 Start met participatie bij inwoners, in plaats van bij projectontwikkelaars 6.2 Zorg dat inwoners niet alleen mogen 'meedenken', maar ook invloed hebben 6.3 Trek lessen uit gebiedsprocessen die goed zijn verlopen, zoals in Broekheurne	De RES is niet in de positie om dit advies over te nemen 6.1 De RES als samenwerkingsverband speelt geen rol in het organiseren van proces- of projectparticipatie. Het organiseren van deze participatieprocessen is aan het bevoegd gezag voor het aanwijzen van zoekgebieden of de vergunningverlening voor energieprojecten. Vanuit de RES zijn handreikingen beschikbaar voor proces- en projectparticipatie om daaraan sturing te geven. 6.2 Het is aan de gemeente of provincie als bevoegd gezag om participatieprocessen in te richten, niet aan de RES. We stimuleren goede proces- en projectparticipatie door middel van handreikingen voor de inrichting van het proces. 6.3 De RES Twente heeft een Handreiking Lokaal Eigendom opgesteld. Twentse gemeenten kunnen hieruit putten om beleidskaders op te stellen. In de handreiking zijn veel lessen uit gebiedsprocessen meegenomen.
<i>7. Stimuleer energiecoöperaties en Lokale Energie Initiatieven (LEI's)</i> 7.1 Stel je open voor samenwerking met energiecoöperaties 7.2 Laat goede initiatieven niet (langer) stranden 7.3 Durf lokale initiatieven op wijkniveau bij inwoners te laten (en neem het niet over) 7.4 Schaal het project 'energieke burens' snel op 7.5 Zorg voor financiële ondersteuning van actieve inwoners	Wij nemen dit advies over 7.1 We hebben een lid van het coördinatieteam RES vrijgemaakt om vanuit de RES-organisatie als verbindingsofficier te functioneren tussen de energiecoöperaties en de RES Twente. Zeer geregeld organiseert de RES-bijeenkomsten in samenwerking met de LEIs. We zetten dit advies ook door naar de gemeenten. 7.2 We stimuleren en adviseren om op regionaal en lokaal niveau samenwerkingsovereenkomsten aan te gaan met lokale energie-initiatieven. 7.3 We sluiten ons aan bij dit advies, met dien verstande dat er vanuit de RES geen instrumenten beschikbaar zijn om daar sturing aan te geven. 7.4 We ondersteunen dit advies, met dien verstande dat dit - evenals gebiedsontwikkeling- een lokale insteek vraagt. We adviseren gemeenten om meer opbouwwerkers/verbinders in te zetten bij de lokale energie-initiatieven om vrijwilligers te ondersteunen. Energieke Buren is hier een voorbeeld van. 7.5 We adviseren positief hierop, maar vanuit de RES als samenwerkingsverband zijn er geen mogelijkheden dit vorm te geven. Het komende jaar willen we verkennen hoe structurele samenwerking tussen RES-partners en LEI's vorm kan krijgen, met het oog op het financieren van projecten en LEI's.

<i>8. Ga voor zoveel mogelijk lokaal eigendom</i> 8.1 Kies voor zoveel mogelijk lokaal eigendom van duurzame opwek (zowel voor elektriciteit als warmte) 8.2 Ga voor 100% lokaal eigendom bij warmteprojecten 8.3 Maak in een vroeg stadium afspraken over 'lokaal eigendom' bij wind- en zonprojecten 8.4 Spreek af dat de opbrengsten uit wind/zon ten goede komen van omwonenden	Wij nemen dit advies deels over 8.1 In de RES Twente 1.0 is minimaal 50% lokaal eigendom van alle duurzame energieprojecten als doel opgenomen. Daarmee gaan we een stap verder dan het Klimaatakkoord. De uitwerking daarvan stimuleren we onder meer met de Handreiking lokaal eigendom. Veel gemeenten hebben doelstellingen geformuleerd die 50% lokaal eigendom te boven gaan. Daarbij willen we de meedenktank graag meegeven dat het probleem niet zit in het formuleren van doelstellingen, maar in het afdwingen van lokaal eigendom bij de commerciële ontwikkeling van een duurzaam energieproject. Bij het ontbreken van juridische afdwingbaarheid moeten marktpartijen en overheden tot vrijwillige afspraken komen over lokaal eigendom. Hoe hoger het percentage lokaal eigendom dat wordt geëist, hoe minder een ontwikkelaar geneigd zal zijn om tot vrijwillige afspraken te komen. 8.2 We werken vanuit de praktijk en ondersteunen de inzet van 100% lokaal eigendom als wenkend perspectief. Vanuit de praktijk weten we ook dat dit niet altijd haalbaar is. We hebben als RES-partners afgesproken dat minimaal 50% lokaal eigendom van zowel duurzame opwek als ook (coöperatieve) warmteprojecten het uitgangspunt is. We willen kennis en kunde lokaal opbouwen en behouden voor lange termijn, met als uiteindelijk doel dat de samenleving zelf in staat is de (lokale) energievoorziening vorm te geven en te exploiteren. Een discussie over percentages draagt daar in de praktijk niet aan bij. 8.3 Overnemen, past in Handreiking lokaal eigendom RES-Twente 8.4 Dit advies volgen wij niet. We hebben met elkaar afgesproken in te zetten op minimaal 50% lokaal eigendom. Het zijn dan ook de lokale eigenaren die bepalen hoe de opbrengsten van wind- en zonprojecten worden besteed. Daar kunnen we in RES-verband geen afspraken over maken.
Energiesysteem/ grootschalige opwek	
9. Houd bij de keuzes voor wind rekening met een aantal voorkeuren en factoren 9.1 Houd bij de plaatsing van windmolens rekening met de volgende voorkeuren en factoren: • De voorkeur gaat uit naar clustering: liever enkele molens zoveel mogelijk dicht bij elkaar, dan overal hier en daar een enkele molen. Dit is ook beter aan te sluiten op het energienet. • Zo goed mogelijk in te passen in het landschap, bijv. in een gesloten landschap nabij bossen	De RES is niet in de positie om dit advies over te nemen 9, 9.1, 9.2, 9.3: In het koersdocument van de RES Twente 1.0 zijn procesafspraken op weg naar RES Twente 2.0 opgenomen over de gezamenlijke ambitie met 1,5 TWh als ondergrens, de verschuiving van de verhouding wind/zon richting 60/40 en subregionale afstemming bij de zoekgebieden voor wind. Bij deze afspraken was de provinciale Omgevingsvisie leidend als kader voor de ruimtelijke kwaliteit (waarbij rekening gehouden moet worden met onder meer gebruikswaarde, belevingswaarde en toekomstwaarde van locaties). Concreet betekende dit dat in de RES Twente de zogenaamde windladder, opgesteld door de provincie en opgenomen in het fundament voor de nieuwe omgevingsvisie, werd gevolgd.

zodat de zichtbaarheid beperkt blijft. (N.B.: niet iedereen is het hier mee eens, er zijn ook voorstanders om zoveel mogelijk windmolens te plaatsen in open landschappen, of helemaal geen windmolens in Twente). • Plaatsing langs bedrijventerreinen, bij bestaande infrastructuur, langs de Duitse grens. • Kies voor minder (hoge) molens, in plaats van meer (lage) molens. Hogere molens vangen meer wind en wekken meer energie op. Je hoeft er dan minder te plaatsen. • De voorkeur van de meedenktank gaat er dus naar uit om mindermolens te plaatsen, en dan te accepteren dat deze hoger zijn. • Zoveel mogelijk combinaties van windmolens met zonneparken, ter ontlasting van het net en het beter benutten van de beschikbare ruimte. Houd bij de plaatsing van windturbines op een locatie rekening met: • Voldoende afstand tot woningen en woonwijken (afstandsnormen). • Realisatie op plaatsen waar de energie ook lokaal het meest verbruikt kan worden, bijv. bij industrie/bedrijven. • Let op de mogelijke schade aan de ecologie: het effect op roofvogels, stikstof, fijnstof door slijtage etc. en voorkom deze zoveel mogelijk. Bijvoorbeeld door het laten toepassen van de nieuwste technieken om schade te voorkomen. • Neem de schadelijke effecten van zonneparken en windmolens op het landelijk gebied, bijvoorbeeld voor recreatie en toerisme, ecologieën, landbouw mee in de besluitvorming. 9.2 Pas windmolens zo goed mogelijk in het Twentse landschap in	In juli 2023 heeft de Provincie Overijssel evenwel, op basis van de motie 'Grip op Wind' nieuw ruimtelijk beleid opgesteld voor windenergie. Dat heeft geresulteerd in een aanpassing van het Provinciaal Programma Energie en de Omgevingsverordening. De RES speelt dus feitelijk geen rol meer bij de ruimtelijke inpassing van windenergie in Twente. De adviezen van de Meedenktank over dit onderwerp zullen worden meegegeven aan het college van Gedeputeerde Staten van Overijssel.
---	--

9.3 Plaats windmolens zoveel mogelijk bij bestaande infrastructuur (A35/N35) en op bedrijventerreinen	
<i>10. Stimuleer de opwek van zon met regelgeving</i> 10.1 Stem gemeentelijk beleid af voor zon op grond (particulieren) 10.2 Verplicht zonnepanelen op nieuwbouwwoningen, bedrijfsdaken en stimuleer zonnepanelen boven parkeerterreinen 10.3 Zorg voor een duurzame standaard bij toekomstige woningbouw en bedrijven	Wij nemen dit advies niet over - Elke gemeente heeft inmiddels beleid ontwikkeld m.b.t. de ontwikkeling van opwek door zon, en meer specifiek de inpassing van zonnevelden. - Nieuw provinciaal beleid voor zonnevelden en de Landelijke Voorkeursvolgorde Zon is leidend voor de mogelijkheden op gemeentelijk niveau. - Er komt landelijke regelgeving die verplicht tot het leggen van zonnepanelen op daken bij nieuwbouwbedrijven. - Er vindt waarschijnlijk voldoende opwek door zon plaats in Twente. De in de RES 1.0 opgenomen doelstelling is in zicht. - Er kunnen juist vanwege de grondmobiliteit voor de verduurzaming van de landbouw vraagtekens worden gesteld bij teveel zon op land.
<i>11. Werk aan een oplossing voor netcongestie en stimuleer de innovaties voor opslag van energie</i> 11.1 Maak samen met de netbeheerder plannen om de capaciteit van het net te vergroten (en invoeding wind/zon mogelijk te maken) en werk hier als gemeenten actief aan mee door het versnellen van procedures 11.2 Creëer kleinschalige gemeentelijke (wijkniveau) en regionale grootschalige energieopslag 11.3 Stimuleer nieuwe ideeën en innovaties voor batterijen en opslag zonder het wiel opnieuw uit te vinden	Wij omarmen dit advies Voldoende capaciteit op het elektriciteitsnetwerk is een vereiste voor een stabiele energievoorziening. De gemeenten en provincie zullen de mogelijkheden tot het versnellen van procedures verkennen en waar mogelijk en nodig ook toepassen. Maar daarnaast willen we ons ook richten op het efficiënter gebruik maken van de bestaande infrastructuur. Het is onze inzet om in RES-verband afspraken te maken over een gezamenlijke strategie op netcapaciteit en om bij de uitwerking van mogelijkheden voor vraagsturing, opslag en conversie van energie organisatorisch samen te werken.
<i>12. Breng vraag en aanbod van energie (warmte en elektriciteit) dicht bij elkaar</i> 12.1 Stimuleer koppelkansen: breng opwek en -vraag bij elkaar 12.2 Stimuleer woningen op boerenerven, die verwarmd kunnen worden met biogas 12.3 Wees kritisch op nieuwe afnemers (bedrijven die warmte nodig hebben)	Wij nemen dit advies waar mogelijk over 12 Er is een wisselwerking tussen het benutten van de beschikbare warmtebronnen en het opwekken van duurzame elektriciteit. Als de beschikbare duurzame warmtebronnen niet maximaal worden benut, zal er meer elektriciteit nodig zijn om woningen en gebouwen te verwarmen met warmtepompen en vraagt dat om een grotere inzet op grootschalige opwek van elektriciteit. Om die reden volgen wij dit advies van de Meedenktank. 12.1 Eens. De situatie is echter wel dat die mogelijkheden zich bijna uitsluitend aandienen op bedrijventerreinen en er van geval tot geval beoordeeld moet worden of milieunormering de energieopwek in de nabijheid van grote energiegebruikers toestaat. 12.2. Dit vraagt om een politiek-bestuurlijke afweging. In ieder geval is het goed om biogas te verwerken tot groengas dat aan het gasnet kan worden toegevoegd. 12.3 Gemeenten maken de afweging voor nieuwe bedrijven. In Twente is nu al op plekken schaarste bij het leveren van energie. De provincie is in dat geval samen met de netbeheerders verantwoordelijk voor de integrale afweging over de

	aansluitvolgorde. Daarbij wordt rekening gehouden met het maatschappelijk belang.
<i>13. Maak het regionale warmtenet toekomstbestendig en eerlijk (en maak snelheid)</i> 13.1 Maak voor de warmtetransitie plannen voor de korte-én langetermijn 13.2 Voorkom monopolie-posities op het warmtenet 13.3 Verwerk ook maatschappelijke kosten in de prijs van warmte en fossiele brandstoffen 13.4 Leg als gemeenten zelf warmtenet-infrastructuur aan	Wij nemen dit advies ter harte 13 Er wordt gewerkt aan een toekomstbestendig regionaal warmtenet, waarbij transparantie wordt geboden over de gefaseerde opbouw. 13.1 Hier wordt aan gewerkt. De gemeenten Borne, Hengelo en Enschede hebben een intentieovereenkomst getekend met Twence om een verdiepend haalbaarheidsonderzoek uit te voeren, om tot versnelling te komen. Voor de langere termijn kan het regionale warmtenet doorgetrokken worden naar andere steden, afhankelijk van de beschikbaarheid van de warmte. 13.2 Het regionale warmtenet wordt een open warmtenet, waar verschillende bronnen op gekoppeld kunnen worden. Er zijn alleen een paar partijen die betrokken zijn, waardoor er een monopoliepositie ontstaat. Daarom heeft minister Jetten een besluit genomen dat in de nieuwe Warmtewet warmtenetten door publieke partijen aangelegd moeten worden. 13.3 In de nieuwe Warmtewet wordt, er met een kostprijs+ gerekend. Daarbij worden ook de maatschappelijke kosten ingecalculeerd. Daardoor ontstaat er transparantie over de tarieven voor warmte. 13.4 Niet alle gemeenten hebben de mogelijkheid om zelf warmtenetten aan te leggen. Twence en Cogas hebben het voornemen om samen te werken bij de aanleg van het regionale warmtenet. Dit zijn publieke bedrijven en gemeenten hebben als aandeelhouders daardoor wel zeggenschap over de warmte-infrastructuur.
<i>14. Stimuleer de ontwikkeling van kleinschalige warmte-opwek/netten in Twente</i> 14.1 Onderzoek de mogelijkheden voor kleine (aard)warmte-netten 14.2 Stimuleer experimenten in de warmte-techniek 14.3 Start een pilot voor heatpipes in Twente 14.4 Onderzoek warmteterugwinning uit riool-en aquathermie 14.5 Start een lobby voor experimenteer-gebieden 14.6 Zet ook in op low-tech innovaties	Wij nemen dit advies waar mogelijk over 14.1 We delen deze inzet en voegen daaraan toe dat het ontwikkelen van kleinschalige warmteprojecten een verantwoordelijkheid is van gemeenten. Onderzoek naar kleinschalige (aard)warmtenetten kan als techniek gekozen worden in een gemeentelijke WUP die samen met inwoners worden opgesteld. 14.2, 14.3 en 14.6 Via de Agenda van Twente werken we aan nieuwe technieken en zoeken daarin samenwerking met kennisinstellingen. Heatpipes worden kleinschalig al toegepast, meestal op daken. Gemeenten kunnen in een WUP de kansen verkennen. 14.4 Waterschap Vechtstromen is partner in de RES Twente. Zij zetten hun kennis in om warmteterugwinning uit het riool en aquathermie in te zetten voor de warmtetransitie. Er lopen een aantal pilots bij Twentse gemeenten. 14.5 We zullen sterker dan voorheen experimenteer-gebieden onderdeel laten uitmaken van onze lobby-activiteiten.
<i>15. Stimuleer de opschaling van biogas in Twente</i> 15.1 Ga nu aan de slag met biogas 15.2 Creëer kansen voor de opschaling van biogas 15.3 Benut de huidige gasnetten voor biogas	Wij nemen dit advies over 15.1 Biogas/groengas is één van de belangrijkste bronnen als alternatief voor aardgas in Twentse plattelandsgemeenten. Bij verschillende gemeenten worden er al biogasinstallaties gerealiseerd. 15.2 Eens. Er is een uitgebreide lobby gestart bij het Ministerie van EZK en LNV om de kansen in Twente voor de opwek van biogas te benutten.

15.4 Verkort de (vergunning)procedures voor nieuwe energieprojecten	15.3 Via bijmenging van groengas wordt nu al gebruik gemaakt van het huidige aardgasnet. Daarnaast verkent Cogas of het gasnet van de Gasunie dat niet in gebruik is, benut kan worden voor opslag van biogas. 15.4 Gemeenten werken samen om een biogascoalitie op te zetten. Daarin willen ze samen werken om beleidskaders op te stellen, die bijdragen aan efficiëntere procedures.
<i>0. Buiten kaders: kijk breder dan wind en zon vóór 2030</i> Verbreed de scope van de RES 2.0 (voor 2030)	We nemen dit advies niet over 0. Alle gemeenten, provincies en waterschappen hebben de RES-sen opdracht gegeven om zich te binden aan de kaders van het Klimaatakkoord en de Klimaatwet en de afspraken die daarin zijn gemaakt. Het Nationaal Programma RES heeft een handreiking opgesteld waar RES-organisaties zich aan moeten houden. Dit betekent dat we de opgave voor 2030 moeten realiseren met realistische, haalbare en bewezen methoden (gevalideerde en gecertificeerde technieken, die in productie zijn voor 2030).
Innovatie	
<i>16. Breng technische kennis op de juiste plek</i> 16.1 Zoek de verbinding met de Twentse kennisinstellingen 16.2 Vergroot kennis en expertise bij gemeenten over de energietransitie en toekomstige bronnen 16.3 Verklein de kennisachterstand in de bouw en installatie-branche 16.4 Deel kennis over energiecoaches tussen Twentse gemeenten onderling	Wij nemen dit advies over 16.1 We werken op meerdere manieren samen met de Twentse kennisinstellingen. Zo hebben experts van de Universiteit Twente en Saxion Hogescholen bijgedragen aan het inwonersforum. De experts van de kennisinstellingen hebben op uitnodiging van de RES-Twente in digitale bijeenkomsten hun kennis gedeeld over (onderdelen van) de energietransitie met betrokken professionals. Via een verbindingsofficier van het coördinatieteam is er eveneens een sterke verbinding met de kennisinstellingen en zijn de lijntjes met de experts kort. 16.2 Tijdens maandelijkse Energiewerkplaatsen vergroten we de kennis en expertise van ambtenaren. Deze Energiewerkplaatsen zijn een coproductie van het provinciale programma Nieuwe Energie Overijssel en de RES-Twente 16.3 De gezamenlijke kennisinstellingen in Twente (ROC van Twente, Saxion Hogeschool en Universiteit Twente) zijn bezig met het opzetten van een Centre of Expertise Versnelling Energie en Grondstoffentransitie. RES-Twente is een partner van dit initiatief. Via die Centre wordt een langjarige regionale samenwerking op het gebied van onderzoek en onderwijs gefaciliteerd. Eén van de concrete acties die hier onder vallen is het opzetten van een 'learning community' voor de bouw- en installatiesector. In die sector is grote behoefte aan de ontwikkeling van duurzame innovaties als de instroom van jonge professionals en de om- of bijscholing van ervaren werknemers. De Bouw-Hub zou zich moeten richten op zowel energie-gerelateerde als circulaire innovatievragen. 16.3 Twenteboard organiseert activiteiten i.s.m. het bedrijfsleven rond innovatie, zoals het 'battery programme'. Rijksoverheid en brancheorganisaties zijn hier intensief mee bezig. RES volgt deze ontwikkelingen. 16.4 Eens. Dit gaan we meenemen in de programmering van de Energiewerkplaatsen voor ambtenaren.
<i>17. Leer van praktijkvoorbeelden hier en elders</i>	Wij nemen dit advies over 17.1 Hier kunnen we het alleen maar mee eens zijn. Het liefst zetten we regionale succesvolle projecten in het zonnetje. De

17.1 Leer van inspirerende (buitenlandse) voorbeelden en deel deze verhalen 17.2 Organiseer een excursie naar goede voorbeelden 17.3 Leer van de lessen die nu worden opgedaan in Aadorp	suggestie nemen we mee in een nog te ontwikkelen communicatieplan. 17.2 Dit doen we met regelmaat. 17.3 Dit moet zeker gebeuren. Sterker nog: we zijn aan het onderzoeken of we deze aanpak, de coöperatieve warmte, kunnen uitbreiden naar de andere Twentse gemeenten. Er is een Landelijke Coalitie Coöperatieve Warmte; er zal deze maanden onderzocht worden of samenwerking op landelijke niveau bijdraagt aan het Twentse regionale/lokale niveau. PowerPoint-presentatie (topsectorenergie.nl)
<i>18. Maak een integraal en wendbaar plan voor de Twentse Energie Agenda (2030-2050)</i> 18.1 Maak in de Twentse Energie Agenda integrale keuzes 18.2 Prioriteer de toekomstige bronnen en kansen	Wij nemen dit advies deels over 18.1 De Twentse Energie Agenda houdt diverse kansrijke ontwikkelingen voor het bespoedigen van de energietransitie in de gaten en heeft de signaalfunctie wanneer een innovatie of doorontwikkeling kansrijk wordt voor 2030. Met RETSI brengen de Twentse kennisinstellingen dit ook in de praktijk en ontwikkelen adviezen ter versnelling. In de Twentse Energie Agenda worden geen keuzes gemaakt omdat je hiermee de blik vernauwd naar de kansen van dit moment. Wel kan meer focus worden aangebracht. 18.2 Dit is inderdaad inmiddels aan de orde en kan worden doorgevoerd. Het aankomende jaar wordt een bronnenstrategie opgesteld.
<i>19. Verbind de energietransitie aan andere opgaven</i> 19.1 Ga gebiedsgericht te werk en verbind meerdere opgaven die daar spelen 19.2 Spreek samen af om gebruik te maken van de bronnen die we in Twente hebben 19.3 De energietransitie is sterk verbonden met mobiliteit	Wij nemen dit advies ter harte 19. Dit omarmen we. Sluit bijvoorbeeld goed aan bij het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG). 19.1 Zowel bij het opstellen van WUP's als bij de realisatie van duurzame energieprojecten wordt er integraal gewerkt en verschillende opgaven aan elkaar gekoppeld. Zo wordt bij wind- en zonneprojecten gestreefd naar dubbelgebruik van de gronden. Vanuit het Provinciaal Programma Landelijk Gebied (PPLG) wordt naast de opgave om stikstof terug te dringen ook gewerkt aan bodemkwaliteit, water, duurzame energieopwekking, biodiversiteit, klimaatadaptatie, enz. We verwijzen naar ons antwoord bij 6.3. 19.2 Onderdeel van de RES Twente is de regionale structuur warmte, waar alle beschikbare warmtebronnen in kaart zijn gebracht en de bovenlokale warmtebronnen worden verdeeld. Hiermee geeft de RES sturing om de warmtebronnen maximaal te benutten. De afspraak staat, de impementatie en de tijdsfasering vragen aandacht. 19.3 Duurzame mobiliteit is onlosmakelijk verbonden met de energietransitie. Zo heeft de provincie een coördinerende rol in de Nationale Agenda Laadinfrastructuur. Duurzame mobiliteit moet dan ook een onderdeel zijn van integrale gebiedsgerichte aanpakken. Dit valt echter buiten het bestek van de RES.
<i>20. Nadere invulling rol gemeenten: toon lef en ga aan de slag!</i> 20.1 Maak een doe-agenda; laat concreet zien wat regio Twente gaat dóen 20.2 Zorg voor uniforme groene leges en garantstelling voor leningen o.a. van LEI's in alle Twentse gemeenten	Wij nemen dit advies deels over 20.1 Dit advies stellen we voor aan de RES-bestuurders in de RES 2.0 (die mede daarom Energiestrategie Twente 2.0 gaat heten): om thema's te verkennen waar Twentse samenwerking op georganiseerd wordt in een uitvoeringsprogramma. Er wordt op een aantal thema's al samengewerkt. Zo kopen de RES-gemeenten samen al duurzame elektriciteit in die duurzaam opgewekt wordt in Twente en 6 gemeenten werken samen met Rijkswaterstaat om gronden langs de A35 en A1 te benutten voor zonnevelden. Op

20.3 Maak snelheid met een eerste windmolen(cluster) in Twente zodat mensen kunnen wennen 20.4 Durf het voorkeursrecht te vestigen op zoekgebieden voor wind (zodat opbrengsten 100% lokaal blijven)	regionaal niveau zullen we een uitvoeringsprogramma koppelen aan de Energiestrategie Twente 2.0. 20.2 Op dit moment is het aan de gemeenten hoe wordt omgegaan met leges en garantstellingen. Vanuit de RES vinden we het wenselijk dat er structurele samenwerking ontstaat tussen gemeenten bij de ondersteuning van LEI's. 20.3 Op een aantal plaatsen in Twente zijn al windinitiatieven, zoals op de grens van Almelo, Tubbergen en Twenterand, de Lutte en langs de A35. Vraag is niet of, maar wanneer de eerste windturbine in Twente wordt opgericht. 20.4 Projectontwikkelaars hebben voor de meeste gronden waar windturbines technisch mogelijk zijn contracten gesloten met de grondeigenaren. Bij het ontwikkelen van een windturbine op die gronden kunnen we privaatrechtelijk niet onder deze contracten uit. Bij grondbezit van de overheid en een aantal maatschappelijk betrokken particuliere eigenaren is dit sowieso gemakkelijker.
--	--

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3814538	leemker, paul	ORO-VR	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3814538 - Raadsbesluit onttrekking openbaarheid parallelweg Zwavertsweg langs Kasbah			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Op grond van artikel 9 van de Wegenwet de parallelweg Zwavertsweg langs de Kasbah zoals is aangegeven in rood op de overzichtstekening in dit besluit onttrekken aan de openbaarheid.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Aan de noordkant van de Kasbah wordt door Welbions commerciële ruimte omgebouwd naar woonruimte. De parallelweg van de Zwavertsweg/oude ventweg die voor de voormalige winkels langsloopt is door deze ombouw niet meer nodig. Dit biedt een kans om de verharding op deze locatie te verminderen en de locatie anders in te richten.

Door de verharding te verwijderen ontstaat er ruimte om de locatie te vergroenen, regenwater lokaal op te vangen en te bufferen. Dit geeft dan een vertraagde afvoer van regenwater wat overlast helpt voorkomen. Bovendien draagt het verminderen van verhard oppervlak bij aan het voorkomen van hittestress.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3814538	leemker, paul	ORO-VR	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3814538 - Onttrekking openbaarheid parallelweg Zwavertsweg langs Kasbah			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

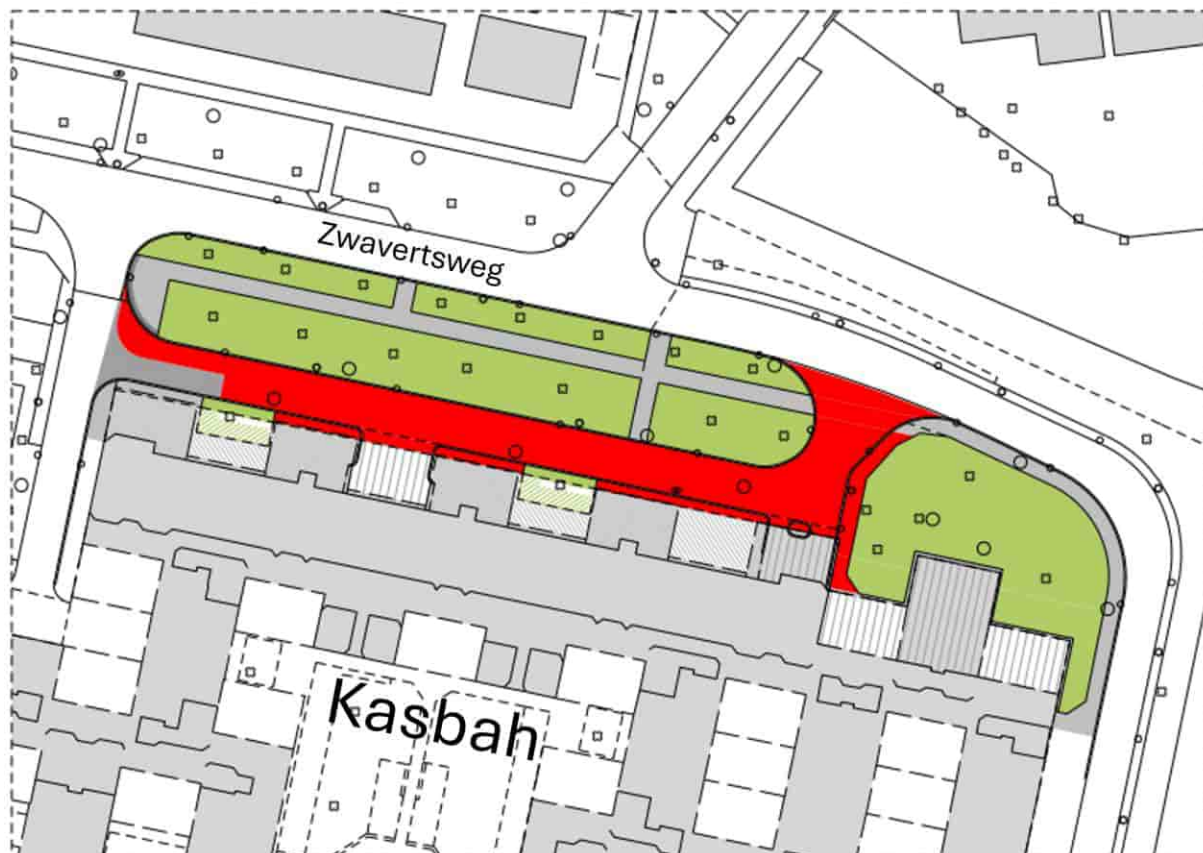
Op grond van artikel 9 van de Wegenwet de parallelweg Zwavertsweg langs de Kasbah zoals is aangegeven in rood op de overzichtstekening in dit besluit onttrekken aan de openbaarheid.

INLEIDING

Aan de noordkant van de Kasbah wordt door Welbions commerciële ruimte omgebouwd naar woonruimte. De parallelweg van de Zwavertsweg/oude ventweg die voor de voormalige winkels langsloopt is door deze ombouw niet meer nodig. Dit biedt een kans om de verharding op deze locatie te verminderen en de locatie anders in te richten. Welbions en gemeente hebben gezamenlijk hiervoor een voorstel gemaakt.

Door de verharding te verwijderen ontstaat er ruimte om de locatie te vergroenen, regenwater lokaal op te vangen en te bufferen. Dit geeft dan een vertraagde afvoer van regenwater wat overlast helpt voorkomen. Bovendien draagt het verminderen van verhard oppervlak bij aan het voorkomen van hittestress.

Voor het verwijderen van deze parallelweg van de Zwavertsweg langs de Kasbah moet deze onttrokken worden aan de openbaarheid. Op grond van artikel 9 van de Wegenwet kan een weg aan het openbaar verkeer worden onttrokken door een besluit van de gemeenteraad.

In rood aangegeven het aan de openbaarheid te onttrekken weggedeelte langs de Kasbah

ARGUMENTEN

- 1.1. *Door het opheffen van de parallelweg Zwavertsweg langs de Kasbah wordt een positieve bijdrage geleverd aan het klimaatadaptief inrichten van de openbare ruimte.*
We geven op deze manier invulling aan het Programma Water en Riolering en zorgen voor een goed functionerend rioolsysteem. Waterberging op locatie en het vertraagd afvoeren van hemelwater.
- 1.2. *Door het verwijderen van de parallelweg Zwavertsweg langs de Kasbah worden risico's op schades voorkomen.*
De herinrichting vermindert het areaal verhard oppervlak en daarmee voorkomt het (water)overlast door vertraagde en verminderde afvoer van het regenwater.
- 1.3. *Klankbordgroep Kasbah is enthousiast over het voorstel*
Het voorstel is door Welbions op 18 september 2024 besproken met de klankbordgroep van de Kasbah. De klankbordgroep bestaat uit bewoners van de Kasbah en zij zijn enthousiast over het voorstel en kunnen zich hier in vinden.

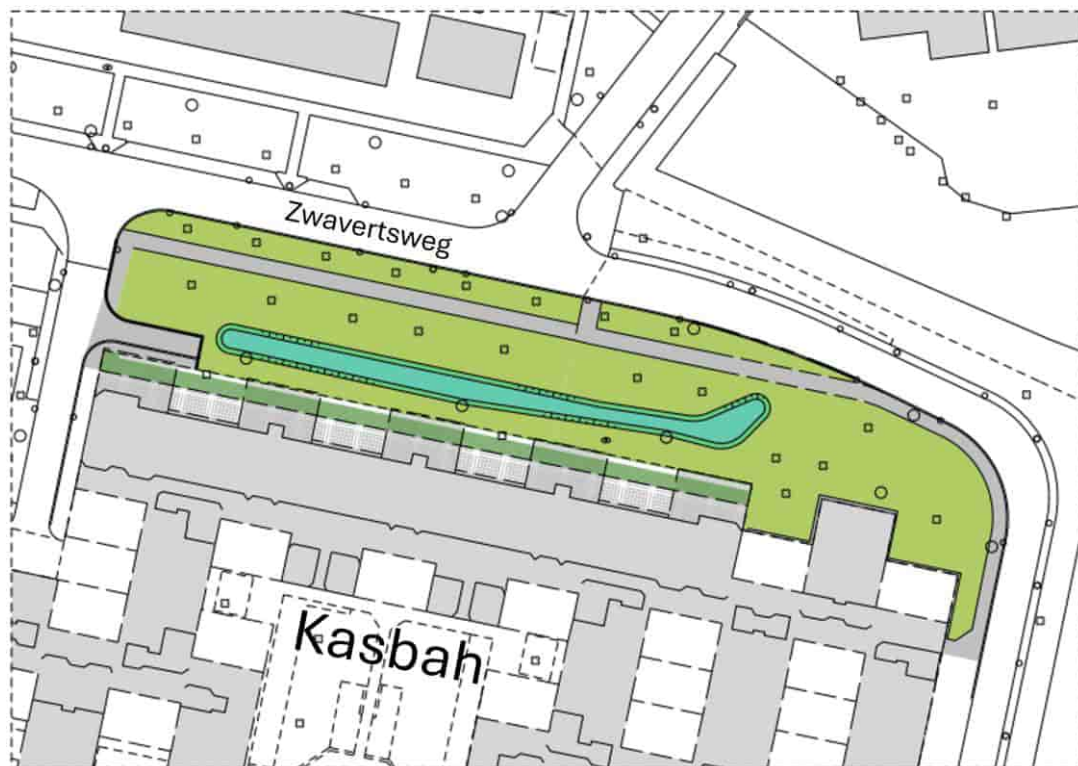
KANTTEKENINGEN

- 1.1. *Door het opheffen van de parallelweg Zwavertsweg langs de Kasbah kan hier niet meer geparkeerd worden.*
Op de weg wordt af en toe geparkeerd en vinden laad- en losbewegingen plaats. Als de weg/verharding verwijderd wordt is dit niet meer mogelijk.

VERVOLG

Parkeren

De winkels langs het te verwijderen weggedeelte worden omgebouwd naar woonruimte met parkeergelegenheid aan de achterzijde. Ook is er parkeergelegenheid in de omgeving aanwezig. Het verdwijnen van de parkeermogelijkheden op het te onttrekken weggedeelte is dan ook acceptabel. Het verwijderen van de verharding heeft grote meerwaarde voor waterberging en groen. Ook de klankbordgroep van de Kasbah is enthousiast over het voorstel en kunnen zich hier in vinden. Hieronder de nieuwe situatie.

Nieuwe situatie met vergroening en waterberging langs de Kasbah

Juridische zaken

Het besluit wordt gepubliceerd en hiertegen kan gedurende zes weken beroep worden ingesteld bij de rechtbank.

Financieel

De uitvoering van de herinrichting wordt door Welbions gedaan. Ook zal Welbions de kosten voor haarrekening nemen.

BIJLAGEN

Niet van toepassing

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3826130	scholten, bertien	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3826130 - Benoeming lid gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De raad besluit:

1. Per 1 december 2024 mevrouw A. Kwast te benoemen als lid van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit.
2. De lijst 'Leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit' (zie bijlage 1) vast te stellen.
3. Betrokkenen middels bijgevoegde brieven op de hoogte te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Voor de advisering over erfgoed is de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit ingesteld. Omdat per 1 januari 2025 een lid afscheid neemt en een nieuw lid toetreedt moet een nieuwe benoeming plaatsvinden.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3826130	Scholten, Bertien	RL-RO	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
Benoeming lid gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. Per 1 december 2024 mevrouw A. Kwast te benoemen als lid van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit.
2. De lijst 'Leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit' (zie bijlage 1) vast te stellen.
3. Betrokkenen middels bijgevoegde brieven op de hoogte te stellen.

INLEIDING

Voor de advisering over erfgoed is de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit ingesteld. Omdat per 1 januari 2025 een lid afscheid neemt en per 1 december 2024 een nieuw lid toetreedt moet een nieuwe benoeming plaatsvinden.

ARGUMENTEN

1.1 De benoeming is nodig zodat de bezetting van de commissie op sterkte blijft

Met het nu te benoemen nieuwe lid kan de huidige adviescommissie haar adviestaak blijven vervullen en zal daarin ook het aspect cultuurhistorie sterker vertegenwoordigd worden.

KANTTEKENINGEN

Er wordt in het kader van het verder implementeren van de Omgevingswet gekeken hoe de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit verder vorm kan krijgen. Dit vergt echter nog wel tijd. De gemeenteraad zal hierover in de toekomst benaderd worden.

VERVOLG

De commissie blijft haar adviestaak gewoon vervullen. De benoeming dient ter vervanging van een aftredend lid en brengt geen extra of gewijzigde financiële effecten met zich mee.

BIJLAGEN

- Bijlage 1: Leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit
Bijlage 2: Uitgaande brieven
Bijlage 3: CV A.Kwast (ter inzage via de raadsgriffie)

Bijlage 1

Leden gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit

Naam		1e termijn	2e termijn	3e termijn	3e termijn	
		vanaf	vanaf	vanaf	tot	
Radboud Seckel	voorzitter	1-4-2024	1-4-2028	1-4-2032	31-3-2036	1e termijn
Dick Teunis	secretaris	1-1-2024	1-1-2028	1-1-2032	31-12-2035	1e termijn
Rianne van Wijngaarden	architect lid	1-9-2014	1-9-2018	1-9-2022	31-8-2026	3e termijn
Leon Brokers	architect lid	1-1-2024	1-1-2028	1-1-2032	31-12-2036	1e termijn
Jeroen Haverkate	architect lid	1-7-2023	1-7-2027	1-7-2031	30-6-2035	1e termijn
Adinda Kwast	cultuurhistorie	1-12-2024	1-12-2028	1-12-2032	1-12-2036	1e termijn
Frederike Dollekamp	bouwhist en restauratie	1-9-2016	1-9-2020	1-9-2024	31-8-2028	gestopt op eigen verzoek
Harm van Egmond	plv. voorzitter				31-3-2024	geen verlenging
Ronald Olthof	architect lid				31-3-2024	geen verlenging
Peter op den Brouw	technisch lid	1-1-2021			31-12-2023	gestopt op eigen verzoek
Peter van der Heijden	technisch lid	1-8-2010	1-8-2014	1-8-2018	31-7-2022	geen verlenging
D. Schlüter		1-1-2021				gestopt op eigen verzoek

De lopende termijn/datum

Mevrouw A. Kwast

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Benoeming lid gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit	3826130		

Geachte mevrouw Kwast,

De gemeenteraad heeft ingestemd u met ingang van 1 december 2024 te benoemen als lid van de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit. Uw zittingstermijn loopt tot en met 1 december 2028. Conform de Verordening op de Gemeentelijke Adviescommissie Omgevingskwaliteit kan deze periode met nogmaals twee maal vier jaar worden verlengd.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

Mevrouw F. Dollekamp - van Aarsen

Gemeente Hengelo

Postbus 18
7550 AA Hengelo

Onderwerp	Zaaknummer	Uw kenmerk	Datum
Aftredend lid gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit	3826130		

Geachte mevrouw Dollekamp - van Aarsen,

U heeft aangegeven per 1 januari 2025 uw lidmaatschap van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit te willen beëindigen.

Dank!

Sinds 2016 heeft u met grote inzet uw lidmaatschap van de gemeentelijke adviescommissie omgevingskwaliteit vervuld. Wij bedanken u hartelijk voor uw waardevolle bijdragen die er mede voor hebben gezorgd dat de omgang met Hengelo's erfgoed en de waardering daarvan naar een hoger plan zijn gebracht.

Met vriendelijke groet,
De gemeenteraad van Hengelo,
de griffier, de voorzitter,

Vermeld altijd het zaaknummer als u contact opneemt met de gemeente.

Bezoekadres
Burgemeester van der
Dussenplein 1

E-mailadres
gemeente@hengelo.nl
Telefoonnummer
14-074

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3778058	Blankert, Marije	SO-AR	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3778058 - 7e Wijziging APV 2019			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De verordening '7e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening 2019 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wordt jaarlijks geactualiseerd of gewijzigd indien daartoe aanleiding is. De VNG heeft in het najaar 2023 en de zomer 2024 een ledenbrief met wijzigingsvoorstellen uitgebracht. De meeste wijzigingsvoorstellen worden overgenomen. Daarnaast wordt een regeling voor de aanleg van een kabelgoot en een vergunningplicht voor voetbalwedstrijden waar ten minste één betaald voetbalorganisatie bij betrokken is opgenomen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3778058	Blankert, Marije	SO-AR	Sander Schelberg
ONDERWERP			
3778058 - 7e Wijziging APV 2019			

BESLUIT

De verordening '7e wijziging van de Algemene plaatselijke verordening 2019 vast te stellen.

INLEIDING

De Algemene Plaatselijke Verordening (APV) wordt jaarlijks geactualiseerd of gewijzigd indien daartoe aanleiding is. De VNG heeft in het najaar 2023 en de zomer 2024 een ledenbrief met wijzigingsvoorstellen uitgebracht. De meeste wijzigingsvoorstellen worden overgenomen. Daarnaast wordt een regeling voor de aanleg van een kabelgoot en een vergunningplicht voor voetbalwedstrijden waar ten minste één betaald voetbalorganisatie bij betrokken is opgenomen.

Noodzaak wijziging van de APV

Met het vaststellen van de wijzigingen kunnen aanpassingen worden gedaan aan een bestaande verordening, zonder dat de verordening in zijn geheel wordt vervangen. Daarmee kunnen mogelijke ongewenste consequenties, bijvoorbeeld voor lopende handhavings- of vergunningstrajecten, worden voorkomen. Dit is de 7e serie van wijzigingen die op die manier in de APV uit 2019 worden verwerkt.

Was-wordt-tabel

De wijzigingen die worden doorgevoerd zijn overzichtelijk weergegeven in een was-wordt-tabel, waarin links de huidige tekst is opgenomen en rechts de tekst uit de wijzigingsverordening. Daarbij zijn de te wijzigen onderdelen cursief weergegeven en is de vervangende tekst vet weergegeven.

Wat zijn de belangrijkste wijzigingen?

- Publiekrechtelijke regeling voor kabelgoten ten behoeve van verlengd privaat laden;
- Invoeren evenementenvergunningplicht voor voetbalwedstrijden waar ten minste één betaald voetbalorganisatie is betrokken;
- Invoeren mogelijkheid aanwijzen gebied messenverbod;
- Verbod op een openbare plaats als slaapplek te gebruiken;
- Bevoegdheid voor de burgemeester om een voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf te sluiten;
- Bevoegdheid voor de burgemeester om bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen aan te wijzen waar een vergunningplicht geldt (tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat).

Daarnaast zijn er nog enkele technische en tekstuele wijzigingen.

ARGUMENTEN

Wijziging artikel 2:11 (Omgevings)vergunning voor het aanleggen, beschadigen of veranderen van een weg

Op dit moment wordt medewerking verleend aan het plaatsen van kabelgoottegels ten behoeve van (verlengd) privaat laden via de privaatrechtelijke weg. Om dit publiekrechtelijk te regelen, waarbij de administratieve lasten zowel voor de inwoner en de gemeente beperkt blijven, is er voor gekozen om kabelgoten uit te sluiten van een vergunningplicht. Het college stelt nadere regels op waarin de voorwaarden voor het (laten) aanleggen van kabelgoottegels worden vastgelegd.

Toevoeging begripsbepaling evenementen (artikel 2:24 tweede lid)

In een aantal gemeenten in Twente geldt al een vergunningplicht voor voetbalwedstrijden waar ten minste één betaald voetbalorganisatie bij betrokken is. Om een waterbedeffect te voorkomen wordt voorgesteld om de verplichting om een evenementenvergunning aan te vragen voor een voetbalwedstrijd waar ten minste één betaald voetbalorganisatie bij betrokken op te nemen. Er kan dan een advies van de politie gegeven worden over de risico's van het evenement. Naar verwachting zal dit niet leiden tot een grote toename van vergunningaanvragen.

Artikel 2:50B Messen en andere voorwerpen als steekwapen

Het wapenbezit in het algemeen en gebruik van steekwapens in het bijzonder is fors toegenomen. Het doel van het artikel is bescherming te bieden tegen mogelijke aantasting van de openbare orde en veiligheid door het bij zich hebben (dragen) van messen en andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt te verbieden. Het artikel is een aanvulling op de Wet wapens en munitie (Wwm) en verbiedt het bij zich hebben van andere dan in de Wwm aangeduide messen of van voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt, maar waarbij nog geen sprake is van een

situatie waarin, gelet op hun aard of omstandigheden waaronder deze voorwerpen worden aangetrokken, redelijkerwijs kan worden aangenomen dat zij zijn bestemd om letsel aan personen toe te brengen of te dreigen. Hierdoor kan aantasting van de openbare orde preventief worden voorkomen en wordt de veiligheid bevorderd.

Wijziging artikel 2:17 Definitie

Bij ministeriele regeling op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit wordt bepaald welk vuurwerk aan particulieren beschikbaar mag worden gesteld, de toevoeging van de categorie aanduidingen F1, F2 of F3 is daarmee overbodig geworden. Het artikel wordt om die reden gewijzigd.

Artikel 2:53 Verbod gebruik openbare plaats als slaapplaats

Er hebben zich al enkele situaties voorgedaan waar in de openbare ruimte geslapen werd. Om die reden is het wenselijk om het verbod op te nemen in de APV.

Het verbod heeft als doel om hinder en overlast, brandgevaar, verontreiniging van de openbare ruimte en risico's voor de volksgezondheid te voorkomen en tegen te gaan. Ook draagt het slapen op openbare plaatsen bij aan de verloederding van de stad. Ook het ontbreken van sanitaire voorzieningen ter plekke draagt daaraan bij. Er geldt daarom in aangewezen gebieden tussen zonsondergang en zonsopgang een algeheel verbod op slapen op openbare plaatsen (hieronder vallen ook de weg en het openbaar water) (lid 1, aanhef en onder a). Daarmee kan in die gebieden het (onwenselijk geachte) buiten overnachten door bijvoorbeeld toeristen in parken worden tegengegaan.

Tussen zonsondergang en zonsopgang in niet aangewezen gebieden en tussen zonsopgang en zonsondergang geldt een verbod als sprake is van overlast, hinder of gevaar voor de omgeving of aantasting van het woon- en leefklimaat (lid 1, aanhef en onder b).

Overdag slapen op het strand of in een recreatiegebied of een dutje op een bank of 's nachts een openbare plaats als slaapplaats gebruiken in een niet aangewezen gebied, is dus alleen onder die omstandigheden verboden. Het college heeft de mogelijkheid om ontheffing te verlenen van het verbod (lid 2). Bijvoorbeeld zodat aanbieders van een in de gemeente in te houden evenement in een aangewezen gebied in een voertuig kunnen overnachten. Het verbod is afgebakend ten opzichte van situaties waarvoor een speciale regeling is getroffen (lid 3, onder a t/m d). Bij het toezicht op de naleving van het verbod moet de opsporingsambtenaar of toezichthouder afwegen welk handhavingsmiddel hij in de concrete situatie proportioneel (evenredig) acht. In de meeste gevallen zal kunnen worden volstaan met een waarschuwing, tenzij sprake is van recidive. Het is weinig zinvol om dakloze mensen te beboeten als zij noodgedwongen buiten moeten slapen of om mensen te beboeten die dat niet kunnen betalen. In dat soort gevallen kan de handhaving leiden naar ondersteuning of (maatschappelijke) opvang.

Wijziging artikel 2:86 Gebiedsontzegging

Tekstuele wijziging. In plaats van een bevel wordt een tijdelijk verbod *opgelegd*. Juridisch gezien is een gebiedsontzegging namelijk niet een bevel waarvan het niet nakomen een misdrijf is, maar een besluit in de zin van de Awb waarvan het niet nakomen een overtreding is. Op het besluit van de burgemeester zijn de waarborgen van de Awb van toepassing.

De sanctie op overtreding van de gebiedsontzegging is opgenomen in artikel 6:1 APV.

Nieuw artikel 2:88 Sluiting voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf

Dit artikel berust op de algemene verordenende bevoegdheid van de raad (artikel 149 Gemeentewet). Het biedt de burgemeester de mogelijkheid voor het publiek openstaande gebouwen of daarbij behorende erven te sluiten als daarin of vandaaruit bijvoorbeeld strafbare feiten plaatsvinden waardoor de openbare orde of het woon- of leefklimaat nadelig wordt beïnvloed, of als ondernemers van (dienstverlenende) bedrijven zoals garages, autoverhuurbedrijven, uitzendbureaus of winkels, overlast (blijven) veroorzaken of ter plaatse strafbare feiten plegen, deze faciliteren, gedogen of op een andere wijze toestaan.

Sluiting is mogelijk als de burgemeester aan de hand van concrete, objectieve en verifieerbare gegevens aannemelijk kan maken dat door de gedragingen of activiteiten in het voor publiek openstaande gebouw of op het daarbij behorende erf de openbare orde wordt of dreigt te worden verstoord of het woon- of leefklimaat nadelig wordt of dreigt te worden beïnvloed. Daarbij dient de burgemeester af te wegen of de sluiting voldoet aan de eisen van proportionaliteit (rechtvaardigt sluiting het daarmee beoogde doel van herstel van de openbare orde?) en subsidiariteit (is het niet mogelijk het doel met minder vergaande middelen te bereiken?).

Nieuw artikel 2:89 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

Hiermee wordt aan de burgemeester de bevoegdheid gegeven om bedrijfsmatige activiteiten aan te wijzen waarvoor binnen een gebouw of gebied een verbod geldt om deze zonder vergunning uit te oefenen. Het wordt ook wel de 'ondermijningsvergunning' genoemd. Uit jurisprudentie volgt dat het juridisch-technisch mogelijk is om de vergunningplicht bij een onveilig en malafide ondernemersklimaat in te zetten. Het is een vergaande bevoegdheid, waardoor hoge eisen worden gesteld aan de onderbouwing.

Als de burgemeester de bevoegdheid van de ondermijningsvergunning wil inzetten geldt op grond van afdeling 3.2 van de Awb een zorgvuldige voorbereiding en belangenafweging. Uit een feitelijke onderbouwing moet blijken dat door bepaalde bedrijfsmatige activiteiten binnen een bepaald gebouw of bepaald gebied de openbare orde en/of leefbaarheid onder druk staat.

Zonder aanwijzingsbesluit van de burgemeester heeft het artikel nog geen werking.

KANTTEKENINGEN

Druk op de ambtelijke organisatie en op ondernemers

Een nieuwe vergunningsstelsel kan leiden tot druk op de ambtelijke organisatie. Bedrijven die voorheen geen vergunning nodig hadden, moeten nu wel een vergunning aanvragen. Dit ook kan leiden tot een grotere administratieve last voor ondernemers. De mogelijke druk op de ambtelijke organisatie en extra administratieve ballast voor ondernemers is te verantwoorden, omdat de vergunningplicht slechts wordt ingezet als de burgemeester een daartoe goed gemotiveerd aanwijzingsbesluit neemt.

VERVOLG

Uitvoering

Na vaststelling wordt de verordening bekend gemaakt, waarna hij in werking treedt.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Was-wordt-tabel 7^e wijziging Algemene plaatselijke verordening 2019

Bijlage 2: Verordening 7^e wijziging Algemene plaatselijke verordening 2019

Bijlage 1 Was-wordt-tabel 7^e wijziging Algemene plaatselijke verordening 2019

Artikel 1:1 (artikel I, onderdeel A van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 1:1 Definities gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in bijlage I <i>bij het Besluit bouwwerken leefomgeving</i> ;	Artikel 1:1 Definities gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;

Artikel 2:11 (artikel I, onderdeel B van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:11 lid 4 Het verbod is tevens niet van toepassing op de aanleg van kabelgoottegels, mits voldaan wordt aan de door het college vastgestelde nadere regels.

Artikel 2:24 (artikel I, onderdeel C van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:24 Begripsbepaling Lid 2 Onder evenement wordt mede verstaan: f. Een voetbalwedstrijd waarbij ten minste één betaald- voetbalorganisatie is betrokken.

Artikel 2:25C, lid 1 (artikel I, onderdeel D van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2:25C Evenementenkalender 1. De burgemeester stelt jaarlijks vóór 1 december een evenementenkalender vast voor het volgende kalenderjaar.	Artikel 2:25C Evenementenkalender De burgemeester stelt jaarlijks vóór 1 januari een evenementenkalender vast voor het volgende kalenderjaar.

Na artikel 2:50A (artikel I, onderdeel E, van het wijzigingsbesluit) wordt een artikel ingevoegd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:50B Messen en andere voorwerpen als steekwapen 1. Het is verboden op door het college aangewezen openbare plaatsen of in daaraan grenzende voor het publiek openstaande gebouwen of op bij die gebouwen behorende erven messen of andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt, bij zich te hebben. 2. Het verbod geldt niet voor messen of voorwerpen die zodanig zijn ingepakt dat zij niet voor onmiddellijk gebruik gereed zijn. 3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover het wapens betreft als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie.

Artikel 2:53 (artikel I, onderdeel F, van het wijzigingsbesluit) komt als volgt te luiden:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2:53 (Vervallen)	Artikel 2:53 Verbod gebruik openbare plaats als slaappleats 1. Het is verboden een openbare plaats als slaappleats te gebruiken of op een openbare plaats een voertuig, vaartuig, woonwagen, tent of een andere vorm van beschutting als slaappleats te gebruiken, daarin te overnachten of daartoe gelegenheid te bieden: a. tussen zonsondergang en zonsopgang in [door het college aan te wijzen gebieden OF: 1°. omschrijving gebied A; 2°. omschrijving gebied B; 3°. enzovoort]; b. in andere gevallen dan [bedoeld OF genoemd] onder a voor zover: 1°. sprake is van overlast of hinder voor de omgeving; 2°. er gevaar is of dreigt voor de omgeving; of 3°. het woon- of leefklimaat wordt aangetast. 2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod. 3. Het verbod geldt niet: a. voor vaartuigen en woonboten die een ligplaats innemen waar dit op grond van [artikel 5:25 of het omgevingsplan] is toegestaan; b. voor woonwagens met een woonbestemming; c. op een kampeerterrein dat als zodanig in het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd; d. op kampeerplaatsen die op grond van artikel 4:19 zijn aangewezen.

Artikel 2:71 (artikel I, onderdeel G, van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2:71 Definitie In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk van categorie F1, F2 of F3 dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.	Artikel 2:71 Definitie In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

Artikel 2:86 (artikel I, onderdeel H van het wijzigingsbesluit) wordt als volgt gewijzigd:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Artikel 2:86 Gebiedsontzeggingen 1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van	Artikel 2:86 Gebiedsontzeggingen 1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het

aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht <u>een bevel geven</u> zich gedurende ten hoogste 24 uur niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats <u>op te houden</u>. 2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal <u>een bevel als bedoeld in dat lid is gegeven en die</u> opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een bevel geven zich gedurende ten hoogste acht weken <u>niet</u> in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats <u>op te houden</u>. 3. Een bevel als bedoeld in het tweede lid kan slechts worden gegeven als het strafbare feit of de openbare orde verstorende handeling binnen zes maanden na het geven van een eerder bevel, gegeven op grond van het eerste of tweede lid, plaatsvindt. 4. De burgemeester beperkt de krachtens het eerste of tweede lid gegeven bevelen, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een bevel.	woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn. 2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod die opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste acht weken niet in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn. 3. De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod. 4. Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegde verbod. 5. Als de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid.
--	---

Na artikel 2:87 worden twee artikelen ingevoegd (artikel I, onderdeel I, van het wijzigingsbesluit:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
	Artikel 2:88 Sluiting voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf 1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf. 2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 2:30, eerste lid, of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.

	3. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf. 4. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is. 5. Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester. 6. De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden. Artikel 2:89 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat 1. In dit artikel wordt verstaan onder: a. bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholwet of artikel 3:4; b. beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit; c. exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend. 2. De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van toepassing is. 3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied. 4. De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt: a. voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd; b. de persoonsgegevens en een geldig
--	---

	identiteitsbewijs van de exploitant en beheerder; c. het adres en telefoonnummer van de locatie waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend; d. het nummer van inschrijving in het Handelsregister; e. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant en beheerder; f. voor zover van toepassing, een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant en beheerder gerechtigd zijn om in Nederland arbeid te verrichten; g. een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over het gebouw of erf te beschikken waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend; h. een verklaring omtrent het gedrag van de exploitant en beheerder. 5. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren: a. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed; b. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is; c. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn; d. als niet voldaan is aan de bij of krachtens het vierde lid gestelde eisen voor de aanvraag; e. als er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde; f. als het uitoefenen van de bedrijfsmatige activiteit in strijd is met het omgevingsplan of de Wet milieubeheer. 6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijfsmatige activiteit waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning, als de bedrijfsmatige activiteit aan de vereisten voldoet. 7. Het is verboden het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend voor bezoekers geopend te hebben zonder dat de exploitant of beheerder aanwezig is. 8. De exploitant of de beheerder ziet erop
--	--

	toe dat in of vanuit het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend geen strafbare feiten plaatsvinden. 9. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester een vergunning intrekken of wijzigen als de omstandigheden sinds de vergunningverlening zijn gewijzigd, doordat: a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is; b. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten die verband houden met de bedrijfsmatige activiteit of toestaat of gedooft dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed; c. er in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit strafbare feiten hebben plaatsgevonden of plaatsvinden; d. er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde; e. de exploitant de bedrijfsmatige activiteit heeft beëindigd of gewijzigd; of f. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is. 10. Als de bedrijfsmatige activiteit in strijd met de vergunning of het verbod wordt uitgeoefend of als een van de situaties bedoeld in het negende lid van toepassing is, kan de burgemeestér, onverminderd het bepaalde in artikel 2:88, een besluit nemen tot sluiting van het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend. 11. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit tot sluiting aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of erf. 12. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is. 13. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het tiende lid gesloten gebouw of erf te betreden of daarin te verblijven. 14. De burgemeester kan de sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding
--	---

	geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden. 15. In afwijking van het derde lid geldt het verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit al een onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteit verricht, voor die bestaande activiteit op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of, als dat eerder is, met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering van een door hem aangevraagde of intrekking van een aan hem verleende vergunning. 16. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

Artikel 5:15 eerste lid wordt als volgt gewijzigd (artikel I, onderdeel J, van het wijzigingsbesluit:

Bestaande tekst	Nieuwe tekst
Het is verboden te venten op door het indien daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt.	Het is verboden te venten indien daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt.

Raadsbesluit 7^e wijziging Algemene plaatselijke verordening

Besluit van de raad van de gemeente Hengelo tot wijziging van de Algemene plaatselijke verordening 2019 (APV 2019)

De raad van de gemeente Hengelo;
gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders van **12 november 2024**;
gelet op artikel 149 van de Gemeentewet;
besluit:

Artikel I

De **Algemene plaatselijke verordening 2019** wordt als volgt gewijzigd:

A

In artikel 1:1 wordt 'gebouw' en de bijbehorende definitie vervangen door:

- Gebouw: hetgeen daaronder wordt verstaan in de bijlage, onder A, bij de Omgevingswet;

B

Artikel 2:11, lid 4 komt te luiden:

Het verbod is tevens niet van toepassing op de aanleg van kabelgoottegels, mits voldaan wordt aan de door het college vastgestelde nadere regels.

C

Aan artikel 2:24 tweede lid wordt toegevoegd:

- f. Een voetbalwedstrijd waarbij ten minste één betaald-voetbalorganisatie is betrokken.

D

Artikel 2:25C, lid 1 komt te luiden:

De burgemeester stelt jaarlijks vóór 1 januari een evenementenkalender vast voor het volgende kalenderjaar.

E

Na artikel 2:50A wordt een artikel ingevoegd, luidende:

Artikel 2:50B Messen en andere voorwerpen als steekwapen

1. Het is verboden op door het college aangewezen openbare plaatsen of in daaraan grenzende voor het publiek openstaande gebouwen of op bij die gebouwen behorende erven messen of andere voorwerpen die als steekwapen kunnen worden gebruikt, bij zich te hebben.
2. Het verbod geldt niet voor messen of voorwerpen die zodanig zijn ingepakt dat zij niet voor onmiddellijk gebruik gereed zijn.
3. Dit artikel is niet van toepassing voor zover het wapens betreft als bedoeld in artikel 2 van de Wet wapens en munitie.

F

Artikel 2:53 (Vervallen) wordt vervangen door:

Artikel 2:53 Verbod gebruik openbare plaats als slaapplea

1. Het is verboden een openbare plaats als slaapplea te gebruiken of op een openbare plaats een voertuig, vaartuig, woonwagen, tent of een andere vorm van beschutting als slaapplea te gebruiken, daarin te overnachten of daartoe gelegenheid te bieden:
 - a. Tussen zonsondergang en zonsopvang in door het college aan te wijzen gebieden
 - b. In andere gevallen dan bedoeld onder a voor zover:
 - 1°. sprake is van overlast of hinder voor de omgeving;
 - 2°. er gevaar is of dreigt voor de omgeving; of
 - 3°. het woon- of leefklimaat wordt aangetast.
2. Het college kan ontheffing verlenen van het verbod.
3. Het verbod geldt niet:
 - a. voor vaartuigen en woonboten die een ligplaats innemen waar dit op grond van de Havenbeheerverordening gemeente Hengelo 2021 is toegestaan;
 - b. voor woonwagens met een woonbestemming;
 - c. op een kampeerterrein dat als zodanig in het omgevingsplan is bestemd of mede bestemd;
 - d. op kampeerplaatsen die op grond van artikel 4:19 zijn aangewezen.

G

Artikel 2:71 komt te luiden:

Artikel 2:71 Definitie

In deze afdeling wordt onder consumentenvuurwerk verstaan vuurwerk dat op grond van artikel 2.1.1 van het Vuurwerkbesluit is aangewezen als vuurwerk dat ter beschikking mag worden gesteld voor particulier gebruik.

H

Artikel 2:86 komt te luiden:

Artikel 2:86 Gebiedsontzeggingen

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde, het voorkomen of beperken van overlast, het voorkomen of beperken van aantastingen van het woon- of leefklimaat, de veiligheid van personen of goederen, de gezondheid of de zedelijkheid aan een persoon die strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste 24 uur in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
2. Met het oog op de in het eerste lid genoemde belangen kan de burgemeester aan een persoon aan wie ten minste eenmaal een tijdelijk verbod is opgelegd als bedoeld in dat lid en die binnen zes maanden na een eerder tijdelijk verbod opnieuw strafbare feiten of openbare orde verstorende handelingen verricht, een tijdelijk verbod opleggen om gedurende ten hoogste acht weken in een of meer bepaalde delen van de gemeente op een openbare plaats aanwezig te zijn.
3. De burgemeester beperkt het krachtens het eerste of tweede lid opgelegde verbod, als hij dat in verband met de persoonlijke omstandigheden van betrokkene noodzakelijk oordeelt. De burgemeester kan op aanvraag tijdelijk ontheffing verlenen van een tijdelijk verbod.
4. Het is verboden te handelen in strijd met een krachtens het eerste of tweede lid opgelegde verbod.
5. Als de officier van justitie een persoon een gedragsaanwijzing heeft gegeven als bedoeld in artikel 509hh, tweede lid, onderdeel a, van het Wetboek van Strafvordering, legt de burgemeester aan deze persoon voor hetzelfde gebied niet een tijdelijk verbod op als bedoeld in het eerste of tweede lid.

I

Na artikel 2:87 worden twee artikelen ingevoegd, luidende:

Artikel 2:88 Sluiting voor publiek openstaand gebouw of bijbehorend erf

1. De burgemeester kan in het belang van de openbare orde of ter voorkoming of beperking van overlast of nadelige beïnvloeding van het woon- of leefklimaat besluiten tot de gehele of gedeeltelijke sluiting van een voor het publiek openstaand gebouw of een bij dat gebouw behorend erf.
2. Het eerste lid is niet van toepassing op situaties waarin artikel 2:30, eerste lid, of artikel 13b van de Opiumwet voorziet.
3. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of het bij dat gebouw behorende erf.
4. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.
5. Het is verboden een gesloten gebouw of erf te bezoeken, als bezoeker daarin of daarop te verblijven of een bezoeker daarin of daarop te laten verblijven zonder toestemming van de burgemeester.
6. De burgemeester kan een sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.

Artikel 2:89 Tegengaan onveilig, niet leefbaar en malafide ondernemersklimaat

1. In dit artikel wordt verstaan onder:

- a. bedrijfsmatige activiteit: activiteit in de uitoefening van een beroep of bedrijf, die niet valt onder de vergunningplicht bedoeld in artikel 3 van de Alcoholverordening of artikel 3:3;
- b. beheerder: natuurlijk persoon die door de exploitant is aangesteld voor de feitelijke leiding over de bedrijfsmatige activiteit;
- c. exploitant: natuurlijk persoon of bestuurder van een rechtspersoon of tot vertegenwoordiging van die rechtspersoon bevoegde natuurlijk persoon, voor wiens rekening en risico de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.

2. De burgemeester kan in het belang van de leefbaarheid, de openbare orde en veiligheid of ter voorkoming van een nadelige beïnvloeding daarvan bedrijfsmatige activiteiten en gebouwen of bij die gebouwen behorende erven of gebieden aanwijzen waarop het verbod uit het derde lid van toepassing is.

3. Het is verboden om zonder vergunning van de burgemeester een door hem aangewezen bedrijfsmatige activiteit uit te oefenen in een door hem aangewezen gebouw, op een bij dat gebouw behorend erf of in een door hem aangewezen gebied.

4. De exploitant vraagt de vergunning aan door gebruik te maken van een door de burgemeester vastgesteld formulier, waarbij in elk geval de volgende gegevens worden verstrekt:

- a. voor welke bedrijfsmatige activiteit de vergunning wordt gevraagd;
- b. de persoonsgegevens en een geldig identiteitsbewijs van de exploitant en beheerder;
- c. het adres en telefoonnummer van de locatie waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
- d. het nummer van inschrijving in het Handelsregister;
- e. voor zover van toepassing, de verblijfstitel van de exploitant en beheerder;
- f. voor zover van toepassing, een bewijs waaruit blijkt dat de exploitant en beheerder gerechtigd zijn om in Nederland arbeid te verrichten;
- g. een document waaruit blijkt dat de exploitant gerechtigd is over het gebouw of erf te beschikken waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend;
- h. een verklaring omtrent het gedrag van de exploitant en beheerder.

5. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:8 kan de burgemeester een vergunning als bedoeld in het derde lid weigeren:

- a. als de leefbaarheid in het gebied door de wijze van exploitatie nadelig wordt beïnvloed of dreigt te worden beïnvloed;
- b. als de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
- c. als redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de aanvraag vermelde in overeenstemming zal zijn;
- d. als niet voldaan is aan de bij of krachtens het vierde lid gestelde eisen voor de aanvraag;
- e. als er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
- f. als het uitoefenen van de bedrijfsmatige activiteit in strijd is met het omgevingsplan of de Wet milieubeheer.

6. De exploitant is verplicht elke verandering in de uitoefening van zijn bedrijfsmatige activiteit waardoor deze niet langer in overeenstemming is met de in de vergunning opgenomen gegevens zo spoedig mogelijk aan de burgemeester te melden. De burgemeester verleent een gewijzigde vergunning, als de bedrijfsmatige activiteit aan de vereisten voldoet.

7. Het is verboden het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend voor bezoekers geopend te hebben zonder dat de exploitant of beheerder aanwezig is.

8. De exploitant of de beheerder ziet erop toe dat in of vanuit het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend geen strafbare feiten plaatsvinden.

9. Onverminderd het bepaalde in artikel 1:6 kan de burgemeester een vergunning intrekken of wijzigen als de omstandigheden sinds de vergunningverlening zijn gewijzigd, doordat:

- a. de exploitant of beheerder in enig opzicht van slecht levensgedrag is;
- b. de exploitant of beheerder betrokken is of ernstige nalatigheid kan worden verweten bij activiteiten of strafbare feiten die verband houden met de bedrijfsmatige activiteit of toestaat of gedooft dat strafbare feiten of activiteiten worden gepleegd waarmee de openbare orde nadelig wordt beïnvloed;
- c. er in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit strafbare feiten hebben plaatsgevonden of plaatsvinden;
- d. er aanwijzingen zijn dat in de uitoefening van de bedrijfsmatige activiteit personen werkzaam zijn of zullen zijn in strijd met het bij of krachtens de Wet arbeid vreemdelingen of Vreemdelingenwet 2000 bepaalde;
- e. de exploitant de bedrijfsmatige activiteit heeft beëindigd of gewijzigd; of
- f. redelijkerwijs moet worden aangenomen dat de feitelijke toestand niet met het in de vergunning vermelde in overeenstemming is.

10. Als de bedrijfsmatige activiteit in strijd met de vergunning of het verbod wordt uitgeoefend of als een van de situaties bedoeld in het negende lid van toepassing is, kan de burgemeester, onverminderd het bepaalde in artikel 2:88, een besluit nemen tot sluiting van het gebouw of erf waar de bedrijfsmatige activiteit wordt uitgeoefend.

11. De burgemeester brengt een afschrift van zijn besluit tot sluiting aan op of nabij de toegang van het voor het publiek openstaande gebouw of erf.

12. Eenieder is verplicht toe te laten dat het afschrift wordt aangebracht en aangebracht blijft, zolang de sluiting van kracht is.

13. Het is eenieder verboden een overeenkomstig het tiende lid gesloten gebouw of erf te betreden of daarin of daarop te verblijven.

14. De burgemeester kan de sluiting opheffen als later bekend geworden feiten en omstandigheden hiertoe aanleiding geven en voldoende garanties aanwezig zijn dat geen herhaling van de feiten of gedragingen die tot sluiting hebben geleid, zal plaatsvinden.

15. In afwijking van het derde lid geldt het verbod voor de exploitant die op het moment van inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit al een onder het aanwijzingsbesluit vallende bedrijfsmatige activiteit verricht, voor die bestaande activiteit op bestaande locaties eerst drie maanden na inwerkingtreding van het aanwijzingsbesluit of, als dat eerder is, met ingang van inwerkingtreding van het besluit tot weigering van een door hem aangevraagde of intrekking van een aan hem verleende vergunning.

16. Op de aanvraag om een vergunning is paragraaf 4.1.3.3 van de Algemene wet bestuursrecht (positieve beschikking bij niet tijdig beslissen) niet van toepassing.

J

Artikel 5:15 eerste lid komt te luiden:

1. Het is verboden te venten indien daardoor de openbare orde, de openbare veiligheid, de volksgezondheid of het milieu in gevaar komt.

Artikel II

Dit besluit treedt in werking op de dag na bekendmaking.

Aldus vastgesteld in de openbare raadsvergadering van **[datum]**.

De voorzitter,

De griffier,

Behandelvorschlag

Onderwerp	Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling SWB Midden Twente		
Zaaknummer	3821881	Portefeuillehouder	Gerard Gerrits
Belangrijkste beslis/- besprekspunten	De gemeenteraad wordt voorgesteld om: Toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling SWB Midden Twente.		
Historie	Op 1 juli 2022 zijn wijzigingen in de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen van kracht geworden. Voor een aantal wijzigingen was doorvoeren pas mogelijk als de gemeenschappelijke regelingen hun "regeling" (de statuten van een GR) zouden aanpassen. Begin 2024 heeft het bestuur van de gemeenschappelijke regelingen (GR) hun "regeling" aangepast om invulling te geven aan de gewijzigde Wet op de Gemeenschappelijke regelingen. De concept regeling is aan de betrokken gemeenteraden gezonden om de raden de gelegenheid te geven een zienswijze in te dienen. Deze zaak is door de gemeenteraad op de volgende datum behandeld: 20 maart 2024: 3715061 – Zienswijze ontwerp wijziging GR SWB Midden Twente De conceptregeling is na de zienswijzeperiode (geen zienswijzen) ongewijzigd gebleven en is nu ter instemming aan de colleges gezonden, waarbij de toestemming van de gemeenteraden wordt gevraagd. De instemming van de colleges is nodig bij een aanpassing van de regeling. Deze is de basis voor de besluitvorming die formeel in de algemene besturen plaatsvindt. De gemeenteraad kan de toestemming alleen onthouden als er sprake is van strijdigheid met het recht of het algemeen belang.		

Raad	4 december 2024	
Doel van de sessie	Besluitvorming	
Behandeladvies	De gemeenteraad wordt voorgesteld om het college toestemming te verlenen voor deelname aan de aangepaste gemeenschappelijk SWB Midden Twente. Hierover kan de raad met elkaar en het college in debat.	
Spreekrecht publiek	nee	

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3821881	Lulof, Monique	MSO-SD	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3821881 - Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling van SWB Midden Twente			

BESLUIT

Toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling SWB Midden Twente.

INLEIDING

Wat hieraan vooraf ging

Op 1 juli 2022 zijn wijzigingen in de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen van kracht geworden. De wetswijziging beoogt de sturende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken.

Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling (GR) heeft hun regeling aangepast om invulling te geven aan de gewijzigde Wet op de Gemeenschappelijke regelingen.

Waarom moet u nog een keer een oordeel vellen over de regeling

De concept regeling is aan de gemeenteraden van alle deelnemers van de SWB Midden Twente gezonden om de raden de gelegenheid te geven om een zienswijze in te dienen. Er zijn geen zienswijzen ingediend door de deelnemers.

De conceptregeling is ongewijzigd gebleven en is ter instemming aan het college verzonden, waarbij de toestemming van de gemeenteraden wordt gevraagd.

Na instemming en goedkeuring door alle aangesloten gemeenten kan het Algemeen Bestuur van de GR de regeling definitief vaststellen en laten publiceren.

ARGUMENTEN

1.1 SWB Midden Twente heeft geen zienswijzen ontvangen, waardoor de conceptregeling ongewijzigd is gebleven.

De conceptregeling is aan de deelnemers van de SWB Midden Twente voorgelegd, met het verzoek om zienswijzen op te vragen bij de raden. De gemeenteraad van Hengelo heeft op 20 maart jl. kennis genomen van het gewijzigde ontwerp in concept en op grond daarvan geen zienswijze over het ontwerp geformuleerd. Vervolgens zijn er ook door de andere leden van de GR geen zienswijzen ingediend waardoor de conceptregeling ongewijzigd is gebleven. Om die reden kan er nu een definitief besluit over de regeling worden voorgelegd.

1.2 Het college is bevoegd om instemming te verlenen, omdat er sprake is van een collegeregeling.

Art. 1, lid 4 van de Wgr zegt dat het college toestemming moet verkrijgen van de gemeenteraad. De gemeenteraad kan de toestemming alleen onthouden als er sprake is van strijdigheid met het recht of het algemeen belang.

KANTTEKENINGEN

1.1 De doorlooptijd voor het proces van zienswijzen, toestemming en besluitvorming geeft geen ruimte voor uitloop.

De gewijzigde regeling moet uiterlijk 1 juli 2024 bekend gemaakt zijn. Dit betekent dat dit termijn niet behaald is. Het vraagt een goede bewaking van de termijnen bij alle betrokkenen om verdere uitloop te voorkomen en over te gaan tot besluitvorming in deze.

VERVOLG

Bestuurlijk vervolg

Wij laten de SWB Midden Twente na toestemming van de gemeenteraad per brief weten wat het college heeft besloten. Na instemming en goedkeuring door alle aangesloten gemeenten kan het Algemeen Bestuur van de SWB Midden Twente de regeling definitief vaststellen en laten publiceren.

Financiën

Geen directe financiële gevolgen.

Communicatie

Uitgaande brief naar GR en publicatie besluitvorming na raadstoestemming.

Juridische zaken

De juristen van de gemeente Hengelo zijn zowel in de voorbereiding als in de zaak over zienswijzen en de afwikkeling van de regeling betrokken.

Uitvoering en Evaluatie

Geen bijzonderheden.

BIJLAGEN

Bijlage 1: 20240604_Besluiten Wijziging Wgr

Bijlage 2: 20240902_Verzoek college Hengelo_Wijziging Wgr

Bijlage 3: Regeling SWB Midden Twente 2024

RAADSBSLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3821881	Lulof, Monique	MSO-SD	Gerard Gerrits
ONDERWERP			
3821881 – Gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling van SWB Midden Twente			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

Toestemming te verlenen aan het college om in te stemmen met de gewijzigde Gemeenschappelijke Regeling SWB Midden Twente.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Op 1 juli 2022 zijn wijzigingen in de Wet op de Gemeenschappelijke regelingen van kracht geworden. De wetswijziging beoogt de sturende en controlerende rol van gemeenteraden te versterken. Het bestuur van de gemeenschappelijke regeling (GR) heeft hun regeling aangepast om invulling te geven aan de gewijzigde Wet op de Gemeenschappelijke regelingen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

datum	blad/aantal bladen	SWB Groep
4 juni 2024	1/3	

DB voorstel

Aan Dagelijks bestuur

Van Directieteam

Betreft Wijziging Wgr

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente moet worden gewijzigd. Per 1 juli 2022 is de wet "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" in werking getreden. De wet versterkt de positie van gemeenteraden bij besluitvorming en de controlerende rol in gemeenschappelijke regelingen, door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan. Daartoe bevat de wet een aantal instrumenten. De wet moet uiterlijk 1 juli 2024 zijn geïmplementeerd in de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen die hier worden voorgesteld beperkt zich tot hetgeen op grond van de wet Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen noodzakelijk is.

Vanzelfsprekend wordt deze gelegenheid ook gebruikt om de gemeenschappelijke regeling waar nodig (tekstueel) te actualiseren en moderniseren, waaronder de gewijzigde planning- en control-cyclus.

Zienswijze

De gewijzigde gemeenschappelijke regeling is na ontwerpbesluit aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd voor de zienswijze-procedure.

De raden van de deelnemende gemeenten hebben allen te kennen gegeven geen zienswijze in te dienen:

Op 17 oktober 2023 heeft de gemeenteraad van Hof van Twente besloten geen zienswijze in te dienen naar aanleiding van het ontwerpbesluit.

Op 20 maart 2024 heeft de Gemeenteraad van Hengelo tevens besloten geen zienswijze in te dienen.

Op 23 april 2024 heeft de Gemeenteraad van Borne tevens besloten geen zienswijze in te dienen.

Vaststelling onder voorbehoud

Op 19 april heeft het Dagelijks bestuur het voorstel 'onder voorbehoud vastgesteld', in afwachting van een eventuele zienswijze van de raad van Borne.

Vaststellen

Het Dagelijks bestuur doet het voorstel het ontwerpbesluit definitief vast te laten stellen door het Algemeen bestuur en verzoekt het AB om de colleges voor instemming na toestemming van de raden. Na

Voorstel

Wij verzoeken u het AB voorstel vast te stellen voor de colleges van de deelnemende gemeenten met het verzoek toestemming te vragen aan de raden op het Besluit tot wijzigen van de gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente.

G.B.J. Raanhuis
directeur a.i.

Bijlagen

Gewijzigde Regeling Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente 2024

AB Voorstel verzoek instemming colleges na toestemming raden

datum	blad/aantal bladen	SWB Groep
5 juli 2024	2/3	

AB voorstel

Inleiding

De gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente moet worden gewijzigd. Per 1 juli 2022 is de wet "Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen" in werking getreden. De wet versterkt de positie van gemeenteraden bij besluitvorming en de controlerende rol in gemeenschappelijke regelingen, door hen meer inspraak te geven bij het treffen van gemeenschappelijke regelingen en bij het nemen van besluiten door de besturen daarvan. Daartoe bevat de wet een aantal instrumenten. De wet moet uiterlijk 1 juli 2024 zijn geïmplementeerd in de gemeenschappelijke regelingen. De wijzigingen die hier worden voorgesteld beperkt zich tot hetgeen op grond van de wet Versterken van de democratische legitimatie van gemeenschappelijke regelingen noodzakelijk is.

Vanzelfsprekend wordt deze gelegenheid ook gebruikt om de gemeenschappelijke regeling waar nodig (tekstueel) te actualiseren en moderniseren, waaronder de gewijzigde planning- en control-cyclus.

Zienswijze

De gewijzigde gemeenschappelijke regeling is na ontwerpbesluit aan de raden van de deelnemende gemeenten voorgelegd voor de zienswijze-procedure.

De raden van de deelnemende gemeenten hebben allen te kennen gegeven geen zienswijze in te dienen:

Op 17 oktober 2023 heeft de gemeenteraad van Hof van Twente besloten geen zienswijze in te dienen naar aanleiding van het ontwerpbesluit.

Op 20 maart 2024 heeft de Gemeenteraad van Hengelo tevens besloten geen zienswijze in te dienen.

Op 23 april 2024 heeft de Gemeenteraad van Borne tevens besloten geen zienswijze in te dienen.

Vaststelling onder voorbehoud

Op 19 april heeft het Dagelijks bestuur het voorstel 'onder voorbehoud vastgesteld', in afwachting van een eventuele zienswijze van de raad van Borne.

Voorstel

Wij stellen u voor de colleges van de deelnemende gemeenten om in te stemmen met het besluit tot wijziging van de regeling en hiervoor toestemming te vragen aan hun raden.

Hengelo, 5 juli 2024

Het dagelijks bestuur van SWB Midden Twente,

G.G. Gerrits
Voorzitter

G.B.J. Raanhuis
Secretaris

AB besluit

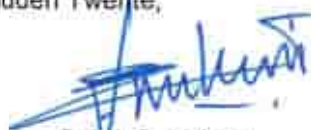
datum	blad/aantal bladen	SWB Groep
31 mei 2024	3/3	

Het Algemeen bestuur van SWB Midden Twente stelt het voorstel van het Dagelijks bestuur vast aangaande het wijzigen van de gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf Midden Twente en verzoekt instemming van de colleges van de deelnemende gemeenten na toestemming van hun raden.

Hengelo, 5 juli 2024

Het algemeen bestuur van SWB Midden Twente,

G.G. Gerrits
Voorzitter

G.B.J. Reanhuis
Secretaris

Gemeente Hengelo
T.a.v. Burgemeester en wethouders van Hengelo
Postbus 18
7550 AA HENGELO

Uitsluitend per e-mail verzonden: gemeente@hengelo.nl

uw kenmerk

—

contactpersoon

V. Gortemaker

doorkiesnummer

074 – 249 2222

betreft

Wijziging gemeenschappelijke regeling SWB
Midden Twente

Bijlage(n)

1

datum

2 september 2024

Geachte leden van het college,

De gemeenschappelijke regeling Gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf "Midden Twente" waarvan uw college deelnemer is, dient te worden gewijzigd als gevolg van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Hierna Wgr). Een concept van deze wijziging hebben wij reeds aan de deelnemers toegezonden en hen verzocht om ter zake zienswijzen in te brengen. Wij vragen u nu een besluit te nemen over het wijzigen van de regeling. Hiervoor heeft u toestemming nodig van uw raad.

Proces

Ten gevolge van de wijziging van de Wet gemeenschappelijke regelingen, dit met het oog op het versterken van de positie van de raden bij gemeenschappelijke regelingen en daarmee het verbeteren van het democratische proces, is de regeling Gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf "Midden Twente" tegen het licht gehouden. Dit heeft geleid tot een aantal voorstellen tot aanpassing van de regeling. Deze aanpassingen zijn vastgelegd in een conceptregeling welke door het Algemeen bestuur op 15 september 2023 is vastgesteld. De conceptregeling is aan de deelnemers voorgelegd met het verzoek om zienswijzen op te vragen bij de raden. Het kunnen indienen van zienswijzen in dit geval is één van de nieuwe wettelijke voorzieningen in de Wgr. Vervolgens zijn geen zienswijzen ingediend, waardoor de conceptregeling ongewijzigd is gebleven. Om die reden kan er nu een definitief besluit over de regeling worden voorgelegd.

Voorliggend besluit

Wij vragen u nu een besluit te nemen over het (definitief) wijzigen van de regeling. Voor het wijzigen van de regeling heeft u toestemming nodig van uw raad.

Vervolg

Als alle deelnemers hetzelfde hebben besloten over de wijziging, is de gemeenschappelijke regeling gewijzigd. Als de besluiten van de deelnemers bekend zijn gemaakt, wordt de gewijzigde regeling gepubliceerd en treedt deze in werking. Vanaf dat moment geldt de gewijzigde regeling.

Het dagelijks bestuur van SWB Midden Twente,

G.G. Gerrits
Voorzitter

A blue ink signature of G.G. Gerrits, the chairperson, written over a blue and red decorative wavy line at the bottom of the page.

J.H. ter Hofte
Secretaris

A blue ink signature of J.H. ter Hofte, the secretary, written over a blue and red decorative wavy line at the bottom of the page.

Gemeenschappelijke regeling Sociaal Werkleerbedrijf "Midden Twente"

De colleges van burgemeester en wethouders van de gemeenten Borne, Hengelo en Hof van Twente hebben met toestemming van hun gemeenteraden besloten de gemeenschappelijke regeling SWB Midden Twente te wijzigen zodat deze per 1 juli 2024 als onderstaand komt te luiden:

BEGRIPPEN

Artikel 1.1

In deze gemeenschappelijke regeling wordt verstaan onder:

- a. de regeling: de gemeenschappelijke regeling SWB Midden Twente;
- b. SWB: het rechtspersoonlijkheid bezittende openbaar lichaam, bedoeld in artikel 2 van de regeling;
- c. openbaar lichaam: openbaar lichaam in de zin van artikel 8, lid 1 van de wet;
- d. deelnemer: een aan deze regeling deelnemend college;
- e. college: college van burgemeester en wethouders;
- f. deelnemende gemeente: de gemeente van een deelnemend college;
- g. algemeen bestuur: het algemeen bestuur van de regeling;
- h. dagelijks bestuur: het dagelijks bestuur van de regeling;
- i. voorzitter: de voorzitter van de regeling;
- j. raad: gemeenteraad van een deelnemende gemeente;
- k. wet: Wet gemeenschappelijke regelingen;
- l. Wsw: Wet sociale werkvoorziening;
- m. bedrijfsonderdeel: organisatie-eenheid, dat activiteiten uitvoert ten behoeve van personen met een afstand tot de reguliere arbeidsmarkt en/of voor een gemeente uitvoeringstaken verricht ten behoeve van beheer en onderhoud van de openbare ruimte;
- n. personeel: degenen die al dan niet krachtens een aanstelling dan wel een arbeidsovereenkomst werkzaamheden verricht voor het openbaar lichaam; en
- o. beleidsregiegroep: overleggroep bestaande uit medewerkers van de sociale en fysieke organisatieonderdelen van de deelnemende gemeenten en de directie van het openbaar lichaam, die het dagelijks en algemeen bestuur adviseert.

Artikel 1.2

Waar in de regeling artikelen van enige wet of wettelijke regeling van overeenkomstige toepassing worden verklaard, treden in die artikelen in de plaats van gemeente (1), de raad (2), burgemeester en wethouders (3) en de burgemeester (4) respectievelijk: het openbaar lichaam (1), het algemeen bestuur (2) het dagelijks bestuur (3) en de voorzitter (4).

OPENBAAR LICHAAM

Artikel 2

1. Er is een openbaar lichaam, genaamd SWB Midden Twente.
2. Het openbaar lichaam stelt zich ten doel om mensen met een (tijdelijke) afstand tot de arbeidsmarkt te ontwikkelen tot waardevolle medewerkers, het bieden van mogelijkheden voor passende arbeid en/of beschut werk, en om ten behoeve van de deelnemende gemeenten uitvoeringstaken te verrichten ten behoeve van het beheer en onderhoud van de openbare ruimte.

BELANGEN EN BEVOEGDHEDEN

Artikel 3

De belangen als bedoeld in artikel 10, lid 1 van de Wgr, ter behartiging waarvan de regeling is getroffen, omvat:

- a. het beheer en een doelmatige exploitatie van het openbaar lichaam met de in artikel 2, lid 2 van deze regeling genoemde doelstellingen;
- b. uitvoering geven aan de Wsw voor personen die op 31 december 2014 een dienstverband hadden op grond van de Wsw en het begeleiden van personen waarvan een deelnemer heeft vastgesteld dat deze uitsluitend in een beschutte omgeving onder aangepaste omstandigheden mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft;
- c. op grond van de Participatiewet uitvoering geven aan arbeidsontwikkeling en arbeidsre-integratie; en
- d. het verrichten van uitvoeringstaken ten behoeve van het beheer en onderhoud van een deelnemende gemeente.
- e. het verrichten van overige uitvoeringstaken ten behoeve van een deelnemende gemeente.

Artikel 4

1. De deelnemers dragen aan het openbaar lichaam over:
 - a. de bevoegdheden die hen met betrekking tot de in artikel 3 genoemde belangen toekomen, voor zover daarvan in deze regeling niet wordt afgeweken, nader te specificeren in prestatiecontracten dan wel dienstverleningsovereenkomsten;
 - b. alle bevoegdheden en verplichtingen die zij ingevolge de Wsw ten aanzien van de dienstbetrekking van Wsw-medewerkers kunnen uitoefenen;
 - c. de bevoegdheid tot het oprichten van een rechtspersoon als bedoeld in artikel 160 van de Gemeentewet, indien dat aangewezen moet worden geacht voor de behartiging van de belangen als bedoeld in artikel 3 van deze regeling.
2. De deelnemers behouden, indien zulks naar hun oordeel onvermijdelijk is, de bevoegdheid om:
 - a. in hun gemeenten werkverbanden in te stellen voor plaatsing van inwoners uit hun gemeente, voor zover zij niet kunnen deelnemen in een gemeenschappelijke regeling die een zodanig werkverband beheert;
 - b. inwoners uit hun gemeenten voor te dragen bij en te doen plaatsen in werkverbanden niet vallend onder deze regeling.
3. het kunnen besluiten tot deelneming/toetreding in belangenverenigingen/werkgeversvereniging ter behartiging van één of meer belangen van SWB Midden Twente, onverminderd het bepaalde in artikel 31a van de Wet gemeenschappelijke regelingen.

BESTUURSORGANEN

Artikel 5

De bestuursorganen van de regeling zijn:

- a. het algemeen bestuur;
- b. het dagelijks bestuur; en
- c. de voorzitter.

ALGEMEEN BESTUUR

Artikel 6

1. Het algemeen bestuur bestaat uit zes leden, waarvan er twee leden uit en door elk van de deelnemers worden aangewezen.
2. Het lidmaatschap van het algemeen bestuur eindigt op de dag waarop de zittingsperiode van de gemeenteraden afloopt. De aftredende leden blijven hun functie waarnemen tot het tijdstip waarop de raden der deelnemende gemeenten de nieuwe wethouders hebben benoemd en deelnemers de nieuwe leden vervolgens hebben aangewezen.
3. De deelnemers beslissen binnen twee maanden na de benoeming als bedoeld in het vorige lid over de aanwijzing van de nieuwe leden van het algemeen bestuur.
4. De voorziening in een tussentijdse vacature geschiedt binnen twee maanden.
5. De leden van het algemeen bestuur kunnen te allen tijde ontslag nemen. Van dit ontslag stellen zij de voorzitter, alsmede de deelnemer die hen heeft aangewezen en de raad van de gemeente waaruit ze afkomstig zijn, schriftelijk in kennis.
6. Voor elk bestuurslid wijst de deelnemer een plaatsvervanger aan.
7. De stemverhouding van de gezamenlijke bestuursleden per deelnemer is verdeeld naar rato van het aantal inwoners uit de gemeente dat wordt begeleid en/of in dienst is van het openbaar lichaam. De stemverhouding wordt jaarlijks vastgesteld op basis van de actuele personele situatie op 1 januari van het betreffende kalenderjaar.
8. Het algemeen bestuur streeft naar unanieme besluitvorming. Bij een afwijkend standpunt van meer dan één gemeente van dat van de gemeente Hengelo wordt de besluitvorming doorgeschoven naar de eerstvolgende bestuursvergadering.

ADVISEURS

Artikel 7

1. Het algemeen bestuur benoemt voor een periode van vier jaren een adviseur uit werkgeverskringen en een adviseur uit werknemerskringen.
2. De adviseurs worden op dezelfde wijze geïnformeerd als het algemeen en dagelijks bestuur en uitgenodigd voor alle algemene en dagelijkse bestuursvergaderingen.
3. De adviseurs hebben spreekrecht in het algemeen en dagelijks bestuur en kunnen gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen.
4. De benoeming van de adviseur uit werknemerskringen gebeurt op voordracht door de Ondernemingsraad van ten minste 1 kandidaat.
5. De adviseurs kunnen voor ten hoogste 1 periode worden herbenoemd.

6. Het adviseurschap is onverenigbaar met een ambtelijke functie, gerelateerd aan een van de deelnemende gemeenten, een daarmee vergelijkbare functie of het lidmaatschap van een van de Colleges en/of raden van de deelnemende gemeenten.

DE WERKWIJZE

Artikel 8

1. Het algemeen bestuur vergadert jaarlijks ten minste tweemaal en voorts zo dikwijls als de voorzitter of een lid van het bestuur of een adviseur hier schriftelijk onder opgaaf van redenen om vragen. De artikelen 16, 17, 19, 20, 26 en 28 t/m 33, van de Gemeentewet zijn, voor zover daarvan niet is afgeweken, van overeenkomstige toepassing op de vergaderingen van het algemeen bestuur, met dien verstande dat de openbare kennisgeving op verzoek van de voorzitter door de deelnemende gemeenten op de aldaar gebruikelijke wijze geschiedt.
2. De voorzitter draagt er tevens zorg voor – bijzondere omstandigheden uitgezonderd – dat het tijdstip van de vergadering wordt bekend gemaakt op de daartoe voorgeschreven wijze.
3. De deuren worden gesloten indien een vijfde deel van het aantal aanwezige leden daarom verzoekt of de voorzitter het nodig oordeelt. Het algemeen bestuur beslist vervolgens of met gesloten deuren zal worden vergaderd.
4. In de besloten vergadering kan niet worden beraadslaagd, noch een besluit worden genomen over:
 - a. het vaststellen of wijzigen van de begroting;
 - b. het vaststellen van de jaarrekening; en
 - c. een voorgenomen besluit tot aanpassing van deze regeling.

Artikel 9

1. Het algemeen bestuur stelt voor haar vergaderingen een reglement van orde vast.
2. Het algemeen bestuur brengt dit reglement en eventueel daarin aan te brengen wijzigingen zo spoedig mogelijk ter kennis van de raden van de deelnemende gemeenten.

HET DAGELIJKS BESTUUR

Artikel 10

1. Het dagelijks bestuur bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter.
2. De leden van het dagelijks bestuur worden benoemd door het algemeen bestuur en bestaat uit één vertegenwoordiger van elk van de deelnemende gemeenten.
3. Het dagelijks bestuur stelt voor haar vergaderingen een reglement van orde vast.
4. Het dagelijks bestuur brengt dit reglement en eventueel daarin aan te brengen wijzigingen zo spoedig mogelijk ter kennis van het algemeen bestuur.
5. Het dagelijks bestuur wordt bijgestaan door een secretaris.

Artikel 11

Het dagelijks bestuur vergadert zo dikwijls de voorzitter het nodig oordeelt of indien een lid of adviseur de voorzitter hierom vraagt, schriftelijk met redenen omkleed.

Artikel 12

1. Het dagelijks bestuur is belast met de dagelijkse leiding van het openbaar lichaam. Behoudens het bepaalde in artikel 33b van de wet behoort hiertoe:
 - a. het beheer van activa en passiva van het openbaar lichaam;
 - b. de zorg, voor zover die niet aan anderen toekomt, voor de controle op het geldelijke beheer en de boekhouding;
 - c. het houden van een gedurig toezicht op al wat het openbaar lichaam aangaat;
 - d. het beheren en onderhouden van de gebouwen, werken en inrichtingen welke het openbaar lichaam in bezit of op enigerlei wijze onder zich heeft; en
 - e. het vaststellen van de plannen en voorwaarden van aanbesteding van werken en leveranties ten behoeve van het openbaar lichaam.
2. Indien gewenst kan het algemeen bestuur in een aanvullende verdeling van taken en bevoegdheden voorzien door middel van een delegatiebesluit. Van deze besluiten worden de deelnemers geïnformeerd.

Artikel 13

Het dagelijks bestuur is belast met het jaarlijks organiseren van algemene bijeenkomsten ten behoeve van de raden van de deelnemende gemeenten.

DE VOORZITTER

Artikel 14

1. De voorzitter wordt in de eerste vergadering van het algemeen bestuur door en uit zijn midden gekozen en benoemd. De benoemingsperiode is gelijk aan de zittingsperiode van het algemeen bestuur als omschreven in artikel 7, lid 1.
2. Bij verhindering of ontstentenis wordt hij vervangen door een ander lid van het algemeen bestuur.
3. Indien en voor zover het algemeen bestuur nog niet in de vervanging heeft voorzien, is het algemeen bestuur bevoegd uit zijn midden een lid aan te wijzen dat tijdelijk in de vervanging voorziet.
4. Het voorzitterschap eindigt indien betrokkene ophoudt lid van het algemeen bestuur te zijn. Het algemeen bestuur voorziet dan onmiddellijk in de vervanging.

Artikel 15

1. De voorzitter is belast met de leiding van de vergaderingen van het algemeen en het dagelijks bestuur.
2. De voorzitter ondertekent met de secretaris alle stukken welke van het algemeen en dagelijks bestuur uitgaan.
3. De voorzitter vertegenwoordigt het openbaar lichaam in en buiten rechte. Hij kan de vertegenwoordiging aan een door hem gemachtigde opdragen.

INFORMATIE- EN VERANTWOORDINGSPLICHT

Artikel 16

1. Een verzoek om inlichtingen wordt schriftelijk ingediend bij het betreffende bestuursorgaan.
2. Het betreffende bestuursorgaan geeft de raden de door een of meer leden van die raden gevraagde inlichtingen:
 - a. binnen één maand na ontvangst van het verzoek en
 - b. overeenkomstig het reglement van orde van die raad voor zover dit niet in strijd is met het openbaar belang.
3. Een lid van het algemeen bestuur geeft het college dat hem heeft aangewezen en de raad van zijn gemeente mondeling of schriftelijk de door een of meer leden van het college onderscheidenlijk de raad gevraagde inlichtingen, op de in die gemeente gebruikelijke wijze.
4. Inlichtingen als bedoeld in artikel 17, tweede lid van de Wgr, wordt mondeling, schriftelijk of digitaal verstrekt.

Artikel 17

1. Het algemeen bestuur, het dagelijks bestuur en de voorzitter verstrekken aan de raad de door één of meer leden daarvan overeenkomstig het reglement van orde van die raad verlangde inlichtingen, een en ander voor zover zulks niet in strijd is met het openbaar belang.
2. Een verzoek om inlichtingen kan schriftelijk of mondeling worden ingediend bij het betreffende orgaan.
3. Het betreffende orgaan verstrekt de gevraagde inlichtingen binnen een maand na ontvangst van het verzoek.

Artikel 18

1. Een lid van het algemeen bestuur voorziet de raad van zijn gemeente van alle informatie die voor een juiste beoordeling van het door het lid in het algemeen bestuur gevoerde en te voeren bestuur noodzakelijk is.
2. Het college verleent daartoe de nodige medewerking door onder meer tijdig de agenda's van vergaderingen van het algemeen bestuur, ter inzage te leggen voor de raad.
3. Een lid van het algemeen bestuur geeft de raad van zijn gemeente de door één of meer leden daarvan, overeenkomstig het reglement van orde van die raad verlangde inlichtingen waarvan het verstrekken niet in strijd is met het openbaar belang.

Artikel 19

1. Een lid van het algemeen bestuur is aan de raad van zijn gemeente verantwoording verschuldigd voor het door hem in het algemeen bestuur gevoerde bestuur.
2. Een raadslid heeft het recht de raad te verzoeken om het lid van het algemeen bestuur te interpellieren of vragen te stellen tijdens een raadsvergadering.
3. De interpellatie of vragenstelling als bedoeld in lid 2 vindt plaats op de wijze, geregeld in het reglement van orde voor de vergaderingen van de betreffende raad.

Artikel 20

1. Het college kan een door hem aangewezen (plaatsvervangend) lid van het algemeen bestuur ontslag verlenen indien deze het vertrouwen van het college niet meer bezit.
2. Op het ontslag is artikel 50 van de Gemeentewet van overeenkomstige toepassing, doch artikel 4:8 van de Algemene wet bestuursrecht is niet van toepassing.

ZIENSWIJZE

Artikel 21

1. Bij besluiten met een aanzienlijk financieel belang, politiek gevoelige besluiten of bij beleidsmatige keuzes, besluit het Algemeen bestuur of, hoe en wanneer de raden van de deelnemende gemeenten in het besluitvormingsproces betrokken worden.
2. Indien het Algemeen bestuur besluit dat de raden van de deelnemende gemeenten in het besluitvormingsproces om zienswijzen worden gevraagd, dan is op de zienswijzeprocedure artikel 35 eerste tot en met vierde lid van de Wgr van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de termijn acht weken bedraagt.
3. Onverminderd het bepaalde in lid 2, worden de raden van de deelnemende gemeenten in de gelegenheid gesteld op besluiten van het Algemeen bestuur voorafgaand zienswijzen naar voren te brengen als een meerderheid van de raden van de deelnemende gemeenten hierom verzoekt.

INSPRAAK

Artikel 22

Bij de totstandkoming van (eigen) beleid kan aan ingezetenen van de deelnemende gemeenten en belanghebbenden inspraak worden verleend, conform afdeling 3.4 Awb.

PERSONEEL

Artikel 23

1. Het openbaar lichaam heeft een ambtelijk apparaat, aan het hoofd waarvan een directeur staat.
2. Het openbaar lichaam is lid van de Werkgeversvereniging Samenwerkende Gemeentelijke Organisaties.
3. Het dagelijks bestuur neemt in dienst, schorst en ontslaat de directeur en de controller.
4. Het dagelijks bestuur stelt in een statuut nadere regels over de verantwoordelijkheden en de bevoegdheden van de directeur en de controller vast.
5. De directeur vervult in het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur de functie van secretaris.
6. De directeur is bestuurder in de zin van de Wet op de Ondernemingsraden.
7. De directeur en de controller zijn verantwoording verschuldigd aan het dagelijks bestuur.
8. Het dagelijks bestuur regelt de vervanging van de directeur in geval van diens afwezigheid.
9. Alle stukken van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur worden door de directeur mede ondertekend.

Artikel 24

Voor het openbaar lichaam zijn verder onder meer werkzaam ambtelijk medewerkers en functionarissen met een vast of tijdelijk dienstverband met het openbaar lichaam, SW-medewerkers, medewerkers die een dienstverband hebben met een aan het openbaar lichaam gelieerde rechtspersoon en overig dienstdoende mensen.

RECHTSPOSITIE MEDEWERKERS

Artikel 25

1. Op de ambtelijk medewerkers is de Cao SGO van toepassing.
2. Op de medewerkers die krachtens de WSW werkzaam zijn gesteld, is de cao-WSW van toepassing.
3. Op verzoek van een deelnemer worden zo mogelijk ook in of bij het openbaar lichaam andere medewerkers dan die bedoeld in lid 1 en 2 toegelaten, waarop een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht van toepassing is.
4. Op verzoek kunnen Wsw-medewerkers, wonend in niet aan deze regeling deelnemende gemeenten, in het openbaar lichaam worden toegelaten.
5. Toelating als bedoeld in lid 3 en 4 vindt plaats onder nader te stellen voorwaarden en tegen betaling van een door het algemeen bestuur vast te stellen bijdrage.
6. Medewerkers met een dienstverband bij een rechtspersoon als bedoeld in artikel 4 lid 1 sub c van deze regeling worden begeleid door het openbaar lichaam.

TAAK DIRECTEUR/SECRETARIS EN CONTROLLER

Artikel 26

1. De dagelijkse leiding van het openbaar lichaam berust bij de directeur.
2. De directeur treedt tevens op als secretaris van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur en van door het algemeen bestuur ingestelde commissies.
3. De directeur woont de vergaderingen van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur bij en heeft in de vergadering een adviserende stem.
4. De directeur staat het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur, de voorzitter en de voorzitter van de door het algemeen bestuur ingestelde commissies terzijde in alles wat de hun opgedragen taken aangaat.
5. De directeur is voor zijn beleid verantwoording verschuldigd aan het dagelijks bestuur.
6. Alle bescheiden die van het algemeen bestuur en het dagelijks bestuur uitgaan, worden door de directeur in zijn hoedanigheid van secretaris mede ondertekend.
7. De directeur wordt bij verhindering of ontstentenis vervangen door de controller.
8. De controller is belast met de administratie en financiële verantwoording van het openbaar lichaam.
9. De verantwoordingsplicht van de controller wordt nader geregeld in een reglement.
10. De taken en bevoegdheden van de directeur en van de controller worden in een door het algemeen bestuur vast te stellen statuut vastgelegd.
11. Het dagelijks bestuur stelt voor de directeur en de controller een instructie (mandaatregeling) vast.

Artikel 27

1. De directeur en de controller van het openbaar lichaam worden in dienst genomen door het dagelijks bestuur.
2. In geval van schorsing en ontslag van de directeur en de controller informeert het dagelijks bestuur het algemeen bestuur.
3. De overige medewerkers worden door de directeur in dienst genomen, geschorst en ontslagen.

FINANCIËN EN BEHEER

Artikel 28

Het dagelijks bestuur stelt regels vast betreffende de organisatie van de financiële administratie en het geldelijk beheer. In deze regels worden o.a. bepalingen opgenomen over:

- a. het verzekeren van de gelden en andere eigendommen en bezittingen van het openbaar lichaam en van derden, voor zover deze worden beheerd door personeel van het openbaar lichaam, tegen benadeling door het personeel of door anderen;
- b. de inrichting van de financiële administratie;
- c. de wijze waarop de invordering der inkomsten plaats heeft en de wijze waarop de betalingen geschieden.

Artikel 29

Ten aanzien van de controle op het geldelijk beheer en de boekhouding zijn de voorschriften ingevolge de Gemeentewet en het Besluit Begroting en Verantwoording van overeenkomstige toepassing.

JAARREKENING

Artikel 30

1. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam stelt de begroting vast in het jaar voorafgaande aan dat waarvoor zij dient.
2. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam zendt de begroting binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 september van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, aan gedeputeerde staten.
3. Het algemeen bestuur van het openbaar lichaam stelt de jaarrekening vast in het jaar volgende op het jaar waarop deze betrekking heeft.
4. In de rekening wordt het door elk van de deelnemende gemeenten over het desbetreffende jaar verschuldigde bedrag per regeling opgenomen.
5. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam zendt de jaarrekening binnen twee weken na de vaststelling, doch in ieder geval vóór 15 juli van het jaar volgende op het jaar waarop de jaarrekening betrekking heeft, aan gedeputeerde staten.

Artikel 31

De ingevolge artikel 186, tweede lid, aanhef en onder b, en derde lid, van de Gemeentewet gestelde regels, alsmede het vierde tot en met het achtste lid van dat artikel, zijn van overeenkomstige toepassing op het openbaar lichaam, met dien verstande dat voor het college wordt gelezen: het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam.

Artikel 32

Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam zendt vóór 30 april van het jaar voorafgaande aan dat waarvoor de begroting dient, de algemene financiële en beleidsmatige kaders en de voorlopige jaarrekening aan de raden van de deelnemende gemeenten, aan de deelnemers en aan de adviseurs.

Artikel 33

1. Het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam zendt de ontwerpbegroting – na advisering door de beleidsregiegroep – twaalf weken voordat zij aan het algemeen bestuur wordt aangeboden, toe aan de raden van de deelnemende gemeenten, aan de deelnemers en aan de adviseurs.
2. In de ontwerpbegroting wordt de verschuldigde totale bijdrage aangegeven voor elke gemeente.
3. De ontwerpbegroting wordt door de zorg van de besturen van de deelnemende gemeenten voor een ieder ter inzage gelegd en, tegen betaling van de kosten, algemeen verkrijgbaar gesteld.
4. De raden van de deelnemende gemeenten, de deelnemers en de adviseurs, kunnen bij het dagelijks bestuur van het openbaar lichaam hun zienswijze over de ontwerpbegroting naar voren brengen. Het dagelijks bestuur voegt de commentaren waarin deze zienswijze is vervat bij de ontwerpbegroting, zoals deze aan het algemeen bestuur wordt aangeboden.
5. Nadat deze is vastgesteld, zendt het algemeen bestuur van het openbaar lichaam, zo nodig, de begroting aan de raden van de deelnemende gemeenten, die ter zake bij gedeputeerde staten hun zienswijze naar voren kunnen brengen. De vastgestelde begroting wordt tegelijk met de toezending aan de raden, toegezonden aan de deelnemers en de adviseurs.
6. Het eerste, derde en vierde lid zijn van toepassing op besluiten tot wijziging van de begroting. In de gemeenschappelijke regeling kan worden bepaald ten aanzien van welke categorieën begrotingswijzigingen hiervan kan worden afgeweken.
7. De artikelen 186 tot en met 213 van de Gemeentewet zijn van overeenkomstige toepassing, voor zover daarvan bij of krachtens deze wet niet is afgeweken.

Artikel 34

1. De gemeenten betalen bij wijze van voorschot in maandelijkse termijnen na facturering uiterlijk 10 werkdagen voor het eind van de kalendermaand de in de goedgekeurde begroting vastgestelde bijdrage uit aan het openbaar lichaam.
2. Indien van toepassing wordt de rijksbijdrage Wsw, zijnde het SW-deel van de Participatiewet, inclusief de eventuele aanpassingen daarvan van rijkswege binnen 4 werkdagen na ontvangst door de gemeenten ongekort overgemaakt aan het openbaar lichaam.
3. Bij niet-tijdige betaling is de wettelijke rente verschuldigd.
4. Verrekening van het verschil van het op grond van lid 1 betaalde bedrag en het werkelijk verschuldigde bedrag vindt plaats terstond na de mededeling aan de raden over de vaststelling van de rekening.

ARCHIEF

Artikel 35

1. Het dagelijks bestuur draagt zorg voor de archiefbescheiden van de bestuursorganen ingesteld bij de gemeenschappelijke regeling overeenkomstig de geldende regelgeving waaronder de Archiefwet 1995.
2. Gedeputeerde Staten oefenen toezicht uit op de in het eerste lid aan het dagelijks bestuur opgedragen zorg voor de archiefbescheiden.
3. De directeur is belast met het beheer van de archiefbescheiden.
4. Voor de bewaring van de op grond van de artikelen 12 en 13 van de Archiefwet 1995 over te brengen archiefbescheiden van de in deze regeling genoemde bestuursorganen wijst het dagelijks bestuur een archiefbewaarplaats aan.

TOETREDING

Artikel 36

1. Tot de regeling kunnen uitsluitend colleges van gemeenten toetreden.
2. De deelname gaat in met ingang van een nader te bepalen datum, vastgesteld door het algemeen bestuur en het bevoegde bestuursorgaan van de toetredende deelnemer.
3. Het algemeen bestuur stelt voor de nieuwe deelnemer een toetredingsvergoeding vast gerelateerd aan de stand van het weerstandsvermogen van het openbaar lichaam en andere voorwaarden waaraan de nieuwe deelnemer moet voldoen.

UITTREDING

Artikel 37

1. Indien een deelnemer na verkregen toestemming van zijn raad heeft besloten uit de regeling te willen treden, doet deze van het voornemen hiertoe mededeling aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur zendt het voorgenomen besluit onverwijld aan de andere deelnemers.
2. Na mededeling aan de overige deelnemers van het voorgenomen besluit tot uittreding wordt over de financiële gevolgen overleg gevoerd tussen de deelnemer en het openbaar lichaam over de totale financiële vergoeding die de uittredende deelnemer moet betalen.
3. Indien een deelnemer wil uittreden, zal in het kader van de afwikkeling van de financiële gevolgen daarvan:
 - a. een toewijzing van personeel verbonden aan het openbaar lichaam aan deze deelnemer plaatsvinden voor zover het betreft WSW-medewerkers, beschut werk-medewerkers en re-integratiemedewerkers die afkomstig zijn uit de gemeente van de deelnemer, en
 - b. voor zover het gaat om medewerkers die krachtens een arbeidsovereenkomst naar burgerlijk recht werkzaam zijn, zal door het bestuur een toedeling worden gemaakt aan de uittredende deelnemer en/of kan tussen de deelnemers worden overeengekomen dat er een vergoeding zal worden betaald door de uittredende deelnemer voor het in dienst houden van betreffende medewerkers bij het openbaar lichaam.
4. De hoogte van de totale financiële vergoeding die de uittredende deelnemer moet betalen wordt mede bepaald door de rechten en verplichtingen die het openbaar lichaam voor de uitvoering van taken voor de uittredende deelnemer is aangegaan.
5. De hoogte van de totale financiële vergoeding wordt voorts mede bepaald door het algemeen bestuur op basis van de begroting van het openbaar lichaam over het jaar waarin de mededeling van het verzoek tot uittreding is kenbaar gemaakt aan het algemeen bestuur.
6. De hoogte van de totale financiële vergoeding wordt verder mede bepaald op basis van het takenpakket dat de uittredende/opzeggende deelnemer afnam van het openbaar lichaam over het jaar waarin de mededeling van het verzoek tot uittreding is kenbaar gemaakt aan het algemeen bestuur waarbij:
 - a. Personeelskosten (direct en indirect) in verband met de medewerkers als bedoeld in artikel 22 worden voor de duur van 2 jaar berekend vanaf het moment van uittreding.
 - b. Overige exploitatiekosten met een structureel karakter voor de duur van 2 jaar worden berekend vanaf het moment van uittreding.
7. Een uittredende deelnemer kan geen recht doen gelden op de overdracht van enig eigendom van het openbaar lichaam.
8. De uittredende partij kan met instemming van het openbaar lichaam besluiten personeel in dienst te nemen.
9. Het hiervoor onder lid 3 tot en met 8 bedoelde is gericht op het verkrijgen van overeenstemming over de totale financiële vergoeding.
10. Indien er geen overeenstemming wordt bereikt zal een commissie van een drietal onafhankelijke deskundigen worden belast met de opdracht de totale financiële vergoeding te bepalen met inachtneming van dit artikel. Het algemeen bestuur wijst de leden van de commissie aan.
11. Op basis van de vastgestelde totale financiële vergoeding neemt de betreffende deelnemer een definitief besluit over uittreding uit de regeling. Hij zendt het definitieve besluit aan het algemeen bestuur. Het algemeen bestuur zendt het definitieve besluit van de deelnemer onverwijld aan de andere deelnemers.
12. De uittreding uit de regeling treedt in werking met inachtneming van een termijn van een jaar, te rekenen vanaf 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin het uittredingsbesluit, zoals bedoeld in het elfde lid, is toegezonden.
13. Na uittreding wordt een eventuele dienstverleningsovereenkomst ontbonden, tenzij anders wordt overeengekomen.

WIJZIGING

Artikel 38

1. Deze regeling kan op voorstel van het algemeen bestuur of van een deelnemer worden gewijzigd door een daartoe strekkend besluit van alle deelnemende colleges met toestemming van hun raden.
2. Indien het algemeen bestuur een wijziging van deze regeling wenselijk acht, zendt het dagelijks bestuur de door het algemeen bestuur vastgestelde ontwerpwijziging met een toelichting aan de colleges.
3. De colleges hebben de gelegenheid binnen acht weken na dagtekening hun zienswijzen naar voren te brengen dan wel toestemming als bedoeld in artikel 1 van de wet te vragen aan hun gemeenteraden en een besluit te nemen.
4. Het bepaalde in lid 1 is niet van toepassing op een wijziging van de regeling die uitsluitend betrekking heeft op aanpassingen aan veranderde wettelijke bepalingen. Tot dergelijke wijziging kan worden

besloten door middel van een besluit van het algemeen bestuur met gewone meerderheid van stemmen.

Artikel 39

1. De gemeenten zullen er steeds zorg voor dragen dat het openbaar lichaam te allen tijde over voldoende middelen beschikt om aan al haar verplichtingen jegens derden te kunnen voldoen.
2. Indien bij het algemeen bestuur bekend is dat een deelnemende gemeente weigert deze uitgaven op haar begroting te zetten, doet het algemeen bestuur onverwijld aan Gedeputeerde Staten het verzoek over te gaan tot toepassing van artikel 194 en 195 Gemeentewet.

OPHEFFING

Artikel 40

1. Deze regeling kan slechts worden opgeheven bij tenminste tweederdemeerderheid besluit van de deelnemende colleges.
2. Een besluit als bedoeld in het eerste lid, kan niet eerder worden genomen dan nadat het algemeen bestuur daarover zijn mening kenbaar heeft gemaakt.
3. In geval van een opheffing, zoals vermeld in het voorgaande lid, wordt het dagelijks bestuur belast met het opstellen van een liquidatieplan. Bij het opstellen van dit plan kan zo nodig worden afgeweken van de bepalingen in deze regeling. In het plan wordt voorzien in de personele gevolgen van de opheffing.
4. Het liquidatieplan voorziet in de financiële gevolgen van de opheffing, inclusief de aflossing van aangegane leningen, de verdeling van de verplichtingen over de deelnemende gemeenten en in de gevolgen voor het personeel en de archieven.
5. Het liquidatieplan wordt door het algemeen bestuur, de deelnemers en de raden van de deelnemende gemeenten gehoord hebbende, vastgesteld.
6. De gemeenten verbinden zich in geval van opheffing van de regeling tot uitvoering van dit liquidatieplan.
7. De organen van de regeling blijven, zo nodig, na de beëindiging van de regeling in functie, totdat de liquidatie is voltooid.
8. De opheffing gaat in op de eerste dag van de maand volgende op de datum van doorhaling in de registers.

EVALUATIE

Artikel 40

1. Het Algemeen bestuur evalueert de regeling met de deelnemers en de raden van de deelnemende gemeenten en brengt hierover, uiterlijk een maand voorafgaande aan het eind van elke zittingsperiode van de gemeenteraad, aan de deelnemers en de raden van de deelnemende gemeenten verslag uit vergezeld van conclusies en aanbevelingen.
2. Het Dagelijks bestuur legt de onderzoeksvraagstelling voor de uit te voeren evaluatie, om zienswijzen voor aan de deelnemers en de raden van de deelnemende gemeenten. Artikel 35 eerste tot en met vierde lid van de wet zijn van overeenkomstige toepassing met dien verstande dat de termijn acht weken bedraagt.
3. Het Algemeen bestuur stelt de onderzoeksvraagstelling vast.

SLOTBEPALING

Artikel 41

In alle gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist het algemeen bestuur.

DUUR EN INWERKINGTREDING

Artikel 42

Deze regeling wordt aangeaan voor onbepaalde tijd.

Artikel 43

1. Deze wijziging treedt in werking met ingang van 1 juli 2024. De gemeente Hengelo draagt zorg dat op de wettelijke voorgeschreven wijze hieraan bekendheid wordt gegeven.

- ## Artikel 44

RAADSBESLUIT

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	SECTOR	PORT. HOUDER
3823606	roelofs, maaïke	SO-AR	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3823606 - Vaststellen Havengeldenverordening 2025			

DE RAAD VAN DE GEMEENTE HENGELO BESLUIT:

De Havengeldenverordening 2025 vast te stellen.

PUBLIEKSVRIENDELIJKE SAMENVATTING

Naar aanleiding van een evaluatie van de huidige Havengeldenverordening bij gebruikers wordt voorgesteld om de grondslag en wijze van inning van de havengelden in 2025 aan te passen. Dit moet leiden tot minder administratieve lasten voor de gebruikers van de haven. De raad wordt gevraagd de Havengeldenverordening 2025 vast te stellen.

DE GEMEENTERAAD VAN HENGELO,

DATUM

De griffier

De voorzitter

RAADSADVIES

ZAAKNUMMER	BEHANDELEND AMBTENAAR	AFDELING	PORT. HOUDER
3823606	roelofs, maaïke	SO-AR	Hanneke Steen-Klok
ONDERWERP			
3823606 - Vaststellen Havengeldenverordening 2025			

BESLUIT

De gemeenteraad besluit:

1. De Havengeldenverordening 2025 vast te stellen.

INLEIDING

Met ingang van 2021 is de havengeldenverordening aangepast voor de vijf gemeenten die samen het Havenbedrijf Twente vormen. Deze wijziging hield in dat de heffing niet langer gebaseerd was op het maximale laadvermogen van een schip, maar op de werkelijk vervoerde lading. Dit werd geïntroduceerd met het doel een rechtvaardigere inning van havengelden te realiseren, waarbij de kosten meer in lijn zouden zijn met de feitelijke activiteiten van de gebruikers.

Echter, gaven gebruikers van de haven aan ontevreden te zijn over deze nieuwe inningsgrondslag. In reactie hierop heeft het Havenbedrijf beloofd om de grondslagen in 2023 te evalueren. Op basis van de bevindingen uit deze evaluatie wordt voorgesteld om de Havengeldenverordening 2025 aangepast vast te stellen zodat deze beter aansluit bij de wensen en ervaringen van de gebruikers.

ARGUMENTEN

De evaluatie van de huidige havengeldenverordening heeft aangetoond dat de wijzigingen per 2021 niet het beoogde resultaat hebben opgeleverd. Stakeholders hebben duidelijk aangegeven dat de verordening hen vooral extra lasten oplegt. Hieronder worden de belangrijkste punten toegelicht, samen met de aanpassingen die zijn doorgevoerd voor de Havengeldenverordening 2025.

1. Verhoogde administratieve lasten: Alle gebruikers van het Twentekanaal ervaren nu hogere administratieve kosten, omdat elke handeling in elke gemeente afzonderlijk moet worden geregistreerd. Dit geldt zelfs voor handelingen die in dezelfde haven plaatsvinden, zoals laden en lossen in Hengelo.
2. Perceptie van rechtvaardigheid: De claim dat de huidige grondslagen voor havengelden meer rechtvaardigheid zouden bieden, wordt niet gedeeld door de gebruikers. Uit de evaluatie blijkt dat zij deze verbetering niet hebben ervaren.
3. Extra administratieve taken voor havenmeesters: Het separaat administreren van elke handeling heeft geleid tot meer werk voor havenmeesters en GBTwente. Dit arbeidsintensieve proces heeft soms geleid tot achterstanden in de afhandeling van aanslagen.
4. Foutgevoeligheid van software: De aanpassing van de inningssoftware, die meer variabelen vereiste, heeft geleid tot een hogere foutgevoeligheid. Het corrigeren van deze fouten kost tijd en verhoogt de kosten voor het Havenbedrijf.

Om de eerdergenoemde problemen aan te pakken, zijn de volgende wijzigingen doorgevoerd in de Havengeldenverordening 2025 (zie ook bijlage 1 en 2):

1. Wijziging tarieftoepassing: Het tarief wordt nu gebaseerd op het maximale laadvermogen met een maximum diepgang van 2,80 meter, in plaats van op werkelijke in- en uitgeladen tonnen. Dit vereenvoudigt de tariefstructuur en maakt deze minder belastend voor gebruikers.

2. Herziening van de aangifteprocedure: In plaats van een voldoening op aangifte, wordt er weer gewerkt met een heffing via aanslag (biljet). Dit betekent dat de verplichte aanmelding in de portal voor schippers vervalst. Havenmeesters beschikken al over de benodigde informatie, wat de efficiëntie verhoogt en onnodige administratieve lasten en technische problemen voorkomt.

KANTTEKENINGEN

Als een schip uitsluitend laadt en lost op het Twentekanaal, zonder het te verlaten, kan het in één week meerdere reizen doen voor 1x havengeld. Het gaat – vooralsnog – niet om grote aantallen schepen die dit doen. Maar dat zou kunnen veranderen.

Werkelijke vervoerde tonnen maken geen deel meer uit van de administratie van de havenmeesters. Deze zijn nog wel beschikbaar via de havenmonitor op de website van Port of Twente.

Als wordt teruggegaan van voldoening op aangifte naar heffing bij wege van aanslagbiljet, dan is daaraan inherent dat het initiatief niet meer bij de schipper ligt maar bij de heffingsambtenaar. Die moet de schipper uitnodigen aangifte te doen.

VERVOLG

Via het Havenbedrijf Twente zal de communicatie plaatsvinden richting gebruikers van het Twentekanaal.

BIJLAGEN

Bijlage 1: Was wordt tabel Havengeldenverordening 2025

Bijlage 2: Havengeldenverordening Hengelo 2025

Was-wordt tabel artikelen Havengeldenverordening 2025

Rood = verwijderd

Groen = toegevoegd

HOOFDSTUK 1. Algemene bepalingen	Hoofdstuk 1. ALGEMENE BEPALINGEN
Artikel 1. Aard	Artikel 1 Aard
Krachtens deze verordening wordt geheven: a. havengeld; b. kade- en opslaggeld.	Krachtens deze verordening wordt geheven: a. havengeld; b. kade- en opslaggeld.
Artikel 2. Definities	Artikel 2 Definities
Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder: a. "Bulkgoederen": goederen -zowel nat als droog- die los gestort in schepen worden vervoerd; b. "gemeentelijk vaarwater": gemeentelijk vaarwater in de zin van de Havenbeheerverordening; c. "haven": haven in de zin van de Havenbeheerverordening; d. "havenmeester": havenmeester in de zin van de Havenbeheerverordening; e. meetbrief: het document als bedoeld in de Meetbrievenwet 1981; f. Reis: het binnenkomen en ligplaats kiezen van een schip dat bestemd of geschikt is voor het vervoer te water van zaken, gedurende de periode waarbinnen het laden en/of lossen redelijkerwijs kan plaatsvinden, en het weer verlaten van het gemeentelijk vaarwater; g. "schip": schip in de zin van de Havenbeheerverordening; h. "schipper": schipper in de zin van de Havenbeheerverordening; i. sleepboot: een vaartuig dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het slepen of duwen van andere vaartuigen; j. "Stukgoederen": goederen -niet zijnde bulkgoederen- die al dan niet in containers worden vervoerd; k. TEU: Standaardmaat voor 20 foot containers. De afkorting staat voor Twenty Foot Equivalent Unit. 1 TEU is 6,10 meter lang, 2,44 m breed en 2,59 m hoog. Een container van 40 foot lang geldt als 2 TEU en een container van 45 foot geldt als 2,25 TEU; l. Ton: is een massa van 1000 kilogram; m. "verlader": de producent of ontvanger van de goederen die wil dat deze vervoerd worden; n. vrachtbrief: een document waaruit de hoeveelheid en soort van de vervoerde lading blijkt	1. De definities uit de Havenbeheerverordening Hengelo 2021 en de Binnenvaartwet zijn van overeenkomstige toepassing op hetgeen in deze verordening is bepaald. 2. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder: a. Green Award: keurmerk voor schepen die voldoen aan hoge eisen op het gebied van veiligheid en milieu, zoals die wordt uitgegeven door de Stichting Green Award; b. meetbrief: het document als bedoeld in de Meetbrievenwet 1981; c. reis: het binnenkomen en ligplaats kiezen van een schip dat bestemd of geschikt is voor het vervoer te water van zaken, gedurende de periode waarbinnen het laden en/of lossen redelijkerwijs kan plaatsvinden, en het weer verlaten van het gemeentelijk vaarwater; d. sleepboot: een vaartuig dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het slepen of duwen van andere vaartuigen; e. ton: een massa van 1000 kilogram; f. verlader: de producent of ontvanger van de zaken die wil dat deze worden vervoerd; g. vrachtschip: een vaartuig dat hoofdzakelijk is bestemd of wordt gebruikt voor het vervoer van zaken en als vrachtschip op de meetbrief is aangemerkt; h. waterverplaatsing: de in m3 uitgedrukte waterverplaatsing bij de grootste toegelaten diepgang van het vaartuig volgens een bij het vaartuig behorende geldige meetbrief met een maximum van 2.80 meter, waarbij 1.000 kg laadvermogen gelijkgesteld wordt met 1 m3 waterverplaatsing; i. week: een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen.

en indien deze in containers is vervoerd het aantal TEU's; o. Week: een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen.	
--	--

Hoofdstuk 2 VAN HET HAVENGELD	Hoofdstuk 2 HET HAVENGELD
--------------------------------------	----------------------------------

Artikel 3. Belastbaar feit	Artikel 3 Belastbaar feit
Onder de naam van 'havengeld' wordt een recht geheven ter zake: a. van het gebruik door schepen van het voor de openbare dienst bestemde gemeentelijk vaarwater, dat in eigendom, beheer of onderhoud is bij de gemeente en/of b. van het gebruik door deze schepen van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, welke werken of inrichtingen in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of c. voor het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.	Onder de naam van 'havengeld' wordt een recht geheven voor: a. het gebruik door schepen van het voor de openbare dienst bestemde gemeentelijk vaarwater dat in eigendom, beheer of onderhoud is bij de gemeente en/of; b. het gebruik door deze schepen van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, welke werken of inrichtingen in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of; c. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 4. Belastingplicht	Artikel 4 Belastingplicht
Belastingplichtig is de schipper, de gezagvoerder, de reder of de eigenaar van het schip dat gebruik maakt van gemeentelijk vaarwater, dan wel de verlader of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.	Belastingplichtig is de schipper, de gezagvoerder, de reder of de eigenaar van het schip dat gebruik maakt van gemeentelijk vaarwater, dan wel de verlader of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.

Artikel 5. Vrijstellingen	Artikel 5 Vrijstellingen
Geen havengeld wordt geheven voor: a. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn bij het rijk voor de naleving of de handhaving van de scheepvaartreglementen; b. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn voor het beheer en onderhoud van de haven van de gemeente Hengelo; c. schepen behorende aan de gemeente Hengelo; d. schepen, die uitsluitend aanleggen voor het innemen van levensmiddelen voor eigen gebruik voor de opvarenden, waarbij de duur van de aanleg vier uren niet mag overschrijden; e. schepen die uitsluitend voor het uitvoeren van reparaties in gemeentelijk vaarwater verblijven; f. sleepboten die niet langer dan vierentwintig uur in gemeentelijk vaarwater verblijven;	Geen havengeld wordt geheven voor: a. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn bij het rijk voor de naleving of de handhaving van de scheepvaartreglementen; b. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn voor het beheer en onderhoud van de haven van de gemeente Hengelo; c. schepen behorende aan de gemeente Hengelo; d. schepen, die uitsluitend aanleggen voor het innemen van levensmiddelen voor eigen gebruik voor de opvarenden, waarbij de duur van de aanleg vier uren niet mag overschrijden; e. schepen die uitsluitend voor het uitvoeren van reparaties in gemeentelijk vaarwater verblijven;

g. hospitaalschepen, uitsluitend als zodanig in gebruik; h. schepen, waarmee uitsluitend gebruik wordt gemaakt van het gemeentelijk vaarwater voor doorvaart of om van vaarrichting te veranderen; i. voortgezet verblijf, indien en voor zover dat voortgezet verblijf uitsluitend een gevolg is van de stremming van de scheepvaart door ijs of andere meteorologische omstandigheden of door het onklaar worden van delen van het Twentekanaal, als sluizen en dergelijke.	f. schepen, waarmee uitsluitend gebruik wordt gemaakt van het gemeentelijk vaarwater voor doorvaart of om van vaarrichting te veranderen; g. sleepboten die niet langer dan vierentwintig uur in gemeentelijk vaarwater verblijven; h. hospitaalschepen, uitsluitend als zodanig in gebruik; i. lichten, die in geval van averij aan een vaartuig, de lading van een dergelijk vaartuig lossen; j. roeiboten, behorende bij vaartuigen, waarvoor havengeld verschuldigd is; k. voortgezet verblijf, voor zover dat voortgezet verblijf uitsluitend een gevolg is van de stremming van de scheepvaart door ijs of andere meteorologische omstandigheden of door het onklaar worden van delen van het Twentekanaal, als sluizen en dergelijke.
---	--

Artikel 6. Maatstaf van heffing en tarief	Artikel 6 Maatstaf van heffing en tarief
De havengelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de in de verordening en tarieventabel gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.	De havengelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de in de verordening en tarieventabel gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.

Artikel 7. Tarieftoepassing	Artikel 7 Tarieftoepassing
1. Voor de toepassing van de tarieven wordt: a. voor de lading in de vorm van containers uitgegaan van aantallen uitgedrukt in TEU (Twenty foot Equivalent Unit) als genoemd in de vrachtbrief of daarmee vergelijkbare documenten waaruit het aantal TEU's blijkt; b. voor de lading van bulkgoederen (nat en droog) en overige ladingvormen uitgegaan van het gewicht van de lading in tonnen als genoemd in de vrachtbrief of daarmee vergelijkbare documenten waaruit de het gewicht van de lading blijkt; c. bij het ontbreken van een aangifte wordt een naheffingsaanslag opgelegd op basis van het maximale laadvermogen van het schip, als er tijdens de reis sprake is geweest van laden of van lossen. Als er tijdens de reis sprake is geweest van laden én lossen wordt een naheffingsaanslag opgelegd op basis van het maximale laadvermogen van het schip vermenigvuldigd met twee. 2 De heffing van havengeld voor een reis ten behoeve van het laden of lossen van zaken geeft recht op een onafgebroken gebruik van het	Voor de toepassing van de tarieven wordt: a. bij het aantal m3 waterverplaatsing uitgegaan van de meetbrief; b. bij het ontbreken van een meetbrief of enig ander daarmee vergelijkbaar document of bij weigering om één van deze te tonen, de waterverplaatsing door de ambtenaar belast met de heffing van de gemeentelijke belastingen als bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet vastgesteld en wordt het havengeld naar de uitkomst daarvan geheven. 2. De heffing van havengeld voor een reis ten behoeve van het laden of lossen van zaken geeft recht op een onafgebroken gebruik van het gemeentelijk vaarwater gedurende de periode van één week. 3. Op de termijn genoemd in het tweede lid van dit artikel is de Algemene Termijnenwet van toepassing. 4. Bij een voortgezet verblijf wordt voor vaartuigen waarvoor het havengeld is geheven na afloop van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn

gemeentelijk vaarwater gedurende de periode van een week.	en voorts telkens na verloop van een periode van één week het havengeld opnieuw heffen.
---	---

Artikel 8. Belastingtijdvak	Artikel 8 Belastingtijdvak
Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.	Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 9. Ontstaan van de belastingschuld	Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld
De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik en/of genot als bedoeld in artikel 3 van deze verordening.	De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik en/of genot als bedoeld in artikel 3 van deze verordening.

Hoofdstuk 3 VAN HET KADE- EN OPSLAGGELD	Hoofdstuk 3 HET KADE- EN OPSLAGGELD
---	-------------------------------------

Artikel 10 Belastbaar feit	Artikel 10 Belastbaar feit
Onder de naam 'kade- en opslaggeld' wordt een recht geheven voor: a. het gebruik van voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, die in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of b. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.	Onder de naam 'kade- en opslaggeld' wordt een recht geheven voor: a. het gebruik van voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, die in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of; b. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 11 Belastingplicht	Artikel 11 Belastingplicht
Belastingplichtig is degene , die gebruik maakt van de in artikel 10 genoemde voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, dan wel het genot daarvan heeft.	Belastingplichtig is de persoon , die gebruik maakt van de in artikel 10 genoemde voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, dan wel het genot daarvan heeft.

Artikel 12 Vrijstelling	Artikel 12 Vrijstelling
Geen opslaggeld wordt geheven voor het opslaan van aan het Rijk of aan de gemeente Hengelo toebehorende zaken.	Geen opslaggeld wordt geheven voor het opslaan van aan het Rijk of aan de gemeente Hengelo toebehorende zaken.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief	Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief
1. De kade- en opslagelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 3 van de bij de verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de daarin gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.	1. De kade- en opslagelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 3 van de bij de verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de daarin gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.
2. Het recht als bedoeld in hoofdstuk 3, lid 1 van de tarieventabel, wordt berekend naar de oppervlakte van de grond, welke door de zaken aan het gebruik of verkeer wordt onttrokken.	2. Het recht als bedoeld in hoofdstuk 3.1 van de tarieventabel, wordt berekend naar de oppervlakte van de grond, welke door de zaken aan het gebruik of verkeer wordt onttrokken.

Artikel 14 Belastingtijdvak	Artikel 14 Belastingtijdvak
Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.	Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 15 Ontstaan van de belastingschuld	Artikel 15 Ontstaan van de belastingschuld
De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik van de gemeentelijke kade en/of het opslagterrein, dan wel bij aanvraag van het genot van de dienst.	De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik van de gemeentelijke kade en/of het opslagterrein, dan wel bij aanvraag van het genot van de dienst.

Artikel 16 Teruggaaf	Artikel 16 Teruggaaf
1. Indien voor het verstrijken van de termijn het gebruik, waarvoor het onder Hoofdstuk 3, onder 3.1.1 van de bij de verordening behorende tarieventabel genoemde opslaggeld is betaald, niet meer plaatsvindt, wordt teruggaaf verleend van het gedeelte van het kade- en opslaggeld dat overblijft na aftrek van de kade- en opslaggeld, welke voor het plaatsgevonden gebruik of genot worden geheven. 2. Teruggaaf van het kade- en opslaggeld vindt op aanvraag plaats voor zover als gevolg van overmacht geen afvoer per schip van de ter verzending geplaatste zaken kan plaatsvinden. Het bestaan van overmacht situatie en de duur daarvan moeten schriftelijk worden aangetoond.	1. Als vóór het verstrijken van de termijn het gebruik of genot, waarvoor het in hoofdstuk 3.1.2 van de tarieventabel genoemde opslaggeld is betaald, niet meer plaatsvindt, wordt teruggaaf verleend van het gedeelte van het kade- en opslaggeld dat overblijft na aftrek van de kade- en opslaggeld die voor het plaatsgevonden gebruik of genot worden geheven. 2. Teruggaaf van het kade- en opslaggeld vindt op aanvraag plaats voor zover als gevolg van overmacht geen afvoer per schip van de ter verzending geplaatste zaken kan plaatsvinden. Het bestaan van een overmachtssituatie en de duur daarvan moeten schriftelijk worden aangetoond.

HOOFDSTUK 4 Slotbepalingen	Hoofdstuk 4 SLOTBEPALINGEN
----------------------------	-----------------------------------

Artikel 17 Wijze van heffing	Artikel 17 Wijze van heffing
1. De rechten op grond van hoofdstuk 2 van de tarieventabel worden geheven bij wege van voldoening op aangifte. Na de ontvangst van een gedane aangifte wordt voor de voldoening een uitnodiging tot betaling verzonden. 2. De rechten op grond van hoofdstuk 3 van de tarieventabel worden geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder wordt begrepen een nota of andere schriftuur.	1. De rechten op grond van hoofdstuk 2 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslagbiljet. 2. De rechten op grond van hoofdstuk 3 van de tarieventabel worden geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder wordt begrepen een nota of andere schriftuur.

Artikel 18 Termijn van betaling	Artikel 18 Termijn van betaling
1. De belasting als bedoeld in artikel 3 moet, als aangifte is gedaan, overeenkomstig de gedane aangifte worden betaald binnen één maand na de	1. In afwijking van de Invorderingswet 1990 moet de belasting als bedoeld in artikel 3 worden betaald ingeval deze:

verzenddatum van de in artikel 17 eerste lid bedoelde uitnodiging tot betaling. Deze termijn van betaling geldt ook voor de bestuurlijke boeten die bij de uitnodiging tot betaling worden opgelegd. Ter zake van de niet-nakoming van deze betalingsverplichting kunnen op voet van Hoofdstuk VIIIA Algemene wet inzake Rijksbelastingen bestuurlijke boeten worden opgelegd. 2. De belasting die bij wege van schriftelijke kennisgeving wordt geheven als bedoeld in artikel 17, lid 2, moet worden betaald op het moment van uitreiken van de kennisgeving. 3. Een naheffingsaanslag moet binnen veertien dagen worden betaald. Deze termijn van betaling geldt ook voor de bestuurlijke boeten die bij de naheffingsaanslag worden opgelegd. 4. De naheffingsaanslagen kunnen doormiddel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van belastingschuldige worden afgeschreven in één termijn van 14 dagen. 5. De uitnodigingen tot betaling kunnen doormiddel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van belastingschuldige worden afgeschreven in één termijn van een maand..	a. bij wege van een aanslagbiljet als bedoeld in artikel 17, eerste lid wordt geheven, binnen één maand na dagtekening van de aanslag; b. door middel van schriftelijke kennisgeving als bedoeld in artikel 17, tweede lid wordt geheven, op het moment van uitreiken van de kennisgeving. 2. De aanslagen als bedoeld in het eerste lid onder a kunnen op verzoek van de belastingplichtige door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige worden afgeschreven in één termijn van een maand. 3. Op de termijnen genoemd in dit artikel is de Algemene Termijnenwet niet van toepassing.
--	---

Artikel 19 Kwijtschelding	Artikel 19 Kwijtschelding
Bij de invordering van de heffingen op grond van deze verordening wordt geen kwijtschelding verleend.	Bij de invordering van de heffingen op grond van deze verordening wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 20 Overgangsrecht	Artikel 20 Overgangsbepaling
1. De "Verordening haven-, kade- en opslagelden 2023" vastgesteld op 10 november 2022 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 21, tweede lid genoemde datum van ingang van heffing met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. 2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 21, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.	1. De "Havengeldenverordening 2024" vastgesteld op 9 november 2023 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 21, tweede lid genoemde datum van ingang van heffing met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan. 2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 21, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 21 Inwerkingtreding	Artikel 21 Inwerkingtreding
1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2024.	1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.

2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2024.	2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.
--	--

Artikel 22 Citeertitel	Artikel 22 Citeertitel
Deze verordening kan worden aangehaald als "Havengeldenverordening 2024".	Deze verordening wordt aangehaald als: "Havengeldenverordening 2025".

TARIEVENTABEL BEHORENDE BIJ DE HAVENGELDENVERORDENING 2024

HOOFDSTUK 1 Algemeen			
1.1		Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn exclusief omzetbelasting.	
1.2		Een gedeelte van een eenheid wordt voor een volle eenheid aangemerkt.	
HOOFDSTUK 2 Havengelden			
2.1.		Het havengeld bedraagt per reis voor schepen ten behoeve van het vervoer van:	
2.1.1		containers per geladen en/of geloste TEU	€ 1,02
2.1.1.1		met een minimum per schip van	€ 21,22
2.1.2		bulkgoederen en overige ladingvormen per geladen en/of geloste ton lading	€ 0,164
2.1.2.1		met een minimum per schip van	€ 21,22
2.1.3		voor schepen zonder lading en voor schepen die hebben geladen en/of gelost én die na een week na het betreden van de gemeentelijke haven nog in de haven of het gemeentelijke vaarwater aanwezig zijn per strekkende meter scheepslengte per week of een gedeelte daarvan	€ 2,49
2.2		In afwijking van het bepaalde onder 2.1 bedragen de tarieven voor schepen met een Green Award-certificaat een percentage van de in 2.1 genoemde tarieven	
2.2.1		schepen met een bronzen Green Award-certificaat	95%
2.2.2		schepen met een zilveren Green Award-certificaat	90%
2.2.3		schepen met een gouden Green Award-certificaat	85%
2.2.4		schepen met een platina Green Award-certificaat	80%
HOOFDSTUK 3 Kade-en opslaggeld			
1		Het opslaggeld bedraagt:	
	a	voor het gebruik van kaden of loswallen voor de plaatsing van losse goederen per etmaal en per m2 door de goederen in beslag genomen ruimte	€ 0,14
	b	voor de overige aan of bij het gemeentelijke vaarwater gelegen terreinen, dienstig voor de opslag van goederen,	
	1	voor zover de terreinen van verharding zijn voorzien:	
		per m2 per week	€ 0,74
		per m2 per maand	€ 1,96
		per m² per jaar	€ 16,65
	2	voor zover de terreinen niet van verharding zijn voorzien:	
		per m2 per week	€ 0,24
		per m2 per maand	€ 0,50
		per m2 per jaar	€ 4,78
2		Het recht bedraagt per jaar voor:	
	a	het hebben van een weegbrug	€ 174,26
	b	het hebben van een laad- of loskraan	€ 420,63

TARIEVENTABEL BEHORENDE BIJ DE HAVENGELDENVERORDENING 2025

Hoofdstuk 1 Algemeen		
1.1	Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn exclusief omzetbelasting.	
1.2	Een gedeelte van een eenheid wordt voor een volle eenheid aangemerkt.	

Hoofdstuk 2 Havengelden		
2.1	Het havengeld bedraagt per reis voor schepen:	
2.1.1	per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan	€ 0,15
2.1.1.1	per schip, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het schip in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost. In dat geval wordt het havengeld berekend naar de helft het laadvermogen.	
2.2	In afwijking van het bepaalde onder 2.1 bedragen de tarieven voor schepen met een Green Award-certificaat een percentage van de in 2.1 genoemde tarieven:	
2.2.1	schepen met een bronzen Green Award-certificaat	95%
2.2.2	schepen met een zilveren Green Award-certificaat	90%
2.2.3	schepen met een gouden Green Award-certificaat	85%
2.2.4	schepen met een platina Green Award-label	80%

Hoofdstuk 3 Kade- en opslaggeld		
3.1	Het kade- en opslaggeld bedraagt:	
3.1.1	voor het gebruik van kaden of loswallen voor de plaatsing van zaken per etmaal en per m2 door de zaken in beslag genomen ruimte	€ 0,14
3.1.2	voor de overige aan of bij het gemeentelijke vaarwater gelegen terreinen, dienstig voor de opslag van zaken,	
3.1.2.1	voor zover de terreinen van verharding zijn voorzien:	
3.1.2.1.1	per m2 per week	€ 0,74
3.1.2.1.2	per m2 per maand	€ 1,96
3.1.2.1.3	per m² per jaar	€ 16,65
3.1.2.2	voor zover de terreinen niet van verharding zijn voorzien:	
3.1.2.2.1	per m2 per week	€ 0,24
3.1.2.2.2	per m2 per maand	€ 0,50
3.1.2.2.3	per m2 per jaar	€ 4,78
3.2	Het recht bedraagt per jaar voor:	
3.2.1	het hebben van een weegbrug	€ 174,26
3.2.2	het hebben van een laad- of loskraan	€ 420,63

Havengeldenverordening 2025

De Raad van de Gemeente Hengelo.;

gezien het voorstel van het college van Burgemeester en Wethouders van 5 november 2024;

gelet op artikel 229, eerste lid, aanhef en onderdeel a en b, artikel 237, vijfde lid en artikel 238, tweede lid van de Gemeentewet;

besluit:

de volgende verordening vast te stellen.

Havengeldenverordening 2025.

Hoofdstuk 1 ALGEMENE BEPALINGEN

Artikel 1 Aard

Krachtens deze verordening wordt geheven:

- a. havengeld;
- b. kade- en opslaggeld.

Artikel 2 Definities

- 1. De definities uit de Havenbeheerverordening gemeente Hengelo en de Binnenvaartwet zijn van overeenkomstige toepassing op hetgeen in deze verordening is bepaald.
- 2. Voor de toepassing van deze verordening wordt verstaan onder:
 - a. Green Award: keurmerk voor schepen die voldoen aan hoge eisen op het gebied van veiligheid en milieu, zoals die wordt uitgegeven door de Stichting Green Award;
 - b. meetbrief: het document als bedoeld in de Meetbrievenwet 1981;
 - c. reis: het binnenkomen en ligplaats kiezen van een schip dat bestemd of geschikt is voor het vervoer te water van zaken, gedurende de periode waarbinnen het laden en/of lossen redelijkerwijs kan plaatsvinden, en het weer verlaten van het gemeentelijk vaarwater;
 - d. sleepboot: een vaartuig dat hoofdzakelijk wordt gebruikt voor het slepen of duwen van andere vaartuigen;
 - e. ton: een massa van 1000 kilogram;
 - f. verlader: de producent of ontvanger van de zaken die wil dat deze worden vervoerd;
 - g. vrachtschip: een vaartuig dat hoofdzakelijk is bestemd of wordt gebruikt voor het vervoer van zaken en als vrachtschip op de meetbrief is aangemerkt;
 - h. waterverplaatsing: de in m³ uitgedrukte waterverplaatsing bij de grootste toegelaten diepgang van het vaartuig volgens een bij het vaartuig behorende geldige meetbrief met een maximum van 2.80 meter, waarbij 1.000 kg laadvermogen gelijkgesteld wordt met 1 m³ waterverplaatsing;
 - i. week: een tijdvak van zeven achtereenvolgende dagen.

Hoofdstuk 2 HET HAVENGELD

Artikel 3 Belastbaar feit

Onder de naam van 'havengeld' wordt een recht geheven voor:

- a. het gebruik door schepen van het voor de openbare dienst bestemde gemeentelijk vaarwater, dat in eigendom, beheer of onderhoud is bij de gemeente en/of;
- b. het gebruik door deze schepen van andere voor de openbare dienst bestemde werken of inrichtingen, welke werken of inrichtingen in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of;
- c. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 4 Belastingplicht

Belastingplichtig is de schipper, de gezagvoerder, de reder of de eigenaar van het schip dat gebruik maakt van gemeentelijk vaarwater, dan wel de verlader of degene die als vertegenwoordiger van één van dezen optreedt.

Artikel 5 Vrijstellingen

Geen havengeld wordt geheven voor:

- a. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn bij het rijk voor de naleving of de handhaving van de scheepvaartreglementen;
- b. schepen met bijbehorende boten, welke onmiddellijk of middellijk in gebruik zijn voor het beheer en onderhoud van de haven van de gemeente Hengelo;
- c. schepen behorende aan de gemeente Hengelo;
- d. schepen, die uitsluitend aanleggen voor het innemen van levensmiddelen voor eigen gebruik voor de opvarenden, waarbij de duur van de aanleg vier uren niet mag overschrijden;
- e. schepen die uitsluitend voor het uitvoeren van reparaties in gemeentelijk vaarwater verblijven;
- f. schepen, waarmede uitsluitend gebruik wordt gemaakt van het gemeentelijk vaarwater voor doorvaart of om van vaarrichting te veranderen;
- g. sleepboten die niet langer dan vierentwintig uur in gemeentelijk vaarwater verblijven;
- h. hospitaalschepen, uitsluitend als zodanig in gebruik;
- i. lichters, die in geval van averij aan een vaartuig, de lading van een dergelijk vaartuig lossen;
- j. roeiboten, behorende bij vaartuigen, waarvoor havengeld verschuldigd is;
- k. voortgezet verblijf, indien en voor zover dat voortgezet verblijf uitsluitend een gevolg is van de stremming van de scheepvaart door ijs of andere meteorologische omstandigheden of door het onklaar worden van delen van het Twentekanaal, als sluizen en dergelijke.

Artikel 6 Maatstaf van heffing en tarief

De havengelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 2 van de bij deze verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de in de verordening en tarieventabel gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.

Artikel 7 Tarieftoepassing

1. Voor de toepassing van de tarieven wordt:

- a. bij het aantal m3 waterverplaatsing uitgegaan van de meetbrief;

- b. bij het ontbreken van een meetbrief of enig ander daarmee vergelijkbaar document of bij weigering om één van deze te tonen, wordt de waterverplaatsing door de ambtenaar belast met de heffing van de gemeentelijke belastingen als bedoeld in artikel 232, vierde lid, onderdeel a van de Gemeentewet vastgesteld en wordt het havengeld naar de uitkomst daarvan geheven.
- 2. De heffing van havengeld voor een reis ten behoeve van het laden of lossen van zaken geeft recht op een onafgebroken gebruik van het gemeentelijk vaarwater gedurende de periode van één week.
- 3. Op de termijn genoemd in het tweede lid van dit artikel is de Algemene Termijnenwet van toepassing.
- 4. Bij een voortgezet verblijf wordt voor vaartuigen waarvoor het havengeld is geheven na afloop van de in het tweede lid van dit artikel genoemde termijn en voorts telkens na verloop van een periode van één week het havengeld opnieuw geheven.

Artikel 8 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 9 Ontstaan van de belastingschuld

De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik en/of genot als bedoeld in artikel 3 van deze verordening.

Hoofdstuk 3 HET KADE- EN OPSLAGGELD

Artikel 10 Belastbaar feit

Onder de naam 'kade- en opslaggeld' wordt een recht geheven voor:

- a. het gebruik van voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, die in eigendom, beheer of onderhoud zijn bij de gemeente en/of;
- b. het genot van de diensten die in verband daarmee worden verleend.

Artikel 11 Belastingplicht

Belastingplichtig is de persoon, die gebruik maakt van de in artikel 10 genoemde voor de openbare dienst bestemde werken en inrichtingen, dan wel het genot daarvan heeft.

Artikel 12 Vrijstelling

Geen opslaggeld wordt geheven voor het opslaan van aan het Rijk of aan de gemeente Hengelo toebehorende zaken.

Artikel 13 Maatstaf van heffing en belastingtarief

- 1. De kade- en opslagelden worden geheven naar de maatstaven en tarieven, opgenomen in hoofdstuk 3 van de bij de verordening behorende tarieventabel, met inachtneming van de daarin gegeven aanwijzingen en bijzondere bepalingen.

2. Het recht als bedoeld in hoofdstuk 3.1 van de tarieventabel, wordt berekend naar de oppervlakte van de grond, welke door de zaken aan het gebruik of verkeer wordt onttrokken.

Artikel 14 Belastingtijdvak

Het belastingtijdvak is de aaneengesloten periode waarin het belastbare feit zich voordoet of heeft voorgedaan.

Artikel 15 Ontstaan van de belastingschuld

De belastingschuld ontstaat bij aanvang van het gebruik van de gemeentelijke kade en/of het opslagterrein, dan wel bij aanvraag van het genot van de dienst.

Artikel 16 Teruggaaf

1. Als vóór het verstrijken van de termijn het gebruik of genot, waarvoor het onder hoofdstuk 3.1.2 van de tarieventabel genoemde opslaggeld is betaald, niet meer plaatsvindt, wordt teruggaaf verleend van het gedeelte van het kade- en opslaggeld dat overblijft na aftrek van de kade- en opslagelden, welke voor het plaatsgevonden gebruik of genot worden geheven.
2. Teruggaaf van het kade- en opslaggeld vindt op aanvraag plaats voor zover als gevolg van overmacht geen afvoer per schip van de ter verzending geplaatste zaken kan plaatsvinden. Het bestaan van een overmachtssituatie en de duur daarvan moeten schriftelijk worden aangetoond.

Hoofdstuk 4 SLOTBEPALINGEN

Artikel 17 Wijze van heffing

1. De rechten op grond van hoofdstuk 2 van de tarieventabel worden geheven bij wege van aanslagbiljet.
2. De rechten op grond van hoofdstuk 3 van de tarieventabel worden geheven bij wege van een gedagtekende schriftelijke kennisgeving, waaronder wordt begrepen een nota of andere schriftuur.

Artikel 18 Termijn van betaling

1. In afwijking van de Invorderingswet 1990 moet de belasting als bedoeld in artikel 3 worden betaald ingeval deze:
 - a. bij wege van een aanslagbiljet als bedoeld in artikel 17, eerste lid wordt geheven, binnen één maand na dagtekening van de aanslag;
 - b. door middel van schriftelijke kennisgeving als bedoeld in artikel 17, tweede lid wordt geheven, op het moment van uitreiken van de kennisgeving.
2. De aanslagen als bedoeld in het eerste lid onder a kunnen op verzoek van de belastingplichtige door middel van automatische betalingsincasso van de betaalrekening van de belastingschuldige worden afgeschreven in één termijn van een maand.
3. Op de termijnen genoemd in dit artikel is de Algemene Termijnenwet niet van toepassing.

Artikel 19 Kwijtschelding

Bij de invordering van de heffingen op grond van deze verordening wordt geen kwijtschelding verleend.

Artikel 20 Overgangsrecht

1. De "Havengeldverordening 2024" vastgesteld op 8 november 2023 wordt ingetrokken met ingang van de in artikel 21, tweede lid genoemde datum van ingang van heffing met dien verstande dat zij van toepassing blijft op belastbare feiten die zich voor die datum hebben voorgedaan.

2. Indien de datum van inwerkingtreding van deze verordening ligt na de in artikel 21, tweede lid, genoemde datum van ingang van de heffing, blijft de in het eerste lid genoemde verordening gelden voor de in de tussenliggende periode plaatsvindende belastbare feiten voor zover de heffing van de rechten hiervoor in die periode plaatsvindt.

Artikel 21 Inwerkingtreding

1. Deze verordening treedt in werking met ingang van 1 januari 2025.
2. De datum van ingang van de heffing is 1 januari 2025.

Artikel 22 Citeertitel

Deze verordening wordt aangehaald als “Havengeldenverordening 2025”.

Gedaan ter openbare vergadering van 18 december 2024,

de griffier,

de burgemeester,

TARIEVENTABEL BEHORENDE BIJ DE HAVENGELDVERORDENING 2025

Hoofdstuk 1 Algemeen		
1.1	Alle in deze verordening opgenomen tarieven zijn exclusief omzetbelasting.	
1.2	Een gedeelte van een eenheid wordt voor een volle eenheid aangemerkt.	
Hoofdstuk 2 Havengelden		
2.1	Het havengeld bedraagt per reis voor schepen:	
2.1.1	per kubieke meter waterverplaatsing of gedeelte daarvan	€ 0,15
2.1.1.1	per schip, tenzij een deel van de lading wordt gelost of een deel van het schip wordt beladen en het schip in een andere gemeentelijke haven aan het Twentekanaal verder wordt geladen en/of gelost. In dat geval wordt het havengeld berekend naar de helft van het laadvermogen.	
2.2	In afwijking van het bepaalde onder 2.1 bedragen de tarieven voor schepen met een Green Award-certificaat een percentage van de in 2.1 genoemde tarieven	
2.2.1	schepen met een bronzen Green Award-certificaat	95%
2.2.2	schepen met een zilveren Green Award-certificaat	90%
2.2.3	schepen met een gouden Green Award-certificaat	85%
2.2.4	schepen met een platina Green Award-label	80%
Hoofdstuk 3 Kade- en opslaggeld		
3.1	Het kade- en opslaggeld bedraagt:	
3.1.1	voor het gebruik van kaden of loswallen voor de plaatsing van zaken per etmaal en per m2 door de zaken in beslag genomen ruimte	€ 0,14
3.1.2	voor de overige aan of bij het gemeentelijke vaarwater gelegen terreinen, dienstig voor de opslag van zaken,	
3.1.2.1	voor zover de terreinen van verharding zijn voorzien:	
3.1.2.1.1	per m2 per week	€ 0,74
3.1.2.1.2	per m2 per maand	€ 1,96
3.1.2.1.3	per m ² per jaar	€ 16,65
3.1.2.2	voor zover de terreinen niet van verharding zijn voorzien:	
3.1.2.2.1	per m2 per week	€ 0,24
3.1.2.2.2	per m2 per maand	€ 0,50
3.1.2.2.3	per m2 per jaar	€ 4,78
3.2	Het recht bedraagt per jaar voor:	
3.2.1	het hebben van een weegbrug	€ 174,26
3.2.2	het hebben van een laad- of loskraan	€ 420,63

Behorende bij raadsbesluit van 6 november 2024.

De griffier van de gemeente Hengelo,